Sermões de Sanctis magistri Gabrielis Biel Spirensis.

Annotatio titulor de sctis p anni circulū quot de sanctis habeant sermones in isto sermologo: inclusis festis christi 7 virginis Marie.

Andree apli sermones duo
Nicolai episcopi ſmones duo
Cōceptiōis Marie ſmōes plures. q̄re de festiuitatib⁹ btē ꝑginis.
Thome apli sermo vn⁹
In vigilia natiuitatis chri. ser. vn⁹: q̄re de festiuitatib⁹ chri
In die natalis dñi ſmones plures. q̄re de festiuitatib⁹ chri
Stephani ꝓmartyris. ſmo vn⁹
Joānis euāgeliste ſmo vn⁹.
Circūcisio dñi ſmōes tres. q̄re de festiuitatib⁹ chri
Epiphanie dñi ſmones tres: q̄re de festiuitatib⁹ chri
Antonij ꝓfessoris ſmōes duo
Sebastiani martyris 7 de fraternitat⁹ institutione. ſmōes duo
Cōuersiōis Pauli ſmo vn⁹
Purificatiōis Marie ſmōes pl'es. q̄re de festiuitatib⁹ btē ꝑginis
Matthie apli ſmo vn⁹.
Annūciatiōis dñice ſmōes plures. q̄re de festiuitatib⁹ btē ꝑginis
In cena dñi ſmōes plures. q̄re de festiuitatib⁹ chri.
In die paraſceues Mono tesseron siue Vnū ex q̄ttuor: tū fasciculo myrrhe paſſionis dñice. q̄re de festiuitatib⁹ chri
In die resurrectiōis ſmōes plures: q̄re de festiuitatib⁹ chri
Marci euāgeliste ſmo vn⁹.
Philippi 7 Jacobi ſmō vn⁹
Inuētiōis scē crucis ſmo vn⁹
Ascēsiōis dñi ſmōes plures. q̄re de festiuitatib⁹ chri
Pētecostes ſmōes pl'es mg̃rales: q̄re de festiuitatib⁹ chri
Trinitatis ſmōes plures multū notabiles: q̄re de festiuitatib⁹ chri
Corꝑis chri ſmōes plures: q̄re de festiuitatib⁹ chri cū annotatiōe indulgētiarū de corꝑe chri.
Bonifacij ꝓmi archiepiscopi mogunti neñ. ſmo vn⁹
Joānis baptiste ſmōes tres.
Petri 7 Pauli apl'oꝝ ſmōes tres
Visitatiōis Marie ſmōes plures: q̄re de btā ꝑgine
Marie magdalene ſmōes duo
Jacobi apli ſmo vn⁹.
Laurētij martyris ſmo vn⁹
Assumptiōis Marie ſmones plures: q̄re de btā ꝑgine.
Bartholomei apli ſmo vn⁹
Nativitatis Marie ſmōes plures: q̄re de beata virgine.
Exaltatiōis sancte crucis sermo vnus cum remissione ad expositionem canonis misse.
Matthei apli ſmōes q̄ttuor
Michaelis archāgeli ſmōes q̄ttuor
Simonis 7 Jude apl'oꝝ ser. vn⁹
Omniū sctoꝝ ſmōes q̄ttuor
Cōmemoratiōis aniaꝝ ſmo vn⁹ cū remissiōe ad canonē misse
Martini epi ſmones ser
Catarine ꝑginis ſmo vn⁹
Dedicatiōis ecclī ſmōes plures: q̄re ō festiuitatib⁹ chri in fine.

Andree apostoli Sermo primus

Quā ardenter btūs Andreas desideraꝝ uit crucē baiulare: oñi abiecto timore. in ḡnāli modo ceteris timētib⁹ (licz sctis) videt ꝓferend⁹ A

Andreas ostendit nobis pfectissimam crucis sequelā a principio siue vocationis vsq; in finem

Crux quid est: vt crucē nr̄am baiulem⁹ necesse est vt cruci chri affigamur. q̄ q̄ttuor virtutib⁹ quasi quattuor cornibus construitur. B

Aduersitatū genera sunt q̄tuor: ꝑtra q̄s triūphādū est. C

Hec genera q̄ttuor aduersitatū quō sustinuit Andreas. D.

Quō vicit 7 supauit. E

Quomodo virtutū illarum ꝓfus experti sum⁹. 7 si in dies scriptura clamet. F

Regiſtꝝ ſermonũ de Sctis i par

Merito bti Andree eaſdem impetrare poſſum⁹ vt dona dei. B

Be eodẽ Sermo. ij.

Trina Andree vocatio A.

Et⁹ obediẽtia ꝓmptiſſima ꝑtim cuꝫ vocat⁹ erat ad ſeqlã. ꝓpus em̃ ad notitiam ⁊ familiaritatem vocat⁹ fuit a dño: ⁊ tũc ad ſua redijt. B.

Doctrina vt vocatiõi diuine obediam⁹ alacrit mnltruꝫ pulchra: exẽplo Andree ⁊ ꝑ ſcꝑture vocatiõem. C

Sicut initium ꝙerſatiõis bti Andree obedientiã: ita mediũ ꝓſeuerãtiã in bono incepto demõſtrat. D.

Finis ꝙo admiratiõem ⁊ ſtupoꝛẽ affert ꝑter mortis appetitũ veluti epulaꝫ ꝙ uitũ qtũs cũ chꝛo eſſe poſſet. E

Nicolai epiſcopi Sermo primus.

Scti Nicolai cõmẽdatio ex miraculoꝝ m ultitudine, que per eum dominus operatus eſt. A.

Quõ ſctũs Nicola⁹ portauit ab adoleſcentia iugũ dñi: late recitat i hiſtoria quã ſcripſit patriarcha. B

Ex vita ſcti Nicolai aliq̃d addiſcenduꝫ ꝓponit parẽtib⁹: a parẽtib⁹ ſcti Nicolai. C ⁊ adoleſcentib⁹ ab adoleſcente ſancto Nicolao. D.

Be eodẽ Sermo. ii.

Cõmẽdatur ſctũs Nicola⁹ ex h̃: qꝛ rot⁹ mõs ei⁹ ſentit bñficia. A

Fuit em̃ ſacerdos magnus diuina electione. B

Cõtra eos q̃ ſe ad ſacerdotiũ nõ vocati temere igerũt. Sacerdotiũ magnũ eſt nõ tñ dignificat temere ſe ingerẽtes: ſed diuinitus vocatos. C

Volẽres ꝓuidere eccl'ie: aut bñficia cõferre. quõ ſeſe habebũt in collatiõib⁹. q̃ dreſpicere habẽt: an ſeculi dignitatẽ: an quia ꝙſanguine⁹ ⁊c. D. Ibidez: quomodo nõ attendit in puiſtionib⁹. ſi ꝑficiendus in ſe habeat que in apoſtolica regula continentur cozreptio.

Vnde puenit pompa ⁊ mala vita ꝓlatoꝝ ⁊ clericoꝝ niſi quia inhabiles ꝑficiuntur. Ex precibus armatis nonnunq̃ pleq̃ beiozum. E.

Officia ſacerdotis ⁊ ꝓlati duo ſũt. F.

Lauek hodie ne ꝑficiant q̃ vitia cozrigere vellent aut mozes reformare ⁊c. aut ꝑfectis aſſiſtãt i eccl'ia dei. G

Fuit etiã magn⁹ ſtruoſa ꝙerſatõe ſanctus Nicola⁹. H

Thome apoſtoli Sermo vnus.

Quomodo ſanct⁹ Thomas vt ſapiẽs architect⁹ fundamẽtũ poſuit. ⁊ ſup ipum q̃truoꝛ ſtrutum cardinaliũ ſtructurã collocauit ⁊c. A

Quõ apl's õ ſe citra iactãtiã ꝑ dei gl'ia ⁊ aiaꝝ ſalut'e dicere põt: vt ſapiẽs architector⁹ fundamentũ poſui ⁊c. B.

Thomas ꝓmo venit cõmẽdand⁹ ex vite ſanctitate: in quo conſiſtit ſanctitas vite. Et quomodo vite ſanctitatez in actib⁹ mortis ſuſtinendo mortem ꝑ chriſto demonſtrauit. C

Secundo cõmendatur ex ſcientie claritate, ſed quomodo Thomas qui fuit incredulus dicit claritatis ſcientiã habuiſſe

Quomodo deniq̃ nobis plus ꝓfuit Thome dubitatio ⁊ tactus: q̃ apoſtolorũ credulitas. Quomodo ratio dupliciter ſe habet ad fidem: vel antecedẽter vel cõcomitanter, ⁊ ſm hoc minuit vel nõ minuit fidei meritũ. aliud vidit Thomas: aliud credidit. D.

Tertio cõmendat ex doctrine firmitate ac ſolidit'ate. Fundamentũ quandoq̃ dicitur chꝛ⁹: quãdoq̃ apl⁹i: quãq̃ fides reuelata ꝑ chꝛm. E

Quarto cõmendat ex doctrine efficaci vtilitate. F

Stephani protomartyris Sermo brevis

Ad quid heri nat⁹ eſt dñs

Ad qd hodie nat⁹ eſt Stephan⁹ cõpatiue late deducit. A

Quõ ſctũs Stephan⁹ ꝓncipatũ q̃ndã tenet inter cereros ſctõs. B

Quõ dicit plen⁹ gr̃a. C.

Quare dixit ſe vidiſſe Jeſum a dextris dei ſeu filiũ hom⁹ ⁊ nõ pot⁹ filiũ dei: qõ tñ erat ſubl'imi⁹. Ibidẽ.

De miraculis/signis ꝛ pdigijs que fa/cit sanctꝰ Stephanus remittit ad librum xxij.ca.viij.de ciui.dei.ꝛ sermonē.vij.beati Augustini de sctō Stephano, vbi hec oia late recitant.

Joannis euangeliste Sermo vnus.

Joānis cōmēdatio: vbi ꝛ qñ euāgeliū ꝛ Apocalypsim scripsit:inter alios euāgelistas alterꝰ volauit ꝓ aq̄lā designatꝰ. ꝓ leonem Marcus.in vitulo Lucas.per hominē Matthēus. Aq̄la quō ꝓbat pullos an sint adulterini vl nō A.

An chīs plus dilexit Petꝝ vel Joānē Et ecōtra q̄s hoꝝ plus dilexit chīm:ꝛ ita q̄s eoꝝ fuit melioꝛ.Quō dicit ꝓ Petrū ꝛ Joannē duplex vita significat.q̄ꝫ contemplatiua melioꝛ est. B

Habent se tamen quādoq̄ vt excedens ꝛ excessum.Dulcoꝛ dulcedinis q̄ q̄ꝫ est in ꝛēplatiuis:cuiꝰ porēcie actꝰ est. Expedit homini q̄ꝫ tangi hmōi dulcedine ne desperet. E

Responsio alia q̄ Petrꝰ dilexit ferentius ꝛ diligebat fortiꝰ. Joānes ꝙo dulciꝰ ꝛ diligebat familiariꝰ. D

Respōsio finalis est q̄ Petrꝰ dilexit ferentiꝰ appetitu volitiuo rationali q̄ntum ad affectum ꝛ effectum interioris gratie. Joannes ꝙo familiarius quantum ad signa exterioris cōuersationis. Iraq̄ chīs plus dilexit Petꝝ q̄ Joānē.l hūc familiarius ꝛ teneriꝰ dilexerit. E.

Antonij anachorite sermo primus.

Sancti Antony cōmēdatio:q̄ fuit oim pater:mōi reformatoꝛ:monachoꝝ institutoꝛ:inimici debellatoꝛ. A.

Quēadmodū in mandatis dñi ambulauit corde pfecto:docet ex duplici precepti (de dilectione dei ꝛ primi)obseruātia. B E.ꝓ totum sermonem.

Quid discere habēt ꝛ parētes ꝛ filij ab Antonio. E.

Quō oim pccatoꝝ occasiones diligēter studuit vitare: ꝛ ip verbi dei auditiōi vacare. D.

Doctrina vtilis volētib ꝓficere in melius circa ꝙbi dei auditionem: ꝛ in genere circa oēm eruditionē. E.

Auditio ꝙbi dei initiū fuit ois pfectionis viro dei Antonio. F G.

Exhortatio ad imitatiōem sancti Antony in dilectione dei. H

De eodem sermo. ij.

In celis iunt gaudia de festiuitate Antony hodierna. A.

Duplex est p̄ceptum d lectionis:quoꝝ vno sine modo ꝛ mensura deum diligere iubemur. Secundum de dilectione proximi. B.

Quō beatus Antoniꝰ primus se:ꝛ deinde primū dilexit:late explicat. Et primū de dilectiōe q̄ ad se. C D E.

De ingressu suo in religionē: ꝛ q̄ nō ꝓpius cepit docere q̄ facere: dans nob ꝓ hoc exemplū simile faciēdi. E.

Quomō fraternā veritatem erga alios demonstrauit et exhibuit in opere q̄multipliciter. F G.

Quid ē primū ex charitate diligere:multum pulchre H.

Sebastiani martyris de fraternitate sermo. i.

Quid venit nomie fraternitatiꝫ fm cōmunē locutionē ꝓpriā. A.

Ibidē q̄ dicant fratres: ꝛ in q̄ cōicant. Et q̄tuplex est fraternitas.ibidē. Si licet instituere fraternitates. B.

Quis ꝓ has fraternitates fructus sucreuerit ꝛ vtilitas. C.

In speciali ō fraternitate sancti Sebastiani q̄ non solum innitit cōmunioni bonoꝝ operū hoꝝ qui sunt in fraternitate:sed etiam precōi sanctoꝝ electoꝝ vt patronoꝝ. D.

Etsi singli sancti pro singulis necessitatibus sint iplorandi: attamē ex causa speciali ꝓ necessitatib singularib ad singulares ꝛfugere licet scōs a deo singulari munere donatos. Ibidem.

Beatissimꝰ Sebastianus vt singulariꝫ hostium corporaliū ꝛ spiritualiū victoꝛ et pīsertim epidimie/ab hominib inuocatur singulariter. Et sic eū fere patronū cōtra viraq̄ tela ꝓbat materialiuꝫ teloꝝ victo/

Registꝝ sermonū de Sctis i pār

ria ꝛ reuelatio diuina. E.

Quō ꝛ q̄liter pro sagittariꝭ ōr esse hec fraternitas instituta. Quis ē finis huius institutiōis. Quis fructꝰ F.

Sermo. II. De eodem

Causa institutionis fraternitatis que est. A.

Licz bona oia corporalia ꝛ spūalia iure esse debeant cōia/ ꝓpter charitatē cōionis radicē. qz tñ charitas repuit: prudēs patꝛ industria: p fraternitatū institutiōes eam resuscitare voluit. B

Modus fraternalis societatꝭ q̄ fratres sibi cōicant in bonis spūalib⁹ ꝛ mutua suffragia impendunt: duplex est: generalis ꝛ specialis. C.

Quō possunt in fraternitate bona spūalia specialr illis psonis colligatꝭ assignari: cū p charitatē oia eccl'ie bona sint vnituersali eccl'ie cōia: ꝛ mēbris ei⁹. D

Oratio q̄ds impetrare aliqd nitit: pōt triplici respectu seu fine fieri. Et idē est ō q̄cūqꝫ ope ꝓfuoso. et ꝑm hec oīo ꝛ q̄dlibet op⁹ ꝓfuosum pt alicui valere tripl'r. E.

Finis ꝛ fruct⁹ fraternitatꝭ tripler ē. F.

Epilog⁹ cū exhortatiōe ꝛ ostensione q̄s finis fraternitatꝭ. G.

Cōuersiōis scti Pauli Sermo vnus

Triplici de causa eccl'ia solēnizat conuersionē scti Pauli. A B E

Cōuersio sancti Pauli fuit miraculosa tripliciter. C D E F.

Matthie apostoli Sermo vnus

Sancti Matthie laus ꝛ cōmēdatio ex multis colligit. A B.

Doctrine morales q̄truor colligunt ex vita sci Matthie. C D E

Marci euāgeliste

Agit de institutiōe leranie maioris. A

Missus est a ꝑe filio tripl'r. B.

Euangelicā veritatē Marc⁹ predicauit verbo: sed multo efficaci⁹ scripto. C.

Ostendit in eo scribēdi dignitas ex officio: loco: scribendi ordine: materia ꝛ modo. C D.

Et scribēdi ordine: materia ꝛ modo fuit breuis ꝛ sentētiosus: sublimis: affectuosus: doctrinalis ꝛ fructuosus. E.

Ibidē q̄re p leonē aut facie leonis designatur. E F.

Philippi et Jacobi Sermo vnus

Breuiter recitat hystoria. A.

Eliciunt ex euāgelio tres doctrine. Prima de fide q̄ pellit oēm mentꝭ turbatōem ꝛ formidinē B.

Scōa. In brītudine est eadem brītudo obiectiua: sed nō formalis. Illa em̄ diuersificat ꝑm diuersitatē meriti ꝛ charitatis. Cū in brītudine est pfecta charitas: quō stare pōt inequale gaudiū brōꝝ. C.

Tertia doctrina. Nemo saluari pōt sine fide mediatoris. D

Necesse ergo est sequi chr̄m si beatitudinem consequi volumus: quod late probatur. E.

Inuentiōis sctē crucis Sermo vnus.

Quomodo ꝛ quale festum agimus de cruce. ꝛ an differenter a cultu sanctorum. Si deus in sanctis suis laudat: quare nō in omnib⁹ operibus suis. etsi sic: q̄ differēter. A.

In q̄bus consistit decursus totꝰ humane salutis ḡntum ad ꝓncipium: medium: et finem. B.

Doctrina ꝑma. Natiuitas scōa que est spūalis: est ꝓncipium vite immortalis. ibi de duplici via: natiuitate ꝛ baptismo triplici ac cor̄a necessitate. C.

Secunda doctrina: q̄ nemo saluat nisi fuerit membrū chr̄i. Exponit illō dictum Nemo ascendit in celum nisi qui descendit ꝛc. ex euangelio. D.

Ibidem q̄ nō christus dicit ꝑm diuinitatē descendere de celo.

Tertia regula respicit passiōis chr̄i efficacem vtilitatē. E.

Quāmerito crucis dñi tanq̄ salutis nr̄e instrumentū honoram⁹. Et quō crux sctā dicit: ꝛ qua rōne. F.

Bonifacij archiepisco-

pi Moguntineñ.

Bonifacius vt patronus singularis a moguntinensib⁹ merito venerat. qa apud eos miscdiam singularē effecit: metropolim ibi ꝓstituendo. A

Multiplr (qz vir miscdie recte z ordinate fuit) cōmēdak. B

Et pmū ex cōpassione misserie ꝓmoꝝ vsqꝫ ad B

Pro cui⁹ ostēsiōe recitak historia longa ꝓtinēs ei⁹ vitā/gesta/mores. C.

Quō monastico exercitio z custodie deputak. z quemadmoduz se in monasterio habuit. D

Ibidem quō ad papam Gregorium secundum romā venit: ac licentiam ꝑdicandi obtinuit. Quomō in germaniā missus fuit: z ꝓmo ad Frisones deide ad Hassones z c. venit: z a papa Gregorio epūs ordinak. ac ꝓcipib⁹ (data sibi ꝑdicādi licētia) cōmendak. E.

Gregori⁹ tertius eum archiepūm fecit. Quor epar⁹ in bauaria: q̄t alibi cōstituit z ordinauit. Zacharias papa mogūtiā metropolim fecit. F

Hūc etiā viꝝ fuisse miscdie ꝓbat largissimo suoꝝ elargitio. G

Ibi q̄ntā ꝓli multitudinē conuertit. Et quō sctm Lullū ꝑfecit eccle Mogūtinē/sitiā in Frisiā regressurus. Quādo coronatus est martyrio z vbi. Vbi sepult⁹ requiescit z c. B. per totum.

Joannis baptiste Sermo primus

Cur eccla soli⁹ Joannis baptiste natiuitatem solennizat qua natus est in mundum. Ceteroꝝ ꝓo cum per mortem nascūtur celum. A

Joānis natiuitas plurimoꝝ miraculorū sublimitate refulget. B.

In patre tria fuere miracula. C

In matre totidem. D.

In paruulo simlr tria. E.

De Joānis puritate. fuit cm̄ innocētie ꝓseruator: humilitate puer: paruul⁹ victu z amictu. F

Cōmendak Joannes ex excellentie singularitate. G

Ad nostram emendationē pulchre tractak quō Joānes in nobis dei munere nasci pōr. z qd in nobis est Zacharias ac Helisabet ꝓ tropologiā. H.

De eodem Sermo secundus.

Cur in Joānis natiuitate fideles gaudent. z quō mirabilr nat⁹ est. A.

Joannis commendatio a christo multiplex. B

Joānes fuit lucerna ardēs z lucens in ei⁹ natiuitate. C.

Similr z i ꝓgressu. z quō vite actiue z ꝓplatiue apicē tenuit. D

Cur Joānes austeritoꝝ vitaz ad extra tenuit q̄z chr̄s. An ne ꝓ h̄ chr̄m Joannes vicit scitate. E

Vtile fuit Joanni z nobis austeritas sue vite: z sanctioris vite exterioz apparentia. F.

Cōgruēcie q̄re chr̄s laxioꝝ duxit vitaz q̄z Joannes. G

Exterioza exercitia quō sūt instrumenta ꝓtis, z solū dicunt bona denoiatione extrinseca. H Ibi late habek quō ꝓncipaliter studendum est virtutib⁹ animi z c. Et quō ꝓsilia sunt vt cibi ꝓdimēta: ꝓdictia z ornātia act⁹ nr̄os.

De eodem Sermo tertius.

Cur multi in z de natiuitate Joannis gaudent. Cur natiuitas ei⁹ festiuak. A

Sanctus Joannes multos conuertit ad deum sua natiuitate/ꝑdicatione z conuersatiōe. ex quo tres diuine relucent pfectiones. B.

In eius natiuitate diuina declarak bonitas: qz tūc hois redēptio gratiosa nūciata fuit z ostēsa. C

In Joānis vita diuina relucet sapientia. tenuit ei media ad finē: obseruādo nec dū ꝓcepta sed z ꝓsilia: z tra alios q̄ sine medio pnie saluari ꝓsumūt. D

In predicatiōe Joannis q̄ peccatores

Registꝝ sermonū de Sctis i par

arguit/diuina potētia,clarescit ad saluan dū:ad ꝙuertendū:ad puniendū.E

Petri ⁊ Pauli apl'oꝝ Sermo primus

Honorātes apl'os:honoram⁹ dñm qui misit eos:q̄b⁹ viuere chr̄s erat:⁊ mori lucrū:q̄ ⁊ dñ terre noiank.A

In oi laude scrōꝝ nil gl'iosius dici pōt q̄ vt dñ a deo suo dicank:sicut diuini participatione diuinitatis:aut sapientie sapientes.B.

Aliud est esse deū naturalit:aliud nuncupatiue tm̄.⁊ q̄ h̄ p̄dicatū solū excellentibus ꝙuenit,ibidē

Ideo apl'oꝝ p̄ncipes recte dñ nomināntur.Ibidem

Apl'i fuere dñ terre:intellectu p fidem eleuato.C

Fuere dñ terre:affectu p dilectiōem inflammato.D

Fuere eleuati mirabili opeꝝ effectu p ꝙstantiam finalē.E

Quātū fuere exaltati sua passione,quō nobis in exemplū dati.seq̄ p̄ncipal'r p̄lat⁊ p̄dicatorib⁹:lz eos raro sequank:paciendo sese nō chr̄i oues a fauc⁹ diaboli eripiend⁹.F G

De eodē Sermo.ij.

Petrus ⁊ Paulus dati sūt nobis in patres ⁊ magistros,⁊ q̄re dicunk candelabra lucentia. A B

Quō luxerūt fide eā exaltādo atq̄ fundando multipl'r.B

Fuerūt speculū penitere volētib⁹. Et q̄ modo vteꝝ p⁹ peccauit, sed resurrexit p pniam.de Petro.C.de Paulo D

Doctrine due p penitētib⁹ vt a peccato p̄seuenk.E

Fuerūt p̄fectētiū exēpla/incipiētes ꝑtu tū edificiū ⁊ fundamētū in humilitate.de Petro F.de Paulo.G

Exhortatio ad humilitatē.H

De eodē Sermo.iij.

Hodie eccl'ia solēnizat apl'oꝝ scrōꝝ mortem p̄ciosam.A.

Principat⁹ quō ꝙferk:quō ꝙfirmak:q̄ mō valde ꝙfortak.B.

Quomodo in p̄ncipes sūt electi vocatione diuina.C

Quō eoꝝ p̄ncipat⁹ ē ꝙfirmat⁹ i signis p̄digꝝs:portēꝫ:miraculis.ō potētia Petri D.de potētia Pauli.E

Quō eoꝝ p̄ncipat⁹ hodie nimis est cōfortatus per gloriosam mortis victoꝝiam F.Ibidem.

Quomō morte sua clarificarūt chr̄istū Exhortatio ad apostoloꝝ imitatiōem q̄ tinus ⁊ noster p̄ncipatus confirmetur ⁊ confortetur.G

Marie magdalene Sermo primus.

In cōuersione Marie magdalene relucet larga dei misericōdia in venia faciliter cōcessa. Et h̄ multiplici rōne. Nō em̄ vinclꝫ multitudine/magnitudine/aut ꝙtinuatione peccati.A.

Ostendit inflexibilis dei iustitia in lōga ⁊ dura conuerse dilectricis penitentia. Et quare dimissis peccatis penam sustinuit.B.

Ostendit imitabile pfecte conuersiōis exemplū.C

In vindicāte volūtarie pctm̄ suū q̄rtus oꝫ ꝙsiderari p̄t

Quid est contritio.D

Cōtritio peccati est in homis potestate. Doloꝫ sensibil'r:lachrymaꝝ effusio cozpozalū nō sunt de necessitate ꝙtritionis. Quādoq̄ cū maioꝛ ꝙtritione stat minoꝛ doloꝛis sensus ⁊ irruptio lachrymarū:diffinit tenctat.E.

Nullus se excusare potest de peccati detestatiōe ⁊ lachrymaꝝ mētalū nō corpalium irruptōe,p pctis.F

Honstr⁹atur nobis magnū perseuerātie pmū:ex multitudine pulegioꝝ hic sibi concessoꝝ.G.

De eodē Sermo.ij.

In Marie magdalene ꝙuersione gaudiosa/diuina relucet bonitas ⁊ misericordia:cuius pars optima a chr̄isto predicatur.A.

Primū ondit lympida purgatio marie Vñ pmo eiꝰ recitank mala,deide pnia singul'r virtꝫ opposita.B C.

Quātnꝫa fuerit marie magdalene ad chr̄m lauantē dilectio D

Jacobi apostoli Sermo vnus

Jacobꝰ iunctꝰ fuit dño carnali ꝓpinqtate: familiaritate: nois significatõe: ꝛ mortis ꝓformitate. A

Quotꝫ modis ꝓtingit bibere calicẽ passiõis: ꝛ ita fieri martyrem dei. Crux xpi quã portare iubemur qd est. Quid ẽ ferre crucẽ dñi. B E

Quõ filij zebedei ꝓponunt nob imitandi: cum fuerint a dño de sua indiscreta petione correpti. D

Eoꝝ petitio multiplici ex causa fuit indiscreta. E.

Doctrine due dant ex euãgelio ꝫ indiscretã ꝛ ꝑsumptuosam aliq̃rũ petitiõem. ꝛ q beatitudo non datur sine merito. qꝫ nullꝰ saluabilꝭ nisi biberit calicẽ dñi: ꝛ nisi fuerit martyr dei. F G.

Laurentij martyris Sermo vnus.

Valde venerandꝰ est sanctꝰ Laurentius eo q dilectio plus in eo claruit ceteris martyribus

Dicitur aũt Laurentius quasi laureaꝫ tenens.

Et quomodo vicit mundũ: diabolum scipsum. A

Que sunt semina. Et quotuplex semen. B.

Quis fructꝰ talismodi duplicis semis: carnalis ꝛ spũalis. C. ibidẽ

Semen de q̃ apostolus loquit. ij. Corinth. ix. quid est. ꝛ qualem ꝓquirit terram cultam et dispositam. Meritorium opus cui ꝓcipaliꝰ ascribendũ est: vt gratie vel liberi arbitrij. E

Quale semen ꝛ qualiter bꝛis Laurentius semiauit: Velociter D. Largiter. E Hilariter. F

Exhortatio ad eius imitatiõem. Et q̃ abundantissime nunc merit in bñdictiõe celesti xc. G

Bartholomei apostoli Sermo vnus

Quẽadmodũ dedit pellẽ ꝓ pelle ꝛc. ꝛ recitat bꝛeuit vitã eiꝰ: comgat Jonathe: q expoliãs se vestib suis. ꝺdit eas Dauid quẽ diligebat. A

Quomodo possumus ꝛ debemus christũ colere corpe nostro/ ipm ꝓpter deum castigando. B

Ipm laborib fatigando. L.

An in aliq̃ casu exponere corpus martyrio sit ꝓcepti. D

Respondet. F G H

Consilia diuina ꝑmo obligant ad non contemnendum sub pena peccati mortalis. D.

Obligãt ꝑm animi ꝓpatiõem. E

Obligãt in certo casu ad eoꝝ obseruãtiã in actu. F G H.

Martyriũ ꝑm animi ꝓpationẽ semper est ꝓcepti. H.

Colit deꝰ corpe nostro: cũ p corpꝰ ipm genuflectẽdo: caput nudãdo: deo reuerentia exhibet. J

Et qd per illas cerimonias ꝛ ritus ecclesie significat. quõ differẽter deo ꝛ homini exhibent. K

Quid de simplicianis nescientib illas gestuũ significatiões. L

Exaltationis sctẽ Crucis Sermo vnus.

Quõ christus ꝺr in passiõe exaltatus: ꝛ cepisse nomen qꝺ est supra omne nomẽ. Quõ lignũ crucis ab eterno in instrumẽtum redẽptionis electũ ꝛ in passione sanctificatum: hodie ꝺr sup cedros libani exaltatum. A.

Quõ dñs in cruce exaltatꝰ traxit ad se oia. Que sũt illa oia: siue ꝺ qbꝫ h̃ intelligit Qua tractione traxit. Et quõ aliq̃ inuiti: aliq̃ volẽtes trahunt. Et quõ ẽ tractio amorosa dilectõis effectiue ꝛ affectiue gratiosa exhibitiõe. B

Non est maior dilectio dilectiõe quam christꝰ ostendit ip passione ꝛ assumpta humanitate. C.

De crucis dignitate/efficacia ꝛ vtilitate ꝫ demonia/ vitia ꝛ pcã. D.

Qualr ꝛ nos clauis q̃truor: (Et q sũt illi) ꝫfigurari debemꝰ ꝛ possumꝰ christo crucifixo: vt cũ eo gl̃ificemur. E.

Regiſtꝝ ſermonũ de Sctis i par

Matthei apli ⁊ euãgeliſte Sermo.I.

Sũt infirmi ſuã egritudinẽ non cognoſcẽtes: nec attẽdere volentes. ⁊ bi medico indigni ſunt: nec eo vt putãt opꝰ habent. Alij egri ſuã egritudinẽ cognoſcẽtes medicũ petũt ⁊ reqrũt. A

In euãgelio ꝓponit ꝓncipiũ/mediũ/et terminꝰ ꝙuerſiõis ſcti Matthei. B

Tria in ſcripturis reꝑiunt vocationuꝫ genera. C.

Quõ vocatꝰ eſt Matheꝰ diuina illuſtratiõe: hoim doctrinatiõe: ⁊ ſue infirmitatis ꝙſideratiõe. D.

Matthei ꝙuerſio ⁊ obedientia ad dominum vocatiõem fuit ſubita: humilis: grata ⁊ ꝓfecta. E.

Quõ ſcũs Matheꝰ ꝓfecte diuitias cõtempſit. Et ponit pulchra differentia inf renũciare diuitijs: ⁊ eas relinq̃re. Primũ eĩm ꝙſiſtũ eſt. ſcd̃m p̃cepti. Et quõ manens in ſeculo ⁊ diues valde/poteſt abrenũcia re diuitijs: eas retinẽdo. F G. Ibi doctrinam nota ꝓ diuitijs facultates habentibꝰ Quõ intelligit facilꝰ eſt camelũ intrare ⁊c. ibidẽ. G.

Vtrũ ꝓfectio chriane religiõis ꝙſiſtat in rer̃ tpaliũ abdicatiõe ꝑcile. An in dilectiõe: ⁊ an dilectio ſine tpaliũ abdicatiõe ad ſalutẽ ſufficiat ⁊ hoicꝫ ꝓficiat. H I K Ponunt ibidẽ K. pulchra cozollaria: ex q̃ ſtus cõici põt q̃s ſit in ſtatu ꝓfectõis chriſtiane religionis.

Sermo ſcõs de eodẽ breuiter oſtendit quõ miſcẽdam ſibi ⁊ ꝓximo ipendit o. ſine recto. Et in quo

Michaelis archangeli Sermo primus

Feſtũ oim celeſtiũ ſpirituũ magna gratitudine: magna exultatiõe: magna ſolẽnitudine eſt̃ nobis agendũ. A

Circa angelorꝫ ꝓductiõnẽ. A quo ꝓductũ ſunt ⁊ q̃n. Et quõ deus ſeſe tripliciter cõmunicare põt ex infinita ſua bonitate. Et q̃re tũc ꝓdurit angelũ. B L D. Vbi creati ſunt angeli.

Celũ empyreum vnde dicit.

Quõ celum õr repletum fuiſſe angelis Et q̃ boni ⁊ mali ibi formati fuerũt cum celo empyreo. D.

Quales creati ſunt angeli ſm naturaꝫ ⁊ q̃ q̃tuor attribuunt nature angelice, ⁊ de diſtinctiõe eorꝫ in hierarchias: hierarchiaꝝ in ordines. E.

An aũt fuerint creati i gra vel nõ: nihil certũ habek.

De motulis eis ꝙceſſis ꝓ merito vel de merito. Et q̃ nemo btificabit ſine merito ⁊ gra gratũfacière. F.

In quo beati erunt ſimiles angelis in reſurrectiõe. G.

Quib actionib hanc ſimilitudinẽ metreamur: vbi p̃mittit de diuiſiõe celeſtium hierarchiaꝝ in nouẽ chozos, ibi de rõne talis diuiſiõis. H

Quõ bis ꝓportionant tres ſtatꝰ hoim: incipientiũ; ꝓficientiũ: ⁊ ꝓfectoꝝ. Et de exercitijs ſingulorꝫ. I.

De incipientib. J De ꝓficientib. K. De ꝓfectis. L

Quomõ vita religioſorũ aſſimilat officijs angelorꝫ. M

De eodẽ Sermo.ij.

Sermo breuis de angelorꝫ ꝓfectiõe: ordine: ꝓfirmatiõe ⁊ miſterio multũ ꝙſonat cũ fine ꝓxis ꝓmiſis

De eodẽ Sermo. iij.

Quãdignũ ⁊ iuſtũ ẽ nos ſolẽnitatẽ angelorꝫ venerari in terris. A

De numeroſa angelorꝫ multitudine in effabili. C

Et vnde hoc ꝓbari põt. ibidẽ

Angelꝰ ẽ alicubi: ⁊ q̃nto loco determinare aſſiſtere põt. D

Quare dñs tantã angelorꝫ multitudinẽ creauit. E

Ponunt ex parte nra aliq̃ cauſe tãte multitudinis angelorꝫ. F

Doctrina morꝫ ⁊ quomõ ex angelorum numeroſa creatione deueꝛire poſſumꝰ in dei omnipotentiam/ſapientiã/⁊ bonitatem. ex quib diuini cultꝰ partes in nob orꝫunt. G.

De eodẽ Sermo.iiij.

Magna dei misericordia in hoc nobis relucet q̄ angelos ad nostrū ministerium p̄duxit: z cuilibet anime angelum deputauit. A.

De multiplici angelor̄ ministerio circa nos: quod reducit ad binariū.

Defendunt em̄ nos ab hoste maligno. Et eum insidiantem impediūt z supprimunt. C.

Quomodo dirigunt nos ad salutis cōsecutionē. ibi de actib⁹ hierarchicis superior̄ respectu inferior̄ angelor̄: et respectu hominum. D.

Cum tanto zelo nobis ministrāt angeli dei. E.

Qualis in nob⁹ requirit dispositio: vt angelice custodie congruamus. F

Simonis et Jude Sermo vnus

Recitat breuiter genus: electio: vita: predicatio: martyrij triumphus sanctor̄ apostolor̄. Prefert eor̄ p̄egrinatas spūalis p̄egrinatati carnali. A

Quare de eis legit z euangeliū et epla de p̄cepto dilectiōis. B.

Ibi exhortatio ad p̄ceptū dilectōis.

Quomō z q̄ ratiōe p̄ceptū de dilectiōe dicit nouum p̄ceptum: cū fuerit z in lege veteri. C

Sine dilectiōe dei prim⁹ ordinate diligi non potest. Et quid est diligere se z primū: pariter z deum. D.

Quilibet homo vult oia que habet habere bona: p̄ter solā animā suā et primum circa que negligēter agit. E.

Omnium sanctorum Sermo primus

Quomodo Joānes in patmos insula vidit turbā magnā ꝛc. Et quomō sanctor̄ agmina dicuntur turba. Quę in scripturis sepe causa ponit pro effectu: z econtra. A.

Tractat articulus symboli Sanctorū cōmunionē: p totū sermonē.

Qui cōmunicant sibi, et quorum est cōmunio. C

Radix cōmunionis. D.

Qualiter z in q̄b⁹ est cōmunio. E.

Quomodo quilibet gaudebit de beatitudine alterius: z de beatitudine propria. F G.

Quomō in beatitudine gaudium oīm est cōmune omnib⁹: cum tamen ibi diuersa sint mansiones, et stella a stella differt in claritate ꝛc. H

De eodem sermo. II.

Dignū est vt sanctos quos officio colimus: etiā cōuersatōe seq̄mur. Iz triplici incōmodo laborantes in via salutis multū retardamur. A.

De mercedis magnitudine: per totum sermonem.

Hec merces Iz vna sit: multis tamē nominib⁹ in euangelio exprimit. C

Ibi beatitudo q̄d est: pulchre explicat. oēs homies in oib⁹ operatiōib⁹ suis beatitudinem querunt. D.

Cur aūt non adipiscunt quod tanta sollicitudine querunt. E.

Beatitudo dūtaxat inueniri potest in celo. Ibi sufficientia z desyderiorum satietas. F.

Ibi reuerentia z status nobilitas. G

Ibi potentia in corpore z ania. H.

Ibi fame claritas. I

Ibi iocunditas ac gaudiorum affect⁹. K.

Sermo tertius De eodem.

Sanctor̄ quos hodie veneramur z collimus laudes cōmendatio. Et quomō virt⁹ dei in eis esse dicit. A.

Electi dei nubes dicunt. et quare B

Primū de beata virgie. C. Idem de apostolis z martyrib⁹. De doctorib⁹ z cōfessoribus: pariter z patriarchis cum prophetis.

Item de virginib⁹. D.

De sanctis angelis quomodo sunt nubes. E.

Hodierna festiuitas etiam est illorū q̄ in purgatorio detinent. F

Qui etiā in purgatorio manētes p nobis orant: et nobis (licz non sibi) possunt

Registꝝ sermonũ de Sctis i par

esse subsidio, ꝓbak exemplis. B.

Remissio de cultu sanctorũ multiplici. De errore circa eundem ⁊ c. ad canonẽ mis se vbi hec materia late habek in pluribus lectionib. H.

Sermo quartus
De eodem

Omnes homies naturaliter desiderãt beatitudinem: sed plures aberrant. vñ cũ non solum nobis ineſt desyderium beati/tudinis: sed necesse est saluari vl̃ dãnari. ideo caute agendũ: q̃tinus beatitudinẽ cõ sequamur. A.

Quicq̃d hõ h q̃rit i via: sine impfectiõe reperitur in patria. B.

Ybi inueuik mẽsura bona ⁊ cõferta ⁊c. cõtra eos q̃ q̃rũt britudinem vbi inueniri neq̃t: ⁊ q̃ saluari volũt via quam nec chẽs nec sancti ambularũt. B L

Quã viam ostenderũt nobis sancti ad patriam ducentẽ. D.

Partes rectitudis duẽ sunt. declingre a malo ⁊ facere bonũ. E

Gradus scale euangelice quomõ distin guuntur. E F.

Pauptas spũs q̃d est. F.

Mititas trascibilẽ frenat. G.

Mcadmodũ singulis statib⁹ sanctorũ singule britudines attribuunk cum appli/catione ad patriarchas: ꝓphetas: aposto/los ⁊c. H J K L.

De animabus Sermo vnus cum remissiõe ad ca nonem misse.

Opa miscõie plimũ cõmendank in scri ptura: ⁊ pser tim q̃ fiũt defunctis sibi sub/uentiones potentib⁹. A.

Defunctoꝝ anime sunt in triplici diffe rentia. q̃debitũ est aniab⁹ in purgatorio subuentre. Et quare sum⁹ eis debitores: differentgr tamen. B.

Vtilitatẽ multiplicẽ consequik q̃s suf/fragando aniab⁹. L.

Mouek ibi dubiuz: an opus plum pro defunctis factũ: etiam valet actori ⁊c. re/mittik ad canonem.

Martini episcopi

Sermo primus

Applicatio thematꝫ. Ecce vir oriẽs no men eius. A.

Legẽde de sancto Martino singularꝫ cõmendatio. Et quõ fuit admiratione di gnissimus in portentꝫ: ita ois fere creatu/ra sibi obediret. B

Insensibilia: ignis: aqua: aer. E

Vegetabilia: pin⁹: ellebor: olcũ. D.

Sensibilia. E.

Rationalia. F.

Demones in obsessis. G.

In idolis ⁊ aris. H

Virtus celi. J.

Angeli. K.

Infirmitas. L.

Hoze. M

Vest⁹: stramentũ: epule. N.

De eodem sermo. II.

Applicatio ꝓbor. Ecce vir oriẽs nomẽ eius: ad sanctũ Martinũ A.

Viri dicunk/ via ꝓtutũ virilit̃r gradiẽ tes. et Martin⁹ fuit vir: qz fortiter in via virtutum ambulauit vtroq; pede: intelle/ctus. l. ⁊ affect⁹ B.

Fides quõ fuit in Martino: ⁊ quomõ ambulauit pede intellect⁹. C.

Quo ambulauit pede affect⁹ p virtu/tes affectiuas. D.

Ybi de et⁹ hũilitate: ⁊ quõ circa bonũ honestuz se habuit. Quomõ circa bonum delectabile. E.

Cũ est ꝑ pl's plurimũ ingluuiei deser uit in pfesto Martini: cũ tamẽ fuerit ma gne abstinentie. F.

Quõ ambulauit in gressibus fortitudi nis. G.

De eodem sermo. III.

Martin⁹ hic paup celum diues ingres sus est. A

Quõ magn⁹ pauptati triplici: rez. l. corpis ⁊ spũs regnũ celoꝝ ꝓsecut⁹ ⁊c. B L

Historia trãsit⁹ bti Martini fm Se/uerũ. C.

Quõ pauptatẽ ab inẽute etate vsq; in finem vite demõstrauit. D

De pauptate corpis et⁹ ⁊ spũs. E

Quid actũ de corpe scti Martini eo tã mortuo. ⁊ hẽ cõgrũ fuit. F.

De eodē Sermo.iiij.

Oēs ꝯ sancti Martini vitam scripse/re: vl scritate vl eloq̃ntia ꝛc̄.euasere. A

De meritis ꝛ signis gl̃iam sancti Martini ꝓstantiꝫ. B

De gloria anie quam ꝓstank signa ꝛ merita. C.

Ibi de reuelatōe facta Seuero Sulpitio de trāsitu scti Martini. D

Angelice voces sc̄m Martinū duxere in celū. E.

De eodē Sermo.v.

Cōtra festiuātes festū scti Martini in gula ꝛ crapula: dimissis spūalibꝫ. A

Quō sc̄tus Martin⁹ fruct̄ū triplicem messuit i eterna britudie; obtinēdo aureo lā ꝯginū/martyꝝ ꝛ doctoꝝ. Et quō be au reole dāk potioribꝫ victoribꝫ: carnis. ſ. mūdi: ꝛ diaboli: p totū ꝓmonē. B

Quare p̄miū scōꝝ cōparak coronis au reis. Ibidem.

Quare p̄miū essentiale aurea: accidentale ꝙo aureola nomiak. ꝛ an oē accidēta/le p̄miū dicak aureola.

Quale semē seminauit btūs Martin⁹ vñ genite sūt aureole siue fructus triplex. Et q̄re gr̄a dei semini compak. C

Quō carnis ꝛcupiscētias ꝯginali dormit puritate: p qō fructū tricesimū/ꝛ aureolā virginū ꝓsecut⁹ est. D

Quō diabolū vicit studiosa p̄dicatiōe ꝛ multoꝝ uersiōe ac veritatis cognitione: vñ fructū sexagesimū ꝛ doctoꝝ aureolā possidet. E

Mundū vicit martyrio voluntatis. ꝛ hinc martyrū aureolā siue fructū centesimū habet. F G

De eodē Sermo.vj.

Quō btūs Martin⁹ in tpe iracūdie factus est recōciliatio. A C.

Quomō assimilak Noe: ꝛ qua rōne de eo dicunk hec verba/de Noe ad ifam scripta: in tempore iracundie factus est reconciliatio. B

Quomō Martinus factus est omnib⁹ rite eum inuocātib⁹ in tempore iracundie recōciliatio. C

Magnū pietatis affectū Martin⁹ habuit ad bruta aialia: ad homies: ad barbaros ꝛ hereticos. D E

De efficacia p̄cū suaꝝ apud deū. F.

Catarine virginis Sermo vnus

Christ⁹ se ꝓtēperās auditorio incapaci: ad inuisibilia ꝛ celestia: p visibilia ꝛ terrestria ꝙm indurꝫ. A

Oēs fideles ꝑm animā ꝯgines dicunk. Est em̄ incorruptio mentis ꝛ incorruptio carnis: ꝛ vtriusq; integritas/virginitas dicitur. B

Anie saluari volenti/duo sunt necessaria scz fides ꝛ opatio recta. C

Quō ꝛ in qb⁹ btā Catarina fidē ostendit ꝛ manifestauit. D

Quō charitatis oleū ostēdit multipl̄r: in corpis castigatiōe: in ꝓximū opatiōe: in mortis ꝓpessiōe. E

Exhortatio ad imitatiōem ꝯgis. F.

Quō ad triplicꝫ hostis victoriā gl̃iosaꝫ triplicē habet aureolā. G

Finis Registri.

De sancto Andrea Sermo.I.

Qui non baiulat crucē suam ⁊ venit post me:nō pōt meus esse discipulus. Lu.xiiij. A Agimus nūc solennē festi uitatem brissimi Andree apli:q̄ ipe p crucē tropheū cūctos aduersarios vicit:celos ascēdit. Agam⁹ oportet cū letitia memoriā passiōis crucis eius quā ipse feruētissima deuotiōe/desideransime optatā sustinuit:imō elegit. Quis vnq̄ tāte exultatiōis ꝓba in passiōe acerbissima eructauit:Legimus Petr apl̄os ꝓncipē crucē timuisse:paurq̄ declinasse:et ad eā p dñm sibi apparētē reuocatū. Dñe q̄ vadis ⁊c. Audio Paulū clamātē Phil. j. Cupio dissolui ⁊ ee cū chžo,sed ñ suppliciū crucis desiderantē. Gl'iak q̄dē in cruce: sed chži:nō sua. Vñ Gal.vj. Mihi inquit absit gl'iari nisi in cruce dñi nr̄i ihesu christi. Nouim⁹ denicq̄ dñm nr̄m vsq̄ ad sanguineū iudicē angustiatus ad patrem oraſſe. Lu.xxiij. Si possibile est transeat ⁊c. q̄uis in dño alia est ratio. Nō em̄ p se:sed p nob angustiā sua spōte assumpsit. et p suā angustiā suos martyres ab angustia liberauit. Bēus aūt Andreas p dñi angustiā fortificat⁹:non mō crucē timore vicit,sed cum gaudio illi occurrēs ⁊ tanq̄ amātissimā eam salutās ait. Salue crux q̄ in corpore chžī dedicata es:⁊ ex mēbris ei⁹ tanq̄ margaritis oratа:antecq̄ in te ascendaret dñs/timore terrenum habuisti:mō vo amore celestē obtinens p voto susciperis. Securꝰ igit ⁊ gaudens venio ad te:vt tu exultās suscipias me discipulū ei⁹ q̄ pepēdit in te:qui amarus tuus sp fuit/⁊ desidera ui amplecti te. O bona crux q̄ decorez de mēbris dñi suscepisti diu desiderata:solliciteamata:sine intermissiōe q̄sita:⁊ iā pcupiscenti animo parata: accipe me ab hoīb⁹ et redde me magro meo:vt p te me recipiat q̄ p te me redemit. Ecce crucē tollendam quā chžs pdicauit:quod mlti duri ⁊ pene impossibile videbat:discipulus ille ñ solū possibilē cōprobauit:sed facilē:sed iocūdā in eo q̄ oī abiecto timore:cum imensa leticia tanq̄ ꝓfectissim⁹ chžī discipulus crucē suā gaudenter baiulans/dñm secut⁹ est exclamat⁹ themat⁹ vocabulo. Quī nō baiulat ⁊c. Aue Sancta. B Perfectissimā crucē seq̄tā brissim⁹ Andreas nob⁹ ostēdit a ꝓncipio sue vocatiōis vsq̄ ad ei⁹ cōsummatiōem:q̄ sola via est ad regnū. Certe teste ꝟitate: nemo ascēdit ad celū nisi q̄ descēdit de celo:filius hominis q̄ est in celo Joā.iij. Accedet aūt tot⁹: caput cū membris. Que mēbra chžī:nisi ei⁹ discipuli? Sz nō potest esse discipul⁹ nisi q̄ baiulat crucē suam post chžm. Crux est tribulatio siue afflictio q̄libet p iustitia. Necesse itaq̄ est chžm seq̄ volentē/afflictionez pati pro iustitia. Hinc Paulus.ij. Timo.iij. Oēs q̄ volūt pie viuere in chžo pſecutionez patiunt. Et Act.xiiij. Per mltas tribulationes oportet nos intrare in regnū celorum Ecce q̄cūq̄ fugiūt tribulari,p iustitia: ad vitā q̄enire nolūt. Ver⁹ vt crucem nostrā baiulemus:necesse est vt cruci christi mystice affigamur:cui⁹ q̄rtuor ꝟrtutib⁹ q̄si q̄rtuor cornib⁹ ch'ꝫ ꝟm Beꝛ.ser.ij.de sancto Andrea ꝓsequit,tanq̄ scuto ꝟitat⁹ circūdati/oia aduersariorū tela securi suscipimus ⁊ triūpham⁹. Hec sunt

Cōtinentia ꝟ timorē nocturnū.
Patiētia ꝟra sagittā volantē in die
Prudētia ꝟ negociū gambulans,in tenebr⁹
Hūilitas ꝟra demonū meridianū.

Animq̄ q̄rtuor sūt aduersitatū genera q̄ timem⁹:q̄ ꝓpha ꝑs.xc.tangit,scuto circūdabit te ⁊c.que sunt Timor nocturn⁹ q̄ est pusillanimitas q̄ de carnis afflictiōe pcedit. Cōtra hanc triūpham⁹ si ꝟtinētiā corpus q̄d sub nobis est viriliter castigare ⁊ in seruitutē spūs redigere studem⁹

Altera est sagitta volās in die,apta sz ꝟtumelia:aut apta malorū suasio. et hec a sinistris est: sinistro crucis cornu quod est patientia excipienda. Tertiū genus est negociū gambulans in tenebris. scz aduersatio vl occulta ⁊ palliata machinatio:q̄ sub specie virtutis detractio: fraternū odium: discordia: aut quodlibet aliud vitiū inducere conatur. Hoc gen⁹ a dextris est:speciem boni pretendens. sed dextero cornu: prudentia videlicz abigendū

De sancto Andrea

Quartū est demoniū meridianum: supbie, ſ. spūs: q̄ in splēdore maiori: ꝓtrū ſcz insurgere solet: cereꝛ ꝓnciosior. qz initiuz ois pcti supbia. Eccl. x. Hoc genꝰ de subli mi venit ꝑ supeminēs capiti cruꝛ coznu būlitate. ſ. ipa extinguendū. Hec sola est (ait Bern̄.) cui saluꝛ titulus inscribit. q̄a solus q̄ se būliat/saluari ⁊ exaltari merek.

D Sed quō hec attingamus? Acce dat nunc btūs Andreas q̄ ꝓtulit oēs has rētatoꝛis sagittas. Nā homo fuit sīlis nobis. In natura caro ⁊ sāguis: ex carne natus: ex eadem pditionis massa pdūt vnde nobis oꝛt̄ fuit. Vnde a carnis grauami nib liber nō fuit. Generale est oib quod scribit: Coꝛpꝰ q̄d coꝛrūpit aggrauat aiam̄: ⁊ depmit terrena cogitatio sensū multū cogitantē Sap̄. ix. Cōtumelias i facie sustinuit: flagella: carceꝛē: crucem. Tu es seductoꝛ ille ⁊c̄, ait ꝓconsul Egeas. Nō christo in cruce psuasit diabolus linguis iudeoꝝ (hoc scz vt de cruce deponeret: ac cozona tam reddenda ꝓuarek discipulus chr̄i Andreas) sub pietatꝛ specie ꝓficere rētabat ꝓsl̄i clamoꝛe ⁊ mālb Egee

E Hec supbie conatꝰ defuit dū apls tust̄ ⁊ sctūs: ⁊ sanguis innocēs damnari cōclamak. Sed quomodo hec vicit foꝛtissim̄ miles chr̄i? Sine dubio/scuto crucis quā amabat: cui coꝛde infixꝰ erat. Ad coznua crucꝛ q̄ dicta sunt via certissima ꝓcessit. Nā ecce fides solida eum initiauit: obedientia deduxit: spes firmauit: charitas pseuerantiā tribuit ⁊ cozonā. Credidit Joāni dicēti: Ecce agnꝰ dei ⁊c̄. Credidit chr̄o quē audierat: ⁊ ei testimoniū ꝓhibuit/dicēs Simoni fratri suo. Inuenimus Messiā q̄d interꝓtat chr̄s. Obedientiā ꝓfectā renuit: q̄m ad vnꝰ iussiōis vocē/oia relinq̄ns: dñm secutꝰ ē: vt dr Gregoꝛius in hom... ⁊ hr̄ historia Mar. xiij. Spe certissima carnē ⁊ oēs labores vicit. Securus iuꝛt ⁊ gaudēs venio ad te ⁊c̄. Ardentissima dilectione cursum ꝓsūmauit.

Deniq̄ ꝑ hanc/supbiā vicit: būlitatem tenuit. q̄m ꝑ charitatez/nō q̄ sua: sed q̄ sūt Jesu chr̄i q̄siuit: ⁊ nullū honoꝛē aut gl̄iaz sibi attribuit: sed ꝑ dilectiōem se ⁊ oia sua in deū retulit. Per spem futuroꝝ continentiā a carnalib desideriis tenuit: ⁊ per hanc carnē crucifixit cū vitiis ⁊ ꝛcupiscētiis et̄. Hab. v. ꝑ fidem pudētiā: ꝑ obedientiā patientiā. ꝑ q̄s a dextris ⁊ sinistꝛis: tā blādimta noxia q̄ ꝓtumelias vicit apostas. F Sed inter hec ad nosipsos conuertamur. Nō solū nob in scꝑturis scris pō cursoꝛ loquit: loquunt ⁊ ꝓphē: loquunt nobis apl̄i ⁊ euangeliste: loquit nobis ꝓphas ipa: loquunt nob doctoꝛes scti ac pdicatoꝛes ꝓbi dei. ⁊ nihilo minꝰ ifirma est fides nr̄a. Obediētia pene nulla. nec solum non obedim̄: sed repugnam̄: sed ꝓphetem im pugnam̄: cōtra ꝓphetica inclamationem Ve q̄ cōtradicit factoꝛi suo testa ō samꝫs terre. Esa. xlv. Spes nob tenuis ē: qz nō ad dñm: sed ad mūdanā potentiā: ad baculū arūdineū ꝓfractū. Cōtra illō ꝓphē. Ecce ꝓfidis sup baculū arūdineū ꝓfractū. Esa. xxxvj. Refriguit in nob charitas. Matt. xxiij. Creuit vanitas. oia ad deū ptinētia sunt nob fastidio. sola placet vanitas ⁊ pictura cū hoc mōdo. Oēs q̄ sua sunt q̄runt: Phil̄. ij. Et. ij. Tim̄. iij. In nouissimis diebus instabūt tpa pticuloꝛa: ⁊ erūt homines seipsos amātes: cupidi: elati: superbi ⁊c̄. G Quō ad eas ꝓtutes exēplo scti Andree venire possum̄? Dona em̄ dei sūt ⁊ ex nobis apꝑbēdere nō valem̄. Spūs em̄ dei ꝑ quē pualuit brissim̄ Andreas ipse est q̄ etiā nr̄am adiuuabit infirmitatē. Ro. viij. Si dūtaxat eū tota mēte q̄ram̄. Inq̄ram̄ aūt deuota oratiōe. ꝓterea em̄ ait Bern̄. Nō inuenietꝝ: qz nō petitis. Nihil em̄ a nob expectat: nihil aliud q̄rit deꝰ/nisi vt sedule ⁊ ꝛum desyderio req̄rak. Ideo hortatur Bern̄. Petite inq̄t charissimi: petite sine intermissione: petite sine hesitatione: et in oib opib vtis dulcissimi sp huiꝰ spūs presentiā ⁊ auxiliū inuocate. Hec Ber. Imꝓlorem̄ itaq̄ deū: innocen.ꝰ ⁊ sanctū Andreā patronū ⁊ mediatoꝛē ⁊c̄. Amen

De eodem Sermo. II.

Illi continuo relictis oib secuti sunt eū. Mar. i. Festū beatissimi Andree/omniū a dño vocatoꝛum apostoloꝝ primi: solenniter agimus: cuiꝰ vita exemplaris perfectꝛa nobis est doctrina salutis

Nam ꝙuersiõis sui initium pfectã obedi/
entiã. Obediũ sui ꝓfectus ꝓclucrantiã. Fi
nis charitatẽ ardentissimã demonstrauit.
Jp̃e em̃ ꝑmus oim discipl'oꝝ chr̃m agno/
uisse scribit. Teste nanꝯ Joãne euãgeli/
sta ca. j. btus Andreas q̃ discipulus ꝑcur
soris dñi existens audito eius testimonio
q̃d chr̃o ꝓhibuit dicens. Ecce agn' dei ꝛc̃.
Audito etiã loquentẽ chr̃m: secut'ẽ dñm
Jesum: ei' habitationẽ scire desyderans:
vt freq̃nti visitatiõe eius dulci colloquio
pleni' doceretur. Cognito ꝙ dño postꝯ
die illo cum dño mãserat: germanũ suum
Petꝝ q̃rens/ipsi chr̃m euãgelizauit dicẽs
Jnuenim' Messiã. et adduxit eũ ad chri
stum. Et hec ꝑma vocatio iterna. Jtẽ/
rũ Luca teste ca. v. Laborantib' in pisca/
tione Petro cũ soc'is ꝛ nihil capiẽte: ꝛ in
ꝙbo dñi rete laxante: audiuit a dño. Noli
timere: ex hoc em̃ eris hoies capiens. Vbi
cum Petro credit fuisse frater ei' Andre/
as. Et hec vt plurimi sentiũt fuit secũda
vocatio. Demũ vt Mat. iiij. ca. scribit
et est euãgelũ hodiernũ. Ambulans Je
sus iuxta mare galilee/vidit Petrũ ꝛ An
dreã ꝛc̃. Ecce tertia vocatio ad quam reli
ctis cõtinuo oib' secuti sũ eũ De q̃b' ꝑ gra
Aue Maria. B Audistis trina bea
tissimi apli vocationẽ: ꝓsiderate ꝓmptissi
mã obedientiã. Nam teste btõ Gr̃ego. ad
vnius iussionis vocem Petr' ꝛ Andreas
relict'q; retib' secuti sunt redemptorẽ. Nul/
la adhuc eũ facere miracula viderant: nih
il ab eo de ꝑmio eterne retributiõis au/
dierant. et tñ ad vnũ dñi ꝓceptum hoc q̃d
possidere videbant obliti sunt. Sic g̃ ini/
tium ꝙuersationis beati Andree obedien
tiã demonstrat. Sed forte dicis. Quõ
ad vni' iussionẽ vocis secuti sunt redẽpto/
rem/oib' relictis: cum post ꝑmã ꝛ secũdã
vocatiõem ad sua redierũt: nec seq̃bantur
donec tertio vocarent? Rñdet q̃ ad quãli
bet vocationẽ secuti sunt obediẽdo eo mõ
quo vocati sunt. Nam ꝑmo modo vocati
sunt ad notitiã dñi conseq̃ndam. Vñ q̃s/
uit Andreas: Dñe vbi habitas? Et respõ
dit dns. Veni ꝛ vide. Et sequit Veneruẽrũt
ꝛ viderunt vbi maneret, et apud eũ mãse/
runt die illa. Secõ vocati sunt ad fami
liar itatẽ ꝓtrahendã: quã ꝛ ꝓtraxerũt ꝛ in
nauẽ vnde ia descenderãt ad lauandum re
tia dñm susceperũt. ꝛ eius imperio redu/
cendo nauem pusillũ a terra: ꝛ deinde du/
cendo in altũ atꝯ laxando retia in captu/
rã: lz tota nocte laborãtes nihil cepissent:
obtempabant familiariter ei ꝙuersantes.
Vñ ꝛ Petrũ futurũ fore discipulũ ꝑdixit
dicẽs. Ex hoc eris hoies capiẽs. nõ tñ ad/
huc ad discipulatum vocauit. vt vult glo
sa Mat. iiij. Tertio autẽ cũ iã esset eis
not' ꝛ familiar; vocauit ad seq̃lã ꝛ disci/
pulatũ: dicens Petro ꝛ Andree. Venite
post me ꝛc̃. Et ad vnicã illã vocatiõez ad
discipulatũ ꝓtinuo relictis retib' ꝛ ceter;
oibus secuti sunt dñm: nec vltra ad ꝙcia
redierũt. Vel ór breui' q̃ tñ semel voca/
cati sunt ad sequelam siue discipulatũ, ad
quã vnam iussionis vocem continuo relic/
tis omnib'/dominũ sunt secuti. ℒ
Ex illo doctrinã hãc accipite. Diuias vo/
cationes: siue ꝑ internas inspiratiões. si/
ue ꝑ exteriores sc̃ripture ꝛ vocũ/siue signo/
rũ. i. bñficioꝝ et correptionũ exhortatiões
nemo ꝓtemnat. sed sine mora vigilãter vo
cantẽ dominũ audiat ꝛ sequat. Ad hoc ꝑ/
ter aplicum exemplũ scriptura nos multi
plicit adhortat. Hinc Prouerb. viij. Qui
mane vigilauerit ad me: inueniet me. Jtẽ
Eccl. xxxij. Qui vigilauerit ad dñm inue
niet bñdictiõem. Et ca. xxxix. Justꝰ cor
suũ tradet ad vigilandũ diluculo. Ad q̃d
vigilet? certe vt cũ ꝓpha quid in eo loquat
dñs audiat, et ne li hodie vocẽ ei' audierit
cor suũ obduret: incidens in illud incredu
litat; exemplũ cor; q̃bus i ira sua iurauit
dñs: si introibunt in requem meã, ad Hebr.
iiij. Que em̃ fuit causa ꝓinquioz iudaice
captiuitat; per Salmanasar ꝛ Nabuchodo
nosor? Nõ ꝑtã q̃b' in dñm peccauerũt
Sed quia cum peccassent/ad pniam vo/
cantẽ dñm ꝑ ꝓpheras suos mane consur/
gentẽ audire noluerunt: vt habet. ij. Pa/
ral. xxxvj. et Hiere. xxv. Simil'r causam
excidij hierosolymitani ꝑ Titũ ꝛ Vespa/
sianũ dñs assignat: eoꝝ non cognouit tẽ/
pus visitatiõis sue Lu. xix. Et fatuis vir/
ginib': quia parate non erant ad clamorez
medie noctis: clausa est ianua beatitudis
Matth. xxv. Denicꝯ non est ꝓmissus vo/
catus a domino ꝓius sepelire patrem suũ
um: dicente dño Sine mortuos sepelire
mortuos suos. Neꝯ redire alius similiter

vocatus ꝓmissus est: vt renunciaret bis q̄ domi habuit. Lu.ix. Hinc glo. Matt.iij sup ꝑbo cōtinuo: ait. Perfecta obediētia ē sua impfecte relinq̄re. Nōunq̄ em̄ cōtemnens diuinā vocatiōem: q̄ quasi lux q̄dam viam ostendit/postea ea nō meretur. Ideo audiat dñs Joan.xij. Ambulate dū lucē habetz vt non vos tenebre cōprehendant. venit em̄ nox in q̄ nemo pōt operari. Joan.ix. ❡ Hedū ,cōuersatiōis beatissimi Andree pseuerantiā nob in cepto bono exēplat. Hā seq̄ns dñm ei fidelr adhesit. et post dñicā ascensionē ꝑbū dei constantissime pdicauit: pene totā Achaiam quā ecclesijs repleuit/dño adiuuante. nec in cruce cessauit a pdicatiōe. Hā biduo pendens in cruce/plus q̄ viginti milib hoim pdicauit. Hinc doctrina de pseuerātia contra recidiuam elici posset z ostendi q̄ grauc est post agnitā ꝟitatez retrorsum abire z viuere vanitati. sed h rescindit. ❡ Finis aūt btī nostri: apli in cruce consummat⁹ in admiratiōem z stupoꝛez cedit/omnib audientib vel legētib. Doꝛtem em̄ oibus terribilē z velut extremum malū fugiēdam/cū pena crucz velut epulas/vt esse cū chꝛo posset ꝛcupiuit. Et genus ꝛtis exhoꝛtatissimū simul z penalissimū/ꝓpter assimilatiōez dñi z magistri sui/prece z ingenio obtinuit: dum populū se in carcere positū violēter liberare volentē: a suo ꝓposito exhoꝛtatiōe diligētissima compescuit: z ad similia ꝑ dño sustinēda animauit. atq̄ iam biduo in cruce pendens oꝛōne feruentissima/ne deponeret a dño obtinuit. Tu es (inq̄t) magister me⁹ chꝛē quē dilexi: quē ꝛfessus sū zc. t̄n i hac voce exaudi me: ne ꝓmittas me ab impio iudice deponi zc. ❡ Eia quis dulcedinez diuine charitatis q̄ mentē ei⁹ impleuerat estimabit: tanta em̄ fuit vt mortē amarissimā dulcem fecit. O q̄nt⁹ ardoꝛ dilectionis mentē ei⁹ accēderat: que oēm pene doloꝛē absoꝛbens/in gaudiū spūale cōmutauit. Salue crux inquit ,que in coꝛpe chꝛisti dedicata es: z ex mēbris ei⁹ tanq̄ margaritz oꝛnata: securus z gaudēs venio ad te: ita vt z tu exultans suscipias me discipulū eius q̄ pependit in te. Amatoꝛ tuus semp fui: z desideraui amplecti te. O bona crux diu desiderata: sollicite amata: sine intermissione quesita: z aliquādo concupiscenti aīo ꝑparata: accipe me ab hominib: z redde me magistro meo: vt per te me recipiat q̄ p te me redemit. O q̄nta ꝑfectiōe imitatus est chꝛi ꝟtutes z doctrinas: q̄ tāto ardoꝛe imitari desideravit magistri sui penas, Hinc accēdi debet humana infirmitas ac intelligere q̄nto feruoꝛe diligēdus est dñs. Hinc etiā discere q̄dulcis est beata z eterna vita q̄ tādulcē suis facit moꝛtem. et p que accensus est: p doctrinam chꝛi euāgelicam: que z nob q̄tidie ꝓponit Amen.

Nicolai Episcopi Sermo.i.in ordine.iii.

BOnum est vi
ro cū poꝛtauerit iugum ab adolescentia. Thren.iij. ❡ Festum solēne beatissimi Nicolai magni cōfessoꝛis dñi Hirree ciuitatz epi agimus: qui hodie bonū summū ꝛsecut⁹ in patria: qm̄ ab ineunte sua etate iugū poꝛtauit in via. Illud inquā iugū qđ chꝛs asseruit fore suaue z on⁹ leue. Matt.xj. Eo vtiq̄ leuius atq̄ suauius magz q̄ i adolescētia citi⁹ assumit: z pseuerant⁹ in senīu vsq̄ fertur ꝓpter auxiliatricis gratie aug:mentū. z ad genitū ꝛsuetudinis bone habitū. Hec em̄ in Christ. velut altera natura inclinat delectabiliter in assueta. Hic vt de eo scribit btūs Ber. in sermōe de sctō Nicolao: electus est ab vtero: sanct⁹ a puero: iuuenum glia: senū reuerētia: sacerdotū honoꝛ: pōtificū splēdoꝛ. Hui⁹ miracula p totā mūdi latitudinē diffūdunt: quē laudat ecclesia re z q̄ habitāt in eo. Tot em̄ z tanta miracula cumulant: vt oēs litteratoꝝ argutie viꝝ ad scribendū sufficiant: nos ad legendum. Supat em̄ glia ꝛfessoꝛis vocē z mērem: linguā z ꝛsciam. Crebrescūt em̄ q̄tidie mirabilia: nec recesciꝝ spūs dei ad meoꝛiam militz sui sua ꝛtinuare miracula Glorificat in martiribus laudatur i terra: in oībus populis inuocat. Hec Bern. Sed lz in terra multifariā multizq̄ modis a dño glorificat: z ab hoib laudat. min⁹ tamen

est ab eo qđ i celis inter angelos possidet bono: nō tpaneo sed eterno. id eñ sūmū t incōprehēsibile est. q̄ meruit eternaliṫ perfrui. qz adolescētiā suā puenies p oēs etatis sue vices portauerat iugū chr̄i fm verissima ꝓbete. pm: ssa: bonū est viro cum portauerit iugū ab adolescentia. Pro gr̄a Aue maria. B Sanctissimi p̄sulis Nicolai vitā/merita ac ꝙuersatiōem sanctā t imitabilē: altreq̄ potentie miracula vobis plene recitare oino nequeo. Vicūt eñ hec ozatoꝝ disertissimoꝝ oziones. Sz tanti patris ac patroni laudes tacere penitus culpabile iudico t indignum. Preseꝛtim qm̄ hui⁹ capelle fundatores sermonē ad populū hoc die fiendū de patre nr̄o sctissimo ordinarūt. De multis itaq̄ pauca q̄ntū ip̄e gr̄am impetrare dignabit ad sui gliam nostrāq̄ eruditionē̄ platurus: q̄ iugū domini ab ingressu suo portarit premittā. Deinde ad imitatiōem sui nos exhortari incipiam. Tertio subiunctur⁹ q̄n tū ad h̄ auxiliaṫ beatissim⁹ patron⁹ noſter Nicola⁹. Cetera vite gesta t miracula sermoni alij reseruabo. Vitā itaq̄ t ortū viri dei Methodius patriarcha stilo greco descripsit, quā summatim diaconus sancti Januarij in latinū transtulit eloquiū: ita incipiens: Beatus Nicolaus ex illustri p sapia ortus, ciuis fuit Patere vibis: que vna ex nobilissimis Licie puincie ciuitatibꝫ ꝙndam famosissima rutilabat. Parētes eius inter cateruas potentū quato honorificentia celebrant tanto supne patrie desiderio magis celestis q̄ terrene dignitatis gliam appetebant. Haz cū essent nimiū locupletati: nullius honoris insignia quesiere, sed omni studio ꝓtinentiū se lege vincētes celibem vitā actitare satagebāt. Hā cum in ꝓncipio iuuēturis floze hūc solū genuissent filiū: cunctis se voluptatibus abdicarūt: t inter suas p̄ces quas frequēter in dn̄i templo fundebant hūc solū supstitem: nō tantū diuitiaꝝ q̄ntum morum flagitabāt heredem. Quoꝝ vota deus ex alto p̄spectans: petitioni eoꝝ nō defuit. Animq̄ qualis futurus esset puer/in ipo iam natiuitatis ꝓmordio mōstrare dignatus est. Eniuero cū adhuc matris lacte alerek: cepit in hebdomade diebꝫ quarta t sexta feria semel bibere māmas, t hac vice ꝓtentus tota die ꝓmanebat sic. Ecce nō modo ab adolescentia: sed a ꝓmeue etatis infantia iugū dn̄i amplexatus est: t pus dn̄m opere q̄ voce quā nondū forma re poterat est ꝓfessus. Perfect⁹ imitator chr̄i cepit pus facere: hinc docere. Nam t ip̄e futur⁹ doctor ad ꝓtinentiā quam laudaturus erat in episcopio: t ad eā a voluptatibꝫ abstractū ꝓp̄m magnope p̄dicatione saluberrima reuocatur⁹ suo exemplo t memorabili facto/cepit vniuersos inuenes t pueros inuitare. Nec incassum: qm̄ in plerisq̄ prouinciis vsq̄ hodie mos cōmendabilis inoleuit: vt pma sua ieiunia pueruli: bonorum parentū studio docti in profesto beati Nicolai inchoantes: auxilio t ꝓtectioni viri sanctissimi se commendāt. Placeat hinc aduertere charissimi q̄nta gratia diuina in illo libero coopante arbitrio: plimonie ac ceteraꝝ virtutū opera tanq̄ holocaustomata deo acceptissima obtulit. q̄ sola in etate infantili rōnis vsu carente inaudita hactenus ieiunia ꝓsecrauit. Hinc canit eccl'ia. Infantia tenerioꝛe decursa corpus ieiunijs macerabat. O q̄nto stupoꝛe parentes omnesq̄ vicinos t audientes ꝙcultor miraculi nouitas. Nōne t sibi dixisse putādi sūt illud Luc̄. j. Quis putas puer iste erit: nam t manus dei cū illo est. Puerilibus ergo annis vt patriarcha Jacob simpliciter domi transactis cepit bone indolis adolescens esse. t nō sicut illa etas assolet lasciuiam complexus est mundi. Sed nunc parentum comitatus vestigijs nunc solus ecclesiaꝝ terebat limina. Et qđ ibi de scripturis patulo ad uertebat auditu: nō immemor armariolo ꝙdebat pectoris. Ecce puer sanct⁹ tanq̄ anie sue optim⁹ colon⁹ semina diuini verbi diligent collecta i memoria tanq̄ agro fecūdissimo caute absc̄odit, de qua postea pullulabant in pingues bonoꝝ operū segeres, t tandem que nūc possidet fructuz nō modo triceſimū aut sexagesimū: sed centesimū in gloria attulere. His cū seminibus ad ꝓfectiōem creuit. Nam vtroq̄ parente orbatus: ꝓfectus euangelice institutionis discipulus esse cupiens: sepius illud quod ex euangelio memorie commendauerat: ante mentis sue oculos versans. Nisi qs renūciauerit omnibꝫ que possidet

De ſctō Nicolao

nō pōt me⁹ eſſe diſcipul⁹. Et cū anbelaret ad id pficiēdū: h̄ ſolū timuit ⁊ caute cauit ne fauoris aura raperet: qō p chr̄o ſolo face re diſponebat. ſcīēs ex parabola euāgelica Matth. xiij. de theſauro inuento ⁊ abſcō dito: q̄ ſtudiū celeſtⁿ deſideriū a malignis ſpiritib⁹ cuſtodire nō ſufficit: q̄ hoc ab hu manis laudib⁹ nō abſcōdit. In pſenti em̄ vita quaſi in via ſum⁹ q̄ ad patriā pgim⁹ Maligni autē ſpūs iter noſtr̄ quaſi q̄daz latrūculi obſident. Deꝑdari g̃ deſiderat q̄ theſaur̄ publice in via portat: vt ōt Greg. homel. xj. Idcirco ſagax adoleſcens deuz deprecabat quotidie: vt qui habet omniū ſcientiā inſpirare dignaret vt muta laude humana ꝓſpectui placerz diuino. Sic tā dem occaſiōe nacta/in pietatis opera pa ternas diſtraxit opes. Et qm̄ duobus do minis placere nō poſſe nouerat vni quem dudū elegerat: cui⁹ on⁹ leue ⁊ iugum ſua ue tota deuotione colla ſubmittēs. pōde roſam mūdi ſarcinā cū ꝙblectatiōe ſua p fecit. ⁊ ſoli deo/cui⁹ diſpenſationi aſſidue ſe cōmittebat/corde paratiſſimo adhere bat. Sic ſic homo dei dñi iugum in adole ſcentia portabat vt nunq̄ illud abiiceret: ſed gſeueranter ſub hoc onere dño milita ret: certiſſima doct⁹ experientia. qz bonū eſt viro ꝫum portauerit iugū ab adoleſcētia. Et tantū de ꝓmo. ¶ Tp̄s eſt vt ꝓij derātes q̄ apposita ſūt ex eis i nr̄os mores trahiciam⁹: ne ad mēſaz diuitⁿ ſcri. ſ. Nico lai ſedētes hodie famelici abeam⁹. qz ſcri ptū ē: Ad mēſam magnā ſedisti: diligent ꝓſidera q̄ apponunt tibi. ſcīēs qm̄ talia op tet p̄parare. Sumite hinc doctrine fercu la p⁹ētes a parētib⁹: ab adoleſcente iuue nes. Diſcite inq̄ parētes in veſtris cō iugīb⁹: nō tā voluptates/q̄ntū plis fructū q̄rere: iſtoq̄ adepto libidinis opera tēpera re. Alioq̄n dū ſolis voluptatib⁹ vacat: ne ſcio ſi magis meritricia q̄ legitima cōnu bia ſint dicenda. Un̄ in ſentētiolis Serti pythagorici ōr diſt. xxxj. li. iij. ſniaz. Dis ardētior amator p̄tij vxoris eſt adulter. Et Hiero. Sapiēs iudēio amat ꝓiugē: nō affectu laſciuie. Habil em̄ fedius eſt q̄ vxorē amare q̄ſi adulterā. Uxorē amat q̄ ſi adulterā: q̄ ſolā in ea q̄rit voluptatē pa rat⁹ id agere ſi vxor nō eſſet. q etiā ardēti or vxoris amator intelligit. De his etiam Raphel Tobie lo quit. His iuct p̄ualere pōt demon Aſmode⁹: q̄ ita vxores accipi unt vt a ſe dñm excludāt. ⁊ ſue libidini ita vacēt ſicut equ⁹ ⁊ mul⁹ q̄b⁹ nō eſt intelle ctus. Tob. vj. Sed ad q̄d fruct⁹ plis ē q̄rend⁹? Certe nō vt heredes habeant: bo na relicta poſſidentes. Nō vt nomen ſuuz ⁊ genus ꝑpetuent. Non vt de filijs genti tis ſolatia/ſuſtentatiōe vel honorem con ſequantur: ſed vt gentilis ꝓles religioſe educant: deo nutriant: ac ſuperne hieruſa lem ciues augmentent. Quoniaz nō ſpes ꝓlis ſimplicit⁹: ſed plis amant ſuſcipien de ⁊ religioſe educāde vnū eſt de trib⁹ bo nis matrimonij actū matrimonialē excu ſantib⁹ a petō: vt oſtēdit Aug⁹ diſti. xxxj. libri. iiij. ſniaz. O vtinā ſctōs bri pueri pa rētes imitaremini: ſaltē dū ad plificandū inidonei fueritis: ⁊ ꝓtinētia vīa matrimo niū ſanctificaretis. Q, ſi nō capitis hunc ſermonē: ⁊ fuata fide ꝓiugij incōtinentie fuitis: venīa dat matrimonij honeſtas: p les tñ ipas deo educare ſtagite: ac virtu tibus adornare. Nam parētes filijs ſunt nō tm̄ cauſa eſſendi ſed etiam eſſe debent cauſa nutriēdi ⁊ diſcipline. viij. Eth. Lō ge aūq̄s magis ſollicitari debetz quēadmo dum filijs veſtris relinquatis hereditatē ꝓtutū q̄s terrenarū diuitiarū: ſicut Tullius li. j. de officijs docet. Optima inḋt he reditas a patrib⁹ tradit liberis: oñiq̄s pa trimonio pſtantior glia ꝓtutiq̄. Deſcite ꝓmū a beati infantis nr̄i pgenitoribus do miꝰnū iugiḋ ozare: vt fructum ꝓcedat: ꝓceſ ſum ꝺi gratis ſanctificet: ꝓtutib⁹ oznet: meritz ditet: regni ſui cōpotē faciat ⁊ here dē. Ad q̄ ⁊ vos ipi diligētiſſime coopami ni: cauētes ſūmope paruulos vr̄os ſcāda lizare verbis/geſtib⁹ ⁊ factis. Facile em̄ i malo parētem ſequit ſua ꝓles. Demq̄ cosin oib⁹ bonis inſtruite: docētes eos di uinam legem ſuare: dominū colere: iuſti tiā ac ꝓtutes amare: vitia ⁊ omnē laſciui am in ꝓbis ⁊ factis odire. Verba ꝓcepti narrab⁹ filijs tuis inḋt Moyſes Deut. vj ⁊ Eccli. vij. Filij tibi ſūt: erudi illos. ⁊ cur va illos a puericia. Et Pouer. xxiij. Noli ſubtrahere a puero diſciplinā. ſi pcuſſeris eū virga nō morief. tu virga pcuties eum ⁊ aiam ei⁹ ab inferno liberabis. Q, ſi for te minus idonei eſtis ad tradendū diuine

legis notitiã: vobiscũ ad sermones in eccle
sijs adducite: ꝛ q̃d mi⁹ valeꝛ ab alijs q̃
rite: ꝛ a deo p̃cib⁹ ipetrate. Fiduciã ora
tioni p̃stat exauditio parẽtũ Nicolai a pa
tre celesti: q̃ pia eoꝝ vota excedẽs/gr̃az be
ato infanti ad miraculũ vsq̃ tribuit: eãq̃
in vite eius fine adauxit. Nã de meritꝛ pa
rentũ fuit/vt nondũ sciẽs intelligens pu
er: p̃ dies duos in hebdomada ieiunauit.
Sicut vult Sco. dist. xiij. li. iij. q. vij. c.

Discite ꝛ vos pueri ac iuuenes ab
adolescente nostro beatissimo: p̃ma etatꝛ ve
stre rẽpora dño ꝓsecrare: ꝛ in agro innocẽ
tie nondũ vitioꝛuꝝ sentib⁹ deprauato/vite
eterne semia iacere. Nã sc̃ptũ est. Quecũ
q̃ homo seminauerit hec ꝛ metet: ad Ga
lat. vj. Que eñ in iuuentute nõ ꝓgregasti
quõ inuenies in senectute tua: ait Jesus fi
rach Eccĩ. xxv. Necq̃ iuuẽtuꝛ rpa negligẽ
da sunt: quia fit plerũq̃ (ait Joãnes can
cellari⁹ Parisien.) dei iusto iudicio: vt qui
gr̃am dei neglexerit aut repulerit in iuuẽ
tute/abutens donis dei ꝛ talentis summi
patrisfamilias in p̃mo etatꝛ vigoꝛe dum
fas erat: postmodũ ad eaz nequaq̃ recur
sus habeat. Et sequit. Si tu in puericia
dum eum nõdũ offendisti: nec p̃meris fa
sce pctõꝝ/neq̃s (vt dicis) ascẽdere ad ꝓfu
tes: qd fiet dum hostis fuerꝛ: dum grãdis
criminũ sarcina senecturis cernicẽ curua
bit ꝛ p̃met: Hinc dicit Salomon Eccles
vl. Memento creatoꝛis tui in dieb⁹ iuuẽ
tutis tue: anteq̃ veniat tempus afflictõis
tue: ꝛ appropinquent anni de q̃bus dices:
non mihi placent. Deniq̃ quia tenera est
virtus consuetudinis vt ab Aristo. altera
natura vocet: manifestũ est qm̃ nõ paꝝ re
fert iuuenes sic vl̃ sic assuescere. Blalphe
mũ/pinde ꝛ diabolicũ est/puerilĩ: Ange/
licus iuueni⁹ senib⁹ sathanizat in annis.
Quid eñ de sathanizãre iuuene sperãdũ
est in senectute: qñ puersis inclinatiõibus
accesserit puersioꝛ consuetudo: Si angeli
zans iuuenis ꝛ vitijs obnitens in senio sa
thanizat: quoniã sibi aliq̃n i agro bono se
mine seminato zizania orit. Matth. vij.
Quis tamen vsq̃ de spinis vuas: aut de
tribulis legit ficus: Hinc ꝓpheta. Nouate
vobis nouale: ꝛ nolite serere iter spinas

Idcirco dũ vasa noua sunt iuuenes ea
vino sanctisp̃us ꝛpiate, Luc. v. Nemo eñ
mittit vinũ nouũ in vtres veteres. Aptate
te aũt exẽplo nostri patroni p̃mũ vos ma
ioꝛ obsequijs ꝛ subiectioni. qz vt ỏt brũs
Cypria⁹ in de. xij. abusionib⁹. Sicut i se
nib⁹ sobrietas ꝛ moꝝ pfectio requit: ita in
adolescentib⁹ obsequiũ/subiectio ꝛ obedi
entia rite debet. Sicut fruct⁹ non inuenit
in arboꝛe in q̃ pãpinus aut flos p̃us ñ ap
paruerit. Sic in senectute honozem legiti
mũ consecꝝ non poterit/q̃ in adolescẽtia di
scipline alicui⁹ exercitatoꝛib⁹ nõ laborauit
Hec Cypria⁹. Deinde eiusdẽ typo siue
in ecclesijs siue plateis siue domib⁹: verba
sapientie a sentioꝛib⁹ audire diligite: et au
dita memorie armariolo sagaciter conde
re studete. Nam vt dicit Flace⁹. Quo se
mel est imbuta recens seruabit odoꝛẽ Te
sta diu. Et beat⁹ Ansel. in de simili. Mol
lis cera inq̃t recipit imaginẽ sigilli: ꝛ reti
net eandem cum fuerit indurata. Sic de
etate infantili. Habent q̃ sic agũt para
tum auxiliatoꝛẽ brissimũ Nicolaũ. qm̃ esse
oẽs eum inuocãtes/beneficijs ei⁹ potiun
tur. ita vt merito iuuenes ꝛ ꝙgines: senes
cum iunioꝛib⁹ laudent nomen eius: vt ỏt
Berñ. in ser. singulari rñ pterate ꝛ cura q̃
dam iuuenes respicit: put ꝙginũ iam pfi
tuenda⁹ diues auri dotatio: iuuenũ moꝝ
ti adiudicato ꝛ liberatio. Puer a rege ba
bylonie capti Adeodati noie filij Ezedroꝝ
nis ꝛ Eufrosine miraculosa reductio. ꝛ al
terius adolescentꝛ a maris fluctib⁹ absoꝝ
pti p̃dicãda ꝓseruatio. q̃ ex legẽda p̃ par
te sermonis certij latius deduci p̃ñ. Ut ꝙ
ei⁹ patrocinijs semp foueamur: moꝛes ei⁹
adolescentie imitemur: vt cũ eo exptiamur
in beatitudine eterna: qz bonũ est viro cum
portauerit iugũ ab adolescentia. Presten
te hoc ei⁹ intercessiõe dño nostro iesu chri
sto: cui fuit coꝛpe ꝛ spũ in via: ꝛ assistit
ꝑpetuo in patria. Amen.

De eodem Sermo. ij. in ordine. iiij

Ecce sacerdos magn⁹. Et epla. Eccĩ. xliij. ꝛ i
fra sparsim scpta. A Da
gni sacerdotꝛ dñi/beatissimi ꝓfessoꝛ nicolai

De sctō Nicolao

Ytree ciuitatȝ eṕi ac hui⁹ capelli patroni festa ꝓagentes/dignum est deuotȝ hunc laudib⁹ ꝓuenire:quē dudū nouimus:teste btō Bernō.in ser.de eodē: iuuenū gl̄iam: senū reuerētiā: sacerdotū honorē:pōtificū ꝛ splēdorē. Sic̄ dē culpabile nimis iudicak/eū q apd deū magna gl̄ia sublimak in celis: crebrescētib⁹ miraculis honorak in terrȝ/a nob negligi:cui⁹ bñficijs ꝛ auxilio ꝛfouemur.ad ipsi⁹ ꝙz ꝓsidia oēs q in tribulatione ꝛ angustia sunt ꝛcluſi cōcurrunt/ eumq; inuocant clamorosis vocib⁹ confidēter. Hinc ait Bernō. Nōne post memoriā virginis singularis/tādulcis pietas ꝛ pia dulcedo in cordib⁹ fideliuȝ obseruak: vt in die tribulatiōis nomē Nicolai teneak in ore:redolescat in corde. cū ois mūdus bñficia sentiat ꝛfessoris:nec sit q ab amore ei⁹ se abscondat. Hinc sctā mr ecclia sacerdotis magnitudinē cōmēdare volens: dictionē Ecce/ad mirādā excitatiuā ꝓmittit:qm̄ nō nisi in stupēdis ꝛ admiratiōe dignissimis designādis ꝓmittere assolet: dū in eplari officio quā ad ei⁹ laudē legi ꝛstituit/ab eodē ꝓbulo ordik aptius. Ecce(inq;)sacerdos magn⁹. De q⁹ ꝓo gra Aue Maria. B Volēti⁹ nob magna magni sacerdotȝ gesta post illa q̄ ꝓiori ſmōe de ei⁹ ingressu in hūc mōm infantia ac iuuentute laudabilib⁹ breuiter cōmemorare recolitȝ :q̄ in vite sue ꝓgressu (maxie in pōtificali sacerdotio egerit ſsiderari) congruentē nob dicendi ordinē ꝓmisſi thematis ꝓba ꝓfigunt: q⁹ triplicē patroni nostri magnitudinē sacerdotū cōtēplamur. Est em̄ sacerdos magn⁹ diuia electōe.magnua ꝓtuosa cōuersatiōe,magn⁹ officiosa sollicitudine. Per ꝓmū/magn⁹ fuis q̄ ad deū.ꝙ secundū/magn⁹ q̄ ad seip̄m.ꝙ tertiū magn⁹ q̄ ad ꝓximū. Pro q⁹ claritori exp̄sione sut dicta:in diebus suis placuit deo/q̄ ad sui electiōem.qz nō ex nobis sed diuia electione dño cōplacem⁹:dicēte apl̄o ad Hebre.xij. Habem⁹ gratȝ.ſ.electiōis:ꝙ quam seruiētes placeam⁹ deo. Et ad Rom. vij. Quos p̄destinauit hos ꝛstificauit,ꝛ iustus est iust⁹: q̄ ad ꝓtuosam ꝛuersatiōem. Est nāq; iustitia put Arist. ō. v. Eth. nō ps ꝓximȝ sed tota virt⁹.ꝛ i tpe tracūdie factus est recōciliatio:q̄ ad officiosam sollicitudinē: q̄ ſm pōtificȝ officiū ad Heb. v. ꝛ. vij. descriptū/mūera ꝛ placatiōis hostias ꝓ pctō ꝓpl̄i offerre patri altissimo non cessauit. Proseq̄mur hec breuit⁹ ꝓ tpis q̄litate. Magn⁹ iraq; fuit beatissim⁹ pr̄ Nicola⁹ diuina electiō.nā ad summū sacerdotȝ gradū meruit diuinit⁹ reuelari. C

Signū nāq; imo ꝓo maximū est sacerdotale pontificiū:cui(vt bt̄us Amb.i ser. pastorali testat) nulla i terris dignitas poterit adequari. Si inquit regum fulgoriꝛ ꝛ pncipū cōpares diademata: lōge erit inferi⁹:q̄si si plūbi metallū ad auri fulgorez cōpares. Neq; hunc tm̄ dignificat q ad id nō sua ꝓsumptiōe:sed diuia electiōe ꝛ vocatione accedit. sicut sacerdos ille ve.test. de q̄ epla ſm alios sui partes ad lram loquitur:sola dñi vocatōe accessit. Cui⁹ ad Hebre.v. apl̄us meminit cū ait. Nec q̄sq; sibi assumat honorē: sed q vocat a deo tanq; Aarō. Sic ꝛ chr̄s nō seip̄m clarificauit vt pōtifex fieret:sed q locut⁹ ē ad eū:filius meus es tu/ego hodie genui te. Quē admodū ꝛ alio loco ōt. Tu es sacerdos in eternū ſm ordinē melchisedech. Ue ve hūane ꝓsumptioni:q̄ ad id officiū temere se ingerit imo violēter ꝓoccupat.ad q̄d dñs ipse sanctor sctūs q̄ nosceit oia ꝛ ꝓr:nō nisi pater/na vocatiōe instituit atq; gessit. Sz reuera q huiuscemodi sunt nō his honorib⁹ dignificank:sz sordidank magȝ parē ab officio recipiētes vicē.nā sic ipi dignitatem quā occupāt/suo vitio polluūt: ita ꝓpt vice eos ꝓpria dignitas maculat: dū ꝓius lꝛgentes eor⁹ neq̄tias in publicum ducit. q̄ppe nō fugare:sed pot⁹ illustrare neq̄tiā solent:ait Boet⁹ ꝙa.iij.li.tertij. Et Bias phus. Principat⁹ inq̄t vir ostēdit,allegat ꝓ Arist. v. Eth̄.ca.ij. Quid q̄ dicis. Fortitan:si ꝙnāt oēs alios i eccl̄ia stat⁹: gibit eccl̄iastica hierarchia? Audi t di respondentē vnū ex magnis sacerdotibus ꝛ pastor⁹ pncipē:btm̄ lo⁹ Greg.q̄ in pastorali regula.ca.ij.ita ōt. Virtutib⁹ pollēs coact⁹ ad regim̄ē venīat. Nacu⁹:nec coactus accedat. Percipiēde iraq; atq; intuēde vacandū est ꝓicati ſm btm̄ Aug.xix.ō ciui.dei.ꝛ sarcina hec cui⁹ pastoral̄ assumēda non est nisi iponak. q: ociū sctm̄ q̄rit charitas.negocīū iustum iuscipit necessitas charitatis. Nouit hec bt̄us Nicola⁹ ideo ad nihil minus q̄ ad dignitatem pa

storalē aspirabat: nec vllo assumpsisset pa-
cto nisi diuina vocatione electus: & patrū
ꝓceptis coactus. Hancꝙ dū Hirree ciui
tatis metropolis suo ozbarek antistite &c.
Historia reuelatiōis & electiōis breuiter
hic recitetur. ℣ Attendite nunc cha-
rissimi prudentiam & fidelitatem eligen-
tiū: imitamini electi humilitarē. Iste nan
ꝙ cum totius Lycie metropoli pastorē p̄-
ficere quenerāt: multos inter se cōmenda
biles & ꝑm seculi dignitatem nobiles & al
tos verisimilr habuerūt: nō seipos nec q̄
sua sunt, sed solam dñi gl'iam ac populi sa
lutem: nihil in se ꝓfidētes instātissimis p̄-
cibꝫ & ieiunijs q̄sierūt. Et cū tandem Ni
colaus paupculus (licz nobilissimis ort⁹
natalibꝫ: tamen omnē mundanā gloriam
vilipendēs: & patrimoniū abundās i pau
peres distribuens: cum paupibꝫ paup/de
spectus & ignor⁹ esse cōcupiuit) vni ex eis
reuelat: cum cordis letitia grati recipiūt:
nihil de ei⁹ temporali dignitate, ꝓgenie/
amicis/diuitijs/ceteris q̄ talibꝫ cōrantur
Sed quia diuie maiestati placere cogno-
scūt nihil aliud in eo q̄rūt. A quo ꝓtinus
nis modo in p̄latoꝝ electionibꝫ & benefi-
cioꝝ collationibꝫ nūc temp⁹ nimiū aber
rat. Raro vel nunq̄ modo queritⁱ si p̄fici
endus in se habeat q̄ in apostolica regula
attēdere Paul⁹ docet: vtꝝ sit irreprehensibi
lis/oznat⁹/sobrius/nō vinolent⁹/pudic⁹
prudens/doctor/modest⁹: nō p̄cussor: nō
litigiosus: nō cupidus: hospitalis: domui
sue bene ꝓpositus. nō neophit⁹ habēs &c.
stimoniū bonū: etiā ab his q̄ foris sut &c.
j. ad Tim. iij. scripta. Sed magis si potēs
si nobilis: si magnam habet parentelam:
si mundo gratus: si cōsanguineus: si ami-
cus, si demū talē vñ dona/cōmoda/& tē-
porales bñficia sperari possint. Quis ho-
die beneficioli cuiuslibet, collator nō po-
tius querit filiū/cōsanguineum/famulum/
aut vtcunq̄ temporaliter beneficum: etiā
si minus idoneus sit: q̄ acquenā pauperē
humilē: mūdo q̄dem indignū: sed deo pla
centē. Non sic dux veritatis chr̄s oge do-
cuit: qui p̄fectus ecclesie sue p̄latum: nō
nobilem Bartholomeū: non ex cognatis
(quorum quinq̄ in apostolica cōtione ha
buit) aliquem. sed pauperē humilemq̄ pi
scatorē Petrum: se tamen plus ceteris di
ligentem pascendis ouibꝫ ꝓlocauit. Hinc
certe tot⁹ deformitatis que in ecclesia est
radix noscitur pullulare. ℣ Lausami
ni frequenter plus detractiuo q̄ compas/
suo animo de episcopoꝝ/prelatoꝝ/iacer/
dotum & ceteroꝝ ecclesiasticoꝝ pompa/
ocio/dissolutione/incōtinentia/crapula/
auaritia/ac diuinoꝝ negligentia &c. Q̄
si aliqui tales inueniunt si bene attēditis:
vos estis in culpa. Si em̄ ex filijs vestris
aliquem deo offerre/& statui ecclesiastico
statuitis: qui corpore & ingenio perfecti/
or est mūdo. qui ꝓ corpore deformis/dis
torsus animo: donatis deo: Contra illud
Malachie. j. Si offeratis cecum: nonne
malum est: Si offeratis claudū & langui
dum: nōne malū est: Offer illud duci tuo
si placuerit ei. Sequit. Maledictus dolo
sus qui habens in grege suo masculuz: im
molauit debile domino. q̄ rex magn⁹ ego
sum: & nomen meū honorabile in gentib⁹.
Sed & si bñficio: dum collatores estis: indi
gnis confertis: ac ꝓ indignis apud alti/
os preces armatas importune porrigitis
& ita inidoneos & tales q̄s ip̄i culpatis: vo
bis ꝓfici, ꝓcuratis. Sed queso attendite
stultitiam vestram. ℣ Duo nostis q̄n
tum nunc satis est officia p̄lati & sacerdo-
tis: vnum est verbo & exemplo viam salu-
tis ostendere: & ab ea ne deuient populuz
regere & tenere. Hinc ter dixit Petro do-
minus: pasce oues meas. Pasce ꝓbo doc-
trine. pasce exemplo vite. pasce cēsura pe
ne. Altez est populi delicta oꝛonibꝫ & sa-
crificijs delere: & iratū dominū delinquē-
ti populo placare: seq̄ murum inter ponē-
re. Vnde quo ad Hebreos. v. Omnis pon-
tifex &c. Et Ezechielis. xxij. Nemo autez
ad placādum iratum iudicem quęrit pla-
centem: & notum sibi ignotum & displicē-
tem iudici: sciens illud Gregorij (Cum is
qui displicet ad intercedēdū mittitur: ira-
ti animus ad deteriora prouocatur) in pa
storal'. ca. x. Nemo adeo stolidus est vt na
uigaturus pelagum ꝓ gubernanda na-
ui/aut filiū nobilez vel amicū p̄ficiat, sed
magis querit nautā expertū. & nauiganti
bus nobis per mare magnuz huius mūdi
plenū periculis: nō tempalibꝫ: sed eternis

De sctō Thoma apostolo

nautā instituitis amicū: sed ignarū regendi penit⁹ t ineptū, neq; sperādū q̄ q̄ in statu humili defecit, pficiat sublimat⁹. Nunq̄ em̄ solet dignitas pficere impfectos: sz nōnunq̄ deijcere pfectissimos. Interrog̃ de h̄ brūs Martin⁹: brūs Gregor⁹ t ceteri, audiēnt lamētari se pfectōis ac mētalis q̄etis p assumptā dignitatē occupati onē passos iacturā. ℣ Sed qō adhuc his peius: imo pessimū est. Cauēt hodie callidissime, ne idonei qui vitia corrigere: mores reformare: veritatis viā ꝓba t erēplo docere possent: regendis populis p̄fficiant: aut pfectis assistāt: ne forte auditis suis correptiōib⁹ corā mūdo ꝓfundant tā ꝓfusi corā deo, ne territi ꝓtior⁹ periculoz⁹ ostensiōe: minus sue libidini vacare ꝓtinigant. Hi cū deū habeāt offensum: dissipientes mediatores instituūt: q̄ nō recōciliēnt sed ad deteriora iudicis animū ꝓuocēt. Ecci eis simile eligūt ducē t mutū: ne aliquādo recte v̄deāt t arguāt t ꝓuertant: sed cū duce suo ꝓeant in eternū. De q̄bus olim p Esaiā dns ait. Excoeca cor ꝓpli huius t aures el⁹ aggraua: t oculos el⁹ claude: ne forte videāt oculis suis t auribus audiant: t corde suo intelligāt: t ꝓvertant t sanent. eiusdē. vj. Scitote aūt q̄ sicut certū signū est destructōis patrie: ciuitatū t cōitatū: cū sapientes (q̄z multitudo sanitas est orbisterrarū Sap. vj.) de loco regiminis auferunt. Ita certissimū indiciū sempiterni interit⁹: cū omissis idoneis vitiosi ad gubernacula spūalia assumuntur. Cōuertimi ad cor charissimi: attēdite q̄lē diuina pietas rogantib⁹ scris t populū magnū designauerit sacerdotem. ℣ Fuit magn⁹ sacerdos brissimus Nicolaꝰ ꝓtuosa ꝓversatiōe, qm̄ teste patriarcha Methodio pōtificali cathedra sublimat⁹: eādē mor grauitatē quā pus: candēq; sectabat humilitatē. Creber in orōne pigilabat: cor⁹ attenuabat ieiunijs: mulier cōfortia licz ab ipo pueritie sue tpe erho: ruerit: tñ ex l̄ḡ q̄si ḡndā pestē fugiebat. Alacer erat in erho: rādo: seuer⁹ i corrigēdo. Quāta denicz fide pollebat: qua flagrabat dei ꝓtimicz charitate: qua spei fiducia semp erectū ad deum gestauerit animū/potētias dño per ipm acta/opera t miracula probant. que necesse est vna cum tertio membro alteri reseruare sermoni.

De sancto Thoma apostolo. Sermo. v.

SCōm gratiaz dei q̄ data est mihi vt sapiēs architect⁹ fundamentū posui. alius aūt superedificat. j. Cor. iij. ℣ Etsi ꝓba hec originaliter ad lram brūs Paul⁹ ecclesie lumē t gentiū doctor de se ꝓtulerit. pūt tñ nō inepte ad sctm Thomā apl'm t ipa trāsferri: q̄ sm gram sibi celit⁹ collatā vt sapiens architect⁹ nō in sapiētia mūdana q̄ mos est t stultitia: sed in sapiētia diuina fundamentū posuit. In hac em̄ arte ipm gitū esse respondit dns p eo cū eū cuidam iuueni (Albano. s. ꝓpōsito Gundofori regis Indoz: grēti boiem architectoria arte peritū: q̄ dño suo romano more patrū ꝓstruere posz) assignauit: asserēs eū in hac arte pl'mū peritū fore. Siqdez sm diuinū testimoniū fundamēta collocauit q̄ nunq̄ veterascūt. parietes extruxit qui nunq̄ ruūt, exedras sue fenestras excidit q̄ nūq̄ obtenebrascūt. Altitudinē effert sue extulit q̄ in celū vsq; ptingunt. Hoc t de se apl's p̄dicauit nō inaniter nec tacēter dū in vsus pauper⁹ dispēsata regis substātia/p palatio extruēdo sibi tradita a rege pere[illegible]ināte: carceri mancipat veluti dissipatoz regie substātie. Hoc t facto edocuit: t in effectu ꝓbauit: dum parthis/medis/perſ/hircanis t brachmanis: sm Isidoz in de vita t obitu sc̄oz/p̄dicauit. Et deinde intrās orientalē plagā t interna gētium penetrans: ibi p̄dicatione sua ad titulū sue passiōis pduxit, sicq; suis vita: doctrina: t miraculis: mētib⁹ q̄s ab infidelitatis vetuste erroze absoluit: fidē chr̄i que olim sperādo⁹ est suba t fundamētū. Hebze. xj. implantauit: dū q̄tuor cardinales ꝓtutes: sobrietatē: prudētiā: iustitiā: fortitudinē: q̄b⁹ nihil in vita vtil⁹ est. Sapiē. viij. q̄ t a ruina sustinēt: t ab impugnatōe defendūt: veluti parietes q̄tuor erectissimos/fide/funḡmēto ꝓnectēs erexit: dū lucernas ardētes bonoꝝ opeꝝ veluti fe-

nestras indeficientem lucē administrātes manib⁹ fidelitū ꝓuersoꝝ adhibuit. Dū deꝫ nigꝫ supemīnētis fabricā charitatꝫ iugce los ad summū ꝯricē eleuatis i humilib⁹ fidelitū cordib⁹ extēdit. Hec fecit cū .xij. gradus ꝓfectū in inferiori Judia p̄dicādo trinitatꝫ fidē edocuit: z exēplis ondit: ac baptismi ablutionē ꝓsulit. q̄ ad p̄mū. Cū a certis vitijs eos abstraxit. s. a fornicatione gula z auaritia zc. z regiōe ad ꝓfectus ꝓparauit, sic q̄ ꝓfectuosum exercitiuꝫ ereuit q̄ ad scōm z tertiū. Dū q̄ꝫ ad charitatꝫ emittentiā deo z ꝓximo impendendā animauit Vñ nō hec a se: sed a mgro suo a q̄ in Judia missus fuit habuit. Jdeo ait: Scōm gram dei q̄ data est mihi: vt sa. zc. Aue.

B Redarguit me fortassis aliqs quasi min⁹ sobrie illud thema in ꝑsona sancti Thome, ꝓtulerim: qz ꝓtractat dicto ꝓphetico Viere. ix. Nō gl'iet sapiēs in sapiētia sua: z nō gloriet fortis in fortitudine sua. z nō gl'iet diues in diuitijs suis, sed in hoc gloriet q̄ gloriat' scire z nosse me. Sed parisomit' etiā notaret in h̄ aplus Paul⁹ q̄ de se hec ꝓtulit ꝑba original'r. Respōdet q̄ neuter culpand⁹ est in h̄. Nō apls q̄ nō ex tactātia: sed ꝑ dei gr̄ia z ꝓpīi salute: q̄tinus auditis magnalib⁹ q̄ p eū fecit dominus: suaq̄ compatā idoneitate: ad no. re. ministeriū exeq̄ndum ex hoc maioꝝ fidē in m⁹ conḡat, hec ꝓtulit: vt sic deꝰ p euz glorificet. Sic z idē apls epla. q. Cor. xj z. xij. se p corinthios salute plurimū zelare ostēdit: ne populi plus ꝑsuasi fidē darent (qui eos decipe volebāt) q̄ sibi nō intendenti lucꝝ aut questū: sed sitienti corus salutē. Jdeo suā magnificētiā ostēdere voluit. Sic Dat. v. de plātis z ꝓfectis dns ait, Sic luceat lux vestra zc. Applica ad ꝓpositū ad scīm Tho. E Venit autez aplus noster cōmēdandus ex q̄ttuor: q̄ in themate breuiter nanguñ. Primo ex vite sanctitate: qz gram habuit. vñ inq̄t Scōs gram. Scōo ex scientie claritate: qz sapiens architect⁹. Est aūt architect⁹ p̄ncipal⁹ organs: alios in ope dirigēs. Tertio ex doctrine soliditate z firmitate, quia fundamentū posuit nō sup arenā velut stultus. Dat. vij. Quarto ex doctrie efficaci vtilitate, qz alt' superedificat. De p̄mo Vite sanctitas ꝓfulsit in dilectiōe z in habendo charitatē ꝑ quā quis adoptat' in filiuz dei. Joan. j. Dedit eis potestatē filios dei fieri his q̄ credūt in noie ei⁹. Probatō autē dilectōis exhibitio est opis. Sed inter ceteros discipulos dñi alios trepidātibus cū in iudeā reuerti vellet dns altera die q̄ p̄die eū lapidare conabant/intrepide dixit: Eam⁹ z nos moriamur cū illo. Ecce charitatē maximā. Majoꝝ em̄ hac dilectiōe nemo habet vt aniam suā ponat zc. Joā. xv. In h̄ em̄ ꝓpēdit charitatis z dilectiōis magnitudo: q̄ ds ꝑ amoꝝ alterū rē pl⁹ amatꝫ relinq̄t: z sūme odibilē amplectit. Sz nemo vnq̄ carnē suā odio habuit. Eph̄. v. Et oim terribiliuz moꝝ est terribilissimū: quā ꝑ chīo amplecti voluit. Jtē liez ad Judos p̄mū ire renuisset: ꝓpter tñ z alacrit' dño eū mittēti paruit: nō formidādo pene atrocitatē, nec mortis horroreꝫ quā sibi dns intimauit: cū inq̄t. Cū indos ꝓterueris: ad me cū palma victorie redibis. Et ds dubitaret eū magno charitatis feruoꝝ succēsum fuisse: cū manus z digitos in lat⁹ z vulnera dñi mittere iussus fuit: Cor em̄ sedes est amoris, ad q̄ manū. i. opationem applicare curauit: post realē ei⁹ ꝓtractū z infidelitatꝫ siue dubitatōis sublatiōem. Hanc nobis innotuit cū inq̄t: Dominꝰ meus z deꝰ meꝰ. Deus meus ꝑ creatōem. dominꝰ meꝰ ꝑ reparatiōem. Dns meus cui fidelē me seruuz ꝓfiteoꝝ. Deꝰ meus cui summū honoreꝫ ac dilectionē z latrie cultū exhibeo. D

Scōo scientie claritatē habuit. qz sapiens architect⁹/se z alios in ope dirigens. Sed quomō sciētie claritatē habuit/qui incredul⁹ fuit z in fide dubitauit: vt patz Joā. xx. vbi ad eum inquit dns. Noli esse incredulus sed fidelis. Jtē. Mitte manū tuā in latus meū zc. Ante resurrectiōem in fide nutauit z tardus fuit ad credendū articulū resurrectōis: quē tñ postea edidit se ferē. sed h̄ nō sine diuia dispositiōe factū credit: ſm Gregoriū in homel. Ut discipulus dubitaret: nec tñ in infidelitate ꝑmaneret. Dubitans palparet: palpando omnes infidelitatis tenebras a nobis ꝓpelleret. Sic em̄ plus nobis ꝓfuit infidelitas Thome q̄ alioꝝ discipuloꝝ ꝓpria credulitas, qz plus ex eⁱ⁹ tactu q̄ de ipsoꝝ rum credulitate fortificamur in fide. Nō

De sctō Thoma apostolo

quasi mi⁹ caute egerint ceteri statim cre/
dēdo. ip̄e ꝙ uo pzudenti⁹ expimentū ḡrēdo:
cū fides sit ſuba rez ſperandaꝝ: argumen
tū nō apparentiū. Sed meli⁹ egerūt z pl⁹
cōmēdank ex hoc q̄ Thomas. Nobis au
tem ex ei⁹ malo bonū puenit: qz fortifica
tio in fide. Vidit cm̄ hoiem z tangebat.
ſed credebat deū quē nec tangebat nec vi
debat: fm Aug. ſup Joan. c. xx. Hominē
tetigit: ſed hūc eundē eſſe deū credidit.

Sed ꝓtra. Fides nō habet meritū cui hu
mana rō p̄bet expimentū. q̄ videt q̄ Tho
me incredulitas quā tact⁹ vulnez ſecut⁹
eſt: in nobis fidei meritū diminuat z non
augeat. Rñſio breuis. Humana rō ſe pōt
habere ad credēda antecedenť vel ꝓcomi
tanter. Si antecedenter: vt. ſ. intellectus
nō crederet niſi rō ꝓuideret, ſic rō diminu/
it z q̄nq̄ oino tollit meritū fidei. qz nihil
eſt meritoziū niſi volūtariū, ſed intellect⁹
vt ſic neceſſario credit z nō ſponte ꝓpter re
uelatōez vel diuinā auctoritatē. Alio mō
ꝓcomitanť ſiue ꝓſequenť. dū q̄s parat⁹ eſt
credere z credit: tm̄ ꝓ materi credendoꝝ in
tellectu querit z inueſtigat lati⁹. nō vt fir
mius credat: quia ſic crederet humane ra
tioni plus q̄ reuelatiōi. Sed vt clari⁹ in/
telligat z poſſit p̄tēti rōnē reddere de fi/
de. vel vt particulari⁹ intelligat credenda
z cognoſcat. Et talis rō fidei meritum au
get: nō diminuit. qz talis inq̄ſitio ex maio
ri charitate ꝓcedit: cui⁹ quādoq̄ etiā ozi
um habere poſſit ex curioſitate: vt ſup̄ pa
tuit ſer. v. de aſſūptiōe. de humilitate quā
q̄nq̄ parit veritas: q̄nq̄ charitas. Et cuz
tale credere eſt mere volūtariū z ex chari/
tate, cauſatū, eſt act⁹ meritoꝛi⁹: ſi ſic fuerit
ex charitate imḡat⁹. Et ſic Thomas nob
ꝓfuit dubitādo: qz ꝑfitate fidei pl⁹ mani/
feſtauit q̄ credim⁹, nō quia ip̄e p̄ciſe h̄ vi/
dit: ſed quia euangeliū hoc aſſerit. Et ſic
nec ip̄e fuit ꝓuat⁹ merito fidei cum crede
re voluit: z ſi nullum habuiſſet humanita
tis expimentū. Aliud deniq̄ credidit: ali
ud vidit. Habuit itaq̄ ſcīētie claritatem:
quā a mḡro chō didicit: oū oib⁹ racentib⁹
dñs dixit. Quo vado ſcitis: z viam ſcitis
Et moꝛ Thomas inq̄t. Dñe neſcimus q̄
vadis: z qu omō poſſum⁹ viā ſcire? Unde
meruit hanc ſalutarē audire ſnām ſaluz
noſtre compbēſiuā. Ego ſum via, veritas
z vita. Via inquā dirigēs. Veritas dedu
cens. Vita beatificans. Huic vie vſq̄ ad
mortē inflexibil⁹ adhesit: z veritatē quaz
didicit populis p̄dicauit. ¶ Ex cui⁹
doctrine firmitate ac ſolliditate tertio cō/
mendak: qz ſupra fundamentū ſolidum z
firmū ſe fundauit: cum inq̄t: Fundamen/
tū poſui. i. euāgeliz zaui: fundamentū eccle
ſie fm traditionē ſaluatoꝛis, nō a nouo fin
xi. quia fundamētū aliud nemo ponere po
teſt p̄ter id q̄ poſitū eſt. Ex q̄ ſequit⁹ q⁹
fundamentū accipit tripl⁹, ſ. Primo ꝓ fū
damēto ꝓncipali z ꝓmario ſuſtētante oia
in ſe: z a nullo ſuſtentatū. Et ſic chr̄s Je⁹
ſus eſt fundamentū fm apl̄m vbi s. ſine q̄
nemo pōt aliq̄d facere. Joā. xv. Sine me
nihil poteſtis facere. Sc̄o accipit ꝓ fun
damēto ſecūdario ſiue min⁹ ꝓncipali: qđ
immediate innitit fundamēto ꝓmo ita po
ſito. z ſic fundamētū dici poſſunt apl̄i, in
ter q̄s caput eſt ſcūs Petr⁹: dicente chr̄o
Tu es petr⁹ z ſup̄ hāc petrā edificabo ec
cleſiā meā. Sic ait Aug. ꝓtra ep̄lam Do
nati: loq̄ns de Petro: cū i illo tanq̄m in pe
tra fundata ſit eccl̄ia. Et i fmōe de cathe/
dra petri. Petrū itaq̄ fundamētū eccleſie
noiauit, haud dubium q̄n chr̄s dicēs Tu
es petr⁹: z ſup̄ hanc ꝛc̄. Tertio funda/
mentū fides dr: ꝙ chr̄m revelata z ꝙ apo/
ſtolos p̄dicata. Et ſic ſcūs Thomas recte
dicere potuit: Sc̄ōm gram dei q̄ data eſt
mihi: fm diſciplinam quaz mihi tr̄adidit
chriſt⁹: nō fm meā adinuentionē: vt ſapi/
ens architect⁹. i. noui teſtam̄ti idone⁹ mi
niſter poſui. i. p̄dicaui: fundamentū. i. ve/
ritatē catholicā a chriſto mihi reuelatam
Que veritas nō inepte ob ſuā firmitatē z
ſolliditatē fundamentum dici poteſt. talis
modi em̄ veritatem quam a chriſto q̄ euz
(in Jndiam miſit didicit (z non aliūn) po/
pulis p̄dicauit. vt ſupra in thematis dedu
cione ampli⁹ patuit. ¶ Quarto z vl/
timo ap̄lus Thomas venit cōmendand⁹
ex doctrine cātholice efficaci vtilitate. q̄a
ſuper iſtam veritatē quam populus ab eo
didicit/ diuerſi diuerſimode edificarūt: q̄
per apoſtolū in multo numero cōuerſi: di/
uerſimode chr̄m coluerūt: ꝓceptz diuinis
indefinenť obtēperādo: vt ex eius legēda
amplius deduc⁹ poteſt. Huic itaq̄ funda
mento ꝓmario z principali quod eſt chri/

ſtus ⁊ nos adherere curem⁹. Doctrine de nicę apoſtolice quam ſanctus Tho. ꝓbo ⁊ facto docuit: quatin⁹ ſm⁹ datam nobis gr̃am ⁊ fidei illuſtrationez quā in eccleſia hauſimus/ſuꝑedificare poſſimus edificiū virtuoſaꝝ actionū ⁊c̄.

De ſctō Stephano Sermo.I.in ordine.VI.

STephan⁹ autem plenus gratia ⁊ fortitudine faciebat ꝓdigia et ſigna magna in popło ⁊c̄. Act. vj. A Heſterna die celebrauim⁹ natalez dn̄i ſaluatoris. hodie venerari habem⁹ paſſionez Stephani ꝓtomartyris. Heſterna feſtiuitate per chriſti ſanctiſſimā natiuitatez redimimur ad brauium eterne beatitudinis ꝓpiendū. Hodierna ſancti ꝓmartyrꝭ paſſione ꝓuocamur ad exemplum: vt ſicut ipſe chriſtum ſecurus eſt in terris: ita ⁊ nos illi coherere ſtudeam⁹. Si em̄ cōpatimur ⁊ cōregnabim⁹. Natus eſt herī dn̄s in mundum: vt hodie naſceretur Stephanus in celum. q̄uis non hodie: ſed tertio Auguſti quo eius celebrat inuentio: eodem anno poſt dn̄i aſcenſionē lapidatus fuiſſe legat. Natus eſt herī dn̄s ꝓ ſeruo in terris vt eum paſſionis exēplo ⁊ doctrine magiſterio p̄cederet ſaluberrimo. Natus eſt hodie in celum ſeruus, quia ſecutus eſt ſuū magiſtrū bibendo paſſiōis poculum ⁊ lapidum ꝓferendo ictus. Herī filius dei factus eſt filius hois: vt hodie filius hominis/filius fieret dei. Herī dei filiꝰ mortalitatꝭ veſte coronatus ꝓceſſit in mundum. Hodie ꝓmartyr Stephanus im mortalitatꝭ palma laureandus ſcandit in celum. Herī chriſtus natus eſt in ciuitate bethleemitica. hodie Stephanus lapidat⁹ eſt in vrbe hieroſolymitana ad intellectum p̄miſſum. Ibi em̄ diaconus miniſtrauit: ⁊ in ipſa iuuētutꝭ floꝛe decorē ſue eratis ſanguine purpurauit. Bñ g̃ heſterne feſtiuitati hodierna ꝓiungit: vt illa credentes eucheret ad vitā: hec ꝓfitētes duceret ad coronā. Et vt gratiaꝝ plenitudo quā chr̃s mortalitatis ſacco in paſſiōe cōcidendo attulit/in martyꝝ p̄micerio mo do quodā ſingulari reſideret. Hinc ō: vbi s̄. Stephanus plen⁹ gratia ⁊ fortitudine non a ſe: ſed a chriſto nobis nato ⁊ nobis dato/faciebat ꝓdigia ⁊c̄. Poſit⁹ in terrꝭ et in plebe ꝓſtitutus ꝓ ute eminebat: humilis erat: ſed celſus fide ⁊ robuſtus fortitudine. Recte g̃ de eo dicitur: Stephanus plenus gratia ⁊c̄. Aue Ha. B Etſi verba p̄miſſa ſanctum ꝓmartyrē Stephanū plurimū cōmendandū oſtendant: placuit nihilominus totam hodierne diei epiſtolarem recitare lectionē: que et actuum ſumit hiſtoria. ca. vj. ⁊. vij. Vide ibi.

Vt ſalua pace omniū ſanctoꝝ: imo apoſtoloꝝ dixerim: videt hic gloſus martyr quendam inter ceteros tenere principatū eoq; primus in nouo teſtamento fact⁹ eſt chriſti martyr ⁊ teſtis. Dū em̄ adhuc latet cus eſſet: meruit diaconi electiōem: vt loquitur Auguſtin⁹: imo ꝑelectionem. Et leuita obtinuit martyrū p̄cipatū. ordinatus quidem fuit ab apoſtolis diaconus ⁊ ipſoꝝ miniſter ac diſcipulus. Sed q̄ fuit apoſtoloꝝ diſcipulus gradu ⁊ miniſterio: cepit eſſe ipſoꝝ magiſter ⁊ primicer⁹ (q̄d ꝓ chriſto ſuſtinuit) martyrio. Siccꝫ cum eſſet ordine inferior: factus eſt ꝓmus et precipuus paſſione: et lapidum ſe p̄mentium concuſſione. C Sed forte mouet quem: Quare ꝓ ceteris plenus gratia dicitur et fortitudine: cum id quo ad primum ſoli chriſto ⁊ virgini glorioſe: angelo nunciante: modo quodam p̄uilegiato reſeruatum videatur? Quomodo etiam vidiſſe dicitur Ieſum ſtantem ꝫ dexteris virtutis dei? Quare non potius ſe dixit vidiſſe filium dei: quod fuit precelentius/q̄ filium hominis: quod erat humilius? Ad primum reſponde vt patuit Annunciationis Marie ſermone quarto. Et applica ad propoſitum. Ad aliud dicitur poſt Auguſtinū. ſermone d̄no to de ſancto Stephano. Et quo. ſm apoſtolum ſcandalum erat iudeis chriſtum q̄ homo erat ſm carnem/ eſſe et dici filium dei. vnde predicamus chriſtum crucifixū iudeis ſcandalum. Ad confutandum ergo eorum incredulitatem: ſanct⁹ ille martyr Stephanus vidit in celo quod ipſi ne

De sctō Joanne euāgelista

gabāt i mōo. Et ꝓtas celestz testimoniū dedit: cui fidem terrena iudeoꝝ impietas denegauit. ❡ De miraculis bti Stephani quēadmoduz, ſ. fecit ꝓdigia z signa magna in ꝓplo, vide btm Aug. li. xxij. d ciui. dei, ca. viij. ꝙ totū. Est capm satz ꝓfusum: gesta recitās q̄ etiā habenf in ser. vij. bti Aug. de sctō Stephano. Hec oia collector breuiter annotauit. qz solitꝰ fuit materiā incarnatōis his diebꝫ ꝓtinuare: z parum de sanctis dicere.

De sctō Joāne euāgelista Sermo. j. in ordine. vij.

Recubuit i cena sup pectꝰ eius. Joan. vlc. Agim⁹ hodie solēnitatē discipuli quē diligebat dñs: q z in cena sup pectꝰ eius recubuit: ac euāgelij fluenta de ipso sacro dñici pectoris fonte potauit: ꝙ qō totū mōm de euāgelice ꝓtatis doctrina illuminauit. Qui chzo decedēti de hoc mōo succesſit: z ꝓginē dñi sui matrē in suam recepit. Hic dū euangeliū p̄dicaret in Asia: a Domiciano cesare missus est in pathmos insulā, vbi diuia illustratōe edoctus Apocalypsim scpsit: z futuꝝ ecclesie statū p̄uidit. Interfecto aūt a senatu Domiciano: ab exilio reducꝫ/in Ephesū venit. ibiqꝫ ab ecclie cpis efflagitatꝰ: ob conſutādas hereticoꝝ versutias: euāgeliū scripsit nouissimus. Anno q̄z lxvij. post chzi passionē lōgo fessus senio: cū termiuū vite suę iminere intelligeret: ferk tussisse sibi fieri sepulchrū, z in ipm viuꝰ introiuit. vñ z q̄dam eū adhuc viuere dicunt: vt refert Aug. home. vl. sup Joā, illudqꝫ nō a leuibus hoīb⁹ dicti iureiurādo firmat ibidem. Hic inter oēs alios euāgelistas altꝰ volauit: vt vix sua dicta itelligere: vl aliq̄liter saltē valeat creatꝰ apphēdere intellectus. Hinc apō Ezech. j. anial q̄drupes cōmemorat: hōis q̄ttuor ꝓsonas fm Aug. super Joan. home. xxxvj. homis: vituli: leonis: aq̄le. Per q̄ aialia q̄ttuor/fm cōem doctoꝝ expositiōem q̄ttuor euangeliste designauit. Et sicut aq̄la ceteroz anialiū ꝓfert: eaqꝫ volatu trāscēdit: sic Joānes sublimitate mysteriū z ꝑbi diuini reuelatiōe ceteros euāgelistas trāsgredit. Per leonē qui est anial potēs/terribile z robustū/ Marcus significat: q̄ p̄ ceterz chm ō regia stirpe David descēdisse palā oñdit. Lucas ꝙo vitulo deputatꝰ est, qz suū euangeliū a sacerdotio Zacharie patris Joānis incepit. In sacrificio ꝙo virtutū magna victima erat vitulus. Matheꝰ ꝙo q ab homine chzo exorsus est (omissa regia stirpe z sacerdotali oblatiōe) homi assimilatur. Hi oēs in terris manentes ea q̄ chzs i carne gessit/fideliter annotarunt, de diuinitate pauca locuti sunt. qz in terrenis ambulantes/celestia dimiserunt: q̄ Joannes ir reuerberatis oculꝰ velut aq̄la nubes trāscēdens supascēdit. Aq̄la ꝙo sic fm Aug. suos ꝓbat fetus: si adulterini sint vel non expiri volēs, patris suspēdit vngulis z soli opponit seu radijs solis. z si sic ꝓmanent veri iudicanf filij. Si aūt acie palpitauerint: ab vngulis ꝓcīunf. Ita z btūs Joannes ad pectꝰ chzi veluti aq̄le oia trāscēdentis reqeuit: z ꝙ hoc chzm ipm vez deū filium comꝓbauit: fm themaris verbū Recubuit z̄c. ❡ Magna z singularis prerogatiua fuit q Joānes in cena super pectus dñi recubuit pre ceterz oib⁹: cū ipse christus iam trāsiturus erat de mōo ad patrem: et eam quā semp exhibuit dilectionem in finem vsqꝫ ostendere voluit.

Sed forte mouet quem cur hoc factuz fuerit. An ex eo quia chzs plꝰ dilexit Joānē q̄z Petrum. quod tamē videf esse cōtra illud: Simon diligis me plus his. q̄d siue quelitiue legaf: siue assertiue/verum est: vt patet ex responsione dñi trina subsequente: cum iam secundo agnos: z tertio oues pascendas cōmittit. Frustra em et simulate quereret dominus nisi ita esset vt q̄stio sonuit, sed deus ereg̃ione plus diligit eos qui se plꝰ diligunt: alꝫ videret esse ꝓsonarum acceptoꝝ/ſtate lege. Ad hoc cum summissione respōderi potest: tāetsi Petrus z Joānes (de quibus sonat euangelium) bene ꝓsonent in celo: z singuli suis ꝓmissis sint ꝓfecti: attamē ꝓ nostra exercitanda deuotiōe ad deum z ad sctōs quos querimus intercessores: Primo dici potest post beatū Augustinū homel. vltima super Joan. q ꝙ Petrum z Joannem du

pler vita nobis significata est. Activa scz q̃ est in operatiõe. Et cõtemplativa q̃ est in lugi ꝓemplatiõe: put t he due vite appro pant Marthe ministrãti dño: et Marie magdalene sedenti ad pedes ei⁹ t audiẽti ꝓba ois ei⁹. Activa significat ꝑ Petrum Cõtemplativa ꝯo ꝑ Joãnẽ. Dõ constat ex sc̃ptura qñq̃ rem magz appciabilez ꝑ minꝰe significari: et min⁹ appciabilẽ ꝑ maiorẽ. ꝺa maior est cura de signato q̃ de signo. Activa tranſit: qz in eterna patria nõ erit locus miscõie ipendente ꝓpter subtilatiõez ois miserie. Contẽplativa manet: et in patria cõsummat. Ideo dictũ est petro: tu me seq̃re. Joani ꝯo: sic eum volo manere donec veniã: sine excluſiõe: sed cũ inclusione. vt t in ps. Donec ponã inimicos tc̃. Utraq̃ vita placita fuit chr̃o.

Ad delignandũ ergo ꝑcellentiã vite cõtemplative respectu active ꝺa ꝓplativa est deo familiarioz et purioz: tãetsi alia sit sepenũero intẽsioz et fructuosioz) exhibuit maiorẽ familiaritatem ioanni q̃ petro: lz plus dilexerit petrũ q̃ ioannẽ. Sicut est videre qñq̃ in ambaſiatz p̃cipũ: vbi maioris p̃incipis ambaſiatores (etſi viliores sint) qñq̃ bũani⁹ t familiari⁹ tractant q̃ maiores minoris p̃incipis. qz non ipſi ambaſiatores p̃cipal⁹ honorantur: ſed p̃incipes a q̃bus miſſi ſunt. Ita t in Joanne cõtẽplativa vita tãq̃ familioz t locundioz Petro ꝯo activa que occupat circa plurima/a chr̃o dilecta est. In hui⁹ signũ Petro eccleſiam: Joanni ꝯo matrẽ virginem cõmendauit. Hinc Aug⁹. ôr Joannẽ fuiſſe felicioꝛẽ. Petꝛ ꝯo melioꝛẽ. quod ſano indiget intellectu. quia vtiq̃ is ẽ melior qui est felicior: eo q̃ habet maius bonum liue magis bonũ. Sed in via nullus eoꝝ erat felix. i. beatus et confirmat⁹. Johannes tñ felicior dictus: quia familior chriſto: Js aũt melior: quia maiori dilectionis gratia p̃ditus fuit ſm modũ loq̃ndi vulgarẽ: qui felicẽ dicunt habẽtem que vult. Et lz vita cõtemplativa ſimpliciter melior t nobilior vita activa: videnꝫ tamen ſe habere ſepenumero vt excedens et exceſſum. et actiuũ plus eſſe gratũ deo aliquo contemplativo. Sepe ẽ contingit q̃ hi qui maiorem habent dei dilectionem intenſiue et extenſiue: minus ſentiunt ſe affici ad deum t minus experiuntur dulcorem dulcedinis ad deũ q̃ alij qui ſunt minores i dilectiõe. Sed talis dulcedo nõ est semꝑ act⁹ potẽtie intellectiue ſed ſepe paſſio appetit⁹ ſenſitiui ipellentis ad diligendũ. ad qõ cooperant̃ homis naturalia ſic vel ſic qualificata. Hinc alicꝝ mor ſient: plorant: lachrymant̃: agitati vl complexione naturali: vel q̃dam paſſione ſenſitiua vna cũ intellectiua volitiõe. Alij ꝯo neutꝝ illoꝝ poſſunt: licz maiori conatu t ſtudio feruẽtiori repellãt a ſe oñe oppoſitũ charitati: q̃ illi qui dicunt ſe paratos exponere t corꝑus t animã ꝑ deo tc̃.

Sed neceſſe est vt infirmi qñq̃ viſitent̃ t nutriant̃ a deo q̃dam ſentimento dulcedinis ne deſperent vel deficiant: licz ſepenumero ꝑ hoc homo decipiat: t in via dei penitus tepeſcat tc̃. D Aliter poſſet dici ſm btm̃ Berñ. vt recitat ſctũs Bonauẽ. in. iij. diſt. xxxij. ſcz q̃ Petr⁹ dilexit feruentius t diligebat fortẽ⁹. Joãnes ꝯo dilexit dulcius t diligebat familiarius. Et ſic ſe hñt vt excedens t exceſſum in dilectiõe dei active t paſſive. Sed ꝟstat ex h̃ dilectiõem Petri active t paſſive melioꝛem fuiſſe dilectiõe Joannis: t ita ſimiliter eum fore ꝓferendũ Joãni ꝓpter maiorem charitatẽ: lz Joãnes habuerit maiora familiaritatis ſigna a chr̃o q̃ Petr⁹. Cum ꝓp̃ ſignificationẽ: vt patuit. Tũ ꝓpter q̃litatẽ pſone: t hoc ꝓpter ingenitam Joannis manſuetudinem: ꝓpter ꝯginalẽ puritatem: ꝓpter iuuenturẽ quoꝝ quodlibet facit regulariter hominez magis dulciter t tenere diligi. Hec aũt oñia fuerũt i Joanne. Declara pauliſp. E Dicit g̃ finaliter q̃ Petr⁹ fortẽ⁹ dilexit t ferueniti⁹ appetitu volitiuo rõnali: q̃ntũ ad effectuz gratie interioris: t q̃ntum ad affectũ. Joannes ꝯo familiari⁹: q̃ntum ad ſigna exteriozis ꝙerſatiõis. Jſto ſtaq̃ ſuppoſito (ſalua pace iſtoꝝ ſanctoꝝ de q̃ꝝ dilectiõe ꝙertamus ꝑ noſtra deuotiõe: dei t ipſoꝝ laude t gl̃ia) q̃ i Petro maior fuerit dilectio charitatis q̃ in Joãne. Dicit breuit q̃ chr̃s plus dilexit Petꝝ q̃ Joannẽ: licz hunc familiarius t tenerius dilexerit: vt ita loquar. Primũ patz. quia deũ diligere creaturaz/est ei bonum velle. t magis diligere/maius bonuz velle. ſed quia maxi

mũ bonũ vle est charitas. ⁊ maximũ bo/
nũ pzie gr̃ia ꝓsũmata. g̃ illũ simpl'r magꝫ
diligit cui vult maiozẽ gr̃am ⁊ gr̃iam. Et
ꝑm dr̃m Bonauẽtu. vbi s̃. ille simpl'r ma/
ioz est in celis qui maiozem habuit cha/
rit̃atẽ i terris. Manifestũ g̃ est q̃ Petruꝫ
plus dilexit: qz maiozẽ charitatem ꝓtulit.

Scõm simil'r patz: qz sup̃ pect⁹ ei⁹ recu/
buit. Patrẽ deniqꝫ sibi cõmẽdauit ⁊c. ⁊ ꝓ
ꝓpr̃ ei⁹ puritatẽ ꝑginalẽ: manſuetudinẽ: ⁊
dulcedinẽ naturalẽ ⁊c. q̃ facilit hoiem fa/
miliarẽ⁹ diligi. Sed nũc i celis ꝓstituti
is maioz ẽ simpl'r q̃ maiozẽ in terris habu
it charitatẽ: cui debeꝫ ꝓportionabil'r ꝑmiũ
substãtiale, tã ⁊ si forte Joannes gaudeat
aureola ꝑginũ q̃ Petr⁹ caret: ⁊ in h̃ sibi p̃
ferak. sed loge p̃cellit ꝑmiũ substãtiale pre
miũ accidentale vt posset extẽdi ⁊c. Bre/
uiter hec collegit ſmonũ auctoz. qz in ma
teriũ diei festi de incarnatiõe ꝙbi ꝓtinua/
re solebat p̃ triduũ ⁊ vltra: vt patuit i ſer
monib⁹ de festꝫ chr̃i.

De sancto Antonio Sermo. i. i ordine. viii.

DEdit illi coz ad p̃cepta. Eccl'i. xlv. A
Adest nobis dilectissimi dies
festiua beatissimi Antonij ꝓfessoris dñi:
anachoritaꝝ p̃is: monachoꝝ institutoris
cultoris eremi: ꝺbelatoris inimici: ⁊ refoz
matoris mõi. Recte dixerim refozmato/
ris ꝙbi. qz ois rectitudinis nozmã ꝓtulit
Sicꝺe fuit inuenũ forma: ſenũ regula: ex
emplar ꝑginũ: totius ſrutis ſpeculũ. in q̃
speculari est oib⁹ eũ fidel'r ꝓtuentib⁹ q̃cꝺ
in eis rectũ est ⁊ toztuosum: q̃cꝺ mũduꝫ
aut maculosum. nec tm̃ speculari sed etiaꝫ
pistoza q̃ fuerant eius patrocinijs ꝓtin/
git reformare. Hinc de eo scribit b. Atha/
nasi⁹ epus. Bonũ (inq̃t) egypto medicum
chr̃s indulserat. q̃s nõ tristitiã apud An/
tonũ mutauit in gaudiũ: q̃s nõ iram ſtit
in pacẽ: q̃s oztitatis luctũ nõ ad ei⁹ rep̃a
uit aſpectũ: q̃s nõ meroze pauperatis abie
cto qui p̃mebak, statim ⁊ diuitũ despexit
opulentiaꝫ: ⁊ in sua leratus est pauprate:
Quis post lassitudinẽ mõach⁹ nõ ei⁹ hoz
tatu vegetat⁹ est: Quis adolescẽs eratis
succẽsus ardoꝛib⁹/ nõ ei⁹ ãmonitu pudici
tie amator fuit: Quis vexat⁹ a diabolo ſi
ne medela redijt: q̃s iniq̃s cogitatõib⁹ di
stract⁹/ nõ ceca rep̃estate sopita/ sereno re/
gressus ẽ aio: Hec ille. Et q̃cꝺ oim sit p̃:
hui⁹ tñ loci specialr hitator est: patron⁹ ⁊
defenſor. Magn⁹ reuera p̃on⁹ nõ h̃ mõ
sz p̃ totũ mõm nomiat⁹. Quid miꝝ si ma
gn⁹ ẽ apꝺ hoies: quẽ magnũ ꝓfiteri ꝓpul
si sũt ⁊ demões: Nec imerito q̃ apꝺ crea/
turã etiã reprobã magn⁹ ꝙbat⁹ ẽ: quẽ cre/
ator⁹ oim magnificauit. Magn⁹ aũt apud
dñm: qz dñs possessio ei⁹: ⁊ ipe possessio ẽ
dñi. Coz etem̃ suũ mũdũ dño ꝓparauit ha
bitaculũ: nõ sũmũ oim meruit habitatoꝛ ⁊c.
Quõ p̃pauit: Sincera dilectiõe: quã i le/
gis dei iugi meditatiõe ⁊ opeꝝ ꝓfozmita/
te oñdit. Talib⁹ em̃ dñs suã ꝑmisit p̃ntiã.
Qui inq̃t diligit me: ſmonẽ meũ ſuabit:
⁊ p̃ me⁹ diliget eum: ⁊ ad eũ veniem⁹: ⁊
mãsionẽ apꝺ eũ faciem⁹. Jo. xiiij. Sz nũ/
q̃d sua ſrute hec egit: Nequaq̃ qm̃ sc̃ptũ
Charitas dei diffusa est in coꝛdib⁹ vr̃is p̃
spm̃sc̃m q̃ dat⁹ ẽ vob: ad Rom. viij. Jnue
uit em̃ eũ dñs vas aptũ: a mõi nexib⁹ solu
tũ: nec auersũ nec pollutũ p̃ vitia: ĩõ dedit
ei coz ad p̃cepta. De q̃ p̃ gr̃a Aue ma.

B De magno hui⁹ dom⁹ dei p̃ono q̃cꝺ
dignũ referre potero miser pct̃õ: a rãti vi
ta viri nimiũ distãs. Hã ſrutũ ei⁹ gl'ia nõ
ſmonib⁹ exponẽda est: sed opeꝝ cõpzo/
bãda. Verzintñ nec peccatoꝛib⁹ ab ei⁹ lau
dib⁹ ſcendũ. qm̃ ⁊ demões dũ eũ sui vico
rem clamãt: tacere ab ei⁹ laudib⁹ nõ vale
bãt. Quinimo p̃ eo q̃ ei vita dissimiles su
mus: magis eũ pulsare: magis eũ ꝙuenit
iplozare: q̃s ei⁹ obtẽtu⁹ imitãtes iam
nõ voce tm̃: sz ⁊ ope collaudem⁹. Et sicut
ipe coz ꝓfectũ i dñi mãdatis habuit: ita ⁊
nos hẽ mereamur. Videam⁹ itaq̃ pri
us: quẽadmodũ ille in dñi mãdatꝫ ambu
auit ꝓfecto ꝺãle. Scꝺo quẽadmodũ il/
lũ debeam⁹ imitari. Dis itaq̃ gl'ia viri ꝺi
q̃ in h̃ exilio enituit: in eo includit q̃ dicit
Dedit illi coz ad p̃cepta. Per coz em̃ nihil
recti⁹ q̃ volũtas intelligit. qm̃ sicut i coꝛ
de vita coꝛporis: ita in voluntate vita cõ/
sistit anie. Hinc ꝺr Eccl'i. xxxvij. Ex coꝛ
de q̃truoꝛ oriunt: bonũ ⁊ malum: vita et

mors. Et Prouer. xiij. Qui custodia seruat cor tuū: q; ex ipso vita procedit. Per voluntatē ania viuit, p voluntatez morit & ipsa. sicut scptū est. Appositi tibi aquā & ignē: ad q̄d voluerīz porrige manū tuam. añ homīnē vita & mors: bonū & malū: q̄dcunq; placuerit dabit illi. Eccli. xv. Cor itaq; ad pcepta q̄d aliō est q̄ volūtas ad diuini beneplaciti executionē ardens & deuota. Et in hoc p̄fistit ois gl̄a viri dei. Q; em̄ miraculis plurimis claruit: pfectiōis sui cor dis in lege iugiter meditant; testimoniuz fuit. Q; aūt in leg; obseruātia homini sit gl̄a: testat; est scptura. j. Machab. ij. ita dicens Cōfortamini & viriliter agite in lege q; cū feceritis q̄ vobis pcepta sunt a dño deo vīo: in ipa gl̄osi eritis. ¶ Videam⁹ nūc q̄nto ardore cor viri sancti ad p̄cepta flagrabat. Et vt sūmatim aliq̄d audiam⁹: rememoremur i duob⁹ illis pmis ac maximis pceptis. i. amore dei & primi (fm saluatoris sniam) legē rotā pendere & pphetas. Mar. xxij. Et breuiter cōsiderem⁹ q̄ntū vtriusq; pcepti cautissim⁹ obseruator fuit. Amauit q̄dez deū cui⁹ toto rpe vite sue mandat; instituit atq; subijci satagebat: oia fugiens: abijciēs etiā reneris in annis q̄ ab eozū custodia retrahebant: cui etiā cōtulit puida sud̄; cura parentū. Hā nobilib⁹ religiosisq; parētib⁹ egypti oriūdus fuit: tanta eozum nutrit⁹ cura/ vt nihil p̄ter parentes/ domūq; cogīsceret. Innocens domi habitabat: ad eccl̄iam cū parentib⁹ sepe cōuenies: nec infantiū lasciuias: nec pueroz negligētias sectabatur. Parentib⁹ obediens: subiectus & humilis non eis molest⁹. nec aliq̄d vnq; preter illō q̄d dabat in cibis alijs ve requisiuit. Discite hinc parētes liberos vestros a lasciuia & negligētib⁹ coercere: semp cogitātes id Gen. viij. Sensus & cogitatio humani cordis in malū pnī ab adolescētia sua. nō parcētes virge: si a malo perpetuo eos placuerit liberare, sicut Prouer. xxiij. Salomō docuit. Noli inq̄t subtrahere puero disciplinā. Si pcusseriz eū virga nō morietur. Tu virga pcuties eū: & aiam eius de inferno liberabis. Nā inobediētia filiozū freq̄nter ex culpa & negligētia oriē parentū. Discite & vos pueri laudes paternos diligere: parentib⁹ sine molestia pmpto animo obedire, quia filius qui affligit patrē & matrem fugit: ignominiosus est & infelix Prouerb. xxiij. Et iterum. Verba patris custodiens filius/ extra perditionem erit. eiusdem. xxix. ¶ Hec aūt in aliquo occasionem daret impuritati: & omes rimas obstrueret quo ingredi solet imūd⁹ amor mundi: dum adhuc puer esset/ non se litteris eruditi secularib⁹: non ineptis infantiū iungi passus est fabulis: sed tm̄ ea que i ecclesia legebant auscultās: vtilitate precedentiū: viteq; institutionē seruabat. Additioni quoq; scripturaz ita studium cōmendabat: vt nihil ex ei⁹ anio laberet: sed vniuersa dñi pcepta custodiens/ memoriā p libris habebat. ¶ Decursis aut̄ puerilib⁹ annis: mortuisq; parentib⁹: annoz. xviij. aut. xx. cū sorore admodū paruula relict⁹: domus & sororis domestica cura prudent gerebat. Sed anio sabat quēadmodum apli omnib⁹ spretz/ secuti sunt saluatorem. Et multi (sicut in Actib⁹ apostoloz legit) venditis omnib⁹ pcia ad pedes apl'oz cōferre/ pauperibus impti⁹da. Et q̄nta illis spes reposita esset in celis: nōdū ser mēses effluxerant: & ecce ad ecclesiam vt solebat accurrens: audiuit ex lectiōe euāgelij Si vis perfect⁹ esse/ vade & vende omnia que habes & da pauperibus: et veni sequere me et habebis thesaurum in celis. Mar. xix. Et quasi pter se recitata fuissent: ad se traxit dominicū imperium. Et in vsus pios pauperum omnia distraxit: paucis pter sorore reseruatis. Que et ipse in simile opus consumpsit. Paucos post dies audiens iterū in ecclesia verbū domini Matthei. vj. Nolite ō crastino cogitare. Q; vere studiosum verbi dī auditorem: qui q̄ audierat/ ad seipsum retulit. Nec micam celestis edulij in terram cadere pmisit: sciens q̄ cibus nisi in viscera traiectus/ nutrire non poterit. Quo contra miseri nos qui cum ad audiendum verbum cōuenimus: non ea quibus vita nostra tangitur animaduertimus: sed correctionibus aliorum libentius manes pascimus aures. Hinc nedum irrefecti & inanes recedim⁹ sed infirmi & detractōis veneno pleni: verbum saluris in occasionem ruinus perditionis. Et dū nihil ad propriam vite emēdationē pferētes memoriter tenem⁹ q̄ ad

aliox detractionē inflectere possum⁹ q lō/
ga annox spacia memoramur. De qb⁹ do
min⁹ loquit Mat. xiij. Incrassatū est cor
plī hui⁹ t auribꝫ grauiter audierūt: t ocu
los suos clauserūt: ne qñ oculis videāt: et
auribꝫ audiant: t corde intelligāt t cōuer
tant t sanē eos. ℰ Suscipite charissi
mi vnicā hanc doctrinā volentes pficere
in melī⁹ qutilem. Oia ꝓba ad salutē pti/
nentia: siue cōsolatoria: siue cōmonitoria:
siue etiā increpatoria: que in sermonibus
publicꝫ aut puatꝫ collocutiōibꝫ aut inter/
nis monitiōibꝫ audire ꝓtingit/ suscipiant
a te tanqꝫ ꝓbū nō homis sed dei ad te t ꝓ
pter te solū platū: etiāsi cū decēmilibꝫ au/
dire ꝓtingat: nō aliter suscipe q̄ si sol⁹ au/
diisses: q̄ si ꝓpter te hoc ꝓbū diuina dispen
satione ionuisset: q̄ si ad te solum de⁹ tuus
ꝓbum salutis trāmisisset, sic denicꝫ susce/
ptū teipm dijudica: et qd sibi velit: qd i te
exigat solliciti⁹ pēsa: vt sm ipm vitā t mo
res cōponere valeas t emēdare. Scitote
q ꝓbum dei (sicut dīus Bern⁹. ser. v. de ad
uentu dñi ait) cibꝫ mentꝫ est. Et sicut cibꝫ
corporis nisi comedat atqꝫ trajciat in vi/
scera/ ad corpis nutritiōem est inutil⁹. nec
si mille comedāt/ tibi aliqd cōferunt: nisi
ipse in te cibum sumpseris. Ita t ꝓbū dei
vt ꝓfit ac mentē nutriat/ trajciat in visce
ra qdam anie tue: transeat in affectiōes tu
as t in mores tuos: comede bonū t dele/
ctabit in crassitudine aia tua. ne obliuisca
ris comedere panē tuū: ne arescat cor tuū:
sed adipe t pinguedine repleat ai a tua.

℣ Ecce tot⁹ sanctitatꝫ viri dei ꝓncipiū
fuit t fomentū huiuscemodi auditio ver
bi t ꝛ. Hinc enim cepit oia peritura bona
spernere: hoim societates fugere, et vt non
mō nihil plus aut eqliter do diligeret: sed
ne oino aliqd ꝓter deū, i. non ꝓpter deum
amaret: sciens illud Augustini in suis cō
fess. Min⁹ te amat q tecuz aliqd amat qd
nō ꝓpter te amat. amorē qz suū soli deo cō
seruaret: tot⁹ deo viueret: solitudinem ce/
pit incolere. Hinc pmū inciplens in locis
paululū a villa remotiōibꝫ, deinde a pa/
tribꝫ qs nō nisi infōmatiōis causa visita/
uerat moribꝫ t doctrinis institut⁹: se in q
dam spelūca includi tulit: a suo quoqꝫ co/
gnato statutꝫ diebꝫ panis alimoniam sibi
deferre. Hinc denicꝫ ad vastitorem eremū
ingressus: in monte qdam vbi inuenerat
castellū desertū: plenū ob tpis solitudine
venenatꝫ aialibꝫ: effugatꝫ bestijs: ipm no/
uus hospes inhabitare cepit. et obstructo
lapidibꝫ introitu: solitarius, xx. annis qdu
rabat: nunqꝫ inde ꝓcedens: nunqꝫ aliquē
suscipiens intrantū/ vt cum bis in anno q
tectū desup panes acciper: nullū cū defe/
rentibꝫ haberet alloquiū. Sicsic acceptis
pēnis velut colūbe a dño volauit t rede/
uit: elōgatus: a mōdo fugiēs: in solitudine
manēs. sicē olim ꝓpha optauit ps. liij. Ded
inde fratres instituēs t monachos: iterū
sese in abdita recepit solitudinis. Inqeta/
tus qz a turbis sepe locū aio stabili ac im/
murato amore solitudinis mutauit. Vñ
cauendū est dilectissimi: ne ꝓter loci mu
tationē facile serui dei mutabiles t incon
stantes iudicent, Regrit em nōnunqꝫ sta/
bilitas mentꝫ t imutabile ꝓficiendi ꝓpo/
sitū loci mutatōem. Alioqn qs mutabilio
aplis/ totū mōm circūgirātibꝫ. imo volen
ti pegrinare hierlm: adeo necessaria est cō
tinua loci mutatio: vt nisi mutet loc⁹/ ꝓfi/
ciscēdi mutat animꝰ. nō diffozmiter ꝓgen
tibus ad eam que sursum est hierlm q est
mater nostra: nonnunqꝫ mutādus est ter/
rene habitatiōis locus: ne mutet celestꝫ sa
piens animꝰ. Confer ad idē Abrae: Isa
ac: t Jacob ac filloꝝ israel in cōstāti ani/
mo mansionū multiplex mutatio. Solus
q̄ sedens sm ꝓbete dictum leuauit se su/
pra se: anio charitate pleno sp suspensus i
ꝛro. Jassar⁹ etiā corpe/ animū non relaxa/
bat, temp⁹ sepso fortior factus: sm aplī sen
tentiam ad Phil. iij. preterita obliuiscēs:
in anteriora se extendit. Nō tepozū longi/
tudine: non merita pensabat: sed amore t
famulatu spontaneo sedulꝫ tū in ꝓncipijs
ꝓfituto: ad pfectū diuini meruis ꝛ. videri
um cōcitabat: nouis semp ꝓterita cupiēs
adaugere. ℊ Demīerat Helie ꝓ
phete dicēs. iij. Reg. xvij. Viuit dñs cui
assisto hodie ante ipm. Disserebat cur ho
die esset apositū. quia nō cōputabat He/
lias ꝓteritum tempus: sed tanqꝫ hodie in
certamine constitut⁹: talem se ꝓbere cupi
ebat qualem se iciebat dignum dei esse cō
spectibus puro corde t paratum obedire
voluntati eius. Quis denicꝫ fructus et⁹ t
quis abstinentias sermo referat quibus

in solitudie pollebat. Pernoctabat in oratione sepissime. Edebat semel i die post solis occasum. Nonnuncꝫ biduo triduoꝫ sic pmanẽs: vt vix quarta die cibũ vellet accipere. Sumebat aũt panẽ ⁊ sal porũcꝫ aq̃ ppaululũ. Quieti ꝙo mẽbra ꝓcedens/iuncto ꝓtecto atꝫ cilicio vtebat. Aliãtiens ẽt sup nuda humo iacebat. Et vt de ceteris sileã (qz dies deficeret volentez referre oia) Tanta fuit in eo pudicitie virtꝰ: vt nunꝫ aliqs corpus suũ nudũ ꝓuspꝫ morerek videret. Humilitas etiã tãta: vt cũ beatus Paulũ eremitã visitasset: ad fratres rediens: Ve mihi peccatori inqt: qz faliũz nomen monachi fero. Sciens aũt q nõ ei q̃ incepit: sed q̃ pseuerauerit in finem/palma debek victorie. Hat. r. diaboli insidias q̃ toto in eo furore grassabat: cõstãtissima pugna deuicit: nec i finẽ vite aliqñ cessit. Et lz in cunctꝭ frutib⁹ vir dei merito pdicak mirabilis: in victoria tñ hostibꝰ liũ mltiplicitꝫ diabolicaꝫ impugnationũ aliũ sibi parẽ non legim⁹. vt ꝟ respectu recte de eo canam⁹ Eccl. xliij. Hõ est inuent⁹ silis illi q̃ pseruaret legẽ excelsi. Sic vir iste coz ad pcepta in vanũ nõ acceꝑat: q̃ ardentissimo amore infatigabilr ip deo seruiebat. Ad ꝓtimoꝫ aũt salutẽ quantũ verbo ⁊ exemplo laborabat: alta sermonũ reseruandũ erit. Hã lras vt pmissum est non didicit: tñ divina irradiatiõe sapientissimus fuit: ita vt phoꝫ ac mũdi sapientiũ argutã lꝯcitatẽ sermonis sui simplicitate: sed veritate plen/facile cõgesceret.

Quãuis denicꝫ vir ille nulla in oib⁹ fris q̃stuit gl̃iam: quã nedũ in vita: sed nec etiã aliq̃ defuncto corpi impẽderek diligẽtissime cauit. sed ꝓscientie sue testimoniũ in abscondito: fm apostolicã sciam suam reputauit gl̃iam. Non tñ hunc dñs in cõspectu plebis ⁊ orbis fine gl̃ia esse voluit. Et qui mõdo incognit⁹ esse toto annisu voluit: innumerꝫ eũ dñs miraculis toto mũdo declarauit. Nam demones ab obsessis corporib⁹ potenter in fide chr̃i ꝓsens ⁊ absens expulit. Impauit bestijs ⁊ elementꝫ ita vt in loco arenti solo orationis verbo fontem manare faceret. Oculoꝫ ⁊ aurũ fluxum restrinxit. Hẽbra paralytica glutinauit. a dolore lateꝛ ⁊ stomachi sola oratio ne absentes sanauit: ceteraseꝫ infirmitates abegit. Futura velut ꝑsentia nouit: ⁊ ꝓphetice pdixit. Que tñ oia nõ tantũ miranda quantũ miraculosa ei⁹ vita qua coꝛ quod ad ꝑcepta sua domin⁹ ei dederat/infatigabiliter his inherere coegit. Hñ completo pugne sue cursu: nunc in gloria dño conregnat feliciter sine fine. H Euasit in longũ sermo magis q̃ sperabã: ideo secundã eius ptem paucissimis ꝓbis ꝓcludere necesse est. Audita g̃ patroni nr̃i admirabili cõuersatiõe ⁊ vita: hunc imitari posse tenus laborem⁹. Coꝛ nostꝫ ad diuinoꝫ obedientiã ꝑceptoꝫ ꝓparem⁹: firmiꝫ sine fictione ꝓponentes nostram in oibus domino subijcere voluntatem. Hec est bona voluntas cui pacem nascente dño angeli nunciarũt. Nam sicut nulla res est nisi q̃ntũ participat diuinum esse: ⁊ nihil bonũ iudicak nisi p ꝓformitatẽ ad primũ bonũ. Ita nec voluntas nostra recta esse põt et bona: nisi conformando se rectissime ac optime voluntati. Et rogo ꝑpendite q̃liter stum est a nobis ideꝛi. Quis enim pater non velit suũ sibi filiũ in omnib⁹ obedire: Quis dominus non illud exigit a mancipio: Quis paterfamilias ñ id reqrat a cõducto opario: Et ecce tales sum⁹ ad deum. ipse noster pater est: ipse dñs: ipse paterfamilias. Pater q̃ nos creauit. dñs q̃ sanguine ꝓprio nos emit. paterfamilias qui nos mercede ꝑpetua ꝓduxit. De ꝓmo dicitur Deut. xxxij. Hõne ipe est pater tuus q̃ possedit ⁊ fecit ⁊ creauit te. De scõdo. j. Pe. j. Hõ coꝛruptibilib⁹ auro ⁊ argento redempti estis: sed ꝑcioso sanguine agni imaculati. De tertio Matt. xix. Omis q̃ reliquerit domũ: fratres aut sorores aut patrem aut matrẽ aut vxorẽ aut filios aut agros ꝓpter nomẽ meũ: centuplũ accipiet: ⁊ vitam eternã possidebit. Indecens g̃ valde est negare deo quod reqrimus a coꝛseruo

Hanc voluntatẽ habere poterimus si deũ toto coꝛde diligere festinem⁹. qz amici coꝛ est idem velle ⁊ nolle. Amoꝛe hũc diligens meditatio diuinoꝝ bñficioꝝ generabit, sicut ꝓpheta ait. In meditatiõe mea exardescet ignis. Et qõ min⁹ ꝑualer meditatio: suppleat deuota oratio: atq̃ intercessio meritaq̃ sanctoꝝ. Si dicis: Habeo voluntatẽ obediẽdi deo: vbi mihi impiendũ erit: Dirigat nos pater noster be/

atus Antoni⁹. Mortiendū primo nobis viuam⁹ deo. Neganda eſt volūtas nr̄a vt fiat diuia. Audiſtī quō oia q̄ mōi ſūt ſpre uit: oib⁹ etiam licitis ſe negauit: vt deo ſe ꝑſeruaret. Et nos ſaltē illicita vitare inci ꝑiam⁹. Tētarī die dominico ſub diuinis obtierati vel negocio ſeculari deſeruire: h̄ nega voluntatē tuā. Sedes in multitudi ne: audis detrahētes: incitarī ad ſimile/tu nega te. mozere huic paſſiōi: nō detrahas. magis aūt detrahētes cōpeſce ſi pores. ſi non habe compaſſiōem cū fratre. Quō aūt dederit cor ad p̄cepta dilectōis/primi ſequēs ſermo declarabit.

De ſctō Antonio Ser mo.II.in ordine.IX.

DEdit illi cor ad p̄cepta. Eccī.xlv. A Reduxit nobis annus dieꝝ re uolutio hodiernā briſſimi Antonij feſtiui tatē: hui⁹ eccl̄ie patron⁹. Que nō ſolū no bis: ſz toti mōdo venerabilis habet. Quid in hoib⁹ venerabilis t gaudioſus eſſet hu ius ē. ſumphalis exceſſus: q̄ ſe ei⁹ adiuua ri meritī t patrocinijs defendi nō dubitāt cum etiā ſanctī angelis q̄ nulli⁹ hoꝝ indi gent credit letabūdus? Quis nāq̄ eſtima re poterit ḡnta hodie de bri Antonij feſti nitate ſint in celis gaudia? Si nancꝫ teſte veritate gaudiū eſt in celo ſup vno pecca tore pniam agēte Lu.xv. Quid erit ſuper vir⁹ innocēte de virtꝰ t auctore eoꝝ dia bolo mirabil⁹ triūphante: t ideo pnia nō indigēte: q̄lē ſanctiſſimū noſtꝝ patronum eſſe credimus? Nā quō pnia indiguit q̄ a puero⁹ cor ad p̄cepta dei habuit: cui etiam angeli innocentie teſtimoniū perhibuere? Prohibēt⁹ nāq̄ demonib⁹ ſubleuatiōez Antonij in aera in ſpū tā rapti: angeli di xerūt: cu⁹ retinere conarent/nullis exiſtē tib⁹ in Antonio crimib⁹. Illis ꝯo ab exor dio natiuitatī replicare nitentib⁹: calūnio ſa oza angeli clauſerūt: dicentes/nō debe re a natiuitate ei⁹ delicta narrare: q̄ chriſti ſam eſſent bonitate ſopita. ſed ſi qua ſcirēt ex eo tpe q̄ fact⁹ eſſet monach⁹: t deo ſe cō ſecraſſet/licere pferre. At illis ꝫ eū nihil p bantib⁹: liber Antonio cōſcēſus apīt. Ne cꝫ eī cōuerſiōis gr̄am velut dñi ſui acce ptā pecunīā neglexit: nō in ſudario aſcon dit: nec in terrā fodit, ſed ad ſpūalē vſuraꝫ bonoꝝ. ſ. opeꝝ: ac ꝑinde ſrutū ꝑfectū im pigriter expēdit. quia mādata iſti⁹ cautiſſi me cuſtodiuit pariter t conſilia: q̄ dedit il li cor ad p̄cepta. Dē q̄ p gr̄a dicatur Aue Dñe. B Dedit illi cor ad p̄cepta.

Duo eſſe p̄cepta in q̄b⁹ tota lex pendet t ꝓphe Matt.xxij. dñi teſtimonio freq̄nē audiī: de dilectiōe. ſ. dei t primi: q̄ꝝ alte ro ſine modo t mēſura deū ſup oia diligē re ſubemur. nō eī exceſſum timere opoꝛtꝛ in amore boni infiniti omnia ſuperexcellētī Hinc ſcribit Eccī.xliij. Glōificantes dñm q̄ntūcūq̄ potuerit⁹: ſupualebit adhuc mi rabilis magnificētia ei⁹. Benedicētes do minū exaltate illū quantuꝫ poteſtī: maior eſt eī oi laude. Et brūs Ber. in de diligē do deo. Cauſa inq̄t diligēdi deū de⁹ ē. mo dus ſine mō diligere. Idcirco brūs p̄ n r ſeip̄m t oia q̄ hīe potuit/deo impēdit. Illi oēm ſuā etatē ꝑſecrauit: actiōes: deſyde ria: labores: ſubam: corꝑus t aiam pleno corde obtulit. Et hec faciens nihil dignū ei q̄ hec poſſe: t oia dedit: q̄q̄ ꝓtor dilexit repēdiſſe arbitrat⁹ ē. De q̄ pauca trāſacto anno me dixiſſe recolo. Altero mādato p primū diligere: ſed cū mō ac mēſura p̄cipit. Ait eī dñs. Diliges primū tuū ſicut te ip̄m. Quo ex p̄cepto t noſtꝝ t primos diligere debemur. pus tñ t magꝫ ſeip̄m ac deinde primū. Mēſuras nāq̄ dilectionē primi q̄ dilectiōem ſuꝝſi⁹ diligētꝫ dicēs: proximū ſicut ſeip̄m: ꝓfert dilectiōem ſui ipſi⁹ dilectiōi primoꝝ: ſicut mēſuram mē ſurato. Eſt nāq̄ mēſura ꝑfectior: mēſura to: dicēte pb̄o. Primū in vnoquoꝝ gene re ē mēſura poſterioꝝ. Vñ nunq̄ ſe dili git primū q̄ ñ diligit ſeip̄m. Ordinatā eī oportet eē charitatē, ſicut in Cātic. ſpōſa ait. c.ij. Ordinauit in me charitatē. Que aūt ordinata ē/a ſeipſa incipit. Neq̄ ignis niſi ꝑius i ſeip̄o accēſus fuerit atq̄ calidus cetera calefactēdo accēdit. Vñ manifeſtū eſt eos errare q̄ ſe neglecto alios ꝑdeſſe ſe ſtimāt. Peccat ōt mgr̄ diſt. xxix. li.ij. q̄ pre poſtere diligit. ℒ Nūc videam⁹ quō brūs Anton⁹ ꝑius ſe ac deinde ꝓios di

lexit, ⁊ in ꝟ eū tanq̄ patronū vestꝝ studeꝫ tis sollicitꝰ imitari. Primū q̄ diligebat se nō falso amore ⁊ seculari q̄ qui aiam suaz dilexerit ſm ꝓbū dñi Joā. xij. qdet eā. sed amore vero ⁊ spūali. Cum eī diligere aliq̄d sit illi bñ velle ſm ꝓm in rbeto. vere diligit se: q̄ sibi vera bona vult ineſſe. ⁊ vt insint conat q̄ad pōt. Qui aūt sibi ea inesse desiderat q̄ vere bona nō sunt: sed mala nō se diligit. sed magis odit. vñ ꝓñs est q̄ is q̄ cōꝛpis voluptatibꝫ frui desiderat; ambitiq̄ honoꝛes vanos ac diuitias peuntes spretis bonis eternis: suamq̄ in hoc seculo felicitatē ꝓstituit: cui ꝛtra diuina p̄ceꝫ pta inīq̄ seruit: seipm odit: ſm illud ps. Qui aūt diligit iniq̄tatē odit aiam suam. Neq̄ eī illa vera bona sūt: sed veroꝝ bonoꝝ impeditiua. Idcirco brūs Antoniꝰ oia hmōi trāsitoꝛia i pmo gradu spreuit. Ad vera aūt bona adquirēda: summā. s. ⁊ infimibilē bitudinē/iustitiā q̄q̄ ⁊ ꝓtutes q̄bꝫ hanc adipiscimur: sūmo labore se extē dit. Quas vt certiꝰ sibi thesaurizaret: tāq̄ ꝓdēs negociatoꝛ apud viros ꝓbatos variaq̄ ꝓtutū margaritas q̄siuit. inuētas q̄ in scrinio pectoꝛis sui cautissime recōditas custodiuit. Postq̄ nāq̄ seculo iam renūciauerat hec ꝓma eius opa fuerat. vt si qdē vigilantē in hoc studio comperat ꝓcedens q̄rebat: vt aptꝰ ꝓdētissima. nec ad habitaculū suū ante remeabat. nisi eiꝰ quē cupiebat fruerek aspectu ⁊ doctrina. ⁊ sic tanq̄ munere mell̄ ꝓcepto redibat ad sua. Hinc mirꝫ in modū ꝓficiebat q̄n oibꝫ ad ās studio ꝓgebat ebedēs ꝓtias singulorū gras hauriebat. illiꝰ ꝛtinentiā: illiꝰ iocūditatē sectabak. istiꝰ lenitatē: illiꝰ vigilias: alteriꝰ ꝛtinētie emulabak industriam Istū ieiunantē: illū humi ꝺesidentē miraꝫ bak. alteriꝰ patientiā: alterius māsuetudinē ꝛsiderabat. Sic vniuersis ꝓtutū partibus irrigatꝰ: ad sedē ꝓtiā regrediebak ibi vniuersa secū ꝓtractās: oim in se bona exꝓmere nitebatur. Sicq̄ sicut ꝺ Apolonio pho scribit Hierō. ad Paulinū ca. ij. Inuenit vir ille vbiq̄ qō discꝛet: ⁊ semp ꝓficiens semp se melioꝛ fieret. ℣ Dilectē ⁊ vos charissimi: q̄ ip chr̄iana religione crescere desideratꝫ: fugere malos: bonos studiosissime emulari. sicut scriptū ē Noli imitari malū: sed qō bonū est, ij. Joā. j. Attēdite bonos: siue extra seculū: siue adhuc in seculi negocijs viuētes: ⁊ bonū qō i vobis minus habetis/in illis inuentum amate. Et cū illos seculum/carnem ⁊ diabolū fortiter vincere: spūalibꝫ armis: ieiunijs: oꝛonibꝫ: elemosynis aspicitꝫ: q̄ homines sūt/vob sīles in natura: ad imitādū animamini: eisq̄ i gratuitis studeatis similari. Hoc ꝓudēs ſpōsa cgit. vt scribit i cāticis. c. iij. Dū eī apō se q̄situ dñm nō inueneraꝫ. Surgā inq̄t ⁊ circuibo ciuitatez p vicos ⁊ plateas: q̄rā quē diligit aia mea Que exponēs B: eg. home. xxv. ait. Qui dilectū suū nō inuenit: restat vt surgat: ciuitatē circūeat. i. scām electoꝝ eccl̄iam mēte ⁊ inq̄sitiōe pcurrat. p vicos ⁊ plateas q̄rat. i. p angusta ⁊ lata gradientes aspiciat ⁊ siqua in eis inuenire eius vestigia requirat. Nec frustra: qz ſm Rich. ſmoc. ij. super cāticā. ex agnitiōe bonoꝝ ⁊ eoꝝ ꝓtutū nō paꝛ accendit iustitie desiderū. Accedit tur eī ad ardētes ꝟ igne quē dñs Jesus misit in terrā: ⁊ voluit vehemēt accendi Ad ās dū accedit obtenebrat illuminak: tepidus incalescit: ⁊ feruidꝰ amplꝰ ignescit. Nolite q̄so assimilari reꝓbis. q̄ bonos ꝓtereūt: malos nō tam ad imitandū q̄ se inꝓcis excusandū reqrūt. Apud ās potētioꝛ est vnꝰ malitia ad allicienduꝫ q̄ plurimoꝝ bonoꝝ ꝓtutes. Exemplū accipite ab eis q̄ mōo dediti lucratiuas artes aut vanā seculi sapientiā querētes: mōm circūeunt: vt inueniant q̄ discant. nō indocti ros attēdūt: ⁊ ab artis ꝓfectōe deficiētes. sed illis spretis/pbatis se subjciūt mgris Et q̄quid ab eis ꝓfectum ⁊ ad lucrū cognouerint accōmodū/memorie cōmendāt: ⁊ suas ſm hec operas sataguntexemplare. ℣ Cum aūt vir dei vbiq̄ ꝓtutum germina collegerat: vt illa in agro anime plantata tenaciꝰ figerent radices: nō ꝛtinuo ad fructificandū in alijs se extēdit: ne dū ꝓtutū adhuc infirme radices in ramis foꝛis pullularēt: a ꝓtijs sedibꝫ cuulse arcerent. Sed. xx. annis apud se manēs in q̄dā deserto eremi castello: venenatoꝝ aialiū pleno, his fugatꝫ cepit nouꝰ hospes habitare. ⁊ obstructo lapidibꝫ introitu: solitariꝰ ꝑdurabat. nunq̄ inde ꝓcedēs: neminē recipiēs: nemini loquens. neq̄ ei q̄ bis in anno p tectum insuper pancs porrigebat

De sancto Antonio

Et ꝓtra demones bona ꝓfectū semina tollere cupientes/viriliter impugnabat. ⁊ accidētib⁹ ꝓfectuū augmētis ꝓtinuis ipa celestis vite semia roborabat. Hinc ⁊ nobis exemplū dedit: ne ⁊ nos dū incipim⁹: dū adhuc tenera est radix sancti ꝓpositi ⁊ infirma: statim effluamus ad alios infoꝛmationē. ꝓbus volentes esse magistri q̄s discipuli: qđ recte ꝓuersatiōis obuiat ordini, vt vult B:eg. li.j. diał. ca.j. Occulta ē hec diaboli deceptio: q̄ sub spe lucri spūal⁹ tenet adhuc ꝓuersiōis ꝓpositum effluere ad ꝓmi adq̄sitiones suggerit: ne solidas immanes mittat radices. Quo cōtra trāsplantatis arboꝛib⁹ rami pscindunt: donec bene fixas ꝓfundauerint radices. ℱ

Se itaq̄ in dño stabilito: ⁊ apud se lōgis ꝓfectum exercitijs ordinato secur⁹ iam fraternā charitatē monstrat in ope: q̄ secū habitās semper ardebat corde. Cepit itaq̄ o;m necessitatib⁹ subuenire: oīb⁹ benefacere: cūctis ostare: thesauris ꝑciosissimis onustare. Nō q̄dem coꝛruptibilib⁹ auro ⁊ argēto ac ceteris perituris mūdi donis: q̄ velut stercoꝛa arbitrari suadebat, sicut ⁊ ipe auri ⁊ argenti pondera in eremo sepe sibi obiecta quasi q̄ddā incendiuz fugit. Quāq̄ etiā indigentib⁹ ⁊ miseris dq̄ q̄d manuū operib⁹ conquisiuit excepto panis ꝑcio largitus est. sed ditare festinabat virtutib⁹/gratia/⁊ charitate summi ꝓtis eiusq̄ hereditati in celestibus restituere. Hinc tot eremi cultoꝛes instituit: vt breui in ꝛge multa in eremo monasteria fierent. ⁊ quasi infinitā reglōem q̄ndā ⁊ opidū monachoꝝ agmen a mūdana cōuersatiōe seiunctū: summa cōcoꝛdia/pietate/⁊ iustitia videbat incolere. in q̄ nullus nocens: nulla detractio: sed multitudo absistentiū ⁊ certamen officioꝝ erat. Laboꝛabat quoq̄ oēs erige a diabolo ac reddere Jesu christo. Et licz diuina virtute coꝛporaliter obsessos liberauit: magis tamē animas diabolica fraude deceptas ⁊ peccatis irretitas studuit absoluere. absolutasq̄ in bono ꝓfirmare. Hinc quos semp exemplo: etiam fideliter docuerat verbo. ⁊ quibus chr̄i fidē inseruit: ad incepti boni ꝓfectū uerantiā erudiuit. Cōtra acidie coꝛporem monuit attendere ꝓmioꝝ incomparabile excessum: laboꝛum paruitatē simul ⁊ breuitatem. vilitatē deniq̄ et⁹ qđ dimittim⁹: a quo etiam inuiti lege moꝛtis diuellimur Cui⁹ moꝛtis incertitudo sero maneq̄ cogitata/contra omnē desidiā ac vitia ꝓfligat arma. Aniauit ad ꝓfectus adq̄rendas nō tanq̄ nobis ipossibiles aut pegrinas: sed cas q̄ ex nostro dei gratia ꝓcedente pēdent arbitrio. Virtus em̄ in nobis nō nisi nostrā expectat volūtatē: dicente saluatoꝛe Regnuz dei intra vos est. Dunxit ꝓtra demonū tentamēta sibi expertissima eosq̄ nō timēdos docuit: nec aliq̄tin⁹ cōsentiendū: etiāsi vera aut bona appareant q̄ suggerūt. Supbiā declinare: ⁊ ad subiectus dyudicatiōem ⁊ mētis puritatē hoꝛtabat. put hec ⁊ alia Athanasi⁹ recitat in sermōi et⁹ quā describit collatiōe. Cōsolabatur deniq̄ ⁊ ostātes reddidit q̄s tyrānic⁹ furoꝛ martyrio ꝓfecrauit. neq̄ hāc et⁹ dilectiōem ꝓmoꝝ: mine tyrānoꝝ nec moꝛtis extinguere poterāt. sed intrepid⁹ martyres ad coꝛmēta secut⁹ ꝓfortabat: cū ipe ꝓ dño cupiēs esse martyr ℬ Omnib⁹ deniq̄ compassius est miseris: sed maxime peccatoꝝ pōdere oneratis. nā coꝛporalib⁹ infirmitatib⁹ varijs laboꝛātib⁹ ad se caterua tim irruētib⁹ miser⁹ eos immutato cōspexit vultu. ac oratiōe sola ꝑstine restituit sanitati. Sed dū futurā tyrānidē ac arrianoꝝ insaniā ꝓtra fidē oꝛthodoxā seuitura in visione ꝓnouisset: tantū scelus ⁊ piaculum nō sine luctuosis singultib⁹: kathryꝛmis ⁊ gemitib⁹ potuit fratrib⁹ ꝓnarrare. Sic sic a vanis voluptatib⁹ carnis ⁊ pplexis mūdi inq̄mētis quousq̄ potuit abstraxit: ⁊ ad dei amoꝛē diligenter instituit. q̄ se ad fraterne dilectiōis ꝓceptū coꝛdialiꝰ ꝓmptius demōstrauit. In q̄ magnope nobis imitand⁹ est: vt ⁊ nos frēs diligamus nō lingua: sed ope ⁊ veritate. Quidem (ait Joan.) nō diligit: manet in moꝛte. j. Joā. iij. ℌ Sed ne eremus: videam⁹ q̄d sit ꝓmuz ꝛdiligere ex charitate. de q̄ dilectione dat ꝓceptum. De h aūt breuit⁹ ꝙm Scotū in suo tertio dicendū: q̄ diligere ꝓmū est ꝓmo velle dilectiōem dei inesse hoc est velle vt prim⁹ dū sup omnia diligat toto coꝛde: ⁊ ad hoc posseten⁹ conari Hoc em̄ volēdo volum⁹ ꝓmuz habere summū bonū ꝛsummā ꝓfectiōem sibi possibilem. s. deum sibi per charitatem vnitū

Sicut dē summū est in entib⁹: ita z charitas excellētior est i creatz donis: fm apl'm j. Cor. xiij. Et q̄ patz q dū volum⁹ aliq̄d bonū primo nō in ordie ad dei dilectiōez: sic volēdo nō diligim⁹ ex charitate. Patet iter. Licz diligēdo primū multa bona ei velle possum⁹ raz spūalia q̄ corpalia: sine q̄b⁹. s. charitas vel nō pōt haberi: aut difficulti⁹ cōseruari: tñ magz ei volum⁹ ea q̄ sūt spūalia q̄ corpalia. qz magz general'r ea q̄ charitati sūt ꝓpinqora. Vñ primo ei volum⁹ grām q̄ est vita anie: sine q̄ nemo deū diligere pōt meritorie. deinde grās gratz datas: fructus adq̄sitas: doctrinas: admonitiones: directiones in via ꝑceptor⁹ dei. Hinc bona naturalia: vita. s. corpal'z cetera sine q̄bus trāsigi ñ pōt: bona q̄ fortune vtiusq̄ p̄sone z aduerse: qz nō sp ꝓficiūt: sed q̄ñq̄ officiūt: velle ñ possum⁹ nisi. p q̄nto hec dei dilectiōi accōmoda dinoscunt. Vñ summarie dc̄d rex secunda⁹ nob⁹ vel ꝓmis volum⁹ ex charitate: p tanto volum⁹ p q̄nto ad habendū dilectiōez dei sperant futura. Q3 si q̄pia hab⁹ ob aliā dilexerimus causam: nō est illa dilectio deorsum a charitatz fōte defluēs: sed q̄ñq̄ natural' vl' mozalis. Nonunq̄ ē terrena/diabolica aut carnal'. Et illo rogo attēdite q̄pauci hodie sunt ꝓtios vere diligētes: imo raro filios parētes: aut sese germani diligūt h amore. Hā q̄ sic diligit: sic gaudet de pfectu ei⁹ quē amat in eo q̄ diligit. i. amore dei: ita dolet ō oppositō. Sed q̄pauci sunt hodie de pctis ꝓtios doleāt: q̄ manifeste dilectiōi dei ꝟsant: plāgit Chrys. homel. xxxix. ꝙre ibi. Experientia em factū docet. Studeam⁹ g imitari sctm illū: q dedit cor ad ꝑcepta gemine dilectiōis ꝛc.

Sebastiani martyris vbi habetur fraternitas Sermo. i. in ordine. x.

Fraternitatem diligite. j. Petri. ij. Agim⁹ hodie ngrale bri Sebastiani martyrz fraterne charitatz zelotissimi cultoris: qui ad h specialit' vigilabat: vt frēs chr̄o p fidē genitos nutriret: sustentaret z roborar et. vñ z special' patron⁹ ē fraternitatē diligētiū. Et qm̄ noua in h̄ loco eiusdē scti fraternitas erigit': ideo primo videndū q̄d noie fraternitatz cōis ꝑti⁹ vsus accipiat. Secōo si hmōi fraternitates istituere liceat. Tertio q̄s p has fraternitates fructus succrescat. Quo ad primū. Cū fratres sint q̄ ex eodē parēte geniti sunt: duplex q̄ generatio sit: spūalis. s. z corpalis siue carnalis. Carnal' manifesta ē. De spūali loq̄t dñs Joā. iij. Nisi q̄s renat⁹ fue. ꝛc. Patet q duplices sūt frēs. s. carnales z spūales. Spūales sunt oēs chr̄iani renati fōte baptismatz ex spūsctō z mr̄e eccl'ia. Vel sic frēs naturales cōicāt natura z paterna hereditate: sic etiā spūales cōicāt grā: z expectant britudinis hereditatez in patria. Et si illo modo oib⁹ chr̄ifidelib⁹ cōis est fraternitas: eo q fide cōicant z sacr̄is. nec solum fratres iter se: sed z chr̄i frēs. ꝓter q̄d apostolus dr: primogenit⁹ in mlt̄is fratrib⁹ Roma. viij. Et ibidē ca. eodē. Spūsctūs reddit testimoniū spiritui nr̄o q sum⁹ filij dei Si aūt filij z heredes: heredes q̄dem dei: coheredes aūt chr̄i. Accipit tñ freq̄nt' specialit⁹ p certis fidelib⁹: ꝑticularē ad inuicē cōlonē habentib⁹. et sic est ad ꝓpositum Et pōt sic describi. Fraternitas est special' fideliū vnio: in spūalib⁹ bonor cōione fundata. Dicit specialis vnio: ad differentiā generalis oim chr̄istianor fraternitatz (Sicut em duplex est eccl'ia. s. ꝑticularz z vniuersalis: sic est duplex fraternitas) q in bonis spūalib⁹ cōicant oēs fideles tanq̄ eiusdē mystici corpis mēbra. De q̄. Roma. xij. admonet apl's fideles ad hāc sanctā donor participatiōem: z in alijs epistolar suar loc⁹. Vnde ad Heb. xiij. Beneficentie inqt z comunionis nolite oblivisci, talib⁹ em hostijs ꝓmerek dr⁹. Et beat⁹ Petr⁹. Vnusq̄sq sicut accepit grāz in alterutr⁹ administrātes: sic boni dispensatores multiformis grē dei. j. Pe. iij. Preter hāc aūt generalē cōionē quā cōis chr̄iana charitas efficit: est cōio spēalior q̄ sua volūtate q̄dā p mutuā q̄uētiōem sua spūalia cōicant: z ad spūalia obsequia se sponte vicissim obligant. Et hi cōstituūt fraternitatem ꝑticularē. Dicit bonor spiritualium/ꝓpter societates mercator⁹: q nō

De Confraternitatibus

spūalis sed rpalis lucri gra q̄ndā cōionem hñt i suis negocijs atq; lucrj. B De scdo dr q̄ instituere hmōi fraternitates ñ licet: sz etiā multiplr i scptura cōmēdat Hec cñ figuralr in vlioe Ezechiel nota ta ē: dū sctā anialia pēnas rectas t alteri ad alteruz extētas desup atq; iūctas hīe visa sunt. Quā exponēs Grego. homel. in Ezech. ait. Tūc pēne ꝓtrū recte sunt/qñ bonū q̄d alter habet/alteri impēdit. Ul timū pēnas nras tēdim: cū nos affectu t ope vicaria ex bono qđ accepim rangimus. Pēne cñ tam recte nō sunt: si ad vtilitatē nostrā solūmō reflectrunt. Sed tunc recte fiūt: cū in vtilitatē ꝓximi dirigimus qđ habem. Quia cñ bona nra nō a nob sunt: sed ab eo accipim a q̄ factū ē vt esse mus. tanto nobis nō debem retinere ptiu uata: tanto ea nobis conspicim ab auctore nro ad cōem vtilitatem data. Hec Greg. Sicut g̃ vno cōmuni creatore deo q̄ ē oia in oibus regimur: vno sole eq̄liter illustra mur: eode aere viuim: flustēramur cōi lo lo: eque pluuia irrigat vniuersa: sed t eius dē corpis mēbra/eadē ania vegetant: sibi q̄ mutuo ac tori corpi seruiūt singulorum actiōes. Sic t nos q mēbra eiusdē corpo ris chīi sum/p inuicē solliciti sim. De h ad Eph iiij. Solliciti suare vnitatē spūs in vinculo pacj: vnū corp: vn spūs: vna spes vocatiōis: vn dñs: vna fides: vnū ba ptisma: vnus deus t pr oim. Hā vnicuiq; mādauit de ꝓximo Eccli. xvij. et p inuicem orare nos monet Jacob: addēs q̄ multū valet depcatio iusti assidua. Jaco. v. Nam frater q adiuuat fratrē q̄si ciuitas firma. Deniq; tales fratꝛ congregationes Bragēse cōciliū approbat: eiusq; despecto res anathematizat: vt hr. xlij. di. c. Siqs.

L De tertio dr: q̄ triplex ē hui fraternitatis vtilitas atq; fructus. s. viuoꝝ cōsolatio: fraterne charitatisj ꝓfectio: t salubris ꝓuisio aniaꝝ. Cōsolatio. s. spūalis ex dignissimoꝝ patronoꝝ electiōe: gllose. s. virginis t beati Sebastiani: qui ad se confugientes minime derelinquunt: ex specialibonoꝝ meritoꝝ ipsoꝝ fratrū cōmunione. quib gratia etiā ptima ipetrat: habita cō seruat: pena soluit: t gloria accidentalis p hmōi cōionem augmētat. Charitas etiaꝝ fraterna augef t coseruat. Non enim pōt se nō magꝝ diligere q̄ maiora sibi vicissim bficia ꝓferunt. qđ si est in transitorijs tē poralib: q̄nto magꝝ in spūalib ad eterna ordinatꝝ. Deniq; salubriter puidet sufi fragijs defunctoꝝ aiab in anniuersarijs: exequijs t ppetuis cōmemorationib tē. Extēde si placet. Sed dicꝝ forte. Quō pietatis opa specialr fratrib sunt cōia pr q̄ ceterꝝ chīifidelib: cū p charitatē omia eccl̄ie bona sint vniuersali eccl̄ie t oīm mēbris cōmunia. Hinc in symbolo pfite mur sanctoꝝ cōionem. Solutionē quere i sermone. ij. inferr posito lra D E. D

Hūc specialr de hac fraternitate: q̄ no minat fraternitas btē ꝓginis t beati Se bastiani. Ubi nota q hec fraternitas non solū innitit opib pietatꝝ fratꝝ: sed etiā pe fectiōi spūaliū patronoꝝ: q̄s singularit ele git t specialr colit: vt ad supioza tēdat: et a supiorib auxilia sperat. Sicut cñ in na turalib inferiora a supiorib regunt: t in fluxū accipiunt vte t esse. Ita in spūalib infima p media reducunt ordinate ad sūa ma: frm btm Dion. Ordinate q̄dez vt sin gulis singuli mediatores deputent. Hinc cuilibet homi specialis angelus custos de legat. sic ciuitatib t puincijs. hinc singul eccl̄esijs patroni speciales assignt. Hinc etiam religiosus multoꝝ mos habet: vt si bi ex aplis t martyrib tē. speciales patro nos eligāt: quos sicut specialr venerant: ita etiā specialia ab eis auxilia ꝓsequunt. Idcirco t hec fraternitas gllosam ꝓginez xpistissimū martyrem Sebastianū elegit: non alios sanctos repudiādo: sed illos spe cialiter implorando. Gloriosam virginem tanq̄ generalem t pyssimaz misericordie matrem. Beatum Sebastianū tanq̄ effi cacem in corporalib t spiritualib pericu lis ꝓtectorem. De generalitate mater ne pietatis gllose ꝓginis loquit b. Bern. i. sermone de natiuitate virgis q̄ incipit: Signū magnū. Oia indt oibus facta: sa pientib t inīpientib copiosissima chari tate debitricez se fecit. oib misc̄ōie sinum aplt: vt de plenitudine eiꝰ accipiāt vniuer si. Captiuꝰ redemptiōem: aegeꝛ curatiōez: tristis cōsolatiōem: pcōr veniā: iustꝰ gra tiā: angelꝰ letitiā: denq; tota trinitas glo riā. filij ꝓsona cernis hūane substantiā: vt non sit qui se abscōdat a caloꝛe eius. De

beatissimo ꝓto Sebastiano nō imple cre-
dim⁹ in tentationū iaculis ip̄m fore vtri-
usq; hois efficacē defensorē. Qm̄ scti q̄ sin-
gularib⁹ donis z victorijs in terris a deo
sublimati fuerūtetiā in gl̄ia specialib⁹ p̄uile-
gijs obtinēda similia/suis cultorib⁹ fūt do-
nari. Vñ licz oēs scti p singulis necessita-
tib⁹ catholice inuocari p̄nt:nō min⁹ p spe-
cialib⁹ impetrādis auxilijs ad speciales re
cursus haberi pōt: vt pbāt auxilia z reue-
lationes in pbatissimis hist⁹rijs a scris pa-
trib⁹ descriptis. E Beatissim⁹ q̄ Se-
bastian⁹ quia specialis victor fuit sagitta
rum spūaliū z corporaliū:p eorundem gri
culo z submotione secure inuocat. Spūa
les sunt diaboli astutissimi doli.quib⁹ tā
q̄ venenatis z ignitis telis p̄curit incau-
tos q̄ nos scuto fidei extinguere apl⁹s ad
monet ad Eph̄. vj. Ait em. In o. b⁹ sumē
tes scutū fidei:in q̄ possitis oia tela nequis
simi ignea extinguere. Hos vicit btūs Se
bastian⁹:ne dū in se:sed z in alijs a diabo
lo tentatis. Vñ vt in legenda habef. Ad
hoc tm̄ chlamydem militarem ferebat:vt
christianor⁹ animas quas in tormētis vide-
bat deficere confortaret. Sicut patuit in
Marcelliano z Marco:q̄s tā pene dia-
boli iaculis:per parentū z p̄iugum verba
missis p̄cussos nedū roborauit:sed etiam
parentes cor⁹ z multos alios ad martyriū
coronā p̄uocauit. Cor⁹poralia tela non
tm̄ illa intelligamus que artificū manib⁹
fabricata balistis z arcu iaciunt:sed omnia
pericula corporis ad mortem impellentia:
inter que epidimia principatū tenet. Vn
de z i beati Gregorij legēda habef.q̄ gra
sante seuissima peste inguinaria in vrbe:
visa sunt tela de celis missa singulos p̄cu-
tere. Vt⁹ orozūcz telor⁹ victor gloriosus ex
tirit.quonā licz a sagittantib⁹ velut deri-
cius telis impleref:tamen nequaq̄ rori
tori cessit. Sed a domino confortat⁹ im-
peratorē acriter increpauit. Sit grauī vul-
nere inualescente epidimia:diuina reuela
tione ostensus est patron⁹ huic pesti p̄ua-
lens: vt habef in hist⁹ria lōgobardor⁹ tē-
pore Gumberti regis. Cuidā reuelatū est
diuinit⁹ q̄ tāgrauis pestis(q̄ totā fere ita
liā extinxit:ita vt vix viui mortuos suffice
rēt sepelire)nō cessaret:nisi altare btō Se
bastiano Papie ꝑstrueret.q̄ vt factū est:
cessauit horrida quassatio. Siccz eū ꝑtra
vtraq; tela patronū ac defensorē fore/vi
ctoria materialiū telor⁹ z diuia reuelatio
declarauit. F Et q̄b⁹ h̄ ꝓmo aduertē
dū q̄ nō p sagittarijs tm̄ hec fraternitas cō
stituit:vt in iaciēdis telis p̄sperent(vt q̄
dā pueriliter putāt)sed p illis cōib⁹ vtriusq;
sex⁹ hoib⁹.q̄ ne telis diaboli ire dei aut te-
lis hoim extinguant/brissimū Sebastia-
nū q̄rūt z deliderāt interc̄essorē:vt sicut ip̄e
dei adiutorio oim victor fuit.ita z nos ei⁹
adiuti meritis victores ee mereamur: ne
scz diaboli astutijs decipiamur:ne pestilē-
tia z morte subita p̄ueniamur,ne etiam te
lis z armis nos odientiū inimicor⁹ leda-
mur. Nō dico vt non p̄cutiamur:nā z ip̄e
velut heritius telis p̄cussus est:sed nō le-
sus. Opram⁹ q̄ eū p̄tectorem/vt nō leda
mur. Ledunt aūt telis nō solū p̄cussi:sed
multo magis p̄cutientes. Sagittarij nāq;
armis abutentes licz p̄cutiāt corpora inno
centū.tm̄ multo crudeli⁹ animas interimūt
animas. Cōtra omnes has animi corporis
q̄ lesiones tanq̄ specialē z efficacē patro
nū beatissimū Sebastianū cū misericor⁹
dissima virgine mātre hodie hec fraterni-
tas patronos elegit:secq; ad certa venera-
tionis officia astringēs:suaq; p̄tectione au
xilijs humiliter recōmēdat. Verū vt effi
cat sit nostra cōmēdatio cor⁹ mores imite
mur.siccz ad ipos humilit⁹ recurrentes pa
trocinio iplorem⁹.q̄tūs cor⁹ fidelissima ic
cessionē ab oib⁹ mētis z corporis erepti p̄cu
lis eis mereamur i gl̄ia sociari.

In cōmemoratione fraternitatis.Sermo.ii.i or dine.xi.

A

Conuētio hec solennis tam cleri q̄ vtriusq;
sexus ꝓpli ex ordinatione fraternitatis, A. instituta est,cui⁹ istitutōis cām:
modū:finē atq; fructū iussus sum ꝓmone
breuilego explanare,q̄tūs incorporati fra
tres ad ei⁹ ꝓseuatōem deuoti⁹ inflāmēt.
z q̄ fori⁹ sūt ad ei⁹ inuisceratiōem auidi⁹

excitenk. Institutiõis itaq; causa hec ẽ
z origo: cultꝰ diuini augmẽtatio: z spũali
um impẽsio: auxiliorꝫ mutua fratrib⁹ i vi
ta pariꝫ z in morte: p cõionẽ z participati
onẽ meritorꝫ: ac bonorꝫ operꝫ alterutrum
adq̃sitorꝫ. Ad hãc siq̃dẽ apls ad Heb. xiij.
hortak. Beneficentie inqt z cõionis noli
te obliuisci: talib⁹ hostijs ei pmerek deꝰ. z
Prouer. xvij. Frater q adiuuak a fratre q̃
li ciuitas firma. Hostis charissimi q firꝫ
ma ciuitas q̃ incolas suos ab hostiũ timo
re defendens/ secura ac trãquilla facit pa
ce gaudere. nõ ex vno tm: vrputa ñ ex mu
roꝫ tm ãbitu: nõ portaꝫ firmitate z vecti
um: nõ ex arcis eminẽtia: nõ armature z
paramẽtorꝫ bellicorꝫ copia: nõ ex pncipis
dũtaxat industria: nõ ex singularib⁹ ciuiũ
psonis. sed oim horuꝫ pcuriu ac cõione: q̃
ex vno alteri⁹ supplek defect⁹: suã prabit
firmitatem. Ita z nos infirmi z impfecti
(qz fm poete ꝓbũ Nõ oia possum⁹ oẽs. z
fm aplm Stella differt a stella in claritа
te Et itez. Diuisiões graꝫ sunt) si singlorꝫ
bona/ sancta charitatiuaq; cõmuniõe par
ticipenk singulis: puentre possum⁹ in ciui
tatẽ illã iocundissimã: dq̃ apls ad Heb.
xiij. ôt. Nõ habem⁹ hic manentẽ ciuitatẽ:
sed futurã inqrim⁹. ciuitatẽ reuera firmis
mã: cui⁹ fundamenta vt in psal. ꝓphete ait: vñs
Pfortauit: filijs in ea habitantib⁹ benedi
xit: z pacẽ posuit fines eius. Et h̃ qdem fi
guratũ est in mirabili visiõe Ezechieli oñ
sa: vũ sancta ista aialia pennas rectas ha
bere visa sunt: z alteri⁹ ad alterꝫ extẽtas
desup atq; iũctas. Tũc em̃ inqt Greg. ho
mel. vij. in eundẽ: vt z pcedẽti ser. tactũ ẽ,
pẽm ꝓtutũ recte sũt/ qñ bonũ qđ alter ha
bet alteri impẽdit. Vicissim pẽnas nr̃as
tendim⁹: cuz nos affectu z epe vicaria ex
bono qđ accepim⁹ rangim⁹. Hinc Petr⁹
ait. Vnusq̃sq; sicut accepit gram̃ in alter
utrũ admistrates: sicut boni dispẽsatores
multiformis gre dei. Penne em̃ tam recte
nõ sunt: si ad vtilitatẽ nostrã solũmõ refle
crunk. sed tũc recte fiũt: cũ in vtilitatẽ pri
mi dirigim⁹ qđ habem⁹. Quia em̃ bona
nostra nõ a nobis sũt: sed ab eo accepim⁹
a q̃ factũ est vt essem⁹. Tãto em̃ nobis nõ
debem⁹ retinere puata: q̃nto ea nobis cõ
spicimus ab autore nostro ad cõmunẽ vti
litatẽ data. Sicut ꝑ vno cõmuni deo crea
tore q̃ oia est in oib⁹/ regimur: vno sole eq̃
liter illustramur: eodem aere viuimus: sus
tẽtamur cõi solo: eque pluuia irrigat vni
uersa: sed z eiusdẽ corpis membra eadem
ania vegetank: sibiq; mutuo ac corpi to
to seruiũt singuloꝫ actiones. Ita z nos q̃
membra eiusdẽ corpis chr̃i sum⁹: p inuicẽ
in ipm sollicici sum⁹. bona mutuo q̃si cõ
munia partientes. sicut j. Corꝫ. xij. apl⁹s
exhortak. B Vez iz ista sctã cõio mẽ
broꝫ corpis chr̃i nedũ i spũalib⁹: sed z cor
poralib⁹ a pncipio hũane ꝯditiõis pfecte
viguit: z solo iure hũano p inqtatẽ ppli h̃
dictũ est meũ: illud tuũ. dist. viij. Quo iu
re. z. xij. q. j. dilectissimi. Et in pncipio na
scẽtis eccle q̃ntũ ad fideles restituta fu
erit qđ erat coꝛ vnũ z aia vna. nec q̃sq; ali
qđ suũ dixerat: sed oia illis erãt coia: vt hr̃
Act. iiij. tñ mõo senescẽte z repescẽte cha
ritate (q̃ huiꝰ cõionis fundatrix est. siqdez
nõ q̃rit que sua sũt) repuit z pene extincta
est. Hã q̃ pmo in oib⁹ chr̃ianis: postea i so
lis clericis colebak: nũc vix i religiosis fra
trib⁹ inuenitur. Sed z spũalia bona q̃ cõ
muniora sunt ex natura: eo q̃ distributa
plurib⁹ in se nõ minuank: ex qđã spiritua
li auaritia (veriꝰ incuria) ad pximitatẽ con
tra naturã pximã retoq̃nk. Ita em̃ amoꝛ p
rius q̃ apud Augustinũ cupiditas nomi
nak/ fraterne charitatis inimica inualuit:
vt nunq̃ vel raro de alijs sit nobis cura sa
lutis: raro ex intẽtiõe p vniuersali ecclia:
raro p spũalib⁹ necessitatib⁹ primoꝫ pces
Fundant Cõtra illõ Ecci. xvij. Vnicui
q̃ mãdauit dñs de pximo. Ordinauitq;
patrũ prudẽs industria speciales q̃sdã vni
ones ac psonaꝫ spõtaneas colligatiões si
bi mutuo in bonis cõicantes: p quã lapsa
iã fraterna charitas renouarek: z saltẽ spi
ritualiũ opeꝫ sancta cõmunio i hiis q̃ spõ
te ad hec se offerunt: sine respectu tempo
ralium ꝛmouek. Laudabil⁹ plane frakna hec
societas z socialꝭ frakn̄itas: quã nõ num⁹
aut caro z sanguis: sed amoꝛ saluꝰ z gra
tia copulauit. quã nõ rei coꝛpalis vtilitas
nõ psentia coꝛpoꝛ: nõ subdola z palpans
adulatio: sed chr̃i gr̃ia z Dei timoꝛ ꝯciliа
uit. Verba sũt Hiero. ad Paulinũ. Ta
les fratꝛ ꝯuentiões Brãgese ꝯciliũ appro
bat: eiusq; despectores anathematizat: vt
dicit Ray. titu. de simo. allegans ca. Si

ꝯs.xlij.vi. Et tantū de ꝑmo. ℒ Hodus aūt q̄ fratres sibi in bonis spūalib⁹ cōmunicant: ⁊ suffragijs mutuis alter alterius onera portant: ac ꝑ sciniuicē vt saluē tur ozent. sicut tangit apl's: cum ait: Bonū operamini ad omnes: maxime aūt ad domesticos fidei bifaricat⁹ dinoscit. Un⁹ q̄dē generalis. Ali⁹ specialis. Generalis est ꝯsensus fratrū mutu⁹: quo q̄libet fratrē quēlibet suoꝝ bonoꝝ vult esse particip̄. Huc ꝯsensum q̄ ad se exꝑmit ⁊ actualiter hīe tenet in incozporatiōe sua siue receptione: ⁊ postea in oib⁹ suis opib⁹ habitualiter. Ipi q̄q̄ recozdes fraternitatuz idipm exrūc ꝯsentiūt nolle toti⁹ fraternitatis id est q̄ sic recept⁹ particeps sit in vita pariter ⁊ in mozte oim q̄ fratres singuli i ieiunijs: abstinētijs: vigilijs: meditationib⁹ missis: ozonib⁹: elemosynis: ceteris q̄q̄ salutaribus exercitijs merebunt. Specialis ꝯo in his est: q̄ ꝑ bono statu ⁊ ꝓfectū incremento viuoꝝ: ac liberatiōe animaꝝ fratꝝ specialiter sunt ordinata: sicut cult⁹ ille celebris q̄ ꝑ annos singulos h̄ die pagit. ac vigilie ⁊ misse q̄ singulis morientib⁹ dum id innnotescit a fratrib⁹ singulis impendunt. statutū est em̄ ꝛc̄. Sicut ⁊ salubres ille ordinationes q̄b⁹ a diffinitoribus ⁊ superioꝛib⁹ defect⁹ fratꝝ charitatiue emendant: dissentiētes cōciliant: oppꝛessi subleuant. vt sic nō solū in bonis auxilia: sed ⁊ in malis remedia/ fratres se gaudeant inuenisse: sicut vtrūq̄ ad salutē necessariuz ꝓbāt ꝑs. xxxij. testat. A malo. ſ. declinare ⁊ facere q̄z bonū. Et ille mod⁹ solet multipliciter variari ſm diuersas fraternitatuz institutiones ꝑ loco ⁊ tpe: ac fratꝝ beneplacito. ℌ Sed dicis fortasse: Quō poterūt ozones: elemosyne: ieiunia ⁊ cetera virtutū exercitia/ specialr fratrib⁹ (vt dictum est) subuenire: plus q̄z alijs christifidelib⁹: cū ꝑ charitatē oia bona vniuersali ecclesie sint cōia: Hā cōmunionē sanctoꝝ in symbolo ꝓfitemur. Et ꝑs. cxviij. ꝓpheta se participē oim timētiū/ eiusq̄z madata custodientiū gloriat. Sed ⁊ dns ipe docens suos discipulos orare/ neminē excludere: sed omnes includere ꝓcepit: hanc (Matt. vj.) ozatiōis formaz dando: Pater noster q̄ es in celis ꝛc̄. Et Joan. xvij. nō solum ꝑ discipulis: sed ꝑ omnib⁹ ꝑ eos creditu⁹ris patrem instantissime exozauit. Sic ⁊ ꝑ oibus sanctis generaliter ozandum foze apl'us Ephesijs ca. vj. scripsit. Ad hui⁹ solutiōem q̄stionis aduertendū. q̄ charitas que nexus est huius fraterne vniōis: ⁊ radix huius participate cōmuniōis. licz ſm apl'm. j. Loꝛ. xiij. nō querit q̄ sua sunt: sed diligentib⁹ deum oīa cooperat in bonū. Roma. viij. oīesq̄z suo sinu amplissimo colligit: nemini beneficētie gremiū claudit. nō tamē cōfusa est: sed discretione ozdinata. Ordinauit inq̄t spōsa in me charitatē Cañ. ij. Sicq̄z oib⁹ singuloꝝ merita distribuit. nō ꝛformiť: sed regulari q̄dā ⁊ ordinata diffoꝛmitate/ ſm opeꝝ obiectoꝝ applicationisq̄z differētiā eius qui operatur. ℒ Ad cuius evidentiā notat singularis ille doctoꝛ Joan. de gerſo. partisiensis cancel. trac. de ozone: triplicē esse ozatiōnis faciem. ſm quā ozans nitiť impetrare. Aut em̄ h̄ fit ꝑ modū liberalis ⁊ gratuite donatiōis. h̄ est q̄n̄ expectans remuneratiōem ex sola benignitate dantis: oib⁹ alijs seclusis: aut ꝑ modū meritozie actionis: aut ꝑ modū satisfactiue recōpēsatōis. Primū respicit liberalissimā donātis misericozdiā: absq̄z respectu ad merita q̄cūq̄z ipius ozantis: vel eius ꝓ quo fit ozatio. Extendimus aūt nomē ozōnis ad oīne opus virutis relate in deum. Et q̄m sicut misericozdiaꝝ dei nō est numerus/ pond⁹ vel mensura: sic nō cadit sub nostra considꝛatione vel mensura: quid aut quantuz ꝓ quib⁹ det: qui ꝓ nos diligit pura ⁊ gratuita volūtate. cui⁹ voluntatis rō q̄renda nō est. q̄m frequēter vbi supabūdauit dilectum: facit gratiā supabūdare. Relicta duo respiciunt cum misericōdia iustitiam distributiuā dei: que merito ꝑmiū: ⁊ satisfactioni indulgentiā consueuit ꝓportionare. Et quantū ad hanc duplicem ozonis faciem/ ozonis valoꝛ sub nostra qualicūq̄z cōsideratiōe cadere potest. Et ſm hoc vt docet doctoꝛ subtilis in q̄dlib. q. xx. potest intelligi ozatio aut aliud opus ⁊tuz alicui valere in triplici gradu. ſ. specialissime: specialiter: ⁊ generalissime. Specialissime valet ozanti: dum est in gratia: per modum meriti ꝓmiū essentialis. Ipe enim habet motū bonum animi quo elicit hoc bonū opus ozonis ex charitate: cui ꝓpter

hoc debet ꝑmiū essentiale in beatitudine: quod nulli alteri mereri potest imediate. quia nō dat bītudo nisi ſm ꝓpriā gratiaz z merita: sicut scptum est. Gratia dei vita eterna. Joā. vj. z. j. Lor. ix. Unusqsq; ꝓpriam mercedem recipiet ſm suū laborez. Et ad Roma. ij. Reddet vnicuicq; ſm suum laborē. Et q̄ntū ad hoc ꝑmiū tanto efficacior est oratio ꝙ seipso orante: q̄ charitatis feruor z conat⁹ fuerit maior. Generalissime ꝓo valet oratio z q̄dlibet op⁹ bonum toti ecclie. Et nec potest nec debet orans aliquē de eccl̄ia excludere: sed intētione habituali oēs includere. Specialiter aūt z medio mō valet oro ad multa licz ꝑmā gr̄am impetrandā: saltem de congruo gratie augmentū: solutionez pene: z ꝑmium accidentalis glorie. z hoc sibīpi oranti: ei vel eis: cui vel quib⁹ voluerit applicare. magis tñ cuilibet ſi pauciorib⁹ z bene dispositis. minus ſi plurib⁹ aut indispositis applicauerit. magis etiam z min⁹ ſm diuersitatē orationū ꝙuatarū vel publicaz: simplicīū vel ꝓutlegiataz. qz ꝓutlegiate z q̄ in ꝓsona ecclie offerunt/efficaciores sunt ceteris paribꝰ illis ꝙb⁹ applicātur: cū orationes simplices z ꝙuate. tales em̄ filiz in ꝓsona ecclie semp grate z acceptе: licz miſter nō semp sit grat⁹ deo. De q̄ vide latiꝰ i canonis expositiōe. Et his patz solutio replice. Ulterioꝛe huiꝰ rei(lz gutilē imo necessariā) declarationē: tꝝis/ ſmōisq; breuitas nō admittit. Et tantū de scō. ℣ Finis ꝓo atq; fructꝰ huius fraterne vniōis triplex attendi pōt, videlicet vtiuoz ꝛ solatio: charitatis fraterne cōseruatio: z salubris prouisio animarum.

Utuoz fratrum ꝛ solatio tam spūalis q̄ tēporalis: in orationū ac spūaliū bonorum cōmunione: qua fit vt bonū facientes nō deficiam⁹: quatin⁹ tempe suo meram⁹ nō deficientes: vt ōr apls Gal. vj. Neq; enim vnius eiusdēq; homis est semp actualiter dei obsequijs intendere. A bono aūt (nostra ex parte) deficimus: quotiēs vl corporis necessitati intenti: aut reb⁹ exteriorib⁹ plus debito impliciti quicq; agim⁹ quod nec actu nec habitu in deum ordinamus. quo casu etiam sic a bono non penitus deficimus: dum per fraternitatis huiꝰ communionē nostr̄ est dcd̄ ꝑ singulos fratrū diuino impendit honori: quoz semp alij quos bonis vacare exercitijs ꝓsumendus est. Nam id facim⁹ q̄ per amicos facim⁹ Hoc tñ de his intellige in qb⁹ crimia mortalia charitatem (huius cōmunionis radicē) minime excluserunt. Ite in discordantiū pacificatiōe: fraterna admonitiōe: lenicharitatiuaq; correctiōe: dum ſm apostoli verba qui spūales sunt. i. ꝓfectiores cetеris q̄ officio ꝓlati (Superiores fraternitatis loquor ac diffinitores) fratrē in delicto ꝓoccupatū vel q̄modolibet turbatū: istruunt in spū lenitatis. In tempalib⁹ q̄q; cōsilijs: subuētionib⁹ z auxilijs: quo fit vt alter alterius onera portet. z dū cause z necessitates singulor⁹ ſm statuta cōmunitati imponunt: q̄ soli importabile ē humeris multor⁹ suppositis: fiat nō mō portabile: sed z leue. Secund⁹ fruct⁹ est ꝛseruatio z augmentatio mutue charitatis: q̄ totius legis impletio/aplica ſnia iudicat. Postq; em̄ vt alterius onera alter portaret admonuit: statim adiūxit: Sic adimplebitis legem christi. Et ad Roma. xiij. Qui primū diligit/legē adimpleuit. quia plenitudo legis dilectio. Sicut nāq; charitas nō q̄rēs q̄ sua sunt/ꝓpria cōcat, z inimica cupiditas q̄ cōia sunt sibi appropriat: Ita nihil intrantū illesam conseruat charitatē quantū cōmunio. imo sola ꝓprietas ē qua ledit charitas. ꝓprietas vel volūtaris vel possessionis. Quēadmodū em̄ qb⁹ est idē z cōmuge velle z nolle: dissentire possent. Ecce charitatis z totius boni cōmunio sancta/radix esse certissime ꝓbatur.

Tertius fructus ꝓuisio salubris animaꝛ ait apls. Sicq; existimat se aliq̄d esse cuz nihil sit: ipe se: seducit. Quod z si verus est de viuentib⁹: verissimū tamē est q̄ntuz ad defunctos: qui quo ad merendi facultatē nihil sunt. Siquidem statum meriti z demeriti excesserunt: ita vt seipsos iuuare nō valent. Idcirco vtile nimis est quatin⁹ nūc dum tempus est merendi/bonum operemur ad omnes: maxime aūt ad domesticos fidei z fratres nostros: eisq; charitatiua vnione iungi: quatin⁹ repoze suo bona rependāt. dū vicz amoti a villicatiōe per mortē tꝝalem/mendicare nobis verecundū erit simul z ībile. Fodere ꝓo z meritoze labozare impossibile: ispi tunc nos sa

erificio altaris ac oratoribꝫ ad dñm fuisse recipiant. ℔ est: recipi impetrēt in eōꝝ tabernacula. Solēt q̄ ale sue ac suoꝝ curam hñr/istituere anniuersarias cōmemorationes: exeq̄as funerū solēnes. Ecce modus quo id fieri ꝓgruit ⁊ expedit: vt mītos habeant apud deū intercessores: q̄ in fraternitate ipsa ꝓtinuo sibi succedunt: vbi ⁊ fraternitatꝭ debitū min⁹ negligit. vno em̄ segniter agente: ceteri nō dormiunt. ℭ Ex his facile est ꝑsiderare q̄s sit fruct⁹ huius fraternitatꝭ. Sic̄dē vt colligi pōt ex euāgelio Matt. ix. de paralytico: vn⁹ hō pōt alteri mereri gr̄am pm̄ā. q̄z videns Jesus fidem illoꝝ d̄ paralyticū offerebāt: dixit illi. Confide ⁊c. vbi glo. Pēsate quantū valet apud deū fides ꝓpria: cum tantum valeat aliena/vt hoiem saluaret i corpe ⁊ aia. Non aūt sanat quis a pctō in aia nisi gr̄e collatione. Sic Paulus credit conuersionē Stephani. Augustin⁹ orōnibꝫ matris sue ⁊ dñi Amb. Et sic̄ q̄s i fraternitate pōt alteri mereri gr̄am pm̄ā: ita ⁊ gr̄e augmentū. Si em̄ potest mat⁹ mereri: pōt ⁊ min⁹. Hinc Jaco. Orate ꝙ inuicem vt saluemini. ca. v. Facile ꝑ est cōsiderare q̄s fruct⁹ sui⁹ fraternitatꝭ. q̄z peccatores facile assequunt conuersionē/impetrata eis gratia pm̄a. Justi ꝓueriātiā ꝙ gratie augmentū: ꝓtrum ꝓfectū ꝙ exempli exhibitionē: vite emēdationē ꝙ fraternā correctionem. Penitentes remissionē pene per multoꝝ satisfactiones: finem gratie sibi p multoꝝ intercessionē ℔ in via: a purgatorio liberationē ꝙ viuoꝝ suffragia ⁊ sacrificū oblationem. Quante ꝓ impendunt cuilibet/dictū est: q̄d parū pēdendū non est. Collationē maioris glorie accidē talis ꝙ oim bonoꝝ cōmunionem. Ad hec oia q̄nt̄ valeant fratrū orōnes ⁊ obsequia q̄s satis dicat: Si iusti deprecatio assidua multū valet: q̄ntum orōnes mītoꝝ iustorū: maxime publice: Pretereūtia q̄ a deo sunt/ordinata sunt. Jdeo deriuatur gratie augmentū a capite/ ordine quodam ꝙ barbam Aarō vsq̄ in fimbrias. Et q̄s non uit cui⁹ orōnibꝫ sit saluādus: Stat deniq̄ ꝙ orās ꝙ alio exaudit: cuius ꝑ se nō exaudiat. vel quia non ipse: sed ꝙ quo orat est in gratia. vel quia ꝓteratem orantis de cōgruo/nō de cōdigno dñs attēdit. Deniq̄ q̄s dubitet ꝑcialius eos intercedere in beatitudine ꝙ suis fratribꝫ i beatitudie nūc existētes q̄bus iuncti fuerunt in terris: q̄rum fraterna charitas non est minuta: sz ꝓfecta. Jdcirco ꝓpter fructū alterutrū diligite fraternitate. miserōiam ⁊ miserationem faciat vnusquisq̄ cū fratre ꝓximo suo. Jacob. vij. Nemo q̄d suum est q̄rat: sed q̄d alteri⁹. j. Corinth. x. Ad hoc monet nos sanctus Petrus cum inquit: Fraternitatem diligite vbi s̄.

Cōuersiōis Pauli Sermo vnus. in ordine. xii.

Sōlēnizat hodie gētilū ecclia ꝓuersiōez sacratissimā ⁊ singularē sui doctoris ⁊ mgri Pauli apli. Singularē. q̄z de nullo scto cōuersiōis dies in eccla agit: nisi de gētū doctore. Et h̄ sine rōne. Primo ꝓpt spei ꝓuersionis excitationem. Ne desperem⁹/pctis q̄tūcunq̄ enormibꝫ gravati sed ad dñm ꝓuertamur⁹: exēplo Pauli q̄ cū magn⁹ fuit in culpa: maior factus est in gr̄a. De Saulo sup̄bissimo fact⁹ ē Paulus humillim⁹. De spirāte minas ⁊ cedes in discipulos ch̄i/fact⁹ est gentiū apls ⁊ vas electōis vt porter nomen iuū ⁊c. Sic em̄ Act. refert histo. q̄ Stephano lapidato (in cui⁹ necē Saulus cōsensit) facta est magna ꝓsecutio in eccla: Saulo intrāte domos ⁊ ecclām ꝓsequente: ac in custodiaz tradēte. et c. ix. Saul⁹ adhuc spirās minarū vsq̄ in diem. Hāc rōnem tāgit Aug. in sermone de ꝓuersiōe scti Pauli: cū inqt Utilitas rei geste hec ē. Dicit em̄ Paul⁹ ad hoc sibi venīā datam peccatoꝝ suoꝝ vt nemo de se desperet q̄ fuerit magnis peccatiꝭ inuolut⁹ ⁊ in magnis sceleribꝫ irretitus q̄si venīā nō sit acceptur⁹: si cōuersus fuerit ad eum q̄ pendens in cruce ꝙ ꝓsecutoribꝫ exoravit dicēs. Pater ignosce illis ⁊c. Fact⁹ est ille de ꝓsecutore ꝓdicatoꝝ ⁊ doctoꝝ gentium. j. Tim. j. Qui pus (inquit) blasphemus fui ⁊c. Quis enim deinceps dicet: Assurgere non valeo ad conuersionem ⁊c. quando in ipso itinere quo sanguinem sitiens chr̄ianum/ virum toto corpe

In festo cõuersionis Pauli

virus efflabat, plecutor crudelissim⁹ subl⁹ to mutat⁹ ē in pdicatorē optimū. Hec ex⁹ cusationē p̄tendere potuit. qz iam in ma⁹ nib⁹ crudelis legatiõis/lr̄as tenebat auto ritatz int̄q̄ prātz exercēde:cū vocē audiuit Quid me plequr̄z Saule? Scdo ꝑ exē plū imitationis perfecte obediētie. Hoc eteī audita voce dñi inqt. Dñe/quid me vis facere? Nõ disputādo cōcertauit cū eo de legz obſuātia: sed obaudiuit voci dñi. Testat Actuū historia:cū inqt. Et cū trer faceret rē. vsqz:qd te oporteat facere. Ga la.j. Cū placuit ei q̄ me segregauit rē. Et bñ text⁹ inqt: circūfulsit eū lux rē. Clari⁹ tas eī erat illi nõ infusa sed circūfusa:lõo inqt. Quis es dñe:ignotū eī ꝓsequbak.et lõ ꝓsecut⁹ est miscōiam,ignorās eī fecit i incredulitate sua.j. Timo.j. Qui ꝓus fui blasphem⁹ z ꝑsecutor sed rē. vsqz:ad ifor mationē illoꝝ q̄ crediturī sunt illi in vitā eternā. O q̄pauci in hac reptunk obedi entia:q̄pauci sic suā p̄prio resignāt volū tatē vt q̄rāt nõ suā sed dñi voluntatē:dicē res sine intermissiõe cū apl̄o: Dñe qd me vis facere? Et cum Samuele Loq̄re dñe qz audit fu⁹ tu⁹. Hodie ñ discipū superiorꝝ: sed superiores inferiorꝝ ne offendāt q̄rūt vo lūtatē:imitātes cecū de q̄ i euāgelio futu ro. Ad quē dñs. Quid vis vt faciā tibi? Nõ est h̄:dñe qd me vis facere? Ceci sunt hmōi inobediētie filij z duces cecorꝝ rē.

Nõ est hec obedientia pfecta:sed heu heu ꝓualuit z iualuit.cū ex malitia subditorū. cū ex pusillanimitate z stulto timore ma iorꝝ:q ne offendāt seruulū: offendere ma luꝝ deū. Silꝫ illis sunt qui discernūt z disputant de mādato:q̄rētes excusatiõem in peccatz. Nõ est h̄:dñe qd me rē. B

Tertio ꝓpter ecclie gaudiū ineffabile:vt sic olim ecclia tota ei⁹ timuit pſecutiõez: ita hodie recipiat ꝓsolatiõem: z saluberri mā in fide chr̄i eruditiõem. Tāta siqdē fu it z ꝑcesserat fm Aug. fama lupi raptorz vt ei⁹ noie audito:timeret ouis:etiam sub manu pastoris, Ananias ouis interp̄tat: ad quē Paulus adduct⁹ fuit. Ecce inquit idē Aug. lup⁹ rapax adducit ad ouē seqn dā/nõ rapiēdā. Et ne rapiente ouis expa uesceret lupū:ipe pastor ō celo q̄ oia facie bat/nunciauit lupū aduentuꝝ ouī:sed nõ seuiturū, z rū tāimmanis fama lupum il lum ꝑcesserat/vt non posset ouis auditō eius nomine non ꝑturbari. Vñ ait Ana nias. Dñe audiui a multz de viro h̄ q̄ ma la multa in sanctz tuis operatus est: z nunc litteras accepit a p̄cipib⁹ sacerdotum: vt vbicunqz inuenerit tui nois sectatores/p trahat rē. L Quarto:qz inter omniū sctōꝝ ꝑuersiões fuit miraculosa. Et hoc m⁹tiplici rõne. l,rõne ꝑuertentz:rõne dispo nentz:z rõne patiēt̄z seu ꝑuersi. Rõne cō uertentz tripl⁹ fuit miraculosa. Voluit eī ꝓ hanc mirificam conuersionē domin⁹ sibi ostendere suā potentiā:cui durū imo im possibile est recalcitrare. Hinc ait ad eum dñs, Durū est tibi ꝑa stimulū recalcitra re. Vñ.j. Timo.j. Sed misc̄iam cōsecu tus sum: vt in me p̄mo ostenderet chr̄s ie sus oēm potentiam ad informationē illo rū qui crediturī sunt illi in vitam eternā. Potens eī est de lapidib⁹ suscitare filios Abrae. Mat.iij. Regnū venicz ñ est cur rentz:sed dei miserentz. Roma.ix. Et quē vult indurat: quē vult iustificat. Rom̄.j. Cui subest cū voluerit posse. Scdo ad ostēsionem sue sapiētie. Nõ eī cōgruen tius eius superbia cū humilitate z sapientia erat suganda. Magna erat in eo ꝑsum ptio et superbia cum accessit p̄ncipes sacer dotum/q̄tin⁹ expugnaret chr̄m. Hinc ad obuiandum sue superbie z ꝑsumptiõi: dñs humilitatis dedit responsum dicēs Ego sum iesus:quod est nomen humilitatz. nõ inquit: Ego sum deus: quod est nomē po tentie. Hinc postea ab humilitate deno minatus est Paulus:qui dicebak p̄ius ex superbia saulus. Vnde ait Roma.j. Pau lus seruus Jesu chr̄isti. Et.j. Corinth.vij. Cum esset liber:omniꝫ seruum me fecit Et.j. Cor.ix. Ego sum minim⁹ apostoꝝ lor. Se deniqz nomiat abortiuū.j. Cor. xj. Sic z humilitatē pretendit in vite sue cōuersatione: in sciētia rē. Tertio ad ostē sionē bonitatz sue. vnde ea cognita ait: vt supra.j. Timot.j. Et alibi Gal.j. vocauit ꝓ gratiam suam. Gratia dei sum id quod sum rē. Item omnis sufficiētia nostra ex deo est.ij. Corinth.iij. D Secūdo fu it miraculosa ratione disponentis, i. luc̄z q̄ ipsum ad cōuersionem disposuit. Que fu it primo subita Act.ix. vt audacem terre ret:z ꝑsumptuosum humiliaret. Ipse eī

ſm Aug. ſer. xvij. dnſgita domeſ. ibat ſeꝫ uire in mẽbra chri. ibat ſanguinẽ fundere Et ſequit. Cũ ſic ambulabat: cogitabat: anhelabat cedes: pedes eius ira ꝺducit: mouet mẽbra odiũ dñi ꝓgit ⁊c. Scõo fuit imenſa: vt eũ ranꝯ ſupbũ. pꝛſus ꝓſternerꝫ Vñ ỏr: Hinax ex ꝓbis ſupbie exaſpara rũ ⁊c. Tertio fuit celica: vt carnalẽ ⁊ ifa lẽ intelligẽtiã eneruaret ſm Aug. Et ita tripl̃ fuit miraculoſa eiꝰ ꝟuerſio rõne lu cis eũ ꝓſternẽtis q̃ fuit ſubita/imẽſa ⁊ ce lica. ℰ Tertio fuit miracꝛoſa rõne cõ uerſi Pauli. Primo em̃ fuit ꝓſtratꝰ: nedũ corꝑe ſed ⁊ affectu. ⁊ ita pꝛſus humiliatus Scõo fuit excecatꝰ. Obcecatio illa ad in tellectũ ꝑtiner. Vñ Augꝰ. Extioꝛ lux ad tẽs ſubtracta ẽ pſecutoꝛi: vt interioꝛ red derek ꝓdicatoꝛi: vt ꝗꝫ (ſm Beꝛ.) oculi ma le q̃dem illuminati i pſecutiõe: ſalubꝛit ce carenſ in ꝟuerſiõe. Nõ aũt ſemꝑ mãſit ob cecatꝰ: ſed ꝑ triduũ. in q̃ triduo raptꝰ cre dit fuiſſe in tertiũ celũ. De q̃ raptu loquit ũ. Coꝛ. xij. Ubi Lyra declarat: q illud tẽ pus cũ ỏr Scio hoiem ante annos. xiiij. fuit iuxta ꝑncipiũ ſue ꝟuerſiõis. Uide ibi In iſto raptu excellẽtiſſimã ꝟſecutꝰ eſt vi ſionẽ: quã hic ỏr auditiõem. Sepe em̃ au ditio viſus ỏr. Ecoꝺ. xx. Uidit ꝓplus vo ces. Vñ ait Auguſ. ſer. de ꝟuerſiõe ſancti Pauli. In eo tpe q̃ cetera nõ videbat: Je ſuz videbat. Et huic ꝟſonat expoſitio Be de libꝛ. ſup. Actus dicentis: Apparet q ꝑ triduũ illud quo cecatus fuerat luceꝫ fu ture gꝛaz expectabat, nequaq̃ obioſus to pebat, ſed diuina potius illuſtratiõe ꝑabli matus/arcana celeſtia rimabat. Eſtq̃ (ni fallar) credibile q eo tpe myſterũ diſpen ſatiõis euãgelice edoctꝰ fuerit, de quo ſpe gꝛiat/ad Gal. j. dxẽs. Hecꝫ em̃ accepi ab hoie neꝫ didici: ſed ꝑ reuelationem Jeſu chꝛi. Et paulo poſt. Cũ aũt placuit ei qui me ſegregauit de vtꝛo matris mee: ⁊ vo cauit ꝑ gꝛam ſuã/vt reuelaret filiũ ſuuz in me: vt euãgelizarem illũ ⁊c. Vñ oino ꝓ babile in hoc triduo Paulũ fuiſſe raptuz eo mõ q̃ ỏſcꝛibit. ij. Coꝛ. xij. Quid ꝓ vi cak tertiũ celũ: a ſola viſio intellectualis myſterij trinitatis: an paradiſus ⁊c. docꝛ. diuerſificank: ideo hic reſcidit. F Ter tio fuit miraculoſa rõne patientis: ꝑpk trꝛ duanã ieiunationẽ: vt ſic coꝛpꝰ redigeret i ſuiſtutẽ ſpũs. Vñ poſtea ait. Caſtigo coꝛ pus meũ ⁊ in ſuiſtutẽ redigo. Ecce miraꝛ culoſaz/ſingularẽ ⁊ ſacratiſſimã ſci Pau li ꝟuerſiõem: quã ſolã eccl̃ia ſolẽnizat ⁊c. nobis in exẽplũ eruditiõis: vt ad pnie foꝛ mã: ad pcti cognitiõem: ad dignã vite cõ uerſatiõem/moti Pauli exẽplo feſtiuem ⁊c. Facile poterit hic ꝑmo extendi: ꝓeqn do eiꝰ ꝟuerſiõem ad lram: habita poſtilla tione epl̃e ꝺe die feſto.

De ſancto Matthia Ser. vnus. i ordine. xiii.

Recitetur pꝛi mũ epl̃a ex actiꝫ apl̃oꝝ. Act. j. A Agimus feſtuz ſancti Matthie apli: q ex nũero diſcipuloꝝ. lxxij electꝰ fuit electiõ ꝺiuina (vt aliq̃ placz) i nũeꝝ duodenariũ apl̃oꝝ. Uel vt alij vo lũt/ex turba hoim credẽtiũ: q erat fere cẽ tũ. xx. vt in epl̃a patuit. Et põt vtrũq̃ ſal uari/includẽdo in hãc turbã. lxxij. dñi diſci pulos. Huiꝰ aũt apli laus ⁊ cõmenda tio ex multis colligit. Primũ ex ꝟtinua ⁊ ꝓſeueꝛãti chꝛi ſeq̃la. Nam a bapriſmate Joãnis vſq̃ ad aſcẽſiõem dñi cum eo fuit Hec poterãt eſſe impfecti q ꝓfectiõis ma giſtro vite ⁊ ſcitatis magiſterio adheſeꝛ rũt mẽte ⁊ coꝛpe. Nunq̃ em̃ põt aliq̃s de eodẽ fonte haurire dulcẽ ⁊ amarã aquaz: Q, aũt tãpfectꝰ fuerit: Petꝰ teſtat cum inq̃t. Oꝑtz vt ex his viꝝ q nobiſcũ ⁊c. vi q̃: fieri vnũ ex iſtz. Uir ỏr a vtoꝛe ꝓtutũ ⁊ gꝛe. Illi ãt q ꝟtinuo fuerũt cũ chꝛo/ỏ vi ſis ⁊ auditz teſtari poterãt. Scõo ex cõ patõe eiꝰ ad Joſeph iuſtũ: q ⁊ Barſabas (als Barnabas) ſm glo. Poſtea ꝓ Act. iij. videk velle: q ille q accepit ſoꝛtes cum Matthia: nõ fuerit ille Joſeph q ab apo ſtoꝛ cognoiatꝰ eſt Barnabas. qõ ẽ interꝓ tatũ filiꝰ ꝟſolatiõis. De q ⁊ ſpũſſanctus. Segregate mihi Pauluz ⁊ Barnabã in opꝰ ad qõ aſſumpſi eos. Act. xiij. quia iſte Act. iiij. ỏr barnabas: ille ꝓ cũ matthia barſabas. Jtẽ iſte Barſabas fuit filiꝰ Al phei. ⁊ ſic de galilea oꝛiundꝰ ac cognatus chꝛi. Ille ꝓ cũ matthia nõ ſoꝛtiãs. De q

De sctō Matthia

Act.iij.ōr Cypus.i. de cypro natus: t genere leuites, de q̄ tribu nō videt fuisse Alphe⁹. Sed siue ille siue alter sit: vterq; cō mēdat in scriptura. Si em̄ Barnabas ōr vnus ex. lxx̄ij. laus eius t p̄comiū ex actib⁹ ēi. Junct⁹ em̄ fuit Paulo: sed segregatus est electiōe supna in op⁹ misteriū p̄dicationis euāgelij. Act.xiij. Hic p̄ter vite manifestā sctitatē appellat⁹ est iust⁹ antonomastice. Et⁹ em̄ iustitia multoꝝ iustitiā p̄cellebat. de q̄ nō tacet: ne ab apl'atu velut indign⁹ repulsus videat, sed vt ofidat dominⁿ⁹ q̄ amici p̄ter ꝓsanguinitatē nō sunt ad officia ecclīastica p̄mouēdi. Ex b⁹ laude manifesta laus Matthie colligit: cui apl'oꝝ electiōe parificat. Statuerūt inq̄t duos Joseph q̄ vocat Barsabas: q̄ cognominat⁹ est iust⁹: t Matthiā: vtrunq; dignū t idoneū reputātes. Tertio ex electiōe diuia: q̄ ipi Joseph (licz iusto) Matthias p̄fert. Hā apli ōi volūtatē nesciētes t p̄cellētiā in vite scitate alteruter ignorātes/diterūt: Tu dne q̄ corda nosti oim oīm de tē. Et dederūt sortes ei: q̄ credunt fuisse mūdissime p̄ces: q̄b⁹ orarūt a deo eis signum vel reuelatiōem dari: q̄s duoꝝ alteri p̄ferend⁹ sit. Et cecidit sors sup Matthiā. Que fm Dionys. in de cele. hierar. fuit Clēdos q̄ daz diuin⁹ sup Matthiam emissus: indicās hūc sore eligendū in loco Jude. O q̄ sanct⁹ fuit Matthias q̄ tā iusto t sctō viro p̄lat⁹: in numerū. xij. t in apl'at⁹ dignitatē (q̄ maior nō est) electione diuina recipi dign⁹ fuit. B Quarto ex eo q̄ p ipm t numeri duodenarij imperfectio: t similr vite p̄ditoris improbitas restauranda fuit. Elegit em̄ dns. xij. discipulos: q̄ numer⁹ fm Bed. ex. iij. t. iiij. multiplicatis surgit: vt concordaret mysterio. Per. iij. sic̄dē fides trinitatis. p. iij. mūdi climata designant. In oēm em̄ terrā P̄s. Numer⁹ ille casu Jude p̄ditoris diminutus est. Undenarⁱ⁹ em̄ trāgressor ē decalogi: qz trāsgredit decez. Et ne apli ꝓfirati decalogi trāsgressores remanerēt. hic per Matthiā restaurat⁹ ēt. Debuit etiā traditoris ipfectio t malitia restaurari p Jude electionē. Necesse g̃ fuit Jude malitiā Matthie sctitatez supare. Maior g̃ fuit Matthias in bonitate q̄ Judas in malitia Quinto q̄ dñm secut⁹ est i mortis ꝓsummatiōe t martyrij ꝓpessiōe. Nec⁹ ē mortis ꝓpessiōe t corpis recretiōe/diuersa legēde diuersa dicūt Quedā simplr dicūt. Postq̄ miracul' multis t ꝓbi dei feruida p̄dicatiōe in iudea claruit: in pace q̄euit. Alia ōr eū patibulo crucis affixū: ad celos migasse. Alia q̄ Treueris hīr ōr: q̄ ōr ipm fuisse ex ciuitate Bethleē de tribu Juda: ex nobili ꝓsapia. dicit/q̄ post multa signa t pdigia q̄ p eū dns operari dignat⁹ est (vt ptz in lombardica) accusat⁹ a fallsis testib⁹ corā pōtifice: lapidatus est ab eisdē, t eosdē lapides duos i signū accusationis secum sepelire fecit. Deinde more romano/securi capite truncatus in here quieuit. Cui⁹ corpus primū de iudea in romā: a roma in treuerim dicit translatum Ad hanc ꝓ sui exaltationē t in apostolatus dignitatē, promotionē: ac tandē ad martyrij coronationem sola hūilitate formata charitate ꝓfect⁹ est. Dicit em̄ q̄si paruus dñi vl' parui⁹ deo. Secut⁹ est em̄ magist⁹ dicentez Matt.xj. Discite a me t̄c. Ideo q̄ se hūliauit: exaltari dign⁹ fuit. Sic sauli dictū est Dū esses paruul⁹ (in oculis tuis t̄c.). Reg.xv. Ideo in locuz supbissimi iude p̄ditoris successit: cui⁹ supbiā hūlitate vicit. t ei⁹ episcopatū accepit. L

Sed nunc ex his aliq̄s sumam⁹ morales doctrinas. Prima. Nemo ex aliena sctitate se sanctū p̄sumat. sed q̄libet apō se sollicitus vigilet: vt emendatz defectib⁹ ꝓprias ꝓtutes colligat: et iustitie operib⁹ ꝓdulo inh̄stat. Patz de iuda p̄ditore q̄ sctissimū apl'oꝝ collegiū nō sanctificauit. Attēdite pmū angelū q̄ lz cū ceteris i gr̄a fm alia, fm alios ꝓ (in naturalib⁹ ꝓfect⁹ et pur⁹ absq; pctō condit⁹ fuerit: in ꝓfitate cū eis nō sterit. Adam: Saulē regē a deo electū t p̄ectuz. Cain ex aduersis iustum Noe: Loth: Abraā: apl'os: q̄ dispersi iter pctōres/innocentiā tenuerūt. Prodest q̄dem valde bonis ꝓficiari: vt eoꝝ moribus q̄s sese ꝓfectari studeat: ac bono dirigat exēplo. sed nō sufficit nisi t q̄s p sua cmē datione satagere curet. D Scōa doctrina. Licz fugiēda sit societas malor: qz scādalosa t noxia: viz tn dat aliq̄ societas in p̄fiti vita q̄ntūcūq; disciplinata: cui nō sint admixti mali. Hanc trāgit Aug. in epl stola. cxxxvij. scribēs ad clez t plebē hyp

ponenſ. et Greg. ij. moral. ꝯ. xxij. ôr. Auguſtin⁹. Quātūlibet vigiler diſciplina domus mee/bō ſum: z inter boies viuo. Nec mihi arrogare audeo vt dom⁹ mea melior ſit arca Noe: vbi inſ octo boies vn⁹ reprobus inuēr⁹ ē Genē. ix. Aut melior ſit ꝯ domus Abrae: cui dictū ē. Ejce ancillā ⁊c. Genē. xxj. Aut melior ꝯ domus Iſaac: de cui⁹ geminis ôr: Jacob dilexi ⁊c. Aut domus Jacob: vbi lectū p̄is fili⁹ inceſtauit. Genē. xlix. Aut Dauid: cui⁹ filius cū ſoore ꝯcubuit: z alter inobedientiſſim⁹ patri rebellauit. ij. Reg. xvij. Nec melior habitatione Pauli: q̄ dixit. Jnt⁹ timores: foris pugne. Et ad Tim̄. Nō que ieſu chr̄i: ſed q̄ ſua ſunt q̄runt ⁊c. Aut melior ꝯ habitatio chr̄i: q̄ Judam habuit. aut celū vñ angeli ceciderūt. Boni em̄ nuſq̄ ſoli ſunt niſi in celo. nec mali niſi in inferno. Loc⁹ nr̄ſicut medi⁹ eſt inter celū z terras: ita celeſtes z terreſtres. hoc ē bonos z malos cōplectit. Jdeo eccleſia p̄ñs/ ſagene miſſe in mari cōpar. E Tertia doctrina. Bonis mali ꝑmixti ſunt in vita p̄ñti: q̄ militia nomiat: vt p eos purgent: ac p̄ſecutionem patientes/ad virtutẽ augmētū diſponant. Patientia nō habet niſi inter aduerſa. Nam in pace vires ſuas cuſtodit. Qui ꝯ mala eq̄nimiter nō tolerat (ait Gre. vbi s.) ipſe ſibi p impatientiā teſtẽ eſt: q̄a patiens nō eſt. Sic in Cantic⁹ ôr. Sicut lilium inter ſpinas: ſic amica mea inter filias. Si cū triturant blada/grana ſub pedes q̄tunt: Sic aux cum paleis incinerāda vt ꝑdat arder. Cogunt em̄ boni ecclēſiolici z vigilare ſup ſe z alios: p malis ad deū preces fundere. Et ita vtrozq̄ fructus ⁊c. Extende. Quarta. Propt̄ vnius mali ꝓtriſtant⁊ p̄ñtiā/bonoꝝ ſocietas nō eſt relinq̄nda vel deſtruēda. Nō em̄ b fugit: alibi inuenit. Indigent z mali correptiōe. Poſſunt em̄ conuerti: nec ſimpliciter ſunt obdurati. Hinc Aug⁹. vbi ſup̄. Si contriſtamur de aliquibus purgamētis: conſolamur tamen de pluribus ornamentis. Nolite igitur ꝓpter amurcā (qua oculi veſtri offendunt) ꝺ olearia deteſtari. vnde apothece vñice fructu olei lumini noſtris implent. Et ſicut cohabitatio malor cum bonis/malos non ſanctificat: ita bonorum cum malis/bonos non cōtaminat: niſi accedat conſenſio factorum. Applica ad ſanctum Matthiam z reliquos apoſtolos.

De ſctō Marco euāg. Ser. vnus in ordine. xiiij.

Sicut miſit me pater z ego mitto vos. Joā. xx. A Tria hodierna die feſta cōcurrere impſentiarū cernitis: q̄ꝝ neutrū vt dignū eſt laudib⁹ extollere ſufficio. Octauam. ſ. dñice reſurrectōis q̄ ꝓpter certiſſimā p̄ncipalioris fidei nr̄e articli demōſtratiōnē in ea aptiſſime factā: nobis merito venerabilis eſt z feſtiua. Sic̄dē dñica reſurrectio inter cetera credenda p̄cipatū obtinet ranc̄ finis eoꝝ q̄ i finē ordinant. Cetera em̄ oia ad reſurrectiōem reſpectū hñt Propt̄ q̄d apls. j. ad Cor. xv. ait. Si chr̄s nō reſurrexit: inanis eſt p̄dicatio nr̄a: inanis eſt z fides vr̄a. Hec āt reſurrectio dñi hodie ipſi Thome plus ceteris dubitāti ad viſum oſtēſa pariter z ad tactū: quo etiaz (vt Greg. ait) noſtre dubitatiōis vulnera pleniſſime ſunt ſanata. Solēniſſima etiā britiſſimi Marci euāgeliſte p̄coni nr̄i feſtiuitatē: q̄ tāti toti mūdo venerabilē: nob⁹ tm̄ ſpecialr q̄ eū a dño p̄conū meruim⁹/ in cuius honore eccl̄iam hanc conſecratā gaudemus/eſt celebrior feſtiuitate colendus.

Deniq̄ z letaniā ſiue rogationē maiorē ex ordinatiōe magni Gre. ꝓcurrere nouim⁹: lz ipa ob reuerētiā dñice reſurrectionis: cui dies p̄nica conſecrata eſt/in craſtinū trāſferat. Nā referentib⁹ hiſtoriis: cū ꝓceres roman⁹ q̄ tpe q̄drageſimali continent⁊ vixerat: ac in paſchate corp̄is dñici ꝓceptiōe domino ſe vniuerat: cito oblitus beneficiorum eius: ab eo receſſit: mandata quoq̄ eius tranſiliens: conſuetudinibus: ludis: luxurie: ceteriſq̄ vitiis frena laxabat. Ea propter dominus ſui non ferens iniuriā: ſm̄ Pauli cōminationem. j. Corinth. xj. tanta eum inguinarie peſtis ſeueritate p cuſſit: vt in via: menſa: ludis: colloquiis: ſternutātes z oſcitātes plurimi ſubito caderēt extincti. Jdoq̄ ranc̄ prudēs paſtor

De sctō Marco euāgelista

btūs Greg. vt dño ꝓpm reduceret: ipsi⁹q liberationē ab ira ei⁹ impetraret: ꝓcessionē instituit: z ꝓ orationū: ꝓfessionū: ac humiliationū instātiā: cupita ipetrauit. Verū qz medium freqnter extrema participat: de secūdo. i. btō Marco pmonē dedicabo. Ipli nāqz cū alijs: imo ꝑ ceteros mlt⁹ dictū est. Sicut misit me pr̄ z̄. Pro gra Aue.

B Sicut misit me pr̄ z̄. Si bti patroni nr̄i vitā z doctrinā/merita atqz passionē cognoscerem⁹: resurrectiōis dñice testimonia: z rogationū nostraꝝ patrocinia sentirem⁹. Idcoqz ista vtcunqz ꝓsequntes: ꝓbis themat⁹ lati⁹ imorem⁹. Sicut inqt misit me pr̄: z ego mitto vos, Missus est a patre fili⁹ ad ꝑdicandū: ad vitam salutz exēplo demōstrandū: ad vitā ꝑditam morte turpissima recupandū. De ꝑmo ait Joan. xix. Ego in hoc nat⁹ sum z ad hoc veni in mūm vt testimoniū phibeam veritati. De scdo ait Mar. xj. Discite a me qz mitis sum z hūilis corde. Et iterū Qui vult venire post me: tollat crucē suā z sequat me. Mar. viij. z Joan. xij. Exēplū dedi vobis: vt sicut ego feci: ita z vos faciatz. Et Petr⁹. Vt⁹ relinqns exēplū vt sequmi vestigia ei⁹. j. Pet. ij. De tertio. Venit fili⁹ homis non ministrari sed ministrare: z dare aiam suā redemptōez ꝓ multis Mar. xx. Quantū ꝓo ad oia simlr̄ dixit Joā. xviij. Ego sum via: veritas z vita. Sic (hoc est ad sitia agēda) missus ē beatus nr̄ patron⁹ Marc⁹. Hā euāgelicam ꝑitatē ꝑdicauit z scripto: viā ꝑfectum ostēdit facto z exēplo. ad salutē vite gentis recupandā ꝓtece coopat z merito.

E⁹ Euāgelicā ꝑitatē efficaciter predicauit ꝑdo. sed multo efficaci⁹ scripto. Verbo siqdem sue ꝑdicatōis Aqleiā (quo ob fidei sue cōstantiā a beato Petro missus fuerat) conuertit: z innūeras gentiū multitudines fidei iugo subegit. Silr̄ z i Alexandria cui⁹ ꝑm⁹ a btō Petro epūs ordinat⁹ est: chr̄m annūciauit: z maximā multitudinē i fidei deuotē adunauit: vt scripsit Philo disertissim⁹ iudeoꝝ. Hiero. de illustri. Sed multo efficaci⁹ scripto non mō vni⁹ puincie vel ꝓu: aut paucis. nec tm̄ tpe sue pūtie: sed toti ecclie vbiqz diffuse ꝓficere desinit vsqz ad seculi cōsummationē, Ostēdit aūt in eo scribēdi dignitas ex officio: ex loco: ex scribendi ordine: materia z modo. Officio. Ipse nāqz vn⁹ est de q̄ttuor gadijs fluminibus: vt scribit Hiero. in ꝓlogo sup. xlij. quibus euāgelica veritas eructuans: totū irrigauit mūm. Ipse vnus ex q̄ttuor animalibus: ꝓ qbus quasi area testamēti z custos legis dñi lignis mobilibus vehit. Et qs hunc dignissimuz dubitabit aut ei⁹ dignitatē estimare poterit: q̄ inter ceteros doctores ecclie ex his sūmis scriptoribus vn⁹ esse meruit qbus ad euāgelij sui narrationē dñs elegit: tot/tantisqz figurz ꝓsignauit: z ecclia christi sponsa supra petram dñi voce fundata acceptauit? Plures nāqz fuisse q̄ euangelia scripserūt Lucas testat. Sed q̄ttuor tm̄ suscipi ex figuris vtriusqz testamēti/Hiero. apte z late denūciat vbi s. In q̄b laudē ita ad Pauli nū scribit. Matthe⁹: Marc⁹: Lucas: Johannes/q̄driga dñi z vez cherubin q̄d inꝓtat scie multitudo: ꝓ toruz corp⁹ oculati sunt: scintille emicāt: discurrunt fulgura: pedes hūt rectos z in sublime tendentes: terga pennata z vbiqz volantia: tenent se mutuo: sibiqz pplexi sunt: z q̄si rota in rota voluunt: z pgunt q̄cunqz eos flat⁹ sancti spūs pduxerit. Nulla aūt scptura euāgelio dignior: sed nec scptor aliqs dignior euāgelista. Quoꝝ etiā dignitatē Nicolaus de Lyra in suo ꝓlogo sup. Mar. ex diuersis q̄ternarijs scpture qbus significati sē magnificat z declarat. D Exēplo similiter declarat dignitas euangeliste. Hā cū ceteri euāgeliste scpserūt sua euāgelia i loc⁹ ꝑticularibus: vt Matthe⁹ in iudea. Lucas in Achaia. i. grecia. Joānes in Asia. Marc⁹ ꝓo in Roma q̄ fuerat caput z totius mūi monarchia. vbi etiā tunc viguit studiū qđ a grecia fuit Rome trāslatum. Nam vt testat Hiero. de illustribus viris: btūs Marcus fuit scti Petri apli ꝓncipis in baptismo fili⁹. Nam z ipe in prima epla ei⁹ mētione facit: ait. Salutat vos ecclia in Babylone collecta: z Marc⁹ filius me⁹. Fuit etiā eius in diuino sermone discipulus: eiusqz interpres. Rogatus itaqz Rome a fratribus neue scpserat euāgelium. quod cum Petr⁹ audisset/probauit: z ecclie legendū sua auctoritate tradidit. Allegat aūt hoc Hiero. Clemētem et Papiā epūm hieropolitanū. Idcirco igit

datū est sibi euangeliū Rome scribere: vt inde velut a capite vnctio sanctispūs q̄ ex euāgelio resudat: descēderet vsq; ad ozam vestimēti. ℔ est in oēs ecclie remotissimas extremitates. Vñ eximia laus euāgeliste nr̄i colligit: qz in loco tālisigni z trāslati studij scribere nō solēt nisi boies autenti/ci z illuminati. De studiositate tñ ei⁹ in lege diuina ōr Hiero. i plogo. sup Marcū. Cui⁹ p singula op⁹ scire. s. ꝓphetias ō christo p̄nūciatas: z euāgelij in se dicta dispo/nere: z disciplinaz legis in se agnoscere.

E Et scribēdi ꝓ narratione materia z mō dignitas nostri euāgeliste clarius elucescit. Nam in sua narratione breuis est z sententiosus: vt breuitate lectorē delectet: z sniaz pōdere instruat. ita vitās plixam recitatiōem eoz q̄ prius Matthe⁹ scripserat: vt q̄dam omitteret ab eodē sufficiēter narrata. q̄dam ab eo dicta breuiter tange/ret: q̄tin⁹ plixitatē vitaret: z ꝓboz Matthei ostenderet firmitatē. qz in ore duoruz vel triū restiū stat oē ꝑbū. Et nihilomin⁹ aliqd ꝓbis Matthei adderet ad pfectio/rem euāgely descriptiōez. relict nihilomin⁹ aliq̄ posteriozibus euāgelistz elucidanda. Ita tñ breuis z ita pfectus in sua narra/tione extitit: vt alioz euāgelistaz senten/tias clauderet compēdiose. Sicut Greg. sup Ezech. ait homel. ij. Si q̄rz q̄d Marcus de incarnatōe dñi senserit: Hoc nimi/rū q̄ Matthe⁹/Lucas z Joānes. In materia ipa quā digessit sublimis est z affectuosus. Nam inter cetera specialius et/pncipali⁹ ꝓsilit circa dñi resurrectiōez. O re/gnū christi: q̄ christo assecut⁹ est i sua būdicta resurrectione: sm q̄ dixit aplis suis p⁹ re/surrectiōem. Data est mihi ois potestas i celo z in terra. Mar. vlti. Jdeoq; in Eze/chiele p faciem leonis: z in Apocalypsi p leonē designat sm Hiero. z Greg. Nā leo quia rex animalium est sm Jsid. xij. etymo. apte christi regnum z suis naturalib⁹ ꝓprie/tatibus resurrectionē eius significat z figurat. De quo Nicola⁹ ō Ly. in prologo sup Mar. ita ait. Tria i resurrectiōe christi reperiunt que proprietatibus leonis assimilant. Primū: resurrectionis efficiens pncipium: quod in alijs hominib⁹ est extrinsecū: in christo aūt fuit intrinsecū: sm q̄ Joan. .x. dicit. Potestatem habeo ponēdi animā meam: z potestatem habeo iterum sumendi eam. Nam ꝓpria virtute resurrexit. Et simile huius i leone repit. Dormit em̄ apris oculis sm Jsid. vbi s. Licz aūt caro christi dormierit in sepulchro p verā mortem/anime. s. separatiōem: tamen diuinitas vtriusq; conjuncta vigilabat: sm q̄ dicitur Cant. v. Ego dormio z cor meū vigilat. Et virtute huius deitatis sic vigilantz surrexit a somno mortz. Unde potest exponi quod ōr Hiere. ilij. Ascendit leo de cubili suo. quia christus qui est leo de tribu Juda ō sepulchro ascendit virtute propria. Secundo assimilatur leoni ꝓpter temp⁹ z modum. quia resurrectio christi facta est post triduum: quod tamen accipit per synecdochen. Ita similiter leo natus/tribus diebus dicitur dormire: z postea fremitu z rugitu patris excitat. Sic christus post triduuz dormitionis in sepulchro: virtute dei patris fuit excitatus a mortis somno: sm q̄ dicit Act. iij. Hunc deus suscitauit a mortuis ꝛc. Et Bernar. sermone de Pasiba. Suscitatus est paterna voce catulus. Et de hoc potest exponi illud Genes. xlix. Catulus leonis Juda. Et sequit. recessēs accubuisti vt leo. leo. s. in sepulchro. Et subdit Quis suscitabit eum. s. de somno mortis: Ad quod responderi potest: Deus pater. sm p̄dicta. Nec hoc predictis obuiat. s. q̄ christus surrexit virtute propria. quia vna z eadem est simpliciter potestas patrz z filij atq; virtus. Tertio assimilat resurrectio leoni ꝓpter affectum imperiuz. quia sz christus ante resurrectiōem suam humilis z subiectus apparuit: tamen in resurrectōe dominiū omniū obtinuit: sm apostolum ad Phil. ij. Humiliauit semetipsum factus obediens vsq; ad mortē: mortē autem crucz. propter quod z deus exaltauit illum: z dedit illi nomen quod est sup oē nomen: vt in nomine Jesu omne genu flectatur: celestium: terrestriū z infernoz. zc Quod quomodo intelligendum/ exponit Magister in. iij. dist. xvij. In leone autē inuenitur hutusmodi similitudo inquantum est rex animaliū: vt dictum est. z ideo nomen leonis dicit a leon grece: q̄ significat regem latine. Et quantum ad h dicitur Apocal. v. Ecce vicit leo de tribu Juda. quia p suam benedictam passionem z

De sctis Philippo et Jacobo

resurrectiõem subiecit sibi omnẽ creaturã Hec aũt specialiꝰ ⁊ clariꝰ tractãs euangelista nr sublimis est: qz nihil sublimiꝰ: nullã maiꝰ in humanis chr̃is oñdit miraculũ q̃ sutipsiꝰ a morte suscitatiõem. Et ꝓ hoc etiã merito affectuosus ór: qm̃ describens chr̃i resurrectionẽ/animos fidelitũ ad amorẽ celestium accendit. ad que saluatoꝛ noster resurgens deuicta morte aditũ reserauit: vt ór in coll'. paschali. Et ꝑter ista i die solennissimo pasche euãgeliũ Marci legit. Ipse deniq; (vt infra dicet) peracꝛ in die pasche mysteriis/meruit ad coronã martyrũ vocari. ℣ In modo demũ scribendi/ magistralis. i. doctrinalis ẽ ⁊ fructuosus. Nã ad eandẽ resurrectiõis gliam ꝑsequndã doctrinaliter dirigit: ⁊ tã ꝓncipium sui euangeliꝰ q̃ finẽ eide rei dedicauit. Nã ad q̃uenientẽ vera fides chr̃i necessaria ẽ. ℔m illud: vt ois q̃ credit in illũ nõ pereat: sed habeat vitã eternã. Joã. iij. Et pnia cõmissoꝛ: ℔m illud Luce iij. Nisi pniam egeritꝭ/oẽs similr gibitꝭ. Statim aũt in euãgeliꝰ ꝓncipio ꝓfectã fidẽ solidat ⁊ pniam cõmendat. Nã in exordio Jesum eẽ chr̃m dei filiũ demõstrat. Jc q̃ vtrãq; i chr̃o naturã/regnũ q̃z eius ⁊ sacerdotiũ ℔m q̃ salvatoꝛ est seculi breuiter cõplectit: in q̃ vera ꝑ ꝓfecta fides solidat. Alt em̃ initium euangeliꝰ Jesu chr̃i filiꝰ dei. Et statim ad huiꝰ fidei robur duplicẽ veteꝛ testamenti ꝓphetiã adducit: vt sic vere euãgeliũ suuz sit rota in rota: ℔m Ezechiel' visionẽ. Silr narratiõis sui ꝓncipio baptismũ pnie a Joãne ꝓdicatũ ingerit. et vtrũq; fidem et pniam tanq; vitã ad regnũ necessariã/ salvatoris ꝓbo statim subiecit dicẽs. Penitemini/credite euangelio. q̃si significare vellet q̃ sine pnia ꝓteriti delicti ⁊ fide chr̃isti nõ habeꝫ vita brã. Cõcludẽdo ꝛo euãgeliũ suũ/fructũ fidei ⁊ pnie inducit: qui est visio ⁊ fruitio dei in vita ꝑenni: quam resurrectione sua nobis reparauit: ascensiõe viam patefecit: apostoloꝛ ꝓdicatõe ac baptismo nos vocauit: ⁊ ad ingressum ꝑpauit: ⁊ signoꝛ spualiũ annotatõe ipez nre vocationis certam reddidit. Que oñia in vltimo euãgeliꝰ sui capᷣlo tractãs/fidei ac pnie fructũ declarauit. Et tantũ de ꝑmo ꝓncipali. Cetere partes ex aliis sermonibus colligi possunt.

De sancto Philippo ⁊ Jacobo Sermo vnus: in ordine. xv.

Non turbetur

coꝛ vestꝛ neq; formidet. creditꝭ in deũ: ⁊ in me credite Jo. xiij.

Agim⁹ diem festũ brõꝝ Philippi ⁊ Jacobi apl̃oꝝ. Jacobi inquã minoris filij Alphei fratꝛ dñi. q ꝑter vite sue excellentissimã sanctitatẽ iust⁹ dict⁹ est. Quoꝝ alter postq̃ Scythiã (puta Philipp⁹) ad fidẽ cõuertit: tandẽ in Jerapoli crucꝭ martyrio. Alter. ſ. Jacob⁹ in Iudea i hierl̃: cuius erat epus: post multaꝝ ꝓtutũ insignia anno septimo (vt vult Egisipp⁹) sui epat⁹ testimoniũ chr̃o ferens: pcipitio ⁊ excerebratiõe vitam finierũt: ⁊ martyres consecrati fuerũt. Martyriũ ꝛo passi in coꝛpore/nullũ tamẽ sustinuerũt turbatiõis passionẽ in mente. Fides siq̃dẽ chr̃isti q̃ in eis ꝑkimũ emicuit atq; ꝓfecta fuit: sicut añ passionẽ fozmidinẽ: ita ea iminẽte oẽm sustulit turbatiõem. Jbãt em̃ gaudẽtes a ꝓspectu cõcilij: q̃m digni habiti sunt ꝑ noie Jesu ꝓtumelia pati. Act. v. Ad huiꝰ fidei cõstantissime ꝓfectiõem dñs eos eruditut cũ diceret. Non turbet ⁊ c. Aue. ℣ Pnij mũ recitet euangeliũ: et si placet/breuiter apostillet: qz notabile est ⁊ magno sniarum pondere ꝑsum. Sinautẽ potest in genere euãgeliũ triptiri. Prima pars ꝓtra mentꝭ turbatiõem medicinã affert: cũ inqt oñs: Nõ turbet ⁊ c. Scda ꝑs q̃ tẽdendũ est docet ibi. In domo patꝭ mei ⁊ c. Tertia vitam q̃ ambulandũ est manifestat⁹ ibi. Ego sum via. Scõm hec/ꝑ secunda huiꝰ sermonis ꝓte tres ex euangelio sumi possunt regle doctr(inales. Prima doctrina. Oẽm mentis ꝑturbatiõem pariter ⁊ formidinẽ pellit ꝓfecta chr̃i fides. Hec sumi põt ex euangeliꝰ ꝓncipio Nõ turbet. Discat g̃ ꝓfecte chr̃m credere q̃ nt vult ꝓtentis mõi mala formidare. Hec est em̃ victoria que vincit mõm fides nra. Quis autẽ est qui vincit mõm nisi q̃ credit: q̃m Jesus ẽ filiꝰ dei, j. Joã. v. Credit aũt ꝓfecte in chr̃m q̃

hūc credit verū deū,p nob incarnatū,etcz charitate z gra copulat:q in dei filios adoptamur. Jo.j. Qui ē credit:sicz charitate chō adheret:turbari nō ꝑt necz time re:qz credit fide certissima se hīe auxiliatorē ab oi malo eripe potētē:sciētē atcz volētē. Potēs em ē:qz oipotēs.et veniez cū voluerit:subest posse:imo omipotētia:sine q̄ nulla potētia. Est veniez sapia z ꝑitas:in q̄ nulla fallacia. Est demū bonitas z misericordia:in q̄ nulla est inuidia. Potes adducere scpturā,hec oia ofidit auxiliatorē ille oipotētissim⁹/sapiētissim⁹ z benignissimus. In creatōe potētiū,i creatoꝛ gubnatōe sapiam.i bois lapsū redēptōe bonitatē Dedit em i creatōe boi celū.i gubnatōe terrā.i redēptōe seipm i ꝑciū:datur⁹ se tā dē in ꝑmiū. Hinc canit eccla. Se nascēs dedit sociū. 2uescēs i edulū,se morīēs in ꝑciū:se regnās dat in ꝑmiū. ℒ Scda doctrina in futura scrōꝛ vita eadē erit beatudo obiectiua:sed participatio diuersa:q̄ soler dici beatudo formal:2sistēs i visiōe/fruitiōe z tēt̄one obiecti beatifici. Sic ḡ ex pte obiecti eq̄lit omnes sūt filij dei,videt em z diligūt vnū deū:q erit oia i oib:z tñ in ꝑmio seu beatudie formali erit distictio magna. Hinc ait dns. In domo ꝑis mei māsiones multe sūt:vn⁹ tñ denari⁹ tribuēde mercedis. Acceperūt em singulos denarios. Mat.xx.q mane z q tarde in vineā dñi vocati itrauerūt. Est ḡ fm btm Aug. idē obiectū beatificū:pat,s.manēs in filio:z filiꝰ i ꝑe cū scto spū nexu amoꝛoso,i.vna trinitatis indiuidua eētia:sz eiusdē participatio(q̄ visiōem z fruitiōem)differēs.qz aliꝰ alio clariꝰ videt:z ꝑfectiꝰ fruēdo possidet.hinc sequit gaudiozū disparitas.

Si dicis: In beatudine ē ꝑfecta charitas dei sui z ꝓximi:ḡ etiā ibi erit eq̄le gaudiū vtpura de bonis oim bt̄oꝛ. Solutio. Est ibi ꝑfecta charitas cuiuslibet i genere suo. Intēsissima respectu dei,intēsioꝛ respectu sui,minꝰ intēsa respectu ꝓximi fm ordinē diligibilū.ḡ ex 2ūi differentia gaudioꝝ: q̄ vl̄ē dilectio fm aliq̄a:vl̄ ex dilectōe causat. Cū ḡ dilectio nō est eq̄lis i oib:alter em plus alio diligit deū;se z ꝓximū ꝓter deū. ḡ licz ōntū ad obiectū beatificū ab oib beabitū eq̄lia sint gaudia oim:qz omes de oim bonis gaudēt ꝓter charitatis vinculū:sz nō q̄ntū ad itēsionē. Ē em sequit gradus dilectōis. q̄qz nō fuit in oib eadē:ex 2sequnti nec gaudiū erit eq̄le. Hāc doctrinā sc̄dam innuit saluatoꝛ cū inqt: In domo ꝑis mei māsiones multe sūt. Si q̄ minus.i.si nō ita eēt vt ꝑdicaui vob:dixissez vob z̄. ℬ Tertia doctrina est(quaz innuit cū subiūgit in euāge. Nemo venit ad patrē nisi ꝑ me)ad fruitiōem diuinitatis chīi:q̄ vna est fm essentiā cū patre:nemo quemire poterit stāte lege:nisi ꝑ humanitatē filij. bitudinē nob ꝓmerētis. Ista est lex quā 2didit de⁹:q̄ post lapsum neminē vult brificare i eterna patria:quem hic nō inhabitat ꝑ gram in via.siue ꝑ charitatē:qō ꝑ eodē habeo.docet ℘aplus cū inqt:Si linguis hoim loq̄r z angelozuz: charitatē aūt nō habeā:factꝰ sum velut es sonās z cymbalū tinniens. Et si habuero ꝓphetiā z nouerim mysteria oia z oēm sciētiā. Et si habuero oēm fidē ita vt montes trāsferā:charitatē aūt nō habuero nihil sum. Et si distribuero in pauperes omes facultates meas.z si tradidero coꝛp⁹ meū vt ardeam:charitatē aūt nō habuero nihil mihi ꝓdest.j. Coꝛ.xiij. Hāc charitatem a nob hīe nō possum⁹:sed eā ꝑ meritū chīi i assumpta humanitate recepimus:gra em ꝑ Jesum chīm facta est. Joā.j. De cuius plenitudie nos oēs accipim⁹ gram ꝑ gratia:ibidē. Cū ḡ bitudo est ꝑmiū z ꝑmiuz exigit meritū.mereri aūt nō possum⁹ 2dēgne gliam sine charitate z gra chīi.quam nob chīs meruit in assumpta carne:ḡ vocrina vera. ℒ Ex q̄ sequit:nisi chīm imitemur:bitudinē nō2seq̄mur. Ihe em est via/ꝑitas/z vita. Et tō subiunxit. Deo venit ad ꝑem nisi ꝑ me. Et alibi. Si quis ꝑ me intrauerit saluabit. Ite. Qui vult venire post me,z tollat crucē suā z sequatur me. Mat.xvj. Ad idē Luc.ix.z.xiij. z Mar.viij.z Joā.viij. Ego sum lux mūdi:q̄ sequit me nō ābu.i tene.bras. Crux ꝙ chīi.i.vita chīi ē nob i exemplū ꝓposita:q̄ docuit mortificare voluptatē carnis z mūdi z viuere iustitie. Applica ad ꝓpositū legēdā scrōꝛ:quēadmodū ipi in ꝙ chīm sūt secuti. Ecce q̄ est sapia chīianoꝝ:z q̄le debet esse studiū nostꝝ. Certe imitari chīm hic nobis ꝓponit vt liber viu⁹ in cui⁹ capite scriptū est vt dei faciam⁹ voluntatez

De Inuẽtione sctẽ crucis

Hinc Paul⁹ gẽtiũ doctor i lege doctissimus nil aliũ inꝛ corinthios se scire iudicauit: nisi chm̃ Iesum ⁊ hũc crucifixũ ⁊c. Applica legẽdã ad ꝓpositũ si placet. studeant mẽi dilectores q̃ mẽi sũt: nob̃ scire sufficit chm̃ Iesuz ⁊ hũc crucifixũ. Hec ẽ em̃ vita ekna vt cognoscãt te solũ verũ deũ: ⁊ quẽ misisti Iesum chm̃. Jo. xvij. ⁊c.

Inuẽtionis sctẽ crucis Ser. vnus. i ordine. xvi.

SIcut Moyses exaltauit serpentẽ in eremo ita exaltari oportet filiũ homis Joan. iij. A Agim⁹ hodie festũ Inuentiõis sancte crucis auctoritate romane ecc̃lie: ꝑ totũ vniuersum institutũ. Nã Eusebi⁹ papa de ꝯsecr. dist. iij. Crucis, ita mãdauit, Crucis dñi nr̃i Jesu chr̃i q̃ nup (nob̃ gubernacula sctẽ romane ecc̃lie tenẽtib⁹) q̃nto nonas Maij inuẽta est: in p̃dicto kalẽdaꝝ die inuẽtionis festũ vobis solẽniter celebrari mãdam⁹. Huic ꝯstitutiõi obedientes: hac die celebram⁹ lignũ dñicũ christiana deuotiõe honorates. Sed dicz forte: Quale festũ de ligno agim⁹: nunqd lignũ isensibile colim⁹ aut honoram⁹? Dicẽdũ q̃ nõ dispar rõ est lignũ dñicũ honore debito colere: ⁊ sanctos dei electos. In vtroq̃ em̃ nõ creaturã ꝑncipalr: sz creatorẽ dñm veneramur. Sic ei ait ꝓpha. Laudate dñm i sctis ei⁹: laudate eũ i ꝓtu. ei⁹. Nec̃ em̃ aliũ q̃ bonũ laudare ꝙuenit. oẽ nũt bonũ de⁹ ẽ: aut a deo est. ⁊ intãtũ bonũ inq̃ntũ est a deo. Hinc dñs ꝑncipi ait. Quid me dicis bonũ: nemo bon⁹ nisi solus de⁹. Luc. xviij. Jpe nãq̃ sol⁹ essentialiter bon⁹ est: cetera ei⁹ participatiõe bõa dicunt. Nec̃ bonuz gr̃e aut gl̃ie idcirco laudib⁹ celebrandũ: qz a creatura receptũ sed qz a sũmo ⁊ essentiali bono datũ. vñ in sctis q̃d aliud laudam⁹ nisi mirabilia opa dñi: sicut scptũ ẽ. Mirabil⁹ de⁹ i sctis eius Deũ q̃ in sctis: nõ ictr̃os ꝙt se veneramur ⁊ colim⁹. Sz forte inq̃s. Si q̃ de⁹ i sctis ꝙt mirabilia sua opa colit: q̃re nõ i oib⁹ creaturis: qz sctus i oib⁹ opib⁹ suis: Cũ in catalogo creaturaꝝ oia opa dñi ad bñdicẽdũ ⁊ laudandũ dñm aduocant. H̃ est ꝑm Las. ꝑ se q̃ ad habẽtes intellectũ q̃ placet eis de⁹. vt ꝑ attẽdẽtes ea. ⁊ sic q̃dmõ laudãt: qz de illis nascit in nob̃ laus dei. Sic aũt in oib⁹: maxime i eis q̃ specialr elegit tanq̃ nostre salutis instrumenta. Inter q̃ ꝑcipuũ est salutis nostre ara lignũ dñicuz in q̃ patri se obtulit: potestates tenebrarũ trĩuphauit: ⁊ hoiem lõgissima captiuitate detentũ redemit. In cui⁹ inuẽtiõe ꝑclara sancte passiõis sue miracula suscitauit: vt ozat eccl̃ia. Hec arbor ẽ salutifera in q̃ exaltat⁹ saluator traxit oia ad seipm. Jo. xij. Hoc lignũ vite: cui⁹ aspectu a morsu antiq̃ ꝙpentis infecti sanant. ꝙt in facto Moysi Num. xxj. figuratũ est. qõ dñs cõmeozat in ꝓbis ꝑmissis: Sic moyses ⁊c. Pro gra Aue ma. B Quia ꝑterito tpe exposui quẽadmodũ crux sctã a nobis colẽda sit ꝑm multiplicẽ ei⁹ differẽtiã. Jõ illis trãsitis ad euãgelij expositõez. pcedã: ꝑmo textũ recitatur⁹: deinde regulas certas ⁊ doctrinas ex eo breui⁹ collecturus

Euangelij. Erat hõ ex pharisei⁹ Nicodem⁹ noie ⁊c. In H̃ euãgelio tria ꝑncipaliter tangunt: in q̃b⁹ ꝯsistit tot⁹ decursus humane salutis q̃ntũ ad ꝑncipiũ: finẽ ⁊ mediũ. Principiũ est spũalis hois natiuitas ad finẽ immortalẽ. Finis est celestis ascẽsiõis sublimitas ad beatitudis possessiõem. Medium est passiõis christi efficax vtilitas ad gl̃ie ꝯsecutiõem. E Et q̃b⁹ ẽlici ꝑñt tres regule doctrinales. Quaz ꝑma natiuitas scda q̃ est spũalis: est ꝑncipiũ vite immortal. Ad cui⁹ intellectum aduertendũ q̃ dupler est vita hois. Una carnalis siue naturalis: q̃ caro viuit ꝑ aiam ea vegetantẽ. Hec ꝑm Aug i glo. est ex Adã ⁊ Eua ad mortẽ. Alia est vita spũalis ⁊ supnaturalis q̃ ania viuit ꝑ spiritũ. s. ea gratificantẽ. De H̃ dr̃is Augus. homel. vj. de ꝓbis euãgelij. Vita corꝑis ania: vita ãie de⁹. Ania amissa mors corꝑis: de⁹ amissus mors ãie. illa necessaria: hec volũtaria. Et ꝑm H̃ etiã due sũt natiuitates. Una carnalis ex Adã ⁊ eua: q̃ nascimur ad mortẽ. Alia spũalis ex deo ⁊ ecc̃lia ad vitã: vt ỹt glo. Hec ẽ illa natiuitas de q̃ ỹt dñs. q̃nisi q⁹ hac nat⁹ fuerit de nuo. i. post natiuitatẽ carnalẽ: nõ ꝑt videre

regnū dei. Hac ūt natiuitate in baptismo
suscitmur: sine q̄ nemo saluat etiā credens
chō. Et iz triplex ponit baptism⁹: flu-
minis: flamis: z sanguis. vt docet Magr
dist. iij. li. iij. Ait em. Est baptism⁹ in aq̄:
in sanguie: in pnia. cū dns h̄ solū facit mē-
tionē ō baptismo flumis: cog̃ sine illo (dū
hēi pōt) nemo saluat. z ñ sufficit baptism⁹
sanguis: nec pnie siue flamis. Unde btūs
Lyban⁹ li. iij. ō bap. Inuenio nō tm̄ pas-
sionē p nomie chīi id q̄d baptismo deerat
supplere: sed etiā fidē cōuersionēq̄ cordis
si forte ad celebrādū mysteriū baptismi in
angustijs tēpoꝝ succurri nō pōt. Exēplifi
cat de latrone i cruce q̄ ñ p passionē: sed p
fidē sine baptismo aq̄ saluat⁹ ē. Et sequit.
Tūc implet baptism⁹ inuisibilr/cū myste-
riū baptismi ñ recipr religiosꝰ: sed articu-
lus necessitat⁹ excludit. Et adducit magr
rōnē. qz cū nō valētib⁹ credere quulis suf-
ficit baptismus: mlto magis sufficit fides
adultz nō valētib⁹ baptizari. Ūñ Aug⁹.
Querz/q̄d sit mal⁹: fides: an aq̄: Non du-
bita/q̄n rndeā fides. Si g̃ q̄d mīn⁹ ē scrip-
ficare pōt: nōne q̄d maius ē. i. fides: de q̄
chīs ait Qui crediderit i me: etiāsi mortu
us fuerit/viuet. Que tñ intelligēda sūt ō
credētib⁹ q̄ baptizari volūt z nō pñt. illis
em̄ nō imputat de⁹ q̄ suā potētiā sacramtz
nō alligauit. Hec mgr. Pōt etiā sic intelli
gi ꝑbū chīi q̄ ōr: Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex
aq̄ z spū scto nō ē. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ea. s.
regeneratiōe q̄ fit p aquā z spm̄ scm̄. Hoc
aūt nihil aliō est q̄z infusio grē p spm̄ scm̄
q̄ spūal⁹ viuit aia. Illa aūt nō fit tm̄ p ba
ptismū aq̄: sed etiā p baptismū sanguis et
flamis. D Scōa regla. Britudie ne-
mo ꝓfrui poterit in celo nisi hic tanq̄ mē-
brū capiti adhesrit chō. H est q̄d dr: Ne-
mo ascēdit z nō. Si dicz: quō filius homis
descēdit ō celo: nō fm̄ naturā būanā: quia
istā nō adduxit ō celo: vt mētit hereꝝ Va-
lentintana: sed assumpsit eā ex ypgie. Hec
fm̄ diuinā. qz fm̄ illā sibi nō ꝑuenit descen
sus vl ascēsus: aut q̄cūq̄ mutatio vl vicis-
situdis obumbratio. Jac. j. Ad h̄ dicendū
q̄ descēdit fm̄ dictā naturā. Descēdit in-
quā: no th̄ p motū locatē. qz illocalis ē. nec
aliquē locū de nouo adquirit aut deserit q̄
celū z terrā implet. Hiere. xxiij. Nec per
alia q̄libet mutatiōez. qz ait Malach. iij.
Ego de⁹ z nō mutor: sed descēdit p incar
nationē. qz descēdere chō nihil aliud ē q̄z
carnē assumere: q̄ est natura lōge inferioꝝ
deitate: quā tñ assumpsit de nouo sine sui
mutatiōe. nā de nouo terminauit suppositi
talē būane nature vnionē: q̄ terminatio si
ponit mutationē in natura diuia: sed i na
tura būana assumpta. Et fm̄ eandē diui-
nā naturā est in celo. chīs em̄ nomē suppo
siti est eterni z imutabilis/semp vbiq̄ exi
stentz. q̄ iz de nouo incepit esse hō: sic in-
cepit esse dns: creator: saluator z c. rñ sim
pliciter nō incepit esse. Hinc apls ad Hē
bre. xiij. ait. Jesus chīs heri z hodie: ipse z
in secla. Hic aūt filius⁹ ascēdit i celū fm̄ hu
manā naturā: fm̄ quā etiā fact⁹ est medi-
ator dei z hoim: fm̄ quā nos sibi incorpo-
rauit tanq̄ sua mēbra. Ūñ Joā. xv. Ego
sum vitis vera z vos palmites. Qui ma-
net in me fructū multū affert. Sic̄s i me
nō mānerit: mittet foras sic̄ palmes z ares
cet. pmilit cm̄. Sicut palmes ñ pōt facere
re fructū a semetipo nisi manserit in vite:
sic nec vos nisi in me manseritz. Que ꝑba
tractans Aug. ait. Hec dns fm̄ hoc dicit
q̄ est caput ecclie nosc̄q̄ mēbra ei⁹: medi-
ator dei z hoim: homo chīs Iesus. Unius
q̄pe nature sunt vitz z palmites. ꝓter q̄
cum esset de⁹: cuius nature nō sum⁹: nec⁹ ē
homo. vt in illo esset vitis humana natu-
ra: cuius z nos hoies palmites esse possem⁹.
Huic g̃ incorporati z ei⁹ mēbra effecti: in
eo z cum eo ascendem⁹ ꝓcepturi hereditā
tē eternā/per eius gr̃am quam ipe habet
p naturā. Hinc Roma. viij. Si q̄s spiritū
chīi non habet: hic nō est ei⁹. Et sequitur.
Accepistis spm̄ adoptionis filioꝝ: de quo
clamam⁹ Abba pater. Ipse aūt spūs testi-
monū reddit spiritui nostro q̄ sumus filij
dei. Si aūt filij: z heredes. heredes q̄dem
dei: sed coheredes chīi. Certe chīsti cohe-
res non potest esse p gr̃am nisi quem chīs-
tus heres naturalis admittere dignatur:
cōcedens sibi hereditatis eterne particip̄i
um. Sic ergo non solus chīs ascēdet: sed
totus cum omnib⁹ suis mēbris: omnib⁹. s.
suis coheredib⁹. E Tertia regla So-
la chīi passio in cruce cōsummata mediū
est quo regeneratois sacramēto denuo na
scimur: z chō capiti tanq̄ mēbra incor-
poramur. Primū patet p apl̄m Rō. vj.

De sctō Bonifacio

Quicūq; baptizati sum⁹ in chō ihesu: mor
tis ipius⁹ baptizati sum⁹. Consepulti em̄ su
mus cū illo per baptismū in mortē: vt quō
resurrexit chūs a mortuis p gl̄iam patr̄: ita
t nos in nouitate vite ambulem⁹. sequit:
q em̄ chūs mortu⁹ est: mortu⁹ ē peccato. s.
tollendo. q aūt viuit: viuit deo. ita t vos
existimate vos mortuos esse pcō: viuen
tes aūt deo in christo ihesu dño nostro. Se
cundū patet Joan. xij. Ego si exaltat⁹ fue
ro oīa trahā ad meipm. oia. i. homem p̄ter
quē creata sunt oia. sicut ōt apl's. j. Cor.
xv. Oia vīa sunt tc. Dilapti em̄ ac diuisi a
deo p pcm̄: t inimici ei⁹ facti sum⁹: t ad
uersarios diabolo incorporati: q oim inimi
cor caput ē: ihm Xp̄m. p crucē chr̄i recōci
liati sum⁹ t pacē assecuti. Ipse em̄ est pax
nostra q fecit vtraq; vnū: lapis angularis
q facit vtraq; vnū: q soluit inimicitias in
carne sua. ad Eph. ij. Cōplacuit em̄ patri
p ipm̄ recōciliari oia in ipso pacificans per
sanguinem crucis ei⁹. Col. j. vt sic veritas
figure respōderet. Et sicut Moyses exal
tauit serpētē tc. ℣ Ecce cr̄merito cru
cem domini (per quam nostra redemptio
perfecta est) tanq; nostre salutis instrume
tum honoram⁹. Quis nāq; eam sanctam
esse dubitat per quam vniuersa noscuntur
sanctificata: Non tm̄ crux illa quā domi
nus membrorū suorum rigidissima exten
sione in seipo figurauit, sed etiam lignum
illud salutiferum christi sanguine rubrica
tum. Quod licz non sit sanctum p gratiaz
informantē: tamen sanctū est, p iuī specia
lem electionē: t summi operis diuini appli
cationem. Illius inquā operis quo mun
dus sanctificat⁹ est pariter t redemptus.
Si em̄ templū domini sanctū est: vasa san
cta: vestes sancte: altare sctm̄: arca sancta
et propiciatorū sanctū: imo locus hec con
tinens sanctus sanctor tc. quanto magz li
gnum illud crucis altare summū t sancta
sanctor: in quo summus pontifex seipsuz
patri offerens: vniuersa veteris testamen
ti sacrificia ꝓsummauit: t eternam redem
ptionem inuenit. Hinc de ligno canit ec
clesia. O crux gl̄iosa tc. Item. Ecce lignū
crucis in quo salus nostra pependit tc.
Venite adorem⁹. Amen.

Bonifacij primi archi
epi ecclesie Mogūtinen.
Ser. vnus in ordine. xvij.

Hij sūt viri mi
sericordie. Eccl. xlitij. t in ep'la.
℣ Quāuis vniuersal' sctōr
exēpla ad nostrā instructiōem sunt vtilis:
p̄ter q̄d sacr̄ lr̄is plurimū sunt cōmenda
ta: vt dū quālibet frutē subire appetimus
in eis a p̄tib⁹ tā impletā q̄si nr̄am armatu
rā inuentam⁹: p quā ꝑ spūalia bella muni
amur: vt vult Greg. home. xv. sup Ezech.
Illor tñ magz mouēt exēpla q nob speci
alior q̄dam vinculo ꝓiunguntur. Sicdem
parētū t p̄nāp̄ mores libēt⁹ imitamur.
eapropter si oim sctōr memorie sunt ve
nerāde: patr tñ nr̄or ac patronor gratior
est recordatio. Cū g̃ btissim⁹ pr̄ nr̄ Boni
faci⁹ frutū vestigia toti mūdo / speciali⁹ ger
manie exēplauit: maxime a nobis imitari
debet mogūtinēs lib⁹: q̄p pr̄ t pōtifex p̄cip⁹
fuisse dinoscit. Vñ cū oi germanice natōi
hodierna dies passiōis victoriose rāti pa
tris sit exultabilis: nob tñ p̄ cūctz gaudijs
spūalib⁹ ē exorlēda: q̄s dū in hac pegrinat
tiōe vixit speciales filios elegit: ac nobilcū
cathedralē sedē ꝓstituit. Ipse em̄ est q pa
tres nr̄os itez parturiuit: donec in eis for
maret chr̄s: qm̄ eos post poxs a gētilita
te cōuersiōes mlt̄z erroribus irretitos: euan
gelica p̄dicatiōe reduxit. Ipe est q multis
gratijs ac priuilegijs hūc locū cumulauit:
arcq; sup omes germanie loca t ciuitates
metropolim ꝓstituit. Extollim⁹ aūt ac ve
neramur, si p ceteris frutes ei⁹ imitemur
ac scrām ei⁹ cōuersatiōem memorie tanq;
vite nr̄e regulā imp̄mam⁹. Ut q̄ de oī
bus ei⁹ frutib⁹ nūc loq ñ valem⁹: saltez de
vna nō sileam⁹: magna. s. miscōia: quā ita
nob impēdit: vt vsq; in hodiernū die in ac
ceptis bñficijs p̄ueret. Sicdez de illoz
nūero est de q̄b scptura ait Hi sūt viri mi
sericordie q̄r pietates ñ defuerūt: t cū se
mine eor pseuerāt bona. Jesus q̄s sirach
cū viros gl̄iosos laudare conatr: sermōis
p̄ncipiū extorsus ē ad hac frute: dicēs. Hi
sunt viri misōie tc. Pro gr̄a Aue Ma
ria. ℣ Hi sunt viri misōie. Beatus

Leo papa in hdā ꝓmone tractās illō Jacobi. Judiciū sine miscōia fiet illi q̄ non facit miscōiam: ait. Sine miscōia nō ꝓhibet alia q̄q; ꝓtus. q̄ licz ds ardeat charitate. licz ds polleat castitate: licz ds fulgeat honestate: nisi tñ misericors fuerit: misericordiā nō merebit. Jō dñs ipe in iudicio rōnē ponitur tñ (omnib; reliq̄s tacitis) de miscōie opib; disceptabit. Dicitur em̄ est dñs: Esuriui et dedistis mihi māducare: sitiui et dedistis mihi potū etc. Matt. xxv. Fuit aūt hec ꝓtus in beatissimo patre nostro nedum inciplēs aut ꝓficiēs: sed perfecta. ꝓter qō ab hac ꝓtute nomē accepit Suisdevindefrid. ꝑmo dictus a ꝓmerate sue ꝑditionis: q̄ in miscōie opib; ꝑcipuis oib; būfecit. Bonifacius nomē a sūmo pōtifice Gregorio scō in epali sua ordinatōe accepit. iō etiā ipe cū suis collegis nō misericordes sed viri misericordie dicunt. Vir em̄ nomē est ꝓfectiōis. Est aūt miscōia fm Aug. in li. de diffi. animi dolentis affectus ad cōpatiēdū ꝓmo: et largiendū ei de ꝓprio. Duo itaq̄ includit miscōia: cōpassiōem. i. miserie ꝓmo; et elargitionē suorū. Utrūq̄ ꝓfecte impleuit brissim⁹ pr̄ noster Bonifacius. oib; em̄ ꝺb; cōpatiendū erit cōpassus est. et q̄cūq̄ habuit/ad vtilitatē ꝓmi erogauit: vt summarie ꝑsenti declarabit ꝓmō. Perfectā siq̄dē ꝓprior̄ miserie habuit cōpassionē: vez q̄ recte ordinateq̄ aliene cōdolet miserie: ꝓpus est vt sue nō obliuiscat. Ait ei scīptura Matt. vij. Ejice ꝓmū trabē de oculo tuo et nec videbis ejicere festucā de oculo fris tui. Et Eccli. xxx. Misrerere anie tue placēs deo et ꝓtine. et ꝓgrega cor tuū in sanctitate eius. Hinc Aug. in Enchiriō. Nec vult ordinate dare elemosynā: a se debet ꝓmū incipere: et eam sibi dare, elemosynā dico; ꝓ quā ania intus mūdat et miseria culpe liberat. Sic vir sctūs ꝓmū sibi ꝓm studuit a pctis mundū ꝑseruare: et sic tūc ꝓmoz miseriam subleuare. ¶ Referēte siq̄dem hystoria btūs Bonifacius de angloz gēte de nobili ꝑapia originē duxit. magna parentū sollicitudine nutrit⁹. magnaq̄ etiā ꝓtutum ꝓ incremēta tēporū est fact⁹. Nā cum adhuc paruul⁹ esset q̄ttuor aut septem annoū q̄d diuini ꝓdi a clerico vl laico audiuit: moz q̄ntū etatis sue q̄ꝑas ꝓmisit: q̄d ad se ex dis spectaret diligenter tractauit. Cuncq̄ diligēti meditatiōe securior; et viā assumere/ac mōdo renūciare cogitaret. Hoc ipm patri tandē notificās ad sui ꝓpositi executiōez eiusdē ꝑsilīū rogitabat. Sz ecōtrario pater puerulū a cōcepto ꝓposito reuocare blāditijs ac terroribus conatus: nūc oim possessor; suor; heredem se factu; rū ꝓmittens. nūc rantā ꝑfessionis sue ꝑfectionē sue etati incōpossibilē cōtestās. Sz puer sctūs ꝓtute diuina plenus: q̄nto maior; gis ad secularia eū pater reuocare studuit tanto ꝑstantior; in incepto ꝑdurare/ac litteras sacras nosscere anhelabat. Unde miro diuino dispēsatiōis iudicio factū est vt pater q̄ sol⁹ ei erat impedimēto: repētina infirmitate cōtrept⁹ ꝓtinā mētis ꝓpriam deponeret: ac puer ipe ꝓ legatos idoneos venerabili wolffhardo abbati cōmēdaret. a q̄ vniuersa religionis munia bene cepit: melliusq̄ de die in diem cōpleuit.

Postq̄ ꝑo puerilie anos trāsiēderat: i studio sacre lectiōis atq̄ monastico exercitio per singula pene momēta augebat. ita q̄ vere de ipo illud Dauidicū dici poterat. Ibat de ꝓtute in virtutē. Verū cū ad altiora litteraꝝ studia pariter et vite merita ascendere satageret: nec doctoꝝ copiā habere poterat: ꝑsentiente suo abbate et fratribus in aliud monasteriū se transtulit: cui Uombertus abbas ꝑsedit. vbi tam grammatice artis: merriteq̄ subtilitatis q̄ spiritualis intelligentie adeo pollere cepit: vt ad eū etiam alij discendi causa ꝑfluerent: et q̄m nihil ex hoc elenabat animo. sed fm sapientis ꝑsilium q̄nto maior in litteraꝝ notitia ac ꝓfectuz excellentia effectus est: tanto magis se in omnib; humiliauit. Et q; humilitate ac omni ꝓtute ceteros ꝓuenit: ceteri eū fratres vt patrē venerabant. atq̄ ꝑ singulos ecclastici ordinis gradus ac tandē ad sacerdotalē dignitatē triceſimo etatis sue anno ꝓmouerūt. in q̄bus sicut gradib; dignitatis: ita excellentie ascendit virtutis. Nam abbo tpe de cetero nec vinū nec sicerā bibit, sicut de eo palam canit in hystoria. Contigit aūt eum et synodali consilio a rege iaxonum congregato ꝓ quadam seditione extirpanda interesse. Ubi cognita tanti viri excellētia legatus ad Lātuarienſ ecclie archiepm Bertual

De scto Bonifacio

dū noie ꝓstituūt: vt oia ꝓsilij acta ab eodē
apꝛobanda deferret ac referret. Et cuius
cōmissionis pꝛudēti executiōe/cum nomē
eiꝰ tam apud seculares q̄ religiosos cele-
bre nimis haberek: vt ab oīi humano fa-
uoꝛe ac laudum ꝑconꝫ remote agerek: ce
pit mēte ꝓtractare/quō parētuz ꝓfinlūq̄
ꝓsortia z natale solū relinq̄ns: ad loca re-
motiora, p chꝛi noie posset transmigrare.
Obtēta itaq̄ abbatis sui licētia: ac fratꝛ
q̄rundā eiusdē ꝓsiti stipat⁹ ꝓsortio: Fris
cōmēdatitijs ab epo Daniele acceptz: pꝰ
multos ꝑegrinatoꝛis labores: ad btōꝫ Pe
tri z Pauli apłoꝝ limia Romā vsq̄ que
nit: vbi a btō Gꝛegoꝛio papa scdo pie sus-
cipit: ad colloquiū freq̄nter vocat. ac zelo
ranti viri cōperto: ac lr̄aꝝ copiosa notitia
ad germaniā ꝑdicatuꝝ mittit: aplice lega
tiōis auctoꝛitate munit⁹. E Vir ita-
q̄ btūs cum iā ab infantia sui curā agens
misereret: postq̄ tot iā ꝓbat⁹ annis: exem
plo sancte ꝓuersatiōis multos instruxerat
recto charitatis ordine ad miscōie opa, p
ximis impēdēda toto se studio ꝓferebat:
nō mō coꝛpalia q̄ exhiberi parū putabat:
sed q̄ maioꝛis fūt meritī, pūalia: dū aia in
ꝓpetuū seruaret. Vñ aplica bñdictiōe sus
cepta, arduū onus iniunctū strenue/nec la
boꝛibꝰ nec coꝛpi pcēs aggredit. Cōptaq̄
moꝛte Ratboldi frisonū rege q̄ iacta pus
chꝛiane religiōis semina: suis ꝓsecutiōib⁹
oppꝛessit ad idoloꝝ culturā quā ꝑdem re-
liq̄rant itez coegit. Coadiuuāte scō wil-
libꝛordo Traiectēsis ecclie epo: p tres cō
tinuos annos in Frisia laboꝛauit in pha-
nis ꝓstruendis: ecclesijs edificandis: er-
roꝛibꝰ extirpādis: ac vere fidei seminib⁹ p
dicatōis ꝙdo aspꝛgēdis. vbi nō modico po
pulo adq̄sito: cū in epm traiectēsem a btō
willibꝛordo peteret: nequaq̄ ꝓsentiēs: sed
indignū se estimās: ad ꝓuertēdas ceteras
germanie gentes ꝓcexit: Hassones. s. q̄s a
pagāico errore ꝓuertit: ac fonte baptisma
tis abluit. Intelligēs aūt papa Gꝛego
riꝰ ꝙbū dei i manib⁹ scōꝝ viri ꝓperari: ad
se inuitauit: ac venientē vt maioꝛi auctoꝛi
tate ꝑdicaret: coꝛrigēda coꝛrigeret: epūm
oꝛdinauit: noie mutato veteri/nouū quod
suis ꝓgraueret opib⁹ Bonifaciꝰ imposuit.
vt dictū est supꝝ. atq̄ ad ꝓsumatiōem ince
pti misterij maioꝛe auctoꝛitate mittit: iz
apostolicę lr̄is gꝛioso ducī Frācoꝝ Karo-
lo: ceteris q̄ germanie ꝓcipib⁹ ac eccl̄iasti
cis viris diligētissime cōmēdat: oēs q̄ re-
pugnātes anathematis innodant vincu-
lo ac dānatiōi ꝓpetue ab eodē papa cōmē
dant. Sed quē humana muniuit auctо
ritas/diuinā nō dereliq̄t: qm̄ signis z pdi-
gūs ampliꝰ declarauit. Siq̄dē allocutus
Karolū frācoꝝ ꝓncipē: ab eo benigne sus-
ceptꝰ: itez hassones aggredit: in q̄b⁹ cum
idolatras z superstitiosos ꝑnios reperiss
ꝓtis doctrie oblitos. coꝛrigere laboꝛauz,
in loco q̄q̄ q̄ geismar diꝛ: cū arboꝛe Jouis
ingentis magnitudinis demonioꝝ cultui
dedicatā: cū fratrib⁹ incidere tētaret: ꝓcur
rit paganoꝝ multitudo furoꝛe nimio i sā-
ctū dei tanq̄ dcoꝝ suoꝝ inimicū irruerūt:
atq̄ interficere sunt conati, sed cum arboꝛ
eadem paululū inciderek: moꝛ quasi diui
no nutu agitata/in q̄ttuoꝛ diruꝑta est par
tes. Quo viso pagani miraculo qui illuc
mēte ꝓuersa ꝓuenerant: oēs deposito bar-
barica feritate/deū verū quē Bonifacius
ꝑdicauit bñdicētes crediderūt. De arboꝝ
ꝙ ingēti mole/ꝑsul sanctꝰ de fratꝝ ꝓsilio
oratoriū ꝓstruxit: ac in scti Petri apli ho-
noꝛe ꝓsecrauit. Profectꝰ deniq̄ i thurin-
giā: vt ad chꝛiane religiōis noꝛmā a q̄ la-
psi erāt reduceret: cum apud fluuiū q̄ dicit
oraba fixis tētoꝛijs ꝓnoctaret: ꝑ totaz no-
cē lux magna de celo sese ꝓtendēs: ꝓcum
vbi manebat epūs circūdedit. In ipa luce
scīus Michael archangelꝰ aduenies/epo
ꝓpꝛuit: z eū alloquēs/in vñio ꝓfꝛauit.
Facto aūt mane cū gras vño agēs ibi cele
bꝛasset: pādiū sibi a ministro ꝑpaꝛari ius-
sit. sed a mīstro suo audiēs/cibū quo ve
scerek nō habere Ridit. Nunq̄d q̄ multi-
tudinē ꝓli in deserto. xl. annis magna in
deserto pascere potuit: mihi idigno seruu-
lo suo nō ꝓualet ad vnius diei refectiōem
escā impēdere. Hec dixit: mēsamq̄ appo-
ni ꝑcepit. Interea q̄dā auis aduolans: pi
scē talē(q̄ ad illius diei refectiōem suffice
ret) attulit: z ante mēsam ꝓiecit, quē pisce
ꝑsul scrūs post debitas gr̄aꝝ actiones ꝑpa-
rari iussit: ac post refectiōem reliqas in flu
men ꝓiici iussit. In eodē deniq̄ loco: ela
pis q̄duā diebꝰ/monasteriuz qđ Or-
doꝛff dicit: i honoꝛe sancti Michaelis cō
struxit. Diuina itaq̄ auctoꝛitate (in mi

raculis declarata) ⁊ aplica frerus: thurin⁹ glam: boemiã: orientalẽ frãciã: totãq; germaniã: atq; bauariã circũit: miserie errantiũ cõpassus: errãtes reduxit: reductos cõfortauit. seductores/clericos/atq; rebelles correxit. illos deposuit: hos excõmunicauit. istos varie vt saluti aniaꝝ ꝓgruere nouerat: ecclastica cẽsura ꝓcelluit: nõ cedẽs minis: nõ territus insidijs: soli deo quẽ in cunctis adiutorẽ habuit honorẽ pariter ⁊ timorẽ impendit. ℣ Interim mortuo Gregorio scõo: successit tertius. q̃ audita fructuosis beati Bonifacij fructibus: pallium misit: archiepm ordinauit: ⁊ vt alios ordinaret episcopos/potestatẽ dedit. Vex se in tãto cõmisso: brõꝝ aplorũ Petri ⁊ Pauli recõmẽdare psidijs desiderãs: sil⁹ Gregorij tertij psonam alloqui: iam tertio romã cũ non modica comitiua adijt. vbi honorifice suscept⁹: ac multis strõꝝ q̃s desiderabat dotat⁹ reliquijs/ad cõmissa festinat impleda. Vñ remeãs p bauariã: post salutarẽ ibi seminatã doctrinã: ac pseudo episcopoꝝ ac sacerdotũ expulsiõem: ipam in q̃tuor epales parochias diuisit: totidẽ sedes ordinauit. i. Saltzburgẽsez: cui pfecit epm Joannẽ noie. Frisingensem: cui Herimbertũ pastorem ꝓsecrauit. Ratisponensem: cui Gowiboldũ pontificez ordinauit. Pataviensem: cui Vinalũ epum a papa ꝓsecratũ patrez dedit. Instituit deniq; epalẽ wirtzburgẽsem: bambergensem: ⁊ erfordensem. willibaldũ tandem in Eistat pontificẽ: in Utricht Gregorijũ ordinauit. Singulisq; ecclijs put cuiq; opꝰ erat: pudit: vt sic spuales miserias omniũ sublevaret. Celebrato deniq; ꝓcilio: ex cõmissiõe Zacharie pape in fraꝝ puincia Karolomano/karoli supi⁹ memorati filio ꝓncipe frãcoꝝ pfite Anno dñi. 742. xj. kal. Maij. oẽs non solum clericos: sed etiã epos heretica pauitate deceptos: ab ecclie cõione expulit. Eos aũ q̃s capitalis criminis diffamia maculauerat epos deposuit. Clementẽ q̃q; ⁊ Adalbertũ heresiarchas hypocritas q̃ totã pene germaniã seduxerant: ꝓcurreyte sedis aplice sententia dãnauit. atq; inter multa reformationis acta Bꝛwilob moguntine ciuitatis episcopũ ꝺposuit: duas ei ꝺꝺ ciuitates causas: q̃m eũ q̃ patrẽ eius Beroldũ ciuitatez sedis epm/i bellantiũ saxonũ ac thuringoꝝ congressione interfecit: ipe in flumine wesera manu sua occidit. cum Karolomanꝰ ꝓnceps thuringos a saxonũ obsidiõe liberãs victũ Gewiliob secum ꝙgere ꝓcepisset.

Aliã causam btũs Bonifaciꝰ eidẽ obiecit: ꝓtijs. s. se ꝓspexisse oculis: illũ cũ aurib⁹ canibusq; latentẽ: qđ epo nullaten⁹ licez Dicto aũt Gewiliobe: q̃m iudicio tãti viri recalcitrare nõ valuit: sue depositiõi cõsensit. Quo deposito: a Karolomano fratreq; suo Pippino postea frãcoꝝ rege: genitoreq; Karoli magni imꝑatoꝛis: sanctꝰ Bonifaciꝰ ecclie mogũtinensi pficit. q̃m licz dudũ archiepus fuerat: tñ ꝓverbi dei pdicatiõem ⁊ laboriosam germanie reductiõem/sedẽ sibi episcopalez vsq; adhuc nõ vẽdicauit. Ob dignitatẽ q̃z sancti viri Zacharias papa moguntiaz (q̃ pus alteri sublecta erat ecclie) cort⁹ germanie metropolim ꝓstituit: subijciẽs ei Tungrim: Coloniã: wormaciã: Spiraciã/q̃ nũc Spiram: ⁊ oẽs germanie gẽtes: q̃s chri lumẽ p suã pdicationẽ cognoscere fecit: vt pleni⁹ i bulla Zacharie pape ꝓtinet. Quãta autẽ tanq; nouꝰ archimãdrita (id est pastor. ab archos ꝓnceps: ⁊ mãdros ouis. quasi ꝓnceps ouiũ. ⁊ ꝓuenit magis ꝓprie archiepo) tũc diuina plantare ceperat. quãta vndo⁹ lica extirpare: cenobia ecclias q̃ edificare. inf q̃s etiã erãt ecclie Fritzlarien⁹: Amelbergen⁹: ac Fuldenſ. Quãtã etiã olim ecclesie filioꝝ q̃s p euãgelij ipe genuit: vnus ſmois dieuitas declarare nõ põt. Hanc cũ apko. j. Cor. ix. omnibꝰ oia fact⁹: ſm q̃ cuiuslibet defectus requisiuit/debito medicamine occurrit: sanos ꝓfortauit: mẽtes infirma sanauit q̃ ꝺo putrida: arida: ⁊ penit⁹ incurabilia: abscisionis ferro resecauit: vt saltez nõ maiorẽ incurrerẽt miseriã: si dum corrigi noluerũt: etiam alios ad icorrigibilitatẽ obdurarẽt. Sicq; dez minus malũ est pessimis suam malitia damnari: q̃z secũ multos in damnationẽ trahere: ⁊ sic ꝓpriã dãnationẽ augmẽtari. sicut de Arrio heretico dicit. Satis q̃ patz ex his: q̃ntũ compatiẽs animarũ succurrebat defectib⁹. ac quãta spualia nobis cõtulit bñficia: ꝓter que recte Bonifaciꝰ dicit: eiscq; cõnumerat de quibus dicit in themate: Hi sũt viri misericordie.

De sctō Bonifacio

Tantū de ꝓmo. ℭ Hūc nostꝝ patro/
nū fuisse virꝝ miscḗdie:ꝓbat largissima suo
rū elargitio. Necꝫ em̄ vrgḗte amore dei ac
fraterna charitate q̄ totꝰ flagrabat:aliḋ
sui in alioꝝ vsus erogauit,sed ḋcḋ habu/
it:secꝫ totū cōicauit:bona exteriora:cor/
pus ⁊ aniam. Paternā sicḋē hereditatem
(ſm Hiero.ꝑsiliū ad Paulinū)nō tam de
dit q̄ totā ꝓiecit. Sicḋē in ꝓmis oia tem
poralia velut stercora arbitratus cū apl̄o
vt chr̄m lucrifaceret:hereditatē paternā/
parḗtes ⁊ amicos naralesꝫ soluz reliq̄t:ac
ꝓ nihilo duxit. Nec corpi suo pepercit:sed
ip̄m etiā i laboribꝫ nimijs/ꝓ fratꝝ imo ini
micoꝝ salute exposuit. Nā teste Zacharie
papa,xxv.annis ab ep̄atu suo/i scḋa.ſ.mis/
sione vsq̄dū mogūtinā sedē acciper:i ver
bi dei ꝓdicatiōe laborauit. In ꝓma autē
missiōe ꝑus q̄ eps ꝑsecrarek ꝓdicauit an
nis q̄tuor. Sedit aūt i hac metropoli an/
nis.xj. Habuit q̄ annos sue ꝑegrinatiōis
xl.ep̄atꝰ aūt.xxxvj.mḗses sex. In qbꝫ q̄n
tū laborauit/conuersoꝝ numerꝰ satis de
clarat. Nā scribit in q̄dā epl̄aꝝ suaꝝ Gre
gorꝰ papa tertiꝰ:q.xvj.ep̄atꝰ sui anno ō
germanie gḗtibꝫ (exceptis bauaris) ad cḗ
tumilia hoim anias de paganismo ad ca
tholicā fidē ac sctē matris ecclē sinū quer
tit. Quot q̄ in bauaria:q̄t in sequḗtibꝫ vi/
ginti annis cōuerterit:q̄s numerabit?
Dedit denicꝫ ḋcḋ in aia habuit ⁊ exẽpla
viuēdi efficacissima. catholicā.ſ. doctrinā
pueris/iuuenibꝫ ⁊ senibꝫ:simplicibꝫ:prela
tis:p̄dicatoribꝫ ⁊ episcopis,que declarare
licz vtile foret:tempis tñ angustia nō per
mittit. Posuit ad vltimū etiā rancḗ pa
storꝫ bonus(summū imitatꝰ pastorem chri
stū dñm nostꝝ)aiam ꝓ ouibꝫ suis:in testi/
monū p̄dicate veritatꝫ. Nā cū iā sibi cor/
poris sui dissolutionē immiere p̄noisceret.
populos aūt frisonū q̄s ꝑus ad catholicaz
fidē ꝙuerterat:iā fallḗte diabolo ⁊ꝛ̄ re
lapsos vidisset,ꝓ recupandis eis/nec se/
nio fesso corꝑe pepercit:necꝫ aduersa cor/
mḗta vsq̄ ad mortē ꝓtraxit. Sed ꝓstitu/
to ꝑus beato Tullo sue sedis archiepisco/
po:sibiq̄ toto cōmendato populo/eccleſi/
is/monasteriꝭ:suiq̄ corꝑis sepultura:
intrepidus viam arripuit,assumptis secū
etiḃ ꝑsbyterꝭ:rotidē diaconibꝫ:ac q̄tuor
monachis:ac alīs pueris clientulis. In
Frisiā veniḗs circūquaq̄ ꝓrexit.ac ꝑbō do
mini cū fiducia p̄dicauit,ecḗias ingḗti stu
dio ꝙstruxit. Tantā aūt ei dñs gr̄am ꝙtu/
lit vt post paucos dies multa milia viro/
rū ac mulier̄ baptizaret. Cunq̄ in loco q̄
dam tentoria figi iussisset:diemq̄ statutuz
q̄ ad eū ḋ nup baptizati fuerāt ꝙfirmatio
nis gr̄a ꝙfluere debuerant expectaret.ip̄o
die qui quasi filiū a patre expectabant:in/
digni ad accipiendū ꝑsūssecti gr̄am:ꝑsa vi
ce,ꝓ amicis inimici:ꝓ nouitys fidei lecto/
res noui/cum ingḗti armoꝝ strepitu i ca/
stra sctōꝝ ꝓruperūt. Quo viso pueri e ca/
stris ꝑsilitḗres:armis sesecꝫ accingḗtes:san
ctos ꝑtra furḗtis ꝓ̄ri multitudinē defen/
dere gestiebāt. Sed sctūs Bonifaciꝰ au/
dito tumultuātis ꝓ̄ri impetu:vocatis ad
se clericis:e tentorio ꝓcessit:pueroꝝ q̄ ad
defendendū ꝑparatos compescuit dicens
Nolite q̄so pueri mei pugnare:nolite ad/
uersarijs bellum inferre. q̄ sacre scripture
verbis docemur nō solum nō malū ꝓ ma
lo:sed etiā retribuere bonū ꝓ malo.iā diu
optatꝰ aduenit dies.iā rempꝰ illud adue/
nit quo de laboriosa seculi hui⁹ erūna ad
eterne beatitudis gaudia iuitamur. Cur
tantā gr̄am:tantā gloriā a nobis secerne
re vultis:q̄n potius ꝙfortamini in dño:⁊
oblate gr̄e diuine dona nos g̃rant̄ susci/pe
ꝓmittite. Sperate in dño ⁊ ipe liberabit
nos ab omnib̄ ꝑiculis. Hec ⁊ hiis similia
dicḗs:virꝝ anios ab omni bellorꝝ tumul
tu cōpescuit. Deinde clericos suos ꝓma
vocauit admonḗs:ait. O fratres charissimi:
siqua diuini amoris cura:siqua admoniti
onis memoria maneat in vob̄:in hora ob
dite p̄senti:recolentes illa dñica ꝑba. Ne
terreamini ab his q̄ occidūt corꝑa: aiam
aūt occidere nō possunt. Spem q̄q̄ ve/
stram in deo figite,q̄ post breue hui⁹ vi/
te spaciū ꝓpetue remuneratiōis recōpen/
sans bꝛauiū:ꝙsortes faciet cluiū supnorum
Nolite ꝑdere diuturna inuictissime mētis
bella in hac paruissima perdere hora. No
lite puersis gentiliū adulatiōib̄ implicari
sed subitaneū q̄d vobis iam imminet pe/
culū:ꝓ illi⁹ amore,q̄ nobis passus est cō
stanter ⁊ viriliter sustinete:vt cū illo pen/
niter possitis ꝑmanere. Hec ꝑba hec fi/
nierat:⁊ ecce furḗs paganorū multitudo
armis irruit,ac sctōꝝ corꝑa felici ecḗe cru

entauit. Sic sanctꝰ pater Bonifaciꝰ vna cum sociis suis martyrij corona laureati: anias felices celis iserēdas/anno dñice incarnationis.755. dño obtulerūt: vltimū martimū opꝰ miscōie ꝓsūmātes. Quantis aūt miraculis viri dei merita in lictoꝝ istoꝝ alterna cede: in libroꝝ dispoꝝ cōseruatiōe: ꝛ specialr vnꝰ incisione ꝛc. in gloriosa sepultura. ꝓmo in Trajecta in Fulda: ac multiplici visiōe: q̄b dñō Lullo succeßori suo: ac cuidā Osperto venerabili diacono se manifestauit: ceteraq; bñficia fuerint declarata/nūc reticere oportz. Dūtaxat admonitos nos esse oportet: ne tanti patrꝭ impēse pietatꝭ ꝛ miscōie: q̄ ꝑbo ꝑdicationis nos ꝓmo chr̄o genuit: salutaribus exēplis fouit: ac tandē etiā sanguine suo q̄cūq; docuit ꝓfirmauit: obliuiscamur ne q̄ doꝰ est moꝝ ꝓtradicamus: sed eū oi veneratiōe vt patrē amplectamur: laudemus/grās referētes: eius doctrinas q̄ sua institutione vsq; in hodiernū diem auribꝰ nostrꝭ in hac sctā eccl̄ia inculcauit/cordi imꝑmamꝰ: vitā imitemur: q̄tinꝰ quem in terrꝭ habuimꝰ spūalē in fide chr̄i genitorē: ad eū toto corde in oibꝰ necessitatibꝰ nostris cōfugientes: hīc mereamur patronū ꝛ fidelissimū defensorē, ꝛ q̄ misericors fuit in terrꝭ: sua miscōia defensos non cessat ꝓmouere ad ꝓtuberniū beatoꝝ. Qō eius pcibꝰ ꝓcedere dignet chr̄s dñs cū ꝑe ꝛ spiritusco in ꝛcula bñdict⁹ Amen.

De sancto Joāne bap. Ser.j.in ordine.XVIII

Quisputas puer iste erit?.Lu.j. A Congregatiꝰ nos hodierne diei p̄clara natiuitas: q̄ natū scrīm Joāne christi dñi ꝑcursorē catholice ecc̄ie vtridica testatur autoritas. In alijs sanctꝭ ꝛ electꝭ dei filia dies colit q̄ illos q ꝓsūmatiōem laborū ꝛ deuictū triꝑhatuq; mōm/in qpetuas etnitates pñs hec vita parturiuit. In alijs consummata vltimi diei merita celebrant. In hoc etiā ipa hois initia festiuatur. Cuius rōnem btūs Aug. assignat di. Quare natiuitatē Joānis ex vtero potiꝰ celebram⁹ q̄ cuiuslibet apli: martyris: ꝑphete vl ꝓtarche? Hec causa ē. Discipuli dñi nati: ꝛ p etatꝭ accessum ad annos capaciores ꝓducti: in discipulatuꝫ assumpti sunt, illoꝝ postea fides dño adhesit. ꝙ nullius eoꝝ natiuitas dño militauit. Recordemur ꝓphas. Recolam⁹ ꝓtarchas: nati sunt oēs: etatꝭ accessu impleti spūctō: ꝑphetarūt chr̄m: nati sunt vt ꝓpherarēt. Joannes aūt dñm ipsa natiuitate ꝓphetauit: quē conceptū in vtero salutauit. Hec ille. Idcirco em eius natiuitas mīta miraculoꝝ sublimitate refulget: q̄tinꝰ mirabile virginis partū/mirabiliter natꝰ ostēderet: vt dr Matimus in ser. Et sicut i Helisabet sterilitas vincit: ita in beata Maria cōceptionis consuetudo mutat. Hā Joānē sterilis peperit. christū ꝺo virgo ꝛcepit. Hec ꝛ multa alia miracula q̄b brillimi pcursoris sanctificabat natiuitas: vicinus ꝓpendens populus/magnū puerū illū futuꝝ cognouerūt. Sicut ꝛ huiꝰ natiuitatꝭ Gabriel angelus nunciꝰ testatꝰ erat: dicēs. Erit magnꝰ coram dño. Unde insolite rei magna admiratōe stupefactꝰ (referēte Luca) factꝰ est timor sup oēs vicinos eoꝝ. et supꝫ omnia mōtana iudee diuulgabant oīa verba hec. Et posuerunt omnes qui audierant in corde suo: in vocēq; admirantes q̄ stionis, ꝓruperunt singuli dicentes. Quisputas puer iste erit? De quibꝰ vt aliq̄d dīgne dicatur ꝛc. Aue Ma. B Uerba ista in sacratissima pcursoꝭ dñi natiuitate/a mirantibus turbis plata: tria in beatissimo paruulo excellenter cōmēdabilia in se claudunt. scz

Admirande rei nouitatem.

Nati pcursoris puritatē.

Excellentie singularitatem.

Primū rangit in ꝑbo q̄stiuo Quisputas, q̄ cum q̄stione ipoztat admiratiōem: sic ibi Quisputas est fidel⁹ seruꝰ? Lu.xij. Secundū in ꝑbo puer. Hinc de Josia dr Cū adhuc puer eet/cepit q̄rere dñm. j. Paral. xxxiij. Hā ꝛ Nabuchodonosor introduxit ꝙ tulit pueros sine macula. Dañ. j. Tertiū in ꝑbo iste: quo in demōstratiōe rei singulariter excellentꝭ vtimur. sicut ibi: Iste formosus in stola sua: gradiens in multitudine fortitudinis sue. dicit ō chr̄o Esa.

De sctō Joanne bap.

lxiij. Cōmēdat ꝓmo brissimi paruuli natiuitas ex miraculose rei nouitate. Apparuerūt em̄ diuie ꝓrutis miracula in patre: matre ac paruulo. ℭ In patre ꝙdem apparuit miraculū angelica allocutio: qm̄ angelica allocutiōe cum in sacratiore loco incēsum poneret: pl'o sortis ordīe ꝓmissionē accepit de accipiēdo filio quē dudū orationib' postulabat. necꝫ modice dignitatꝫ fuerat miraculū (vt vult Aug⁹.) qz ab eo dē angelo nūciat⁹ erat Joānes q̄ z chr̄s. Gabrielē nāqꝫ scim⁹ ad ꝑginē missum: et hic idē Zacharie apparuit. Ego inqt̄ sum Gabriel q̄ asto añ deū: z missus sum loq̄ ad te: z hec tibi euāgelizare. Lu.j. Fuit sēcūdo miraculuz p̄is increduli castigatio. Audito nāqꝫ tocūdissimo Gabriel ꝓmisso: pater Zacharias cogitare ꝓmptus cepit emersum seu emēsuz sue tp̄s erat: vt Augst. in sermōe ait. Deinde Helisabet ifecunde cōparꝫ sue/iā in senīū vterꝫ ꝓclinata vergēsꝫ: gemiqꝫ vbitratiōe ꝓmot⁹/ait archāgelo. Vñ ō iciam: Ego em̄ sū senex z vxor mea ꝓcessit in dieb' suis. q.d. mihi impossibile videt tue pollicitatiōis asserrio. Quō ex marito senē decrepita anus z sterilis pōt ꝯcipe: Eapropter qz fmoni ex ore angeli ꝓcedēti nō credidit: pater vocꝫ vocē ꝓuāt. z tādiu vltiōis lnia durauit in patre: cēdiu vox fbi nasceret ex mr̄e. Pater vocꝫ Zacharias. vox fbi Joānes. verbū/chr̄s. Et ō est qđ ꝓ angelū tibi dr̄. Ecce eris tacēs: z nō poterꝫ loq̄ vsqꝫ in dīē q̄ hec fiāt: eoq̄ non credidisti fbis meis.

Erat z miraculū tertio i patre: gratiosa cōpedite lingue solutio: filio iam nato. Octauo em̄ natiuitatis die de nois impositiōe altercarenf: muto ꝓe: inuebant quō vellet vocari eū. et postulās pugillarē/scripsit dicēs. Joānes est nomē ei⁹. Aperiū est ām ilico os Zacharie z ligua ei⁹. et loqbat benedicēs deū. vbi thema. De q̄ beat⁹ Maxim⁹ in sermōe ita ait. Os qđ angelus clausit: ꝓmissus ab angelo filī⁹ reseruauit: vt agnosceret grām senex ꝓ eū se sibi redditā: quē de se nō crediderat nascituꝝ. nec dubitaret vltr̄ a celi⁹ illū vt ꝓmissum vt natū cui⁹ causa z amīsse ꝓbabat z recepisse fmonē. ℌ In matre siñr tria fuere miracta. Primū sterilitatꝫ opprobriū ablatio. Secundū senij marcescentꝫ fecūditio. et tertiū ꝓphetica vtriusqꝫ parētꝫ illustratio. De ꝓmis duob' ait Lu. z nō erat illis filī⁹: eoq̄ Helisabet essz sterilis: q̄ ad ꝓmū. z ambo ꝓcessissent i dieb' suis. ꝓcessissent trālgredīdo tp̄s naturali cōceptiōis ordinē. De q̄ Beda in homel. de vigi. buius festi ait. Diuinit⁹ est ꝓcuratū: vt sterili matre z vtroqꝫ parēte ꝓuectioris etatis Joānes nascerek: q̄tin⁹ etiā ipo ordīe eius miraculo patesceret/virū magne futuꝝ fuisse q̄ nascebat. vbi desinēte oi lasciuia cōcupiscentie carnalis ꝓstaret: qz nulla in conceptiōe voluptas: sed sola cogitata sit spūalis gratia ꝓlis. Sterilis qdem corpe baptista: sed fecūdos sp mēte habuit parētes. De q̄b' euangelista dr̄. Erāt ambo iusti añ deum: incedentes in oib' mandatis z iustificatiōib' dñi sine q̄rela. De ꝓphetica ꝙo vtriusqꝫ illustratiōe parentis ore euāgelista loquit. Nā de patre dr̄ q̄ implet⁹ est spūsctō z ꝓphetauit dicēs. Benedict⁹ dñs ℟c̄. Et mater Helisabet aduenīte mr̄e virgine: quō in hanc vocem ꝓrupisset exclamādo: Vñ mihi hoc vt veniat mater dñi mei ad mē: Et iterū. Bñdicta tu in mulieribus: z bñdictus fruct⁹ ventris tui: nisi de secretissimo incarnatiōis mysterio/q̄d adhuc homies z angelos latuit: a spūsancto fuisset edocta. Hinc Lucas ait Repleta est sctōspū Helisabet. z exclamauit voce magna dicens. Benedicta tu ℟c̄. Prophetauit denīqꝫ Helisabet: q̄ā de nomine natī paruuli scisciтata respōdit. Joannes elī nomen ei⁹. Vbi Amb. sup Lu. Dīxit per prophetam didicit quod nō didicerat a marito ℟c̄. ℭ In puulo deinde mū tottuplex cognoscim⁹ miraculū. purgatus natꝫ fuit adhuc manens in vtero. z infusa gratia sanctificat⁹. Sicut ꝓdixit angelus: Spūsctō replebit adhuc ex vtero matris sue. Et in eius figura Hiere. j. dicit. Antеqꝫ exirēs de ventre sanctificaui te. De quo etiam Beda in homel. vigi. hui⁹ festi. Etsi vt homo in iniquitatib' conceptus est: contra mōte tamen humane conditionis: non in delictis ꝓuaricationis: sed in gra remissiōis mater sua pepit. Necꝫ em̄ dubitandū est: qz spūsctūs q̄ eū repleuit etiā a ptis omnib' absoluit. Cōstat q̄ppe veridica patrū sniа: quia lege ñ astringit spūsancti donum. z ꝓterea qui

Cornelīū ac domū eiꝰ ante baptismi gce/ prionē sua gra ꝓsecrauit. ipe vtiqꝫ Joan/ nē nō solū añ circūcisionē: sed añ natiuita/ tē eiusdem gre munere pfudit. Hec ille.

Grāde ąꝫ fuit scdo miraculū vt ꝫ natu re iura adhuc in vtero positꝰ: sui salu/ to ꝫ plentia cognouit, z quē nō poterat lo/ qndo: ꝓpherauit gratulādo. Exultauit in/ quit Helisabet, infans in vtero. Necꝫ ex/ ultasset de eiꝰ plentia: nisi eū cognouisset: cū amari neqat incognitū: ꝑm Aug. x. de trinl. Hinc brūs Maximꝰ i ser. exclamat Vere hic inqt oim brissimꝰ paruulorꝫ qui intra viscera adhuc materna ꝛclusus/ adel le saluatorē mūdi: quē necdū ꝑmōe pote/ rat: ꝓphetico gaudio reuelabat. Nemo igꝫ rat oēm paruulū materno ab vtero, pdeū/ tem/ intrer ipa lucis exordia mestis cōcre/ pare vagitib⁹. solus baptista oñi vltra le/ gē nascentiū natiuitatē suā letitie exulta/ tiōe ꝓuenit. Nec minꝰ gratiosum admi/ randūꝫ extitit terrio q imponēdū ꝑcurso/ ri nomē: nō ab hoie: sed a deo ꝑ angelum intimat. Inqt em Gabriel. Vocabis no/ mē eius Joannē. Vñ venerabil Bed. in homel. vigi. Magne laudis est z ꝓtutis indiciū: grēs in septuris hoibꝰ a deo no/ men imponi vel mutari. Bñ aūt ꝑcursoꝛ redēptoris nr̄i Joānes vocari iubet. Joā/ nes qppe dñi gra: siue in q est gra ōr. qꝛ et ipe specialē ꝑ ceteris sanctis eiusdē ꝑcur/ soris gram accepit: z inauditā eatenꝰ mū/ do celestis ingressus gram ꝑdicare adue/ nit. Qui ꝫ z gra plenꝰ extitit: ꝛteter gra/ tiā dei eu angelizauit: recte ꝑconiū gr̄ apls etiā suo nomie ꝑsignauit. Hec itaqꝫ mira in ꝑcursoris initio exhibita/ magnitudinez eius futurā pariter z timorem cūctis cog/ noscentib⁹ incussērūt. vñ nō sine causa ad/ miratiōis affectu ꝓsērūt: Quisputas pu/ er iste erit: F Scdo ꝑncipali tāgit in ꝑdis thematis/ nati ꝑcursoris puritas: qꝛ puer. Sūt nanqꝫ (ait metrista) pueri puri: parul: paruisqꝫ cibant. Puri. innocētes ꝫ malitiā. Hinc apls ait. j. Cor. xiij. ma/ litia paruuli estote. Parui. i. hūiles ꝫ sup/ biā. Mat. xviij. Quicūqꝫ hūiliauerit se si cut paruul⁹ iste: hic maiꝛ est i regno celo/ rū. Paruis cibant: ꝫ voluptuosos. Hinc j. Cor. xiij. ōr apls. Tanqꝫ paruul⁹ in chīo lac vobis potū dedi: nō escā. Hec aūt ex/ cellētissime fuere in baptista. Fuit inq̄ maxim⁹ ꝓseruatoꝛ innocētie: qm̄ ꝑ gram i vtero acceptā inno cētie amatoꝛ fuit: q to to tpe vite nunqꝫ mortale cōmisit, z ne le/ ui saltē maculare vitā famie posset/ petijt antra deserti: teneris sub annis fugiēs ci/ uiū turmas. Vñ Luc. j. ōr. Puer aūt cre/ scebat z ꝓfortabat spū: z erat in deserꝫ lo/ cis vsqꝫ in diem ostēsiōis sue Israel. Puer ve pōtificali, pgenie edit⁹: cui ꝓlatio here ditario iure debebat. De huiꝰ innocen/ tia Aug. i ser. de decollatiōe eiꝰ ōr. Quis nostꝝ dicere audeat Joānē actu/ dicto/ habitu vel victu peccasse: Cuiꝰ austeritā/ tē indumēti: cuiꝰ parsimoniā alimēti euā gelica intonat historia. cuiꝰ oē qō loquit: aut veritati testimoniū reddit: aut eos q ꝓradicūt redarguit. cuiꝰ iustitie opa etiā q nō amabāt/ veneratiōi habebāt. Quis in eiꝰ ꝑcordijs peccatoꝛ poterat esse loc⁹: quē ante eiꝰ natiuitatē spūssicti ꝓsecrue/ rat aduentꝰ: q ab ineūte pueritia vitā soli/ tariā pegit: Fuit ąꝫ eximia humilitate puerul⁹: qm̄ cū tāta vite scitate floreret: vt a ꝓpl'o chīs puraret: nedū se minoꝛez z valde minoꝛē supioꝛe: qō est necessitatis z ꝓmus humilitatis grad⁹. sed etiaꝫ pariꝫ se minoꝛē qō ꝓfecꝰ est: z lōge se inferioꝛi/ bus asserebat: qō toti⁹ humilitatꝫ est ꝓfe/ ctius. Jō em se negabat chīm Joā. j. imo se indignū dixit: vt solueret corrigiā vesti/ mēti eiꝰ. Negauit se esse Helīā. hoc est si/ bi parē. in cuiꝰ tñ spū z virtute ꝓiuit: dño teste. z si vultꝫ scire Helias venit, z cogno uerūt discipuli qꝛ loqret de Joāne bapti/ sta. Mat. xvij. imo negauit se eē ꝓbam: q tñ oēs eo minoꝛes fuerūt. Reqsit⁹ em: ꝓ/ pheta es tu: Rndit: Nō. Et qm̄ voce ni/ hil vili⁹ (qm̄ res ē successiua/ nulliꝰ ꝓma/ nēte) ideo ait: Ego vox clamātis in deser/ to. Joā. j. Et qꝛ se sub oib⁹ hūiliauit: me/ ruit sup oēs exaltari. Fuit etiā paruul⁹ victu z amictu: qm̄ tāta vicꝰ tenuitate z vestit⁹ asperitate se castigauit: vt vite eiꝰ ri/ goꝛ hūanā videbat excessisse ꝛditionem. Hec alīs alioꝛ sc̄oꝝ veteris testamenti aut noui legit tanta austeritate se deo ab/ ineūte erate victimasse. Habitatio inquā eiꝰ desertū erat. vestit⁹ ciliciū de pil' came/ loꝛ graue z aspeꝛ: z zona pellicea q̄ se ꝑ/ cinxit Mar. j. qbꝰ magis coꝛpus ꝓterit q̄

Abrahe misame nō Gen. fo. Nec via yonathe nō sunt Abrahe sed abbatū qꝛ

De scō Joanne bap.

Locuste.

Mel silvestre

Mat: xi

fouek. Cibꝫ fuit locuste ⁊ mel siluestre Locuste ꝑm Raba. animalia sūt parua ꝙ modū salt⁹ volātia. ⁊ ō facile in herbis capiunt que frixa in oleo: pauperū ꝓbent victum. Mel siluestre ꝑm eundē folia sunt lata ⁊ rotūda: lactei coloris: que Africana mel leum habent sapo:em. Mel vt alīꝫ dicunt est mel verū qđ in truncis arboꝝ in syluis repit. Potꝰ po nec vinū nec sicera siue q̄d cunqꝫ inebriatiuū. Sic viuebat: vt viam dñi (viā vtiqꝫ pnie) nō mō clamādo: sed ꝓ ue agendo ac ope demōstrando ꝑparet in eremo. Totū qđ erat in eo pniam p̄dicabat. loc⁹: qz eremū, habit⁹: qz cilicinū, cibꝫ qz locuste ⁊ mel syluestre. postꝫ: qz aḡ. sermo: qm̄ p̄dicationē suā sic inchoabat. Pe nitentiā agite: appropinq̄bit em̄ regnū celoꝝ. De bis trib⁹ saluator ipse puerum nostrū cōmendat Mat. xj. cum ait Quid existis in deserto videre: arundinez vento agitatā: qđ existis videre: ꝓphetā: Etiam dico vobis plus q̄ ꝓphetā. Sed qđ existis videre: homiez mollib⁹ vestitū: Ecce q̄ molli, vest. in do. regū sunt. Nō em̄ fuit Joannes arūdo q̄libet inconstantie vēto agitata: sed innocētie imobilis ꝓseruator: q̄ ad ꝓmū Fuit plus q̄ ꝓphēta ꝓpter nimiā suā būilitatē. Prophetarū ꝓpria ē būilitas, qz nibꝫ a se: sed totū lumē ꝓphēticū a deo sciunt se accepisse: idcirco nō gliant quasi nō acceperint. Fugit mollis. aspꝫimis se afflixit q̄ ad tertiū. Ecce q̄ntꝫ laborib⁹ vite purita tem ꝓseruauit. Nō videns ꝓphās: non imerito admiratiue interrogauit Quisputa puer iste erit: ℣ Tertio p̄cipalr no tat in ꝓbis thematis: p̄cursoris dñi excellentia singularꝫ in ꝓnoie iste. Ipse em̄ est ꝓpheta i vtero sctificat⁹: de mulierib⁹ nā rorꝝ maximus: ꝓbo pñ, qnq̄sim⁹/q: vox verbi. Et vt Beñ, in hodierna hom. air. tante est vite ei⁹ sublimitas: vt dcq̄d illo sublimi⁹ est/hoc etiaꝫ hois natura trāsce dere dubiū nō sit. Horꝝ aūt deductionem relcindo grātis breuitatꝫ. ℣ Sed est charissimi in p̄dictꝫ qđ attente ꝓsideratuꝫ ad nostrā cedit emendationē. Audiuim⁹ em̄ parētes Joānis sterile fuisse corpore sed fecundos mente: ideo meruisse plem a deo Joānem. Hos itaqꝫ cos imitemur vt Joannē. i. gr̄am dei in nobis: nō ex nobis sed diuino mūere accipiam⁹. Habem⁹ q̄dem in nobis Zachariā. habem⁹ ⁊ helisabet. Zacharias rō. Helisabet volūtas. Et bñ zacharias memoria ōr. qz ei⁹ officium est exq̄rere ⁊ excogitare vñ volūtas satiet suū desiderīū. Item rōnis est cognoscere voluntatis desiderare. Vel sic Zacharias memorās dñm interpretat: qđ ad intellectuꝫ ptinet. Helisabet dei saturitas dicit. ⁊ hoc ꝓprie est affectus. Satiare est satis agere desideriꝫ. Et recte helisabet mulier, zacharias vir siue marit⁹ est. qm̄ voluntas in nullū actū potest nisi fecūdet ab intellectu. neqꝫ em̄ aliq̄d amaꝫ nisi cognitū. Sīr nec odit incognitū. Hec mulier sterilis est ex se. qm̄ nullū vitale op⁹. i. meritoriū ex suis naturalib⁹ parturire p̄t Nō em̄ sufficientes sum⁹ aliq̄d cogitare ex nobis tanqꝫ ex nobis. ꝙ. Cor. iij. Et ꝛ frequenter ꝓiungank intellect⁹ ⁊ volūtas, nō tñ sequit fructus: qm̄ intellectus curiosis: ista voluptuosis intendit. ex q̄bꝫ nullus fructꝰ vite sed corruptiōis nascit. qm̄ q̄ seminat in carne sua: de carne meter corruptiōem: Gal. vj. Que ꝛ sic (in dictꝫ suis sine fructu ꝓcesserūt: nonnūq̄ tñ mittit angelus zacharie. qđ vtiqꝫ fit q̄tiēs anim⁹ diuini verbi auditiōe: lectiōe aut alicui⁹ boni instinctus imissiōe/ad diuina ⁊ salutaria remorāda mouet: ac fruct⁹ vite ꝓmittitur. Sed qz nōnunq̄ (vt Aug⁹. ait) ꝓpolat intellect⁹: sequit tardus aut nullus affect⁹. Scimus bonū: nec delectat, agere, peccatores āꝫ ꝓbis dinis increduli: de emendatione sue vite despant: dum inolitā ꝓsuetudinē ⁊ tā in naturā ꝓpiam mutare se timēt nō posse: muti efficiūt. qz neqꝫ ad laudes dei: neqꝫ ad pcrōꝝ suoꝝ confessionē ora aperiunt. Si tñ sūm impfectū consideranꝫ: ad deū suspirant: et intellect⁹/cogitatōes de vite emēdatiōe ac diuinoꝝ mādatoꝝ observatiōe volūtati pñtat: ipam ad vite spiritualis pfectiōem tendere debere dictat: volūtasq̄ idipm posse desiderat: optans cū ꝓpheta Cōcupiui desiderare iustificatiōnes tuas. Jam Zacharias cū Helisabet ꝙ spūalis plis ꝓceptiōe copulat. hūc tñ ex ie habere (vt dictū est) ꝓqueunt. sed munere dei Joānē. i. gr̄am dei ꝙ quā fruct⁹ innumeros edere pñt accipiūt. saluare nōq̄ apud hoies impossibile est, ōia aūt possibilia sunt apud deū. Matth. xix. Concepte

ꝑis sign̄ū est: dū vt ꝑgnātib⁹ accidit q̄ ꝑtus sapida fuere pura carnalia: tā fiūt insi-pida. generak aūt t q̄si in publicā lucē fundit: cū iā etiā ope exteriori bonū ꝓceptum ꝓsitū ꝑ gr̄am adimplek. Tūc q̄z os Zacharie aplk: t lingua soluit ad b̄ndicendū dn̄m: t b̄ficia magnificādū: ꝑtā sua ꝓfitēdū: t cetera q̄ salutē sunt ꝓferendū. hac aūt ple ſpi innouamur: t nouo hoie q̄ fm ꝺm format⁹ ē iduimur: fm ap̄m. Itaq̄z q̄si mō geniti infantes sine oi dolo puru Joannē imitemur. Imitemur ei⁹ innocētiā: b̄nitatē: t pnie viā: mollia refutantes: asꝑa amplexātes: vt sic corp⁹ castigatū in seruitutē spūs redigak: scientes q̄z q̄d in ꝑsti est momētaneū t leue tribulatōis nr̄e: sup̄ modū in sublimitate eternuz glorie pōdus operak in nob⁹ t̄c.

In ntitate Joānis bap. Ser. II. in ordine. XIX.

Ille erat lucerna ardēs t lucens Joā. v.

MAgnitudinē singularis hodierne festiuitatē sacra euāgelij autoritas multipl⁹ recommendat: in q̄ baptista chr̄i Joānes puulor brissimus. sterili ab vtero nat⁹: celestia mīsso gaudia euexit fm angelica ꝓmissiōem. In ntitate ei⁹ multi gaudebūt. Lu. j. Et merito in ntitate ei⁹ gaudēt fideles: in q̄ luct⁹ i gaudiū veteranus: in exultatiōez lamētū noscit fo⁹ versum. Hinc i ser. Haritm⁹ ait. Null⁹ igrat charissimi oēz puulū mr̄no ab vtero, pde untē inc̄ ipa lucis exordia mestē ꝓcrepare vagitib⁹: sol⁹ baptista dn̄i vltra legē nascēs tiū/ntitatē suam letitie exultatiōe ꝓuenit. Merito itaq̄ gaudēt fideles: q̄nīa hodie singlar̄ ille luciferis/solis iustitie ꝓcurs⁹: vox ꝺi: lucerna vere lucē: mīsso ig̃rātie ac pcōz caligine occecato: die redēptiōis et g̃re/sic ꝓpus ꝓdicatiōe: ita ntitate mirabili nūciauit. Sicdē valde decuit vt sctūs ille ō mr̄e sterili nasceret q̄ fecūditatē fgis reuelabat: q̄tū⁹ mirabile ꝓtū mirabil⁹ nat⁹ ofiderer. Et vere mirabil⁹ nat⁹: qz nō fm carnē de ancilla: sed ꝑ repromissiōez ō sterili Heliſaber. sic olim sctūs ille Jsaac de Sara ē ꝓcept⁹: sed i vt⁹ sctificat⁹: sz gaudio t exultatōe ꝑsonali saluatoris ꝓfuit, ꝓfusus: t fi sine miracl⁹ mltitudie hodierna die i lucē mōi edit⁹. Quoꝝ mirabiliuz magnitudinē parētes t vicini cōsiderātes parit t oēs q̄ audiebāt/i corde suo dicebāt: Quisputas puer iste erit? etenim man⁹ dn̄i erat cū illo. Jā enī nouerūt ipleri i illo qđ ꝓdictū erat ꝑ us ab āgelo. hic erit magn⁹ coram dn̄o. Magn⁹ erat i ortu: magn⁹ i exercitio: magn⁹ i ꝓdicatōis ꝺno. Que oia bre ui fmōe dn̄s cōprehendes ait. Ille erat lucerna ardēs t lucens. Deꝺ t̄c. p gr̄a Aue Ma.

B Ille erat lucerna ardēs t lucens. Laudes dn̄ici ꝑcursoris brissimi Joannis baptiste i celo regnātq̄z ds hoim edicere ꝓsumat: cū pt⁹ q̄ ille ꝓcipek/nō hō sz spūs angelic⁹. i. q̄ chr̄i ꝓceptiōez nūciauit ꝑconizare missus ē. Hec hec satz fuisse visū ē: nisi etiā ipa fitas hūc eximijs laudib⁹ repetitz vicib⁹ cōmēdaret. Nūc eū fluctuātibus i mōo ꝓris: nūc ꝓfib⁹ ꝓferēs t ꝓphis: ait. etiā pl⁹ q̄ ꝓpha. Et nūc cūctz mlīez nātis ꝓestās ꝓminere: Amē inqt dico vob: nō surrexit inc̄ natos mlīez maior Joāne bap. Nūc aūt trāsce⁹tis hoib⁹: etiā inc̄ angelos pollere demōstrat: cū ait. Hic est de q̄ scptū ē. Ecce mitto angelū meū ante faciē tuā: q̄ ꝓpabit viā t. afi te. Dicens/m⁹: q̄si fi hz̄et alīū angelū: eminētiā hui⁹ insinuat. sic ō filio quē magis diligit mr̄/ōr. hic est me⁹ fili⁹. Nec q̄ ꝓis muti ora dissoluit: atq̄z ad laudādū dn̄i clemētiā sit ad ꝓphetādū aquit: potēs ē t nob⁹ dare: vñ vt modicū aliq̄d ō magnis: pauca ō mltz loquamur. Admirabilē q̄ hui⁹ brissimi puuli ingressū qđ t pgressū i vita ac doctrina in his ꝺbis thematz dn̄s deſignauit.

E Erat nāq̄z lucerna in ei⁹ mirabili ntitate: ardēs in singlari cōuersatiōe: lucēs in stre nua ꝓdicatiōe. Lucerna q̄ppe ex se lumē fi habet: sed lucē in se recipies ardet t lucet, et b⁹ Joānes nō erat lux vera q̄ illuminat oēm hoiem venientez in hunc mūdū. sed lucerna ab eadē luce mirifice illūinata. t ꝟ pt⁹ q̄ nascerek. sic testat archāgel⁹ Gabriel. Spūsctō replebit ex vtero mr̄is sue, ꝓpter qđ etiā ꝑfulgida eius nativitas multis ꝓcedentib⁹ sequētib⁹q̄z claruit miraculis, de quibus ꝓcedenti anno aliq̄d dictum recolo: ideo nūc de isto superꝺeo

De sctō Joanne bap.

De secūdo paululū locuturus. D In ꝓgressu sc̄dē vite sue ordeno fuit z lucēs

Testant vtriusq; testamenti figure atq; patrū inie duas esse vitas in q̄b hūana cō uersatio viatoꝝ actitat. Cōtēplatiua. ſ. et Activa. Ad cōtemplatiuā ſm Bre. hom. xxiij. in Ezech. ptinet charitatē dī z ꝓximi mente tenere. sed ab exteriori actiōe q̄scere: soli desyderio cōditoris inherere: vt nil iam agere libeat. sed calcatq; curis oīb⁹ ad videndū faciem ꝑditoris inardescere z c̄. Ad activā aūt: pānē eſurīēti tribuere: verbo sapiētie nescientē docere: errantē corrigere: ad būllitatē vlā supbientē ꝓximū reuocare: infirmitatē curā gerere: q̄ singulis q̄busq; expediant dispēsare. Utriusq; vite apicē tenuit. p Cōtēplatiuā meditādo arsit. p activā ꝑdicādo luxit. Primū Contemplatiue inseruiebat. Neq; em op⁹ hēbat p vitā activā paulatim a peccatis recedere. et sic rande p lōgū exercitiū actionis tēdere ad cōtemplationē. Ju vero sc̄dē illuminatus est pri⁹ q̄ nat⁹: neq; pcōr in el⁹ pcordijs poterat esse loc⁹/ quē afl el⁹ natiuitatē spūscti ꝓsecrauit aduent⁹: vt ait Aug. et ita pus renat⁹ q̄ nat⁹: ſm Bre. lij. moral. Sicut em ceteris ſm legē cōem in baptismo: sic Joāni ex speciali priuilegio dimissum est originale in matrꝝ vtero: copiosiorq; charitas ifusa q̄ ceterꝝ: q̄ mediāte ita deo inhesit vt nunq; mortalē culpā admitteret: vt vult Aug. i ser. d decol. Tho. z Bona. in. lij. Quinimo vt puri⁹ deo cōtēplādo inhereret: oēm ꝓpri tumultū frequētiaq; venialiū vitaret: mōm nedū mentē sed z corpe relict. Hā tenerꝝ adhuc subannis antra petijt defti: ciuiū turmas fugiens/ ne leui saltē famine vitā posset maculare. Sic em scribit Lu. j. Puer erat in deserꝝ locis vsq; ad tps ostensiōis sue ad israel: vbi humano solacio caruit. Atq; ne vel in modico caro spūi rebellare assueta retillaret: banc durissimis castigatiōib⁹ et abstinētijs pdomuit: iparaq; mortificādo spūi seruire cōpellebat. Hā Mat. iij. vestis el⁹ erat de pilis camelo⁹ dura z aspa: corp⁹ virgineū magꝝ ꝓterēs q̄ fouens. cingulus zona erat pellicia/ de cute scz cruda mortui animalis. Esca el⁹ locuste z mel silvestre. Pot⁹ po nec vinū: nec sicera: sz aq̄ immixta. Lu. j. Quanto aūt magis carnē macerabat: tanto amplius spū confortabat. qz crescebat puer z cōfortabat spū: Luc. j. Sic carne mortificata: m vo supato: soli deo vsq; ad temp⁹ oblēctionis sue ne quolibet ipedimēto/ feruētissimo amore inhesit. Cui⁹ ois vita nedū interior: sed etiam exterior tanta sanctitate polluebat: vt q̄scq; suos ꝓcessores amicos dei: patriarchas z ꝓphas excellebat: ita vt ꝓphal singularem vite sue austeritatē existimaret populꝰ z oēs cogitarēt/ ne forte ipe eēt christus. Lu. iij. Nam austeriorē vitā in exterioribus duxit q̄ dns ipe. sicut iudeis ipserat dns Mat. xj. Venit (inq;) Joānes nō māducās neq; bibēs: z dicūt, demonium habet. Venit filius hois māducās z bibens: z dicūt/ ecce hō vorax: potator vinū: publicanoꝝ z pcōr amic⁹. E Sed ouk h q̄stio nō inutilis. Cū btus Joā. afl facie dñi pire venerat z pare vlā eius: cur tāausterā vitā duxit: vt nec saluator nr̄ eū in h̄ seq̄ret: Siqdem Xpus vias videt salnator incessisse. in ciuitatib⁹ z villis habitauit: inter hoies ꝑuersatus: manducauit z bibit: neq; publicanoꝝ mēsam spreuit. Utq; ne in h̄ scīus Joānes etiā cbīm sanctitate vicit: Sed huic q̄stiōi indubitanter respondū est: cbīm dnm nr̄m nedū ſm diuinā naturā cui oino nihil creatū cōparari pōt: sed etiā ſm hūanā incōparabiliter in oi vite sctitate z pfectiōe nō solū brissimum Joānē: ꝓginē gl̄iosam: z oēs electos dei: sed etiā angelicos spūs in terra exīs ꝓcessisse. Hā chīs i terrꝝ ambulās nō mō viator sed ver⁹ fuit comphēsor. Oēs pfectiones nō vie sed pātie habuit/ eaidē ſm aiam q̄s bodie hz in celo. Matt. xj. Qui minor est in regno celoꝝ/ maior est illo. vex ē ſm actū: nō ſm habitū gr̄e vl̄ charitatꝝ. quia intuitiue videt in patria: z fruit̄r intentius deo q̄ viator non vidēs. Habuit em ab instanti conceptionis summā charitatem creatam: beatificam visionem z fruitionem: summam sapientiam: in omnibus quoq; operationibus semp punctuale medium tenuit virtutis: nunq; declinans ad defectum vel excessum: sicut colligitur ex Magistro in. lij. Spiritum em ipse accepit non ad mensuram. Jdeo z ipse Joannes testimoniū christo phibens: confitendo se non esse cbīm addidit: quia nō sum

dign⁹ soluere corrigiã calciamẽti ei⁹. Joan.j. Verũtñ chr̃o exteri⁹ laxioris/non impfectioris vite fuit. Joãnes ꝓo artioꝛ ⁊ vtrũq; ita ordinatũ est ex dina dispensatiõe ad magnũ pfectũ hoim ⁊ salutẽ.

¶ Utile eñ nob fuit valde: vt p̃cursoꝛ dñi tãexcellẽs ⁊ scitatꝛ fortis apperet q̃tin⁹ hoib⁹ vehemẽter credibilis apperet ⁊ magne auctoritatꝛ esset sup oẽs suos p̃cessoꝛes q̃ ad h̃ missus fuit vt p q̃ suã p̃dicatiõez populũ ꝛgregaret. ꝓpꝛio cõgregato: chr̃i aduentũ in carnẽ denunciaret: ipmq; tã vehemẽter digito demõstraret: Vlã baptizandi inchoaret: q̃tin⁹ sic hoies assuefaceret ad baptisma chr̃i, vt ỏt mgr̃ ll.liij. di.iij. Lex ⁊ ꝓphe vsq; ad Joãnẽ ꝓphetarũt. Mat.xj. q̃ fm Hico. de Ly. in lege ⁊ ꝓphis figuras de chr̃o erat sub figurꝛ ⁊ enigmatib⁹ tradita: sed a Joãne manifeste ostensa: dicẽte. Ecce agn⁹ ⁊c. Joã.j. Fuit etiã hec vite austeritas bti Joãnis vtilis sibi. Nã cũ pur⁹ viator erat: p h̃ meruit gr̃e ⁊ charitatꝛ augmẽtũ: etiã gr̃ie ꝓmio recipiẽde: atq; facilius q̃buscũq; tentatoris suggestionib⁹ resistebat. Neq; putandũ btm̃ Joannẽ in deserto nunq; fuisse tẽtatũ: cũ etiã tentatoꝛ callid⁹ chr̃m accedere ausus est: vt habet Mat.iij. Dñs ꝓo ⁊ saluatoꝛ nr̃ qui venit in hũc mũm pcõzes saluos facere.) Timo.j. seipm vocdit nob. Epb.v. nedum in incarnatõe ⁊ passiõe: sed in oi sua actõe ita q̃ nihil egit in bũana natura q̃d nõ in nostrã salutẽ ordinauit: quẽadmodũ sepe audistꝛ. neq; eñ sibi augmẽtũ gr̃e aut glorie p opa sua meruit: sed oẽm fructũ oꝛ suoꝛ nob cõtulit. Sic q̃ vixit quõ maxie nob ꝛgruũ nouerat. ¶ Congruebat aũt laxioꝛ quersatio chr̃i nobis ꝑ ter tria: q̃ntũ h̃ sufficit. Primo vt suo exẽplo q via est/veritas ⁊ vita Joan.xiiij. doceret fideles: q; licitũ est talib⁹ vti.s. vestiri pãnis: mozari sub rectꝛ: vesci cibis licitꝛ ⁊ pmissis: dũmõ tñ tempate ⁊ cũ bñdictõe vtere mur. licut apls ait.j.ad Tim.iiij. Omis creatura bona est: ⁊ nihil reiciendũ qõ cum gr̃aratiõe recipik. scrificak eñ p vbũ dei ⁊ oꝛonem. Nouit vr̃is q̃ venturi erãt heretici, sic apls vbi s. ait. Prohibẽtes nubere ⁊ abstinere a cibis q̃s deꝛ creauit: ad percipiendũ cũ gr̃aratiõe fidelib⁹: dicẽtes etiaꝛ p fideles tenuissimo cibo panis ⁊ aq̃ contenti esse deberent: nec lautius se reficere possent sine pctõ: q̃ querũ dogma vt suo exemplo ꝛfutaret (cui⁹ ois actio nr̃a ẽ instructio) vsus ẽ lautioꝛib⁹ cibis q̃ baptista

Scdo ꝓter fortioꝛes: ne eũ in vite illi⁹ artitudie q̃ Joãnes vixit imitãtes/seipos destruerent ac deo inutiles redderẽt: atq; ne infirmi hoc nõ valẽtes/de sua salute desperarẽt. Vnde ipe ait q̃ ad ꝓmos: Jugũ meũ suaue est ⁊ on⁹ meũ leue. Matth.xj. Suo mõ ad scõm ait Eis.xliij. Calamum q̃ssatũ nõ ꝛfringet: ⁊ linũ fumigãs nõ extinguet. Nunc aũt qz talẽ in exterioꝛib⁹ vitã prulit q̃ imitabilis est: oẽs ad se allexit.

Tertio tõ dñs duxit vitã laxioꝛẽ: sed excellentissimã interioꝛẽ: vt p hoc doceret fideles suos: qz non est standũ in solis exterioꝛib⁹: sed p ea tendere debemus ad interioꝛa: magꝛq; curãdũ est cuilibet fideli de animi ꝓfectib⁹ et bonis actib⁹ interioꝛib⁹ q̃ de exterioꝛib⁹ cerimoniis. ¶ Exercitia eñ exteriora: vigiliarum: vigilia: genuũ flexiões: vocales oratiões: ⁊ cetere coꝛpis castigatões/instrumẽta q̃dam sunt quibus

De sctō Joāne bap.

tr.in Ezech. Si desit spūs: nō adiuuat locus. Hā Loth in sodomis sctūs exititit: in mōre peccauit. Sic suo mō frustra dō sibi blādik de sola corpis afflictione. Quid em̄ pdest affligere carnē: t ñ emēdare mētē? Tale ei est p̄m btm̄ Cesariū: ac siḡ statuā faciat a foris aureā: int⁹ luteā, vt quō dom⁹ magnifica arte p̄secrata: a foris pulcherrimis coloribꝫ depicta videat: t ab intus serpētibꝫ t scorpionibꝫ plena sit. Subdit: Ieiunare: vigilare: t cetā exteriora exercere: et motes nō corrigere, sic ē: acti aliḡs extra vineā circūquaq; nociua extirpet: vineā aūt desertā t incultā derelinḡt q̄ insistente cultore fructꝫ locūdissimos ferre potuisset. Clarissime hoc docuit apls. j. Timo. iiij. Exercitatio inḡt corpalis ad modicū vtilis est. Pietas aūt vtilis ē: dīs p̄missionē vite q̄ nūc est t future. Per pietatē interiorē intelligit dei cultū. Ideo neq; dīs ait: Discite a me ieiunare: vigilare, sz q: mitis sum t humilis corde. nō veste tm̄: nec verbo tm̄: nec ꝙuersatiōe tm̄: sed corde Mat. xj. t Matt. xxiij. Ve vobis inquit scribe t pharisei t hypocrite q̄ decimatis mētha t anethū t cimīnū: t relinḡtis que grauiora sūt legis Judiciū: misericordiā: t fidē. Sup q̄ Strige. Mētha: anethū t ceteri holꝰ ꝙditure sunt: nō p̄cipales cibi. Sic in ꝙuersatiōe nostra q̄dam necessaria sunt ad iustificatiōem: vt iudicium rectū: misericordia t fides: ac cetere ꝑtutes. Alia sunt q̄si condimenta actꝰ nr̄os t suauiores eos facientes: vt ieiunū: genuū flexio: silentiū t hmōi. Subdit. Quō aūt nō estis mank ceci q̄ non vident, qz nihil pdest esse obseruatorē in reb⁹ minimis: cum p̄cipua negligank. Hos ḡ dīs sermo chr̄i confundit: nō q̄dem leuia t illa exteriora pbi bens seruare: sed p̄cipalia p̄cipiens cautius custodire. Suo modo ꝙfundunk qui neglectis p̄ceptis: consiliꝭ studēt obtēperare. Multa t alia de hac materia dicenda ꝓficerēt: nisi plitas pbiberet. Curemus itaq; cū dīno cōscientie puritati int⁹ inuigilare: ne vitiorum federatibꝫ polluamur: t tūc vtile est cum btissimo Joanne exteri⁹ corpus macerare: ḡtin⁹ sic esse mereamur lucerna intus q̄ charitatē t ceteras virtutes ardentes: t foris exterioribꝫ exercitiis clare lucentes. Quod eiusdem meritis nobis concedere dignetur christus dominꝰ noster cū patre t filio in secula benedict⁹ Amen. Tertia ꝓ relinquit.

De sctō Joāne baptist. Sermo. iij. in ordine. xx.

Multos filiorum ysrael conuertet ad dīm deum ipoz. Lu. j. Hactenus hodie beatissimi p̄curioris aduent⁹ dominici (quo de sterili matris vtero in q̄ spūsancto repletꝰ/ dīs quam prophetauit agnouit p̄sentiam in lucem hui⁹ mōt: ipm magis illuminaturus processit) sancta mater eccl̄ia cum gaudio repsentat. Et recte cum gaudio: quia t hoc Zacharie patri archangelus Gabriel (cum sanctissimi pueri conceptionē nunciauerat) pīgnauit. Et multi inḡt in natiuitate ei⁹ gaudebūt. Nō oēs: sed multi. nam t mltos: nō oēs filiorū ysrael ꝙuersurus erat puer sanct⁹ ad dominū deum suū. Nec sine causa in eius ortu de eius natiuitate gaudent q̄ g eius operā cōuersi sunt ad summū bonū: felicitatē p̄fectam: finem oim dīm deū suum. Unde ꝙuersi a tenebꝝ ignoratie: ab vmbra mortis: a deuio erroris: a ꝙfusiōe p̄turbatōis. Hā t de ipo vere dici pōt ꝑbū p̄ris sui Zacharie. Visitauit nos oriens ex alto, illuminare his q̄ in tenebris t in vmbra mortis sedēt: ad dirigēdos pedes nr̄os in viā pacis. Et nō t ipe oriens ex alto: q̄ tūc de imo masse p̄ditōis format⁹ ogē nature: p̄dūt tū ex alto diuine sapie/ ipm ꝑus ḡ fieret eligentꝫ (Priusq; te formaré in vtero noui te. Hiere. j.) diuine potentie/ sterilium natura parentū adiuuantis sanantꝫ, t diuine bonitatꝫ/ ipm in vtero ꝑus ḡ nascerek sanctificatꝫ ac in ꝓpheram dedicantis. Anteq; exires de vulua sctificaui te inquit dīs. t ꝓham in gentibꝫ dedi te. Et angelus ad Zachariā: Spūsancto replebitur adhuc ex vtero matris sue. Capisti pter oēs ortus ei⁹ p̄te? morē alioz sctōz festiue celebrak. et qz nō sicut ceteri nat⁹ ē pctōr. et quia sua natiuitate christo seruit cbat t nobis exhio/ dū sua natiuitate mirabili ex sterili vtero testimoniū perhibu

& fecunditati ꝓginis mirabilioꝛi: vt vult Maximus in ꝓmõe. Precessit em̃ christi natiuitatẽ tanq̃ matutinũ ſp̃d⁹ ſolem (ait Berñ.) aut tanq̃ auroza diẽ: ne lux inſperata & i ſimo micãs miraclo: mortaliũ oculos reuerberaret magis q̃ illustraret. Nobis aũt q̃ p hãc pluribꝰ decozatã miracul⁹ fact⁹ ẽ timoꝛ ſup̃ oẽs vicinos & ſup̃ omnia mõtana iudee, & poſuerũt oẽs q̃ audierũt in coꝛde ſuo dicẽtes: Quiſputas puer iſte erit: etenim man⁹ dñi erat cũ illo. ſicq̃ iam ſua natiuitate nõ ſolũ poſteriozi baptiſmo & ꝓdicatõe multos filioꝝ iſrael ꝛuertit ad dñm deũ ipoꝝ. Pꝛo gꝛa Zue ma.

B Multos filioꝝ iſrl beatiſſim⁹ ꝓcurſoꝛ Joãnes ꝛuertit ad dñm deũ triplici oꝑe. natiuitate ſua: ꝛuerſatiõe: & ꝓdicatõe. Nã p hec in coꝛdibꝰ filioꝝ iſrl ꝑm carnẽ tunc exiſtentiũ & filioꝝ iſrl ꝑm ſpm̃ nũc ꝑſenti/ tum & futuroꝝ, natiuitatẽ ei⁹: ꝛuerſatiõez & ꝓdicationẽ attẽdentiũ: reluc̃ere fecit di/ uinã bonitatẽ: ſapiẽtiã & potẽtiã, q̃bꝰ cog/ nitis & diligent ꝛſideratꝫ ꝛuerſi ſũt: ꝛuer tunt & ꝛuertent ad dñm deũ ſuũ. Et hoꝝ nãq̃ ꝛſideratiõe oꝛtunſ oẽs ꝓtes vere con uerſiõis ac cult⁹ diuini. vt viſum ẽ ſer. pꝛi mo de ſcã trinit. Et ꝛ he diuie ꝓfectiões ꝛiũctim reluc̃et in q̃libꝝ dictoꝝ triũ. ſ. nati uitate: ꝛuerſatiõe & ꝓdicatiõe. tñ p q̃ndaz appꝛopatiõnẽ in tãti ꝓphete natiuitate ſin guiari⁹ ꝛſiderat diuina bonitas in ꝛuerſa tiõe/ſapiẽtia & oipotentia: in ei⁹ ꝓdicatõe & in hoꝝ declaratiõe ſtabit ꝑmo ꝓſens.

C In natiuitate ſcriſſimi ꝓcurſoꝛis po mini diuina bonitas declarat: q̃ ſalutẽ q̃/ dã generis humani recuꝑande: poſt lon/ gã ira pat⁹ celeſtis appꝛopinq̃uit mittẽdo ꝓcurſoꝛẽ redẽptoꝛis nr̃i q̃ ſit angelꝰ aũ facie eꝫ q̃ ꝓpararet viã aũ eũ: vt lẽge aũ p/ miſſum eũ p Malachiã ꝓphetã eiuſdẽ. ſũ cã. & allegat ſaluatoꝛ Mar. i. Hinc nato Joanne pater ꝓphetico afflat⁹ ſpũ dñm bñdicens ait: Bñdict⁹ dñs deꝰ iſrl q̃ vi/ ſitauit & fecit redemptiõem pleb̃i ſue. Fecit inq̃ ôt: q̃ꝫ ne ꝓpinq̃ erat factur⁹: & iam fa cere cepꝛat. Sicut ꝓnceps aliq̃n ôt venti/ ſe: q̃m ꝓcurſoꝛes mittit q̃s extemplo ſeq̃/ tur. Et erexit cornu ſalutis no. i. ꝓtectẽ cõ/ ſequendi ſalutẽ eternã: in domo dauid pu eri ſui ꝛc. Sequit. Et tu puer ꝓphete al tiſſi. voca. pl. em̃ aũ facie dñi. pa. vi. c. Ad dãdã ſciam ſa. ple. ei⁹. Per viſ. mi. d. no. in q̃bꝰ vi. nos oꝛi. ex al. Ecce quõ op⁹ B aſcri bit ꝓpheta intime & occulte miſcõie dei: q̃ eſt ipa bonitas vel quaſi effectiꝰ ꝓmus bonitatis. Hecq̃ B opus noſtre redem/ ptionis (cui⁹ initiũ fuit miſſio ꝓcurſoꝛis) aſcribi poterat ꝓtati & iuſtitie ſicut boni/ tati & miſericoꝛdie, q̃ nullis nr̃is meritis ſed ſola ſua bonitate & miſcõia actũ eſt: ſi/ cut ôt apl⁹ ad Titũ. iij. Apparuit benigni tas & humanitas ſaluatoꝛis nr̃i dei: nõ ex operibꝰ iuſtitie que fecimus nos: ſed ꝑm ſuã miſcõiam nos ſaluos fecit. Venit em̃ q̃ſi iam pene omnis caro coꝛruperat viam ſuam viꝛ inueniens fidem ſup̃ terrã. dum peccatoꝝ noꝛ in curſu ſuo erat: dum ceſſa uit viſio & ꝓphetia. Ideo recte multi gau debant i natiuitate ꝓcurſoꝛis. vnde de dei bonitate nunc clarius radiante qua certiſ ſimũ nõ modo nunciũ: ſed ꝓcurſoꝛem & in troductoꝛem ſalutis noſtre chriſti ſuſcepe rant. Sic̃dem de illo gaudeꝛ niſi ſub ra tiõe boni. Hinc multa beneficioſa mi/ racula in ꝓcurſoꝛis ſui natiuitate domin⁹ oſtendit In patre: matre: & puero. In pa tre: cui ſui incarnationis initium Gabrie/ lem archangelus miſit: ligatam linguam ſoluit: atq̃ ꝓphetam conſtituit. In ma/ tre: cuius oppꝛobriũ ſterilitatis ſenilibus in annis ſupra naturam auferens/ ple be/ atiſſima fecunditate: ꝓphetico ſpiritu ſicut & Zachariam illuſtrauit: vnigeniti ſui ver bi incarnati geſtatricis Marie virginis obſequijs longi temꝓoꝛis honoꝛauit.

Filium ꝓo beatiſſimũ Joannem in vte ro ſua ꝓſentia ac viſitatione ſanctificauit ac ſpiritu ſancto repleuit. Nomen Joan/ nes quod ſonat: in quo eſt gratia dei: ꝑm ſuã dignitatẽ impoſuit: vt ſup̃ ꝓmone pꝛi mo patuit. & ſanctitatis ei⁹ famã q̃ omes iudee fines declarauit: dicentibꝰ cunctis cũ ammiratiõe Quiſputas puer iſte erit: Etenim man⁹ dñi erat cum illo. His itaq̃ aliiſq̃ miraculoſis beneficijs diuine bo/ nitatis effectibꝰ in ſua natiuitate apparen tibꝰ beatiſſim⁹ puer Joãnes multos filioꝝ iſrael ꝛuertit ad dñm deũ ſuũ: cui⁹ miſeri coꝛdẽ bonitatẽ tot miris indicijs agnouerũt.

D In ꝛuerſatione ꝓo ſua & vita perfecta/ſapientia diuina cũctis eam in/ tuentibꝰ puer ſanctiſſim⁹ (imo vir ꝓfect⁹)

De scto Joanne bap.

demõstrauit. nã dũ gubernatrici oia relin
quit: soli diuine puidẽtie se cõmisit: tã ad
oia se extẽdere dei (ꝓpter quẽ sne aplice oẽm sol
licitudinẽ in eũ ꝓiectes: qm ipi cura est
de vobis. j. Pet. v. ꝛ formiter ad ꝓba chri
Mat. vj. Nolite solliciti esse dicentes qd
mãducabim⁹ aut qd bibem⁹ aut ꝙ operie
mur, scit em ꝓr vr qr his oiby indigetis) sa
pientiã facto publice pclamauit. Dũ veni
et nõ sine meritis ꝓphe vana q̃dã ꝓsum
ptiõe futurã britudinẽ expectauit. media
certa a diuia sapientia ad beatificã finis cõ
secutionẽ ordinata qby ipe ambulauerat/
demõstrauit. Hoc em diuine est sapientie
q̃ (vt sapiẽs Philo ait Sap. viij.) attingit
a fine ad finẽ fortiter: z disponit oia suauit
ter. ꝓpriã. s. inclinationẽ media efficacia ad
finẽ pfigẽdo. Que qr hoiem arbitrij libra
re sup oẽs coꝛpeas creaturas nobilitauit:
hãc ei nõ abstulit: sed sue optioni finẽ du
plicẽ obtulit: sicut in Ecclesiastico scriptuꝫ
est c. xv. Deus ab initio ꝛstituit hoiem: z
reliquit illũ in manu ꝛsilij sui. apposuit ti
bi aquã z ignẽ: ad quod volueris porrige
manũ tuam. Ante hoiem vita z mors: bo
nũ z malũ: qõ placuerit ei dabit illi. quo
niã multa sapientia dei/ videt oẽs sine inꝛ
missõe. Dabit illi inquit ſz nõ sine sua coꝛ
operatiõe: q̃ ꝓ certa media ad h qõ elegeꝛ
rit collaborat. Huic ꝓmiserat: adiecit mã
data z ꝓcepta sua. si volueris mãdata mea
re ꝛseruabũt ꝛc. Hec em vna eũ ꝛsilijs q̃st
media pfixit patris sapientia ad vitã con
sequendã. Que aũt sint illa tã mãdata
q̃ ꝛsilia z quali conatu obseruãda: Joan
nes vita q̃ viam nõ solũ ostendit ad vitã:
sed ꝓparauit ante dñm nob loquaſ. Quõ
vixit: quid egit: reliquit certe mundũ trãſ
ijt in desertũ locũ. de delitijs ad austeritã
tem: de diuitijs ad paupertatem: de sericis
ad cilicijũ: de epulis ad seiunium: de sopo
ribꝰ ad vigilias: de gaudio ad lachrymas:
de fabulis ad silentium: de ioculis ad sertũ:
de totius mũdi ꝛsolatiõe ad pnie lamentũ.
Sic sic pniam quã pcauit pus vita sua
exẽplauit solitudinis loco/ labore/ pastu/
vestitu. Nam deserti pastitatẽ: laboꝛis au
steritatẽ: asperitatẽ indumenti: parsimoꝛ
iam alimenti: euangelica intonat hiſtoria.
De quibꝰ etiã btus Bernũ. in ꝓmõe ita ait
Cõsidera hominẽ angelico ꝓmissum oꝛa
culo: ꝛceptũ miraculo: sanctificatũ in vꝛ
ro: z nouũ in nouo homie pnie mirare fer
uoꝛẽ. Victũ z vestitũ habentes (ait aplus
j. Timo. vj.) his ꝛtenti simus. Apostolica
pfectio ista est. sed Joannes etiã h ꝛtem⁹
pstit. Denicꝫ audi dñm in euãgeꝛ. Matt.
xj. Venit inqt Joãnes baptista nec manꝰ
ducans nec bibẽs: plane nec vestiẽs. Si
cut em nõ est locusta clbs (nisi forte aliaꝝ
irrõnaliũ animaliũ) sic nec pilus cameli hu
manũ est indumẽtũ. Quis audeat mun
murare de cetero in laboribꝰ suis: z dicere
Satis est qõ patioꝛ nedũ nimis? Que ei
homicidia: q̃ sacrilegia: aut q̃ flagitia sic
punierat Joãnes i seipo? Joãnes sanctꝰ
homo missus a deo: imo angelꝰ dei: sicut
ait pater: Ecce mitto angelũ meũ ante te
Joãnes quo nullꝰ maioꝛ in natis mulieꝛ
rũ/ innocẽtissimũ illud coꝛpus sic castigaꝛ
sic extenuat: sic affligit. Hãc vitã ad patriꝫ
am suã ꝙueniatiõe pcurioꝛ demõstrat quã
dei sapientia definiuit. Ubi sũt nũc amatoꝛ
res mõi: carnis sue ꝛcupiscentijs totꝛi ab
soꝛpti: q̃ nõ nisi carnẽ sapiũt z sanguinem,
cui soli oi diuino timoꝛe postposito seruiꝫ
unt, z nihilominꝰ stolidissime imo stultiſ
sime ꝓsumere audẽt de eterna ac btã vita
surdi ad ꝓbũ apli. j. Coꝛ. xv. Caro z san
guis regnum dei possidere nõ ꝓnt. Et ad
Roma. viij. Qui in carne sunt: deo placeꝛ
re nõ possunt: imo ceci ad celestem ꝓcurꝛ
sio ꝙuersationez. Aut ille erꝛauit aut isti.
Sz attẽdẽt q̃ hic est ꝓco iudicis: ꝓcurioꝛ
salꝛatoꝛis: ꝓparatoꝛ vie dñi dirigẽtis vi
as ad vitã. vox ꝓtratis ꝓbi paterni clamã
tis i deserto: Parate viã dñi ꝛc. Nõ soluꝫ
pnciatoꝛ vocis: sed vox ipa. Jsti ipe vi
ta sua z actibꝰ clamat: nõ soluꝫ oꝛis flatu

Hinc est denicꝫ (veritate teste) plꝰ q̃ ꝓ
pheta: lucerna quoq; ardẽs z lucẽs. Joã.
v. ardens sibi: lucens nobis. Quapropter
lõge ab eo oẽs tenebꝛe erꝛoꝛis z deuia fal
sitatis. Invocemur ergo dilectissimi a no
stro erꝛoꝛe ad vite viam: semitã rectã quã
hic ꝓparauit ante faciez dñi: nos precedẽ
do: ne in imo carnalium desideriorum cõꝛ
clusi ab eternis epulis exterremur. Hanc
agnoscam⁹ viã ab eterna sapientia ꝓfini
tam: z ideo aliã cõgruentioꝛe magisq; ex
pedientẽ nec esse nec inueniri posse. Quis
nẽpe inuenire ꝓsumit qõ eterna sapientia

ignozauit: trātozq; excitati exēplo tanq̄ bo
ni filij ifrl, i. videtes deū p fidē: p vera pe
nitētie viā quā in seipo Joānes demōstra
uit: cōuertamur ad dīm deū nr̄m. z sic pa
tet scōm. ℰ In p̄dicatiōe ḡz sua qua
petōres potēter arguit: dei potētiā ad ia
uandū: zuertēdū: ac puniēdū cunctz patēt
ter insinuauit. Potētiā ad saluādū docu
it: cū ait. Parate viam dñi: rectas facite se
mitas dei nr̄i. ois vallis implebit: z oēs
mons z collis būiliabit. z erūt prauа i di
recta: z asga in vias planas: z videbit ois
caro salutare dei nr̄i. Lu. iij. Jtē Joan. j.
Ecce agn⁹ dei: ec. q tol. pec. m. Testimo
niū ꝓhibuit qz hic ē filius dei: q z desursum
est: z de celo venit: sup oēs ē. z sequit. Nō
em̄ ad mēsurā dat de⁹ sp̄m: pater diligit fi
lium: z oia dedit in manu ei⁹. Joā. iij. Et
itez. Nō sum dign⁹ soluere corrigiā calcei
amētoz ei⁹: ipe nos baptizat in sp̄ūsctō z
igne. Mat. z Luc. iij. Ecce potētiā ad sal
uandū. Potentiā chr̄i ad zuertēdū pec
catores nunciauit cū ait. Dico vob qz po
tens est deus de lapidib⁹ istis suscitare fili
os Abrae. Mat. z Lu. iij. Jtē Joā. j. De
plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹ gr̄am p gr̄a.
qz lex p Moysen data ē: gr̄a z ver̄as p Je
sum chr̄m facta est: p quā solā peccatores
iustificant. Potentiā ad puniendū diuit
ne gr̄e rebelles exclamauit/cū terribiliter
intonuit: Jam securz ad radicē arboz po
sita est. oīs arbor nō faciēs fructū bonum
excidet z in ignem mittet. A qua⁹ Ab eo
haud dubiū q habet ventilabrū in manu
sua z pmūdabit aream. i. eccliam suam: z
cōgregabit triticū suū in horreū celestz pa
latij: paleas aūt cōburet igni iextinguibi
li. Mat. z Lu. iij. Quāpotēter ꝓ ipse
in ꝓpte ei⁹ quē annūciauit petōres argu
it: ait Mat. cꝫ Lu. scribūt. Ait em̄ phari
seis ac saducеis ceterisq; turb ad baptismū
ei⁹ venientib⁹: Progenies vipar̄ qs demō
strabit vobis fugere a futura ira. Facite g
dignos fruct⁹ pnie: z ne velitis dicere intra
vos: patrē hēmus Abrae: dico vobis. q. d.
Vtinā hec attenderēt qui sola fide infoz
mi z moxus putrent se ligiāc⁹. Sedz
Herodē ꝓfāter z intrepide in facie argui
it: nec in carcere vinct⁹ ꝓtati cessit: vt hꝫ
Matt. vj. Nec frustra clamauit vox ꝑdi:
potentiā: sapiez: bonitatē p̄dicādo: qm̄ ad
eius p̄dicatiōem quā suis natiuitate: con
uersatiōe: z ꝓbis exhibuit: mltos filiozum
ifrl zuertit ad dīm deū suū. Hā z ei⁹ mi
nisterio: iā chr̄i potētia de durz lapidib⁹: la
pideis. s. pctōz cozdib⁹ filios Abrae. i. pm
pte obedientie suscitauit. Nihil em̄ ita pec
catores ad deū zuertit: z iustificatos am
plius zuehit: sicut firma fides z iugz me
ditatio dine potētie. s. z bonitatz: vt s. vi
sum est. nec h̄ solum: sedz zuersos ad dīm
multiplr lenificat z ꝛiolat: ac p̄gustare fa
cit imm̄ēsa illa gaudia sempiterna: post h̄
sentē miseriā in patria sine termino possi
denda: auxiliāt⁹ nob ad hec btissimo Jo
anne ap̄o cū quē p̄dixit ac digito demon
strauit: dīm nr̄m Jesum chr̄m q cū patre
viuit z regnat in vnitate sp̄ūscti deus p
oia secula seculoz Amen.

De sctō Petro z Paulo Ser. I. in ordine. XXI.

OJsozrester re vehementer elevati sunt. ps. xlvj. A Gloriosissimos chr̄i
stiane fidei p̄ncipes annuis solennitatib⁹
honozātes: ait Maximus in ser. isp̄m do
minū ac deum nostrū q autoz est fidei de
bita religione veneramur. Apostoli nāq;
latino sermone vicunc missi. Qui g bono
rant missos: manifestum est eos honozā
re mittentē: quoniam dignitas que defer
tur ministrz: illi sine dubio cuius ministri
sunt exhibetur. Hinc discipulis suis salua
toz ait Mat. x. Qui vos audit: audit me.
et q vos recipit: me recipit. Vere bea
ta apl̄oz merita in q̄bus se cdis recipi p̄di
cat z audiri. Prophetа venisq; regi⁹ nos
deum in sanctz suis laudare hortat: quoc
vtiq; facim⁹: dū de martyz triūpho exul
tamus. Nam qui de martyz morte leta
tur (ait Maximus vbi s.) martyres non
dubitat cum chr̄isto regnare post mortem.

Nos itaq; eccliaz omniū reuerendissi
mos patres Petrum dico z Paulū p̄ssi
mis studijs honozemus: q̄b⁹ docterib⁹ vi
te finis viuendi initium dedit: sicut Pau
lus ad Phil. j. ait. Mihi viuere chr̄s est:

et mori lucr̃. Erat vtiq; chr̃o eis viuere: q; tc̃ chr̃i pficiebat ecclesiꝫ qꝫ viuebãt Erat eis ꝛ mori lucrũ: q; tali hac mortꝛ vitam sibi merebant eternã. Erat eis mori lucrũ: quoꝫ corruptioi incorruptio succedebat: ꝛ damna ꝑsentiũ rẽpoꝫ lucra ꝓpetua seqbant. Et q̃s spũales b̃ adq̃sierunt diuitias: non ablate sunt: sed aucte. Und̃ q; b̃ nuncupatiue dñ terre dicebant: longe honoratius sua exaltatiõe vehementi nũc dñ celoꝫ appellant. q̃d ꝓpha innuit cũ dixit. Dñ fortes terre vehemẽter ꝛc̃. B

Dñ fortes terre ꝛc̃. In oi laude sanctoꝝ (vt Chrys. ait) nil gloriosius dici potest q̃ vt dñ a deo suo nominent. Nõ quin tñ vnus est deus naturaliter: sed participatione nihil phibet esse multos: ait Boet. li. de hebdo. psa. ix. Si em̃ participatõe ꝑme iustitie iusti: ꝛ bonitatꝫ boni: sapientie sapiẽtes dicunt. iustitia aũt: bonitas ꝛ sapientia ꝙ essentiã dr̃ est: cur nõ participatione diuinitatꝫ diuini: ac deitatis/dñ nuncupent. Hinc Grego. exponens illud apli Qui est benedict⁹ in secula. Sciẽdũ ait q; sancti/dñ sunt vocati. sicut dr̃ dixit Moysi: Ponã te in deum Pharaoni. Sz aliud nuncupatiue: aliud naturaliter vt deus Hecꝫ tamẽ statim q̃cũq; deũ ꝙ initiatam gr̃am participat: deus cõgrue nuncupatur. Excellentibus em̃ hoc attribuit ac summe ꝑfectiõis viris. Nam q; non boies sed dñ vocant: vident humanũ statũ sublimiter excessisse. Sic etiã pdilosophi/ morales homies excellẽtissime ꝑtutis: q; communẽ hominũ statũ excedunt: vt q; magꝫ mortẽ corꝑis q̃ vitiosam eligerẽt actiõez Eroicos (aliter heroicos siue diuinos) vocitabant. Hinc. vij. Eth. ca. j. ỏt pbs. Et homib⁹ fiũt diuini ꝓpter excellentiã virtutis: non natura: sed q̃dam admiratiõe: vt statim subdit de latronib⁹ quando admirank valde aliquẽ: diuin⁹ vir/aiunt. Huic cõcordat dictũ ꝓphete in psalmo. Ego dixi dñ estis ꝛ filij excelsi oẽs. Excelsi dicit: vt non quicunq; iust⁹ deus vocet: sed qui quadam virtutũ excellentia ceteros antecellit. Et hi apostoli omes (quis ceteri eis in vite eminentia ꝓcesserũt) diuini dicank: ꝓpter quod de omnib⁹ thematꝫ ꝓba exponunk ꝙ Cassiod. in glosa magistrali: Cõgruissime tñ ꝛ rectius apl̃oꝝ ꝓncipiũ Petro ꝛ Paulo adapteank. Und̃ Aug⁹. sermone. iij. de festiuitate ỹsenti: qui sncti p̃t Cum omnes: ait. Cum omnes beati apostoli parem gratiã sanctitatis apũd deum obtineãt: nescio quo tamẽ pacto Petrus ꝛ Paulus videnk ꝑ ceteris peculiari q̃dam fidei ꝑtute ꝓcellere: quod q̃dem ex ipsius domini iudicio possum⁹ comprobare. Nam Petro sicut bono dispẽsatori claues regni celoꝝ dedit. Paulo tã̃ idoneo doctori/magisterij ecclesiastice institutionis iniunxit: vt quos iste eruditer ad salutem: iste suscipiet ad quietem. et quozuz corda Paulus patefecit doctrina verboꝝ: eoꝝ animab⁹ Petrus apl̃at regna celorũ. Hec ille. Cum itaq; nedum quosl̃bet electos: ac cõmuni modo virtutes cumulantes: sed etiam ipsos electoꝝ patres ꝛ ꝓnceꝑes/apostolos loquoꝝ: fuggradiunk: hi nostri apostoli Petrus ꝛ Paulus nõ inepte dñ dicuntur: ꝛ tanq̃ dñ fortes terre vehementer eleuati. qõ fuit thema. ℭ In q̃bus verbis tria pro apostoloꝝ nostroruz qualicunq; recõmendatione tanguntk. Fuerunt nanq; dñ terre intellectu. fortes electi affectu. Intellect⁹ eleuatio ꝙ fidem deum facit. nimiq; quia dei filium: dicente Joanne: Dedit eis potestatẽ filios dei fieri: his q̃ credunt in eum. Effect⁹ inflammatio ꝙ dilectionẽ fortem facit. Fortis est vt mors dilectio: ait Solomõ Cantic. j.

Effect⁹ consecutio ꝙ constantia finalẽ de artificãde vehemẽter eleuat. Sic̃dem ait Salvator/q̃ ꝑseuerauerit in finem salu⁹ erit Mat. x. ꝛ Jaco. j. Qui ꝓmanserit: nõ auditor obliuiosus fact⁹: sed factor operis: hic in facto beatus erit. Nemo vtiq; sanctorũ equiu Gentil intellectu christi fidem cõfessus est nostris quidẽ hodie festiuamus apostolis. Quid em̃ insigni⁹ Petro: q̃ in carne positus: mensuram carnis egressus: chr̃m Jesum viui dei filium vere confiteretur: q̃dam adhuc mortalitũ pectora lebat: ꝓma Petri lingua/vouo est sermõe confessa. Nam recitatꝫ opinionib⁹ populi de christo ihũ: querens dñs domino a discipulis: Vos aũt quem me esse dicitꝫ Petrus ꝙ omnib⁹ rñdit: Tu es chr̃istus filius dei viui. Mat. xvj. qua confessiõe (ait Maximus in ser. qui incipit Gloriosissimos.) validissima inuictaq; nob credendi

fundamenta 2stituit, vtrang in chro na
ta explit dicens: Tu es chs filius dei
viui, id est fm Matimuz Tu domine de
carne virginis factus es christus qui vi
ui dei filius es sempiternus. Tu domine
hominib natus es homo: qui incogitabi
li mattestate de es apud deu. Tu es chri
stus qui p redemptione nostra ad passio
nem veniens: impassibilis gmanes apud
patrē. Hec fides Petri atq 2fessio: veri
tatem 2tinens diuinitatis z humanitat
chti filij dei viui. petra est supra quā chs
edificauit ecclam suam: ait Aug. in hmo
ne de scti festiuitate. Beda in homelia
hui dicit. Ecce domin q̄rens: quē dicūt
homines esse filiū hominis. Humilitatē
assumpte humanitatis ptitet. Discipul
respondens: Tu es filius dei viui. Excel
lentiam diuine eternitatis ostendit. domi
nus de se quod minus est: discipul quod
maius intimat. Domin de se q̄ fact est
p nobis: discipulus declarat de dño/quia
ipe est qui fecit nos. Crebrius em se domi
nus filium hominis q̄ dei in euāgelio no
minat: vt nos (ait Beda i homel.) admo
neat dispensationis quā p nobis suscepit.
Sed nos necesse est tanto humilius diui
nitatis eius alta venerari: quāto illū me
minim p nostra exaltatione ad humani
tatis infima descendisse. Hec fides 2fessio
quia humanā transcendit intelligentiam
dominus ipe ostendit cum dixit Petro:
Caro z sanguis nō reuelauit tibi: sed pa
ter meus qui in celis est. Hec dicit Pe
tri confessio nunquid Petrum deum ar
ticipative fecit: quoniam ei domin dixit
Beat es simo bariona: Bariona syriace
filius columbe dicit latine: ait Beda i ho
melia. Cuius columbe: Illius certe: q̄ vi
sa sup caput domini .i. spiritus sanctus. q eū
ad tantam fidei 2fessionem illustrauit. spi
ritū sanctū deum esse nemo fidelis dubi
tat. eo itaq modo Petrus deus q̄ a dño
dei filius nuncupat. Si aūt tanta beatum
Petrū enigmatica cognitio atq cōfessio
extulit vt eū filiū dei faceret: quid de bea
tissimo Paulo sentiendū est? Nunqd non
deus dicendus est: qui adhuc in carne po
situs/z inter mortales vitā agēs/vsq ad
tertium celū rapt: rapt in paradisum au
diuit arcana que nō licz homini loqui. ij.
Cor. xij. Cum em tante sint sublimitat
illa que docuit: vt cōphendere ea mens
humana nō possit, q̄nte illud putandū est
gloricq̄ pdere sibi afferit nō liceret. Vi
dit inquā ibi deitatis nude essentiam. qua
visione rōnalis creatura beatificabit: vt
vult Aug. ad Orosiū. q. viii. q̄ z ipe tunc
deificatus z beatus tūc fuisse: licz nō per
manenter a pluribz doctoribz putat. sed ō
alibi. Si itaq alios p fidem deus ado
prauit i filios: q̄nto magis Petrz z pau
lū in diuina cognitōe pfectos: vt vez sit
quod verba thematis dicunt: Dū fortes
terre vehementer elevati sunt; Et tantuz
de pmo. D Fortes ꝑinde fuere apli
rū pncipes affectu: z h p dilectionem q̄ vt
moris fortis ꝓhibet: z emulatio dura vt in
fernus. Et pulchre affectui fortitudo ad
iungit. qm nihil fortius q̄ ꝓprias domare
passiones ꝓtutis affectiue. Nam z crude
lissimus Nero qui totū mōm gdomuit: p
priam radiem ꝓtere nō valuit: vt ōt Boe
tius metro. vj. li. ij. de 2sol. Quāta itaq
fortitudine in diuino amore brissim Pe
trus 2stabat: b. Leo Petri successor offi
cio z mor imitator in ser. j. eū alloqns ma
nifestat. Ad hāc g fu vide beatissime Pe
tre aplē venire no metuis: vbi colluctan
tes pbie opiniones: z terrene sapiētie va
nitates dissoluēde erant. vbi 2futād de
monū cult: vbi omniū sacrificior impie
tas destruenda. vbi diligētissima habebat
sup stitiōe collectū: dcd vsq̄ fuerat vanis
erroribz institutū. Sylua ista frementiuz
bestiaz: z turbulētissime pfunditatis oce
anū: 2stātio: q̄ sup mare gradereris igre
deris. Nec mōi dñam times romā q i Cl
phe domo expaueras sacerdotis ancillam.
Nūqd aut iudicio pilati aut scientia iudeo
rum minor ē: vt i Claudio prās: vt i Herōe
crudelitas? Vicebat g materiā formidi
nis amoris. Nec est iabas terroz cedēdū:
dū hor saluti 2sul q̄s suscepas diligēdos.
Hec ille. De amoris ōnipz magnitudie q̄
paulū fortissimū pugilē fec: idē Leo i alio
ser. de scto paulo ita ait. Nemo ita dilexit
inimicos: memo istiarorum iuis ita dūic
fuit: nulli p afflictoribz suis tāta ꝓpensus
ē mala. Nō em illa q̄ patiebat fm nature
copulā cogitabat. Quanto amplī offere
bant inimicis: tāto magis cor miserebat

insaniã: sicut indulgentissim⁹ pater afflict
erga filiũ frenetĩ cõprehẽsum. cuius ꝯnto
magis ictibꝫ ꝟultꝰq; pulsat: tãto eũ pori
us miseret ⁊ deflet. Audi q̃m̃ asuere q̃q;
cõpatient nobis ꝓ illis loquat: q eũ qnq;
es pberarũt: q vinculis sepe ꝟstrinxerant
q catenis onerauerãt: q ipm et⁹ sitiebant
cruorẽ: quiq; illũ q̃tidie discerpe cupiebãt
Testimoniũ inq̃t ghideo ill⁹ q̃ emulatiõez
dei habẽt: sz nõ ſm sciam. ad Rom̃. x. Si
tãta erga inimicos: ꝯnta audebat ꝓ amicis: ꝯnta itẽ ad deũ: qm̃ cupiebat dissolui
⁊ esse cũ chꝛo. Hemũ eleuabant ꝓncipes
ecclie effectu mirabilũ opeꝝ ꝓ ꝟstantiaz
finalẽ. Quis mirabilia q̃ ꝓ eos dñs operi dignat⁹ est enumerare sufficit: In pe
tro vtiq; impleta est chꝛi ꝓmissio facta di
scipulis: vt maiora chꝛo miracula operari essent. Joã. xiiij. Nã in lectis infirmos
posuerũt in plateis: vt veniẽte Petro saltẽ vmbra el⁹ obũbraret quẽplã illoꝝ. ⁊ liberarent⁹ oẽs ab infirmitate sua. Act̃. v. qõ
de chꝛo actũ nondũ legit. Tota q̃z Pauli vita miraculũ ꝟtinuũ fuit. q sicut mirabiliter ꝟuersus fuit miraculose in celo illuminat⁹: ita admirãdis ꝟbis ⁊ pdigijs
q̃ in celo didicit: cũctis gẽtibꝫ pdicauit.

Hi veniẽte beatissim⁹ Petr⁹ ⁊ Paul⁹:
vt Maxim⁹ ait: sacramẽta celestis regni
vno spũ pdicãtes: sub vnius passiõe diei
doctrinã suã pio sanguie ⁊ fortissima mo
rte ꝟsecrarũt. Qua Dionys⁹ i epla ad Timotheũ flebiliter describit: vt habet Leo
in ſmone. Heu victo nãq; Simone mago:
crudelissim⁹ Nero q̃ ꝓmus nomini chꝛiano atrocitatẽ generalis ꝓsecutiõis intulit
q̃si q̃ sanctoꝝ neces gra posset extingui
ꝓncipes ecclie trucidari ꝓcepit. Petr⁹ q̃dẽ
rancẽ aduenã crucifigi: Paulũ rancẽ romanũ ciuẽ capite plecti. Aut cũ ad crudele ducerent⁹ spectaculũ: cũ separarent⁹ ab inuicem (qz nõ in eodẽ loco occisi sunt: ligauerũt columnas mũdi: vt ẽt Dionys. ad
Timotheũ) Tũc inq̃t Paul⁹ Petro. Pax
tecũ fundamentũ ecclie ⁊ pastoꝝ ouium
⁊ agnoꝝ chꝛi, Petrus aũt ad Paulũ. Vade ait in pace predicatoꝝ bonoꝝ: mediator ⁊ dux salutis iustoꝝ. Petr⁹ ergo ad
supplicij locũ tract⁹ repulso timore mortis: mortẽdi ordinẽ (vt Maxim⁹ ait) tam
acerba in passiõe q̃siuit: ex nimia humilitate equalitatẽ crucis dñice declinauit: posc̃ens se verso corpore crucifigi. Ac beatissimus Paulus alio in loco percussus lingua sua (iam truncato capite) dulce nomẽ
domini Jesus chꝛistus (quod tricẽties vt
dicitur in suis epistolis exp̃serat) bedreo
idiomate clara voce exp̃essit. Sicq; ſm
Aug. ſmone. iij. domin⁹ q̃ orientis regionem ꝓpria illustrauerat passione: occidentis plagam neq̃d min⁹ esset: vice sua apostoloꝝ sanguine illuminare dignatus est.

¶ Hec autẽ passiõe sublimiter apostoli dei eleuati sunt. nõ solũ in celo: verũetiã
in terris. Nã nullus imperator talẽ bonorẽ
etiã terrenoꝝ inuenire potuit q̃lem noster
piscator. Ecce imperatoꝝ q̃ ordẽ armis domuerũt sepulchra: nec despectissimi reuerenter visitant. Sed imperatores depositio
diademate ꝓnos in terra ad sua sepulchra
suscipiunt piscatoꝝ ⁊ pdicatoꝝ. Hoꝝ tractẽ
ecclie ꝓncipũ vestigia, put infirmitas nra
ꝓmittit sequamur. qm̃ hi sunt dñi terre: celestem in terra vitã ducẽtes: diuino amore fortes: ⁊ in finem ꝟstantes: ideoq; eleuati nobisq; in exemplũ plati. Quos si nos
imitabimur ⁊ nos in terris: diuinitatem
cũ eis participabim⁹ in celis. Hi sunt due
tabule diuinoꝝ ꝓceptoꝝ noui testamenti.
non mortue vt olim tabule Moysi/ quas
zelo dei accẽsus, piecit ⁊ fregit. Exo. xxxij.
sed viue/ perpetue/ nunq̃ corrumpẽde in
monte virtutũ omniũ eleuate. Jn his legamus/ ⁊ nosipos diligenter speculemur.
Consideret quilibet si heroicus sit aut bestialis: diuinus aut diabolic⁹. Hec em̃ opponunt. Et qui nõ viuit ſm deũ similis ẽ
diabolo: dicit Aug⁹. xiij. de ciui. ca. iiij.

¶ Habent pastores populi Petrũ: habent pdicatores Paulũ. habet vtrosq; multitudo chꝛistianoꝝ. Isti ꝓmi fuerũt ecclie
plati post chꝛm accipientes actiones: non
temporales possessiones/ sed homines. nõ
pecunias/ sed animas. Unde Petro dicitur Luc̃. v. Noli timere: ex hõ iam eris homines capiẽs. Et de se Paulus. ij. Cor.
xij. ait Nõ ero vobis grauis. nõ em̃ q̃ro q
vestra sunt: sed vos. Sed ꝓdolor (vt hodie est cernere) ecclie ꝓplati licz illis succedãt officio: nõ tñ virtutibꝫ ⁊ facto. adeo vt
reuera nõ imitatores indicet vita: ꝟsutia ⁊ amici⁹ Petri piscatoris ⁊ Pauli pr

dicatoris:sed magis Constantini impa-
toris.cuius denarijs sustentant:sed inun
cta officia minime exequūt. Petro dictū
est a dño Pasce oues meas:illi sibi dicūt:
pasce oues tuas. Paulū dñs elegit vt no-
men suū portaret publice coram regib⁹ z pn
cipib⁹.isti se ingerūt z verbuz dei nec pdi-
cent simplicib⁹:imo spūales act⁹ exercere
aut ignorāt:aut sibi pudori eē putāt. Nō
bi Simonē barionā:sed Simonē sequūt
magū. Ille volatu seipm exaltauit:ꝫ Pe
tri oratio pus ascendēs ad dñm ꝫ volat⁹
hūc pstrauit:vt q pēnas supbe assūpserat/
plantas ꝫs habebat amitteret. Sic isti nō
vocati ad sublimia volant officia sibi in-
debita:vt dū sublimi⁹ ascēdūt alti⁹ cadāt
ꝫs nunꝫ oro Petri supbos humiliat:ꝫs
humiliatos exaltare dbuisset. Diligit vti
qz z nūc Petr⁹ oues sibi cōmissas quorū
miserek voces:dū ad se ꝫ lupū in pelle pa
storꝫ latentē lamentabiliꝫ clamāt.magis ꝫ
vult lupū nomē pastoris vsurpantē coꝛri-
pi:ꝫ oues innocētes laniari. Petr⁹ de-
nicꝫ z Paul⁹ fidē chīi ꝫ pdicarūt vi
uendo docuerūt:patiēdo firmauerūt. In
q eos oēs merito chīiani debēt sequi.qm
tū nō omnū est fidē chīi pbo publice pdi
care:est tm singulop fidē quā tenēt mente
pfitenk oꝛe:vite exemplo ostendere z vsꝫ
ad sanguinē defensare. Sz hāc coꝛde ma-
culant q cunꝫ in his q sunt fidei dubitāt.
Oꝛe:q offenso deū blasphemāt:z opꝛe cum
pꝛa diuina mandata laborāt. Eidem de-
nicꝫ deseruūt z nō defendūt qñ modica pas-
sione aut infirmitate tēptati deū relinquūt
superstitionib⁹ credūtqz damnabilib⁹ obser
uāc⁹ tpalē salutē q̄runt. Qui sicut olim
de terra mortaliū exterminati fuisti sunt.
Deuter.xxix.Ira pculdubio si ita inuēti fue
rint pticenk de terra viuentiū in tenebras
exteriores:q mittrend⁹ est diabol⁹ z ange-
li ei⁹. Nos q charissimi tālis exēplis do
ceri:quicq̄d implū in nobis est corrigam⁹.
patres ecclesie quos bodie ecclesia recolit
pro modulo nostro imitari studeam⁹/per
deificam fidē:fortē charitatē:z finalez pꝛ
seuerantiā.vt ibi dꝛ suffragijs tandē ele
uari mereamur:quo eos in eternis credi-
mus gaudijs felicitari. Sicqꝫ ō nobis ve
rum fiat thematis verbū: Dū fortes teri-
re vehementer eleuati sunt. Quod nobis
concedat Jesus christus in secula benedi-
ctus Amen.

In natiuitate btōꝝ Pe tri z Pauli apostolorum Ser. ii. i ordine. xxii.

Hi sūt due oli
ue z duo cādelabra lucentia in
pspectu dñi terre stātes tc.
Et sequit. Hi habent potestatē claudēn
di celum tc. Apocal.xi. A Beatoꝝ
apłoꝝ Petri z Pauli inseparabilē fidē passi
onēqꝫ germanā omni nos deuotiōe neces
se ē celebrare. qꝛ z laudabilis eos vita ad
glorioſum pduxit occasum: z mirific⁹ obi
tus ꝓpetuā transmisit ad vitam. Unde vt
Maxim⁹ ait Leto ꝓ vniuersum mūdus
chīi exultat ecclia: que licꝫ oim se sancto-
rū martyrio certa sit adornari: hoꝝ tamē
victoria gloriosius illustrat. quando q̄dez
videt de hoc seculo fidei patres z magi-
stros triumphasse. Recte inquam patres
hos dixerim qui paterna solicitudine ec-
clesie filos quos in fide euāgelij genuerūt
pbo pariter z scripto dulciter fouebant.
infirmos lacte:fortiores cibo magis soli-
do nutrientes. Magistros denicꝫ:quia p
omnib⁹ eis tradita est euāgelice dispensa-
cio doctrine. Petro siquidez dictū est: Et tu
quandoq̄ conuersus confirma fratres tuos.
Et iterꝫ: Pasce oues meas Joā. vlti. De
Paulo aūt: Vas electiōis mihi est iste vt
portet nomē meū coram gentib⁹ z regib⁹
z filijs israel. Act.ix. Et qz ille lucernam
fidei inflexibiliter exaltauit in circūcisio-
ne:iste in ꝓputio(sicut idem ait ad Gal.ij.
Creditū ē mihi euāgeliū ꝓputij sicut Pe
tro circūcisiōis. Qui em̄ opat⁹ est Petro
in apłatu circūcisionis:opatus est z mihi
inter gentes p omnib⁹ ceteris apostolis z
pdicatoꝛib⁹ eccliam illum(nantib⁹) Duo
isti dicunk lucentia cādelabra:qz nō parti
sed toti luxerūt ozbi sm thematis ꝓba Hi
sunt duo candelabra lucentia. Pro gratia
Aue gra. ℟ Hi sūt duo tc. Quia te
ste ꝓpheta ꝓdū dei lucerna z lumen est sed

De sctis Petro et Paulo

mitz fideliū: rectissime apl̄oz p̄ncipes petrus z Paul⁹ duo sūt cādelabra sup q̄ lucerna fidei sub modio nō abscōdēda: exaltata est vt luceat. z q̄ ingrediunt lumē videāt: q̄z doctrina vniuersa illuminata est ecclīa. Qui cuis ip̄i lumina sint ac lāpades (dicēte Greg. hom. v. in Ezech̄). Qui exēpla prutū p̄iogār: z lumē boni opis p̄ vitā z p̄bū ītinerātib⁹ demōstrāt: iure lāpades appellant. qz z q̄ ardoꝛē desideriū/z flammā p̄bi a pct̄oꝛ cordib⁹ errozis tenebras repellūt) mai⁹ tñ aliq̄d fcak cū etiaz cādelabra p̄dicant. Cādelabꝛ etenī inflē p̄būt lumē sustētat/defendit z exaltat: ita fidei lumē ab altero sustētatū ē: sup cuius confess. onē fides ipa ecclīe edificata est. Sicut Aug. i hōie. ait. Fides Petri atq̄ cōfessio/p̄tatē ꝛtinēs diuitatis atq̄ būanitatis chr̄i filij dei viui: petra est sup quam chr̄s edificauit ecclīam suā. Ab altero p̄bo ē fidei lumē defensatū. De q̄ canit ecclīa. Armigeꝛ benjamin chr̄s te scit suū vasq̄ electū. Doctiloq̄s p̄hos te paule chr̄s dat vincere sua voce. Et Maxim⁹ in ser. De ꝓsecutoꝛe fact⁹ est defensoꝛ. Ab vtroq̄ autē magnifice exaltatū extraculoꝛ ꝛfirmatiōe. Fidē etiā ecclie vteriq̄ fūdauit: i verbi segnitāte: defendit i ꝛformi opatōe: exaltauit in passiōe. Jō q̄z hec duo cādelabra erecta vniuersū sūt mūdū: vt p̄bo z exēplo ītrātib⁹ cūctis vitā ascendāt rectitudinis. Fuerūt nāq̄ penitētib⁹ speculū: pficiētib⁹ exēpluz: z forma imitabil pfectoꝛ.

¶ Fuerūt speculū pēitere volētib⁹: q̄nq̄re vteriq̄ in pct̄m lapsus: de pct̄o leuat⁹ docz quō caueam⁹ lapsum: atq̄ iā lapsi quō resurgam⁹. Petr⁹ magr̄m suū q̄ agnouit negauit. Paul⁹ redeptoꝛē mūdi p̄cēndo extinguere posse se putauit, ille ex infirmitate: iste ex ignozantia lapsus: p gr̄am dei vteriq̄ ē erect⁹. Cōsci⁹ q̄dē Petr⁹ sibi fer vēhemētissimi amoꝛis: q̄ chr̄o dei adherebat filio sue infirmitatiq̄ parūp oblit⁹: i se ꝛfisus coapostol̄ ceteris foꝛtioꝛē se iudicauit: dū pberizāte dño: Mēxyos scandalū patiemini i me in ista nocte: audaci voce/p̄fidco se valētioꝛē putās p̄bo/rndit: Etsi oēs scādalizati fuerint in te: ego nunq̄ scādalizabor. Et iterū. Etsi opoꝛtuerit me mori tecū te nō negabo. Mat. xxvj. Sed ecce pū se ceteris ꝓtulit: pl⁹ oīb⁹ cecidit. dū chr̄istū quē pauloante p̄ morte vitāda derelinq̄re nolle affirmauit: atq̄ a ferociū turba mortib⁹ gladij ꝓtectōe eripere conat⁹: ancille territ⁹ voce tertio negauit: eumq̄ nouiss se deierauit. De q̄. xvij. mozal. Greg. ait. Apl̄oz p̄m⁹ dū mori timuit vitā negauit, q̄ nō penis: nō afflictiōib⁹: nō terribili prāte cuiusq̄: sed vni⁹ mācipij sola interrogatiōe est pstrat⁹. Et q̄dē ne ser⁹ firmioꝛ terribile demōstraret: ancilla est ītrēte tentat⁹. rursusq̄ vt talis ser⁹ infirmitas/etiam officij sui detectiōe vilesceret: nō ab ancilla tñmō: sed ab ostiaria est ancilla rectus sit⁹. Ecce q̄vilis est ad tērandū p̄sona rectus vt aste ꝓderet q̄nta eū timoꝛis infirmitas possideret: q̄ nec ante voce ostiarie ancille subsisteret. Hec ille. Sed quez nō malitia magis aut infirmitas strauit: dom⁹ min⁹ miseric oꝛdie sue oculo int⁹ respexit: atq̄ foꝛis gallicātu ad sui cognitionē amonuit. Ille aūt nō dur⁹ ad visiōem: nō surd⁹ ad galli vocē ꝛtinuo respiscens: memoꝛ p̄bi dñi ad coꝛ redūt: atq̄ interne penitudinis doloꝛē fletu amarissimo declarauit. Tantā etiā a dño ꝛsecut⁹ est gratiā vt inter eos q̄ dñica resurrectiōe ꝛsolati fuerant: sol⁹ ipe ex nomie designarek: discentib⁹ angelis mulieribus: Ite dicite discipulis eius z Petro ꝛc. Itaq̄ surrexit expectō: caut⁹ioꝛ fact⁹ ex lapsu. Considerauit caute vñ fuerat pstrat⁹: nihil de altero in se ꝛfisus, nulli se ꝓtulit in humilitatiq̄ radicāte: sed tempata ac simplici voce: etiā inqt dñe tu scis q̄ amo te. Hō est aste dicere vt Beda ait: Scio q̄dem quid ipe te (vt tu melius nosti) integro coꝛde diligo. q̄ꝛam pot alij te diligunt mihi q̄dem ignotū: sed nihil sunt omnia nota. Instruct⁹ q̄ piculo poꝛi cauti⁹ loqui cū dño: quem bn videcerat būane ꝛsciē statū melius nosse: q̄ ipa se cōscientia vllaten⁹ nosceret. de fraterni q̄dem coꝛdis occultis nil audent diffinire: de sui aūt amoꝛis integritate cōfuimet soli⁹ sed z ip⁹ q̄ interrogabat dñi pandit testimonium. Etiam inqt dñe tu scis q̄ amo te. O q̄felix z pura ꝛscientia que cōtroli⁹

(tulus nuda oculis ꝛ aptꝛa nouit ois) dicere nō meruit: Dñe tu scis qꝛ amo te. O q̄ casta ꝛ sctā aia q̄ ꝛ suā cogitatōem dño patere ſi dubitat: ꝛ se nō aliō q̄ ea q̄ dñs approbat cogitare nō ignoꝛat. Hec Beda.

D Beatissimus venicꝛ Paulus pmū q̄ dem cōfm iesum tā ad dexterā patrꝛ regnātem in celis/psequit in sanctꝛ suis i terrꝛ: dū ciuitates ꝛ vicos ꝛ regiones pꝛrit: vt oēs hui⁹ vie viros ac mulieres traderet in carceres ꝛ in moꝛtē Act. ix. Verū q̄ pſecq̄ videbat ecclām (ait Maxim⁹ in sermōe) non impietatem irreligiosi animi sentiebat sed iuuenile ignoꝛantie nouā nō pſpiciēs gratiam: amoꝛe antiq̄ deuotiōis errabat. Non iniqui pectoꝛis studio: sed simplicis ignoꝛātie incauta deuotiō certabat. Sic ipe ait. j. Timo. j. Paus fui blasphemus: pſecutoꝛ ꝛ iniuriosus: sed misericoꝛdiaꝛ pſecut⁹ sum: qꝛ ignoꝛans feci in incredulitate. Denicꝛ ait Maximus. Dum primū senūb et⁹ ipūs pꝛtatis infusus est: ostēdit pꝛinuo nō se cbm seuisse odio: ſ amoꝛe paterne legꝛ innocēter erraſſe. Hinc sui ipse testis est ad Gal. j. dicēs. Cū placuit ei q̄ me segregauit de vtero matrꝛ mee: ꝛ vocauit g̃am suam pꝛinuo non adqeui carni ꝛ sanguini. Causa vo huius ignoꝛātie erat: qꝛ suo cōfisus ingenio: legē (cui p̄ ceteris adherebat se comp̄hēdisse arbitraꝛ⁹) indiscrete p lege est zelatus. Hanc ipse sui erroꝛis cām assignare videt vbi sup cū oꝛ. Supꝛa modū ecclām dei pſeq̄bar ꝛ expugnabā illā: ꝛ pficiebā in iudaismo sup̄ mꝛos coetaneos meos i genere meo: abundantiꝛ⁹ emulatoꝛ existens paternaꝝ meaꝝ traditionum. Sed quantū hanc indiscretionem cōuersus moderaꝛ⁹ est/ex eo patet: qū nihil scire se arbitraꝛ⁹ est niſi Jesum ꝛ hūc crucifixū. j. Coꝛ. ij. E Ecce duas in his exemplaribꝰ penitentie speculari doctrinas: cōuenit vt a peccatis p̄teruemur: que sunt Agnitio ꝓprie infirmitatis: ꝛ Discretio in agendis. Per primū libenter occasionē fugim⁹ peccatoꝛ. Qui em debilem se cognouerit: non pugnando sed fugiendo pcidium euadit. Sed aduersum vitia vir potio potioꝛ dat q̄ occasionum fuga: vt vult Ala. in de planctu naturę. Q̄rū aūt discretiō nobis necessaria sit in agendis: ex eo patet. qꝛ vitia in virtutes: ꝛ angelus satanę in angelū lucis se trāsfigurat. ij. Coꝛ. xj. Vō qꝛ Paulus non considerauit apls dū iuuitile se zelo agi putabat: seuiebat ac blasphemabat Q, si incauti iam in vitijs lapsi iacemus: nō desp⁹em⁹: sed ad gallicantū. i. p̄dicatoꝛ vocatiōem: ad visiōem dei. i. iternā monitionē: aut ad pſtratiōem. i. dei flagella citi⁹ exp̄gisc̄amur: cū Petro p̄ p̄cis lachrymātes: cū Paulo donū ꝓpositū cōcipiētes ac dicētes: Dñe q̄d me vis facere: Act. ix. Ob h̄ em hec pnie ſpecta dñs nob ꝓposuit. Paulo de seipso testāte. j. Tim. j. Fidel sermo ꝛ oi acceptiōe dign⁹. qꝛ cbs Jesus venit in hunc mōm pcōres saluos facere q̄ꝝ pm⁹ ego sum: sed misericordiam pſecut⁹ sū vt in me pmū oñderet cbs oēm patientiā: ad informatiōem illoꝝ q̄ crediturꝰ sunt illi in vitā eternā. Regi aūt imoꝛtali seculoꝝ soli deo honoꝛ ꝛ gloꝛia in secula seculoꝝ. Amen. Tantū de primo. F Fuerūt secundo lucētia hec duo cādelabꝛa pfectū exēpla. Quō nāq̄ de ꝓtute in ꝓtutē ꝓgrediendū sit/q̄d est eoꝝ q̄ iam p̄ pniam p̄dignā pcā abluerūt vbi clari⁹ cōspici poterit q̄ in his celi lumiaribꝰ: q̄ꝝ ꝓtutes enumerare q̄o sufficit? Posuerūt q̄ppe i humilitate fundamēta. de qua vsq̄ ad charitatis pfectiōem excreuerunt. Quid em humili⁹ Petro dici/ne dicam cogitari poterit: q̄ resurgēte dño cū vberes suas lachrymas tā exauditas certe cognosceret: peccatūq̄ suū terne negatiōis dimissū: ac triplici cōfessione cōpensatū: non tū se a fletu tempabat: sed se adhuc pctōrem reputāns: se in lachrymis dño q̄tidie mactabat? Referk em q̄ semꝰ sudariū portabat quo crebro fluctes lachrymas tergebat: ꝓter q̄s etiam facies sua adusta videbatur. Quotiens em negatio eius vel per gallicantuꝝ vel alꝰ in memoriā venit: a lachrymis cōtinere non potuit. Cuius etiam cibus (vt in li. Clemen. ipse testat) panis erat cum oliuis: ꝛ caro cum oleribus. Huiꝰ aūt eximiū humilitatis exēplū brūs Gre. homeliꝝ. xvij. in Ezech. recitat. Nā cū ipe in Antiochia ꝓter q̄rūdā iudeoꝝ aduentū se a gētilū cōmunione quib⁹ prius iuncxit retrahebat: Paulus in faciem restitit reprehēsi

De sctis Petro et Paulo

bilē atq; hypocritā. i. simulatorē: nedum verbo coā oīb; tūc pīb; sed in ppetuam rei memoriā in scpto ad Gal. ij. culpauit. Sed nō solū patienter Petr⁹ hoc sustulit ḡnimo i hoc aplm Paulū cōmēdauit. Ē em a ḡbusdam detrahi Pauli scptis agno uisset: ait. ij. Pet. iij. Sicut charissim⁹ frater noster Paulus sm datam sibi sapiētiā scripsit nobis: sicut t in omnib; epistol' loquens in eis de bis sunt q̄dā difficilia intellectu que indocti t istabiles deprauāt: sicut t ceteras scpturas ad suā ipsoz perditionē. Ecce Paulus in epistolis suis scribit Petz reprhēsibilē, Petr⁹ ro Paulum asserit in bis q̄ scpserat admirādū. Certe nisi legisset Petr⁹ Pauli epl̄as nō laudasset, si aūt legit: ḡa illic ipse reprehensibil' oī cerē inuenit. Amicus aūt ṗfectis laudat etiā qō reprhēsibile est: atq; ei hoc ſm placuit: quia in bis non placuerat que aliter ḡ debuerat sensit: sedq; etiam minori fratri ad cōsensum dedit: atq; in eadem re factus est sequens minoris sui: vt etiaz in hoc p̄ iret: q̄rinus qui primus erat in apostolat⁹ culmine: esset t pmus in humilitate, Pēsemus que illa tanta t̄ālueredo esse potuit: que quies animi: que solicitas atq; imtrubatio cogitatiōis. Ecce a minore suo reprehendit: t reprehendi non dedignat. Nō ad memoriam reuocat q primus in apostolatu vocat⁹ ē: non q clauos regni accepit: non q peccata quecūq; solueret in terra/essent soluta t in celo. Non q in mari pedibus ambulauit. Nō q paralyticos in Jesu nomine erexerat. Non q egros coā poris sui umbra sanauerat. Non q mentientes verbo occiderat. Non q mortuos oratione suscitabat. Non q alia quoq; innumera miracula opat⁹ est. Sed ne dedignatiōis verba dedignaret audire: oia dona que accepat quasi a memoria repulit: vt vnum fortiter humilitatz donum retineret. Quis rogo vestrum qui vel extremū signum aliquod fecisset: a minore fratre increpatus: increpationis verba patienter audiret? Nihil em signi fecimus: et siquis nedum inferior sed par imo maior dignitate: dum nobis ṗlatus non sit/nos reprhēderit: statim intumescim⁹: magnos nos fore cogitamus: ptutes nobis adnumū deducimus: etiam quas non habem⁹; etsi nihil in excusationem pretendere possumus: nos tamen sue cure subiectos non esse: neq; eum nobis ṗfectuz replicamus: nonnunq; quod petius est etiam conuitia reddimus. ℣ Quid aūt de beatissimi Pauli humilitate referre: que magis admirari potuit q̄ eloqui. Nam cum in tertium celum raptus beatifice viderit que homini loqui non licuit: a christo non ab homine euangelium didicerit: vas electionis a domino dicit: Philosophos disputatione vicerit: ab illirico vsq; Hierusalem euangelium repleuerit: miraculis pluribus claruit: plus oīb; aplis laborauit: qui ūnta pro christo passus sit: ipse. ij. Corinth. xj. t. xij. humiliter recitauit: se tamē minimū apostoloz ptitet: atq; indignum vocari apostolum. j. Cor. xv. Nihil esse. ij. Cor. xj. t non sufficiente se aliqd cogitare a se. ij. Cor. iij. ac ṗmū peccatoz. j. Tim. j. Haud dubiū nō simulatorie: sed ex animo sic confitet. Quicqd em in se laudabile conspexit: in eum retulit a quo accepit. Inquit em. j. Cor. xv. Gratia dei sum id quod sum. Quod ro in se culpabile vidit sibi imputauit. Unde ratione subiungēs quare minimū apostoloz se dixit: inquit. quia p̄secutus sum ecclesiam dei. In alīs bona laudauit, t dum actus laudare non potuit: saltem intentionez excusauit. Sic em de bis qui se multipliciter p̄secuti sunt ait: Testimoniū eis ḡhibeo q emulationem dei habent: sed non sm scientiam. ad Rom. x. Sua ro mala itez atq; itez verbo t scpto est confessus. Idcoq; ab humilitate nomen accepit. Nam cum prius dictus est Saulus. i. ab⁹q; consilio: in conuersione dictus est Paulus. id est paruulus siue medicus a spiritu humilitatis.

℣ Discamus t nos charissimi humilitatem tam conuersa a peccatis ab bis lucentibus sādelabzis: qm nisi humiles fuerimus: nihil virtutis in nobis integrum remanebit. quia teste Isido. ij. de summo bono. ca. ij. Qui virtutes mandatoz sine cordis humilitate sequuntur: quasi de celso graulus cotruunt. quia deterius per virtutem elationis deiciuntur q̄ per vitia plabi posuerunt. Humiles ro erim⁹

Adeo nō ē principatus cor mem ⁊minuitur Vtriam Vehemēter sed solidatus Vi lium ſ.
Dico aut vobis animis meis He terramin⁹ ab bis qui omnino corpis
et post hec non amplius quod faciant: Ostendam aut vobis cui
timere cum qui postq; occiderit bis potestatem deijciendi
in gehennā.

ſi exẽplo Petri pcrõz nrõz mẽozes: p his flere nõ ceſſem⁹. Si libenꝫ reꝑhẽſionẽ nr̃i etiã a miozibꝰ ſuſcipiam⁹. Si exẽplo Pau li nos mimos ex alio ꝓpuram⁹. Si q̃cq̃d i nob̃ donũ ẽ gr̃e: q̃cq̃d reꝑhẽſibile nobiꝭ ꝓpurem⁹. Per hãc ſiq̃dẽ ꝓtutẽ beatiſſimi apoſtoli. ſ. ad ceteras ꝓtutes actandẽ cha ritatis culmen aſcenderũt. qõ in eo proba runt: qz hodie roſeuz ſanguinẽ fundentes animas felices p chr̃o poſuerũt: dũ vt vera mundi lumina poſteris in ſeculi finem lu cẽnt. a. per crucẽ alter: alter enſe triumphãs ad vite ſenatũ laureati poſſidendum glo rioſe ſunt pducti. Quo nos eozum pcibꝰ ſe qui faciat ductoꝛ eoꝝ chriſtus cum patre z ſpũſancto deus ſuꝑ omnia in ſecula be nedictus Amen.

De ſctõ Petro z paulo Ser. III. i ordine. XXIII.

f° 138

Nimis cõfoꝛ tatus eſt pncipat⁹ eoꝝ. pſ. cxxx vij. A Gloꝛioſa nobis ſo lennitas illuxit: quã (vt Bern. ait) pclari martyres: martyꝝ duces: apoſtoloꝝ pnci pes morte clariſſima ꝓfectarũt: Petꝝ lo quoz z Paulũ q̃s p iuſtitie pietatis q̃ ple nitudine: almatoꝛ mũdi humano generi z patres eſſe dedit z iudices. Hoꝛ hodie ſo lẽnis memoꝛia celebrat. nõ q̃dẽ natalis na tiuitatẽ q̃ poſt dñi matrẽ in ſolo baptiſma bleuuis habet. nec etiã ꝛuerſionis: cathe dꝛationis: liberatiõis a vinculis: alioꝝ ve miraculoꝝ memoꝛiaz hodie recenſemus. Sed moꝛtem eoꝝ ſpecialius hodie vene rat eccl̃ia. Qua z ſi nihil inter homies hu mano iudicio plus horꝛet: ſed nihil ab ecl̃ia electa q̃ ꝓnſi ſui ſpiritũ habeꝛtin ſctis dei ampli⁹ honoꝛat. Scit enĩ qz ꝓcioſa in con ſpectu dñi moꝛs ſcoꝝ eius. ps. cxv. Et ve re ꝓcioſa: qz in ea nõ finit ſed confoꝛtat⁹ ni mis pncipat⁹ eoꝝ. Hoꝛtẽ itaq; apoſtolo loꝝ z gloꝛioſum ꝓceris ac tranſeuntis vite occaſum in eoꝝ recolit feſtiuitate ꝓcipue. Hodie nanq; crucifix⁹ eſt Petr⁹. Hodie decollatus eſt Paul⁹. Hec hodierne cau ſa feſtiuitatis. hec ꝓſentium, materia gau dioꝝ: q̃m q̃ a dño ꝓſtituti ſunt pncipes po puloꝝ in terris: hodie (vt alio pſalmo dic̃ ꝓphera) ꝛgregati ſunt cũ deo Abraã: facti pncipes celoꝝ. vbi qz ꝓſecutoꝛ nullus af fligere: nullus tentatoꝛ vincere: nemo ini micus turbare: ſed omnino appꝛopinqua re nõ ꝓualet: qz ꝛfortauit ſeras portaꝝ ei⁹ z fines ipius poſuit pacem. pſ. cxlvij. Jõ nedum minuꝝ⁹ ſed nimis ꝛfortat⁹ eſt eoꝝ rum pncipat⁹. De quibꝰ p gr̃a impetran da dicamus Aue Maria etc. B Ni mis confoꝛtat⁹ eſt pncipatus eoꝝ. Princi patus electiõe conſtet ꝓpublicatiõe ac poꝛ pulꝰ ſubiectiõe cõfirmat: ſed inimicoꝝ vi cꝛoꝛia nimis. i. valde confoꝛtat. Cui⁹ exẽ plum in pncipatu Saulis liquido appa ret. Regia ſiq̃dem dignitas iã ꝛferebatur dũ (vt Regũ pãdit hiſtoꝛia) Samuel lẽti culam olei ſuꝑ caput eius fundẽs: ac deoſcu lans eum ait. Ecce vnxit te deus ſuꝑ here ditatẽ ſuã in pncipẽ. j. Regũ. x. Cõfirma bat aũt dñs ꝛgregata omni ꝓplo in malpha Samuel Saulẽ a dño in regẽ electuꝝ et publicabat vicẽs. Videtis quẽ elegit dñs q̃ nõ eſt ei ſimilis in omni ꝓplo. Populꝰ q̃q; acceptauit: clamans: Viuat rex. Vñ z pars exercit⁹ ſequebat eum in domũ ſuã licz aliqui querſi eum deſpexerũt: z muneꝛa nulla obtulerũt: vt dicit ibidem. Cum po pmã faciens pugnã: Naas amonites deuicit: iam nimis ꝛfoꝛtatum eſt: dicens te Samuele ad ꝓplum Venite eamus in Galgala z innouem⁹ ibi regnũ: z fecerũt ibi regẽ Saul coꝝ dño. j. Reg. xj. Feciſſe dicunt ibi regẽ ipm Saul quẽ pdie vt reꝛ gẽ ſecuti ſũt ad pugnã. qz ibi ꝛfoꝛtarũt et⁹ regnũ i cantũ vt oẽs q̃ dixeranꝛ: nõ regnaꝛ bit Saul ſuꝑ nos/ q̃rerẽt inficere: vt ibi dẽ hĩ. C Ita z noſtri pncipes pmo a dño electi Petr⁹ q̃de cũ ei dñs aſcenſurus ad patrẽ paſcendas oviculas ſuas agnos q; cõmendauit. vt q̃s ille pietatis miſera tione redemerat: hic fidei ſue ꝓtute ſerua ret: dicẽs Joã. vlt. Petre ꝑmas me: paſce oues meas. Et iteꝝ Luc. xxij. Tu aliquã do ꝛuerſus confirma fratres tuos. Pau lus aũt dũ ꝓcuſſus in via de ꝓſecutoꝛe ele ct us eſt in fidei defenſoꝛez. Vñ de ipo ad Ananiã dñs ait Vas electionis mihi eſt iſte: vt poꝛtet nomen meũ coꝝm gentib z regib z filijs iſrl. Act. ix. De hoc bñ

De sctis Petro et Paulo

Maxim⁹ in ſmõe q incipit: Beatissimo/rum apostolo⁹: ita dicit. Beatissimos pe/trum ⁊ paulum tãta celestis dignatio ele/ctionis visitauit: vt hic fieret de pisc̃atore doctor: iste de pſecutore defenſor. in q̃ oi/potentis dei attollenda est maiestas: q in ipiratiõe mirabili docendi gr̃am tribuit. impio: ⁊ inimicũ fecit amare qõ oderat: ⁊ fidẽ asserere quã impugnabat. Magni ẽ meriti apud dñm suum Petr⁹ erat vt el post nauicule parue remigium: totiꝰ eccle gubernacula traderent Hulrũ in aplat⁹ sui ministerio cõplacuisse chõ credimus Paulũ q tãtum placere potuit pſecutor. Hec ille. In hoc vtiq; icim⁹ qz valde pla cuit vt q de celestib⁹ in apostolatũ vocat⁹ est: apostolat⁹ ei⁹ pſecrarek in celo ⁊ eccle siaꝝ futur⁹ doctor: rapt⁹ in tertiũ celũ in/ter angelos disceret qõ inter homines do ceret. D Confirmatus aũt est vtriq; usq; pncipat⁹: dũ pncipes nõ solo nomine sed potẽtia admirabi. dignis ⁊ potẽtz to/ti mũdo sunt declarati: qñ (vt Marc⁹ ait) pfecti pdicauerũt vbiq;. ille circũcisioni: iste ꝓpurio: dño coopante ⁊ ſmonem ꝓfir mante seq̃ntib⁹ signis. Quid em̃ Petro potenti⁹: cui⁹ mira potẽtie sue opa in in/ferno/terra/mari/aere declarata sunt ⁊ in celo. In inferno q̃dem mortuos ab infe/ris ad vitã reuocãdo: sicut de Tabita scri ptura: ⁊ de q̃dam discipulo ei⁹ histozie nar rant. quaꝝ altera ꝓlens funeri ad ꝑces di/scipuloꝝ ac viduaꝝ in ioppe ibidem ꝓbo suscitauit. Act. ix. Altera ꝓ cũ socio mag terno ſm q̃dam ad gallią misso in via de/functo q̃dragesima die mortis sue absens ob̃ supꝛapositiõem baculi sui advitã revo cauit. Nomẽ ꝓ defuncti qz nõ vnifozmi/ter inuenit: tacendum. In terra ꝓ ⁊ pꝛ cutiendo terricolas ⁊ sanando Ananiam q̃dem ⁊ Saphirã eius vxozem mentiẽtes spiritui sancto: dum arguit mendatiũ subi/tanea morte strauit. Actuũ. ix. v Deniq; quãtas virtutes in infirmoꝝ multiplici curatiõe ac claudoꝝ ejectiõe adhibuerit: Actuũ refert histozia. Actuũ. iij. Ita int/cetera dicẽs ca. v. magis augebat nume/rus credentiũ in domino multitudo viro rum ⁊ mulieꝝ. ita vt i plateis ejicerẽt infir mos ⁊ ponerẽt i lectulis ⁊ grabatis: vt ve niente Petro saltẽ vmbra illius vmbraꝝ ret quẽpiã illoꝝ. ⁊ liberarent ab̃ infir mitate sua. Cõcurrebat aũt ⁊ multitudo vicinaꝝ ciuitatum hierusalem: afferentes egros ⁊ vexatos a spiritib⁹ immũdis: q̃cu rabant omnes. Vere impletũ est i Petro ꝓbum dñi Joã. xiiij. pmissum apostolis. Qui inquit credit in me/opa que ego fa/cio ipe faciet: ⁊ maiora horũ faciet. Nihil em̃ tale legim⁹ dñm in humanis fecisse ꝓpio in corꝑe. nec quadraginta diez mor tuum absens suscitasse. nec sui corꝑis vm/bra languores curasse. cuius docipum q̃ Petr⁹ egit nõ sua ꝓprute sed ꝓ dñm scim⁹ operatũ. In mari q̃q; potẽtia sua claruit: qua plantis eius se calcabilẽ tanq; solidũ litus ꝓbuit. vt dr Mat. xiiij. ⁊ Joan. vj. Nõ q̃dem eadez ambulatio supꝛ mare: sed alia facta post resurrectionẽ dñi. Q, ꝓ i ꝓma ambulatiõe supꝛ mare surgente ven/to valido trepidasse legit ⁊ incipere mergi distantiã inter dominũ ⁊ seruum dum ag grauata peccatis caro mergit ⁊ immacu/lati nescit planta delidere: vt ỏr Maxim⁹ in sermõe. ⁊ maiorẽ inter fluct⁹ Petri fi/dem insinuat: quã nec gurgẽtis pculi po tuit turbare fozmido dũ crederet se dñi sui virtute saluandũ. Clamãdo em̃ dũ mergi tur/dñe libera me: de se dimissus est: nõ se dño dubitauit. Hec ille. Q, aũt in secun/da ambulatiõe dum se misit in mare non natando vel pediẽdo venit ad lit⁹: sz am bulando ꝓbat. qz cum fuisset nud⁹ in na/ui. i. parũ indutus ſm Hico. de Lyr. tuni ca succinxit se: vt ỏr Joan. q̃ nataturus ne q̃q; faceret. In aere quoq; potes/fuit: dum Simonẽ magũ pꝛ aera volantẽ vocis imperio delecit: aeriscq; potestates immũdos spũs ab obsessis corꝑibus expu lit repugnantes. Sed q̃ potẽtie in celis fuerit adhuc manes i terra ⁊ eo ma/nifestum est: qm̃ celestis regni claues ac cipere meruit: vt quodcunq; ligaret super terrã esset ligatũ ⁊ in celis. ⁊ q̃cunq; solue ret supꝛ terra esset solutũ ⁊ in celis. Mat. xvj. De his itaq; loquit Bern⁹ in ſmone de hac festiuitate. Quid Petro potens⁹ cui ⁊ terra obedit cum mortuos reddit. ⁊ mare sub pedibus ei⁹ calcabile se ꝓbuit. Si monẽ magũ spũ oris sui in aere arrigiri q̃ claues regni celoꝝ rãsingulariter accepiti vt hoc dat sententia Petri suam celi.

Max:

Confirmati

primi Miracula

In infirmo

terra

Simon Magus arist. 9.

Damonũ aere ethe ⁊ terrẽ nimi arrisit ingenio deridet apostol ni gunt: aliqñ ambulasse Christ. ⁊ celat mirãdi huius: usq; primipi cũ prat est auris

Paulo: acts 13 in pafos Elimas

Hec mīa mīrādus est Pauli potēs pncipat: aduersus quē porte inferi nō preualuerūt: eū in erroze tenēdo: vt eos q̄s suscitare voluit in morte retinēdo. sīc de adolescēte de tertio cenaculo p̄cipitato mortuo z resuscitato a Paulo legit Act. xx. Hec terra poterat resistere dn potenter eā chīo subiugaret. sicut ipe ait Ro. xv. se in pcutere signoz z pdigioz ac spūssicti terram ab hierlm vsq; ad illiricū (q̄d finis est grecie) replesse euangelio chīi. Sed z mare in q̄ die ac nocte manens arcq; ei⁹ piculū poterat euadēs cū oib⁹ secū existentib⁹ sibi dominarī: dñari sibi nō potuit. Quātos etiam labores sustinens/piculis varīs p̄ualuit: epla ad Coz. ij. clare docet. Ter naufragium feci: nocte z die in pfundo maz fui. ij Coz. xi. cū historia actuū. Spiritib⁹ aereis z ipe impauit. nā z Elimā magū excecauit Act. xiij. Spm̄ phitonicū. i. diuinantē puellā q̄ndā in philippis possidētez suo expulit imperio dicēs, Precipio tibi in nole iesu chīi exire ab ea. Act. xvj. Et ca. xix. vi. Virtutes fi modicas faciebat de⁹ p man⁹ Pauli: ita vt etiaz sup languidos deferrent a corpe eius sudaria vel semicinctia. i. cingulos paruos: z recedebant ab eis languores: z spūs nequā egrediebant

Quanta aūt fuerit ei⁹ potentia in celis ds narrabit: cum (vt Maxim⁹ ait) speciali q̄dam dei taz gratia dū inter hoīes ageret: z p̄ualibus illi penetrabilis z celū p̄uius fuit. Et ide alibi. Quid hoc inqt aplo magnificēn⁹? cui in medio mortalū cōstituto: z supra celos ire datum est: z ad terras redire p̄cessum: q̄ inter secreta paradisi ediscere meruit q̄d nec lingua hoīm loqui posset: nec aliq̄s merek audire. Et cum tante sint sublimitatis illa q̄ docuit: vt comprehendere ea mens hūana non possit: q̄nte illud putam⁹ esse q̄d pdere sibi asserit nō licere: De h̄ q̄ dicit⁹ Beda. Paulus fortior oi principatu z p̄rate: sapiaz et medullā sacroz sensuū/nō a pmo vt scīpo: sed a tertio celo largiter asportauit. Ecce q̄ntum confirmatus est p̄ncipatus eoz si quis z virtutibus manentiū adhuc in terris. ¶ Hodierna p̄o die nimis cōfortatus est p̄ncipat⁹ eoz: quōnā q̄ gloriam mortis victoriā celo assumpz/perpetuū z inquisibilem receperunt p̄ncipatū: q̄n vt Maximus ait: vita eos sanctissima venerabilem perduxit ad mortem: z glorioſus occasus fecit esse ppetuos. Et beatus Beda. Si in terra adhuc positi oīa poterant: non q̄dem in se sed in chīsto: quid non poterunt viuentes hodie in eterna felicitate cum ipso? Mortales adhuc z moriturī impium vite z mortis videbant habere: solo nīmirum verbo mortificātes viuos. z mortuos suscitātes: quanto magis nunc honorati sunt nimis: nimis confortatus est p̄ncipatus eorum. Gloriosissima fuit hec sanctorum apostolorum victoria: z talis ac tanta vt de cetero nō mō vinci non possent: sed nec oppugnari. Nā eo trāslati vbi nullus persecutor a p̄opinquat: vt ā. dictū est. Que nisi gloriosa: nō p̄tius a chīsto reuelata. Ad Petrum inquā z mortem z moriendi significans formam: ait. Cum esses iunio: cingebas te z ambulabas vbi volebas. Cum autem senueris: extendes manus tuas: z alius te cinget z ducet quo tu non vis. Hoc autē dixit dom⁹/significans qua morte clarificatur⁹ esset deum. Joan. vlt. Clarificauit Petrus morte sua deum: vt dicit Beda in homek. de vigil. quando hoc iudicio cunctis (quantū deus diligēdus esset cotidie) monstrauit: dum ipe data oratione malleī crucis subire tormentum q̄ a celestis verbi p̄dicatione cessare. Clarificauerat chīstum Petrus i vita: quia per omnia que gessit non suam p̄priā: sed conditoris sui voluntatē laudemq; querebat. Clarificauit z hodierna passione chīstū dum p̄o paruulozū eius vita vsq; ad mortem certando: vt illi possent corpore pariter z mente saluari: tormēta corporis oīa que aduersarium infligere libuit: fortī mētis constantia toleraba. De Paulo denicq; ait Ananie dominus. Ego ostendā illi quanta oporteat eum p̄o nomie meo pati: Actuū. ix. Hec autem sibi ostensa fuisse: z mortem reuelatam/Paulus ipe insinuat cum Timotheo suo ait. Ego enim iam delibor. id est immolor: et tempus resolutionis mee instat. Bonum certamen certaui: cursum cōsummaui: fidem seruaui: In reliquo posita est mihi corona iustitie/ quam dabit mihi dominus in illa die iustus iudex. Super quo ait Beda

Confortatus principatus eoz.

De sctā Maria magdalena

Dra:

Hō ꝓciosa in cōspectu dñi mors sctī illi⁹ q̄ aptissime nouerat: q̄ libera voce ꝑdicerat se occidi ꝓ dño nihil aliō esse cū gratissimā deo t mūdissimā hostiam offerri.

Gliosi itaq; ꝓncipes terre Petr⁹ t Paulus aplī: quō in vita sua dilexerūt se: ita t in morte nimis ꝟfortati/nō sunt separati: ꝟ hodierna vnaq; die/vno in loco/vnius tyranni mortē tolerauerūt sniam. Sicq; vt i hymno canit: Janitor celi: doctor orbis: pariter iudices seculi: vera mōdi lumina: q̄ crucē alter: alter ense triumphās/vite ꝑncipatū laureati possidēt in eternū. Passionis tñ ordinē ac ꝓpinquā occasiōez: cūctis piis pariter t flebile sed t vtile nimis ē mēte ꝓtractare ꝓpter plurima ꝓfectiōez virturum ibi nobis exemplarū: tamē q̄ hora trāsijt/alteri reservandū est sermoni. G

Sed nūc dilectissimi tantor⁹ ac sūmor⁹ patrū labores t dolores non frustremus: nobis laborauerūt: nobis vite vias q̄s ab olim magistro didicerūt/vita ostenderūt t doctrina: voce t scīpto/quo nos docēt vsq; in diē hodiernū. Ad cui⁹ firmū testimoniū etiā nobis/sanguinē suū fuderūt; nob ꝟficit. q̄ nimis cōsolat⁹ē eor ꝑncipatus: ꝙs aduitores tenem⁹ aduocatos ac intercessores efficacissimos in celis. an putemus q̄ eor obliuiscat dñs ait: Dabo operā frequenter habere vos post obitū meū vt horū memoriā faciatis. ij. Pe. j. nec sue charitatis obliuiscet Paulus q̄ ait: Optabam t egoipe anathema esse ꝓ fratribus meis. Rom. ix. volēs in hac vita diuti⁹ manere. sic etiā ad Phil. j. tangit. et itez. j. Cor. ix. Oib⁹ oia fact⁹ vt oēs saluos facerē. cū (vt Bern. ait) charitas eor nō sit minuta: sed magis in celis aucta: q̄ ꝓsumata. Possumus em̄ t nos si eor aduitoria nō spreuerimus sic ipi in nro ꝑncipatu nimis cōfortari. Sum⁹ em̄ oēs ārāt fidē chri confitemur a dño ꝑncipes electi t ꝓstituti: ipo teste de q̄ loq̄mur. Vos aut est⁹ gen⁹ electū: regale sacerdotiū: gens sctā: ꝑplus adquisitionis: vt prutes annūciet⁹ eis q̄ vos de tenebris vocauit in admirabile lumē. Et Joan. in Apoc. ca. j. Jesus chr̄s ꝑnceps regū q̄ dilexit nos t lauit nos in sanguine suo: fecit nos regnū t sacerdotes deo t patri suo. Cōfirmauit t huc ꝑncipatū nostrū: cū nō solū ad fidē vocauit: sed t grām cōtulit q̄ possum⁹ oia ista q̄ de aplis recitata sunt miracla spūaliter ꝑficere. sic ostēdit Gre. home. xxix. p q̄ innotescim⁹ tanq̄ veri ꝑncipes t reges deo: angelis t homi

Nos principes

Nihil restat nisi vt ea vramur viriliꝫ ꝙ oēs aduersarios: mōm: carnē: demonē pugnādo: vt tandē exemplo aplor triūphātes: mereamur similē nostri ꝑncipat⁹ iuuenibilē ꝙfessiōem. Hec excusem⁹ nos in ꝑtis dicentes: Nō ego talē qualē isti recipi gram: imitari nō possum. Audi Ebr. li. j. de cordis cōpunctiōe dicentē. Veniat gra dei ad vnūquēq; sed apō eos q̄ digne exprimunt ea q̄ in ipsis sunt/ꝑmanet. Et sequitur. Nō ꝙ nosmetipos seducam⁹/dicētes: Impossibile est vt sit aliq̄s sicut Paulus Sicdē signor t mirabiliū ac sapie t gratie ei⁹ contemplatiōe/nullus poterit esse paulus: vite aūt ratione t cōuersatiōis diligentia: ꝑsto est volenti imitari eū. Imitemur ꝙ dilectissimi nostro ꝓ modulo tantos patres t magistros: t vite nostre ordinē ad eor exempla dirigam⁹. q̄d facilius fit (vt Beda dr in homel. de vigilia but⁹ festi) si redemptorē nr̄m debito affectu cōplectimur: t erga ꝓmor⁹ salutē fraterna sollicitudine vigilamus: atq; in ꝓposita vite rectitudie ad mortē vsq; ꝙstam⁹. Sic em̄ socij conuersatōis eor existētes/erim⁹ sine dubio t retributionis: vt sicut eor in t noster ꝑncipatus nimis in dño confortet: ipso ꝑstante qui hec nos fauere iubet: et facta remunerare policet Jesu chr̄isto domino nostro cum patre t spūsancto in seculā benedicto. Amen.

De sctā Maria magdalena Ser. i. i ordi. xxiiii

Agim⁹ festum beatissime Marie magdalene. In cuius conuersiōe ad nostram consolationem relucet: Larga dei misericordia in veniā facilit̄ concessa: Inflexibilis iustitia in longa corporis afflictione et penitentia: Imitabile conuersionis exemplum in perfecta renunciatione seculi: Magnum perseverantie pre-

ritū:in multitudie pulegū. Primo ap paruit magna dei miscōia in ꝙuersiōe bte Marie magdalene.qz facilis z ꝑmpta in peti remissiōe,qz plena z ꝑfecta i boni collatiōe. Facilis:qz ad pctōz remissionem semp parata. Necz vincit pctōz multitudine:magnitudine:ꝓtinuatiōe. Nō vincitur multitudine. Nā mulier hec veniam a dño ꝓsecuta ē: q̄ tñ oib⁹ vitijs plena fuit: ꝑter q̄d septē demonia ab ea ejrisse dicit Lu.viij.z Mar.vlti. Nō de pctōz vniuersitate exponit Bze.in hom. Per septē em vniuersitas designat. Nō vincit magnitudine. Nā nō solū cogitatiōe z affectu:dño z affatu peccasse credit: sed turpitudine z effectu peccauit:in q̄ est ꝓsumptio iniqtatz. Un Chrys. Aū pditiōis mereticiz vnguentū sup caput dñi fudit:grandē fidem:multā reuerētiā:mirā dam correctionē ostēdit,z qñ ꝑstituta lupanar ejsuit/tunc discipul⁹ gehennā intrauit. Qñ illa mercedē sui corpis abdicauit tūc ille pciū magistri sanguis postulauit. Satz ꝓcordat glo. Aug.z alioz. Et lz q̄dam ꝓtendant ea corpis integritatē non ꝓdidisse: freq̄nter tñ tenēt doctores q̄ etiā opa genialiū voluptati fuerit. vñ z Chrys. eam meretricē nominat. Un referunt hystorie Mariā magdalenā claritissimis ortā natalib⁹.s.ex semie regio: cū sorore Martha z fratre Lazaro:q̄ magdalū castz possedit:relicta Bethania Martbe: z parte dierū Lazaro. Nec Martha oib⁹ intēta sedula ministrabat:militib⁹ famul⁹ ac paupib⁹ necessaria dispēsabat: vacāte Lazaro militie:z Maria delitijs intēdente. Cū ē Maria diuitijs abūdabat:q̄s voluptas comes sequit:q̄nto diuitijs z pulchritudine splēduit:tanto vitijs se ꝙstrauit.

Hec vincit pctōz ꝓtinuatiōe. Necz em modico vel breui tpe purāda est sordicie:qz dicta ē peccatrix:q̄d ꝑm grāmaticos significat actū cōuersum in habitū. Sed qz libet maioz est his diuia misericordia:qñ infinita. vñ simp̄r impossibile est eā vinci a q̄libet multitudine et magnitudie pctōz.qz simp̄r impossibile ē dcm nō esse deum:z infinitū:q̄d ramē sequerek si nostris peccatz vincerek. Hec solū maioz:sed z facilis z placabilis sup malicia. vt dicit Jeh.j. Ecce ad dominicoz pedum cōtactū:ad vnum suspirijū:ad vnam lachrymarū effusionē/omnia pcā remittunt: ꝑm illud Ezech.xxxiij. In q̄cūq; hora z̄c. Accessit em retro ad pedes chr̄i: dū medicus vite/ doctrinam salutis seminaret pctōrib⁹ ꝑpter q̄s venit z̄c. Nihil postulasse dicit: nec ꝙda formasse: z ecce audiuit. Remittunt tibi pcā tua: fides tua te saluaz fecit: vade in pace. Apparuit etiā misericordie plenitudo in hoc:qz nō solū pcā dimittit vt nō puniat:sed nec improperat. Ja co.j. Nō em recordat pctōz cōuersi. Ezechiel.xviij. Oim iniqtatū ei⁹ nō recordabor Nec minus tribuit: sed grām ꝑm subiecti capacitatem infundit z dispositiōem. Unde ait dñs. Remittunt ei peccata mlta q̄nia dilexit multū. z Ezech.xxxiij. In iustitia sua quā operatus est viuet. Nihil em refert penitus ad effectum diuie misericordie qualis peccator fuerit: quantus: q̄inueteratꝰ:lz qualiter:qua mentis ardore ad deum cōuersus. Exemplū de sole eque illuminante domū diu clausam:aperta cardius fenestra z̄c. Unde sint duo equales feruore cōuersi ad deū:ab inequalib⁹ pctis: in quib⁹ etiam nō eq̄li tpe steterunt:eq̄lem tū consequunt iustificationis gratiam:z maiorē qui feruentiꝰ cōuertit: lz maiori tpe steterit in peccatis grauioribus vitijs irretitus. Ecce Magdalēa peccatrix: Martbe virgini ꝑfect. Optimā(chr̄o teste)partē assequit. De hac verificatū est illud Luc.xv. Gaudium est in celo sup vno pctore pniaz agente,id est speciali gaudio. z ex alia ratione gaudent de conuersione peccatoris quo non gaudent de iusto:quia nunq̄ cecidit. B Monstrata est nobis secundo diuina inflexibilis iustitia: in longa et dura conuersi dilectricis penitentia. Ecce dimissa sunt ei omnia peccata. In pace dimissa est:in pace cōscientie cū deo. Datum est donum sup omne donuz charitas feruentissima. Etiam vite contemplative suauitas:que est pars optima. Nihilominus ꝓsecutionem passa:trigita annis in eremo abstinentia sup̄er hominē castigata:z tanto tempore a perfectione glorie suspēsa:quo nihil magis affligere potuit: ꝑm illud Sap. Spes q̄ differtur affligit animā. Sed ꝓbata est eius patientia:eius constantia:z fortis vt mors dilectio/vinu

De ſctā Maria magdalena

Greg: ci neſcia. Quia em̄ vt dr Grego. turpitudi nis ſue maculas aſpexit: lauada ad fontez miſericordie cucurrit: dicens intra ſe. Cor contritū z humiliatū deus non deſpicies. Item. Lauabo p̄ ſingulas noctes lectum meū: lachrymis meis ſtratū meū rigabo. Siqdem vt vult Scōr dist. xiij. q. j. ārti. peccatū non remittit ſine pena vel aliq̄ equalenti in acceptatione diuina. Hā ſm phm. j. metaph. ſapientis ē ordinare. Jō nihil inordinatum in regno ſapientie eſſe poteſt. Illius ſapientie que attingit a fi ne vſq̄ ad finem fortiter: z diſponit oīa ſuauiter. Sap. viij. Siquidē pena eſt cul pe ordinatiua: ita q̄ in vniuerſo non po teſt relinqui culpa cui non reſpondeat pe na ordinatiua: ꝓter quod etiam ſimplici ter melius eſt peccatorē non correctū eſſe in pena q̄ ſine pena: vt vult Boetius. iij. de conſol. proſa. iij. Et ſi pena inuoluīta ria ordinet peccatū: no tamen delet: vt in dīnat. Pena aūt voluntaria z delet z or dinat pcm. Ereglt ergo ab ea ante pec cati dimiſſionē penā volūtariā: verā. ſ. cor dis contritionem: omnia ſua peccata com minuentē. Dicit enī. contritio quaſi rei in minimas partes contuſio. Siquidem omnia ſua peccata diſplicuerunt: nullum delectabat amplius: nec ei⁹ memoria vo luntatem in ſui complacentiā trabere po tuit. omnia contritio deleuit z abluſit: vt neq̄ reliquie maculē: neq̄ memorata al liciant: ſed magis contriſtent. Si queris. Si peccata fuere dimiſſa: quomō iterum pro peccatis afflicta: Sed ſiue pro pecca tis dimiſſis. q̄ ad culpam z penam eternā temporaliter ſit afflicta: ſiue quod verius puto: non a peccatis que pleniſſime a fon te miſericordie: ꝑuia contritione z lachry marū imbre dimiſſa fuere: ſed p augmen to gratie z plenitudine glorie: iuſte precē dentib⁹ meritis retribuēde afflicta ſit: Ju ſtitia tamen diuina in hoc nobis relucet: que etiam ſingulariſſimis z dilectiſſimis amicis non parcit: ſed tot caſtigationes p parat: quot ad ſingularem gloriam prede ſtinat. Exemplū de matre domini: Joan ne baptiſta: Job: apſis. Nonne ſic opor tuit pati chriſtum z intrare in gloriam ſuā am. Lu. vlt. Exiſgilate hic deliges z iner res/magna ꝓmia ſine laboze concupiſcen tes: doceat vos Darie penitentia: z illis Gregorij: Ad magna ꝓmia non niſi ma gno laboze ꝑuenitur. ¶ Oſtēſum no bis eſt tertio exemplum imitabile: perfe cte conuerſionis exemplum. oſtendit nāq̄ ꝓius facto/ quod poſt apoſtolus predica uit verbo: ſic inquiens Roma. vj. Sicut exhibuiſtis membra veſtra tc. Sunt enim membra anime: ſunt z membra corporis. Omnia quibus ꝓius in miniſterū pecca torum abuſa fuerat: conuerſa/verterat in obſequium chriſti. Ꝓius gloriabatur in mundo: verecūdabatur de chriſto. Nunc autem ſemoto pudore ſeculi: auda cter p cidit ad pedes chriſti. De quo Auguſtin⁹ ſuper ps. cxl. air. Illa mulier que erat in ci uitate peccatrix venit z acceſſit ad pedes ieſu. Illa impudica quōdam frontoſa ad fornicationē frontoſior: ad ſalutez irrupit in domū alienam. Amore impudico ſe pi ſtituit mundo: amore caſto adheret chri ſto. Memoriam rurſum delectationum abiecit: chriſti verba deuote ſuſcipit. Et q̄ toto cordis affectu vanitatibus inhiabat ſeculi: omnibus int⁹ z foris dimiſſis: ſe to tam obtulit ſpirituale obſequium chriſti. Sic expulſo multipliciū vitioꝝ ſatore dia bolo: chriſtum ſolum ſuſcipit in cordis ſui templo. Et amore chriſti: dolorem pecca ti/quos intus gerebat: pedum lotione: fon te lachrymarū: terſione crinium: et vngen ti ſuauiſſimi linitione/foris ꝓtraxit. De quo ꝓius Grego. in homel. Quia tur piſcdinis ſue maculas aſpexit: lauāda ad fontē miſcōie cucurrit: conſuuantes non erubuit. Hā quia ſemetipam grauiter eru beſcebat intus: nihil eſſe credidit quod ve recūdaret foras. D Dicq̄ forte. Quis mihi dabit pennas ſicut columbe z volas bo z requeſcam. Hā. Item. Quis mihi da bit fontem lachrymarū vt lauem per ſin gulas noctes lectū meum in amaritudine anime mee: ſicut hec penitens: Et item Vellem q̄dem dolere z conteri pro pecca tis: ſed non ſuffundor lachrymis: nec do lore ſenſibili compungor: aut mentis tri ſtitia concutior. Pro intellectu hui⁹ no tandū: q̄ in vindicanſe volūtarie peccati ſuum/quattuor conſiderant. ſcz Deteſtatio peccati ſiue nolle peccaſſe: que eſt diſplici tia peccati commiſſi vel omiſſi. Secun

dū qs ꝓsiderat est tristitia in parte intellectiua: vel doloꝛ in parte sensitiua. Sicdē ſm Aug. xiij. de ciuī. dei: tristitia est displicentia aie ab his q̄ nobis nolentibꝰ accidūt. Tertiuꝫ acceptatio: q̄ volūtas acceptat z nolle pcti z tristitiā ꝓsequntē. i. vult se nolle peccatū z vult tristari ꝑ peccato. Quartū velle vindicare peccatū cōmissum. i. vel lesibi infligere penā exteriozē. De tertio dicit Aug. z habek in textu dist. xliij. quarti Peccatoꝛ de pctō doleat z de doloꝛe gaudeat. Nō tamen sunt actus illi sic essentialiter oꝛdinati: dn quādoq̄ variant ſm alium z alium peccati apꝛehensiōem. vnde quādoq̄ velle vindicare peccatum p̄cedit offes alios actus: vnm. s. peccatum z eiꝰ malitia per intellectū apꝛehendit. primo vt vindicandū z detestandū: tunc em̄ statim sequit velle vindicare z imperiū voluntatis vt peccatū detestet: ex consequenti tristitia ꝓ peccato commisso vt dei offensiuo. Attamen actus detestatiōis seu nolle essentialius se habet ad peccati deletionem q̄ ceteri. Omnes hi actus sunt in hominis potestate. Ex ꝓsequenti imitari possumus Mariam peccatricē si volumꝰ Et quia actus illi regulariter ꝓiuncti sūt: z ad peccati deletionē ꝓcurrunt vt in plurimū coniunctim. ideo quilibꝫ eoꝝ potest dici largo vocabulo peccati detestatio seu etiam cōtritio. magis tamē ꝓpie detestatio siue displicentia ꝑ peccato que est nolle peccasse. contritio dicit. quia hec requiritur z sufficit sine alijs ad peccati deletionem. Qua deletione peccatum metaphorice cōteritur. sicut res coꝛpoꝛalis dum perditur/deletur. Qꝝ autem ex parte penitentis per hanc displicentiam peccatum deleatur pꝛedict. Sicut peccatum sola voluntate cōmittitur: ita ille actus qui ꝓprius z essentialius est in potestate voluntatis: principalius est inter ceteros actꝰ suꝑadictoꝝ/concurrit ad peccati deletionem: huiusmodi autē est velle nō peccasse siue nolle peccasse. Ex illo sequit q̄ contritio non est aliud nisi nolle peccasse: ex q̄ tanq̄ ex radice ceteri suꝑadicti actꝰ oriuntur. Ex illo possunt nunc elici quattuoꝛ brieues sed vtiles doctrine ad replicas responsiue. Prima. Nemo voluntatis siue arbiter: ab habenda contritione tanq̄ a re impossibili: difficilli: z extra suā potestatem constituta: se poterit excusare. pater: quia ſm Aug. libꝛo. ü. retract. Nihil adeo est in potestate voluntatis sicut voluntas ipa. Alioquin quomō domin⁹ ꝑceptisset: penitentiā agite: cū blasphemia sit dicere deū aliquid impossibile ꝑcepisse.

Secunda doctrina: Doloꝛ sensibilis z lachrymaꝝ coꝛpoꝛalium effusio nō sunt de substantia vel necessitate ꝓtritionis: imo nec tristitia mentis. Pater: quia cōtritio ſm totum illud quod ex parte nostra redditur ad peccati remissionem: est in facultate voluntatis. Alioquin quis inuitꝰ teneretur in peccato: contra illud Ezechiel xxxiij. z. xviij. Sed nec tristitia/nec doloꝛ nec lachrymę sunt simpliciter in potestate voluntatis nostre. Qꝝ aūt aliquādo auctoꝛitates loquunt de lachrymis: intelligendū est de fleru coꝛdis z̄c. Tertia doctrina stat quandoq̄ cum contritione maioꝛe: minoꝛ doloꝛis sensus z irruptio lachrymarū: z cum minoꝛe maioꝛ: ꝓpter cōplexionis varietatem: z varias alias causas concurrētes. stat em̄ quem firmiꝰ nolle peccasse q̄ nolle temꝑale damnū. Et tamē magis mouet ad lachrymas ꝑ pꝛesentiam damni tēꝑalis q̄ ꝑ detestationem peccati. z tunc sic intelligitur dictuꝫ Augustini: Sciat se culpabiliter durum: qui deflet dāna temꝑoꝛis vel amici: z doloꝛem peccati nō ostendit in lachrymis. s. interioꝛibꝰ vel exteriozibꝰ: vel culpabiliꝛ dicat defectū nature: nō moꝛum. Quarta doctrina: licꝫ doloꝛ in parte sensitiua possit esse ex nimio doloꝛe offensa cerebꝛi aut capitis. Sed quo ad secundū tantū debꝫ esse odiū peccati quantus ex aduerso amoꝛ dei: ſm cuius magnitudinem erit mensura odiū peccati deo contrariū. Sicut enim deus est super omnia diligendꝰ: ita offensa dei super omnia odienda. Ex illo nūc pꝛet q̄ nullus potest pꝛiendere excusatiōem de nō posse sequi penitentē mariam: aut non cōteri ꝓ peccatis. illa em̄ sunt in pātē nostra. Et si nō est sentimentum cuiusdam amaritudinis ꝓ pctō vt

De sctā Maria magdalena

lachrymaꝝ corporaliū irruptio: nō est cura: dū saltē assunt lachryme inclores: circūstātia finis vltimi circūstātionare. Ille em̄ reḡrunt ad pcti deletionē ꝛ detestationē. ꝛ sūt i nr̄a prāte. Sec⁹ de lachrymis exterioribꝫ corporalibꝫ. Maria ꝓ magdalena vtrūq; habuisse credit. Applica ad ꝓpositū Et oñde q̄ possibile sit nos eā imitari detestādo nr̄a pcta. ℬ Postrak demū nob magnū ꝓleuerātie p̄miū. Quātū q̄t sit p̄miū q̄ nūc frukt: q̄ nunq; ꝓuak: cogitare no possum⁹: cū nec oculꝰ vidit: nec ẽ. Sed ex ꝓuilegijs hic ꝓsecutis ꝓicere possumus aliq̄ntisper. Hanc singularis amoris igne hic spūaliter accēdit: huic se resurgens p̄mū ostendit. hāc multiplr excusando defendit. ꝓtra phariseū murmurantē. accusantē sororem. apostolos increpātes. populū iudicantē: Ecce hic peccatores recipit. Hāc denicq; in eremo humana ꝓsortia fugientē/angelico ꝓsortio sustentauit. Et randē in pace cum ꝓsūmato data securitate suscepit. ꝛ postmodum crebris miraculis exaltauit. quā sic in terris corā terrenis p̄mlauit: q̄nta gloria in celis sublimauit: Sed nūc charissimi tāto pnie exemplo excitati ad dei misēdiam fidenter cōfugiam⁹: ip̄amq; ne nobis in iustitiā conuertat poccupem⁹. Nullus nob relict⁹ est pusillanimitatis: null⁹ excusatiōis locus. Nō nos impedit pcrō grauitas: multitudo: vetustas. Infinita est misēdia q̄ expectat. sed nec minor iustitia si misericordiā negligētes ꝓrēnam⁹. necq; solū p peccatis nostris: sed p neglecta misēdia sum⁹ rōnem reddituri. Recurram⁹ ꝑ ad singularē dei dilectricē vt ꝛ ipa gram impetret imitandi Amen.

De sancta Maria magdalena Sermo. II. in ordine. XXV.

O Jmissa sunt ei pcta multa: q̄m dilexit multū. Luc. vij. ℬ Festū beatissime Marie magdalene gaudiosum est angelis ꝛ hoib⁹ iustis: sed magis pctōrib⁹ nobis. Veneramur sīḡdem in illa diuine bonitatis clemētiā: q̄ nullū pctōrē ꝓuerti volētē ꝓrēnit: p q̄ō a desꝑatiōe leuamur. Docemur ꝛ viā q̄ ad misēdie fontē lauandū ducit: p quod ad pniam inflāmamur. Quid em̄ dulci⁹: q̄d benigni⁹ q̄d ve clemēti⁹ pctōrib⁹: ꝫ pniam agētib⁹: intonari poterit hac mīsericordi redēptoris libalitate: q̄ ita oēm redeūtis aie ꝓdonat iniuriā: vt lā nec dāner vlciscēdo: nec ꝓfundat impio perādo: nec min⁹ diligat iputādo. ꝫ insup (vt aplus ait ad Rom. v.) vbi sup abūdat delictū etiā supabūdantē gram largiēdo. ita vt gandiū sit angelis dei sup vni⁹ peccatoris ꝓuersiōe q̄ sup. xcix. iustis. Luce xv. Ecce Martha ꝓginē iustā: mariā pcatricē famosissimā. Sed tāta huic in el⁹ ꝓuersiōe dilectiōis multitudo ꝓcessa ẽ. tā gra familiaritatis: vt cū pars q̄dē martha bona. sed pars marie optima dño iudice dicernat. Ait em̄: Martha martha solicita es ꝛ turbaris erga plima. Maria optimā partē elegit Luc. x. Quis denicq; accusauit mariā: ꝛ p se eaz oportuit rīdere. Si phariseꝰ murmurat iudicās immūdā Si martha q̄rit̄ asserēs ociosam. si scāda lizant apli putātes. pdigam: maria tacet. chīs excusat etiā ꝛ laudat tacentē: vt vult Bern̄. ser. ij. de septē panib⁹. Honorē deniq; quē sex⁹ femine⁹ in pma muliere pdidit dñs p hanc restituit dū vitā mortalem quā ista ꝛniuerso generi humano ab inocētia cadens abstulit: hec a peccato surgēs pma oim in chīo resurgēte videre meruit: ip̄amq; ecclie magistris apostol⁹ vōl nūciauit: in q̄ sex⁹ femine⁹ plat⁹ noscit̄ maiculino: vt cāgit Greg. homie. xxv. Ecce ipsā melam diuine bonitatis clemētiam. Sed q̄d nobis hāc nosse ꝓficit: si viā q̄ hāc veniendi ꝛ peccatoꝝ nostroꝝ maculas abluendi ignorem⁹? sed hāc nobis ope exꝑplarit maria demōstrat: ꝛ dñs doctrinalr manifestat q̄ rthemaris ꝓbulū: Dimissa sunt ei ẽ. Pro gra Aue ẽ. ℬ Remittūtur ei peccata multa: q̄m dilexit multum. Duo nobis in btissima magdalena preponunt speculāda: imo ꝓ magis imitanda. Penitētia. s. lympida purgatio: ꝛ intensa dilectio ad lauantē. Scōm est causa p̄mi sed p̄mū effectio scōi. Siquidem dilectio

ogit multitudinē pctōz. j. Pe. iij. Pctōz po expulsio augmētat z pficit charitatem vum resurgētē a pctis facit sape celestia: nō terrena: sicut apl's ait. Si ꝙsurrexistis cū cḥo q̄ sursum sunt sapite: nō q̄ sunt sup terrā. Col. iij. Ad ostensionē pmi Refert hystorie Mariam magdalenā clarissimis oztam natalib: vt ꝫ. ier. j. patuit A. Lū ꝙ Magdalena abūdabat diuitijs q̄s voluptas comes sequit: quanto diuitijs z pulchritudine coꝛpis splēduit: tāto voluptatib ac vitijs se subtraxit: nō mō pauctis z occulte: sz vniuersis z publice: adeo vt ab oib talis famaret. vñ z nomie ꝓprio ac generꝫ sui gdito: peccatrix ꝙsueuerat appellari p antonomasiā: sic Lu. ait: mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix. Hinc Marc⁹ ab ea septē demonia per dñm fuisse electa testat. qz vt Gre. exponit homel. xxxiij. septē demonia habuit: q̄ vniuers vitijs plena fuit. Licz q̄dā ꝙrēdāt coꝛpis integritatē nō pdidisse: sed cogitatōib tm̄ ac iterori z appetitu pollutā. Veste āz: apparatu exteriozi z icessu supbā. magꝫ tm̄ ꝙsonū vidēt doctoꝛib sctis/etiā oge genitali deseruisse voluptati. Hā z Ebzyp. eā noiat meretricē, necꝫ iō mirū sctā z venerāda. qz q̄ pctis ampli⁹ fuit irretita: eo pnia gratioꝛ z di miscōia latioꝛ cōmēdat. sed q̄nto pectatz fedioꝛ: tāto ad pniam pnioꝛ: magisq̄ strenua dñi aspiratē gra est inuēta, dū em cḥs docturā vite semiaret: pctōres ꝓpē q̄ rū salutē venit vocare: purgare: absoluere: Lōtigit (vt euāg. refert) eū a pharisco inui. discū. ad mā. quod cū cognouit/accubuit alabastꝝ vngēti: et stans retro sec⁹ pedes dñi/lachrymis eos rigare cepit: capillꝭ capitꝫ sui tergere: osculari: z vngēto vngere.

¶ Audistꝫ Mariā famosam peccatricē: ꝑderate eā pfecte penitētē: dignos pnie fructꝰ facientē: Et singulis vitijs singulas satisfactiōes singulas opponentē. Pri⁹ q̄dē nō nisi mlto pedisequa famꝰoꝛ stipata nūero/vanigloziosa incessit. An peccatz gliari: de religione ꝓfecūdari didicit. Huc publicꝫ pctis pniam publicā supaddēs: cōuiuātes publice idez sed sola: nō vocata: non iussa ingredi: atq; inter epulas ñ erubuit lachrymari, quia em fm Greg. in homel. turpitudinis sue macylas aspexit: lauandas ad fontē miscōie cucurrit: conuiuantes nō erubuit. Hā q̄ semetipam graiter erubescebat intus: nibil esse credidit q̄d verecūdarek foras. Pri⁹ ceterꝫ despectꝫ p diuitiaꝝ pompa ac coꝛpis specie supbiens/omnib se ꝓtulit. Hunc ꝓ doloꝛis acerbitatē quo illicita cōmutauit gaudia: lachrymarū multiplicitas cōtestat. Quib lariter effusis/dum pedes dñi rigat: sacratissima christi vestigia imitatura: valefaciens peccatis: mentis z coꝛpis munditia se spopondit. Prius oculis illecebroſa cōcupierat: sed hos iam p pnia conterēs flebat. Capillos ad vltⁿ compositionē exhibucrat: sed iam büiliter lachrymas illis impedib domini tergebat. Pri⁹ illicitꝫ actibus intenta vnguentis p odoꝛe sue carnis sibi adhibuit: quod pauꝑibus negauit: sed docīpm iā dño laudabiliter z copiose offerebat: ad caloꝛis refrigeriuꝫ: et doloꝛis ex laboꝛe itineris mitigationem. Ore suba dixerat: ac labioꝝ basijs libidinem pvocabat. sed pedes dñi osculans: hec in redemptoꝛis sui vestigia figebat. Ecce singulis vitijs singula apposuit virturū medicamina. Et sicut Gregoriꝰ ait dom. xxxiij. quot in se habuit oblectamta: tot inuenit de se holocausta. Conuertit ad ꝓtutū numerū/numerū criminū: vt totum seruiret domino in penitentia/quicḥd ex se deū cōtempserat in culpa. Jam opere docuit qđ prius apostolus predicauit. Sicut em exhibuerat membra sua seruire immunditie z iniquitati ad iniquitatē: Jta nunc exhibuit membra sua seruire iustitie in sanctificationem. que seruitia quia ex vera fide processerunt/audire meruit: Fides tua saluā te fecit. Et quia hanc fidem charitas adoznauit/audiuit: Dimittunt ei pctā multa quoniā dilexit multum. Et ita patz pmū. D Audistis quomō mulier sancta pfectam agens pniam/meruit multoꝝ remissionem peccatoꝝ. Attēdamus et nunc dilectionis sue pfectionem: qm̄ dñi testimonio dilexit multū. Et q̄dem oim̄ peccatoꝝ remissio restis erat: quia magna fuit in ea charitatis pfectio. Charitas em̄

De sctō Jacobo apostolo

ſm Greg. ignis eſt: culpa rubigo. Tanto oūt ampli⁹ pcti rubigo ꝙſumit: ꝙnto pec/catoris coꝛ magno charitat⁹ igne cremak: vt ôt Grego. Verū hec quō in dies aucta ſit: ipſa et⁹ vita atq; ꝙuerſatio ꝓbat. Conuerſa nāq; ad dñm: incipientiū: ꝓficientiumq; gradus ſtatim tranſilīt: ꝓfectoꝛ ſtatum tenuit. continuo em̄ omnia mente reliquit: vniuerſa trāſitoria ſprenit: ſoli dño intēſiſſimo amoꝛe adheſit. A pedib⁹ illis ſacroſanctis apud q̄s indulgentiā meruit ſepari non potuit. tranſcurre euangelium vbiq; inuenies eam: aut iuxta pedes dñi ſedentē Lu. x. audire verbum eius: aut ad pedes cadentē. Joā. xj. aut pedes vnguentis refrigerantē. Joā. xij. aut pedes tenentē. Mat. xxviij. Ita iquā dñi amoꝛe abſoꝛptā: vt coꝛporali miſterio deſeruire diſſimulabat: coꝛ etiaz que ad chr̄m ꝓtinebāt: ne vel ad modicū ab eo ſepari ꝓtingat: ita vt Martha ſoꝛoꝛ eius etiaz aduerſus domi/nū pia q̄dam ꝓmota ſollicitudie cauſabat. Dñe inq̄t non eſt tibi cure q⁹ ſoꝛoꝛ mea reliquit me ſolā miſtrare: dic illi vt me adiuuet. Lu. x. Hinc ſequit p̄dicantē: patiētem non dereliq̄t: ſed nec a mortuo ſeparatur: ſtat ad monumentū: ploꝛat: recedēti/busq; aplis ipſa non receſſit. Et q⁹ p̄ cunctos ſtanter dilexit: prima omniū videre meruit viuū/quē queſiuit mortuuz. Ipſa cū aplis vidit aſcendentē/cū q̄b⁹ z in conclaui ſp̄ſctm accepit. Diuiſis deniq; diſcipulis dñi: ipa a btō Petro/beato Marcimino cōmēdak: q̄ vna ſecū z bris Lazaro: Martha conterminis et⁹: Marcilla pdiſſeq; Marthe: btō Cedonio ceco nato a chr̄o illūmato: aliis q; fidelib⁹ in naui ſine gubernatōe/fluctib⁹ marz ab ifidelib⁹ exponunk abſoꝛbēdi. Sz nutu dei ad Marſillia deuenerūt tē. vt in hiſtoria. Lucrata Marſilia z Aguenſi ciuitate: amoꝛ impatiens cā mōo cōuerſari diuti⁹ non ſinebat. Sed vt oib⁹ relicto ſuo ſoli dilecto intenderet: nulla ab eo tranſeuntiū cōſolatio retraheret: aſp̄rimā petijt eremū: ac locū in eo cauum: in quo nec aquarū fluenta: nec arboꝛ aut herbaꝛ erant ſolatia. ibi trigīta annis omnib⁹ hominib⁹ incognita habitauit. Sed ecce q̄ vniuerſam mōi cōſolationē ꝓ dño quez amauit (ne diſtractus amoꝛ minueret) contempſit: a domino mirabiliter viſitat. nam q⁹ ſingulos dies leuctes ab angelis in ethera leuata tē. vt in hiſtoria. Ecce magnitudinē amoꝛis teſtantur tāmirāda beneficia ſaluatoꝛis. Nos ergo dilectiſſimi nō incaſſum hec audiuiſſe patiamur. Imitemur ambulātē in via vt q̄uenire ad eam mereamur regnantem cum chr̄o in patria.

De ſancto Jacobo Sermo vnus in ordie. xxvi.

Recitetur primū loco thematis euangelium dñi.

INter ceteras cauſas ob q̄s ſancta mater eccle/ſia ſanctoꝝ ſolennia nob⁹ ꝓponit: hec non minima foꝛe dinoſcit: vt ſic viua exēplaria nobis ꝓpoſita: diligēter imitari curem⁹. Et cū illud veꝝ ſit de q̄libet ſancto: magis tñ illi nob⁹ imitandi ꝓponunk q̄ chr̄o ſanctoſanctoꝝ magz iuncti fuerūt: z ita maioꝛi ꝓfectiōe claruerunt. Noſtra em̄ ꝓfectio ex acceſſu ad deū metiri hz. Jūct⁹ po fuit chr̄iſto Jacob⁹ maioꝛ cui⁹ ſolennitatem hodie celebramus vt ꝓpinquus p̄ pinquitate: carnali familiaritate: nomis ſignificatiōe z paſſione. Primū ꝓpinquitate carnali: qua erat nepos eius z conſobrinus. Anna em̄ tres viros habuit: ex q̄bus tres Marias genuit. Primus Joſeph chr̄m vñ genuit Mariā matrē chr̄i. Secūdus Cleophas vñ genuit Mariā matrē minoꝝ Jacobi z iuſti Joſeph: Simonis z Jude. Tertī⁹ Salome: vnde genuit Jacobū maioꝛē z Joannē euāgeliſtam.

Prima Maria iuncta fuit Joſeph p̄i putatiuo chr̄i. Scōa iuncta fuit Alpheo patri Jacobi minoꝛis: Joſeph: Simonis z Jude. Tertia Zebedeo p̄ri Jacobi maioꝛis z Joānis euāgeliſte. Et ita Jacob⁹ maioꝛ z chr̄s/ filij ſoꝛoꝝ fuerūt. q⁹ genit⁹ ex Zebedeo patre z Maria matre Salome: ſoꝛoꝛe virginis matrz chr̄i. Scōo p̄ pinqu⁹ fuit familiaritate: q⁹ ad ſecreta eū chr̄s recepit: vt pater i puelle reſuſcitatōe Luc. viij. Frem in tranſfiguratione glo/rioſa. Luc. ix. Frem in agone: dum triſtitiam mortis exp̄oneret. Matth. xxvj. Ju

bis/oibꝫ secretis: Petrū Jacobū ⁊ Joan
nē secū habuit: ceteroꝫ dimissis. Tertio no
minis: significatiōe. Interptat nancꝫ Ja
cob supplātans festinanter: sive supplanta
tor. Sic Esau de Jacob patriarcha: cum
ipe Jacob patri cibū attulisset eū ꝓuenīē
do: ⁊ Rebecce monita seq̄ndo: ait Gene.
xxvij. Juste vocatū est nomen ei⁹ Jacob.
Supplātauit ei me. en alta vice. Supplā
tauit sl̄ḋē diabolū ois honestatis inimi
cū de formi ꝙuersatiōe: ⁊ oim viciox euul
siōe: vt ptz de Hermogene ⁊ Phileto suo
discipulo: ꝙs ꝙuertit ⁊ diabolū religauit.
Supplātauit carnē ꝓpriā eā domādo ⁊ in
futurē spūs redigēdo: mōm ipm ꝙtenen
do cū oib⁹ pompis suis. Quarto fuit ꝓ
pinqu⁹ dño mortis ꝙformitate. qm̄ ly nō
sicut dns crucifix⁹ est: hoc est ligno exteri
ori corporalr affixus: calicē tñ dñi ꝑfūter
bibit: dū sponte ex obediētia se morti obtu
lit pro chr̄o. Nec cū viuere potuisset amo
re vite ꝑsentis a deo recessit: sed fortit mor
tem sustinuit ꝓ veritate fidei qua chr̄istus
dns vocauit: ⁊ ipe p̄dicauit. Huc itaq; si in
tercessorē ⁊ patronū habere cupim⁹: ni bis
p̄dictis oportet eos viriliter imitemur.

B Sed dicis: Quō calicē passionis cū
ste Jacobo bibere potero: cuꝫ ecclia a ty
rānide ꝑsecutiōis nūc libera euadat ⁊ nō
sit ḋ morte infligat: Ad h̄ dicit ſm mentē
Bede in homel. festi p̄sentis: ꝙ duob⁹ mo
dis calix bibit. Uno mō cū a ꝑsecuto
re illata mors ꝓ chr̄o patienter suscipit ꝓ
ut fecisse legit sci martyres. Alio mō cū
mēs ad passionē (si tps ⁊ loca hoc pactuꝫ
lauerint) ꝓmpta habet seu cum vita mar
tyrio digna gerit. tota em̄ christiani homi
nis vita crux ⁊ martyriū: vt ait Da
mus in sermōe. Un ⁊ crux dñi nō illa tm̄
dr ḋ passiōis tpe ligni affixiōe ꝙstruit: sed
illa que toti⁹ vite curriculo cunctaꝫ disci
plinarū ꝓtutib⁹ adaptatur. De qua salua
tor inquit Qui vult venire post me tollat
crucē suā ⁊ sequat̄ me. Manifestū em̄ est
nō omes martyres qui secuti sunt dñm li
gno fuisse affixos: sed neq; Paulū cū ait.
Mihi aūt absit. Hoc aūt Paulus in
quit: vt intelligam⁹ crucem non ligni esse
patibulū: sed vite virtutis q̄ ꝓpositū. Ita
q; ois chr̄ian⁹ christiane ⁊ ſm deū viuēs:
martyr. i. christi testis dici potest. Omnis
ꝓ ille qui voluptate voluptat nō ſm deuꝫ
sed ſm carnē viuēdo: crucem domini ferre
recusat. L Docet hoc idem Bēḋ. in
homel. dñici dul⁹: Cū (inḋt fratres charissi
mi ⁊ si nihil tale ꝓpetiamur: si nō vincula
nō verba: nō carceres: nō supplicia coꝫpis
alia: nō vllam hoim ꝓsecutioem ꝓpter iu
stitiam tolerem⁹: calicē tñ saluatoris acci
pere ⁊ martyrū palmā obtinere valem⁹: si
castigare coꝫp⁹ nr̄m: ⁊ idipm̄ fulcuti sub
ūcere curam⁹ si in spū humilitatis ⁊ anio
ꝓtrito dño supplicare assuescimus: si illa
tas a ꝓtimo ꝙtumelias placida mēte sus
cipe saragimus. si ⁊ eos ḋ nos odio bñt: ḋ
iniurias nobis inferūt diligere. his bñfa
cere: ꝓ hoꝫ vita ⁊ sospitate gaudem⁹ exo
rare: si cū fructe patiēte bonoꝫ ḋq; opeꝫ
fructib⁹ adornari ꝙtēdim⁹. Talis em̄ ꝙ ser
uātib⁹ nobis ⁊ corpa nr̄a (iuxta apli vocē)
hostiā viuentē: sctam: deo placētē exhibē
tib⁹: dño largiēte dabit: vt cōmuni cū eis
ḋ mēbra sua in morte ꝓ chr̄o dederūt glo
ria remuneremur. Hec ille. D Sed
forte aliquis adhuc ꝙtendit dicēs: Quo
modo in exemplū imitationis ꝓponit: ḋ a
chr̄isto de sua indiscretione redarguit. Ait
em̄ chr̄s in euāgelio. Nescitis ḋd petatis:
Ubi filij Zebedei de ignorātia reprehendū
tur. Sed notandum q̄ spiritussanct⁹ au
ctor scripture: nedum laudata sed ⁊ erra
ta sanctoꝫ quandoq; nobis innotescī vo
luit. nō vt malum sequamur: sed vt cogni
tum vitare curemus vt itaq; recte viuen
di ordinem nobis in euangelio dominꝰ in
nuaret cunctis fidelibus sequēdum ait:
Calicē meū bibetis: sedere aūt ad dextē
ram meā nō. Errabāt em̄ in hoc qꝫ po
sublimitatem p̄miox a domino petebant
q̄ operum perfectionem: cum tamen ad
huc ꝙstituti essent in via laborīs. vnde ad
viam laborīs qua ad premiū retributiōis
pertingere possent: magister eos reuocat
dicens: Nescitis quid petatis. Calicē me
um bibetis. id est mihi in mortis similitu
dine/in diutina carnis crucifixione: vitio
rum supplantatione: mundi ⁊ diaboli sup
pressiōe similes eritis, ⁊ sic beatiū vite q̄
cipere poteritis, ipsi ꝓ ordine prepostē
ro postularunt premium scilicz ante labo
rem ⁊ in loco laborīs. L Unde eorū
peritio multiplici ratione erat indiscreta

De sctō Jacobo maiore

Errauerūt em̄ in q̄tuor in sua petitiōe. s. in materia: in ordine z forma: in causa ꝛcedendi: in mortuo z fine petēdi. In materia: qz petierūt q̄ nō sunt nec erūt. Pīi regno celoꝝ nō est sinistra. etem̄ in p̄fectione victimi examinis oēs electi stabūt a dextris: reprobi a sinistris. Dat. xxv. Statuet oues a dextris: z hedos a sinistrꝭ. In illo regno nihil sinistruz/nihil triste/nihil displicens: sed oia sunt dextra: oia pspera oia dulcedine z delectatōe plena. sed cū sinistra chr̄i in bono accipiāt: psentis ecclesie vita designat. sm illud Prouer. iij. Lōgitudo dierū in dextera ei⁹. In sinistra diuitie z gloria. In dextra longitudo: qz eternitas pacis. In sinistra diuitie meritoꝝ z gloriatio in spe filioꝝ dei. Rom. v. In ordine z forma petendoꝝ similr errabāt. nā ꝑpostero ordine petebāt: regnū. s. sine meritis: terminū sine via. Nam vt ait Beda sublimitatē p̄mioꝝ a dño poti⁹ q̄ pfectionē operū q̄rebāt. Cū sit vnica certa z infallibilis est via ducens ad terminū: frustra petit termin⁹ dimissa via. qz sine via ad terminū nō quenit: z ambulanti p̄ deuia termin⁹ nō negabit. Primo opet pfectio q̄ est via ad regnū petēda est: z terminus nō negabit. Errabant etiā in causa ꝛcedendi: dū sperabant ꝑter carnalē ꝓpinquitatē ad chr̄m se alijs p̄ferēdos in adeptione regni: qđ nō dat carnalibꝫ ꝓpinqs sed facientibꝫ volūtatē patris. hi em̄ sunt spirituales ꝓpinqui. Hinc extendēs man⁹ in discipulos ait Mat. xij. Quicunq; fecerit voluntatē patris mei q̄ in celis: ipe me⁹ frater/soror ac mater est. Nō em̄ est psonaruz acceptio apud deū. Act. x. In oi gēte qui timet deū z opat iustitiaz: accept⁹ est illi. Errabāt in motiuo: intētōe z fine petēdi. qz ex inordinato appetitu excellētie q̄ suis ꝛdiscipul⁹ p̄ferri affectabāt: cum tñ via ad regnū sit būilitas. qz angusta porta. Hinc dns ait: Principes gentiū tē. Luc. xij. Et ita vex est q̄ q̄cunq; in platōe est ꝛstitutus: seruus est subditoꝝ. ℣ Quo contra dc̄. p viatorib⁹ sumank doctrine. Pria Ad hoc sum⁹ chr̄iani viatores vt in chr̄m firmiter credam⁹: z eum sup oia charitative diligam⁹: eo q̄ fruitanq; summa z vltima brītudine nra fiducialiter z efficaciter delideremus z sperem⁹. Hec doctrina nobis in via ꝛstituta sit quasi signum ad metā ad qđ in oib⁹ actionib⁹ mētis nostre oculos dirigam⁹: nec aliqñ ab eo deflectamus. Sicut em̄ quilibet industris artifex aut opator nō solū finē certū q̄rit z amat. sed z certa media eligit ad q̄ omis ꝓpositi sui intētionē dirigit. z p illa finē p̄cipalē intentū assequi p̄tendit. sic p agriculturaz agricola: p mercantias negotiator diuitias adipisci laborat. Nec tātū diuitijs q̄m tum agricultre z negotiationi intendit: nō dubitās dis bene actis diuitias z fruges secururas. Ita z nos cupiētes regnare cum chr̄o ad h̄ omnē opam z sollicitudinē dirigere debem⁹ vt chr̄i mādata custodiam⁹: vt in chr̄m credam⁹: pure z pfecte eū diligam⁹. in eū quoq; spem nr̄am ex efficaci voluntatis sue executione attollam⁹. Quantū em̄ in h̄ medio z cursus nostri agone, pficim⁹: tanto ampli⁹ ad beatitudinē appropinq̄mus. quā indubitanter sm̄ p̄missa in euāgelio nob⁹ retribuet chr̄istus q̄ via ꝑ̄tas est z vita. ℣ Scda doctrina. Diuia clemētia statuit nō velle quenq; rōnis vsum habentē in celo beatificare/q̄ recusat cū chr̄o calicez passiōis in via bibere. Hec ꝓpositio ex multis scripture passib⁹ claret. Sicdem passionis calicē bibere (vt supra patuit) est chr̄o fide/spe/z charitate adherere: seu ei⁹ mādata seruare: ac ꝛsilia p loco z tpe ac sm animi p̄parationem. Necesse est q̄ volentes saluari vt fidē quā q̄de tenet z ore ꝓfitet: et ꝛ ope mādatoꝝ obseruātiā diligent obseruet. Si vis ad vitā ingredi/serua mādata: inquit chr̄s Mat. xix. Et iam ascēdēs in celū dixit: Euntes docete oēs gētes baptizātes eos in noie p̄is z filij z spūsancti. docētes eos seruare omnia q̄cunq; mādaui vob⁹ Matth. vlt. Nō em̄ est suus maior domino. Joan. xiij. Item. Nō ois q̄ dicit mihi domine dñe tē. sed q̄ facit voluntatē patris mei. Mat. vij. Et innumera talia habent in scripturis testimonia. Ad hoc plura loquit brūs Aug. in de vita chr̄iana. q̄ poteris ad ꝓpositū applicare: z scripturas latius adducere. Suppono ex p̄missis q̄d sit crucē dñi portare: sm deū. s. viuere: non sm carnē tē. Studeam⁹ g̃ calicē sctō Jacobo calicem dñi bibere: qrūs complātari similitudini mortis eius simul z resurrecti

onis possimus esse cōsortes ꝛc̄. Tertia doctrina que est corollaria ad p̄cedentes. Nullus adultus nisi fuerit martyr hic in via: a deo p̄mlabik in patria. parz ex p̄mis sis. Solum em̄ chr̄ianus christiane viuēs saluabik. ꝛ omnis talis fert crucem domini: ꝛ chr̄o sua vita testimoniū ꝓhibet. ꝛgitur. ℣ Sic ergo epilogando p̄dicta parz quō Jacob⁹ iunct⁹ fuit dño: ꝛ ita nobis venit venerand⁹. Q⁹ indiscretā habuit petitiōem ꝓra quā aliquot postre sunt doctrine morales. Studeam⁹ ꝛ tacꝫ rationalem habere petitionē in petendo deum Habemus em̄ petere necesse. quia nō sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis quasi ex nobis: sed omnis sufficientia nostra ex deo est. ij. Cor. iij. Peram⁹ igit nō peritura bona: sed vera ꝛ p̄manentia: eterna ꝛ non caduca. Peram⁹ virtutes ꝛ inducentia gratiā. Intendam⁹ in omnib⁹ deū/ fuantes hanc chr̄i regulā. Primū q⁹ rite regnū dei ꝛ iusticiā eius: ꝛ hec omnia adicientur vobis.

De sctō Laurētio martyre Sermo vnus. in ordine. XXVII.

QVi parce seminat: parce ꝛ metet. ꝛ q̄ seminat in benedictiōib⁹: de benedictionib⁹ ꝛ metet. ij. Cor. ix. A Leo papa in p̄mōe de sctō Laurētio sic inquit. Cū omniū sanctorū ꝓtū ꝛ tot⁹ plenitudo iusticie de illo amore nascat quo de⁹ p̄ximos⁹ diligit. in nullis p̄fecto hic amor sublimi⁹ excellere clariusq̄ fulgere q̄ in debatissimis martyrib⁹ inuenit: q̄ dño nostro Jesu chr̄o p omnib⁹ hoib⁹ mortuo tā p̄pin qui sunt imitatiōe charitatis q̄ similitudine passiōis. Quāuis em̄ illi dilectioni ꝛ domin⁹ nos redemit nulla cuiusq̄ beni gnitas possit equari. quia aliud est p iusto mori dominē sua necessitate mortuū. aliud p his occūbere a debito mortis alienū Uuleū tñ vniuersis hoibus etiā martyres ꝓtulerūt, quor fortitudine ita eius largitor vsus est dñs vt penā mortis ꝛ atrocitatē crucis nulli suor vellet esse terribilē: sed multis faceret imitabilē. Si q̄ nullus bon⁹: sibi soli est bon⁹. Nec cuiusq̄ sapiētis sibi tm̄ sapiētia est amica. Et hec vera rū natura ꝓtutū est abstractū p̄ ꝓcreto vt multos a tenebroso abducat errore q̄ eam clar⁹ est lumine: ad eruditendū dei pl'um nullor⁹ est vtilior forma q̄ martyrū. Sic eloquētia facil' ad exhortādū, sit rō efficax ad suadēdū. validiora tñ sūt exēpla q̄ verba: ꝛ plani⁹ est ope docere q̄ voce. Cū ergo omnis vera virtus nascit ex amore dei ꝛ ꝓximi, ꝛ amor talis magis relucet in sanctis martyrib⁹ q̄ in ceteris sanctis. Nam maiorem charitatē (teste Joanne ca. xv.) nemo habet q̄ vt ponat animā suā p̄ amicis. Omnis quoq̄ virtus hoc est ꝓtuosus aliū trahit ꝛ allicit veluti exemplar perfectionis ad ꝓtutem. quia nemo bonus sibi soli est bon⁹. ideo in nullis sanctis est vtilior ꝛ p̄fectior forma ꝓtutū q̄ in sanctis martyrib⁹. In quo excellentissimo genere beatus martyr Laurenti⁹ cuius passiōis dies illustris est hodie: q̄ gloriosa polleat dignitate viz est ꝓpatibile: nō dico effabile. Hoc etiā eius p̄secutores sentire potuerunt cum illa mirabilis animi fortitudo de chr̄i p̄cipaliter amore concepta: nō solum ip̄is nō cederet: sed etiam alios ad tolerantie exempla roborabat. Unde nō immerito Laurenti⁹ ōr quasi laureā tenens Laurea p̄ corona est victor. Uicit nāq̄ nōm/ diuitias spernendo: omia arbitrās vt stercora vt chr̄m lucrifaceret. Diabolū tyrannū/ Decium cōtemnendo. Seipsum penas sibi immaniter illatas deridendo. Attentissim⁹ fuit aplice doctrine auditor. Nō auditor obliuiosus, q̄m que aure audiuit: ope fideli⁹ impleuit. Audiuit: q̄ parce seminat ꝛc̄. Et vere ita est vt dixit p̄co ꝓfitaris reste chr̄o: Qua mēsura mēsi fueritis remetiet vobis ꝛc̄. Luc. vj. Nō q̄dez eq̄li p̄m q̄ntitatē. vbi em̄ remaneret illud chr̄i ꝑbum: Mēsuram bonā ꝛ p̄fertā ꝛc̄. vbi s. Et itez. Qui reliq̄rit p̄em ꝛc̄. centuplū accipiet ꝛ vitam eternā possidebit. Mat. xix. Et nō sūt ꝓdigne passiōes hui⁹ tp̄is ꝛc̄. Rom. viij. Nā q̄ō i p̄senti est momēraneū ꝛ leue tribulatiōis: sup̄ modum sublimitate eternum glorie pōdus operat

De sctō Laurentio

bik in nobis. ij. Cor. liij. Est autē mensura equalis fm ꝓportiōem: ita vt qui min⁹ seminat min⁹ metat, z qui magis: magis zc. omnes tamen vltra cōdignum. qz pro regali eternū. Quod caute innuit aplūs cū nō ait, Quantū quis seminat rātū metet. sed: q̄ parce seminat zc. Aue. B Videndū ꝓmo que semina z quis fructus messionis. Secūdo qualiter beat⁹ Laurentius seminat, z de fi. Semen de quo aplūs loquit ꝑ respectum dicit ad semē materiale. Sicut em semen materiale alicuius arboris vel alterius rei e terra ꝓducte ꝓncipium est fructus excrescentis: ptere requirēs terrā bonam z cultam z stercoziatā: ac desuper celi influentiam vt surgat in fructū. ita semen spirituale est aliq̄d in terra rationali protectū vnde fructus excrescit. Est autē semen tale spūale in nostro ꝓposito opera ex voluntatis libertate procedētia: ac per hoc ad laudem vel vituperium imputabilia. Fructus ꝓo intelligitur merces que ꝓ labore operis impenditur. Hoc autem semen simul z fructus pro operis z mercedis diuersitate variat. vnde est semen fm carnem: z est semen fm spiritum. Semen fm carnem sunt opera carnalia: que apostolus Paulus enumerat Gal. v. dicens, Manifesta sunt opera carnis: que sūt fornicatio: immūditia: impudicitia: luxuria idolox fuit⁹: veneficia: inimicitie: zēröes emulatiōes: ire: rixe: dissensiones: secte: inuidie: homicidia: ebrietates: comessatiōes z his similia, q̄ talia agūt regnum dei nō possidebūt. Semen fm spm est opa fructū

Ex quo aduertendū ꝙ opa carnis non dicunt ea que ꝓ carnis organa fiunt. Nā inter opera carnis enumerat seruitutē idolozū: inimicitias: inuidiā: dissensiones: sectas: q̄ nō sunt corporis sed animi. Sic inter fructus spūs annumerat zpinentiā: castitatē: q̄ ad corp⁹ ꝑtinēt. Que ꝙ sunt opera carnis: certe sunt opa carnalis voluntatis legi rōnis nō subiecte: elicita vt ipa ra. Est em volūtas carnalis volūtas legi dei sine legi spūs z rōni nō subiecta. Sic e regiōe opa spūs: sunt opa spūalis volūtatis. Volūtas spūalis est volūtas zsentanea legi dei z rationi. Corollariū. omnia opa vitiosa sunt opa carnis. Et omnia opa ꝓtuosa sunt opa spūs. L Fructus autē carnis mors est z iterit⁹ sempiternꝰ. Stipendia peccati mors. Roma. vj. Fructus aūt spūs q̄ z finis est vita eterna. ibidem. De hoc pulchre loquit aplūs Gal. vj. Nolite inq̄t errare: deꝰ nō irridet. qm q̄ seminat hō hec z metet. qui seminat in carne de carne metet corruptionem. z q̄ seminat in spiritu: de spiritu metet vitam eternam. In nostro ꝓ themate de bono semine loquit apostolus: quod nihil aliud ē q̄ opus meritozium. hoc solū requirit terram bonam z cultam: hoc est voluntatez mādatox dei obedientia exercitatā: z gratiā dei tanq̄ rozidū imbrē z influētiā celestem desup incrementū dantē. Hec em duo necessaria sūt ad meritū vt tradit magister dist. xxvij. li. ij. Nullū inq̄t meritum est in homie q̄ nō sit ꝑ liberū arbitriū ex parte, Sed in bonis merendis causa principalis gratie attribuitur z acceptatiōi diuine. quia ꝓncipalis causa bonox operum meritoziox est ipa gra: qua liberum arbitrium excitat z inclinat ac iuuat voluntas hominis vt sit bona. Hinc apostolus j. Corinth. iij. Ego plantaui: apollo rigauit: deus aūt incrementū dedit. Sed q̄ntum ad substantiā operis sunt ipius voluntatis que est potentia vtens habitu zc.

D Tale semen btūs Laurentiꝰ nō parce sed in bñdictiōibꝫ seminauit. qz velociter/largiter/hilariter. Velociter: qz non distulit bona facere meritozie: sed iuuenis cepit. Nā beato Sixto qui eū de hispania romā adduxit obedientissime adhesit: ꝓpter quod z eū suū archidiaconū cōstituit Henricꝰ dū btūs Sixt⁹ a Decio tent⁹ in carcerem duceret: beat⁹ Laurēti⁹ nō expectauit donec ad martyrīū duceret. sed vltro se itez atq̄ itez obtulit. vñ ait, Quo pgrederis sine filio pater: q̄ sacerdos sine te sine ministro ꝓcedis: Nunq̄ sine ministro sacrificiū offerre ꝓsueueras. Quid in me displicuit paternitati tue: Exiri certe vide legendā. Et btūs Sixt⁹. Nō ego te desero neq̄ relinquo: sed maiora tibi debentur pro fide christi certamina. Nos q̄ si senes leuiozis pugne cursum suscipimus: te quasi iuuenē glorioziox manet triumphus. Post triduum me sequeris sa-

erdotē leuita. Et itē dñ ad decollandū duceret: post eū clamauit dicens. Noli me verecūdāre parer sancte: q̄ thesauros tuos expendi. Ecce quanta velocitate omni semota moza/ad mortē ꝓpter chr̄m ꝓperauit. E Largiter seminauit q̄ois dedit nihil sibi retinendo. dedit eīm res exteriores pauperib⁹: corp⁹ torroribus: animā dei famulatib⁹: miraculorū gratiam miseris indigentibus. Primū dedit res exteriores: thesauros. i. ecclesie largiter pauperibus fidelibus dispēgendo: vt de eo singulariter dicat. Dispsit dedit pauperib⁹. Hinc Leo in sermone ait. Cum furor gentiliū potestatum in electissima queq̄ christi seruiret mēbra: ac ꝑcipue eos qui ordinis erant sacerdotalis impeteret: in leuitam Laurentiū qui nō solū in ministerio sacramentor̄: sed etiā dispensatiōe ecclesiastice substantie ꝑminebat: impi⁹ ꝑsecutor efferbuit: duplicē sui p̄dam de vni⁹ viri cōfessione sibi ꝓmittes. quē si fecisset sacre pecunie traditorē: faceret etiā vere religionis exortem. Armat iracq̄ gemia face bomo pecunie cupidus z veritatis inimic⁹. Auaritia/vt rapiat aurū. Impietate/vt auferat cōtentū. Postulat sibi ab immaculato sacrarū p̄side opes ecclesiasticas quib⁹ auidissimus inhiabat. cui leuita castissimus vbi eas repositas haberet ostendens: innumerosissimos sanctor̄ pauperum obtulit greges. In quor̄ victu atq̄ vestitu inamissibiles crediderat facultates: que tanto interius erant sathe: quanto sanctius probantur expense. Secundo dedit corpus torroribus: nō simplicibus sed exquisitis tormentis tradendū: put in eius legēda lacius habetur. De quo Leo vbi supra ait. Fremit predo frustrat⁹ (supple quoad res exteriores) z in modum religionis/qui talem diuitiar̄ vsum instituisset exardescēs: dire ꝓtionē thesauri portoris aggredit: vt apud quem nullam denariorum substantiā reperisset: illuc depositum quod sacrari⁹ erat diues auferret. Renunciare christo Laurentiū iubet: et solidissimā illaq̄ leuitici animi fortitudinē virḡ patrat vigere supplicijs. quorum vbi prima nihil obtinent: vehementiora succedunt lacertos artus et multa verborum sectione cōscissos: subito precepit igni torreri: vt per cratem ferream que iam de feruore continuo vim de se haberet vrendi: conuersorū alteratione membrorum fieret cruciatus vehementior: et pena productior. Deidit tertio animam deo: et diuinis famulatibus. Nam multo charitatis igne corpore z anima feruens/sese obtulit deo. Unde Leo vbi supra. Superare charitatem christi flamma non potuit. et segnior fuit ignis qui foris vsit cū qui intus accendit. Hinc ait: Assatus te non negaui: interrogatus/ te confessus sum: assatus gratias ago. Quarto dedit gratiam miraculorum miseris indigentibus: vt patz in illuminatione Lucilli: in cōuersione Ipoliti romani militis: ac subuentione multiplici miserorum. De quo latius in Legenda. F Tertio seminauit hilariter. z cum gaudio spiritus cuncta passus est. Letens quia hilarem datorem diligit deus. Nam cum Decius singula sue crudelitatis arma comportasset: ac ea in martyris penis expendere minatus esset: ait Laurentius Decio. Infelix/bas epulas semper optaui. et Valeriano: Disce miser q̄a carbones tui refrigerium mihi prestant: tibi autem eternum supplicū. Unō Leo vbi supra. Nihil obtines: nihil proficis/ seua crudelitas. seuisti persecutor martyris: seuisti et auxisti palmam dum exaggeras penam. Deinde hilari vultu ait Decio: Miser assasti partem vnam: gira aliam et manduca. Et ozans pro astantibus in exultatione spiritus ait ad dominū. Gratias tibi ago domine quia ianuas tuas ingredi merui. Et hec dicens/spiritum deo reddens: laborem z martyrium tanq̄ seminandi officium consummauit.

G Sicsic sanctus ille in benedictione seminauit largiter: sed longe abundantius messuit. Nam pro temporalibus eterna. pro terrenis celestia. pro corpore mortali corpus immortale et glorio sum. pro anima sua deum. pro operibus gratie gaudium sempiternum. Coniunctus est illi in cetu sanctorum: pro quo tāta sustinuit in medio peccatorum. Glorificatus est in celo inter angelos: honoratus in terris inter sanctos. quia iracq̄ di

De sctō Bartholomeo apost.

sperſit: dediteq; pauperib⁹: iuſtitia ei⁹ manet in ſeculū ſeculi. Hic in memoria ad exemplū. In eterna ꝓ patria ad premiū. Et q̄ nunc ſup ceteros martyres honorab⁹ in ecclesia ꝓuilegiata celebratōe: in celo longe amplius coronab⁹ gl̄ia t ſeraphica exaltatione. Quis em̄ in choro ſeraphin euz inter apl̄os collocatū dubiter: quē ignis interior t exterior ſuperare apl̄is conſtituit in terris: vt loquit Hazim⁹ i ſer. Gaudeamus g̃ dilectiſſimi vt leo gaudio ſpiritu ali: t de felicitiſſimo inclyti viri fine gloriemur in domino q̄ eſt mirabilis in ſctis ſuis. In q̄b⁹ nobis t ꝓficuū ꝓſtituit t exemplū: atq; ita p vniuerſum mōm glorificauit gloriā ſuam: vt a ſolis ortu vſq; ad occaſum: leuitico numero: lumine cozuſcante fulgoris: q̃ clarificata eſt hieroſolyma Stephano: tā illuſtris fieret Roma Laurentio. Ad hunc g̃ deuot⁹ mētib⁹ cōcurram⁹: oꝛātes vt ignez q̄ arſit nobis impetret/q̄ ei⁹ veſtigia ſeq̄ntes: ſeminem⁹ nūc in lachrymis pnie: q̄tin⁹ metere valeam⁹ i celeſtib⁹ cum exultatione. Amen.

Bartholomei ap̄li Sermo vnus in ordine. xxviij.

Job: 2

Pelle p pelle: t cūcta que habet homo dabit p anima ſua. Job. ij. Verba hec ad litteram dicta ſunt a demone ad dominū de beato Job: qui ſm mentē ſathan ideo hec exteriora flagella tāq̄ nimiter paſſus fuit: quia timebat ne t ipe in corpe flagellaret. Sicdez expientia refte: t referente beato Grego. in moza. li. ij

Grego: 2 moraliū

Dū eueniſſe ictū cōtra facie cernimus: manū palpebris oponim⁹ vt ab ictu oculos defendam⁹. et corpus vulneri obijcimus: ne i corpe teneriori vulneremur. Sathan g̃ hec ita ꝓſuete fieri videns: dixit. Pellem p pelle: t cūcta q̄ habet hō dabit p aia ſua Poſſunt aūt non inepte dici de ſctō Bartholomeo qui t ipſe bodie pellē ꝓ pelle dedit: t cuncta que habuit ꝓ anima ſua Dedit em̄ pellem morticinā t mortalem qua exoꝛiatus/ſpoliat⁹ fuit: ꝓ pelle immortali. Cuncta denicq; que habuit corpoꝛis membꝛa in dei ſeruitium expendit ꝓ anima ſua in vitā eternā cōſeruanda. Sic quidem vt tradunt hiſtorie t beatus Ambroſius in prefatione tangit. Similiter t beatus Theodoꝛus abbas t doctoꝛ precipuus. Deminit quoq; eius diuinus Dionyſius in myſtica theologia: Cū in India que eſt in fine oꝛbis: humani generis inimicum ſuū feciſſet confringere t in nihilum redigere ſimulachꝛū. ibiq; conſtanter dominū poſt eius aſcenſionem: verbo: opere: t miraculis clarificaſſet. Regē deniq; Polimium cum regina ac domo ſua fugatis demonib⁹: curat⁹ infirmis/baptizaſſet. ac regine filiam diabolica contagione lunaticam: ſolut⁹ nexibus quib⁹ eam diabolus ligauerat repreſentaſſet ſanam: pluribuſq; alijs coꝛuſcaſſet miraculis: ſenioꝛiſſimo martyꝛio vitam finiuit. Sicdem ram erſi ō ſua paſſione diuerſa ſit opinio: et quidam eum dicunt flagellatum: crucifixum: pelle nudatum: t demū decollatū vt vere de eo dici poſſit illud Canticoꝛ. v Inuenerunt me vigiles temploꝛ ſcz pontifices qui circūlerunt ciuitatem: percuſſerunt me ſcilicz flagellando: t vulnerauerunt me crucifigendo: tulerunt pallū meum me exoꝛiādo. Attamen beatus Ambroſius dicit eum ceſum atq; exoꝛiatum acerrimāq; ſuſcepiſſe moꝛtem. Et beatus Theodoꝛus inquit: Apoſto⁹ dei Bartholomeus primum in Licaonia predicauit. deinde in Indꝛia. Ad vltimū in Albanā vrbe ſcilicz maioꝛis armenie. Ubi primo exoꝛiatus: tandem capite plexus ibidem ſepultus eſt. Cum ergo pellem ꝓ pelle dedit velut alter Zathas qui ebriſtum manuforteꝛ t verum dauid intime diligens velut animam ſuam: exꝓoliauit ſe tunica ſua qua erat indutus: t dedit ei Dauid: et reliqua veſtimenta ſua. j. Reg. xviij. Vere dicere potuit cum ꝓpheta: Concidiſti ſaccum meū t circūdediſti me letitia. pſal. xxix. Saccū q̄dem moꝛtalitatis infirme carnis. Et circūdediſti: id eſt circundabis in die reſurrectionis me letitia: dum veſtimento glorie et incoꝛruptionis adoꝛnabo⁹. Ad veſperum enim mūdi huius demoꝛatus eſt fletus paſſiōis t exoꝛiatiōis: ſz ad matutinū reſuſcitatiō

ad Ro: ſa. Obſero igitur vos ꝑ miſeraciones dei, hoſtiam viuē, ſanctā, acceptā deo. amo modernis nos ad ſpūalē ſensū huius mūdi vrē. Ut q̄ bene q̄ ſit voluntas dei, q̄ bonū t acceptū ad perfectū.

Rationale quod Vrsū. Et ne Sed nos ꝓmouemur per sensus

lætitia pleuerat. Sed necꝫ solã pellẽ ꝑ pelle dedit: ḋn etiã cũcta corꝑis sui mẽbra seruituti spũs subegit. Hã vt refert historia: cẽties fletis geniby ꝓbie: ꝛ totidẽ viciby ꝓ nocte deũ colere studuit. vt sic ſm aplum ad Roma. xij. exhiberet corꝑ suũ hostiaz viuentẽ: sctãm: deo placẽtẽ ꝛc. Ad sui itaqꝫ imitationem nos vocãs eccla ait Pelẽ ꝑ pelle ꝛc. Pro gra Aue ma. ꝛc.

B Quia ꝯo scrũs hic martyr ꝛ apls chri nobis imitandus ꝓponit in his q gessit: pelẽ ꝑ pelle ꝛ cuncta q̃ habuit dando ꝓ anima sua: vt in vitã eternã custodiat eã. Videndũ est ꝓmo quõ deũ corꝑe nr̃o colere possimus ꝛ debem⁹ ad imitatiõem bti Bartho⁹ mel: q̃ crebris viciby flectẽdo genua deũ orauit. Scõdo an aliquo casu exponere corꝑ martyrio sit de salutis necessitate. De ꝓmo ꝓsideradũ breuit ꝙ deum colere possum⁹ ꝛ debem⁹ corꝑore tripliciter. Corꝑ ipm ꝓpter deũ castigãdo. Aut laboribꝫ fatigãdo. Aut tertio corꝑalibꝫ membris ipi deo reuerẽtiã exhibẽdo. Primo castigamus corꝑ ieiuniys/vigiliys/ꝛ discretis disciplinis vel ad satisfaciendũ deo ꝓ peccatis cõmissis. vel ad subiugandũ ꝛ aptandũ corꝑ spiritui: vt ad exponẽdũ illud ꝓ gloria dei: sicut in martyrio. Et de hoc loquit aplus Rom. xij. Exhibeatis corꝑa vra hostiã viuentẽ: san. deo placentẽ. Vel ꝙ in corꝑalibꝫ exercitijs excedi põt: tm̃ subiugit aplus: Rõnabile sit obsequiũ vestr̃. Castigat em corpus vt subiectat spũi: qđ delicatũ rebellare solet. Idcirco ita pastu ꝛ castigatõe regendum est quõ magis seruit spũi. qz ſm aplum. j. Timo. iiij. Corꝑalis exercitatio ad modicũ vtilis est: nõ relata ad pietatẽ. q (vt ibi subdit) ad oia valet. Vñ bñs Hiero. ꝛ habet hoc ꝓse. dixti. v. nõ mediocriter. ait. Nõ mediocriter erraꝛ ḋ magno bono ꝓfert mediocre bonũ. s. ḋ ieiuniũ ꝓfert charitatẽ: aut vigilias sensus integritati. Subdit De rapina holocaustũ offert ḋ rẽpozalitũ bonoꝝ siue ciboꝝ nimia egestate vel somni penuria corꝑ suũ immoderate affligit.

Sed ꝙris: Quãdiu teneor corporis exercitijs deo seruire: Ad hoc breuit dicit. quãdocũqz ds ad hoc ꝓtio ꝛ rationabili vocatio se obligauit. aut quando ꝙd hoc ecclesie ꝓcepto formaliter vel interpretatiue astringit. Interpretatiue dico vt cum quis ꝓcepto ecclesie vel diuino astringit ad aliquẽ actũ quẽ sine certa corꝑis qualitate vel exercitio implere nõ põt. sicut cum quis tenetur audire missam: tenet vigilare. ꝛ sic de similibꝫ. C Colere debem⁹ etiã deum corꝑore: ipm ꝓpter deum fatigando. peregrinatiõibꝫ/laboribꝫ pũs: ecclesijs ac eoꝝ ministris: sed ꝓ pauperibꝫ/infirmis ꝛ miseris ꝓsonis famulãdo. Ẽm (teste veritate) quod vni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis. Matth. xxv. Et de hoc horat aplus Roma. vj. Sicut exhibuistis mẽbra vestra seruire immunditie ꝛ iniquitati ad iniquitatem. ita nunc exhibete mẽbra vestra seruire iustitie in sanctificationem. Itaqꝫ ḋ ꝑpus ꝓuerbꝫ vim intulit aut ecclesijs nũc corꝑalibꝫ obsequijs recompẽser. Qui ꝑ carnis concupiscentia ꝛ immũditijs in corꝑus ꝓpriuz peccauit: ac discursibus/chorcis/carminibꝫ ac incomodis varijs se fatigauit: diuinis laudibꝫ psalmis/vigilijs/peregrinationibꝫ/fletibꝫ suspirijs/pectoris tunsione/se deo sanctificet. Et qui ꝓ mũdana gloria/cupiditate carnis/voluptatibꝫ/corꝑus ꝛ vitã multis ꝓpositis periculis etiã ea ipa ꝑ dñi gloria ꝛ felicitate conseq̃nda: nõ dubitet exponere martyrio. Hinc dñs duos zebedei filios petẽtes gloriã regni ad corꝑorales labores ꝛ passiones ꝑ domino ac ꝓximoꝝ salute sufferendas remisit dicens. Potestis bibere calicem quẽ ego bibitur⁹ sum: ꝛc. Matth. xx. D Si queris: an aliquo casu corꝑus exponere martyrio sit de necessitate salutis: hoc em̃ dubium sepe occurrit dum ad sanctorũ imitationem exhortamur qui ꝑ christo passi sunt. ideo dicendum est breuiter nõ inutile duxi. Ad dubium itaqꝫ motum Respondet: cũ martyrium sicut corꝑoris lesio patienter sustinenda numeret inter ꝓpria euangelica Dat thei. v. Si quis te pcusserit ad maxillam vnam: ꝓbe ei ꝛ alteram. Potest dici de martyrio sicut generaliter de consilijs. Consilia aũt cum sint ꝓ suasio boni melioris supaddita ꝓceptis per quod expeditius finis consequi potest: vt dicit Thom. j. ij. q. cvij. arti. iiij. Ideo simpliciter ad sui obseruantiam nõ obligant. habent em̃ seruata ꝓmissũ: sed omissa nec peccatum indu-

De ſcto Bartholomeo

cunt nec penam. Unde Aug. libro de ſancta virginitate. Precepto inqt nō obedire potuit eſt. Cōſilio ſi vti nolueris minꝰ boni adipiſceris: nō mali aliquid ꝓpetrabis Et.j. Cor. vij. Si acceperis vxorem non peccaſti. Et infra. Qui matrimonio iungit virginē ſuam/bñ facit, z qui nō iungit melius facit. Applica. Veruntamē licz ſimpliciter ꝯntum ad exeqtionem nō obligat: obligat tñ ꝓmo ad nō ꝓtemnendū. Scdo obligant ꝓ animi ꝓparationem. Obligant ꝙz tertio ad exequendū in caſu. Quiſquis em legem diuinoꝝ ꝓiliorū nihilipenderet: velut inutilē z tanqz obſeruatores illoꝝ nō inde ꝓfectiores fiant im probaret: dānationē nō euadit. Ait Joānes cancel. lec. v. de vita anime. z Scotꝰ in iij. diſt. iij. q. iij. ponens differentiā inter ꝓceptum z ꝓſilium: ait. Promulgatio facta de cōſilio diuino obligat ad nō ꝓtemnendum. Qui em ꝓtemnit ꝓſilium: ꝓtemnit ꝓſulenteꝫ inq̄ntum ꝓſulentem. Et ideo nolens ſeruare ꝓſilium diuinū euangelicum q̄ſi ꝓtemnēs illō tanqz irrōnabile z infructuoſum: peccat mortaliter. Et ſubdit. Unde videant mozdentes paupertatē euāgelicam, ne forte ſi nolint ſuare(quia nō eſt neceſſariū) cōtemnant. quia tales ꝓtemnentes vel paruipendentes ꝓtemnūt chriſtuz qui hanc ſuaſit obſeruari tanqz meritoriā z vtilem ad vitam eternā. Cauete z vos (o2o ſuppliciter) a veſtris ſtultiloquijs quibus mozdetis ſtatum religioſoꝝ vel aliozꝝ conſilia paupertatis/ continentie z obedientie ſeruantium ſtultiſſime. bunc veſtris ſtultiloquijs quib2 mozdetis ſtatuz religiozum vel aliozum conſilia paupertatis/ continentie z obedientie ſeruantium ſtultiſſime bunc diſſuadentes/ deridētes z exprobrantes: dicentes q̄ ſoli deſperati z de diuina miſericozdia deſperantes bunc aſſumunt ſtatum, nō attendentes q̄ in hoc nō humano ſed diuino conſilio detrabitz. nec hominem: ſed deum hec conſulentem fatuum iudicatis: quod blaſphemū z dementie eſt extreme. Promulgatio autē p modum ꝓcepti obligat nō ſolum ad nō ꝓtemnendū ſed etiā ad ſeruādum ſi eſt affirmatiuū: vel cauēdū ſi eſt negatiuū. Sed cuz ſamen de humano. quia plati ꝓceptū licz aliqñ cōtemnere. i. infructuoſum iudicare: ſed nō licet dum ꝓlatus eſt contenere nō obſeruando: ſm illud Matth. xxiij. Supza cathedram Moyſi ſederunt zc. Hec Scotus. E Obligāt etiam cōſilia ꝑ animi ꝓparationē. vt. i. anio ꝓparatus ſit conſilia in opere ſeruare: dum ſcz vel dei charitas vel ꝓximi neceſſitas exigit z requirit. Ita ait Auguſti. de verbis dñi. q̄ illud de pbitione maxille alteri ꝓ cutienti, z de dimittendo palliū tunicā tolenti ad ꝓparationē cordis: nō ad oſtētatiōem operis ꝓceptum recte intelligitur. Quod ex h̄ patz. qz ipe dñs q̄ vtiqz precepta q̄ docuit ꝓmus impleuit: pcutienti ſe in maxillam miniſtro ſacerdotis aliam nō pbuit: ſed inſuper dixit: Si male locutus ſum zc. Non tamē ideo paratus corde nō fuit nō ſolum in alteram maxillam nō cedi ꝓ ſalute omniū: ſed etiam toto corpoꝛe crucifigi. Hec Aug. Hec etiam eſt ſententia ſancti Thome. j. ij. q. cvij. ar. iij. F

Obligant etiā conſilia ad eoꝛ obſeruātiam in caſu aliquo. Eſt aūt caſus generalis quantum ad omnia quādo aliter: hoc eſt: nō ſeruādo ꝓſilium non poſſet caueri mortale peccatū. quod tunc eſt quando ꝓpter aliquē occurrentē caſum tranſgreſſio conſilij eſt ꝓtra charitatem dei vel ꝓximi. Sic exemplificat Aug. de ciuitate qui tenetur ad ꝓtinentiā vxoꝛis ꝓpter corpoꝛis infirmitatem debitū reddere nō ꝓtinentē. Et ſic etiam in caſu obſeruatio conſilij eſt illicita: dum ſcz eſſet damnū reipublice: vel etiam in ſcandalum z occaſionē ruine ꝓximi: maxime puſilloꝝ. vt nō reſiſtere malo ſeu pati iniuriā: dummodo per hoc daretur audacia malis hominꝫ ſimplices opprimendi: z poſſet eoꝝ malitie ſiue periculo occurri: vt ꝛ Nico. de lyra. ſup Mat. 5. Et Grego. xxx. moral. De ſecūdo dicit Thomas. ij. ij. q. xlij. arti. viij. in ſolutione quarte rōnis. q̄ conſilia zſi nō ſimpliciter ꝓtermittēda: ſunt tamē interdum occultanda vel differēda ꝓpter ſcandalum puſilloꝝ. G Et ſm hoc dicitur ꝑ matyrio q̄ aliquando eſt ꝓceptum: aliquando de conſilio: aliquādo nec ſic nec ſic. ſed etiam fugiendum. Nam dum ex occiſiōe ꝓlati ſequit̄ ꝓſecutio gregis z diſpli z

Martyrium

nulla vtilitas ecclesie vł fidei: psecutio fugienda est. Et hoc maxime contingit si sola ꝑsona ꝓlati queritꝫ ad mortem et non ceteri fideles. Et ita fugit Paulꝰ submissus per sportā trās muros Damasci. Act. ix. Similiter si stante fuga/potest alibi nihilominus fieri vtilitas eccłie: manendo autem nihil sequerek nisi occisio ministrorum eccłesie a canibus: hoc est obstinatis: et conculcatio margaritarum: id est articuloꝝ fidei a porcis: tunc fugiendum est ⁊ alibi ꝓficiscendum. Sic dicit dominꝰ apostolis Matth. x. Cum persequent vos in ista ciuitate/fugite in aliam. Et dominꝰ ipse manus se lapidare volētium declinauit/abscondendo se ⁊ recedēdo ab eis. Joan. viij. Num aūt ex occisione non sequitꝫ fidelium lacrura aut fidei: sed magis declaratio glorie dei ⁊ cōfirmationis fidei: consilium est martyrū expectare: vł se ad id offerre. ⁊ hoc maxime ꝓfectis. Sic em̄ legimus beatum Antoniū ⁊ quosdā alios ꝓfectos ex feruore incenso charitatiꝫ occasionem martyrij subeūdi quesisse. sed impfectiꝫ (nisi diuinitus moniti) icautum est nimis ⁊ psumptuosum tante tentationi se offerre in qua plurimi reperiunt ceciderisse ⁊ fidem negasse: vt recitat Eusebiꝰ lib. vj. ecclesiastice historie. ca. xij. Unde Gregorius homeł. Nisi quis ꝓius intus moriatur desyderijs carnis/nunqꝫ mori poterit ꝓ domino suo. Et qui nō dat ꝓ domino substantiā suam: quādo datur? est animā: Renunciare autem carnis cōcupiscentijs ⁊ terrene substantie/ꝓfectorum est. Cum autem ex declinatione martyrij sequeret veritimile periculū fidei in fratribus: blasphemia dei aut deserto iustitie: preceptū est se exponere martyrio ꝓ deo ⁊ ꝓximo. Sic etiam dixit dominꝰ Joh. xij. Qui amat animā suam/perdet eam. Que exponēs Augustꝰ. Si (inquit) vis vitam tenere cū christo: noli mortem timere ꝓ christo. Et Luce xiij. Qui non odit patrē ⁊ matrē: vxorē: filios: fratres ⁊ sorores: adhuc aūt ⁊ animā suam: nō potest meus esse discipulus.

¶ Unde martyrium in preparatione animi semp est in ꝑceptis. hoc est: quilibet catholicus tenet de necessitate salutis habere animū preparatum magis velle mori cū iustitiam deserere: christum negādo fide cordis: oris vł operis. hoc est: potius velle mori cū mortalit peccare. Quod sic breuiter patet. Nam quilibet tenetur magis velle penam quācunqꝫ pati cū peccare mortaliter. cū peccare est agere contra deum: pati pena est aliquid contra seipsum. Et quia plus diligendus est deus cū ipse met diligens: magis eligendum foret (si alterum oporteret) quod est contrarium si odisset cū quod est contrarium deo. Hinc Anselmus Anſel. lib. de similitudinibꝫ. Magis eligere deberet aliquis esse in inferno sine culpa: cū esse in paradiso cum culpa. vbi infernus dicit dūtaxat locum infernalem: ⁊ non odium dei ⁊c. Unde ſm Thomā in. iiij. quodlibet. q. x. ar. ij. charitas hoc requirit vt quamlibet penam contritus preeligat culpe in genere. sed in speciali descendere ad hanc penam vel istam non tenek: imo ſm eundem ⁊ Cancella. (in floribus. ca. ō preceptis. stulte faceret si quis se vel aliū sollicitaret ad considerandū particulares penas: vt sic eligeret illas magis subire cū peccare. Est em̄ hoc inducere in tentationem: ⁊ ꝑbere occasionem peccandi. Unō ait Cancellariꝰ. Posita alicui viatori illa questione ⁊ similibꝫ: An citius pateret eē in igne ꝑ vnum diem/cū peccato mortali consentire. Non tenek circa hoc deliberare absolute de altera partium: sed teneat suspensum iudicium: considerando fragilitatem suam: ⁊ fidendo in diuina miseri cordia: que vł non patiek eum in talē tentationem incidere: aut si patietur/deꝰ faciet cum tentatione puerum vt possit sustinere. Nam aliō est (proposita huiusmodi questione) optare ⁊ desyderare: imo ⁊ iudicare illud esse eligibilius aut minus fugibile. aliud deliberare absolute. quod ipse sic faceret: qm̄ primū est pie ⁊ fidelis animo. Secundū de psumptione ⁊ temeritate culpa. Hec Cancellarius. Ex his satꝫ patet secūdus modus colendi deū corpore: ipm̄ ꝓpter deum laboribus fatigando.

¶ De tertio modo breuiter dicitur: q etiam deū corpore colimus: cū ad eius reuerentiam aliquos corporis gestus foris ostendimus: vt dum ad eius reuerentiam capita nudamus: genuflectimꝰ: aut

3. Reuerentia corporis

De exaltatione sctē Crucis

toto corpe nos soloten⁹ ꝓsternim⁹: man⁹ plicam⁹: extendimus: ad celū leuam⁹: pectora tūdim⁹: cruce signam⁹: ventā in terra facim⁹: ingemiscim⁹: cantam⁹ voce: organis: t ita de mīz exteriorib⁹ cerimonijs in ecclia dei solitz. Quaꝝ aliqs apls tangit in suis epīs: vt. j. Cor. xj. admonet virū orare nō velato capite. Et ad Phil. ij. In nōie Jesu oē genu flectat. In euāgelio dz laudant q̄ pcidentes in terra christū adorauerūt. Cum autē talia exteriora signa sunt intentionis cordis: ex q̄ etiam vt laudant vel culpant: rectificāda est circa illa intētio nra. Et cū nōnunq̄ eadē exhibent deo: sanctz t homib⁹: nō tamē eadem sed diuersa intentione fiant. Omnia emm ista deo exhibenda sunt tanq̄ supremo et vniuersali domino: t oim principio creationis: cōseruationis: redemptiōis: t glorificatōis. sanctz aūt homib⁹ tanq̄ nobis superioribus t in q̄busdam iuuare potentib⁹. nō aūt tanq̄ summis aut oipotentib⁹.

Cum g humilitatz signa deo exhibemus genuflectendo: inclinando: terre nos applicando: significamus nos nihil esse ex nobis: sed solo et⁹ beneficio de terra creatos: nostrāq̄ infirmitatē t infectionem ꝓpter quā nec esse: nec stare: nec operari ex nobis q̄q̄ possum⁹. t nisi eius sustentatione manuteneremur: cōtinuo in terre pulueres redigi oportere significam⁹. Cū ꝓo illud sanctis vel dominis exhibem⁹: cognoscim⁹ nos inferiores eis: t eoꝝ auxilio in multz indigere: nō simplr vel vniuersaliter: sed ex ordinatione eius qui omia solus potest. Cum ꝓo nos a terra ad celū leuamus: significam⁹ spem nostre fiduciam ad eum tendi cuius celum sedes est: terra scabellum pedū eius. Dum gemimus: pectora tundimus: eius offensam dolemus. Dum cantu t organis laudamus: in ipso solo nos letari ac bñficari testamur. Verum cerimonie single ecclesie: singlas habent significationes: quas nunc prosequi longum esset. Dignū tamē essz vt modus seruarek dum hec creatori t creature exhibentur: vt in exteriorib⁹ aliqualiter appareat intentionis regulate diuersitas. Sic alicꝫ deo vtrūq̄ genu: homini alterū tm in terram figunt. Ham ſm Aug. x. de ciui. dei. ca. iij. multa de cultu diuino vsurpata sunt ad honores hoim: siue būsilitate mia: siue adulatione pestifera. Sic Grīs: Quid faciet simplician⁹ colēs deum mlt̄z exteriorib⁹ ritib⁹ nescīs quid significāt: nisi ecclie t fidelīū imitatiōe: Dicendū. Sufficit illis hīe generalē intentiōem ecclie ꝙformē. s. faciēdi id ea deuotiōe quā intēdit ecclia t fideliuz cet⁹ hunc ritum. Nec oportet figere intentiōem ad aliquid ꝑticulare: sic docet Gerson in de cordis rectiōe. Est etiā hīe attendendū q̄ talīū gestuū illi solū in publico exhiberi debent/q̄ cōiter a fidelib⁹ in publico fieri solēt: sicut inclinationes et genuflexiones. Isti ꝙd insueti sunt in manifesto: sicut exteriō magnū ꝙ modū cruez: t similes: lz sint humilitatis ꝓuocatiua vel deuotiōis: tamē nō nisi in secreto exhiberi oportet: qđ cauere in se vitiū hypocrisis t vane glie: t in primis scandalū: t temerariū iudiciū. Applica nunc ꝙseqnter ad ꝓpositum de sancto Bartholomeo: q̄d intēdit in sua rāfreqnti genuflexiōe: ac vniuersalr in corpis exhibitiōe: vt esset hostia sctā t c. Facile illō fieri potest ex nūc dictz: et rediosum foret omnia ponere.

In festo exaltatōis sancte Crucis Sermo vnus i ordine .xxix.

Ego si exaltatus fuero a terra/oīa trahā ad meipsum. Joā. xij. t in euangelio hodierne festiuitatis. A Exaltatiōē dominice crucz sancta mater ecclia hodie solennizat. In qua olim dominus a terra exaltatus: nomen meruit super oē nomen: non modo in celis terraq̄ adorabile: sed etiam apud inferos terribile principibus tenebrarum. Sicut ait apostolus ad Philip. ij. Humiliauit semetipm factus obediens vsq̄ ad mortem: mortē autem crucis: ꝓpter quod t deus exaltauit illum t donauit illi nomen quod est super omne nomen: vt in nomine Jesu oīe genu flectat: celestium: terrestriū t infernoꝝ. Per passionem siquidem chri in cruce: et re

surrectione in euidenti positū est ipm esse deū summū z vez: ita vt scirent demones z boies: qb⁹ ante hec erat occultū. Res autez frequēter in scriptura fieri ꝺr cum incipit apparere: vt ꝺe Mgr dist. xvij. ij. Sic z lignū sctē crucis ꝙd ab etno dns sibi tāq̄ instrumentū nostre redēptiōis elegit: z in die sue passionis scrissimoꝝ cōtractu mēbroꝝ tanq̄ preciosissimis margaritis ornauit: z sanguinis sui balsamo sctificādo: super oēs cedros libani hodie multis miraculis dignitatē eius z gḷiam toti mūdo declarādo exaltauit. Nā dum hodie de turri Eracliū imperatorē debito cum honore reduceretur in hierlm: odor suauissim⁹ cūctos refecit: qui z mortuos vite restituit: paralyticos erexit: leprosos mundauit: cecos illuminauit: demoniacos liberauit et a varijs languoribus plurimos sanauit. Nos ꝙq̄ si eam i nobis exaltauerim⁹: imo veri⁹ si ipam amplexātes, in ea exaltati a terra fortiter ei adherebim⁹: cum dño exaltabimur: tracti p eum, qui infallibili ꝓmissit veritate. Ego si exaltatus fuero a terra omnia trahā a meipm. De qb⁹ pro gratia Aue Maria. ℬ Declarato primo breuiter quō ad se oia traxerit exaltatus a terra in cruce dns: Patebit ꝙd ad secundū dignitas crucis sacratissime. Cui cōgrue subiungendū erit quēadmodū illi cōfigurabimur i cruce exaltato: qtin⁹ cū illo exaltari mereamur regnanti feliciter in celo.

Cū tractaꝝ saluator nr ait: Ego si exaltatus fuero a terra ꝛc. De exaltatiōe sctissimi corpis sui in cruce patibulo loq̄bat: ꝙ ste euangelista ꝙd subdit: Hoc aūt dicebat significās qua morte esset moriturus. Et lz dūm sic exaltatuꝝ in cruce/traxisse ad se oia: de oib⁹ creaturis intelligi recte possit: dicente bē Leone ser. ix. de passione dni. Traxisti dne oia ad te: qm̄ in execratōem iudaici sceleris/ynā prulerūt oia elementa iniam: cum obscurat⁹ lumiarib⁹ celi: z cōuerso in noctē die: terra q̄z motib⁹ pateret insolitis: vniuersaq̄ creatura impio vsui sibi negaret. Hoc tamē iam intelligi de humana rationali natura sufficiat: q̄ etiā alidis creaturē note intelligit: dum oī creature euangeliū precipit predicari. Hanc tam exaltatus in cruce dominus ad se traxit: tractione ꝙdem nō simpliciter violenta qua inuitus simpliciterq̄ nolēs trahit. Tales em̄ dns dedignat sibi assistere. Coacta seruitia dño non placent. ideo ꝓ pheta ait. Volūtarie sacrificabo tibi: z cōfi. n. r. q. b. c. Sed tractione q̄dam dulci z suauissima. Neq̄ solū trahunt iusti. Sūt em̄ qui trahi desyderāt: de quoꝝ numero fuit ꝙ ait: Trahe me post te Cant. j. Hac tractiōe oēs traxit. qz p sui exaltatiōem in cruce sup terram/oia sufficienter exhibuit: quib⁹ se ad se trahi volētes sibi iungant et trahi nō volētes inclinent vt velint pertenq̄ vt trahant. Quia em̄ redemptio ac liberatio hois quocūq̄ modo fieret: ex diuino tm̄ decreto nulli ꝓficeret ad salutē qui libera volūtate per amorē deo nō adheret. Hinc Apls. j. Cor. xiij. si nihil esse sine charitate etiā habitq̄ donis ceteroꝝ ꝓfitet. Per crucē oia ad se traxit: qm̄ p illam exhibuit oia que efficacissime ad se diligēdum humanā voluntatē ꝓuocare valeret Nulla aūt maior inuitatio ad amorē: q̄ p uenire amādo. Et nimis durꝰ est animus qui dilectōem si nolebat impendere: nolit z rependere: ait Aug⁹. in de catheziz. rudibus. Maxime aūt incitat ad amorē p̄uenies dilectio: si fuerit superioris ad inferiorē: que non estuat indigentie siccitate: sed beneficentie ꝓfluit vbertate: vt idem m⁹ sequentib⁹ manifestat. Nullo aūt efficaciori effectu nimiā suā nobis p̄uenientē manifestare dilectiōem poterat q̄ p crucis exaltationem: hoc est bñdictam suam passionem. Maiorē charitatem nemo habet q̄ vt animā suam ponat ꝙs ꝓ amicis suis: ait ipe Joan. xv. Sed maior fuit eius charitas qua nō p iustis sed ꝓ peccatoribus: nō ꝓ amicis sed pro inimicis ꝛc. animā suā posuit vt amici fierent. Hinc ait aplus. Cōmendat deus charitatē suam in nobis: cū adhuc peccatores z inimici essemus: christus ꝓ nobis impijs mortuus est. ad Roma. v. ℒ Rogo si potes/maiorem cogita dilectionem. Nos peccando in altissimū creatorem nostrum/meruim⁹ vt ꝓpe tue potestati diabolice maneremus subiecti: ac mancipati carceri ifernali. Meruimus vt essemus socij demonuꝝ z oim⁹ damnatoꝝ a facie dei repulsoꝝ. Meruim⁹ cum eisdem penis ineffabilibus perpetue sine spe liberationis illigari. Meruimus

tandẽ a vita iocundiſſima ⁊ beata excluꝺi: ⁊ morte interminabili cõdemnari. Et ecce altiſſimꝰ oim cui ſoli ſeruit ois gloria celoꝝ: cuiꝰ ditioni omnia ſubiecta ſunt qui nullius indiget: ſolus ipſe ſibi ſufficiens iudex iuſtiſſimus ⁊ potentiſſimꝰ: ipe qui per nos contemptus eſt et offenſus: vt nos ſuos cõtemptores ⁊ offenſores ſeruos ⁊ inutiles ⁊ damnatos: quib⁹ in nullo indiguit: iuſte per cõdignam ſatiſfactionem imo ſatis paſſionem liberaret: cũ in ſua natura omino pari non poſſet: aſſumpta noſtra mortali ⁊ damnata natura: vt loquit Gregoꝛius. ſũ. mozal. voluit innocenter ab impijs capi: ligari vinculis multis: ac poteſtati inſqui iudicis membꝛi diaboli ſubeſſe: ⁊ ad mozꝛis penam latrone dimiſſo ꝯdemnari. Voluit ſuſtinere ignominias: opꝓbꝛia: irriſiões: multipliceſq; contemptus et confuſiones: ſociari latronibus ⁊ cum iniquis deputari: imo ranc̃ caput eoꝝ in medio pati. voluit flagellis: ſpinea cozona ⁊ plagis innumerabilibus toto cozpoze diſſecari: ita vt a vertice capitis vſq; ad plantam pedis nõ eſſet in eo ſanitas. et tandem morte amariſſima ſimul ⁊ turpiſſima qualem nemo pꝛius nec poſterius expertus eſt conſummari. Pꝛopter quod patibulum cruꝛ elegit: eiq; affigi ac in eo vſq; ad omniũ offiũ dinumeꝛationem extendi voluit: quod genus mozꝛtis ⁊ turpiſſimũ fuit ⁊ doloꝛoſiſſimum: vt ſic pꝛo omnibus quibus tenebamur obnoxij ſatiſfaceꝛ: ⁊ peccata noſtra in ſuo cozpoze ſuper crucis lignum poꝛtans: ac chirographum decreti contra nos editi: ſanguine ſuo delens: nos ereptos ab omnib⁹ ſupꝛadictis: libertati pꝛiozi: amiſſe heredꝛitati: ⁊ vite reſtitueret ſempiterne. Dilectionẽ (qua maioꝛ cogitari nemo poteſt) hec aptiſſime declarãt: qua tantis effectibus exhibita ſufficienter ad ſe traxit oĩa Et de hoc tractu ait per ꝓpheꝛam Hiere. xxxj. Charitate ꝑpetua dilexi te: ideo attraxi te miſerãs. attrahi inquã magis eſſe ꝛctibus charitatis. Hec de pꝛimo.

Quia ergo ad noſtre ſalutis conſummationem crucem elegit in qua nos redemit ⁊ pleniſſime liberauit: aduerſariam poteſtatem mozꝛtẽq; deſtruxit: atq; in ea exaltatus a terra/ omnia per eam ad ſe traxit: nõ eſt qui dignitatẽ eius ⁊ laudes ſufficiẽter poterit explicare. Non em̃ ſilueſtris tm̃ aꝛboꝛ eſt: ſed lignum vite apꝛehendẽtib⁹ eã ait Berñ. ſermone de ſctõ Andrea. et ſecꝛtur. Aꝛboꝛ ſalutifera eſt: alioquin quomõ vñicam occuparet terram: illam dico pꝛcioſiſſimã glebam cui clauoꝝ infixa ẽ raꝛdicibus. Si non eſſet hec pꝛcioſioꝛ vniuerſis: nunq; ille plantaretur in hoꝛto: nec illam ꝓmitteret vineã occupare. Et merito pꝛcioſioꝛ vniuerſis: quoniã ipſa in tentationib⁹ ab vniuerſis impugnantib⁹ defendit: ⁊ bona cuncta nobis tribuit pꝛofutura. Nullum cruce chriſti contra diaboli inſidias compendioſius et efficacius antidotum. quia nullum humilius: nullã inſuper arrogantie diaboli magis aduerſum: nullum quod ita impium pꝛoſtrauerit. Hinc Chꝛyſoſto. ait homel. xij. Sola cruꝛ chriſti q̃ diſſoluit tenebꝛas: ⁊ regnuꝝ demonum diſſipauit ⁊ omnẽ terꝛoꝛẽ malignantium abſtulit. Hinc Hieroný. Euſtochio ſuadet/ ad omnẽ greſſum pingere crucis ſignum. Crucis ꝓo artem ad victoꝛiam vtiloꝛ: Cancel. ſup Magꝛ deſcꝛibit dicens. Accipiaꝫ bꝛeuis ars crucis ad viaꝛ cꝛoziam vtiloꝛ: nõ ad ꝓpetrationẽ: qualiter in militaꝛib⁹ inſignijs gerunt alicꝰ non deuotione humili: ſed ſacrilega tyranniꝺe dominãꝺi. Impelleꝛis o anima chriſtiana ſuperba ſapere: cruꝛ opponatur pꝛotinus: cozde: voce: vel operis ſignatione. Quid enim magis eſt ſuperbie inimicũ?

Inuidꝰ vult obꝛepe: viruſq; ſuum oleum ſpargere: cruꝛ tyriaca fiet efficaciſſima Cruꝛ omnẽ ire vel rancoꝛis amaritudinẽ dulcoꝛat. Cruꝛ reddit contra deſidiã ſtrenuum: contra cupiditatem efficiet ſpiritu pauperẽ. Cruꝛ gule ⁊ luxurie febꝛes acutiſſimas temperabit. Una omniũ cõmunis eſt ratio: quia pendens in eo crucifixit peſtes iſtas omnes tꝛiumpbans in cozpoze ſuo chriſtus. Dum aũt crucem loc̃mur aut ꝯidemus: crucifixum qui ꝑ illam omnia hec operatur cogitem⁹. Q, ꝓ bona cuncta tribuat: Leo in ſermone. ix. de paſſione approbat dicẽs. Cruꝛ tua omnium fons: benedictionũ omnium eſt cauſa gratiaꝝ: per quam credentib⁹ datur virꝰ de infirmitate: gloria ꝺ opꝓbꝛio: vita de morte. Et Chꝛyſoſt. Homel. xj. A. Nos

festiuitatē crucis nimia letitia celebrā⁹ vt discamus crucem totius spiritalis gra⁊ uilatiōis esse substantiā. Etēm ante ip̄m vocabulū crucis pena fuit: sed nūc ad gloriam nuncupat. Antea cōdemnatiōis ferebat horrorē: nūc salutis indiciū est. Crux ēm nobis tot⁹ beatitudinis causa est tē. que sequūtur. Ecce breuiter ⁊ dignitatē ⁊ pretiositatē crucis in qua exaltatus a terra christus omnia traxit ad seip̄m E Verū tamē hoc signū tbau: signū scz crucis: quo signatos angelus extermiator p⁊ cutere nō sinitur. Tunc saluat ⁊ protegit: si corde fideli cruci isti consentiat. Aliodn mendax angelus et mendacij pater quod suū est arripit. Illis ergo protectio est a malis. salus in bonis qui ei configurant: nā si cōpatimur ⁊ cōregnabim⁹: ait apls. ij. Tim. ij. Qui possunt dicere cum aplo: eodez: Christo confixus sum cruci. Et⁊ mō ad chr̄m p crucē suā tradi pōt p chr̄m q illi nō adheret: q illi confix⁹ nō est: Eu⁊ remus ḡ si ab illo trahi desideram⁹ ⁊ nos cruci sue affigi. Clauis q̄ttuor non ferreis corp⁹ pforātib⁹ sed clauis virtutū animā illi fortiq̄ conīugentib⁹. Hi sūt: Clau⁹ tēperātie: clau⁹ iustitie: clauus prudentie: clauus fortitudinis. Hi quattuor cardinales sūt ꝓtutes quas crucifixa spiētia docet maxie i ipa cruce. Sap̄. viij. Sobrietatē ⁊ sapiētiā docet ⁊ iustitiā ⁊ ꝓtutē q̄bo i vita nihil vtil⁹ ē hoib⁹ Studeam⁹ cōtinere ab opib⁹ carnis q̄ ille odit: ⁊ odire eā q̄ carnal ē maculataz ciuitatē: sic Judas. ca.ij. horrak ⁊ sinistrā manū clauo tēperātie i illa cruce sublimi fixim⁹. Naz q chr̄i: carnē suā supercrucifixerūt cū vitijs ⁊ cōcupiscētijs. Ihesus habozem⁹ diligēter i bonis reddere vnicuiq̄ q̄d suū ē: q̄d ad iustitiā ptinet. Deo scz dilectōez sup oia ⁊ gratitudinē: quoz ꝑmo oib⁹ eū ꝑferas: altero nihil nisi ab illo te hīe recognoscas. Superiori prelato reuerentiā ⁊ obedientiā: quarum altera cordis: altera operis est. Non enim sufficit exterius obtemperare maioribus nostrz: nisi ex intimo cordz affectu sublimit sentiam⁹ de eis ait Bern̄. ꝑmōe tertio de aduētu. Fr̄ib⁹ nob⁹ paribus inf q̄s vilium⁹ ꝓficiū ⁊ auxiliū q̄ ig̃rātia eruditat ⁊ infirmitas adiuuetur. Inferioribus custodiam ⁊ disciplinā: Custodiā vt possint caere peccatuz: Disciplinā ꝑo vt quod minus cauit: minime maneat impunitum. Sic dexteraz clauus iustitie cruci tenebit infixum Meditemur deniq̄ iugiter in lege domini ⁊ oēm cogitatū iactare in eū sagamus. Intelligamusq̄ p scripturas quotiaz florens hic mundus tanq̄ sponsa inanis est: et oīs eius concupiscētia aceto amarior: vt nō tenebras lucē nec lucem tenebras: Amaz dulce: nec dulce amarum arbitremur. Sic dexterq̄ pedē nostrum ligno vite clauus prudentie cōclauabit. Demū ministrā spirit⁹ nostri sensualitatē: ne eneruet labentis vite infelix felicitas sub recto rationis iudicio cautissime religem⁹: Sic sinister pes noster clauo fortitudinis in cruce dominica confirmatur. Sic deniq̄ affixi christi exemplo qui viuus descēdere recusauit: moriamur memores q̄ sola ꝑseuerantia in finez nos saluabit. Sic nanq̄ inseparabiliter affixi: dum illa apparebit sole splendidior: in die retributionis cum filio hominis in maiestate veniētis p eam tracti: exaltari ⁊ nos cū eo in gloria mereamur. Per eundem dominū nostrū Iesum cū patre ⁊ spiritusancto in secula benedictū. Amen.

Si placet predicare de crucis adoratione et veneratione tē. Vide late in expositione canonis misse quam edidimus lectione.xlix.et q̄quagesima. Superfluuz iudicauimus hic ea repetere.

❧ Matthei apostoli ⁊ euāgeliste Sermo vnus. in ordine. xxx.

Non est opus valētibus medico sed male habentib⁹ Mar.ij. A Verba sūt christi ad phariseos de iustitia sua et sanitate ꝓsumentes: ac dominū de misericordia peccatorib⁹ impensa iudicātes. Quibus innuit dominus: Qui male habentes digni sunt medico: ⁊ qui non. Sunt enim male habentes: qui se male habere ignorant: aut verū scire nolūt. Ac

De sctō Mattheo

per ħ tanꝫ sani nec medicū nec medicinaz reqrunt: imo ꝓtemnūt. Quapropter epe medici indigni sunt. Quales fuerūt phariſei: qđ ait dñs. Non est opꝰ valentiby. i. non egere se putantiby medico chžo. qz tales chžs declinat: q ignozantes dei iustitiam suā volūt astruere. Tales etiā fuerūt laodicenses: qđ dictū est ab angelo. Dicis qz diues sum z nullꝰ egeo: z nescis qa pauꝑ es/cecus z nudus. Apocal. iij. Talis fuit phariseus in ozone publicanū cōtemnēs Sūt z alij male habētes: q suam ifirmitatē agnoscūt aut cognoscere desiderāt: z ideo medicinā appetunt z medicū reqrūt. Talium de numero fuit maria magdalena. Jtē apls nr Matthe⁹ cuius hodie solēnia agim⁹. Jtē publican⁹ ozās in tēplo. Jtē Zache⁹ pariē z latro in cruce Maria retro ad pedes dñi tāꝫ peccatrix pcūbit. Zache⁹ a se fraudatis q̄druplū restituere ꝓmittit. Latro se digna factis reciꝑe pclamat. Publican⁹ nō audet i celuz oculos leuare: sed pcutit pectꝰ suū: a deo grām z venīā desiderās. Luc. xviij. Matthe⁹ se inf apłos publicanū noiat. Hos ꝓ infirmos cū medico corꝑis z anie suꝑbi arguūt. Medicꝰ ꝓ excusat eosdē. hi me dicū repellūt: sed medicꝰ ipe q nō venit vocare iustos in ocul' suis sed peccatores eosdē colligit eoꝝ salutē sitiēdo: zuluia cum eis hñdo. Apłs nr Matthe⁹ q fuit telonarⁱ infirmitatē suā attēdit: medicū petijt. Ad zuiuiū vocauit: in domū suā recepit. phariseoꝝ murmur respuit: iō sanitatē zsecutꝰ ē. Nō em̄ erat de numero illoꝝ de qbꝫ dñs ait. Nō ē opꝰ z̄. Ꝓ gra Aue.

B Euangeliū dei festi ꝑmū recitabit. debinc de Matthei vocatiōe z pfecta ob auditiōe diuine vocatiōis. Jn ħ euāgelio tria p̄cipue nob ilinuāt. l. pncipiuz: mediū: z termin⁹ zuersiōis z zuersatiōis scti Matthei apłi z euāgeliste: cuⁱ⁹ hodie celebram⁹ gl'iosa solēnia. Principiū fides Inchoat. Mediū spes ꝓtinuat: z terminū charitas zsūmat. Nihil em̄ sperat' vltra mare nisi cognitū. ħ aūt fit ꝑ fidez. Nec aliꝰ frutū viā ingredi possum⁹ nisi spe ducamur comite. Et perit ois appetēdi conatus zseqndi desperatione. Hiero. in epla ad Demet. Hinc ꝓba. Credidi ꝓpt' qđ locut⁹ sum. q arat/i spe arare debet. j. Corinth. ix. Jtē. Charitas delectātē i opē cō fuat: z amatū cū amāte copulat. Primū in ea ꝓte euāgelij innuit' cū dr Jesuz. i. saluatore: hoiem nō vlz: sed humanis lucꝛ z actiby inhiātē oculo miscōie vidisse: cuz ait eū vocādo ad se: Seq̄re me. Scōm ꝓ i ꝓbo. Et surgēs zfestim. z ꝓtinuo auditꝰ dñi vocatiōe. tertiū: secutꝰ est eū. Sequere me inqt q ad ꝑmū: ab erroze ad ꝓitatē: a tenebris ad lucē. ab amoze mūdialiū ad amoꝛē diuinoꝛ. in qbꝫ ꝓbis eū ad se vocauit. L Tria aūt in scꝑturis reperiunt vocationū genera. Primū a deo inspiratione diuina. Sic Abzaā vt ceteri quicūq; ad veritatē vocati: ꝑ chžm dei sapientiā vocant. Ujñ inqt. Nemo pt venire ad me nisi pater q̄ misit me traxerit illum. Joā. vj. Hec aūt tractio nō est q̄dā volūtaris violentatio (nemo em̄ trahit inuit⁹ ad deū: hilarē datoꝛē diligit de⁹) sed volūtatis excitatio ſm Aug. vbi sup. sup Joānē. trac. xxvj. dū. s. volūtas ꝑ diuinā immissionem z illuminatiōem ac spūsancti specialē motionē hoiem spꝛetis inferioꝛibꝫ qbꝫ delectādo inhesit nūc facit inherere celestiby. Sic dicit poeta. Trahit sua quēq; voluptas. Et ꝓpheta regius. Delectare in dño z dabit tibi petitiōes coꝛdis tui. Trahit g ad chžm z vocat' inspiratiōe diuina q iam gustare cepit spūalia: qui delectat' eterna desiderat. Secundo: iustitia z̄c. Cur aūt alīq sic vocank: z alīq nō: nolli velle imputare (inquit Aug.) si nō vis errare. q si nō traheris: non vapulaberis. Mali em̄ z peccatores nō trahunk: qui si facerent quod in se est: suā reprobā cognoscendo infirmitatem: z medici sanare potentis bonitatē z omnipotētiā: z ipi traberent. sed z hoc domi dei est. Siqdem in Apocal. c. iij. ait dñs. Ego sto ad ostiū z pulso: siquis audierit vocē meā z aperuerit ianuā introibo ad illū: z cenabo cū illo. Aptio ianue fit ꝑ libertatē arbitrij remouēdo obicē: z conādo ad bonū. Auditio ꝓ o ꝓsensum ad illam z̄c. Talis trahi nō poterāt (quia nolebāt) phariſei de sua iustitia psumētes: z de diuina miscōia peccatoꝛibꝫ impēsa. z qz maducabāt cū illis dicātes. Quibꝫ ait. Nō est opus valētibꝫ medico: sed male habentibꝫ. Tali tractione apłus noster quem de telonarij officio ad apostolatū vocauit tract⁹ est. Cui vo

cationi humiliter parẽs: factus est aplus
z euãgelista chr̃i. Secundũ gen⁹ voca-
tionis est ad hoie p doctrinatiõem: exem-
plũ: exhortatiõem. Et rali vocatiõe cõstat
plures p chr̃m esse vocatos: z suos aplos.
qz in oẽm terram exiuit son⁹ zc. Tertiũ
est ex necessitate siue infirmitate. et hoc ge
nus multiplr fit. Sic ỏr ỏ filijs isrl̃ z ali-
is pcõitb. Multiplicate sunt in. e. p. ac.
pl. xv. Jtẽ Clamauerũt ad d. c. r. pl. cvj. Jtẽ
Cũ occideret eos q̃rebant eũ z reuertebã
tur z diluculo veniebant ad eũ. pl. lxxvij.
Item. Cõfitebĩr ti. c. b. e. pl. xl vij. ỏ
Singulis istis modis vocatiõis vocat⁹ ẽ
aplus nr̃: diuina. s. illustratiõe. vñ ait. Non
vos me elegistĩ: sed ego elegi vos zc. In
hoc ẽm Hiero. Julian⁹ z Porph̃. notant
vel impitã hist̃oici mẽtiẽtz: vl̃ stultitiam
eoz ỏ statim secuti sunt salvatorẽ. q̃si irra
tionabiliter quẽlibet hoiem mira faciẽtez
secuti sint: sed mentita est iniq̃tas sibi. Nã
ois apostata/inimic⁹ sui ordinis. Nec mẽ
titus est euãgelista hist̃oic⁹. nec reputan-
dus est Matthẽus in seq̃ndo chr̃m velut
stultus z fatu⁹. Si ẽm magnes de sui na-
tura ferrũ ad se trahere potest: Cur ñ viri
tus diuinitatiz in chr̃o(cui subest cũ volu-
erit posse Sap̃. xij.) ad se trahere põt quẽ
voluerit pcõrẽ: q̃ potẽs ẽ de lapidib⁹ face
re filios isrl̃: Matt. iij. Vocat⁹ est etiã p
hoim exẽplarẽ cõuersatiõem z chr̃i pdica-
tionẽ. Unde Ozyp. da dur⁹ fuit ad con
uersionẽ: z lucrz tpalib⁹ tenaci mẽte inhe-
sit: nõ cũ ceterz: sed loco z tpe 2gruis seqz
sum eũ dñs ad apostolatũ vocauit. Ver-
illỏ dictũ nõ placet Augustino in de con
ctdia euangelistaz. nec bñ 2donat litterę.
q̃a videt⁹ q cum alius vocat⁹ fuerit ali ser
monẽ dñi habituz/ mõte. qz Lucas i mõ-
te cõmemozat. xij. electos: q̃s z aplos no-
minat ca. vj. Et sic Matthe⁹ suã cõuerſi
onem ỏ quasi rememozãdo ptermissa nar
rat. Sicut etiã scptura aliq̃n per anticipa-
tionẽ narrat posteri⁹ acta. Jncunctanter
etiã tenendũ est: q chr̃i miracula crebra z
doctrinã sanctissimã audiuit añ suam con
uersiõem. Voca⁹ est tertio ex necessitate:
qz vidit suã infirmitatẽ z nullitatem z
imbecillitatẽ: ideo cõfugit ad medicũ cu-
rare valentẽ z volentẽ. ℣ Sic ergo il
luminat⁹ p fidem: z vocat⁹ a dño/mox pa
ruit huiusmodi vocatiõi: quia surgẽs sur-
sum. s. se erigendo a tpalibus ad celestia:
illa linquendo: ista querẽdo. Surrexit in-
quã/tpalia et diuitias relinquendo: vitia
pstina respuendo: mentẽ ad celestia eleuã-
do. Hec potes extendere ex legenda eius
si placet. Jsta aũt sua cõuersio fuit subli
ta: humilis: gratitudine accepta: z pfecta.
Ex q̃bus colligi potest cõuersionis eius z
dignitas z pcellentia. Subita: qz sine mo
ra. Nam statim surgens: rationẽ vectiga-
lium impfectam relinq̃ns: secut⁹ est dñm:
in quo pfecte obedientie formã (que mo-
ram nescit) tradidit. Humilis: quia licz in
apostolũ z euangelistã elect⁹ fuerit: nõ tñ
in catalogo apostoloz se publicanũ dicere
erubuit. Obiurgatus etiã a phariseis vel
uti peccatoz/patienter tulit. nec tam iusti
ficatus se aliqualiter excusauit. Gratitu
dine accepta. Nã cõuersus mox dño gran
de conuiuiũ pparauit: nedum magnitudi
ne esculentoz arcz laute pparationis: pa-
riter z inuitatoz chr̃isti z discipulozuz: sed
etiam publicanoz z peccatoz suo exẽplo
conuersoz. Unde Mar. ỹ. Multi publi
cani z peccatores discũbebant cum Jesu
et discipulis eius. Jam tñ ẽm Beõ. pec-
catores esse desierãt: als dominũ secuti nõ
fuissent si in peccatis pseuerare ponerent
iij. Reg. xix. Heliseus volens sequi Heli
am magistrũ suum/dedit pzius cõuiuium
socijs suis. Et q̃pulchro pretigio q̃ erat
futur⁹ apostolus z euãgelista: iam in pnci
pio sue conuersionis multitudinẽ peccato
rũ traxit ad chr̃m: iãcz officium apostola-
tus z euãgelistẽ incepit. Perfecta: quia
ad pfectionẽ nedum generalem: sed sing⁹
larem pduxit. s. apostolicã: euangelisticã:
martyrij: que tria in nullo alio inuenta sk.
Nam Lucas euãgelista fuit: sed nec mar-
tyr nec aplus. Marcus euãgelista z mar-
tyr: sed nõ aplus. Joannes euãgelista et
apostolus: sed non martyr. sol⁹ Matthe⁹
simul apls: euangelista: z martyr exaiit.
Claret itaq̃ ex euangelio pfecta conuer
sionis forma quã dñs verbo docuit: z apo
stoli exemplo nos instruxit. Est ẽm perfe-
ctum cõuersiõis initiũ: agnoscere infirmi-
tatẽ: z desiderare medicũ opẽ. Nihil etem
ita 2uersioni 2trariũ est/sicut falso estima
re se sanũ: z ita 2uersiõe ñ idigere: ex 2siti

repellere medicū. Et hoc est q̄d dñs inquit dicens. Nō est opus ꝛc. ℣ Sed dicit ceret aliqs cōtra nūc dicta. Quō pōt sancti Matthei cōuersio dici pfecta: cū nihil aliud dicat euāgeliū nisi q̄ de eius vocatōe dicit. Et surgens secut⁹ est eum. Nulla fit hic mentio de rg aliuz renunciatiōe: cum tñ dñs dicat: Facilius est camelū p foramen acus transire ꝯ diuitez intrare in regnum dei. Mar. xix. Luc. xv. ℣ Mar. x. Cum q̄ prius diues fuerit: ꝛ difficile est pecunias habentes in regnū dei introire Mar. x. ꝛ Lu. xvij. Nisi q̄s renūciauerit oibz q̄ possider: nō potest chr̄i esse discipulus. q̄ nō potest eius conuersio magnipēdi ꝛ pfecta dici. Ad hoc breuiter dicit q̄ Matthe⁹ pfecte secutus est christū: reliqua cōtenendo ꝛ eis abrenuciādo: ea deniq̄ relinq̄ndo. ꝓmū est p̄cepti. secundū consilij. Et hz q̄nq̄ in scpturz forte vnū ponit pro reliquo: valde tamen refert temporalia contemnere ꝛ temporalibz abrenūciare. Relictio temporaliū seu venditio est omnimoda eorundē expropriatio ꝛ dimissio: vt sez temporalia affectu pariter ꝛ effectu proprius dimittant: ꝛ eoz dominiū penit⁹ abscindat. Renunciare ꝓ est vsum rei in p̄prio vel cōmuni sibi retinere. p cōmuni ne cessitate aut corpis indigentia: ita tñ vt dilitte nullaten⁹ plus deo appetent. nec dominent animo possidēt̄z. ꝛ q̄ diuitie veri⁹ habeant possidentē ꝯ habeant ab eo. Ita em̄ ꝑm Aug. in sermone q̄dam (et est homelia. lij. li. q̄nq̄ginta homeliaꝝ) habet aurum vel argentum qui eis bene vtit. Habens ergo diuitias amore christi: vel eas rite ꝛ legitime querens ꝑm doctrinā apostoli. j. Timo. vj. non ad abusum: vt inde supbiat: aut in incerto diuitiarū spem ponat: paratus potius eas pro loco ꝛ tēpore dimittere: ꝯ habendo/christū offendere seu vitia nutrire: hic ꝛ diuitias retinendo/eis prius abrenunciare: ꝑm Aug. epla lxxxix. in responsionib⁹ ad Hilariū. Et ita renunciant omnib⁹ q̄ pfident: nedū consilij pauperis sectatores: qui christū pauperem pauges in religione sequuntur: sed etiam in seculo manentes corpore: et diuitias multas habentes: qui non ꝓpter diuitias christum: sed ꝓpter christum parati sūt diuitias p loco ꝛ tempore dimittere: plus

appretiantes deū ꝓpter pecunias.

Hec ergo ꝥ hauriat doctrina. Nō requiritur necessario ad salutē q̄ quis facultates ꝛ possessiones realiter vendat ꝛ facto alienet: sed sufficit q̄ chr̄m plus appetendo: eas ꝑm animi p̄parationem cōtemnat: nec in eis finaliter spem ponat. hec est doctrina aplī. j. Timo. vj. vbi de diuitib⁹ loquens: nō eos damnat: sed modū viuēdi tribuit ꝛ assignat. Et tūc ad dictū saluatoz Mar. x. q̄d clarius explanat Mar. x. dī: q̄ dñs ibi loquit non de facultatib⁹ ipsis in se: sed de cupiditate diuitū: hoc est ꝺ auaritia diuitū sperantiū in incerto pecuniaꝝ ꝛ non in deo suo: vt diffuse explanat Aug⁹. sup p̄. lj. Et q̄ ille sit sensus littere: claret ex textu Mar. x. Cum em̄ christus ostenderet viam ad vitam cuidā adolescenti petenti: Magister quid faciam vt vitam eternam possideā? et ille se omnia p̄cepta seruasse responderet. Auditoq̄ a dño esse relinquendas diuitias: contristat⁹ in verbo abijt. Erat em̄ habens multas possessiones. tunc christus ait discipulis: Quādifficile qui pecunias habent/in regnū dei introibunt. Quo audito: obstupefacti sūt discipuli in ꝓpho hoc. At Jesus reuersus respondens ait illis: Filioli q̄ difficile est cōfidentes in pecuniis in regnū dei introire. Et de tali diuite ꝓsequenter ait ibidē Facili⁹ est camelū ꝛc. Et hoc voluit Pā. cum inqt. Diuitie si affluāt nolite cor apponere. i. ꝑm Aug. sup p̄. lj. Nolite sperare in incerto diuitiaꝝ: ad instar illi⁹ qui nō posuit deū adiutorem suū: sed speravit in multitudine diuitiarū suaꝝ ꝛ ꝓualuit in vanitate sua. Potes adducere sctōs ꝑfectos. ꝛ no. teꝝ. q̄ hz plurimos habuerint diuitias: eas tamen anio contēpserunt ꝛc. ꝛ saluati sunt: vt habet Luc. xvij. de Abrahā Jsaac: Jacob. Jtē ꝺ Cornelio Act. x. de Joseph ab arimathia. Nō em̄ facultates sed cupiditates. non pecuniā: sed auaritiā damnat dominus ꝑm Augustinū sup p̄. lj. Beatus ergo Matthēus nedum diuitijs renunciauit: q̄d p̄cepti est: sed eas prius reliquit: quod consilij est: pauper pauperem christum sequens. Et hoc voluit euangelista cum inqt: Et surgens/ oibus dimissis: secutus est eum. Ad idem inducit Aug⁹. epistola. cxxj. que est ad Probam

Adhuc forte quis diceret: Vellē ergo informari cum beatus Matthęus cōmendat vt pfectus christi imitator ex diuitiarū cōtemptu & abrenunciatiōe. Nec fit expressa mentio de dilectione dei & primi: prout habet ꝓmū & maximū mādatū: Vtruz in hoc precise consistat pfectio christiana seu in dimissione vel abrenunciatione omniū. Manifestū em̄ est & claret ex serie textus q nō fit hic mentio in euāgelio ꝓsentis diei de sancto Matthęo de diligendo deum: nec etiā in vocatiōe aliorū discipulorum: puta Petri & Andree. sed dicit: Relictis retibꝰ & naui secuti sūt dominū. Ita de sctō Matthęo in laudē hic dicit: q relicta rōne vectigaliū: & substantia rez mundialiū: secutꝰ est dominū. pauper pauperē. Ergo videt q pfectio christiana & apostolica in paupertate & aliorum consiliorum obseruātia & nō in charitate ꝙsistat.

Ad hoc dicit breuiter vnica doctrinali ꝓpositiōe: licz ꝙsilia ad pfectiōem vite christiane multū ꝙducāt: nō tamē essentialiter eam in pfectiōe ꝙstituūt: sm sctm Tho. ij. q. clxxxiij. arti. iij. Et Lancella. parisiēsis in de pfectiōe cordis. & alibi. Nam licz vite chīiane multū amminiculare & subseruiat optime consiliorum obseruatio ministerialiter: siue vt instrumēta q̄dam aut qualitatiue dispositiōes ꝓ forme introductione. nō tamen intrinsece & essentialiter ꝙstituūt hominē in pfectione chīiana: sed hoc solū facit charitas & ꝓceptorum obseruantia. Vñ semp subtūgit de discipulis omnia relinqntibꝰ ꝓ christo & secuti sunt dñm ꝓsidus charitatis & affectiꝰ amorosis. Illud em̄ ꝓcipue perficit: qō hominē vltimo fini coniungit immediatius: & in dei filiū adoptat Joan. j. Sed hoc facit sola charitas. vnde: qui manet in charitate in deo manet & deus in eo. j. Joan. iij. & Colos. iij. Sup omnia inquit charitatē habentes: que est vinculū pfectōis. Et. ij. Cor. xij. Si charitatē nō habeo nihil sum &c.

Preterea id pficit hominē/quod est finis: & terminꝰ legis. sed illud est charitas Vñ Roma. xiij. Plenitudo legis est dilectio. Et. j. Timo. j. Finis ꝓcepti charitas

Preterea vt ex verbis apostoli Roma. xiij. sumi potest: quicqd in lege vel ꝓceptꝭ habetur totū ad hoc tendit vt diligat deus & ꝓximus. Hinc saluator volens Petrum pastorem cōstituere sui gregis & corporis mystici: ceteris tacitis/ li se diligerz quesiuit. Item. Constat plerosqz sanctos patres perfectos fuisse sine consiliorū obseruantia. Vnde Genesis. xvij. Ambula coram me & esto perfectus: dixit dominꝰ ad Abraam. Item ipi Job non est similis inuentus in terra. cap'o ꝓmo: q tamē fuit diues. Simile est de ceteris. Item in statu innocentie fuisset status pfectionis: & tamen nō consiliorum obseruatio. puta castitatis/obedientie/paupertatis. Ex quo sequitur q consilia amminiculatiue & ministerialiter conferūt ad perfectionē removendo. phibens. sola vo charitas essentialiter perficit: nec sine ea consiliorum obseruatio est meritoria vite eterne. Hinc Joannes cassianꝰ in collati. patrū. collat. j. scribit: q ieiunij/vigilie/nuditas &c. ac ꝓpria tio omniū facultatū: nō pfectio/sed instrumenta sunt pfectōis: qz nō est in eis finis sed q ea quenit ad finē. Et sctūs Tho. in de pfectiōe cordis: querens de perfectiōe Abrae diuitissimi: ostendit abdicationē rē poralium esse viam ad pfectionem. Patet respicienti verba chīi. Et Hiero. super illo loco. Ecce nos reliquimꝰ omnia & secuti sumus te: inquit. Parum erat omnia relinquere: quod & Socrates fecit & alū philosophi. ideo subūgit: qō pfectum est Et secuti sumꝰ te: non corporis gressibꝰ: sed amorosis affectibꝰ. Sic & Origenes super illo Si vis pfectus esse &c. ostendit abdicatiōem temporaliū esse depositiōem gibbi: & pfectiōem oneris diuitiarū: vt sic speculatio dei inciplat. Non q illo die dum hec ꝓficiunt perfectio insit. Sic g̃ cum amplissima possessione diuitiarum stat pfectio christiana. Si em̄ abdicatio temporalium essentialiter perficeret hominem: sequitur q nullus diues posset esse perfectus. quod est contra illud Eccli. xxxj. de diuite/in cuius cōmendatiōem dicit: Beatus vir qui inuentus est sine macula: & post aurum non abiit: nec sperauit in thesauris pecunie. Quis est hic & laudabimus eum: ℟ Ex illo sumitur hoc corollariū siue doctrina. Prima. Licz consilia multū valde ꝙferāt ad pfectū: non tamen essentialiter perficiunt et intrinsece

hoiem chr̃ianū. ptz vt ꝫ. Scḋa doctrina Dis exñs i gr̃a gratū facere ẽ in statu p̄fectōis religiōis chr̃iane. Idē em ẽ totū t p̄fectū ſm ꝓbm. Perfectū aūt ōr cui nihil deest eoꝝ q̄ ſibi cōpetere debēt iuxta hanc vel illā ꝑticulōem ſue ſpeciei vl̄ nature vel gr̃e ſuperaddite. Qui āt habz gr̃am diligit deū ex toto corde t̄c. Tertia p̄fecta chr̃i imitatio eſt ei⁹ gratuita dilectio: patz. Quarta. Nulli⁹ pctō mortali iuolut⁹ ẽ in ſtatu p̄fectōis chr̃iane religiōis ꝓſtitut⁹ q̄cūq; dignitatis ſtemate ſit inſitulat⁹: patz ex ſuꝑdictis. Sed forte hic aliq; ꝓtẽde ret de noie ꝛſi nō de re. Et q̄ḋ patz q̄ſtul/ re agūt plerīq; hoim iactātes ſe de h̄ vel il lo ope bono: vt elemoſynaꝝ largitiōe: tē/ poraliū abdicatiōe t̄c. cū tñ chr̃m imitari nolūt corde p̄fecto t̄c. Sec⁹ egit be. Mat theus: q̄ vt p̄fectus chr̃i imitator omnib⁹ relictis ſecutus eſt dñm.

De eodem Sermo. II. in ordine. XXXI.

Miſericordi/ am volo t nō ſacrificiū. Mat thei. ix. A Feſtuz britiſſimi Matthei apli t euāgeliſte agim⁹: q̄ ō pu blicano apls: de telonario euāgeliſta a do mino fact⁹: poſtis vite crimina ſubleq̄ntis ſcitate cōpeſauit, t pitura lucra relinq̄n lucris indeficiētib⁹ inhiauit. Audiuit em ꝓcentē dñm: Diſcite q̄d eſt: miſericordiaz volo t non ſacrificiū. Hinc miſcōiam ſibi exhibuit t primis. Sibi: q: ſuā miſeriā ag ſcēs: medicū oīb⁹ relictis(vt Luc, v. ait) ſe/ cut⁹ eſt: q̄rēs ſpūalis miſerie ſue ablatiōez Proximis ꝓ: q: m̄ros ſibi ſiles miſeros publicanos t pcōres ad cōuiuiū q̄ḋ me/ dico ꝓparauerat inuitauit: vt t ipſi a medico curarent. Sua q̄z ꝙuerſiōe t doctria oīb⁹ pctōrib⁹ ꝙuerſiōis formā p̄tulit: ac ſacrifi cia agnoꝝ t tauroꝝ pinguiū paruipēdēs: ſeip̄m dño obtulit in ſua trīuphali paſſio/ ne. Vñ nō mō miſericordiā exhibuit: ſed il lo omiſſo ſacrificio q̄ dom⁹ nō delectat: aliud placabile ſacrificiū ſpīrit⁹ contribu lati obtulit: ſm domini verbum Miſeri/ cordiā volo t nō ſacrificiū. B Miſe ricordiā volo t nō ſacrificiū. Euāgelium recitat. Euāgeliū h̄ apli ꝙuerſiōem declari bit: q̄ magnā fiduciā oīb⁹ pctōrib⁹ peccata ſua agnoſcētib⁹/ t ad dñm ꝙuerti cupien/ tib⁹ p̄ſtat. Nō aūt ſeipſos iuſtificantib⁹ ne/ q̄ induratis ꝙuerti nolētib⁹, magnā ſiqui dem fiduciam p̄ſtat: q: nō venit dñs voca re iuſtos ſed peccatores. Et q̄ ſūt iuſti: cū nemo mund⁹ a ſorde: nec infans cuius eſt vnius diei vita ſup terrā? Sūt vere iu ſti: t ſunt q̄ putāt ſe iuſtos cū nō ſint iuſti. Nō venit dñs vocare iuſtos in oculis ſu/ is qui ſuā iuſtitiā ꝓſtituūt t dei iuſtitiam negligunt, quales fuere phariſei t legiſpe titi/ dñm de miſcōia repr̄hendentes: q̄ deci marūt mentā t aneth, t ciminū/ t q̄ deforis eſt calicis (Mat. xxiij. t Luc. xj.) mundarūt: int⁹ ꝓ charitatē/ miſcōiam t iudiciū neglexerūt. ꝓpter q̄ḋ dealbatꝝ mor tuoꝝ a foris ſepulchris a dño ſūt compati Vt iuſtos q̄ vere iuſti ſūt: t p dei gr̃am iu ſtificati nō venit chr̃ius vocare ad pniam vt Lucas ōr. hac em nō indigēt: ſed pctō res q̄ ſe tales cognoſcūt t confitent: Hos vocat: ad hos ꝙuertit dñs vt eis miſcoꝛ diam impertiat. Et quō dī curari poſſint inſinuat cū ait: Diſcite: q̄d eſt: Miſericoꝛ diā volo t nō ſacrificiū. Ex ꝓbis illis ar/ gz eluſdē ſnie Luce, xj. Date elemoſynaz t om̄ia mūda ſunt vobis: nōnulli occaſio nē errōris accepere: putantes q̄ ſceleraſ viuentes ꝫ talem vitam moresq; corrige re nō curantes: elemoſynarū largitiōe poſ ſint ſaluari: vt tangit btūs Aug. in enchi ridi. c. lxxiij. Sed fallūt ſeipſos. Nā vt ſā ca, ſequēti oſtēdit: dī nō dant elemoſynaz ordinate: vt ꝙſequēti miſcōiam mō q̄ de bent nō impēdūt. Nā qui vult operib⁹ mi ſericordie iſiſtere/a ſeip̄o debet incipe. Mi ſereri em effect⁹ eſt charitatis. Et q̄ḋ dan a ſe nō incipiūt: ab ordine charitatis deſi ciūt. nā charitas ordinata a ſe incipit. Di liges primū tuū ſicut teip̄m: inquit veri tas. Dilectio ergo ſuip̄ius mēſura eſt dile ctionis primi, menſura aūt ꝓ: eſt menſu rato. Primū ergo miſericordiā facientis eſt vt ſibi miſereat. Hinc dicit Eccli. xl. Miſerere anie tue placēs deo. Nam qui ſibi ip̄i miſericordiam negat cui hanc ver p̄ſtabit? Qui ſibi nequam eſt: cui alī bo

bus: Eccli. xlij. Hec autē est prima mi-
sericordia quā nobisipis debem⁹: ait Au-
gustinus in enchirid. vt nosipos merito
miseros: p miserantis dei misericordiā re-
putamus iustum iudiciū eius confitentes
quo miseri effecti sum⁹. de quo dicit apo-
stolus: iudiciū q̄dem ex vno in cōdemna-
tionē. Et magne charitati ei⁹ gr̄am agē-
tes. De qua idem apls ad Ro. v. dic. Cō-
mendat autē suā dilectionem deus in no-
bis. cū adhuc pc̄ores essemus: cbs pro
nobis mortu⁹ est. vt et nos veracit̄ ō no-
stra miseria iudicātes z dei charitatē quam
donauit ipi diligētes pie rectegz viuam⁹.
Hec Aug. c. lxxiij. z. lxxv. ℒ Enume
rank̄ ar opa misericordie, cibare esurientē:
potare sitientem. vestire algentem. curare
infirmitate laborātem. visitare in carcere
degentē. sepelire mortz somno dormientē.
Et magn̄ crudelitas esset videre hominē
famelicū: paupem: nuduz: in carere infir-
mū: z ei nō cōpati. Longe maior est crude
litas anime sue non in his omnib⁹ succur
rere. Videre animam suam deficere fame
verbi dei ac doctrīa salutari: z ei informa
tionem salutis negare. sustinere sitientem
ad dominū fontem viuum: z negare po-
tum lachrymarū: considerare nudam vir-
tutibus z nō vestire operib⁹ iustitie. Hos
pegrinā: hospitio extorrrē: z nō paradi-
sum recupare. scire infirmā z debilē: atgz i
carcere peccati detentā: z p fauum penitē
tie z oleum gratie non curare. nec a vin-
culis occasionū liberare. Animaduerte
re in somno peccatoz dimersam z eam nō
sepelire: ne prauo exēplo alios corrumpat
Quisquis hec gie sue negat longe est a ve
ra misericordia. nec sibi pficit q̄ se negle-
cto alijs misericordem se fingit. Quid p
dest homini si totuz mundū lucret: z anie
sue detrimentū patiat: ait dñs Matthei
xvj. Et subdit. Aut quaz dabit hō cōmu-
tationē p ania sua: quasi dicat nullam.
D Hec attēdit btūs Matthe⁹: tō primo
misericordiam anie sue impēdit. deinde z pxi-
mo. Primuz anie sue q̄ in omnib⁹ pdictis
laborabat dū teloneo p̄sedit: vtputa lucris
pecuniarū inhians: inedia omnis spiritu-
alis refectionis famescens: virturū vesti-
mentis spoliatus: insup omni tēratiōi ex-
positus: sm illud: Qui volunt diuites fie
ri incidūt in tentationē z in laqos diaboli
z desideria mlta z inutilia z nociua: que
mergūt hominē in interitū z pditiōem. j.
Timo. vj. In carcere cupiditatis iacebat
vinctus. Sepultura carebat mortu⁹. Nā
peccatoz oīb⁹ innotuit: propter qō z pu
blican⁹ dictus fuit. Sed ecce misertus
est anie sue: dū vocatiōi appinquātis me-
dici parens: eisgz relictis oīb⁹ adherēs:
libertatē ab omnib⁹ his miserijs est con-
secutus. In vno nangz domino Jesu salua
tore pfectissimo omnia recupauit. Ha-
buit etiā in eo magistrū: pane potugz cele
stis doctrine reficientē: infusis ꝓtrib⁹ in-
firmitatem curantē z vestientem. Pecca-
torum remissiōe a carcere liberantē: viui-
ficāte gr̄a a morte suscitantē. Quantis
em̄ post ꝓtrib⁹ dono chr̄i claruit: patz ei⁹
vitā ꝓsiderāti. Claruit humilitate: qz qō
alij euangeliste ob reuerentiā tacuerunt:
ipe non tacuit: sed aperte se publicanū no
minauit, z ad ppetuā rei memoriā scripto
cōmendauit suo euangelio. Per eandē eti
am post diuinos honores populi sibi sa-
crificando impēdere volentis penitus ex-
horruit atgz spreuit. Claruit obedientia
charitatis filia: dum ad vnius vocatiōis
vocem sine mora secutus est vocantē. Cla
ruit largitate: quia omnia dereliqt: ita vt
dimissa rōne telonei imperfecta: surgens se
cutus est dñm: nud⁹ nudū. Halo: est Za
cheo q̄ dimidiū bonoꝝ suoꝝ dedit paupe-
ribus: Ille aūt totū reliqt. Hegz p hoc inui-
tū dñs suis irrogauit. Tū qz a maiore do
mino: oim ꝓ possessore vocat⁹: deobliga
tus est ab inferiore. Tum quia nihil abstu-
lit/sed omnia reliqt. Claruit fortitudi-
ne: cū carnē/cupiditatē/z diabolū vicit: z
in sua vocatione vsq̄ ad sanguinis effusio
nem z vsq̄ ad mortē p̄seuerauit. Claru
it etiā iustitia: qz se totū dño obtulit: z q̄c
q̄d ingenij z laboris pus in tēporalib⁹ di-
uitijs lucris impēdit: totū aiab⁹ suo dño
lucrādis z celestib⁹ diuitijs mercādis ac
cōmodauit. ℒ Hilari⁹ est z ꝓmis
qui p salute, primoꝝ a ꝓncipio sue ꝑuersi
onis in finem sollicite laborauit. Nam cō
uersus ad domini vocationē: cōuiuiū ma-
gnum ꝓparauit: vt Marcus ca. ij. dicit. z
clarius Luc. ca. v. in quo turba multa pu-
blicanoꝝ z peccatoꝝ cū Jesu z discipulis

eius ad Matthei vocatiõem vt credunt discubuit: vt sic gr̃e quam p̃secut⁹ fuerat multi p̃cipes exist̃erẽt. Deinde post dñi ascẽsiõem postcp̃ i iudea p̃dicauit ⁊ euãgeliũ chr̃i pus hebreo fm̃õe ⁊tra insurgẽtes hereses scr̃sit. diuisis p orbẽ ap̃lis/ethiopiã in sorte p̃dicatõis accepit. vbi ciuitatẽ Nadaber intrãs: ab eunucho Candacis regine recep⁹: eidẽ rõnẽ notitie oim linguarũ reddẽs: populũ a magor Iaroes ⁊ Arphaxat demẽtatiõib liberauit. Nã oia eorũ p̃stigia ⁊ incantatiões detexit. ⁊ vinculis quib ꝑ̃m incantauerãt soluit. dracones ignem ⁊ sulphur spirantes ⁊c. vt in legenda. Exhinc gliam paradisi p̃dicare cepit. ⁊ veritatẽ euangelij fideliꝰ explicare: ꝑba doctrine sequẽtib signis ꝯfirmãs. Nam ⁊ regis filiũ a morte suscitauit: quẽ magi deificatum mẽtiebant: quo eos ab ethiopia fugauit. Vnde regẽ Egippũ cũ regina tanto viso miraculo: ac totũ ethiopie ꝑ̃m ꝯuertit: ac ꝺcramẽto baptismatis initiauit. Hinc canit ecclia. Ethiopes horridos Matthee agnelli vellere. Qui mactas nesciat alios vestisti cadido. Vbi etiã in eccl̃a mira celeritate fabricata triginta annis sedit: vbi infinitũ dño populũ adquisiuit. Epigeniã ãz regis filiam deo dicauit: ⁊ plus cp̃ ducentis virginib p̃fecit. Que etiã verbo docuit/⁊ signis cõfirmauit: sanguinis ꝑcij effusiõe testat⁹ ẽ. Nã Hirtaco successore Egippi in amore Epigenie accenso eius munera sprezuit: ⁊ publico fmone eius vesaniã detexit ⁊c. vt in hist̃oria. De cõmendatiõe matrimonij ⁊ horrendo crimine violatiõis spõse sũmi regis. Heu heu ãt hodie in eccl̃a dei sunt hirtaci: imo hirtaco peiores: q̃ spõsas chr̃i nõ legitimo matrimonio sibi copulare: sed execrabili adulterio poluere nõ dr̃esistũt. Que sunt sponse chr̃i: oĩes fideles anie. de quaꝝ singula dicit p ꝑphetã. Desponsabo te mihi in fide. Osee. iij. ⁊. ij. Corinth. xj. Despondi vos vni viro virgines castã exhibere chr̃o: loquit ap̃lus ad quersos fideles q̃ sunt ꝑstupratores. hi sũt pusillor scãdalizatores: de quib dñs Mat. xviij. Ve homini p quem scandalũ venit. Et ꝑmisit. Siquis scandalizauerit vnum ex pusillis istis q̃ in me credunt expedit ei vt mola asinaria suspendat in collo eius: ⁊ dimergat in pfundũ maris. Quicunq; igit̃ primus ad peccatũ mortale sollicitat ex intentiõe: aut a spũali ꝺuglo impedit seu reuocat: vel debitã custodiã ac sollicitudinẽ sibi cõmissor negligit: ac gregẽ cõmissum i abrupta ac p̃cipitia peccator ire dissimulat: hi sponsas dei quãtũ in eis est cõstupr̃ant. Qui vt Greg. ait: tot mortibus digni sunt quot ad mortem ire tacẽtes renunt. Sed audiãt q̃ tales sunt penã Hirtaci ⁊ caueant. Triplici pena pcussus est. Prima spũali, scda corporali. tertia eterna. Spũalis fuit gratie desertio: p quã recidit in homicidiũ. Sicdẽ fm Grego. peccatum qõ p ⁊ enitentiã nõ diluit mor⁹ suo pondere ad alia trahit. Corporali: quia lepra incurabili pcussus: ac impatiẽtia agitatus i seipm vlor seuissim⁹ fuit: ⁊ seipm gladio interemit. Hãc penã secuta est eterna qua irremediabiliter dãnatus: felicẽ te ꝑpetua ꝙuatus/eterne miserie est actor⁹. Has qui timet: eius mores fugiat. apostoli doctrinã ac quersatiõem imitet: qr̃s eius suffragantib meritis ⁊ pcibus gr̃iam in p̃senti: ⁊ gloriã mereat cõsequi in futuro. Quam nobis concedat dominus Jesus Amen.

In festo sancti Michaelis archangeli Sermo. I. in ordine. XXXII.

In resurrectione erũt sicut angeli dei in celo. Mat. xxij. A Festũ beatissimor̃ spirituũ celestium magna gr̃atitudinis deuotiõe: magna cordis exultatione: magna deniq; zeli sollicitudine quo ad deum/angelos/nosipos/hodie agendum est. Quor̃ nobis similitudo ꝓmittitur: nõ ad horam vel tempus transitorium in terris: sed ꝑpetuo sine fine i celis. Magna gratitudine: q̃ magnũ nobis diuini amoris indiciũ inde relucet. Quis em huius magnitudinẽ. s. q̃ erim⁹ sicut angeli dei in resurrectiõe estimare ne dicã gratitudinem dignã rependere põt: Certe si potentiã

mus impator pauperz mēdicū cū filio suo heredē faceret. Sicꝫ canē irrōnalem hūana pfectione dotaret: ānā gratitudinem vterꝫ teneret posseren⁹ repēdere: Et nos ꝺdem mlto inferiores angelis sum⁹. Sumus etēm natura mortales: illi immortales. sum⁹ corporei t compositi: illi spūales t simplices. Nos terreni: illi celestes. nos velut puluis t cinis tenebrosi: illi pl⁹ stellis clarissimis lūinosi. Et cū futuri sumus sic angeli dei in celis. Dignissimū itaꝫ é cum ingēti gratitudine: t tanti largitoris digna laude/angelorꝫ recolere gliam: quā etiā nobis expectam⁹ futurā. Magna ꝺz exultatōe ꝑgaudēdo eorꝫ britudini: ꝺz nos mīro ꝓbam⁹ diligere affectu. Merito itaꝫ a nob recipꝛoce diligendi sunt qui nos ꝓuenīūt sua ſyncerissima dilectiōe. an nō diligūt nos de ꝺz ꝓuersione tā exultāter gaudent: Lu. xv. Gaudiū erit angelis dei in celo sup vno pcētore pniam agente. An nō diligūt ꝺz ministerio sp inserūiūt tā diligēter t ardenter? Facit em angelos suos spūs. ps. ciij. Oēs veniꝫ sūt administratorij spūs missi in misterīū ꝓpter eos q̄ hereditatē captūt salutz. Heb. j. An nō diligunt ꝺz custodie tā vigilanter intrēdāt? Mat. xviij. Angeli eorꝫ: hoim. ſ. semp vident tē. Hinc Hiero. Magna dignitas aiaꝝ q̄ vnāqꝫ ab exordio natiuitatz sue habet angelū sibi delegatū. dist. ix. ij. li. senten. Taceo de ceterz eorꝫ misterijs. Tot g̃ effectib⁹ suā erga nos dilectiōem insinuantes merito reamā⁹: atqꝫ eorꝫ beatitudi ni quā pīi festiuitate honorem⁹ congaudemus. Magna vemū sollicitudine ꝓpter nosipsos: ne tāta ꝓmissa ꝙdam⁹. Nā sicut ꝑclosus fructꝰ nō nisi ex ꝓbo semine oritur ita nec hec ꝓmissa angelorꝫ sūtudo cōferꝛ in celis: nisi ꝑcedat huiꝰ sūtudinis semen in terrz. Sicꝺem apl̄o teste Gal. vj. Nolite errare/deꝰ nō irridet. q̄ semiat hō bet t metet tē. Necesse est itaqꝫ ꝑcedāt in nobis in via pīorꝫ meritorꝫ angelicz actib⁹ conformiū semina: vt secure expectet fructus dulcissim⁹/similitudo ꝓmiorꝫ eorundem in patria. Est em regula diuine iusticie: nullum brificare sine merito. Cuiusli bet veniꝫ statꝰ est terminus merendi ꝓ quo ꝺbet esse in via. quo finito cessat ois cultas merēdi. Vñ angeli fuerūt in via. t ꝑ gram sibi collatā meruerū: exaltari i patria. Si g̃ eis assimilari volum⁹ in patria (similitudine quā dns innuit: cū tentāt⁹ saduceis rndens inqt. In resurrectōe erūt sicut angeli dei) necesse est b̄ precedant in via bona opa angelorꝫ actibus conformia De q̄ ꝑ gra impetrāda Aue Ma. B

Quia hodie sancti celestes spūs nob̄ ꝓponunt honorādi t venerādi. ignorū aūt venerari nō pōt: Ideo ꝓmū aliq̄ tangēda sunt q̄ scptura pandit de tāexcellentib⁹ spiritib⁹ ad nr̄am edificatiōem: nō ad curiositatē nutriendā. Dehinc videndū erit in q̄ bti sūles erūt angelis in resurrectiōe. Tertio qb⁹ actiōib⁹ nr̄is banc sūtudinē mereri possum⁹. Possum⁹ itaqꝫ de angelis (sīc in ceterz dei creaturz) cōsiderare eorꝫ Initiū: Mediū: t Terminū. Initiū in q̄ esse ceperūt t naturā acceperūt. Vbi videdū est a quo: quādo: vbi initiū habuerūt. de hinc q̄les creati sunt ꝓm naturā: t quales ꝑm gram. Et hec breuiter tangenk omissis subtilitatib⁹ multz eis q̄ maiora notūt indagare. ℒ Quo ad ꝓmū salua manet veritas fidei: q̄ Rꝰ est factor celi t terre: visibiliū oim t inuisibiliū: vt ꝺr in symbolo Niceno. Quo supposito dicit scriptura Gen. j. In ꝓncipio creauit deus celum t terram. i. spiritualem t corꝑalem creaturam. Deus em sciens suam bonitatē summā: qua eternaliter beatus est cōmunicari posse t minui non posse: produxit creaturam que eius parriceps esse posuit. Si ꝺdem ꝺm beatum Dionysiū. ca. iiij. de cele. hierar. deus sua bonitate est causa oim. Nam omis cause excellentzqꝫ bonitatz ꝓprium est vt ad consortium sui attrahat t inuiter omnia: singula ꝓ captu suo t modo suo. Bonum em est sui diffusiuū et cōmunicatiuum: ideo ꝓduxit cui se cōmunicaret. ℒ Cōmunicat aūt se essentialr ꝑ diuinarum ꝑsonarꝫ emanationē. Obiective ꝑ cognitionem t amorē. Similitudinarie per participatā conformitatē. Essentialiter soli filio t spūsancto pater cōcat suam essentiā: sed nulle creature. Obiectiue soli rōnali siue intellectiue creature. Participatiue oib⁹ non diuidendo suā esse sed similitudinem aliquam producens

do. Prima est eqlitaz, scda imaginis. tertia vestigij. Prima est sube, scda btitudis. tertia remote sılitudinis. Cum itaq; vidit btitudinē q̄ naturaliter brūs est cōicari posse ⁊ minui nō posse: pduxit creaturā rōnalez q̄ btitudinis ei⁹ particeps fieret. Sed nō participat btitudo diuina nisi p intellectū q̄ cognoscit: ⁊ volūtate q̄ diligit. In hoc em ipe brūs est: qz se ppetim diligit ⁊ itelligit. Ideo necesse fuit hmōi creaturā diuine bonitatez capacē esse rōnalem. Et q̄nia rō potuit p se subsistere: ⁊ etiaz corpori vniri. Ideo eā diuisit. Nā ptē vnā (ad bonū intellectū) hoc ē vnā naturā rōnalē pure spūalem angelū, s. in sua puritate reliqt Aliā. s. aiam corpi vniuit. Pure em corpalis/deū obiective participare nō pōt. vna q̄ vocat spūs: seu nostro modo loq̄ndi angelus. alia homo. Sola itaq; sua bonitate: nō necessitate: quem nō externe pepulerunt fingere cause: vt loquit Boeti⁹: pduxit creaturā. quia sūme bonū erat pdesse velle: ⁊ omnipotentissimi nocerī nō posse. Cetera ꝓpter hominē. Si q̄ris. Si eternaliter bonus est deus. et bonum est sui diffusiuum: quare nō ab eterno produxit creaturam sese cōmunicādo? Solutio. Ab eterno se diffundendo seu cōmunicando pduxit deus pater filiū ⁊ spūmsanctū: ⁊ ita essentialiter se cōmunicauit. Creatura ꝓo que eternitaz capax nō est se cōmunicauit ex tempore seu in tempore: qm nō decuit eam suo creatori esse coeternā. Nec refert an in pncipio temporis: an post pncipium: quia temporis ad eternitatē nulla est comparatio. Sed quare tunc produxit? Solutio. quia placuit immēse sue bonitati tunc sese cōmunicare creature.

Vbi ꝓo creati sunt angeli? Solutio. In celo empyreo. Et pro clariori itelligentia dictoz ⁊ dicēdoz ponere possum⁹ hic duas ꝓpositōes. Prima. Angelica natura/⁊ confusa quattuor elementoz corporalis materia: simul cum tempore: non ex tempore nec in tempore sūt creata. Cū tempore vr: quod denotat quandā simultatem. Simul q̄ cum tpe facta est angelica natura: ⁊ simul cum mūdo. Nec antea fuit angelica natura q̄ mūd⁹. quia vt ait Aug⁹. nulla creatura creata est ante secula: hoc est tpa: sed a seculis cum dbo cepit.

Dicit etiā: nō ex tpe. ne intelligat⁹ ordo prioritatiz tpis ad alia creata: q̄si tps ꝓcesserit duratiōe. Nec in tpe: ne designet⁹ excessus tpis sicut ꝓtinentiz ad cōtentū in eo Hec videri solent p doc. dist. ij. ij. senten.

Scda ꝓpositō. In celo empyreo. s. igneo sic dicto a splēdore: nō a caloze. ⁊ cum illoēs angeli simul sunt creati. In q̄ quibusdā manentibus: subditi sunt lapsi. Nā celū visibile q̄d ⁊ firmamentū dr/secunda die factū refert. De hoc Strabus ⁊ Beda vt habet vbi s. dist. ij. ⁊ infra sermōe tertio de angelis. Allegāt ad hoc: Vbi eras cū me laudarēt astra matutina? Job. xxxviij. Nō essent astra matutina nisi fuissent in pncipio sic cū tpe creata. Hoc q̄ celum empyreū (ait Beda) mox vt creatu ē: sanctis angelis est repletum. Dicit aut repletum q̄ntum ad sufficientiā ⁊ congruitatē oznat⁹ celi. Sufficientia dico quantuz ad numerū a deo pordinatum. Vl̄ cū celum repleri nihil aliud est q̄ celum oznari angelis: fm eum nūez quē deus p tpe ad inhabitandū ordinauit. Et ita licz plenum fuerit ⁊ repletum: possunt tñ hoies angelis fm merita in resurrectiōe associari: vt infra patebit. Nz etiam omes boni. s. ⁊ mali (non ex creatiōe: sed sua malignā sugbia) fuerint in celo: pbaf p illud Lu. x. Videbam sathanā sicut fulgur cadentez. Item Ascendā in celum ⁊c. Esaie xiij. Hoc em intelligit nō de celo empyreo: sed de eqlitate dei: siue celsitudine dei cui participari voluit. Et est sensus: Ascendam in celum id est ad equalitatē dei. Lecidit de celo. i. phibitus ⁊ cohibitus fuit ne sua superbia deo pificaret. Item cecidit de celo empyreo. Et quibus sequit⁹ q̄ illa repletio celi non impedit quin possit fieri additio. Nec est ibi vacuitas ex lapsu malozuz aut impfectio. Ibi em non est repletio corporalis. Ibi denicz semper tot sunt angeli: quot deus ꝓ tempore vult ibi esse. Sequitur ergo impfectio spirituum cadentium ⁊ non celi vnde ceciderunt. E

De secunda parte pncipale partz dicendum p cedam. quales. s. creati sunt. Primum fm naturam. Vbi notandum q̄ Magister dist. ij. ij. sent. q̄tuor attribuit angelis.

Nature simplicitatē: psonalitatis discreti
onē: rōnis pspicacitatē: arbitrij libertatez.
Sunt em̄ natura simplices: ideo spūales/
incorruptibiles/immortales: vtputa con
trariū nō habentes: psonali discretione
distincti. lō imateriales ⁊ incōponibiles.
Quod em̄ incōponibile est psona nō est. Si
cut em̄ ania rōnalis que cū materia ꝓsti
tuit hoiem. est em̄ cōmunicabil' vt forma
materie. Rōne pspicaces p intelligentiā/
memoriā: q̄ nedū sensibilia/sed mere intel
ligibilia cognoscūt: cor ex memorank. Ar
bitrio liberi. voluntate em̄ nō necessitate
ad vtrūlibet declinari poterant. Et licz in
psonali discretiōe ⁊ immortalitate pares
fuerint: nō tm̄ ceteris: vicz nature subtili
tate: intellect⁹ pspicacitate: ⁊ arbitrij liber
tate. Differenť em̄ a dño sūt creati in na
turali gr̄atē q̄ differēter accepturi erāt
charismata gratie. Vnde distincti sunt
in tres hierarchias: ⁊ qlibet hierarchiarū
in ordines. vt sit hierarchia assistentium:
disponentiū/exequentiū. vt infra lat⁹ di
cet. Non tamē oēs angeli eiusdem hierar
chie ⁊ ordinis sunt eiusdē speciei ⁊ pfectio
nis. vt dicit magist̄er dist. ix. ꝑbat de luci
fero qui omnib⁹ sui ordinis fuit pfectior.

Hinc Damas. q̄ nūc dicta sunt i hac de
scriptiōe angeli includit. Angel⁹ est sub
stantia incorporea: intellectual: semp mo
bilis. i. inf atigabil': arbitrij libera: deo mi
nistrans: gr̄a nō natura immortalitatē ser
uāns. An aūt fuerint creati in gr̄a vel non/
nihil certū habek. Tantū de eor ingressu
siue initio dictū sufficiat. ¶ De eorū
ꝓgressu siue de medio angelice duratiōis
nunc breuiter aliq̄d videndū. vt ex angelo
rum morula eis p̄merito vel demerito cō
cessa: studeam⁹ quō ⁊ nos sine merito non
saluabimur. Mediū angelice duratio
nis intelligit̄ tempus vie. Fuerūt em̄ ⁊ ipsi
in via. Siqdem morulam aliquā cōcessit
inter instans creatiōis eor: ⁊ instans pre
miatiōis: in quo per libe arbitriū se quer
tere poterant ad dēm meritorie. vel auer
tere a deo culpabiliter. ⁊ hec morula fuit
tēpus vie: qr tēpus meriti. Vel qr mereri
nō poterāt nisi p gr̄am Est q̄stio: an i gra
tia fuerint creati. vel an post creatiōis in
stans gratia fuit apposita. ⁊ siue sic siue sic
An oēs habuerint gratiam vel oli boni:

Nihil est dic certū: sed varij sunt modi di
cendi. Probabili⁹ tm̄ videk p̄m Scotū: q
oib⁹ apposita est gr̄a vel omnib⁹ cōcreata.
⁊ ea aliqui bñ vsi. alij eam deseruerūt ⁊c.
Vnde ponūtur tres vel q̄tuor more. In
p̄ma: in puris naturalib⁹. In scōa in gr̄a.
In tertia boni meruerunt ⁊ mali deme
ruerunt. In quarta fuerunt in termino.
Vel si in gratia creati fuerant: sufficiunt
tres more. Quanta ꝓ fuerit mora an
instantanea vel tēporalis: sine dubio mo
dica fuit: ⁊ vtrūq̄ esse potuit. Sed breui
ter tanta fuit q̄nta dēs determinauit: qui
singulis terminos suos ponit q̄ ꝓteriri nō
possunt. Sed hic diligēter aduertēduz
q̄ regula diuine iustitie est nullū beatifica
re sine merito siue angelus sit siue homo.
Scōm q̄ cuilibet statut⁹ est termin⁹ me
rēdi. p quo dicit esse i via. hoc finito cessat
omnis facultas merendi. Vnde ⁊ angeli
mali nunc cōuerti nō possunt nec mereri:
sicut nec bō post mortē. qz sunt in termio.
Hinc oēs solliciti simus operari bonū dum
in via sum⁹: p̄m exhortatiōem ap̄li: Dum
tp̄s habem⁹ operemur bonū ad oēs. Gala.
vj. Et in euāgel' Jo. xij. ait dēs. Ambu
late dū lucem habetis. venit nox q̄ operari
nemo pōt. ibidē. ix. Tertio attēdam⁹ q̄
actu illi bītudinē: isti meruerūt imurabi
lē damnatiōem. Si ad actū attēdim⁹: in
terior motus animi fuit: nō operatio exteri
or. Si ꝓtinuatione: instātanea fuit vl' bre
uissima. ⁊ valde timeam⁹ ⁊ peccata dili
gentissime caueam⁹. Nemo sibi blandiat
de peccati paruitate: si pessimas machi
nationes: imūda desideria: inflatū animum
effectui nō mācipauit. Ecce nobilissimas
creaturā domin⁹ p instantaneo motu cor
dis eternaliter ⁊ irreuocabil'r dānauit ⁊c.

Et quod fuit cor peccatū? Certe auer
sio a summo bono ⁊ cōuersio ad se. In sū
mis nature donis nō deo honorem repen
derunt sed suum quesierunt. Seipm quili
bet interroget cui⁹ bonū in suis operibus
q̄rat: an seipm vel deū: ⁊ inueniet q̄d spe
rare aut timere possit. Hic posset aliqs
fmonē finire si placeret. Sinautē ꝓcede
dat vt text⁹ iacet Etsi scholastic⁹ nō est di
mittat nunc tactā materiā ⁊ psequat pla
niorem que habek in articulo seqnte put
ꝺducit auditorio ⁊ p̄dicatori ℬ Hūc

ꝑsequnt videndū de scōa gre ꝓncipali bui⁹ ſtro modulo impleamus. Non aūt oim
ſier. l. in q̄ dri ſūt erūt in reſurrectōe ange angelox est idē officiū: ſz sīc distinctiones
lis. Quātū nūc breuitas ꝑmōis ſuffert cō ſunt inf angelos ꝑ hierarchias z chozos:
ſiderādū breuit q̄ in reſurrectiōe electi nō ita z hoies varij stat⁹ et exercitij/ diuerſi
erūt ſūles angelis ſuba. qm̄ angeli ſpūales angelox agmina imitēt. ☞ Est g̃ ad
ſunt ſube et incozpee, ſz electozū cozpa ea/ uertēdū q̄ ꝑm Dion. Gre. ſcm̄ Tho. z ali
dē ꝑm naturā reſurgēt q̄ fuerūt añ reſur/ os: Angelox multitudo diuidit in hiear
rectionē z aie ſue vnitē: alioq̄n nō eſſz idē chias. et hierarchie in chozos: vt in eis in
p⁹ reſurrectionē q̄ fuit ante. Cōtra illud uenial⁹ duplex trinitas varij sunt modi: ſz
Jo. v. Oēs q̄ in monumētis ſunt audient exēplo facilius declarat. In curia magni
vocē filij dei: z ꝓcedent q̄ bona egerūt i re ꝓuidēt z iuſti imperatoris sūt ꝑmo tripli
ſurrectionē vite. ꝓcedēt vtiq̄ de monume ces miſtri. Primi sp assistunt ꝓncipi et oia
ro in q̄ cozpa fuerūt z̄c. Ad Phil. iij. Re agēda ab ipo i mediate ꝓcipiūt. Secundi
formabit cozpus būlitatis nr̄e z̄c. Jtē re regis volūtatē a ꝑmis cognitā ōcernunt:
ſurget q̄ ꝑ mortē cecidit. nō aūt anima ꝓcipiūt. z quō executio fiat ordinat. Ter
ſz cozpus cecidit: igit cozp⁹ reſurget. Hec tij ordinata ꝑ medios executiōi particu/
obſtat q̄ dicit apls. j. Coz. xv. Seminat ri demādat. Vel sic. ꝑmi assistūt. secundi
cozp⁹ aiale: ſurget ſpūale qm̄ (vt ibi paten ſpiritib⁹ ꝑsunt. tertij hoib⁹. Inter assisten
ter oñdit) reſurget idez cozpus in ſuba ſed tes tria sūt neceſſaria. fidelitas. ſecretorū
ſine defectu cozruptibilitatz: infirmitatz: notitia: z notitia volūtatis exeq̄nde, sic ſt
ignobilitatis: aialitatis. i. groſſitiel, quia seraphin: cherubin: throni. Inf medios
reſurget cozp⁹ etuſdē ſubſtantie ſz alteri⁹ neceſſarij sunt q̄ auctoritatiue edicta ꝓ/
glie. oꝑet em̄ cozruptibile hoc induere i/ ponāt. hi dñationes. Qui ad ꝓpositorum
cozruptionem: z mortale hoc immortale. executionē ſpūs bonos ꝙocēt ac eis inim
Erūt g̃ electi in reſurrectione ſicut angeli gāt: hi ꝓncipat⁹. Qui mal'i pedire cupiēti
immortales z impaſſibiles. Sicut angeli bus prātiue reſiſtunt, hi prātes. Inf infi/
nullo cozpozali cibo indigētes. ſicut ange mos neceſſarij sunt executozes q̄ fortiter
li ſūtiles z ifatigabiles: z ita de ſimilib⁹ openf: aut opantib⁹ ꝑsint hoib⁹. hi virtu/
Et q̄ oib⁹ mal⁹ est ſicut angeli clara dei tes. Sunt etiā neceſſarij q̄ maiora nūcij,
viſione z fruitōe eternalit beat. hec em̄ ma z hi archāgeli. Qui minora. et hi dicunt
xima angelox ꝓfectio oib⁹ cōcabit nūc ꝑ angeli. Vel sic inf infimos neceſſarij ſic
ſpeculū z in enigmate: tūc aūt facie ad fa q̄ ꝑsint ꝙincie: ciuitati: vni hōmini. ☞
ciē. j. Coz. xiij. Jtem. ij. Coz. iij. Nos oēs
reuelata facie gl̄iam dei ſpeculabimur. ☞ His ꝙortionant tres hoim stat⁹. Ju
Nec tm̄ ſimiles erimus quantū ad obiec/ cipientiū. ſ. ꝓficientiū et ꝓfectozū. vl' ꝓ/
tū viſus z actus ſpēm: ſedetiā cētū ad in/ platiuox: platox. z actiuox. Penes stat⁹
tentionis q̄dū. Necq̄ em̄ hoies ſub angel⁹ ꝓtēplatiuozū et ꝓfectox est ſupma hiear
lis ſpeciale chox ꝓſtituent ſicut aliq̄ ima/ chia. Penes stat⁹ platox z ꝓficientiū me
ginati ſunt: ſz ꝑm diuerſas hoim ꝙuerſati/ dia. Penes stat⁹ actiuozum z incipientiū
ones diuerſis chozis angelox hoies inſe/ infima. Cōtēplatiui em̄ z ꝓfecti deo sem
renf. Un̄ Gre. home. xxxiij. ait. Diſtincte ꝑ assistūt. Prelati et ꝓficiētes cēteris ꝓ/
ꝙuerſationes hoim ſinguloꝝ agminū ordi/ sident: regis edicta ꝓnēdo: ordinando:
nib⁹ ꝙgruūt: z in eox ſorte ꝑ ꝙuerſatio/ z vt executōi demādēt: dirigēdo. Cete
nis ſūtudinē deputanf. Quia aūt(vt ri ea exequunt. Incipiētes imitādo ange
idem ait) ſupna illa ciuitas ex hoib⁹ z an/ los mioza nūciant: cū ſibijꝑis ꝓri malūs
gelf ꝓſtat: debem⁹ z nos aliq̄d ex illis diſti inſinuāt ex act⁹ diffozmitate: petōis dā
ctionib⁹ ſupnox ciuiū ad vſū noſtre ꝙuer/ natiōe: dtitudinis ꝑuatōe. dei offensione.
ſationis trahere: z bonis ſtudijs noſtros Petā aūt mima sūt: q̄ nihil dicunt, carē
ad incremēta virtutū inflāmare q̄tin⁹ eos em̄ rectitudie ieſſe debita actui seu volun
imitātes in via eis ſūgamur i patria. Ut tati. Nūciāt maiora dū trāſgreſſiones ſu
g̃ eis ſociemur in patria: eox officijs ꝑ no/ as aplūt i ꝓfeſſiōe: q̄ mal⁹ ē q̄ ſolū pec
catū attēdere: z difficili⁹ ac magz necāri

pctōri volēti cōuerti. Hec em̄ pcti detesta
tio sequit eī notitiā. Quanq; fortit cū virt
rutib⁹ dū strenue satisfactiōi insudāt recid
diuā cauētes: occasiōes pctōr̄ declinātes
Extra de aliis ad satisfactionē p pctis ne
cessarijs. Ecce officia tria infime Hierar
chie: q̄ dū hoies incipiētes agūt: angelor̄
exercitꝰ aliq̄ mō simlank: iz in eis pecca
ti detestatio locū nō habeat. Jn his ꝑo
multiplr impedit hō: p mōm: carnem: dia
bolū: ido necesse est vt t medie hierarchie
officia assumat, t sic de die in diem, pficiat
hmōi hostib⁹ resistendo t eos eneruando

R Proficiētes ꝓmo diaboli fraudes
diligenter considerāt: sm consiliū sapient
Fili accedens ad seruitutē dei sta in timo
re dei: t ꝑpara aiam tuā ad tentationem.
Eccli.ij. Debinc eas euacuāt: sm illō Ja
co. Resistite diabolo t fugiet a vob. Et.j.
Pe.v. Sobrij estote t vigilate: q; aduer.
vī tanq̄ leo rugiēs circuit querēs quē de
uoret. Et h̄ modo supak diabol⁹ cū ds vo
lens viuere nedum mādatȝ (qđ est incipi
entiū) sed etiā consiliȝ p vberiori ꝓtutum
conq̄situe volūtat supiozis se subūcit per
ꝓtutē obedietie. Ecce ꝓmū votū religio
sor̄ t pficientiū: in hoc imitantiū ptāres.
Hoꝛ em̄ officiū est: spiritib⁹ malis ꝑesse:
et ne impediāt pficere volētes cohibere.

Debinc supato diabolo ꝓtutib⁹ intēdūt
carnē subiugādo spiritui: t in obsequiū spi
ritus redigēdo. Caro em̄ ꝛcupiscit aduer
sus spūm ꝛc. Sic ḡ carni ꝓncipādo p ꝓtu
tem castitatȝ: officiū exercent ꝓncipatuū.
Potes hoc extendere sm tres gradus ca
stitatȝ: cōiugalis: vidualis: t virginalis.
et eoꝝ ꝑcellētia ꝺclarare. Quo ad ꝟgies:
viduas: ꝟiuges, ꝑcellit votū castitatȝ vir
ginalis ꝛc. Ecce secundū votū religioꝝ.

Tertia pficiētes ꝓponūt mōo onāri in
ꝓlis t aduersis/in oib⁹ rōnis recte iudi
cū imitādo. Et qz mōs maxie supak mozi
te. (Magȝ em̄ est nō terreri aduersis cū fi
ducia ꝓphis: vt vult Aug. li. lxxxiij. q. terri
bilū aūt oim est mors) ideo pficiētes vsq;
ad mortē mōo in aduersis resistūt: et in ꝓ
speꝛ eī⁹ fastū: pom̄a: diuitias ꝛc. cōtēnē
do ꝓpter chm̄. Quod faciūt religiosi pau
peres/paupem chm̄ imitātes: t cereti in
mōo manētes t oia ꝓpt chm̄ cōtēnentes
vt stercora: deū sup oia diligēdo. Ecce oc
ficium dñationū. Sic ergo pficiētes me
die hierarchie officium exercent: diabolū
obedientia: carnem castitate: mōm pau
tate superando: tā extra religionem cū intra
positi. Possent ad hec applicari aureole
martyrū: virginum: doctorū. L Per
fecti ꝓmo habent omnia terrena despice
re: t exteriox actionū sollicitudines (q̄n
tū hec vita ꝓmittit) postergare. Lū Ha
ria ad pedes dñi sedere: t dicere cū ꝓphe
ta. Audiā qđ loquat in me dñs deus. Et
itē. Loq̄re dñe/audit seruꝰ tuus. j. Re. iij.
Et h̄ideo vꝛitelligat dñi volūtatē cui ser
li viuere habet: t eiꝰ iussa t bñplacita pfi
cere. Tales aūt quia se sedem dei constitu
unt: mozientes ꝓtius mundo: carni: t dia
bolo: vt spūales/omnia dīudicando: ido
throno ꝛ exercent officium. Unde de illis
alt dñs. Vos q̄ secuti estis me sedebitȝ su
per sedes: iudicantes. xij. tribꝰ ist. Thro
nozū em̄ est assistere dño: t eius volūtatez
expiri. Debinc em̄ qđ excellentiꝰ est per
speculatiōem cherubicam secreta dei me
ditando cotemplari: eiꝰ ꝑfectiōes (aut hec
via ꝓmittit) ex creaturis metiri: sm q lo
quit apls ad Rom̄. j. Jnuisibilia dei a cre
atura mūdi ꝛc. Similiter dei beneficia cō
tēplando meditari. Ecce cherubin. Ter
tio ardentissima charitate domino tanq̄
spōso vnirī: illi solum viuere: dicere ex sen
tentia. Dilectus meꝰ mihi et ego illi. Can
ticoꝝ. ij. Jn primo ꝑfectus homo subtra
hit se creature: conseruat se deo: perdit sese
in deo: in quo omnia possidet. Jn secundo
se perdit in sua cognitione. Jn tertio i sua
affectione: vt sm dictum beati Bernardi
magȝ ibi sit vbi amat q̄ vbi animat. Sic
ergo per amorem transformatur in deum
Hec nouit expertus cōtemplator diuino
rum mysterioꝝ. Jn his nos exercentes si
miles erimꝰ angelis dei in resurrectōe ꝛc.

D Applica simil⁹ si placet ad cōtem
platiuos ꝓlatos t actiuos ꝛc. Et posset
quis h̄ texere vitā militantiū deo in religi
one directe ad hierarchias celestes. Pri
mū em̄ mōo mori volentes peccati mali
tiam cognoscūt. Debinc detestant. debinc
satisfacere ꝓponūt. Ecce prima hierarchia
Debinc votȝ: obedietia secȝ: castitate t pau
pertate secundo astringunt. Ecce secūda.
Demū sedes dei se constituūt: eiq̄ medi

tando ⁊ ꝓtemplādo eius bonitatē ꝙ amo/rem semꝑ adherēt vt sponso dilecto.

De sctō Michaele Ser mo.ii. in ordine.xxxiij.

Angeli eorū i celis semꝑ vident facīē patris. Matt.xviij. A Beatissi/mor angelorū oim festiua cōmemoratio agit. In quor creatione relucet dei potē/tia: in dispositiōe sapiētia: in confirmatōe misc̄dia: in desertiōe iustitia: in ope ⁊ exer citio dilectio infinita. Nā angelor perfe/ctio ⁊ multitudo attestat oipotentiā crea toris. Hierarchia ⁊ ordo sapiam guberna toris. Confirmatio ⁊ desertio misericordi/am ⁊ iustitiā ꝑmiatoris. Exercitiū ⁊ ope/ratio charitatē ⁊ benignitatē saluatoris.

Perfectio effectꝰ ⁊ eius multiplicitas arguit ꝙfectiōem cause. sed angeli sunt na turaliter ꝙfectissimi: qz creature spūales ⁊ intellectuales ⁊ in supmo creaturar gra/du constituti. Vñ de Lucifero dr Ezech. xxviij. Tu signaculū similitudinis plenꝰ sa/pientia ⁊ ꝙfectꝰ decore in delitijs paradisi dī fuisti: ois lapis p̄ciosus opimentū tuum. Quor rantꝰ est nūerꝰ ꝙ humanit̄ est in/comphēsibilis. vñ Dan. j. milia miliū ⁊c. nō ꝙ nō sint plures: sed qz innūerabiles ꝙ maximor numeror. io. 100. 1000. replica/tionē designati. Tantorū aūt angelorū dispositissimꝰ ordo q̄ diuersi natura in tri/plici hierarchia/nouem constituūt ordi/nes qui ab officijs nola sortiunt ⁊ ꝑfectis/sime ⁊ brifice eidē summo ꝑncipi deo famu lant ⁊ subseruiūt/incōꝑhēsibilē gubna/tionis ꝓbant sapiam. q̄ppe sapientis est or/dinare. j. metaph. Bonor ꝙ confirma tio/diuinā misc̄diam: ⁊ malor desertio/ꝑ miatoris iustitiā demonstrant. q̄ vnicuiq; retribuit ꝑm merita vie. via eorū mozule fuerunt inter eor creatiōem ⁊ finalē cōfir mationē aut desertionem. In q̄b boni ad deū cōuersi oia sua bona naturalia ⁊ gra tuita intensissimo amore in deū retulerūt: nihil sibi attribuētes. A postate aūt ad se/ipsos recurui se sibi finē ꝓstituētes/etiam a se hīe q̄ a deo receperūt affectarūt: vicen/tes ꝙ eor ꝑncipē: Ascēdā sup altitudinem nubiū ⁊ similis ero altissimo. Esa. xiiij. B

Exercitia bonor ⁊ officia/imēsam cha ritatē ⁊ benignitatē nostri indicant salua/toris, Et q̄ sunt eor officia: Audi apm Heb. j. Oēs inquit sunt administratorij spi ritus, Nō vtiq; ꝙt deī indigentiā: q̄ solus sibi sufficit: sed missi ꝓpter eos q̄ hereditā tem capiūt salutē. O charitas: in obscuri um pulueris mittere sublimes spūs: in fa mulatū viatoris etiā pcōris mittere bea tos impeccabiles ⁊ puros. Famulant aūt nob officior suor ordini b nos instruēdo quēadmodū ascēdere poterim⁹ ad deū cu ipsū assistūt. Primū em̄ huiꝰ ascēsus est ꝓcepta dei inuestigare, Et sic ea quasi oi necessaria ad salutem nobilissimis nunciare Ac deinde consilia quasi sagaddita quali maiora cōsiderare ⁊ intelligere. Sic̄dem maius est seruare consilia q̄m ꝓcepta: sola In hoc sequentes angelor ⁊ archangelo/rum actꝰ ⁊ officia. Cū ꝙ sic cognita ⁊ in/tellecta fideliter obseruam⁹ et exequimur in ope: virtutes imitamur. Verum quis in his repugnātiam patimur diaboli: car/nis ⁊ mūdi: potenter resistēdū est diabolo: ꝑncipandū carni ꝙ subiugatiōem eiꝰ spiri tui. ⁊ dominandū est mūdo/ipm ranc̄ lōge nobis inferiorē despic̄endo: aut in ꝓfec tū ascensionis in deū vrēdo: in q̄b secun/de hierarchie officia explemus. Exinde ascēdentes supra mām etiā nosipsos sup/gradiamur oēm creaturaz: spū feramur in deū: iudicātes q̄ sit volūtas optima ⁊ be/neplacens deo. nam spūalis oia diudicat j. Cor. ij. ca. Consequēter ꝙ speculatiue cherubicā in deum eleuemur: eor familiari notitia cognito ꝙ seraphicū ⁊ ardēti/mū amoꝝ fruamur: in eo tm delectatiōz gentes: cetera velut stercora arbitrantes vt c̄hm lucrifaciam⁹. in quo omnis ꝑfec tio rōnalis creature constituta est. Per hec em̄ summos angelor ordines thronos/q̄z cherubin ⁊ seraphi imitamur. Assistūt etiam nobis multiplici suffragio ad salu taria instigando: a periculis defendendo: orationes nostras deo ꝓferendo. Ex quo pter nostri angeli dicūtur nostri. j. adiuto/res: nostri defensores: nostri patroni ⁊ in/tercessores/causas nostras cōā deo fide/liter agentes. Testimonia scripture clara

sunt. Nec tñ nobis seruientes a beatitudi ne sua impediunt. Qñ angeli eoꝝ ꝺñs ser uiunt semp vident faciē patris.

De sctō Michaele Ser mo.iii.in ordine.xxxiij.

Milia milium mini strabant ei: ꝛ decies milli es centena millia assistebāt ei Dan.vij. A Dignū ꝛ iustum est fra tres dilectissimi/hodiernā beatoꝝ celestiū spirituū festiuitatē ꝑgruis honorib⁹ cele brare. Dignū vtiq; qz nob⁹ supiores, Iu stū: qz nr̄i defensores. Supiores nob⁹ sunt natura ꝛ statu. Natura: qm̄ teste Dama. spūalis siue incorporee sunt substātie: ꝛ in tellectuales: ꝛ lumia q̄dā spūalia. ſm Ysi do.li.de sum.bo.ca.x. que longe excellunt humanā infirmitatē corpulentam ꝛ tene brosam. Statu ꝺo: qz innocētes ꝛ bti. De quo Greg.xxvj.moral. Certū est inq̄t: qa ex ipso nobis sunt altiores: quo lapsi in in fimis nō sunt. Beatitudini eoꝝ ꝺixit⁹ te stimonū reddit: quia semp vident faciem patr̄. Mat.xviij. Q, ꝺo defensores nr̄i sunt ꝑdicta in ꝓl.xc. ōr. Angelis suis man da.de te vt custo.te in oib⁹ vijs tuis. Sed dñi factoribꝰ reddere gratitudinis vices sci mus esse debitū atq; iustū. Itē dignū est eos venerari: qm̄ nobis est fructuosuz. Et iustū: qz ab ecclia speciali reuerētiā demā datū. Utile: qm̄ dū laudam⁹ eoꝝ ꝓfectꝰ nr̄ac statū iocūdissimū meditamur: ad ce lestia desyderia rapim̄ ad eundē statū ven turi instāmur: atq; ad incremēta ꝓfectuum eoꝝ ſmissione bonis tēdere studiꝰ ad monemur. Sentētia est bti Greg. homel. xxxiij. Quō aūt hui⁹ diei celebritas reuela tione diuia est instituta: vt etiā iustum sit nos festiuare: dictorie certe ꝓbāt. Itē adhuc dignū est: qm̄ eiusdē magne dom⁹ pa trissamilias ciues sunt: nostriq; ꝓserui. iu stum: qm̄ multiplici ꝓlatione nūeroſi. Ci ues in qua sunt ꝛ familia curie celestis. sic scriptum est. Qui facit angelos suos spi ritus: ꝛ ministros suos ignē vrētē. Nostriq; ꝓsecutricem boꝝ militū vn⁹ Ioānī se ado rare volēti ꝓhibēdo rñderat: Vide ne fe cerꝫ: qm̄ ꝓseruus tuus sum ꝛ fratrū tuoꝝ Apoc.xxij. Si veniq; quēlibet ex nob⁹ do mino fidēr adherentē: dū viueret morta lis: ꝛ post mortē cū chr̄o regnātē ꝓgaudē do festiue colim⁹: q̄nto magꝫ eoꝝ q̄z coo perantib⁹ misteriis: cōgaudentib⁹q; ad bri tudinē aptant ꝛ ferunt: q̄cunq; mortales brificant: q̄q; nr̄e ꝓgaudent britudini: iu stū est festiuare. de ipis em̄ apls ad Heb. j. ait. Nōne oēs sūt admistratorij spūs i mi nisteriū missi ꝓpt eos q̄ hereditatē capiūt salutꝫ. Et rursus. Gaudiū est angelis dei sup vno pctōre pniam agente. eo vtiq; iu stius q̄ eoꝝ q̄s colim⁹ nūeroſior est exerci tus. dicente Daniele: Milia milium ꝛc. Pro gra Aue Maria. B Cū res etiā sensibiles nr̄o ꝓspectui ꝓfices/ ad plenū in uestigare nō possum⁹: dicente Salomone Eccs.j. Cūcte res difficiles/non pōt eas hō inuestigare sermone: q̄nto min⁹ cū ca ro sim⁹/altissimoꝝ celestiū spirituū secre ta a nr̄is sensib⁹ remotissima/cōsideratio nis oculo penetrare valem⁹. Quid em̄ de scissimis spiritib⁹ viles loquenꝭ ſmiculi? Subtilioribꝰ itaq; inuestigatiōib⁹ de an gelica natura nob⁹ tñ occulta dimissis: ad hoc cognitionē aliq̄tin⁹ hauriendā: sc̄pturā ꝓdente studiosi⁹ laborem⁹: q̄ nostris ꝓfectib⁹ magꝫ poterūt deseruire. Intendque nunc cōsidera dim⁹ numeroſam beatoꝝ spirituū multitudinē qua ab initio sūt creati. Secūdo de ministerio eoꝝ q̄ a mal boni sunt discreti. Tertio de bonoꝝ as sistentia: qua increato lumini adherentes ꝑpetuo sunt beati. Hec em̄ tria in verbis nr̄i thematꝫ nō impertinenter sunt notata. Primū est verbis nūeralib⁹ sup se replica tis milia milium ꝛ decies centena millia. Secūdū in eo q̄ ꝺr̄: ministrabāt ei. Tertū assistebant ei: singul clausulis/doctrinas moꝝ singulas annectem⁹. Pñs ſmo ꝑmā tñ ꝓtem ꝑstringer: alias duas seq̄ntes spe ciales ſmones ꝓtractabūr. Primo itaq; in pñti sermone oñdet ineffabilis nūeroſi tas angeloꝝ. Scḋo inuestigabitur causa mūltitudinis eoꝝ. Tertio subiungēt doc trina q̄dā moꝝ. C Nūeroſa angeloꝝ mūltitudo q̄ creati sūt/tangit: cū ꝓpha ꝺixit: milia milīū ꝛc. Non q̄ hec ꝓpa numera lia sibi replicata totū ac determinatū an geloꝝ exprēsserit numer: sed ſm scripture

mozē numeꝝ determinatū pro indeterminato posuit. Siqdem maxim⁹ est angelorū numer⁹: oēm numerabilem a nobis excedens mīrtudinē. De quo diuin⁹ ille Dionys.ca.xiij.cele.hierar. ita ōr Scripture sancte traditio de angelōꝝ loqns: milia milium esse ōr t decies milies centena: milia sup mos būanos numeros in seipos uoluēs atqꝫ implicās: p q̄ hos celestiū subdītarū ordines nob esse innūerabiles/aptis rōnibus pandit. Sūt em̄ pfecto ptīme celestium spirituū beate militie: q̄ moxaliū nostrū numeꝝ infirmū: breuēqꝫ modū longe transcendāt: atqꝫ a sola sua eminētissima t celesti intelligētia atqꝫ notiōe scire sint ac diffinire. Hoc aūt duplici signo colligere possum⁹. Primo q̄dē fm Nicol. de Lyr. sup Dañ. vij.ca. q: ita se videnꝫ habere angeli respectu hoim: sic corpa celestia se habent respectu elementoꝝ. Hūc aūt corpora celestia q̄si incompabiliꝫ excedūt elemēta: cū vna stella firmamēti visa nobis maior sit tota terra: vt tradūt astronomi. Cū aūt angeli hoies excedere nō pñt quātitate cōtinua siue molis quā ip̄i oino non habent: sequit q̄ eos excedūt q̄ntitate discreta incōgabili. s. numerositate. Item angeli in pncipio cū celo creati: celū ip̄m repleuerūt. Ubi nō paucos sed inūerabiles esse doctores cōuincūt. Q, aūt in pncipio tpis creati sunt: apte docet Aug. li.j. sup Gen. ad lām di. Per celū t terrā (cū dicit scptura In pncipio creauit de⁹ celū t terram) corpale spūalemqꝫ creaturā intelligit hec creata in pncipio. s. tpis, vel in pncipio: da pmo facta sunt. Si ꝺo q celū intelligit corp⁹ celeste: nihilomin⁹ simul cū illo angelos creatos in pncipio. Idē Aug. p⁹ bat. xj. de ciui. dei. ca. ix. q̄d etiā testat dns di. Ubi eras cū me laudarēt astra matutina t iubilarēt oēs filij dei. Astra matutina t filios dei eosdē angelos vocat. Celū em̄ in q̄ posuit lūinaria: nō in pncipio: sed scda die factū est. Greg. q̄z exponēs sup allegata li. xxvij. moral. ait. Quia em̄ pmo rpe ꝺdita natura rōnalīū spirituū credit: nō imerito matutina astra angeli vocant: q̄d si ita est: dū terra esset inutilibis t icōposita: dū tenebre essent sup abyssum/venturū die subseqntz secli: p lucē sapie exist̄e/do ꝺuenerunt. Q, aūt in celo fuere oēs angeli ap̄ lapsum/boni t mali: t inde corruisse q̄dā p superbiā: q̄ ꝺo ñ peccarūt: illic pstitisse: ꝺbat mgr̄ dist. ij. ij. p illud Luc. x. q̄d dns ait. Videbā sathanā sicut fulgur de celo cadentē. Q̄d exponēs Strabo: ait (sicut allegat mgr̄ dist. ij. ij. li.) In pncipio creauit de⁹ celū t terrā. Celū non visibile firmamentū h appellat: sed empyreum. i. ignеū vel intellectuale: q̄d non ab ardore sed a splēdore sic ōr. q̄d statim factū repleꝝ tū est angelis. Beda q̄z de eodē ita dicit: Hoc sup⁹ celum q̄d a volubilitate mūdi secretū est/mox vt creatū est: sanctis angelis est repletū. Celū q illud q̄d angeli repleuerunt/amplissimū est: oēs celos stellatos t residuū ambiēs mūm: cui⁹ q̄ntitas etsi sciri nō pōt: potest tn ex q̄ntitate vni⁹ stelle sup designata aliq̄ntin⁹ estimari. Idcirco arguit illos angelos innumerabiles esse: q celū hoc q̄ntitate maximū repleuerunt. Q Angel⁹ em̄ cū sit natura q̄dā nō pōt esse nullibi: sed alicubi ip̄m necesse est tore i aliq̄ parte certa vniuersi. Siqdē solus de⁹ ybiqꝫ est: cetiā fm essentiā est necesse esse: vt ꝺbat q̄dā articuli Parisien. sexxxiij. t. xxvj. de angelis. Nec tn angeli loco q̄ntūlibet magno coexistūt fm suā naturā: sicut nec ania rōnalis/corp⁹ q̄ntumlibet magnū informare pōt. Hoc etiā ex eo patet: qz angeli fm Dam. li. ij. ca. iij. cum sunt in celo: nō sunt in terra: et cū ad terrā mittunt/non manēt in celo. q̄ nō eēt si celo t terre simul coassistere possent. Determinata itaqꝫ est q̄ntitas corpis maxia cui fm pziam naturā assistere pōt: nō q̄dē ei lis omnib⁹: sed maio⁹ pfectionib⁹. Hā posse maiori corpi assistere pfectiōem arguit. pter quod deus (quia pfectissimus) omnibus coassistit. quanta aūt sit hec quātitas cuilibet determinata q̄ ad maximā cui assistere possit: quia minima/determinari non potest: cum angelus sit indiuisibilis, et iō q̄ntūcunq; paruo loco adequate pōt coassistere: nobis incognitū est. Nō tn ꝺubium q̄n in fim⁹ angelus maiori corpi coassistat fm suā naturā: q̄si ania rōnalis possit inde rere: eoq; pfectior est anima. Si q angel⁹ tanto corpi assisteret quanta est terra tota: manifestū foret inumerabiles esse qui replerēt celum empyreū: cū innūerabiles sint stelle in firmamēto longe minores ea

le empyreo. ℰ Sed forte q̄ris: Qua re dñs tāt̄ angelor̄ multitudinē creauit: Nō alia ex causa/nisi ꝓter infinitā suā bonitatē declarandā. Quia em̄ ſm Dionys. bonū est sui ipſi⁹ diffusiuū: de⁹ ſūme ac infinite bon⁹: suā bonitatē infinite t ab eterno: nō ꝓtingent⁹/sed necessario cōcauit ab intra in eo q̄ ab eterno pater genuit filiū sibi coequalē: ac cū eodē filio sine durationis ꝓncipio ſpirauit ſpm̄ſctm̄ eiusdē bonitatis ſubē t ꝓfectiōis. Sola aūt sua gl̄a t liberalissima volūtate/suā bōitatē post infinita imaginaria secula: finite put ꝓcipari poterat a creatura cōcauit: dū ex tēpore visibilia t inuisibilia creauit. de q̄ mḡr li. ij. dist. j. ait, Credam⁹ q̄ rex creator celestiū t terrestriū: visibiliū t inuisibiliū causam nō esse nisi bonitatē creatoris: q̄ ē vn⁹ t ver⁹. Cui⁹ tāta est bonitas: vt sume bon⁹/beatitudinis sue q̄ eternal⁹ brīs ē/alios velit esse participes: quā vidit t cōsiderare posse t minui nō posse. Illud q̄ bonū q̄ ipse erat: t q̄ brīs erat: sola bōitate/nō necessitate aliꝰ cōcare voluit. qz summi erat ꝓdesse velle: t oipotentissimi nocere nō posse. ℱ Pñt etiā ex gte nr̄a cause due vel tres supaddi. Una vt nobis gl̄ia dei t inenarrabil⁹ magnitudo potētie ac p̄fectio sūmi illius regis declaret: qz militie nūerositas/nobilitas t ornat⁹ gl̄ie regis ē ſm illū Prouer. xliij. In multitudine populi dignitas regis. Ide q̄ Rich. i li. solil. suor ait. Tua est o ꝑtus ꝑtis ois mirificētia bēāc ꝑtutū quar agil⁹ misterio vt vere miret oē seculū: t exclamet obstupescēs in mirabilib⁹ tuis t dicat: Quia q̄cūq̄ dñs voluit fecit in celo t i terra. Sicq̄ ad fulendū sibi ampli⁹ incitaremur. magis em̄ vult fuire quilibet magno ꝓncipi: q̄ paruo: t q̄ dñs potētior tāto ad fuiēdū ei redditꝰ quilibet ꝓmptior. sic etiā in nob docz experientia: q̄ lōge maior diligētia fuiūt fuisse regi q̄ militi. in q̄ tñ fuitio nō ipe/sz nos ꝓticim⁹. sicut ait Aug. j. de doctrina christiana. Ide⁹ ꝓfect⁹ t sūma bonitate plen⁹ nec augeri pōt nec minui. Quo q̄ rōnalis creatura facta est a deo: referenduz est ad creatoris bonitatē: t ad creature vtilitatē Fact⁹ q̄ angel⁹ siue hō ꝓter deū ēt: nō qz creator de⁹ t summe bon⁹ alterutri⁹ indiget officio: q̄ bonor̄ nostror̄ nō eget: sz vt seruiret ei: t frueret eo. cui fuire regnare est. in q̄ em̄ ꝓficit fuiēs nō ille cui fuit.

Alia causa tante numerositatis angelor̄ vt essent q̄ nostre custodie singulis singuli deputarent: t nihilominus copiosior multitudo sup̄mo assisteret regi: ꝓter q̄d Daniel minorē numerū ponit ministrantium. s. milia miliū: maiorē assistentium. s. decies millies centena milia. Loquit em̄ ibi ad ꝛram ō ministerio q̄ mittunt⁹ a deo in ministeriū nostr̄. Tertio vt sic hominis: qz natura est socialis ac ciuilis (vt ēt i politicis) puideret de nobili t copiosa ac fidelissima societate: cū quib⁹ oī pace/cōcordia/gaudio t amore ꝙuiueret in eternum. ℴ q̄nta fūt gaudia: ait Greg. hom. xxxvij. angelor̄ chorīs interesse: cū brissimis ſpiritib⁹ glorie ꝙditoris assistere. Quis nō toto corde his interesse ꝙuperet agmib⁹: q̄ vt Rich. vbi s. ait, viua sunt celi ſuperioris sidera. In terrz paradiſi lilia: rose plātate sup̄ aquas ſiloe q̄ fluūt cū ſilentio. ℴ flumen pacis. ℴ delitiar̄ ager. ℴ sapientia sola gign circūiens. Et te lucēt: candēt t rutilāt i ſapia multa: in castitate ꝓginea i charitatz ardoribus ſempiternis. De h̄ etiam Paul⁹: oia aūt nr̄a sunt: ſup̄ioza scz eālia t inferioza. Sup̄ioza q̄dez nr̄a sunt ad ꝓfruendū: vt de⁹ trinitas: eālia ad cōuiuēdū vt angeli. q̄ tñ sint sup̄iores nob: in futuro tñ erūt eāles: q̄ t mō nr̄i sūt: data ad vsum nobis sūt. Sicut res dñor̄ dicūtur esse famulor̄: nō dñio: ſz qz sūt ad vsuz eor̄. Ecce cū innumerabili angelor̄ multitudine: apte sūt etiā instituti ōes ei⁹ cāe.

℟ Restat nūc ex his doctrinā aliquā elicere: ad morū t deuotōis directōem: q̄ talis est. Excussa corꝑis somnolētia: diligēti⁹ meditemur mirabilia dei opa in tāta numerabilis angelice multitudinis ꝓductiōe. Si em̄ opera dñi ſm ꝓphām memorāda sunt: t facta manuū ei⁹ meditāda: q̄nto magis excellentissima ei⁹ opa sūt diligenti⁹ attēdenda. Et si vt ēt Sap. xvij. magnitudine ſpeciei t creature cognoſcibiliter pōt creator videri: q̄m fortior t maior est illis. q̄nto magz creatoris excellētia ex creatura sūma: angelica. s. natura intelligi pōt. Logicem⁹ reuera si attēdim⁹ deum ee oiporterē. ſapiētē: bonū. Ex magnitudine em̄ eor̄ vt ēt mḡr dist. xij. ꝓmi. colligi

scek creator oipotens. Ex ordine t dispo/
sitiõe sapiẽs: ex gubernatiõe bon⁹. Quõ
nõ oipotẽs q tã innumerabiles angelos ỏ
nihilo creauit: tã fortes t potẽtes vt vn⁹
ad totũ istũ mundũ sub lunaris circuli cõ
cauo sufficeret extermiare. Sicut legit q
vnus angelus de exercitu Sennacherib
vna nocte exterminauit centũ octoginta
q̃ntq; milia. Esa. xxxvij. Nunqd sapiens: q
tot innumerabiles spũs natura perfectio
re creando distinxit: t in suo ordine in tan
ta pace t cõcordia collocauit? Nunqd opti
mus q tã largiter suã bonitatẽ tã innume/
rabilib⁹ creaturis: t tãmagnifice cõmuni
cauit: ac eos q̃s sic magnos cõdidit: regit t
cõseruat in eternũ? Nec frustra hec cogno/
scere satagim⁹. Hinc em̃ vt wilhel. in de fi
de t legib⁹ ait. Oẽs diuini cult⁹ ptes ordi/
unt. Cõsiderata em̃ dei oipotentia surgit
in nob timorata obedientia, ex sapia ordi in
nobis bonor t reuerẽtia. ex bonitate pen/
sata generat in nobis gratitudo t charita
tiua adherẽtia. q; hec ptractare mente ne/
gligim⁹: ac terrenis imergimur: hinc ois
repor ac desidia ad diuina nutrit in nobis
Sicut ostendit Greg. homel. x. in Ezech.
Dulce est intresse in reb⁹ humanis: sed ei
q adhuc ỏ celestib⁹ gaudia nulla gustauit
q̃nto minus eterna intelligit: tanto de
lectabilius in tẽporalib⁹ reiecit. At si q̃s
iam cordis ore gustauerit que sit illa dul/
cedo celestiuz õmior: q illi hymnidici an/
gelor chori: q incomphensibilis visio sctẽ
trinitatis. Hinc quãto illud dulce sit q̃s
intus vider: tanto in amaritudinẽ fertur
omne quod foris sustinet. Repudiatis er/
go his terrenis t fugacib⁹ falsis gaudijs
queramus illa pascua in quib⁹ cum tanto
rum ciuiũ solennitate gaudeamus. Ipsa
nos letantiũ festiuitas inuitet: t tot tãto
rũq; suffragantiũ cõmunis solennitas desi/
derij in nobis celestiũ inflãmet: q ita per
hec tẽporalia curram⁹ qrũs post hãc mise
riã nõ solũ mille milib⁹ ministrãtibus: sed
t decies millies cẽtenis milib⁹ assistẽtib⁹
semp ante facie patris mãsuri pperue cõ/
iungamur. Quod ipe angelorũ rex t dñs
concedere dignet q filium suũ dominũ no
strũ Jesum chm̃: cum quo t spũsancto vi
uit t regnat deus per omnia secula seculo
rum Amen.

De Angelis Sermo. iiij. in ordine. xxxv.

Omnes sũt o

Omnes admistratorij spũs i mini
sterij missi, ppt eos q hereditat
tẽ capiũt salutis. ad Heb. j. A Do⁹
nob spũal' letitie causa est hodierna cele
britas oim sctor angelor, in q̃ euidẽt⁹ ad
mirandã dei misericordiã nobis beneficia
cognoscim⁹ cumulantẽ. Necq em̃ satis vi
sum est clemẽtissimo dño oẽm cor̃palem
creaturã nobis ex conditiõe sue creatiõis
inferiorem: nostro vsui nostrecq vtilitati
cõmodasse: celũ vicz elementa t vniuersa
prraria in eis sunt mixta: put late declarat
Chrys. libro. ij. de compunctiõe cordis. q
canit ps̃. Oia subiecisti sub pedib⁹ eius. ni
si etiam ea q̃ supra nos sunt nostre vti
litati cogeret deseruire. Magnũ vtiq; si
gnũ foret clemẽtie si pores imperator ad
uenienti cuipiã hospiti pauos familiares
q̃us dignitate minores vel pares seruire
mandaret. Lõge po maiozis benignitaz
argumentũ esset si maiores/nobiliores/t
digniores sue curie insistentes minus di
gnis aduenientib⁹ cõpelleret ministrare.

Quantũ ergo est ac q̃ admirandũ q rex
vniuersor nobis facturz suis indignis nõ
modo inferiores aut pares: sed sctos spi
palatij incolas/auxiliatores/defensores/
custodes deputauit: angelicos. s. spiritꝰ
longe nos excellentes gra t natura. Nam
illi spuales/nos corpales. Illi incorrupti
biles t pperui: nos mortales t caduci. Il
li beati ciues celi: nos po miseri t viato
res. Unã nõ modicũ natura dignificat hu
mana: sicut Hiero. sup Matth. ait. Mag
gna dignitas aniar vt vnaquecq ab ortu
natiuitatis sue haberet custodiã sui angeli
lũ deleg̃atum. Et Chrys. super epam ad
Hebr. ait. Intelligite quant⁹ bonor nob
is exhibit: vt ad nos sicut ad amicos mini
stros angelos suos dirigat deus. Nõ ergo
nobis hec festiuitas est negligenter pe
tereunda sed deuotiõe intima sanctificãda
Ad laudes q̃q; t grarũ actiões nostras ex
citem⁹ tanti bñficij magnitudinẽ omnip⁹

rondo dicētes cū apl̄o: Nōne oēs sunt ꝛc. Dñs gra Aue Ma. B Hodierna lo/ lenitas plīmaz nob de sctis angelis offert materiā speculandā. Sed q̄d de sctissimis spiritib⁹ viles loq̄mur pmiculū: Credim⁹ sa ne ꝛ indubitata fide cognoscimus: diuia eos pnītia ꝛ visiōe dr̄os: ac sine fine letari i bonis dñi: q̄ nec ocul⁹ vidit: nec aurz au diuit: nec in cor hominis ascēdit. Sic em̄ in euāgelio hodierno ait dñs. Angeli eoꝝ sp̄ vident faciē patrz. Vlerq; qz sup nos est lo/ q̄ de ea claritate ꝛ glia q̄ in semetipīs imo in deo suo angeli sancti nr̄is oino supeminēt cordib⁹: de ea loq̄mur quam nob exhibent gra ꝛ charitate. qm̄ fm dm̄ Bern̄. in ser. pūtz festi. in supnis spiritib⁹ nō admirabi/ lis dignitas: sed dignatio amabilis iuenit Dignū q̄z est vt gliam nō capiētes tanto magz amplectamur misericordiam q̄ nimiꝛ cō stat obūdare domesticos dī: celi ciues: pn cipes gadisi. Huic misēdie nob impense attestat apl̄s ipe q̄ rapt⁹ in tertiū celū: be ate illi curie meruit ītereſſe: atq; ei⁹ nosse secreta: dicēs. Nōne oēs sunt admistratorij spūs missi in ministeriū ꝛc. Dimissis ita q̄ difficilioꝝ⁹ ac subtilioꝝ⁹: videndū est summarie q̄ vel q̄lia sunt beneficia p eos ministeriū nob cōcessa: q̄d in pozte sermōe suspēsum fuit. Scdo cur tāto zelo nobis ministrāt. Tertio q̄lis in nob requirit dī/ spositio vt angelice custodie cōgruamus. Vide Gerson sup magn̄. tractatu. viij. sup q̄lla gre cantici: Et exaltauit hūiles. De posuit potētes. vbi inueniet mirabilia copi osissime. C Quo ad pmū multiplex est angelor⁹ circa nos misteriū: fm q̄ ex di uersis sc̄ripture passib⁹ colligi pōt. poterit rn̄ in genere ad binariuz reduci. Nā sancti spūs angelici ab hostib⁹ potēter nos defendūt: ꝛ ad ea q̄ nob salutaria existūt caute dirigunt: q̄d in h̄ psiculo pl̄s notari pōt Angelis suis māda. de te: vt cust. te. i. ab hostib⁹ In manib⁹ portabūt te ne forte offendas ad lapidē tuū. sed caute ambules ad salutē. Quo ad secūdū Expositi em̄ sum⁹ multo grauiq; hoꝛ/ stiū piculo. Int⁹ nāq; ꝛ de nr̄o nos impu/ gnat lubrica caro q̄ nā deponere nō possu/ mus: sed cogimur circūferre Ro. vij. Vlī deo aliaz legē in mēbris meis repug. legi mētz mee: et captiuātē me in lege pcti. Et sequit. Infelix ego hō: q̄s ꝛc. Fortis blā ditijs ꝛ terroribus inuadit nos mōs. Amī/ citia em̄ dei⁹ mūdi inimica est deo. q̄ q̄ vult esse amic⁹ huius seculi/inimic⁹ dei ꝟstituit. Joan. iij. Deniq; int⁹ ꝛ fortes artib⁹ mille insidiat nob diabolus. De q̄ ait Apl̄s ad Eph̄. vj. Non est nob colluctatio. aduersus carnē ꝛ sanguinē: sed aduersus prīncipes: aduersus mūdi rectores tenebraꝝ⁹ hu/ rū: ꝟ spūalia neq̄tie in celestib⁹. Inter hos tuta mortalium vita nō esset: vt Hieron̄. ait sup Dan. nisi ꝟ hos fortiores prīas angelica nos defēderet. Hinc ait brā Cecilia. An gelū habeo custodē corpis mei. Siq̄dem corpis rebellionē domant atq; luxuriā: vt apte figuratū est Gen. xxxij. dū angel⁹ ner uum femoris Jacob secū luctātz tetigit ꝛ statim emarcuit. Cōtra mōm dem̄q; tyrā nica rabie seuientē multiplr auxiliant: int micos infirmādo: ac nos fortificādo. sicut in angelo pcutiēte Sēnacherib. iij. Reg. xix. ꝛ i angelo descēdente in fornacē ignis cum tribus puerz. Dan. iij. et Heliodoro. ij. Mach. iij. flagellato ab āgelo. ꝛ Macha deo ab angelo defensato. ibidē ca. x. ofiuz est ꝛc. Quātū etiā diabolū nob insidiantē suppmūt: nec quō ipe desyderat corpi aie q̄ nocere pmittūt: hūtoria Tobie declarat q̄ Raphaelē demonē Asmodeum appēdē disse ꝛ i deserta supioz⁹ egypti religatū cō memoraꝛ. eiusdē. viij. nā ꝛ demōes clama bant se carenis ignei⁹ ꝟstringi ab angelis apl̄oꝝ⁹: vt ō scrō Bart. ꝛ d. Jacobo legit Joā. q̄z i Apoc. ca. xx. ait. Vidi āgelū de/ scēdentē ō celo hūtē clauē abyssi: ꝛ catenā magnā in manu sua: ꝛ appēdit draconez ꝟpētē antiquū q̄ vocat diabol⁹ ꝛ satha nas ꝛ ligauit eū per annos mille. ꝛ misit eū in abyssum: ꝛ clausit: ꝛ signauit sup illū: vt ñ ampli⁹ gētes decipiat donec cōsumerent anni mille. ꝛ p⁹ h̄ oportet eū solui modico tpe. q̄ exponēs Bre. iij. moꝛ. ait. Ille apo stata angel⁹ q̄ ita ꝟditus est vt angeloꝝ⁹ ce/ terz legionib⁹ emineret: ita superbe occu buit/vt nūc stantiū angeloꝝ⁹ ditioi subie/ cut⁹ sit: q̄tin⁹ vl nūc ad vtilitatē nr̄am eis ministrātib⁹ religatus lateat: vel tūc in fine mōi ad pbationē nr̄am eis relaxātib⁹ to/ tis se ꝟ nos suis viribus solut⁹ exerceat: ab eis fundit⁹ destruēdus. D Dirigunt q̄z nos sollicite ad salutz ꝟsecutionem. et h̄ triplici actu hierarchico: purgādo: illumi

nando: ꝓficiendo. De q̄b⁹ loquit⁹ diuinus Dion⁹. in ꝺ cele. hierar ca. iij. oñdens hos act⁹ cuilibet ordini supiori q̄uenire respectu inferioris. Uel⁹ aliter supiores angeli purgãt: illūinãt ⁊ ꝓficiũt inferiores angelos. Aliter angeli boies. Nã ꝑm eundem ca. vij. purgatio: illūinatio: ⁊ ꝓfectio respectu angelor⁹ nihil aliꝺ est q̄ꝫ ꝺine scie participatio, q̄re ille act⁹ hierarchic⁹ ꝓncipaliter ꝓsistit in inductiõe scie: q̄ inferior caruit. In q̄ inductõe remouet⁹ ignorantia: q̄re ꝺr purgatio/nõ a fediterate: sed ignorãtie nubilo. Dicit illumiatio: qz lumen ingerit: quo q̄ pri⁹ nõ videbant: sublimioris nũc intelligentie luce pandunt. Dicit etiã ꝓfectio: qz est firme ⁊ ꝓseuerãtz sciẽtie traditio. Hec Dion⁹. in effectu. Nos autẽ purgãt nedũ ab ignorantia: sed pcti fediterate, ꝺũ ꝑmos mor⁹ sedãr: ꝺũ carnalia phantasmata expellũt: q̄ fũt ꝓmogenita egypti ⁊ tenebraꝝ ab angelo occisa: Exo. xij. Dũ scz dormientẽ in latere male secure ꝓscientie ꝓcutientes excitant. Int⁹ suggerẽdo pticulũ statꝰ: timorẽ iudicij: ⁊ alior⁹ q̄b⁹ sollicitat ad surgendũ. sicut figurat⁹ in angelo latus Petri pcutiente ⁊ dicẽte: Surge velociter. et ceciderunt cathene ⁊c. Act. xij.

Illuminãt: dum multipl⁹ nos docent: q̄nq̄verbis ⁊ vilibꝰ⁹ signis: ꝺũ in assumpto corpe mittunt⁹. sicut in Daniele ca. ix. legit⁹. Veni (inq̄t Gabriel) vt docerem te. Oñq̄ interioribꝰ illūinatoribꝰ: q̄ quõ fiãt: etsi nõ est ita certũ: qz tñ fiũt/scptura teste nõ est dubiũ, si em̃ imissiones fiũt ꝑ angelos malos: lõge magis ꝑ bonos. ꝑs. lxxvij. et nota ibi glo. Aug. pulchrã. Etsi aduersus esse potuit spũs mẽdax in ore ꝓphetaꝝ Achab. iij. Reg. xxij. lõge magz angelus bon⁹ esse põt spũs verax in mẽte christianor⁹. Perficiũt/ꝺũ ad feruentẽ amorẽ incitãt: ꝺũ ⁊ iam ad cõsequẽdũ beatitudinis ꝑmiũ: oz̃ones nr̃as: lachrymas ⁊ elemosynas offerunt in cõspectu dei remũeratoris. De q̄ Tob. xij. Q̃n orabas cũ lachrymis ⁊c. obtuli orationẽz tuã ꝺño. Et Apoc. viij. Stetit angelus/ad altare habens thuribulũ aureũ in manu sua: ⁊ data sunt ei incensa mꝛta: vt daret de orationib⁹ scr̃oꝝ oĩm sup altare. Ecce paruit breuit⁹ q̄n⁹ris nobis ministerijs assistunt admistratorij spũs in ministeriũ missi ꝓpter eos ⁊c.

Tãtũ de ꝑmo. E Quo ad scõm: respõnẽde breuiter sunt cause que ipsos angelos btõs ꝑ nostra infirmitate reddant solliciros: a⁹sq̄ sua tñ anxietate: sed ñ abiq̄ nostra vtilitate. nõ ad felicitatẽz sue detrimentũ: sed ad nostre salutẽz augmentũ: vt ꝺr Berñ. Colligit ãt idẽ doctor mellifluus in ꝑmone pñtz festi tres causas dicens Funiculus est triplex/quo de excelso celorũ habitaculo ad ꝭsolãdos: visitãdos: adiuuãdos: nos supeminens attrahit charitas angelor⁹: ꝓpter deum: ꝓpter nos: ꝓpter seipos. Propt deũ: cui⁹ tãta erga nos misericordie viscera ipsi q̄z vt dignũ est imitant. Quid em̃ mir⁹: si nostr⁹ ministerium sctõs delectat angelos: ꝺũ ipse quoq̄ creator⁹ ⁊ rex angelor⁹ venit nõ ministrari: sed ministrare: ⁊ animã suam ꝺare pro multis. Dart. xx. cui ipsi in excelsis tota auiditate ⁊ felicitate ministrãt. Uerũtamẽ aliꝺ ille: aliter isti nobis ministrant. Nam angeli ministrant de alieno offerentes deo bona opa nr̃a: sudores nostros: lachrymas nr̃as Nobis aũt ei⁹ munera referunt: non sua. Uñ scptura dicens: Ascendit fumus aromatũ in cõspectu ꝺñi de manu angeli: scilicite ꝑmisit: data ei fuisse incensa multa. Apoc. viij. Non sic minister ille sublimior cunctz: sed humilior vniuersis q̄ semetipm obtulit ꝓ nobis sacrificiũ laudis: q̄ pri⁹ offerens aliam suam: nobis ministrat vlq̄ hodie carnem suam. Hui⁹ itaq̄ mgri gratia libent⁹ nobis angeli sancti ministrãt. Ipse amant nos/quia nos chr̃s amauit. Iuuenca, puerbiũ est: ait Ber. Qui me amat: amat ⁊ canem meũ. Nos catelli sumus illius quẽ toto affectu diligunt. Catelli capientes saturari de micis q̄ cadunt de mẽsa dominor⁹: sanctoꝝ scz angelorũ. Ministrant quoq̄ nobis ꝓpter nos: in quibus nimirũ ꝓpriam similitudinẽ miserant. Cõstat em̃ ꝑm Berñ. animas humanas angelice cognatas esse nature. Nam vtraq̄ natura: anie⁹ ⁊ angelor⁹ ad imaginẽ dei formata est: vtraq̄ rõnis ꝓceps: vtraq̄ beatitudinis capax: vt tangit Magister dist. j. libri. ij. cũ⁹ illi spũs ꝯgelici beati: iste ꝯo miser. isti puri: iste coꝝporibus immersi. Non ergo dedignantur ꝑm legis precepta ꝓximos amare: ꝓximis consolationem impẽdere. Recte ꝓximos diterim

qui ad eandē beatitudinē quā ipi nūc possident sunt creati. Propter seipos veniēs nob ministrant: qm eox ordines instaurandos ex nobis toto desiderio pstolant. Instaurationē muroꝝ hierusalem: in apostasia angeloꝝ: aliquā ruinā passe desiderant. Jōcꝫ frequēter ante thronū gr̄ie preces iterāt/dicētes: Benigne fac dne i bona voluntate tua: vt edificentr̄ muri hierusalē. Diligūt decorē domus dñi: iō zelose ministrant cooperantes vt nos viui z rōnales lapides in restauratiōem eius sibi possim⁹ coedificari: cū de alīs restauratio hui⁹cemodi fieri neqat. Et qz sic nobis ministrādo vt beatitudinē quā mō possidēt merentr̄ vt quibusdā placuit sic opinātibus vel qō verius apparet/saltē pmiū aliqō accidentale sibi coaceruāt. De q̄ magister z docto. li. ij. dist. v. Dis de causis sancti angeli cupiunt esse oēs administratorij spiritus ꝛc. Tantū de scō. F Ex pmissis tracꝫ q̄ ad certū satis patz: q̄nta sollicitudine op⁹ est vt dignos nos exhibeam⁹ eorū frequentia: vt eo mō 2uersemur in 2spectu eox: ne scōs offendam⁹ obrutus. Ue em̄ vobis si(vt Bern. ait) peccatis z negligentijs nr̄is puocati/indignos nos iudicauerint psentia ac visitatiōe sua: ne cogamur plāgere cū pba. Qui iuxta me erant de lōge steterūt. tractꝫ qō sequit: z vim faciebāt q̄ rebāt aniam meā. elōgatis nimirū eis q̄x psentia ptegere nos z pulsare poterat inimicū. Fit em̄ nonnūq̄ ait Gerson sup Magnificat) custos angelic⁹ longe a custodito: nō p ignorantiā: nō p negligentiā: sed pter malitiā nostrā cui dedignat astare. Cauēda tracꝫ a nobis est eox offensa: z in hoc maxime exercendū nobis ē in quib⁹ eos nouim⁹ oblectari. Hec sunt (vt Bern. enumerat) sobrietas/castitas/paupras volūtaria: crebri in celum gemitus: z oīones cū lachrymis z corōis intētione. Sed sup omia hec vnitatē z pacez a nobis exigunt angeli pacis. Ecōtra po nihil eque offendit: z ad indignatiōem puocat eos: quō dissensiōes z scandala si in ueniant i nobis. Audiam⁹ ap̄m pma ad Corinth. ij. dicētē. Cum sit inter vos zelus z 2tentio: nō carnales estis z sm̄ hominē ambulatis. Et dr̄ūs Judas i sua canonica ca. ij. Hi sūt qui segregāt semetipos: animales: spm̄ nō habētes. Membrū quodcunqꝫ a corpore sepatum: vite influxum non participat: z qui contentionib⁹ z discordijs se a corpore chr̄i mystico: eius ve membris segregāt: sunt sine dubio carnales: vite spiritum nō habentes. Quib⁹ nō immerito dicūt angeli. Quid nobis z generationi huic pessime spm̄ non habenti. Nam si adesset spiritus: vtiqꝫ charitas diffunderetur: z vnitas nō scinderet. Nō permaneamus cum hominib⁹ istis in eternum/quoniam caro sunt. Que enim consortio luci ad tenebras? Nos de regno vnitatis z pacis sumus: z homines istos in eandem vnitatem z pacem sperabamus esse venturos. Nunc autē qua ratione nob⁹ cohereāt qui dissident a seipis? Pax autem/vnitas z cōcordia inter eos manere quomodo poterit quos nō copulat fraterne glutinum charitatis? Hec fraterna charitas totius compositionis summa est: qua angelice pparemur visitationi. Facile siquidem considerare est nullam causaz visitationis angelice ex predictis inueniri posse in eo qui nō diligit pximū. Nunquid em̄ diligemur ab angelis si ō mutue dilectōis inopia cognouerint nequaq̄ nos christi esse discipulos. In hoc em̄ cognoscunt homines z angeli/q̄ christi sumus discipuli/si dilectionem habuerim⁹ ad inuicem Joan. xiij. Nunquid diligemur ab eis propter nosipos. id est specialis naturę similitudinem: si inuenimur nō diligere humane nature consortes: si ex eis que inter nos sunt contentionib⁹ carnales magis q̄ spirituales esse 2stiterit? Nunquid deniqꝫ diligēt nos propter seipos: z futuram de nobis ciuitatis restaurationem si quod absit: vnum quo solo vniri z coedificari possumus: glutinum defuerit charitatis? Quomodo sperabunt reedificandos de nobis perpetuos ciuitatis illius muros: si cognouerint nos minime lapides esse viuos qui possint inuicem cohererę: sed magis puluerē quē pjciat vēt⁹ a facie terre. Nos si placuerit habere scōs angelos tanq̄ administratorios nobis spūs: curem⁹ iuicē diligere nō carnalr: nō ad mōi gr̄az sed dilectiōe illa quā charitas chr̄i gignit

dilectiõe ordinata fm spm ad vitã ad salutis hereditatẽ. ꝓter cui⁹ ꝓsecutiõem missos sctos illos admistratorios spũs testat apls. Quã nobis eisdẽ intercedẽtib⁹ cooperãtibusq; largiri dignet angelo⁹ britudo chs dns noster cũ patre t spũsctõ i secula benedictus Amen.

In festo Simõis t Jude Sermo vnus. in ordine. xxxvi.

Hec mãdo vobis vt diligatis inuicẽ. Joã. xv. A Exigit hodierna solennitas brissimo⁹ apl⁹ Simõis t Jude: q̃ t Thade⁹ dr: vt eo⁹ gen⁹/electio/vita/predicatio/martyriũ q̃q; triumph⁹ exaltet t cõmẽdet. Gen⁹ q̃ a pr̃o Alpheo: mre ma/ria Cleophe: sorore ꝑgis Marie vne cuz fribꝰ suis Jacobo minore t Joseph iusto ꝓcesserũt. vñ t saluatoris nr̃i cognati fuere fm carnẽ. Electio: q̃ ad summũ apl⁹at⁹ apicẽ a dño assumpti: t veluti colũne ꝓsti tuti ad celestẽ hier'm edificium plurimũ cõtulerũt. Vita q̃ mõm spernẽtes: p̃iam t seipos relinq̃ntes/vocantẽ dñm fidelit̃ sẽ secuti Predicatõ: q̃ fidẽ chr̃i lõge lateq; vtpote p totũ Persidẽ diuulgarũt: in breui tpis spacio in babylonia t circũ. lx. milia cũ rege Xerxes t pncipib⁹ suis baptizarũt. Triũpho: q̃ ɔ diabolũ t ei⁹ mem/bra maleficos Saroes t Arphaxat tẽplo/rũq; pontifices pugnãtes: cõminutis idolo⁹ statuis. xij. sanguinis effusiõe q̃ pdicate fidei testimoniũ ꝓhibuerũt: coronas q̃/peruas sũt adepti. de q̃b⁹ latius in legẽda habet. Uerũq; tẽpis breuitas vetat de bis oib⁹ extẽsius loq̃: de dilectiõe nũc ꝓncipal'r dicẽdũ est: de q̃ themat̃is ꝓba. Per hãc em dño placuere t amici dei facti sũt Quãuis em carnal' ꝓnq̃tas eis honorez ꝑstet t cõmendatiõem. hõge tñ maiorẽ affert cõmẽdatiõis laudẽ ꝓinq̃tas spũalis quã gignit dilectio t charitas: dicẽte dño Jã nõ dicã vos ꝑuos. q̃ ꝑu⁹ nescit q̃d faciat dñs ei⁹. vos ãt dixi amicos: q̃ q̃cũq; audiui a pr̃e meo nota feci vob. Joã. xv. Et itẽ Mat. xij. cũ dño inq̃t: Quẽ est mr̃ mea tc. Et extẽdens man⁹ in discipulos ait. Quicũq; fecerit tc. vbi patenꝫ cognationẽ spũalẽ carnali ꝓtulit. Qui em statuit in anio nõ sibi sed deo viuere: vn⁹ spũs efficit̃ cũ deo vnit formitate volũtat̃: teste apl'o. Qui adheret deo vn⁹ spũs est cũ eo j. Cor. vj. Sese q̃ habitaculũ deo ꝓparãdo chr̃m in se gignit: t charitatis glutino sibi iũgit: iurta ꝓceptũ dñi Hec mãdo vobis tc. B Hõ ad re euãgelium id de apl̃is his legit. Jpi nanq; p̃ ceteris obseruare curarũt ꝓceptũ charitatis: inuicez se diligẽtes: t ceteri diligẽdi se mutuo i chr̃isto exẽplũ ꝓferẽtes. Hinc t epla euãgelio ꝓsonat de dilectiõe cũ ait apls. Scim⁹ q̃ nĩa diligẽtib⁹ tc. Dilexerũt aũt nõ solum suos amicos amore recipꝛoco sed t inimicos t ꝓsecutores amore gratuito: sicut canit legẽda de Saroes t Arphaxat. q̃ dum ab aliatis p seipos serpentib⁹ grauiter punirent: q̃s apl̃i implez pallijs suis in eos ꝓiecerũt: ceteris rogãtib⁹ q̃tus ꝓpẽtes eos occidere ꝓmitterẽt: dixerũt. Nos missi sumus reducere de morte ad vitã: nõ a vita p̃cipitare in mortẽ. Et ita q̃ se occidere voluerũt t ꝓtra regnũ agere finxerũt/a morte ꝓseruarũt. Patet etiã in tẽplo⁹ pontific⁹ gl̃ide. q̃s dũ Baradach dux incẽdere voluisset: pace tã reddita: vt apl̃i p̃diterãt ꝓhibuerũt. vide histoliã. Jtez in Persida plus q̃ lx. milia ꝓuerterũt: exceptis parvulis: q̃s vna cũ rege t pncipib⁹ baptizauerũt. sed tãdẽ a tẽpli pontificib⁹ trucidati: martyriũ palma gloriosi ad regna guolarũt. Vide histoliã si placet. Nunc ergo charissimi studeam⁹ dos nr̃os imitari mgr̃os. t p obseruãtiã ꝓcep⁹ dilectõis pacẽ i pũli cũ oib⁹ habere: eãq; i futuro pleniter possidere. Ad h̃ nos dns coastringit iterato p̃cepto cũ inq̃t. Hec mãdo vobis. Et statim p̃misit. Hoc est ꝓceptũ meum. Et Joã. xij. Mãdatũ nouũ do vob⁹ vt diligatis inuicẽ. Nouuz inq̃t ne in vetustate ꝓseuerem⁹. Deũ: ne ꝓtẽnem⁹ fm Augu. sup Jo. trac. lxxxij. E Sz di. quõ ꝓceptũ illũd ẽ nouũ: cũ t Rege veteri Deut. vj. datũ fuerit, t sine charitate nemo saluat⁹ sit ex ꝑtib⁹: Rñder Aug. homel. lxx. sup Jo. Nouũ dr ab effectu: q̃ exuto hoie vetere: induit nos hoiem nouũ q̃ fm deuz

ereat⁹ est i iustitia ꝛ sctitate ꝓitatꝫ. Epb. iij.ꝛ ad Col.iij. Expoliates vos veterez hoiem cū actib⁹:induite nouū eū q̄ renouat in agnitiōe dei ꝑm imaginē ei⁹ ꝛc. Et Ezech.xxxvj. Dabo vob cor nouū ꝛ spm nouū ponā in medio vr̄i. Nouū ꝯ dr ab effectu.qz facit de filio ire filiū regni ꝛ dei. Innouat ꝯ vt sim⁹ filij regni: heredes tē tamēti:homies noui. Dilectio hec olim innouauit patres:hodie innouat ꝛ gēes ꝛex vniuerso genere humano qđ diffundit̄ toto orbeterraꝝ facit ꝛ colligit populum nouū:corp⁹ noue nupte:filij dei vnigenite sponse. De q̄ Apocal.xxj. Vidi ciuitatē scām hierusalē nouā ꝛc.vsq; Ecce nouā facio oia. Et ibidē. Veni ostendā tibi spōsam vxorem agni. Et in Cātcis. Que est ista q̄ ascendit dealbata.vtiq; de albata:qz innouata. Vnde:mandato nouo ꝛ innouāte.quo cognoscēt oēs qz discipuli sum⁹ ebr̄i. Signū illud infallibile est lepans ones ab hedis:filios regni a filijs gehēne. Ac si dicat dñs. Alia mea munera ceteri vobiscū participāt:q̄ tū mei discipuli nō sūt:vtputa:vitā/sensum/rōnē/salutez naturalē:linguaꝝ genera:ꝓphetias: sacrā/fidē/sciam/distributiōem rex i vsus pauper,sed qz charitatē nō habent:nihil sūt nec aliq̄d habēt. In hꝫ ꝯ cognoscēt oēs qz mei estis discipuli si dilectiōem habueritis ad inuicē. Joā.xiij. Ecce q̄nta mādant de dilectiōe ꝓtimi:q̄si in ea sit legis ꝑfectio ꝛ legis impletio:teste apostolo Rom.xiij. Qui ꝓximū diligit/legē implet, q̄si ꝓter eā dilectiōem ꝓximi nihil aliud sit in ꝑcepto:tacito ꝑcepto dilectiōis dei/mādato maximo. ℣ Sed sine dilectione dei ꝓximi diligi nō pōt ordinate.hoc mel.lxv.vbi s. Ordinate dico:qz est q̄dam dilectio ꝓximi q̄ potiꝰ odiū q̄ dilectio nominat. Sicut ꝛ dilectio sui q̄ est mensura dilectiōis ꝓximi. Quia eterū diligit deum vult diligere q̄cūq; de⁹ ꝑcepit diligendum, talis est ꝓxim⁹. Et q̄ recte diligit se vt ꝓximū:qđ diligit finaliter nisi deum? Diligit ꝯ scie q̄ deū ex toto corde diligit. ꝛ qui deū nō diligit sed iniqtatē:odit ꝛ nō diligit. Qui em diligit iniqtatē odit aiam suam:aut ꝓpheta. Nō errem⁹ charissimi:iniquitatem ꝓpitatem ꝛ ipa liberabit nos. Joan. viij. Se diligit q̄ sibi bonū vult se odit q̄ sibi malū vult. Patz ex qđ nois vocabuli Et qđ est bonū:solus de⁹. Luc.xviij. Nemo bon⁹ nisi solus deus. Et Matth.xix. Quid me interrogatis de bono:vnus est bonus de⁹. Solus ꝯ de⁹ bon⁹ est ꝛ essentialiter bonus. Solus ꝯ se diligit q̄ deum qui bonus est diligit. Qui ꝯ sibi vult deum:se diligit,qui vult alteri deū vel dilectionē dei/alteꝝ diligit. Nihil ergo vnit ꝛ coniungit deo:nisi dilectio ꝛ charitas. Et regione quicqd aduersat deo malū est. Et volēs alteri vel sibi qđ eū vel se a deo auertit:nō diligit sed odit:qz nō vult deū Hinc saluator. Qui nō est mecum/cōtra me est. Volens ergo alteri peccata vel peccati inductiua:nec deum nec ꝓximuz diligit sed odit. Ecce doctrinā patentissimā sine qua nō est salus:quā repeto dicens. Tūc vere deū diligim⁹ cum deū super omnia:ꝛ ꝓter deū omnia nos ad deum ꝓmouētia volum⁹ ꝛ efficacit̄ q̄rim⁹. Hec sūt charitas/frutes/ꝛ ꝑceptoꝝ obseruātia. Videsne ꝯ ꝓximuz peccare velle:ꝛ nō retrabēs cū posset ꝛ �debaret:ꝓximū nō diligit. Vere aūt diligit qui diligit nō soluz lingua:sed opere ꝓtate. j. Joan.iij. Hinc Joā.xiij. Qui habz mādata mea ꝛ seruat ea:hic est q̄ me diligit. Qui ita diligit se:talis secure ꝛ delfice ꝛ bñ ꝓximū diligit:quē sicut se ꝛ ad qđ se diligit. Alioqn si ad vitia q̄cūq; ꝓtrahit vel nō retrahit ꝛ cohibet:nō diligit sed odit. Et longe melius est hunc solum perire q̄z interim⁹ multoꝝ rerū fieri. Posset hoc idem ostendi ex canonica Jude. vide ibi. ℰ Sed ꝓh pudor nostraz cecitatē qui singula etiam irrationalia amam⁹:nos ꝓximos nō amamus. Siqdem omnia bona esse volum⁹:domū/tunicā/asinū ꝛc. Audiam⁹ de ℏ Augustinū ꝼmone.j.ferie tertie pasche. Quid em vis mali dic mihi in oib⁹ actib⁹ tuis:cogitatiōib⁹:cupiditatib⁹? In terra nō vis segetem malā. Nō vis vtiq; malā sed bonā arborē: equū:seruū: bonum amicū:bonū ꝼundum:bonā vxorē. Et qđ hec magna cōmemoratē:q̄si nō vis vestē malam habere sed bonā:postremo caligā ipam nō vis nisi bonā. Aut da mihi aliq̄d te velle quod maluz est:nec te velle aliq̄d bonū.puto:villam malam nō vis sed bonā:Solā aniam malā vis. Quid te offen

disti. Quid de te tuꝑe male meruisti. Inter bona tua nō vis esse malū nisi te solum Hec ille. Quā vera hec sint: diutina ꝓbat experientia. Studeam⁹ ḡ diligere nos z ꝓximū ad exhortationem oñi dicētis. Hec mando vobis z̄c. volendo nobis z ꝓximo deū z dei dilectiōem que vere facit homi nē bonū z dei filiū. Cetera creata z si bona sint denominatiue. qñq; tñ eis abutiꝫ hō: z ita sūt sibi malū. Sūt ḡ nō simpliciꝫ sed ꝓ deo volenda. Applica ad hec vitam z legēdā apostoloꝝ z̄c. Facit ad ℏ doctrina z exhortatio Jude in epistola sua cum inqt. Vos autē charissimi memores estote verboꝝ que predicta sunt ab apostolis domini nostri Jesu chr̄i: qui dicebant vobis: Quoniaz in nouissimis temporibus veniunt illusores ſm desideria sua ambulantes in impietatibꝫ hoc est peccatis. Hi sunt qui segregant semetipos: animales: spm̄ nō habētes. Vos aūt charissimi sup edificātes vosmetipos sanctissime nostre fidei in spūsancto orantes vosmetipos in dilectiōe ei seruate: expectātes misericordiam domini nostri Jesu chr̄i in vitā eternam. Ecce doctrina canonicā nostro themati consonā. quā apostolus iste Judas (qui z Thadeꝰ) facto z scripto docuit z̄c. Valet ad idem sermo (in dominica quarta post octauas epiphanie: q facile z apte pōt de aplis p̄dicari.

De oibus sctis Sermo I. in ordine. XXXVII.

POst hec vidi turbā magnā quam dinumerare nemo poterat. Apoca. vij. z epistola hodierne festiuitatis. A Beatissimus theologus Joannes dominо dilectus discipulus dum ꝓpter verbuz dei ac testimonium Jesu chr̄i insuperabilemq; euangelizandi constantiam in pathmos insula exilio damnatus: omni humano solatio destitueret: diuina reuelatione ꝓsolatꝰ statū ecclie militantis vidit simul z triumphantis. Vidit siqdē multitudinē populoꝝ q duodecim aplos ad fidē conuertendoꝝ: ac baptismatis characterе signandoꝝ. ḡs describit numero duodecim miliū sub q̄libz tribu israel replicato. Duodecim siqdez patriarche filij israel a quibꝰ carnaliter peculiaris deo populus ꝓpagatus est: duodecim figurat aplos. a quibꝰ ꝓbi semingrationē chr̄ianꝰ populꝰ spūaliter domino est gentiꝰ. qui dicunt q singulos duodecim milia. ſ. plurimi: vt certꝰ numerus ponat ꝓ incerto: more scripture. quorum ꝓfectio per duodecim significata est: quoniā in fide trinitatis quattuoz euāgeliоꝝ p̄cepta seruarūt. ter quattuoz surgit in duodenariū. Hec vidit ḡntū ad militātem. Post hec aūt z triūphantis ecclie cōsolationē ꝓspiciens: turbā magnā quā nomo dinumerare poterat/ vidit. Numeruti autez a deo in beatitudine stantes antthronum diuine maiestatis per claram visionē diuine simplicitatis in ꝓspectu agni refecti. ſ. exterius chr̄i humanitate. amicti albis stolis gloria. ſ. anie: palmas ꝓfecte victorie in manibꝫ gerētes: magnis charitatis vocibꝫ deū laudātes z dicētes: Benedictio/claritas z sapiētia/ gratiarum actio honoꝝ/virtus/fortitudo deo nostro in sęcula seculoꝝ amen. Sed quomō sctis agmina turba dici poterant. Turba siqdē a turbādo dicit ſm Catholicon. ipi ſro ab omni turbatiōe sūt alieni. Absterget eñ deus omnem lachrymā ab oculis sanctorum: z mors vltra nō erit; neq; luctus neq; clamoꝝ neq; doloꝝ que ꝓma abierunt. Apocalypsis. xxj. Sed in scriptura frequenter effectus non retinet nomen cause: licut econuerso nōnunq̄ causam ab effectu nominam⁹. Ita in euangelio oñs beatos dicit pauꝑes spiritu: beatos qui lugent: qui ꝓsecutiōem patiunt: cū tamē nihil horum compatitur beatitudo. sed quia his adꝛi tur beatitudo. Sic cōuerso beatos martyres dicim⁹ qui in beatitudine nihil patiuntur: sed qz martyrio beatitudinē sūt cōsecuti. Sic recte beatoꝝ multitudo turba dicit. nō qz mō turbant: sedqz multis ꝓcutionū turbatiōibꝫ beatitudinē quā nūc fruunt meruerunt. Nam eorum aliqui detenti sunt: nō susꝛipientes redemptionem vt meliorem inuenirēt resurrectioꝝ. Alij

ꝓ ludibria ⁊ verbera experti. insup ⁊ vincula ⁊ carceres. Lapidati sunt: secti sunt: tentati sunt: in occisiõe gladij mortui sunt. Circũierunt in melotis: in pellibus caprinis: egentes: angustiati: afflicti: quib⁹ dignus non erat mundus. In solitudinib⁹ errantes: in montibus ⁊ spelũcis. Hebre. xj. Et quia omniũ horum solẽnẽ hodie celebrat ecclesia memoriã: recte hanc lectionem de Apocal. legit: vbi sanctorũ innumerabilis multitudo post tempora: alẽ turbationem eternaliter exultantiũ exprimit ꝙ Joannẽ dicentem: Post hec vidi turbã magnam ⁊c. De quo Aue Maria ⁊c.

B Post hec ⁊c. Tria nobis in hac solẽnitate contemplanda themaq; verba icludunt. Quoꝝ primũ nos instruit. Secundum allicit. Tertium timoratos reddit. Signant namq; charitatiuam sanctorum vnionem: ꝓpter quam singulorꝝ premia oĩ⁹ cõmunicant in verbo: turbã. Magnitudinem ꝑmiorꝝ quibus nunc locundant: quia magnã. Magnã nõ modo numero: sed ꝑmio. Incertitudinẽ saluandorum: qua viatores salubriter terrentur: qz quam dinumerare nullus homo. ſ. viator poterat/ qualis Joannes tunc erat: non ꝓpter multitudinẽ: sed beatificandoꝝ icertitudinem. Sed duobus vltimis dimissis: de quib⁹ sermone seqnti dicetur: nunc soli ꝑmo intendendum est ꝓpter officium mortuoꝝ. Turba itaq; nomen collectiuum est: quia significat multa: non qcunq; nec disperata: sed in vnum collecta. Valet eñ turba ꝓpter singularẽ numerũ, ſ. vna multitudinis collectio, vna non substantialiter aut simpliciter. Non eñ mlti homies sunt vnus homo: sed vna participatiue. vna ꝓpter mutuam cõmunionẽ. Hecq; homines sibi non cõmunicantes in aliquo turba dici possunt. Propter mutuã igit vnionẽ et bonoꝝ cõmunionẽ sancti dĩ non turbe sed turba dicunt. Et hoc est quo cõmunẽ hãc et beatificam exultatiõem meruerũt: quã hodie recolimus. Hos quoq; si in cõmunione sanctoꝝ manebim⁹: similiter de turba hac locũda erimus. ℒ De hac sanctoꝝ cõmunione apostoli nobis vnum articulum ediderunt in symbolo. ſ. Sãctoꝝ cõmunionẽ. qui articul⁹ merito hodie venit declarãdus: quonĩ radix ⁊ fundamẽtum huius festiuitatis est: sanctoꝝ cõmunio. Quomõ eñ de eorũ beatitudine gauderemus: deoq; laudes gratiarũ agerem⁹ (put nos ꝓpheta ammoner, Laudate inquit dominũ in sanctis eius) si vere cum eis non cõmunicaremus: Quia enim damnati cum beatis nihil cõmunicant: ideo beatitudini sanctorum inuident: non congaudent. Videndum itaq; est primo: qui cõmunicant: ⁊ in quibus. Secũdo quõ in his cõmunicant. Cõmunicãt itaq; in bonis suis omnes qui ecclesiam dei integrãt siue iam beati in patria: siue adhuc pegrinantes in via. Quod ꝓfidenter et clare ꝓpheta psal. cxviij. cecinit, Particeps ego inquit sum omniũ timentiũ te: ⁊ custodientium mandata tua. Hec mirum: quoniam omnes mẽbra sunt vnius corpis mystici: quod est ecclesia: cuius caput est christus: vt late ostendit apostolus. j. ad Coꝛ. xij. In vno inquit spũ omnes nos in vnũ corpus baptizati sumus. Et ad Ephes. j. dicit. Dedit ipsum caput sup omne ecclesiam: que est corpus eius. In naturali autem corpore homis/ bonum cuiuslibet mẽbri omnib⁹ alijs cõmunicatur ⁊ diffundit per totum corpus. Sicut eñ oculus pro omnibus videt membris: vt a remotis cõmoda querantur: aut pericla vitent. Manus operant ꝓ omnibus. pedes totũ portant corpus: os pro omnibus sumit cibũ. stomachus pro omnibus digerit. Propter quod vbi sup. j. Corinth. xij. dicit apostolus. Non potest dicere oculus manui: opera tua non indigeo. aut caput pedib⁹: non estis mihi necessarij ⁊c. Hec aliq̃d membrum expers est vitalis influxus: nisi forte huiusmodi influxus meatꝰ vapore grosso aut alio opilarek impedimento. Tunc eñ necessario membrũ huiuscemodi opplatũ arescerer. Sic omnia opera que fiũt ab his qui in vnius ecclesie corpore vnũtur cõmunia sunt omnibus: singulisq; profictũt: vt vni patienti omnia cõpatiant. ⁊ vni gaudenti mẽbro omnia congaudeãt: ſm aplm. j. ad Corinth. xij. D Radix aũt huius cõmunionis est ipsa charitas: que ꝙa non querit que sua sunt. j. Corinth. xiij. oĩa facit cõmunia. Charitas

quępe siue amor dei cōmunitatē eor qui ad deū ptinēt cōstituit: sicut amor sui: eorū q diabolū imitant. Vñ Aug. xiij. de ciui. dei. ca. vi. Fecerūt ciuitates duas amores duo. Terrenā amor sui vsq ad cōtemptū dei. Celestē po amor dei vsq ad cōtēptū sui. quos Aug⁹. vocat ciuitatē. Joā. dicit: turbā magnā. ꝓpter ꝙd eam apls. ij. Cor. vi. vocat cōicatiōem sanctispūs. ꝙa oēs bītes hoc donū cōicant in spūsancto. Qui em hoc donū habet: sctm̄spm̄ habet. Ro. v. Charitas diffusa est in cordib⁹ nostris p sctm̄spm̄ q dat⁹ ē nobis. Et Aug. sup Joā. Attēdite q̄nta est charitas: que si deest/ frustra sunt cetera. si aūt assit alicui habenti oia. s. in se vel in alijs: quā cum hō bīe cepit: spm̄sctm̄ hēbit. quā si nō habuerit: sine spūsctō erit. Hec itaq est in corpe mystico/ sic spūs vitales in corpe vero: q ibi influūt a corde viuificant membra vt possint in vitalia opa. Ita sola charitas ē q mēbris corpis mystici vitaliter influit: ipsaq viuificat: vt vitalia opa meritoria sęz eterne vite possint opari. q si via p obicē mortalis pcti obstruit: iā mēbr̄ etsi ad huc est in corpe p infōrmē fidem: est tñ velut mēbr̄ aridū/ nō ꝑ̄ens vitaliter operari z ita nec vitaliter alijs cōicare. Hec autē charitas pfectissime manet in bris. Sicut dē fides: spes: ꝓphetie euacuabunt. ꝛ charitas nunq̄ excidit. j. Cor. xiij. Quare nec dū viatorū inter se: aut brōr inter se: sed z brōr cū viatorib⁹, sicut ynuz est charitatis vinculū: ita z mutua cōio in oib⁹ effectib⁹ charitatę. Et tantū de ꝑmo. E Ostenso iā ꝙd est cōio: Videndū est ꝑticularius p scōa ꝑte q̄liter: z in ꝙb⁹ est cōio Sicdez alię cōicant sctī inter se: aliter viatores: alię illi cū isris. Scti in patria cōicant sibi mutuo britudinis sue eterna gaudia. Unde Aug⁹. viij. de trini. z alle. mgr̄. di. xlix. iij. Multe mānōes Jo. iij. in vna vita erūt sęz varie ꝑmior dignitates. Sed vbi de⁹ erit oia in oib⁹: erit etiā in disparī claritate par gaudiū: vt ꝙd habebūt singuli: cōmune sit oib⁹. qz etiā ꝙlia capitę/ oim erit pervinculū charitatę. Gaudebūt ꝙpe sancti singuli de oim sctōr felici collegio ꝙd diuina bonitas illuc cōgregauit ad tumulum britudinis singulorum. Ibi a singulis omnes: z ab omnib⁹ singuli cognoscentur: z ꝓpter ꝑfectionem mutue dilectiōis vnusquisq̄ gaudebit de cuiuslibet alteri⁹ ꝙlibet bono sicut ō ꝓprio. Vñ brūs Anſ. in li. de silī. z suo ꝓpoſ. ait. Quilibet beat⁹ videbit clare in verbo sęz vel ꝓprie: totum electorū cetum ac singulatim quēlibet angelū z hoiem. Neq̄ latebit quenq̄ qua gente: qua patria: aut de qua stirpe quisquis conditus sit. Videbitq̄ oim z cuiuslibet eor gaudia quilibet: z q̄ quid de⁹ singul⁹ dedit aut dat⁹ est i eternū. Et qz ꝑfecta est ibi charitas tam dei q̄ ꝓximi: q̄ radix est cōmunionis. ꝙlibet tantū diligit proximū q̄ntum seipm̄: ideo tantū gaudebit de bono ꝓximi quantū de bono suo. Quia autē ples ibi sunt sctōr ordines specialib⁹ premior insignijs pollētes: ꝙlibet singulare gaudiū de se ministrat oibus beatis.

F Gaudet siq̄dem ꝙlibet brōr de fideli ista multitudine beator penitentiū q̄ regni celestis desyderio: z spe eterne remunerationis strenue b̄ de cōmissis petis penitentiā egerūt/ instātes ieiunijs: orōnib⁹: vigilijs: misęr̄ie opib⁹: in fidei ſz synceritate z disciplina p̄ceptor b̄ deo seruierūt. Pro ꝙb⁹ oib⁹ z singularit singulis tam p̄mianꝭ tanto singularius: q̄nto ꝙlibet b̄in via aliq̄ ō⁹ dono singulariter pollebat: ita vt de ꝙlibet canat eccl̄ia: Nō est inuēt⁹ similis illi q̄ ꝓseruaret legē excelsi. Gaudēt ō ꝑtriarchar gl̄ia: q̄ singlari religiōe z obedientia meruerūt eē p̄es apl̄or z ꝓphar. De ꝙr germine p vtęr intacte ꝓgis chr̄i mūdo in cārne apparuit liberator generis hūani: ꝓpter qō tacaste b̄ in mūdo vtroq⁹ vtebant: vt merito ꝓgnib⁹ coeq̄nt. De q̄ singularia p̄mia nunc accipiūt. Gaudet de ꝓphar corona qui spūales viri a deo b̄ electi sunt p quos spūsctūs mgr̄ scripturas posterę suis solacia z auxilia miſtrauit: ꝙb⁹ de⁹ secreta sua: futura quoq⁹ ꝑsi p̄ētia reuelauit: que fidelissime z ꝓbo z scripto intrepide nunciarūt: nec laboribꝰ nec vite parcētes. Gaudent de aureola virginū vtriusq⁹ sexus: qui ꝓginis filiū secuti: carnis pudicitiā chr̄isto spōso immaculatā conseruarunt. Pro quo terrenos spōsos z omnia carnis blandimenta contempserunt: nunc quoq⁹ sequunt agnum q̄cūq⁹ ierit: cantantes canticū nouū q̄d nemo alius dicere potest. Apoca. xiij. Gaudēt

ve sacrato ꝓfessoꝝ ꝙuentu: q̄ veluti lumi-
na clarissima mōm suis expositiōib⁹ scptu-
rarū doctrinis ꝛ vita illuminarūt. ecclesi-
am ab errorib⁹ purgauerūt: talēta sibi cre-
dita cū vsura retulerūt. ꝓpter qō iā in gau-
diū dñi sui plenissime intrarūt: videtes se
cū alia lucra q̄ dño adq̄sierūt. Gaudēt
de copiosa martyꝝ purpuratoꝝ palma: q̄
coram tyrānis chm nō negarūt: sed ore ꝛ
sanguine ꝓstanter ꝓfessi sunt. quos a chō
charitate nō mine: nō verbera: nō ꝑsentia
nō futura: nō mors: nō vita deterrere aut
separare ꝑualuit. Pro q̄ nūc eos chūs ꝓfi-
tet coram patre suo. Gaudent de glori-
oso apostoloꝝ choro: q̄s diuina puidētia
ad componendū nouū fidei fundamentū
erigendūq; adhuc tenerū ecclesie statum:
de omnib⁹ q̄s mund⁹ capiebat elegit. qui
ꝑdū vite (vt Joā. in cano. ait) audierūt: vi-
derūt: ac manib⁹ ꝓtrectauerūt: secum am-
bulauerūt: comederūt: sibi in tētatiōibus
astiterūt. sue ꝙersatōis/miraculoꝝ/mor-
tis/resurrectōis/ascensiōis testes fidelissi-
mi fuerūt: sue testificatiōis sonū in omnē
terrā emittētes: atq; i fines orbis terre chri
stū annūciauerūt. ꝛ noui testamēti patres
q̄ euāgeliū chō credentes genuerunt. cui
nūc assistūt nō vt serui: sed vt conciues et
amici. Gaudent de nouenario angeloꝝ
glorioſissimo exercitu: q̄s spiritus condi-
tor deus ad laudē sue maiestatis tanq̄ vi
uentia lumina/ac regni sui placidissimos
conrectores/ab initio mūdi ꝓduxit. natu-
ra nobiles: cōtemplatione claros: amore
ignitos. q̄ beatis adhuc in pegrinatiōe exi-
stentib⁹ fideliter seruierūt. gressus direxe
rūt: hostiles incursus ne nocerēt ꝓpulerūt.
secreta diuina nunciarūt. ad bona viuacit
pgēda dissolutos mēte roborarūt: orati-
ones eoꝝ ad aureas celi altare obtulerūt.
facie patris ꝑ eis exorarūt: viuētes custo-
dierunt: morientes susceperūt: ꝛ ad regna
celestia vbi nūc de omnib⁹ his congaudēt
ꝓduxerūt. Gaudent deinde ꝓs q̄ di-
ci valet de mira exultatiōe sup oēs ange-
loꝝ choros feminei sexus puritissime virgi-
nis Marie: q̄ excēs mater superexcellen-
tis sanctitatis: virgo admirabilis iocundi
tatis. nec ꝑmaz similē visa est: nec habere
sequēt. Quā sctā trinitas sicut in terris fe
cit ōgnissimū habitaculū filij dei: ita i ce
lis ꝓstituit vniuersoꝝ dominā: ꝑlatā post
chm humanitatez oib⁹ creaturis. Fecit
mrem misericordie: reginā pietatis ꝛ cle-
mentie: imperatricē toti⁹ celestis curie. cu
ius excellēte felicitate qua ad dexterā ei⁹
collocat: que olim pauit: lactauit: in cruce
astitit. que modo cū omnib⁹ ciuib⁹ celi ve-
rū deū adorat: dominantē celestib⁹/terre-
stribus/ꝛ infernalib⁹ inestimabili dignitate/
admirabili pulchritudie/miro modo cele
stem ornat ciuitatē: ac electoꝝ oim letifi-
cat mentes. Quis demum hec gaudia
exꝑmet que de rege celorum homine chri-
sto mētes beatoꝝ replent videre clare ho-
minem: hominis ꝓditorem chm dñi
num: summi regis filium: qui ꝑ hum
nā naturā est gloria ꝛ honore sup oīa co
ronatus. ꝛ sup omnia diuine man⁹ opera
ꝓstitut⁹. q̄ oculis intellectualib⁹ btis pa-
refaciet arcanū incarnatiōis: mysteriū in-
effabilis dilectatis ꝛ humanitatis vniōe: q̄
factū est q̄ de⁹ vere est hō: ꝛ hō deus. quē
adorant angeli: vniuersaq; celestis multi-
tudo. i quē oēs bti desiderāt ꝓspicere. in q̄
letificant omniū corda sctōrum. Ecce quo-
modo singularia ꝓuilegia sanctoꝝ nō sin-
gulariter possident sed omnib⁹ gaudia sū
ministrant: omnib⁹ cōmunia sunt ꝙ chari
tatem/qua omnes ꝓfecte colligant. ❧ C
Considerate charissimi si poteritis q̄n
ta i beatis gaudia multiplicent ex hac cō
munione sanctoꝝ. Est quispiā habē fide
lissimū dilectissimūq; amicū aut filiū vel
fratrē aut patrē: Cōsideret quanto cor su-
um gaudio dilatarek si hūc vel ad impe-
rij coronā: aut ad papat⁹ culmē sublimari
cerneret. Cōpertū est nonnullos hic in ter-
ris hec gaudia capē nō potuisse: imo ex hō
inter ipa gaudia defecisse. Et certe maius
habet quilibet beatoꝝ de cuiuscunq; san-
cti beatitudine gaudiū: q̄ nunq̄ habituꝝ
sit in terra: tanto maius quanto perfecti⁹
diligit: quantoq; adeptio beatitudinis o-
mnem terrenum honorem aut cōmoduꝫ
sine ꝓportiōe excedit. Poterit itaq; ne hu
ius gaudij modus a quoq; homine pene-
trari: ait Bernar. cum sint mille milia: ꝛ
decies milies centena milia. i. innumera-
biles qui eadem beatitudine ꝑfruant. nec
vllus eorum sit qui nō tantū de bonis al-
terius gaudet quantum de suo. Et q̄dem

omnia gaudia que dicta sunt accidentalia sunt: puta de creatura. Quātū ḡ erit gaudiū ꝑfectus essentialē beatitudinē qō habet de ipa diuina natura clare visa ꝛ plꝰ seipo ꝛ sup oia dilecta. Hec reuera sūt q̄ nec oculus vidit ꝛc. Ysaie. lxiiij. Et. j. Cor. ij.

D Sed forte aliqs diceret: Si ita singulor gaudia charitas facit cōmunia: vt omnib⁹ sit par gaudiū: ergo omes equaliter sunt beati: quod est ꝓtra doctrinā euāgelicam: In domo patris mei mansiones multe sunt. i. varie ꝑmior dignitates. Joan. xiiij. Et iterum. j. Corinth. xv. Stella a stella differt in claritate sic ꝛ resurrectio mortuor. Nec videt posse saluari differētia beatitudinis ex disparitate cognitiōis cum equalitate gaudij. Nam eqlitas gaudij ꝑsupponit equalitatem cognitionis et amoris. Siqdem clariorem cognitionem sequit intensior amor: ꝛ hunc vehementius gaudiū. Nam etiam ex hoc ipo gaudij paritas ostēdit: quia equalis ibi est amor ad ꝓximū qualis ad seipm. Ad illud dicit q̄ simpliciter non est paritas gaudij nec ꝯsequētis beatitudinē essentialez: que est respectu dei in se, nec accidentalem que est respectu boni cōmodi creature. Plus em in ꝓfectionib⁹ amati delectat q̄ amplius amat: nō aut equaliter ꝑm inte siōem amat deus ab omnib⁹ beatis. sicut nec equaliter videt. Similiter plus intēsiue quilibet sanctus gaudet de sua beatitudine q̄ de beatitudine cuiuscunq⁹ alterius beati. Sicut plus seipm diligit. plꝰ em sibi vult deū q̄ alteri. Sicut ex oppositō magis vellet deum separi a quocūq⁹ alio q̄ a se: vt ait Sco. dist. vlt. q̄rti. Et q̄uis inferior sanctus vult suꝑior malꝰ bonum q̄ sibi. magis tñ vult sibi bonū minꝰ q̄ superiori bonū maius. nec semp malꝰ bonū est magis diligenduz: concurrente ex vna parte vnitate que etiam fundat amorem: quam nō superat bonitas nisi infinita. Et sic solus deus est qui magis diligendꝰ est beato q̄ ipe sibi. qui etiaz magis bonꝰ est diligenti q̄ diligens sibi. Gaudiū autem malus nō est de magis bono: sed de bono magis volito. Paritas autem gaudij de qua Augustinꝰ ꝛ alij sancti referenda est nō ad intensionem affectionis gaudentium: sed extensiue ad vniuersitatē rerquiq⁹ de omni re vnde gaudebit vnus gaudebūt omnes: vt ōt magister dist. xlix. ca. penul. Vel ſm ſctm Tho. in. iij. cas dist. ij. q. iij. ar. v. erit equalitas gaudij omniū: nō q̄ntitatis sed ꝓportiōis, quia q̄libet pertinget ad summū gaudij ſm modū suum. Sicut equaliter dicunt abūdare rex ꝛ miles si vterq⁹ habeat diuitias statui suo ꝛ petentes. Dicit etiā ſctus Tho. vbi supra q̄ licz charitatis ꝓceptū de ꝓximo diligendo ibi ꝑfecte implet, ꝛ sic etiā minor gaudet de bono superioris: non tñ tantū quantum superior. quia ratio gaudij in omnib⁹ est deus. Et ideo quanto aliqs plus gaudet de deo: tāto plus gaudebit de ꝙcunq⁹ alio. Unde supior plꝰ gaudet de bono inferioris q̄ inferior. Hec ille. Nec tñ oportet q̄ illud cōuertat. Ecce quātum augmentat gaudium beator cōmunio eius que fundat in vniōe charitatis, qui ꝑ quā merito turbe magna dicunt. Cuius gaudiorū magnitudinē dinumerare nemo potest. conemur ꝛ nos per eorū suffragia ad habendū charitatem: per quā ꝛ ipi nobis ꝛ nos ipis cōmunicare possimus nūc ꝛ in futurū. Qđ nobis ꝓcedat ſctōr ſctus christus dns cum patre ꝛ spūſctō deus in secula benedictus. Amen.

De oibus ſctis Sermo II. in ordine. XXXVIII.

Merces vestra copiosa est in celis. Mat. v.

A Conuenit⁹ dilectissimi p bonor cor q̄s festiuam⁹: vt sicut peccatorū implorādis suffragijs noctis q̄ diei bonus qualicunq⁹ deuotiōe rōnis exegim⁹ aliquā diei huius de eorundem felicitate ꝛ gloria sermonē audiendo: nō minus vtiliter expectem⁹. Sed reuera (vt Bern. ait ſmone. ij. huius festi) Fidelis sermo et omni acceptione dignus: vt quos solemni veneratiōe ꝓsequmur: eoꝝ simili ꝙuersationē sequamur. Quos beatissimos ꝓdicimus/ad eor beatitudinē tota auiditate curram⁹. Sic sine dubio aderūt ipi suis nos subleuātes ꝓcib⁹ ꝛ meritis quor delectā

mur ꝑcoꝛpꝰ. Uerū triplici incōmodo in
vis ihꝰ saluꝰ retrahimur aut retardamur
Cum⁹ em̄ in inceptōe segnes ⁊ tardi. Jn
ꝓgressu errabūdi: ⁊ in ꝑseuerātia infirmi.
Ipi nō ꝙs veneramur remediū afferunt:
ſ ſcīs ꝑsens agim⁹ vt oꝑteret. Nam cō
sideratiōe brītudinis eoꝝ excitat negligē
tia nr̄a. Jgnoratis ꝓpo nr̄a eoꝝ erudit exē
plis: ⁊ eoꝝ intercessiōe nr̄a infirmitas ad
iuuat. Nō si recte cōsideram⁹/etiā ipsi ad
brītudinē quā possident talismodi suffra
gijs sunt ꝓfecti: ei⁹ magisterio docti: q̄ so
lus oia dirigit q̄ in celis sunt ⁊ sup̄ terraz.
Jo em̄ in hodierno euangelio cū ꝓtutum
scalā erexisset ascēsu difficilē: ꝑ quā vniuer
sos sc̄oꝝ chorus ascendit: ꝑmia simꝫ ꝓpo
suit: quoꝝ consideratiōe tota vie difficul
tas vincerek: dicens. Gaudete ⁊ exultate
cū⁹ merces vr̄a copiosa ē in celis. de q̄ ꝛc.
Pro gr̄a Aue Ma. ℣ Jn hōc istꝰ
tria nobis insinuat in hac solēnitate dili
genter ruminād Primū est labor meriti
significantꝫ. Secundū magnitudo p̄mij
cōsiderandi. Tertiū sublimitas loci gl̄ie
cūꝫ. Primū in hōc merces. Merces em̄
nō dr̄ nisi respectu meriti ꝓcedentꝫ. Hinc
dr̄. Reddet ei⁹ mercedē labor suꝝ suo
rū. Sap.x. Et ad Ro.iij. Qui opat mer
ces nō imputat ꝛm gr̄am. Secūdū in ver
bo copiosa: ꝛm illud Copiosa apud eū re
demptio. ps.cxxix. Tertium in hōc/celis:
Prouer.xxv. Celū sursum ⁊ terra deorsū
Jterꝫ. Altitudinē celi q̄s mensus est: La
bor meriti q̄ sc̄i digni habiti sūt rāta mer
cede in euāge. spectitat cum dr̄. Bri pau
peres hū ꝛc. Sed hac ꝓpe ꝓ nūc dimissa:
de secūdis duabꝰ: p̄mij. s. magnitudine et
loco vbi ꝓcingit dm̄ōi possidere beat⁹ di
cam: vt intuitu rāti p̄mij fideles sc̄oꝝ la
bores imitent. ⁊ spērꝫ voluptatibꝰ ⁊ delit
tijs: calcatꝫ bonoꝝ ⁊ diuitijs: abiectꝫ su
ꝑfluis sollicitudinib⁹ seculi curꝫ: ac oīb⁹
q̄ eoꝝ cursum in via impedire ꝓtuissent:
ad adq̄rendū ꝙ dictas ꝓtules tanti ꝓmij
magnitudinē/tota festinatiōe cōtēderēt.
Nolo tñ vos putare ad hoc me nitī: q̄tin⁹
tanti. s. immēsi p̄mij mēsuraz vobis edicā.
quō em̄ qō indicibile est per me dici pote
rit? Et ꝓfecto magnū non esset si dici pos
set. Jn eo āt magnū: quis sua magnitudi
nis oim dicentiū ꝓba vincit. Hec⁹ū ꝓba:
sed etiā cogitat⁹. q⁹ vt Esa.ca.lxiij. ait A
sec̄lo nō audierūt: nec auribꝰ ꝑcepert: ocu
lus non vidit de⁹ absq̄ te q̄ ꝓparasti exper
ētibꝰ te. Apls. j. Coꝛ.ij. addit. nec in cor
hois ascēdit. Uerūt ñ vidit vn⁹ sup̄ se i ter
tiū celū rapt⁹: sed hoibꝰ loq̄ ñ licuit. ij. Co
rinth.xij. q⁹ hoibꝰ intelligere nō licuit. Nō
em̄ pōt ꝑ doctrinā distincta cognitio gene
rari ei⁹ cui⁹ nō est habita cognitio intuitiꝫ
ua: vt tractāt docto. j. sen. di. ij. ⁊. iij. et pa
ter de ceco respectu coloꝝ. Dicā ꝙ aliq̄ cōi
ꝑbo: ⁊ hoibꝰ adhuc carnalibꝰ magꝫ intelli
gibilia. Si forte animꝰ nr̄ ap̄hēsa aliq̄n
tulū mercedis magnitudine ad magꝫ desi
derandū ac diligēt⁹ inq̄rendū valeat exci
tari. ℂ Merces itaq̄ illa magna i ce
lis: cui⁹ spes nos gaudere ⁊ exultare facit
in terra. etsi in p̄nti euāgelio multꝫ noīb⁹
exp̄mit: est tñ vna ꝛm Chr̄y. s. brītudo sīg
ue vita etna. Brītudo aūt (ait Boe.iij. de
ꝓsol. ꝓsa.ij.) est stat⁹ bonoꝝ oim aggrega
tione ꝓfect⁹. ⁊ hoc nō dixmal⁹ sed vnitiue:
vt exponit Sco. dist. xl.iij. q. j. Jta. s. ꝓfe
ctus q̄ q̄ eo adepto/nihil vltēri⁹ desyderare
q̄rat. Si em̄ aliq̄d abesset q̄d desyderari
posset: tū stat⁹ ille nō esset ꝓfect⁹ aggrega
tione oim bonoꝝ. Huic cōsonat illd beati
Aug. Btūs est q̄ habet oia q̄ vult: ⁊ nihil
male vult. et Sco. vbi s. Brītudo est
bonū sufficiēs excludens defectū vl̄ indigē
tiam. Perfectum vel cōpletum excludens
imperfectionem vel diminutionem. Ul̄
timū vl̄ finale/excludēs tendētiā vl̄ ordi
nabilitatē in aliud cōpleti⁹: q̄ habito cōple
te dñi ē bñti. Et q̄ pars ꝛm deductiōez ꝓbi
s. et b. et Boe. q brītudo est stat⁹ ꝙ se sufficī
entissim⁹. q⁹ i eo est ꝓfectio oīs boni. Est
⁊ bonoꝛabilissim⁹ atq̄ reuerētia dignissi
mus: q⁹ summi boni refert⁹. Est potētissi
mus: q⁹ nulli⁹ extra se indigēs. Est clarissi
sim⁹: q⁹ oim excellentissim⁹. Est ⁊ iocun
dissim⁹ ⁊ delectabilissim⁹: q⁹ oīs anxietā
tis: tristitie ⁊ doloꝛis ⁊ cuiuslibet displicē
tis exclusiu⁹. Est demū maxie appetibilis
⁊ ab oīb⁹ desyderat⁹: q⁹ vltim⁹ operationuꝫ
finis. De hoc Aug. xiij. de trini. ait. Oēs
hoies esse beati volūt: idq̄ ardentissimo
amoꝛe appetūt. ⁊ ꝓter hoc cetera q̄q̄ appe
tunt: imo ꝓter hāc oia sua opa agunt: vt
ꝑbat pbs in ꝓncipio etb. et pulchre Boe
tius. iij. de consola. ꝓsa. j. Nam mentiꝫ

bus hoim veri boni naturaliʒ inserta ē cupiditas. ❡ Nō etiā clariꝰ appebit si ad ꝓticularia hoim studia deſcēdam⁹. In his em oim hoim labores ⁊ curas verſari videm⁹: qz aut ſufficientiā diuitiꝝ terrenis aut pecuniꝝ adq̄rere: aut reuerentiaz honoriꝫ adipiſci: aut potentiā regnando ap̄pbēdere: aut claritudinem populari fama ꝓcurare: aut iocūditatē gaudiūq̄ corporali voluptate ſortiri putāt. Et ꝓ his labor. mlt⁹: ꝓ cui⁹ plūmis: ⁊ modis varijs anxiant. Quā etiam media p̄dicta atq̄ fines ſepe ꝓmutāt: vt diuitias ꝓp potentiā vel voluptatē vl nois famā: aut ecōuerſo potentiā aut famā ꝓpter diuitias querūt. Et cetera q̄cūq̄ q̄rūt: ꝓpter aliq̄ dictoꝝ q̄runt: vt nobilitatē generiʒ: ꝓpli fauorē: ꝓp claritatē nois. Corꝓis robur ⁊ magnitudinem ꝓpter potentiā. pulchritudinē: agilitatem ꝓpter famā. ſanitatem ꝓpter potētiam ⁊ voluptatem. Et ita de aliꝫ oibus eſt facile demōſtrare. Cū aūt hec oia: ſufficientia ⁊ reuerētia ⁊c. ſunt cōditiones beatitudinis: imo ſoli beatitudini ꝓfecte cōuenientia: liquet apte oēs homies in cunctiʒ ſuis opationiꝫ beatitudinē q̄ritare. E Sz cur nō adipiſcunt qđ tota ſollicitudine q̄runt? Rō huiꝰ eſt: qz triplici errore confuſi deuiant. Unꝰ eſt: qm̄ q ſepabilia nō ſunt: partiri conant. vt qz alterꝫ de p̄dictiʒ dnq̄ q̄rūt/ de reliqs nihil curantes: idcirco nec illud qđ affectant p̄ adipiſci: nec totū ꝓ q nō laborāt. vt oſtēdit late Boeti⁹. iij. de ꝯſol. pſa. ſr. Secūdus error. qm̄ ꝓ inexta media q̄runt: atq̄ in his vbi minime inuenire p̄ſt. Stulti ſiq̄dem ꝓ terrenas diuitias ſufficientiā querunt: cū tales amplius facilē egere: ⁊ nequaq̄ ſatient. ſicut dicit Prouerb. xxvij. Infernus ⁊ p̄ditio nō replent: ⁊ oculi hominū inſatiabiles. et q̄nto plures ſunt diuitie: tanto pluribꝰ indigent ad eoꝝ conſeruationem. Neq̄ popularis dignitas honorabilē facit: ſed magis deſpectū oſtendit. Prouer. iij. Exaltatio ſtultoꝝ ignominia. quia ſm p̄bum p̄ncipatus virū oſtendit. Apas q̄z contingere peſſimis/ plena eſt ſcptura. ſicut patet de tyrannis. Ita nec regna potentes efficiūt aut familie multitudo. qz oib⁹ impotētio res efficiunt quos ꝑtimuis metu ⁊ ꝓculis imergunt. Hinc Eccl. ꝓ. Dis potentatus breuis vita eſt. ⁊ Eccēs. viij. Sepe dns hō homi in malū ſuū. Vulgariʒ dicitq̄ opinio q̄ merita rex pēſare ñ nouit: fame claritatē ⁊ gl̄iaz p̄ſtare nequit. Quid em turpius eſſe poterit q̄ ſuis ſpē laudib⁹ erubescit, Gl̄iam g̃ ⁊ fame claritudinē oportet ſcie veritate meriri. ſicut. ij. Cor. j. dicit. Gl̄ia noſtra hec eſt/ teſtimoniū conſcie nre.

De voluptatib⁹ deniq̄ qz ſyncer. gaudium p̄ſtare nō p̄ſt: ꝓbat admixta triſtitie: q̄ finē voluptatuz occupare ſolet. ꝓpter qđ Salo. Helius eſt (inquit) ire ad domū luctus q̄ ad domū conuiuij. Et ite. Rius dolore miſcebit. ⁊ extrema gaudia luctus occupat. Prouerb. xiij. Tertio errant q hūc ſtatū ſufficientiſſimū in terriʒ q̄runt in hac mortali vita: in qua nullo modo haberi p̄ſt. Tum qz nullus apperit⁹ b̄ quietat: dicēte Boe. ij. de cōſol. pſa. iij. Quis ex rācomposite felicitaz vt nō aliq̄ ex ꝓtecti ſtatus ſui q̄litate rixet? Ineſt em ſingulis qđ inexptus ignorat ⁊ exptus exhorret. Tū quia nulla eſt b̄ ſtabilitas: cū oē mortaliū genus in miſeriā mortis fine labat: ⁊ vltim⁹ vite dies morꝫ eſt fortune magis. nō habem⁹ b̄ manentē ciuitatē: ſed futurā inq̄rimus. Tū qz p̄ns vita plena eſt miſeriꝫ: eſt vita laboris ⁊ pugne: q̄ oīno ſtatui beatitudis ꝯtro ⁊ pacifico repugnat. Sic em Job ait ca. xiij. Hō nat⁹ de muliere bre. vi. tpe replet mlt⁹ miſeriꝫ ⁊c. Jurū. Hō naſcit ad laborē ⁊ auis ad volatū. Et ca. vij. Milicia eſt vita hois ſup terrā. Patet ita q̄nta ē merces illa: ⁊ ꝓgloria hoies hui⁹ mōi in terra querētes aberrāt.

F Ubi ꝙo hanc inuenire cōtingit: infine thematis innuit cum cōcludit: in ea gaudeāt. qm̄ ſm Aug. (in ſuis mt. ait. In celo q̄dq̄ dō recte amat: q̄dq̄ deſyderat: q̄dq̄ quid hoiem merito delectat. Si em quis ſufficientiā ⁊ deſyderioꝝ ſuoꝝ ſatietatē affectat: illa pleniſſime inuenitur in celeſtiū conuiuio. quod ſeruulis ſuis magn⁹ ille prutum dns ⁊ rex glorie abundātiſſime pparauit. De quo beat⁹ Bern. in ſua monē. j. p̄ſenti feſtiuitatē. O vere (ait) felix ⁊ gloriosa ſatietas. E ſanctū conuiuiū o deſyderabiles epule. Ubi nimirū anxietas nulla: nulluz poterit eſſe faſtidium: q̄ niam ſatietas ſumma ⁊ ſummū ineriti deſyderiuꝫ Quicquid enim vt Aug⁹. in

ñ de ciui. dei. in illo celesti regno amabi
tur habebit, nec aliqd desyderabit qđ non
adsit. Et oē qđ erit ibi: bonum erit: z sum
mus dñs summū bonū erit. Hoc ē qđ aplus
vult. j. Cor. xv. cum dr q ibi deus est oia in
oib. Hoc est deus oipotens q sine fine vi
debit: sine fastidio amabit: sine fatigatiõe
laudabit: erit finis desyderior nostror. q.
qđ in seipo satiabit rationalē creaturam: z
eius appetitū totalr cherabit. Nõ ois crea
tura sil z vniuersa eor iocunditas: suauita
tes z affluentia facere non possz. Sic ẽ
institute est rõnalis creatura: q si in illa
patria dñs ostenderet et clare alia omnia:
obscondendo seipm: daretq oēs delitias
mõi: z oēs suauitates creaturar: se aũt et
subtraheret: ipsa impfecta z vacua z ple
na desyderijs remaneret. In solo autē deo
creatore suo: etiamsi omnes creature subi
traherent: reqeret omniũ desyderior. suor.
repletionē: delitiar redundantiã z oimo
de voluptatis. Hinc in ps. Satiabor inqt
apparuerit gla tua. Et Aug.
in li. confes. Dñe fecisti nos ad te: inquiet
est cor nostrũ donec qescat in te. Et Aug.
vbi ã. xxij. de ciui. dei. ca. iij. Premiũ virtu
tis erit ipse qui frutem dedit. Scqz seipm
quo melius z maius nil possit esse promit
sit. Quid ẽ est aliud qđ p apheta dixit:
Ero illor dñs: z ipsi erũt mihi plebs:
nili/ ego ero vnde satient. Ego ero quecũ
qz ab domib bonestе desyderant: vita: sa
lus: virtus: copia: gloria: bonor: pax: z oia
bona. Dec ille. ☞ Si po delectat ali
quem reuerẽtia z honor siue nobilitas ge
neris: Ecce ibi omnes filij dei z dij voca
bunt. Sicut in ps. dicit. Dij estis: z filij ex
celsi omnes. Ecce nobilitas. Quid nobili
us esse poterit qz esse filium summi impa
toris dei omnipotentis? Ibi denqz dñs ele
ctos suos iam nõ vt seruos sed amicos su
pra multa constituet. Ecce honor magn.
Quid denqz honorabilius magis qz reue
rendū dici poterit: qz rãdigne societati san
ctor angelor: patriarchar: apheta: apo
stolor: martyr: cõfessor: virginũ: ac oim
elector cum charitate pfecta ac sũma con
cordia sociari: haberetq partem in omniũ
illor bonis: Sed z quod dictu admirabi
le est z plenum reuerentia esse cõciuẽ vir
ginei lampadis sup solem z lunã rutilan
tis matris dei Marie virginis: atq cum
ea plena libertate conuersari. Sed z h stu
pendũ est: dominũ z creatorẽ suum habe
re fratrẽ in nature sue conformitate z eẽ il
li coheredem. Incompabilis est honor il
le: seruos. s. de nihilo creatos: cum natura
li filio dei in domo patris mozarl: iam non
vt seruos: sed sicut Aplus ait Ro. viij. vt
heredes dei: coheredes aũt chri. Qm illã
eternam beatitudinẽ deus pater habet a na
tura: z quam ab eterno cõsecat filio per ge
nerationem. Adoptiuis filijs suis cõmu
nicat in celo tpaliter: ppetuo tñ ex gra sm
modũ sue capacitat. ☞ Si tert. ali
quem delectat potentia. ibi verissima est
fortitudo z potẽtia in corpe z aia. In cor
pore qdem: qr corpa beator erunt impas
sibilia z ad omnẽ motũ ac velocitatẽ po
tentia sine labore: sine fatigatiõe: sine di
minutione. Nam sm Aug. Vbicũqz vo
luerit spũs: ibi prinus erit corp. Et Esa.
xl. Current z nõ laborabũt: volabunt z nõ
deficiẽt. Et iterq Sap. xxv. Tanqz scintil
le in arundineto discurrent. De impassibili
tate po z immortalitate corpor: dr aplus
j. Cor. xv. Mortale hoc induet imortali
tatẽ: z corruptibile hoc induet incorruptio
nem. et Apoc. vij. Nõ esurient neqz sitiẽt
amplius: neqz cadet sup illos sol: neqz vl
lus estus: qm agnus q in medio throni est
reget illos z cẽ. et absterget deus omnẽ la
chrymã ab oculis eor. De quo Aug. in li
bro solilo. In ista beatitudine sanctor est le
titia sine tristitia: salus sine dolore: vita si
ne labore: lux sine tenebris: vita sine mor
te: omne bonum sine oi malo. ibi suuent
nunqz senescit. ibi color nunqz pallescit. ibi
gaudium nunqz decrescit. ibi dolor nullus
sentit. ibi gemit nunqz audit. ibi triste nõ
videt, ibi malum non timetur: quia sum
mũ bonum possidet. In anima po que si
militer nihil patietur aduersum: non ten
rationem demonũ: non maculas peccato
rũ: non beatitudinis puationem. quia vt
dicit Matt. xiij. Mittet filius homis an
gelos suos z colligent de regno suo omnia
scandala. i. vniuersa mala. De quo Esay
rius in quadam admonitione. Cognosce
mus ẽ iocundum erit comite bona cõscia
ad vera z solida transire gaudia: z ad illã
vitam ascendere vbi nulli erunt labores:

dolores nulli: nulla damna: nulla incommoda: z ād sp bonū est nulla ibi erūt peccata: sed eterna innocētia: inuiolata iusticia: incōcussa securitas: ac sempiterna felicitas. Quis deniqz edicere sufficit quanta porētia sit aīe in cognoscēdo ac memorando: q̄ fm Cassio. in li. de ania. et Prosperū in de vita p̄fēpla. rerū būanarū z diuinaz notitiā z innumerabiles veritates quas ꝺ laboriosissime querim⁹: z paucas z dubitatione plenas inuenimus: ibi certas z clarissimas recipiunt: nō per partes sed vno contuitu. Quid em̄ non videt aīa Grego. qui videntē omnia videt. De hoc quoqz Bern. O q̄ beata est regio celestis regio omniū delitiaz: ad quam suspiro ō valle lachrymaz. ibi est sapiētia sine ignorantia: memoria sine oblīone: intellect⁹ sine errore: ratio sine obscuritate. Quanta etiā est eius potētia in volēdo: quia vt ex supradictis patet/ quecūqz potest velle nō potest nō habere. Quanta deniqz est potētia respectu inferioz que sceptra regni tenent cū chzo. sicut dicit aplus Rom. viij. Si compatiemur z conregnabim⁹. ℣

Si deniqz quē decorat fame claritas. Quis dubitat illum esse fama clarissimū nō quod vulgus indoctū: sed illuminatissimos celestes spiritus: cuius nedum corporalis pulchritudo: que solis vincit claritatem: fm illud Dan. xij. Fulgebūt iusti sicut sol in regno patr̄ eoz: ataqz sine vlla deformitate/ vitio vel corruptione corpora patent. Uer lōge pulchrioz p̄scientiaz libri aperti/ fulgore admirabili radiabunt. ibi innocētia sine spūali macula. ibi oim fructū ornat⁹: sciētie z merita. ibi caritas z gratia: dona z vniuersa charismata. ibi cogitatiōes mundissime ac pulcherrime affectiones. z sup oīa formalis felicitas consummata. Facit ad hoc auctoritas Cesariꝰ supi⁹ allegata: que cōgrueti⁹ ꝺ ponerē q̄ supra. ℟ Si demū quē trabit iocunditatis ac gaudioz affectus: sicut ad hec omnes inhiamur. sic dez nemo eligit tristari. ibi tanta est gaudioz affluētia vt coz humanū nō possit totū in se capere: sed potiꝰ ab ipso gaudio capiatur: fm illud Mat. xxv. Intra in gaudiū dñi tui. Quid dicam de beatoz gaudijs: cum ita omnia que sunt vertentur eis in gaudium: vt horrēdas damnatoz penas nō sine gaudio ineffabili pñt cogitare. fm illōd Leabit⁹ iustus cū viderit vindictā ⁊c. Quātū gaudiū affert beatitudo p̄mia z ceteroꝝ electoz. de quoz q̄libet imo cuiuslibet electi quolibet bono amplꝰ gaudet: q̄ vnus mortalis ō suo bono aut dilectissimi amici in terr̄ gauisus est: p̄ q̄nto p̄fectior ibi ē charitas sui z primi: vt sermone p̄cedenti patuit. Quis aūt gaudiū illud poterit exprimere qō habet de summo bono oim beatificatore deo: qō fm Anſ. in p̄slo. tantum differt a gaudio ād de creatura bz/ quātum differt creator a creatura obiectiue: nō formaliter. Si vita creata iocunda est: q̄iocunda ē creatrix essentia: Si iocūda est salus creata: q̄iocūda ē salus q̄ fecit oīa? Penit⁹ itaqz ineffabile ē gaudiū z sugercelles ād q̄libet drūs habebit in vnico simo bono: ād oim alioz bonoꝝ est fons et origo. Hec ḡ est merces copiosa z mēra sugefluens quā sancti nūc possidēt perpetua securitate: quā z nos possidebim⁹ si eoz vitam imitabimur. Pudeat ḡ oīs ctissimi amplꝰ sp decipi: semp inaniter laborare: ac illā in terrenis vbi inueniri impossibile est frustra q̄rere. Scio oēs vos ad gaudia hec aspirare. Uiā ḡ salutis rectam arripite. oēm laborē spe mercedis gaudio vincite. sicut olim discipulis: ita obus vobis dictū sperate: Gaudere z exul. q̄m merces ve. co. est in celis. Quā ob⁹ nobis oim̄ suoz electoz p̄cibꝰ p̄cedere dignet Jesus christ⁹ cum patre z spūsc̄o in secula benedictus Amen.

De omnibus sctis Sermo. III. in ordine. xxix.

UJrtus eius nubilo. psal. xcvij. B Sacratissima hodierne festivitatis celebritas tanto nobis exhibet solēnioz q̄nto plurīū cōmemoratiōe noscit̄ generalioz. Hodie nāqz regē regū in suis ventramur exercitibꝰ: olē eternū speculamur montibꝰ: fonē indeficiēter manantē participam⁹ in nubibꝰ dū oim memoriā cōti

mus electoꝝ. Ipa ſiquidē diuina natura(re
ſte Damaſce.in ſuo ꝓmo)pelagꝰ eſt infini
te ſubſtātie. Infinituz ꝓo ſm q̄ tale igno
tum nobis eſſe tradidit Ariſto.j. Phyſ.
Idcirco ſumme illiꝰ maieſtatis claritatē
infirmi oculi z in ſe ac ſimľ ꝓcēplari nō va
lēt:ſed in ſuis effectib⁹ ac ꝑ partes aliquid
cognoſcere oportet. Per partes dico:non
dei i q̄ nihil partiale aut partibile(qđ im
ꝑfectiōem ſonat)reperit.ſed ꝑ partes cogni
tiōis nře ſucceſſiue adḋite deū capimus
dū diuerſa z mirāda eiꝰ opa in ſuis ſcis ce
teriſq̄ creaturis ꝑſideramꝰ.ꝓpter q̄ꝝ plu
ralitatē/ſimpliciſſimā diuine nature ꝓfe
ctiōem/ertiā apls pluraliter exprimit. In
viſibilia inſpi ipiꝰ.ſ.dei a creatura mūdi ꝑ
ea que facta ſūt intellecta ꝑſpiciunt. Ro
ma,j. Conſpiciunt autē clarius in creatu
ris nobiliorib⁹ beatitudialib⁹ que ſūt ele
cti dei amici:homines z angeli beati. Hi
ſunt exercitus illi z caſtra:in quibus ſum
mi regis potentia relucet. Sicut de obui
antib⁹ angelis Jacob ait. Caſtra dei ſunt
hec, Gene,xxxij. Hi montes in q̄ꝝ ſpticib⁹
id eſt altis z admirandis opib⁹ vere z in
cōprehenſibilis ſapientie ſol refulget.ſicut
ſcḋm eſt. Erit mons dom⁹ dñi in ꝓrice
mōtiū. Et ibꝛ. Ecce iſte venit ſalies in
montib⁹:trāſiliens colles. Cant.ij. Hi
nubes ꝑ quas diuine nobis bonitatis ro
rida ſtillicidia ſe infundūt: imo celi q̄ va
ſtꝝ ſanctiſpiritꝰ donis quaſi ſtellis micā
tes dei gliam enarrāt.ſed z terra q̄ fecun
dis virtutuz actib⁹ germinat ſaluatorem.
Hinc clamat Eſa. Rorate celi deſup⁊ nu
bes pluāt iuſtuz:aperiat terra z germinet
ſaluatorē.eiuſdem,xlv. Per hos ſtaḋ no
bis ortus eſt ſol diuinꝰ.cū vt Greg.home.
xxx.dicit:in ſcḋo nobis inuiſibilis ſe viſi
bilē ꝑ ſeruos ſuos mira ſua ꝓtute agēres:
ꝺſi ꝑ illuſtratos a ſe ſiue mōtes:ſiue celos
ſiue nubes dicere magis placet. Apti⁹ tñ
nubes appellari ei⁹ ꝓuenit.qz ꝺ terra na
ti:but⁹ ꝓtute ſolis a terra ſubleuari:tonāt
ꝺbis:fulgēt ſignis:coruſcant miraculis:
pluūt doctrinis:nō ſua ſed illiꝰ actōe:cui⁹
ſm iniam ꝓphete ꝓtus eſt i nubib⁹.de qb⁹
ꝺ gra Aue maria. B Videndū ē ꝓ
mo ꝓticulariꝰ q̄ ſint nubes ille in qb⁹ dei
fort ꝓtutez ꝓphete ꝓteſtat. Scḋo q̄ ꝑte
multiꝝ modis hec a nob⁹ ꝓticipat. Ter
tio q̄ ordine ad hāc ꝓcipiēdā/nra infirmi
tas diſponat. Primū manifeſtat q̄s hono
rare debemus. Scḋm,ꝓter qđ. Tertium
quō. De ꝓmo nunc ſmo habendus eſt.

Virt⁹ eius in nubib⁹:nubes illas qui
bus dei magnificentia z virtus ineſſe ꝓ
hibet:electos dei boies atq̄ angelos itel
ligi debere,in q̄ ꝓphete exꝑſſit:dū quaſi ex
ponēdo qđ dixit:ꝓtus eius in nubib⁹.cō
tinuo ſubiunxit:Mirabilis de⁹ in ſcīis ſu
is:vt ōr glo. Multis aūt de cauſis ele
cti ſcti dei noie nubis in ſcḋra accipiun
tur. Sed oib⁹ ꝓtermiſſis hec ſola nūc ſuffi
cit:quia ꝑ hos velut ꝑ nubes terra:irriga
mur pluuia gre ſalutaris. Licz em̄ ſolis la
tio in obliq̄ circulo:id eſt circulo ſignoꝝ
q̄ zodiacꝰ ōr ſm pḋum,j. de generatiōe:ſit
cauſa generatiōis in terra:z in iſtis inferi
oribus:nō tamē immediate:ſed ꝑ media q̄
dā:ꝑſertim ꝑ nubes. Solem em̄ in ſua cla
ritate z feruoꝛe terra diu ferre nō pōt:ſed
velut ad ſe ꝓtracta marceſcit ac ſterilē red
dit. Idcirco nubes eleuari neceſſe eſt/qui
bus feruoꝛ ſolis temperet:eiſq̄ reſolutis
terra ſitiens imbrib⁹ irriget. Ita ſol iſte di
uin⁹ q̄ neſcit occaſum oia ꝓducens z fecū
dans:q̄ uis ſeipſo immediate in omnib⁹ ad
omnia ſufficit:tamen vt noſtre infirmita
ti cōtemperet:z vt ſancti eius bonoꝝ⁊ i
terris:quoꝝ glia immēſa cumulauit in ce
lis.ꝑ eos tanq̄ ꝑ interpoſitas nubes/plu
uiā nō neceſſariā: ſicut ſol materialis:ſed
voluntariā ſue ſegregat hereditati. Qđ fi
guratū eſſe nō incongrue putat.iij. Regū
xviij.dū Helias poſt longā terre ſiccitatē
vim ꝓ pluuia orauiſſet.hāc obtinere nō po
terat:donec de mari aſcenderet nubecula
parua quaſi veſtigiū bois:ꝑ quā ſonū ma
gne pluuie:regi Achab iſtare nūciauit
C Hāc nubeculā qđ ꝓphet intelligere
gloſiſſimā dei genitricē Mariā ꝑginali
puritate lucidiſſimā:q̄ de mare but⁹ ſecu
li caloꝛe eterne ſolis longe eleuata(ſicut in
eiꝰ ꝓpona ſctūs ſpūs ait:Ego in altiſſimis
habito:z thron⁹ me⁹ in colūna nubis)me
ruit nobis pluere vſtum ac mundi ſalua
torem. Unde ſonus magnus factus a ce
lo egreſſus/in terra eſt auditus: dum an
geli ſancti cecinerunt in tubilo: Gloria in
excelſis deo. De hac nube euangelicus
ꝓphet cecinit: Ecce dominus aſcendet

sup nubē leuē: ⁊ ingrediēt in egyptū: ⁊ cō mouebunt simulacra egypti a facie eius. Ysaie. xix. Que exponēs bēs Ambro. super Bri imaculati: ait. Ascendit dñs sup nubē leuē: h̄ est in ꝑginē Mariā. Nubes erat ꝑm hereditatē Eue. Leuis ꝑm ꝑginitatis integritatē. Leuis erat q̄ nō hominē q̄rebat sed placere deo. Leuis erat q̄ nō impōdere inēqtatis sed spūscō sugueniēte cōcepat hūc q̄ per eā egyptū but⁹ mōi ingressus vniuersa simulacra. i. peccata ꝑ genera morte destruxit. Hanc g̃ nubem hodie in ꝑmis veneramur in quo ꝑtus eius est corporaliter inhabitans. q̄ sup oēs ascēdit vt haurīret quā refunderet hominib⁹ aquā viuā. Sicdem teste Bern̄. nihil nos de⁹ habere voluit qō nō infunderet ꝙ hāc nubem. Post hanc aūt nubē multas alias ascendere nubes: ⁊ si min⁹ lucidas ꝓpheta vidit. Nazcū ꝓtereat se huc atq; illuc: ecce inqt celi ꝛtenebrati sunt. ⁊ nubes ⁊ vent⁹ ⁊ facta ē pluuia grādis. Forta ssis em̄ hui⁹ nubis (ꝑginē loquor) p̄clarā maiestatē/lippientes oculi intueri imitādo nō possunt: oportune nobis nubes eleuate sūt dēsertores: ac vēro spūscti noti: q̄b celū illud lucidissimū sancte trinitatis ꝛtenebratuꝫ est ꝛobnubilatū: vt temperata nobis eius claritas que i seipa intendētes reuerberat oculos valeat intueri. Sicdem deus a libano veniet: a mōte umbroso ⁊ cōdenso.

He nubes sūt beatissimi apostoli ⁊ euāgeliste: q illuminati a sole splendorem veritatis diuine. formāq; virtuose agonis ꝑ vniuersū mōdo/vento celesti ꝓmoti/velut pluuiā grandē efficaciter intulerūt. Quorū ꝑtute in spū puidēs Ysaias simul ⁊ admirās ait Qui sūt isti q̄ vt nubes volant: Eiusdē. lx. Tales nubes sunt q̄q; fortissimi milites: sancti martyres: in testimoniū veritatis vite ac doctrine quasi pluuiam magnā: pclosum sanguinem fundentes. Nō em̄ aqua sola sapietie salutarē christo testimoniū ꝓbuit: sed ⁊ sanguis martyꝝ: ⁊ spūs in miraculis declarat⁹. Tres sunt em̄ q̄ testimoniū ꝓbēt in terris: spūs/aqua/⁊ sanguis: ait Joānes. j. Joan. v. De his nubib⁹ h̄ intelligi p̄t qō Ecclesiasticꝰ. xliij. scribit. In magnitudie sua posuit nubes: ⁊ ꝛfracti sūt lapides grādinis. In magna fortitudine ⁊ potētia hās nubes eleuauit dñs: q̄b cōfregit lapides grādinis frigidissime: q̄s nequā spūs euitauit: q̄ sūt pene ac tormēta tyrannorum. Has ꝛfregerunt martyres dum ꝓ nubilis minas eoꝝ duxerūt: fortiores facti patiendo q̄ miseri inferendo: sicut ad Dacianū sentētialiter Vincentius magnus ait.

D Sunt quoq; nubes doctores sancti ⁊ ꝛfessores: qui aquas catholice doctrine ꝓmarū nubiū in scipis collectas, put ecclie curſus requirit exponendo: declarādo: abiecto hereticoꝝ luto ordinata vicissitudine dispensabant. De q̄b Job. xxvj. ait. Qui ligat aquas in nubibus vt nō erumpat pariter deorsum. Ne em̄ aqua diuine scientie simul fusa oprimeret potius q̄ rigaret mentes humanas: eum ligauit in nubibus: sanctis, s. doctoribꝫ. super quos familiam suam constituit vt darent illis in tempore spiritualis potus mensuram. Tales nubes fuere patriarche ⁊ prophete. qui prophetico agitati spiritu/veritatem venture adhuc a longe: quidā de propetestimonia/occultaq; diuine sapietie mysteria figuris factis ⁊ doctris mundo insinuabant. De quibus vnus ex eis qui centros ⁊ regia dignitate: et mysteriorū profunditate p̄celluit: ita inquit. Tenebrosa aqua in nubib⁹ aeris. Que exponēs beatus Gregoriꝰ. xvij. moraliū ait. Tenebrosa in nubib⁹ aqua est occulta scientia in prophetis. qr aque ante aduentum dñi dū occultis sacramentis grauida mysteria immersa gestarēt: intuentiū oculis eorū infulgentia caligabant. Sunt denq; illi clarissime ꝑginee nubes candide: vt ꝓpinali puritate lucētes. longe a terra eleuate: dum in terris nō terrestria sed celestem atq; angelicā duxere cōuersationē. In terris quidē tanq; fideles pedisseq̄e secute sūt virginū primicerias: lumbis accinctis: ⁊ lucernis ardētib⁹: expectantes dominū quando veniat ad nuptias. Nunc ꝓ nuptijs ipis intromisse: spōsum virginem et agnum virginis filiuꝫ sequūt quocūq; ierit: cantantes cāticum nouū quod nemo alius cantare valet. vt ait Joannes in Apocal. De q̄bus sapientia eadē ꝑis ait: Thronus meus in colūna nubis, Eccli. xxiiij. In cuius ꝑsona canit ecclesia. Veni electa mea et ponā in te thronum meū

¶ Sunt demū nubes oēs scti angeli p quos nob dñs multiplicitū distillat mi/ steria gratiarū: sup qs ad dei eq̄litatem ascēdere cupiebat: q̄ ait. Ascendā sup altitudinē nubium t similis ero altissimo. Esa. xiij. Nō materiales loq̄bat nubes q̄ non dū erant, t si fuissent: lōge eī sub eo q̄ in celo empyreo ꝓstitutus fuerat substitissent. Sed detract⁹ est in infernū: luce sua puratus ac umbra teterrima obuolutus. Per has itaq; nubes dñs nedū nos illuinat: sz t iustificat/vt in oib reducat iferiora ad sūma p media: sm ꝓbū Dion. Cū em̄ filius per illos nos iudicabit: cui eī pater oē iudiciū dedit. Joā. v. quō non p illos nos saluabit: Sic em̄ scribit Dar. xlij. Videbunt filiū hois venientē in nubib cū virtute mlta t gla. Nubes de sunt sancti angeli: q̄ t ꝓtures celoꝝ ibidem dicunt: t electi dei: q̄ b̄ in terrꝫ oia relinq̄ntes: secuti sunt eū. De q̄bus dñs ait Dar. xlix. Vos q̄ secuti est me: in regeneratiōe cū sederit filius hois in sede maiestat̄ sue: sedebit⁹ t vos sup sedes. xij. iudicātes duodecim tribꝫ isr̄l. i. vniuersitatē hoim. Oia g̃ nunc ad salutē necessaria p illos p̄stat p quos tunc cunctos iudicat. Quod attendens ꝓpheta/ad eos oculos leuans: aditorium deprecatur dicens: Leuaui oculos meos in montes: vnde venit auxiliū mihi Re tamē illi ꝑncipaliter putenk auxiliari: subdit. Auxilium meū a domino. s. ꝑncipaliter: p sanctos tanq̄ p mīstros. q̄ ipi de plenitudine ei⁹ accipiunt. ipi mīnistri: deus auctor est: cuius virtus est in eis p quos dabit virtutem t fortitudinem plebi sue: vt sic mirabilis in sanctꝫ suis cognoscat t potens essecq; virt⁹ eius in nubib.

¶ Verum nō solum nubes ille q̄ iam sublimatę sunt in celis/t adepta beatitudine sunt firmate: honorāde sunt: atq; defensiua eoꝝ umbracula reqrēda: sed etiaz eoꝝ q̄ a terrꝫ/saltem conuersatiōe semoti: adhuc in carne viuentes: vel in purgatorio satisfaciētes/suam bitudinē expectāt. Dim em̄ illoꝝ hodie festiua agit memoria. sicut dear⁹ Bernardus sermone. v. de hac solennitate ait. Omnes siq̄dem inquit volumus festiuitatęz omniū sanctoꝝ dici t esse (quam hodie celebram⁹) Omnium inquā siue celestium siue terrestriū. Sunt enim sancti de celo. Sunt sancti de terra. Jrēqꝫ eoꝝ q̄ de terra sunt: q̄dam adhuc in terra: alię iam i celo. Nisi em̄ in terra adhuc viuentes sancti essent: quō diceret ꝓpheta: Custodi animā meā qm̄ sanct⁹ sū: Et Aplus. Scim⁹ qm̄ diligentib deum omnia cooperant in bonū/his qui sm̄ ꝓpositum vocati sunt sancti. Quāmerito aūt sancti adhuc in terris invocandi sint: arte stantur innumera beneficia que huiusmodi electi dei t iam in celū velut nubes desyderio leuati: suis oratiōib invocantib se p̄stiterunt tam p̄sentib q̄ absentib. De quibus multa loquit scriptura t sanctorū legende: ꝑter quod Jacob hortat: Orate p invicem vt saluemini. multum em̄ valet deprecatio iusti assidua. Helias homo erat similis nobis passibilis: t oravit vt nō plueret sup terram, t nō pluit annos tres et menses sex. et rursus oravit: t celum dedit pluuiam. Jaco. v. ¶ Hecq negandum est eos qui in purgatorio sunt p nob orare: quorum integra ad nos charitas p severat: eos atq; a deo exaudiri. q̄ in gratia existentes amici dei sunt: cum eo in eternum regnaturi: t multis iam beatis maiores futuri. Nobis g̃ sunt p̄sidio qui sibi ipsis auxiliū ferre non p̄nt. Sic em̄ de sancto Severino legit: q̄ iam miraculis claruit in terrꝫ dum adhuc purgatorijs teneb in penis. Hec mirū: dū etiam apud nos hec contigisse legunt. De se em̄ testat Augustin⁹/quia sanitatē quam sibi obtinere non potuit: alij ipse infirm⁹ impetrauit. Et de beato Paulo abbate testat Cassiod. colla. vj. ca. xxvj. q̄ cum ꝑter modi eū eius indiscretiōis excessum a dño correctus esset furditate: cecitate: t omniū membroꝝ contractione: ita vt nec linguam ad formandū ꝓba mouere poterat. nihilominus tanta ex eo virtutum gratia procedebat vt oleum quod suum corpus tāta infirmitate pcussum tetigisset: ceteros infirmos a cunctis languoribus curaret. Hec mirū: nubes has virtutes influere in quibus dei virtus esse non dubitat: ꝓbis thematis attestantib. Virtus eius in nubibus. Sed ecce si iam in purgatorio existentes ac penaꝝ acerbitate cōpediti p nobis solliciti sunt: quid facient liberati t in gloria dño sociati? Idcirco nostrū erit in/

stantissime oratõib⁹: elemosynis: et unijs: oblatiõib⁹: ceterisq; pietatis officijs p eox liberatiõe occupari: maxime in instanti generali anlax cõmemoratõe. attẽto q̃z nos ad id multiplr obligari fraterne charitatz vinclo. et qz ad dei imaginẽ creati: sanguine agni redempti: in sũma necessitate ꝑsti tuti: nec se iuuare pñt. quia fratres nostri t qz nihil nobis decrescit: sed magna utilitas accrescit in pñti t futuro. qz eox obsequia h accepim⁹: eox hereditatem possidemus: vicissitudinẽ deniq; talẽ q̃lẽ nos retribuim⁹ a nostris suffragijs expectamus. quãto g fideliores in eox liberatiõe laborauerim⁹: tanto t nos citi⁹ liberandi: sanctis iã in celo ꝑsumatz ꝑsentabimur: gloriam cum eis ꝓpetuã ꝓcepturi. Quã nobis cõcedat tc. ℣ Reliquꝫ tes hui⁹ sermonis t plura alia de cultu sanctox t erroꝛe circa eundẽ. Hegz sanctox multiplici virtute assistẽcia: suffragio tc. clarẽt ex lectura canonis: lec. xxxj. xxxij. et ideo ꝓpter breuitatẽ (qz materia ibi tacta ẽ loco nũc allegato) h rescindunk: tam t ipse auctoꝛ eãlpsam materiã in sermonib⁹ declamatoꝛijs cõpilauerit. Vide ibi.

Omnium sanctox Sermo. iiij. in ordine. XL.

GAudete et exultate quoniã merces vra cõpiosa est in celis. Mat. v. A Naturale est oib⁹ homib⁹ beatitudinis desyderiũ. Nemo vult miser esse. Est em̃ mẽtib⁹ boim veri boni naturalr inserta cupiditas: vt ait Boe. Oẽs deniq; bonũ appetunt: vnde desyderiũ satiek. et h q̃d fuerit/est beatitudo. Id em̃ bonũ est q̃ qs adepto nihil vltra desyderare q̃at. Boe. li. iij. prosa. ij. Et Sco. in. iiij dist. xlix. quia beatitudo est bonũ quo habito cõplete/bñ est habenti. Sed ab ea errare plures aspicimus: errozũ deuia p reduce via amplectẽtes. Primi testz est Aug⁹. xiij. de trini. Et habet magr li. iij. dist. xlix. Secundi ꝓpheta. Dis bõ mendax. Utriusq; Boe. iij. de ꝑsol. ꝓsa. ij. Cũ inqt ois mortalium cura quã multipliciũ studioꝛ labor exercet: diuerso q̃dem calle ꝓcedit: sed ad ꝓbritudinis finem nititur ꝓuenire. Et ꝓbatur. Hanc diuerso tramite mortales cognank adipisci: sed ad falsa deuius error adducit: de quo aliquid sermone. ij. de festo pñti bene ad ꝓpositũ seruiẽs dictum est. D E. Sed cũ nõ solum desyderiũ beatitudinis naturalr nobis insit: sed etiã necessitas ꝓueniendi aut miseria damnandi (Matth. xxv. Statuet oues a dextris hedos a sinistris. Et sequit: discedite a me ꝓfinali iudicio: Et ibunt hi in supplicium eternum. iusti aũt in vitam eternam) Sũmope nob⁹ vigilandũ est t cautissime ꝓcedẽdũ ne remoremur in via: qm̃ si errare contigerit: non solum beatitudine ꝓuabimur: sed etiaz malis ꝓpetuis deputabimur. Utrũq; aũt hodierna solennitate ꝓmonit nobis speculandũ. s. beatitudinis imensitas t vie seueritas/dum oim sanctox nũc in beatitudine florentiũ t merces copiosa tanq̃ exultantissimũ p̃miũ: t via laboris tanq̃ fidelissimũ meritũ/in euangelio nobis ꝓmittit. q̃ post ascensum gradus septẽplicis vocant ad gaudia eterne mercedis: cũ ibidem ꝓcludit: Gaudete t exultate. Aue Ma. Recitek euãgelium. B Pater q de duobus loq̃ndũ foret: de sctox p̃mio: t morte. Sed ō indicibili q̃s eloq̃ poterit? Pmij magnitudo rãta ẽ: vt nõ solũ ꝓphetic cogitatiões excedit. Uñ Esa. t post eum Paulus. Nec oculus vidit tc. Ut aũt generaliter dicak: includit oẽ vex t desyderabile bonũ. excludit ꝓ ōme fugibile t detestabile malũ. Quicquid hō h magnis querit laboribus/ibi paratuz est t ꝓfectum. Quicq̃d homo hic fugere q̃rit: ibi nõ erit. Si queris diuitias: ipse est regnũ celoꝛ. nihilominꝰ t terram possidebis. Si gaudium t voluptates: ipsi ꝑsoladunk t saturabunt. Si honoꝛem: ipsi deum videbit. Quis honoꝛ maioꝛ: immo assistere t beatifice visioni. Continuo honoꝛari: Si potentiã: filij dei vocabunk. Et q̃s filio regz potentie de quo ꝓpheta: Deus iudicium tuum regi da t iustitiam tuam filio regz: Si pcruum: infirmitatũ t cunctaz miseriaz amotõem affectas: misericoꝛdiã cõsequitur. Quid est: Misericoꝛdiam consequitur: id est ablationem omniũ miseriaꝝ

Abstergit deus omnē lachrymā ab oculis eorum ⁊ mors non erit vltra: nec luctus nec clamor: ⁊c. Apocal. xxi. Et ita deo bonī desiderari potest: ibi inuenit: ibi dum erat satiat appetitus: vt vult Aug. in li. de bono confes. nō quidem in diuersis sed in vna principali visione ⁊ fruitione: quibus anima summo bono vnitur. qui est ei omnia in omnibus. Ecclesiastici. xv. Hec est mensura quam dominus pollicetur se daturum sc̄z Bonam: per exclusionem omnis anxietatis/timoris/tristitie/doloris. Cōferrā: id est plenam: vt nihil sit expers bonī: nō anima: nō corpus. Coagitatam per plenissimā satietatem: ⁊ totius appetitus repletionē. Superfluentem. i. vndiq; circūdantem: quoniā ex omnib⁹ gaudebunt ita vt etiam de penis damnatorū: vt vult Magister li. iiij. dist. viij. fm illud ꝓphete Ezechiel iustus cum viderit vindictā: manus suas lauabit in sanguine peccatoris. ⁊ habet Mgr dist. xlv. q. ij. Sed o illuminatio: o periculū: o irrecusabile damnum: hec querere in falsis ⁊ fallentib⁹ bonis seculi. Sic em filij huius seculi querunt in perituris eterna: in periculis secura: i defectu sufficientia: in vanitate vera: in vilibus p̄ciosa. Potētiā in infirmitate: honorem in turpitudine: pacē in confusione: vitam in morte: gaudiū in dolore. Nō ita ambulauerunt sancti: sed transcenderunt omnia labētia ⁊ peruenerūt ad eterna. L. P: ob pudor velle ad beatitudinē peruenire: via quā nec cdēs: nec aliquis sanctorū vnq; peruenit. Decipimus nosip̄os: ⁊ turpiter volentes erramus. Nōne volens errat: qui oim peruenīēdi ita declinat ac deuia sectatur: Nō sic impij nō sic: sed tanq; pulvis quez p̄icit ventus a facie terre. ideo nō resurgēt ⁊c. Quoniā nouit dominus viā iustorū: ⁊ iter impiorū peribit. Quapropter charissimi exorrigamus errores nostros: ⁊ si cum eis/quos bodie colimus: copiosā mercede exultare cupimus: viam quā ipi transierūt/⁊ nos arripiamus. Aderūt ⁊ ipi nos expectantes: nos eis meritis ⁊ p̄cib⁹ adiuuantes: ⁊ ꝓtra rugientē inimicū nos defensione fidelissima muniētes. Et tantū de hoc. D Hunc pro secūdo articulo intendenda est nobis via p̄ quam sancti exultantes: id est extra se salientes: peruenerūt ad mercedem copiosam q̄ est in celis. Via hec ascēsus grādis est: que de terre imo eleuat: ꝓducit ad summa celorū. Dabens certos gradus: q̄z nemo repente fit sūmus. De quibus illud p̄s. lxxxiij. intelligi potest. Beatus vir cuius est auxiliū abste. al. in cor. s. dis. in v. la. in loco quem posuit. s. in loco penitētie quē hō sibi per peccatum posuit. Et q̄ vnus sit ascensus quo attingit deus. quem beat⁹ Augustin. xiij. de ciuita. vocat amorem dei vsq; ad ꝓtemptum sui. Sicut econuerso amor sui vsq; ad contemptum dei mergit in infernum. Sūt tamen ⁊ gradus certi: quibus ad hunc amorē peruenit: ⁊ in amore ipo ꝓficiendo ⁊ crescendo ascendit. ꝓpter quod in p̄s. pallegato additū. Etenim benedictionē dabit legislator: ibunt de virtute in virtutē: videbit deus deorū in sion. Septem ergo gradus ascensiōis i euāgelio designat: per quos exultantes ascendere oportet vt sanctos imitantes feramur ad ꝓfectōem.

E Ad quoꝝ summariā memoriam aduertēdum q̄ due sunt partes rectitudinis sc̄z fuga mali ⁊ operatio boni. Quia autem bonū quoddam est necessariū: quoddam voluntariū. ideo tota ch̄ristiana conuersatio in tribus consistit. Quoꝝ p̄mum est/peccatorū vitatio. scōm bonorū p̄ceptorū operatio. tertium consiliorū adimpletio. Que eodem ordine ꝓpheta in psalmo xxxiij. cōmemorat dicens: D uerte a malo ⁊ fac bonū: inquire pacem ⁊ persequere eam. Ratio ordinis est: quia posteriora sine p̄rioribus esse non possunt. Non em potest fieri bonum p̄sente malo. Siquidem opus meritorium quod vere bonum dicitur: fieri non potest inexistente sibi contrario. s. malo culpe. Sed nec consilia seruari possunt cum transgressione preceptorum: dicente Bernardo super Cantica. Ingratum est spiritui sancto quicquid obtuleris neglecto eo ad quod teneris. Primū p̄n cipaliter respicit incipientes: secundū proficientes: tertiū perfectos. Vel sic fm beatum Bonauenturā in breuiloquio parte quinta. Ad integritatem perfectionis requiritur necessario perfectus recessus a malo, perfectus processus in bono: ⁊ perfectus status in optimo. Secundū hec

De omnibus sctis

possunt distingui gradus scale euangelice qui ſm btm Augustinū in ſmone (in mō te. ꝛ in expoſitiōe pſal. xl). ſup illud: Proba tū terre purgatū septuplum. ꝛ btm Bona uētu. vbi ſup. septem sunt. ſ. Pauptas spiritus/mititas/luctus/esuries iustitie/misericordia: mūditia cordis ꝛ pax. Vtcaua el beatitudo ignis pcurtio est: q̄ septuplicit probat argentū. Hec em examinat ꝛ clarificat: ꝛ qō pfectū est demōstrat. Distinguunt autē sic: q̄ tres ꝑmi respiciunt declinationem a malo: ꝛ ita incipientes. Duo medij operatiōem boni debiti siue necessarij. hoc est pcepti. ꝛ ita pficientes respiciunt. Vltimi autē duo operationem boni supērogationis ꝛ consilij respiciunt. ꝛ ita iam perfectos. ¶ Per victoriā tenta tionis declinaſ a malo. Est aūt triplex quo impugnamur ad malū. Res exteriores q̄ nos circūstāt. Peruersi hoies q̄ nos mouēt ꝛ iniurijs pturbāt. Sensualitatis rebellio ꝛ fomes q̄ rationē obnubilant: ꝛ diuinū saltatorē inclināt. His omnib q̄ si armis diabolus ꝛtra nos vtit qui istis victis exarmat. Cōtra hec mala declinanda ac vincenda ordinunt tres ꝑme beatitudines: vicz Pauptas spūs: qua exteriorū mūtie appetitū illicitēs ꝛtemnunt: ꝛ ꝛtemnendo vincunt: ꝛtra ꝑmū. Et nota q̄ pauptas spūs nō solū facit cōtemnere diuitiaꝝ copias: sed etiam omnē fastuz potētie secularis ꝛ honores. Idcoq̄ pauperratē spūs btūs Aug vocat humilitatē Similiter ꝛ Bonauē. Unde dicit sic ꝛn breuiloquio. Cū pauptate simul iūgit humilitas: vt sic elōget vir perfect⁹ a fomite culpe. ſ. a ſuperbia ꝛ cupiditate. Et hinc est q̄ pauperras spiritus est fundamentū totius perfectōis euangelice. Unde ꝑmo oportet hoc fundamentū sternere q̄ vult ad culmē pfectiōis puenire: ſm illō Matthei. xix. Si vis pfect⁹ esse vade vēde oia q̄ habes. Ecce pfecta pauptas q̄ sibi nihil retinet. ꝛsequere me. Ecce humilitas q̄ facit q̄ bō abnegādo seip̄m tollat crucē suā ꝛ sequat chīm qui est tocius pfectiōis ꝑncipalissimū fundamētū. Hec Bonauē. Attendendū q̄ nō simpliciter pauperes nominat ꝛpter plebeios paupes: necessitate miserabili: non laudabili voluntate. Alia em est pauperras rerum: alia spirit⁹. Sed de his ſm Bern. ſer. j. de de festi. olim sanctoꝝ loquit dicens. Qui possunt dicere cū ꝓpheta. Voluntarie sacrificabo tibi. Nec em nihil aliud est q̄ abdicatio ꝓprie voluntatis. Hec sola nostra est: q̄ nolentibus etiā nō potest. Talis pauper fuit Dauid ꝛ pgenitores Abraam Isaac ꝛc. multaꝝ rerum possessores. Ait em. Paup ego sum ꝛ egenus sicut omnes patres mei. Vide principium scale. Hic em despicit temporalia ꝛtra auaritiā. despicit seip̄m: ꝛtra superbiā. ideo Aug. hic pauptatē noiat humilitatē.

Attamen nec volūtaris pauperras ois laudē habet apō deū. Nā ꝛ phi omnia sua reliquisse legunt. vt expediti mūdialib⁹ curis studio vanitatis possent vacare liberius. Hos discernit cum ōr: spiritu. ſ. spirituali voluntate. Bri pauges spū: spūali. ſ. intētione. Desiderio spūali ꝓpter solū dei placitum ꝛ aniaꝝ salutē. Vide Bernar. ser. j. ¶ Cōtra secundū. ſ. pcurbātes homies mititas. Nā seculares dominēs paupem seculū fugiētem sequunt irrisionib: molestijs: ꝓbrijs: ꝛumelijs verbis detractiōib: ꝛ iniurijs. q̄ omnia vincit mansuetudo siue mititas. Hec em ita exigit hoiem: vt q̄cquid molestie inferat pturbare nō possit nec ledere: sed magis surſum impellit. Sicut arca Noe crescentibus undis sublimius attollit. Hinc in pſal. dicit. Exaltauit mansuetos in salutem. Nihil em relinquere ꝓdest voluntatem ꝓpriam si contra occurrentia adhuc mouet animꝰ p̄ irascibilem. Oportet ergo vt intus sit mititas ꝛ foris mansuetudo: quib⁹ irascibilis frenet. voluntarie em pauperib⁹ adhuersat mōs: eos q̄ impugnat multis molestijs: ita vt statim insurgat irascibilis: nisi per mititatē intus: ꝛ foris p̄ mansuetudinem frenet. Contra tertiū insultatis victium nos munit beatitudo tertia luctus spiritualis. Per hanc em celestis cursor ꝓpriū corpus fugat: exēplo Abrae egredientis de domo patris sui ꝛc. Qui (in ꝑmo gradu reliquerat terram suam. In secundo cognationem suam cōformiter ad verba scripture Genesis. xij. Egredere de terra tua ꝛ de cognatiōe tua: ꝛ de domo patris tui. De terra tua: hoc est de terrenis opibus. De cognatione tua: hoc est de hominibus cognatis: amicis ꝛ affinib⁹. De

mo patris tui.i. de sensibus ꝓpij cꝰporis
Quod qui voluerit vincere lugeat neces
se est. quia nisi p fletū lachrymarū.i. gene
raliter p moderatam cꝰporis castigatio
nem domet sensualitas. t diluuio talium
aquarū demergat sensibilis pharao cum
equitib⁹ suis anima israelitica sursum tē
dentē comphendit. comphensam circūli
gat funib⁹ peccatoꝝ: vt trahat in damna
tionis abyssum. Quo cōtra reducant aque
maris.i. amare penitudinis: vt summer
gant egyptij: motus illiciti sensualitatis:
de absentia gre t glorie dilatiōe. Hic lu
ctus vanam letitiā t omnes carnalis vo
luptatis appetitū extinguit. Quō eīm se cō
tinebit q̄ de deo totū deuouit ꝓter deum
videns deum offensum p se t alios? H

Hos gradus tres zsi oēs sancti ascen
derunt: nullaq; virtutū t beatitudine ꝓ
pter earum conexionē caruerūt: tamē per
appropiatiōem singulis statib⁹ sanctoꝝ be
atitudines singule attribuunt. Apostolis
paupertas spūs. Patriarchis mititas: ꝓphe
tis luctus. Esuries t sitis iustitie martyri
bus. Cōfessorib⁹ misericordia. Cordis mundi
tia virginib⁹. Pax mentis continētib⁹ vel
angelis. Aut si placet mediatrici dei t ho
minū: que pacem terris dedit: recōcilians
ima summis. Omniū ꝓo est pseuerantia
t psecutionis tolerantia. quia omnes qui
volunt pie in chr̄o viuere psecutionē pati
untur. ij. Timoth. iij. Apostolis q̄ pau
pertas spūs attribuit. Hi eīm relictis om̄i
bus secuti sūt dm̄m dicētes Matth. xix.
Ecce reliq̄ om̄ia t secuti sumꝰ te. Tres
erat cor vnū. anima vna in dño. Erāt de
nicq; eis omnia cōmunia: t nullus q̄d suū
esse dicebat. Act. iij. Extrēde vt placet: pau
pertatē spūs in eis cōmendādo. Secū
dū ꝓo gradum: zsi post chr̄m omnes sancti
discesserūt: specialiter tamē sancti patriar
che. de quoꝝ semine chr̄s descendit ꝑm car
nem: se hāc tranquillitate ostendūt. qui relin
quentes gentem t patriam inter incognitos peregrinati sūt. quoꝝ multiplices in
iurias p mansuetudinē vicerūt. Sicut de
Abrā Isaac t Jacob Genesis pdit hi
storia. Idcirco Moysen virū dei mitissi
mū scriptura appellat Numeri. xij. qui cū
ira populi sui opprobria vicit. nec ad eos
amaricatus est: sed instāti⁹ ꝓ eis orauit
quo magis eum iniurijs affecerūt: vt ha
betur Exo. xxxij. t Numeri in multis ca
pitulis. Dauid quoq; ceteris virtutib⁹ ca
citis de sola mansuetudine gloriat dicēs.
Memēto dñe Dauid: t oīm māsuetudi
nis eius. Propter qō patrib⁹ terrena pos
sessio cum tranquillitate ꝓmissa est in fi
gura. quia mansuetis t mitib⁹ hereditas
terre viuentiū tribuet. Hinc dicit. Beati
mites: quoniā ipi possidebūt terram. Il
lam. vtiq; de qua mansuetus ꝓpheta ait:
Portio mea dñe sit in terra viuentium.

Tertium ꝓo p appropriatiōem quandam
post chr̄m ascenderunt ꝓphete. qui p pec
catis populi gemitū t luctum quasi p pro
prijs assumpserūt. Unde ex eis vnus ge
mens ait: Aut dimitte populo nr̄o hāc:
aut dele me de libro in q̄ me scripsisti. Exo
di. xxxij. Alius lugēs inquit. Quis dabit
capiti meo aquā: t oculis meis fontem la
chrymarū t̄. Hieremie. ix. Sic Samuel
Saulē amare fleuit. j. Reg. xvj. Et Eze
chiel peccata populi in lateribus suis vozmi
ens portauit. Eluscē ca. iij. Dilatiōem re
demptiōis humani generis t chr̄i (quē ꝓ
dixerant) aduentū: multiplicatis suspirijs
deflebant: vno clamāte: Utinā celos di
rumperes t descēderes. Esaie. lxiij. Alio
Excita potentiā tuā t veni vt saluos facī
as nos. psal. lxxix. Hi tres gradus ascensi
onis siue scale euangelice figurati sunt in
Abram: dum ꝓmo vocaretur a domino:
Genesis. xij. sibi dicente. Egredere de ter
ra tua: q̄ ad ꝓmā beatitudinē. Et de cog
natione tua: eoꝝ iniurias mansuetudine
superando: q̄ ad scḋam btitudinē. Et de do
mo patris tui: per ascensum sup cꝰpus
proprium t sensualitatem. Quid eīm con
gruentius significat hic domus patris q̄
contubernium ꝓprij cꝰporis: cum tur
ba suarum passionum: quod a carnali pa
tre accepimus: a quo male inclinationis
fomitem traximus? Hanc ergo turbam p
prium. s. cꝰpus t sensualitatē: in q̄ est tur
ba turbulentissima passionum/motuum/
t cupiditatum ex originali fomite: in hoc
mundo cꝰpore scatentium superare
oportet luctu: cōtra peccata ꝓpria: contra
aliena: cōtra beatitudinis dilatationem: de
siderium hauriendo esse cum christo Phi
lippen. iij. Ortū habent talismodi lach-

me. z luctus ex meditatione malorū z pi/
culoꝝ: psentium z futuroꝝ: dum lugēs cō
sideratꝫ terribilis deꝰ super filios homi/
num: ꝫcerta mors: mortis hora incerta:
An odio vel amore dignus reperiat̄ zc.
Sed sic lugentes ꝓsolabunt. Est em pa/
ter misericordiaꝝ: z deus totius cōsolati/
onis. Ecce pugnam z ascensum scalarem
incipientiū. Unde etiā athleta christi di/
rigit̄ z regulat̄ quo ad dilectiōem suiꝰ pi: ꝰ
p rectificatōem cōcupiscibilis/irascibilis/
z rationalis: que fit p paupertatē spiritꝰ/
mititatē z luctum. ¶ Hunc sequunt
duo alij gradus respicientes dilectionem
proximi: que mensuranda venit ex dilecti/
one sui, z ira tam primi ꝫ suiꝰ pius, s. Es
uries z sitis iustitie: z misericordia: respici/
entes pficientes, quoꝝ studium est in bo/
no virtutiꝫ: triumphatis iam passionibus
ac vitiꝭ pficere vt i eis charitas augmē/
tetur. Hunc gradū per quattuor beatitu
dinis saltum attingimus: qui est esuries z
sitis iustitie: per quā reddit deo quod del
est: sibi quod suum est: z primo qđ illius
est. Deo, s. obedientia: sibi castigatio: pro/
ximo dilectio. Non ēt dimittit a pficien
te pfectus anteriꝰ sed augef: vt dei chari
tas cum augmento recipiat. Hunc ergo
attingimus: cū deposita affectiōe cōmodi
ania iam nō querit q̄ sua sunt: sed affectio
ne iustitie tota accendit: solūq; ea ꝓcupi/
scit z eligit ac amplectit, que ratio recta
lumine fidei illustrata dictat fore ample/
ctenda. In quo omnis virtꝰ z prutis re/
tio pficit. ꝑm phm. ij. Eth. Dū iam nō cō
modo ꝓprio: gloria vel voluptate etiā spi/
rituali trahit: sed recto gradu incedit: per
arma iustitie a dextris z a sinistris p gloꝛi
am z ignobilitatē: per infamiā z bonā fa/
mā. ij. Corinth. vj. clamans cum ꝓpheta:
Cōcupiuit ania mea desiderare iustificaꝛ/
tiones tuas in omni tēpore. dū talis in no/
bis virtuosus accendit affectus: recte esu/
riet z siti comparat. quin sicuti sitis z esu
ries hominē nō ꝑmittit quiescere: sed cō/
pellit querere vnde reficiat. Ira z talis af
fectus dū ortus est in homie recte sitis iu/
stitie dicit: qz facit hominē deū in omnib
recto zelo intendere z velle: cum iam p pꝛ
ozes tres gradus eruti sunt fruticeꝫ z spi/
ne peccatoꝝ. Hoc em necesse est ꝓcedere
ꝑm Boetiū. iij. de ꝓsol. metro. j. Et iā ho/
mo recōciliatus est deo p penitētie lucti:
victis egptiꝭ vniuersis. Talis ergo sitis
nil aliud est nisi firmū ꝓpositum: diuinos
implendi in omnib voluntatē. Hūc grā
duꝫ p appropatiōem q̄ndam ascenderunt
sancti dei martyres: dicentes cum apostꝛo
lo Paulo. Quis nos separabit a charitaꝛ
te christi: an gladius: an mors zc? Item.
Propter te mortificamur tota die. Est
mari sumus sicut ouis occisionis. Sed in
bis omnib superamus propter eum qui
dilexit nos. Roma. viij. Ad idē plura ha
bentur ad Hebreos. xj. iuxta finem capi/
tuli. Extende/quomodo animas suas z
corꝑa pro christo in mortē dederunt: di
missis iam exterioꝛib p ꝑmam beatitudi
nem: Turba hominuꝫ p secundā. Turba
passionū intra corꝑus q̄rtum per tertiꝫ
¶ Cum ꝓ iustitia respicit nedum se
ipm sed z primū, z nō solū ea q̄ sūt ꝓcepti:
sed z que sunt ꝓsiliꝫ. Ideo cū athleta iam
christi ꝓcepta amore iustitie seruare statu
it: extendit sese etiā ad alterꝝ: vt pfecte iu
stitie sitis amplius z amplius inardescat.
Misericordia em effectꝰ est iustitie z cha
ritatis gemine: per quā quis primoꝝ de
fectibus compatit qui suis nō parcit. Si
bi durus: proximis lenis ac suauis. vt cuꝫ
apostolo omniū infirmitates suas faciaꝛ
dicens. Omnib omia factus sum vt oēs
lucrifacerē chm. Quis infirmat z ego nō
infirmoꝛ? Et multa similia que habent. ij.
Corinth. xj. Uti Bern. Sic oportet fieri
vt nunq̄ ꝓter aliū peccet homo: quod
est iustitie. z libenter aliena portat pecca
ta: quod est misericordie. Hunc gradū
q̄ntum p appropatiōem adeꝛunt chri/
sti confessores qui ex misericordia ad pri/
mū sicut boni christi milites importune z
oꝑortune verbū christi ꝓdicarūt: quatin
diabolū nedū ex cordis proprijs: sed tali
orum expellerent, z veritatem euāgelicaꝫ
quam a christo veluti noui testamēti mi/
nistri didicerant/insererent. Po/
tes hic amplius extendere de magna mi/
sericordia z dilectione doctoris gentiū in
sua ꝓdicatiōe ex epla. ij. Corinth. xj. Et
am libris z scriptis sanctoꝝ doctoꝝ z eui
geliorꝝ zc, put placuerit. ¶ Alie vo
beatitudines homines dirigūt ad deum.

Duo alij gradus
Esurire iustitiam
Misericordia

Esurire iustitiam

Comodi
affectus

Quare dicit
Esurire &
Sitire

Due postremę

p intellectū in cognoscendo: per affectum in diligēdo: t respiciūt p fectos: q la supa/ro mō t carne cū suis ꝛcupiscētijs: ac de/inde p miscōiam t iustitiā se cōmunican/tes primis: p mentis purificate intelligē/tiā t volūtatē pacatissimā tranqllitatez in deū se cōuertūt intellectu t voluntate per cordis munditiā t hois interioris paci/ficationē: quibus cum apostolo viuere chri/stus est t mori lucrum. Vel aliter qui p exclusionē phariseice duplicitatē ac assum ptionē simplicitatē intentionis omnia in deū ordinandi: ac ꝗquid ad deū non pti/net penitus excludēdi deo intendūt. Hū dak em cor diuinis imaginationib. pollu/itur p terrenis. Per hūc oēs priores pfi/ciunt t rectificant. Hanc etiā domin⁹ pce pit cū dixit, Estote prudentes sicut serpē tes: t simplices sicut colūbe. Hec cordis munditia virginū est per appropriatiōem qui sequunt agnū quocūcz ierit. q sine sol/licitudine cogitant que dñi sunt: quō pla/ceant deo. Qui aūt cū vxore est: sollicit⁹ ē que sunt mūdi. Mulier em innupta t vir go cogitat q̄ sunt dñi: vt sit sancta corpe t spū. Unō horrak eos q hūt vxores vt sint sicut nō habētes tc. j. Cor. vij. Hi em an gelicā vitā in carne pter carnē ducunt: so/li sponso quē elegerūt syncero corde seruj entes: t fidem inuiolabilē tenentes. Po tes exēplificare de virginib⁹ p̄sertim de virgine Maria. Ab hoc gradu q̄ est p mentz t corporis puritatē solū deū contē plari: ascēdit hō in deum affectu amoroso: vt nullo extrinseco delectek vel turbek sed in tanta mentis tranqllitate deo fruik: vt etiā ab eo timore filioli metuat segari di/cens, Audiam q̄d loquak in me dñs deus vt s. et Ro. viij. Quis nos sep⁹abit a chari tate chri? Cert⁹ sum q neqz mors neqz vi/tanecz vlla creatura poterit nos separe a charitate dei Hic ascēsus appropriari po/test angelis dei q̄ sunt throni dei aut vir/gini Marie: put placuerit. Hos gradū bus addit octauus: q dirigit in patriēdis: sicut priores in agendis. Necesse est em cō tra impugnatiōes in singulis armari pa/tientia p quam habeak gseuerantia: q̄ so/la coronak: p̄m illud: Qui pseuerauerit vs q in finem: h saluus erit. Et Apocak. ij. Qui vicerit t custodierit vsqz in finē ope ra mea: dabo illi potestatem super gētes: et dabo illi stellam matutinam. Ecce sca/lam Jacob: cuius cacumē attingit celum Hanc scalam ascendere oportet cum dei amicis t sanctis: si audire volum⁹ domini vocem: Gaudete t exultate tc. Quod no bis p̄stare dignek tc.

Scala sanc.

In die animaꝝ Sermo vnus: in ordine. XLII.

Sancta et salu/bris est cogitatio pro defunctis exorare. ij. Macha. xij. A

Inter cetera mozalitū frutū exercitia ope/ra misericordie in scptura plurimū cōmen dant. Nam in vniuersali iudicio de eis so lis exhibitz vel negletz disceptatio fiet: vt habeā Matt. xxv. Ipsa deniqz duplicem fructum afferunt. Proficiūt nāqz exh bē tibi ea, hos em sanctificant. Sicut scptuz est: Date elemosynā t oia munda sunt vo bis. Lu. xj. Saluāt quoqz primos t a mi seria subleuant quibus impendunt. Unō dicit apl⁹us. ij. Corinth. viij. Vestra abun dantia illorum inopiam suppleat. Tan/to autē hutusmodi misericordie opera san ctiora sunt t magis salubria: quanto hi q̄ bus exhibentur miseriores sunt: sibiqz mi nus subuentre possunt. Ideo domin⁹ non diuites sed pauperes: claudos et debiles refectionem vocare docet Luc. xiiij.

Tales sunt anime defunctorum in pur gatorio igne detenti. siquidem penas acer bas sustinent: t sibiipsis subuenire nō va lent. nam statū merendi excesserūt. Qua/propter licet vniuersa misericordie opera sancta sint exhibēdtibus t salubria eis qui/bus exhibētur: maxime tamen ea que de/functis impenduntur. Hinc vir fortissi/mus Judas: iustissimus vlror in blasphe mos: misericordissim⁹ in fratres/ pro eis qui in bello ceciderant suis demeritz exi/gentibus/ duodecim milia drachmas ar/genteas hierosolymā misit: vt offerrek sa/crificium pro pctis: sciens qz nō supflua t inanis: sed sancta est cogitatio t salubris p defunctz exorare. De quibus pro gratia

Judas.

In die Animarum

Aue Maria. B Supposito nūc tanq̄ manifeste fidelib⁹ ex scripture testimonio ac ecclie ritu: q̄ defunctoꝝ anie tripliter hñt differētiā. Sunt em valde bone: sunt valde male: sunt mediocriter bone et male. vt vult Aug. in suo enchiri. t Magister dist. xiv. ḡrti. Prime/ qz iam beate sunt/ viuoꝝ suffragia nō requrunt. Secūde tanq̄ a facie dñi piecte t ppetue obliuiōi tradite: iuuari nō possunt. Tertijs tm̄ p/ sunt que eis misericorditer a viuētib⁹ impendunt. He sunt que hinc sine mortalib⁹ criminib⁹ in gratia decedunt: cum debito satisfactionis p peccatis in hac vita nō penitus quantum ad penam remissis. Ideo nunc de duob⁹ videndū est. Primo q̄ dictum est nobis t vtile talib⁹ auxilia impēdere. Scdo q̄b⁹ suffragijs eis est succurrendum: vt sic apte cognoscamus q̄a sancta t salubris ē cogitatio: q̄ ad pmū. p defunctis exorare: q̄ ad scām. Quātū ad pmū duo sūt in genere ppter q̄ diligēter animabus purgatorio igne afflictis nr̄is subuenire oportet suffragijs. Primū est debitum q̄ ad id obligamur. Secūdū vtilitas ppria quam ex hmōi suffragijs diligenter impensis consequmur. Obligamur autē ad defunctoꝝ suffragia generalr oīb⁹ impendenda: t q̄busdam specialr exhibēda. Omnib⁹ debitores sumus ppter charitatem duplicē: dei. s. t primi. Propter charitatem dei. nam q̄cunq̄ diligit deū: diligit oia que illius sunt t q̄ ad illū ptinent. Sicut Bern. ait: puerbiū est Qui diligit me: diligit t canē meū. Charitas denīq̄ dei inclinat ad diligendū dcum t oēm deum diligentē: vt ostendit Sco. in suo. iij. dist. xxviij. Hunc anime in purgatorio ad deū ptinent multiplici respectu. Sūt nāq̄ ad imaginē brissime trinitatis create: q̄ imago adhuc in eis pleuerat incorrupta: gratia/ charitate/ ac virtutib⁹ exornata: p que est in potentia ad capiendū deum: sed cus de damnatz. Sunt etiā pcioso sanguine filij dei efficaciter redempte. Nam ppter eas ascendit: animaz assumpsit: quā p eis in crucis ara mortis patri nō solum q̄ntū ad sufficientiā/ quō etiam obtulit pro damnatz: sed etiam q̄ntuz ad efficientiā quō p solis pdestinatz: sm̄ sanctū Tho. obtulit. Sunt denīq̄ inter amicos dei in libro vite indelibiliter cōscripti. quos in gra firmati: heredes dī Rom. viij. coheredes chri. Cum ḡ christo impēdit q̄squis alicui vni ex minimis eius impēdit. Mat. xxv. multo magz q̄d aiab⁹ in purgatorio exhibet: christo exhibet. q̄m non iam sunt de minimis: sed de confirmatis amicis eī. Similiter tenemur eis ppter debitū fraterne charitatis. sunt nāq̄ primi t fratres nri eiusdem corpis christi mēbra futuriq̄ ciues beatitudinis. Sicdem corpus christi mysticum tripartitū est: cui⁹ vna pars cum christo in britudine regnat, altera purgatorio ad regnandū preparat. tertia adhuc in terris militat, quod significat vinculo eucharistie in tres particulas: vt de magister dist. xij. ḡrti. Quō aūt eos diligimus sicut nosipsos/ si in tantis penis constitutis non subuenimus? Dicit enī Joannes in ꝓma cano. ca. iij. Qui habuerit substantiam huius mūdi: t viderit fratrem suum necessitatem habere t clauserit viscera sua ab eo: quō charitas dei manet in eo? Filioli/ non diligamus verbo nec lingua sed opere t veritate. Nos habemus hui⁹ mōdi substantiam: hoc est facultatē merendi t p penis nr̄is t aliorū satisfaciēdi: q̄b⁹ solū vtimur in via in hoc. s. mundo/ possumus. Sed anime in purgatorio maxīmā sustinent necessitatē: qz talē penā q̄ oēs passiones huius vite incōparabiliter excedit: vt dictū est sermone. j. de animab. ideo si nō subuenimus: reuera nō diligimus: nec primū nr̄m curamus: contra illud: Unicuiq̄ mandauit deus de ꝓximo Eccli. xvij. Videns unusquisq̄ quō sibi cōmunicant eiusdem corpis membra: quēadmodum sibi compatiantur: sibiq̄ auxiliant: alterūq̄ p alterius salute exponitur: puta manus p capite, sicut lapis deductus Apostolus. j. Cor. xij. Ideo bn admoniti sollicita esse teneāmur cēdia pro membris in afflictione positis: hoc est vuentes pro defunctis: cum quibus vtrum est membra sunt eiusdē corpis. Videmus quoq̄ quantū sibi affluunt comm inimicos eiusdem ciuitatis sive dominij ues. nec princeps bono susciperet animi si alter subditorum sub cōsubdito non curreret: sed indefensum in necessitate sereret. Itaq̄ male feret dominus nostr si eoꝝ animas q̄ futuri cōciues sunt sup hierusalem: nostris auxilijs a pena pur

Defunctoꝝ anime tripartite.

Obligamur ad defunctoꝝ suffragia.

Charitas dei nos mouet.

Anima ē purgāda ad deum pertinēs sūa imagine.

Nr̄i redempti.

Sūt amici dei

Specialia suffragia

gmorū nō subleuamus. Hinc Prouerb. xvij. ait Salomon. Frater qui adiuuat a fratre quasi ciuitas firma Obligamur etiam ad spectalia suffragia ꝯ dubiā particulariter, vel quia eorū donis et beneficijs naturalibꝫ: spiritualibꝫ aut fortune q̄ accepimus fouemur quō filij parentibus. discipuli magistris. oues pastoribꝫ. heredes legatarijs: et quicūq; talia bona possident vel possederunt a defunctis ꝛc. Hi quoq; q̄ pro tēporalibꝫ q̄ tenent se ad obsequia spiritualia obligarūt: sicut omnes beneficiati ꝛ q̄ stipēdia ad h̄ ordinata recipiūt Ad quos sine intermissione clamāt de pena illud Job. xix. Miseremini mei miseremini mei saltē vos amici mei: q̄t manus dei tetigit me: Quare me psequimini sicut deus: ꝛ carnibꝫ meis saturami? Audiant ergo clamantes q̄ tēporalia suscipiunt: ca neantq; ne debita obsequia siue missas siue alia subtrahāt: si nō a dño ꝫ spolio mortuoꝝ grauissime peccato voluerint iudicari. Deniq; q̄ ꝑbendā accipit ꝛ obsequiū nō reddit: nō facit fructꝰ suos: ꝛ spoliat ecclesiam: teneturq; ad restitutiōem: vt dicunt domini canoniste. Vel etiam q̄ eis fulmus occasio peccatoꝝ: quibus bas penas meruerūt malo nostro exemplo: aut inducēdo vel correctiōis negligētia. siue quia nobis nimio amore inhesērūt: ac ꝓ nobis superfluis curis ac mūdanis negotijs vt nobis ꝓuiderent nō sine peccatis saltē venialibꝫ immersērūt. Qui ergo occasiōem damni dat: damnū dedisse videt: vt dicit regula iuris. Qui ꝓ damnificauit: tenet restaurare damna q̄ intulit. Hinc Lācelotus partiensis fideliter auizat omēs in suo trigitio: vt caueant ne sint alijs in laqueum peccati: ostendens quāta rectrix satisfactio ꝛēp L Secundū ꝓpter quod diligēter subuenire debem⁹ animabꝰ in purgatorio est vtilitas nostra. Duplex vtilitas. Una vt dum ad eundē statum venerim⁹ ꝛ nos sugstitum suffragijs liberemur. Dāt Augustin⁹ in Enchirid. ait. ꝛ Greg. in. iij. dialo. Illis ꝓsunt suffragia viuoꝝ: qui dum viuerēt hoc meruerūt vt possent eis post mortē hec ꝓdesse. Sed quomō h̄ meruerūt nisi misericordiam faciendo cū ꝑdecessoribꝫ defunctis suis: Nam scriptū est. Qua mensura mensi fueritis remetietur vobis. Matt. vij. ca. Et iterꝫ. Bti misericordes: quoniā ipsi misericordiā ꝓsequentur. Dat. v. Ita reuera ꝛ nos si mō misericordes fuerim⁹ in defunctos: meremur vt defunctis nobis similibus suffragijs superstitum subleuemur. Alioquin iudiciū sine misericordia fiet ei qui nō facit misericordiam. Jaco. ij. Quā putatis causam esse cur tātarda fit testamentoꝝ expeditio: cur filij heredes tā negligēter agunt ꝛc. nisi quia testatores ipsi similiter dū viverunt negligentes circa suos ꝑdecessores extiterunt: Ita sine dubio nobiscum futuꝝ erit.

Altera vtilitas vt eos quibꝫ nūc suffragamur habeamus diligentissimos ꝓ nobis intercessores. Licet enī nunc purgatorio igne tenentur: sunt tamen amici dei ac magni apud dominū meriti. Tanti vtiq; vt adhuc i purgatorio cruciati apud nos magnis fulgeant miraculis. Sicut ꝺ sancto Seuerino Petrꝰ damiani scribit: ꝛ beatus Gregorius de Paschasio romane ecclesie diacono. qui sine dubio liberati suis liberatoribꝫ ingrati nō sunt. sed ꝓ eis vicem rependentes potenter apud deū oratiōnes ꝓfundunt: qui etiam nōdum soluti vsuentibus beneficia impendunt. Nec negandum. est multos diutius purgari q̄ maioris meriti sunt apud deum. quibusdā citius purgari aut forte euolantibꝫ. Deniq; ds nouit si forte ꝓ aliculus iam in purgatorio detenti ꝑces ꝛ merita ipse sit saluandus. Non ergo nobis negligendū est eis suffragia impertiri: quoꝝ ꝑcibꝫ ꝛ nos deo cōfidim⁹ cōsociari. Hinc apostol⁹ cum. ij. ad Corinth. viij. ad elemosynā faciendā adhortat⁹ fuisset/dixit. Vestra abundantia illoꝝ inopiam suppleat. subiecit. vt illoꝝ abundantia sit vestre inopie supplemētū. Ecce alia ꝓsideratiōe sancta ꝛ salubris est cogitatio ꝓ defunctis exorare. Et tantū de ꝓmo.

Sed hic ē dubiū vtrū opus ꝓium ꝓ defunctis acrū etiam valeat actori: Et si sic: an tantū valeat actori quantuz si ꝓ seipso hoc faceret: ꝛ intentiōem suā ad aliū non dirigeret: Cuius solutiōem extensam vide in expositione canonis quā olim in vniuersitate Tubingensi edidim⁹: lect. lvij. iuxta finē: cū multis alijs ꝺ suffragijs animarū. lectiōe. lvj. lvij. ꝛ. lviij. Et tantum hic dixisse sufficiat.

De sancto Martino

In festo sancti Martini episcopi Sermo. I. in ordine. XLIII.

Ecce vir oriēs nomen eius. Zacharie. vj. A. Verba ista de Jesu filio Josedech sacerdote magno: qui post captiuitatē babylonis data redeūdi licentia a Cyro persarū rege fundauit atq; extruxit rem plū domini in hierusalem: vt habek. j. Esdre. j. t. ij. dicta sunt p̄phetā ad lr̄am. Hunc autē assumpta sunt ad laudē t gloriam sanctissimi patroni nostri Martini episcopi Et recte: qm̄ vir ille cui hec dicta sunt ad lr̄am: nostri patroni figurā nomine/vita t officio p̄fulit. Jesus q̄ppe Josedech fuit filius de babylonia: multo cuz labore hierusalem adijt: templum domini destructum reparauit: in quo summo sacerdotali officio fungebat. Nunquid beatissimū Martinū Jesum Josedech filiuz appellari congruit, qui a domino iustificatus plurimoz̄ saluator extitit: corpora sanctaq; pariter t mentes? Jesus q̄ppe saluator: t Josedech iustificat⁹ a dño interp̄tatur. Cū em̄ ex eo q̄ a dño iustificatus est/factus est etiā aliis ad salutem. De Josedech nat⁹ est Jesus. t ille captiuitatis terram deseruit: ad natale solū Judeam p̄perauit. Martinus p̄o reliquit p̄pria: pro iucundis animabz̄ p̄perauit ad aliena. Qui nō modo materialia rempla plurima construxit/sed viua tabernacula: conuersoruz scz corda domino p̄parauit: summo sacerdotali officio/obtulit dona t sacrificia p̄o peccatis populoz̄. Recte igit ei qui de oriente p̄cessit. t vt oriēs in vita discursu splenduit: demū ad occidens cursus eternaliter hilarescit: dicit p̄bum assumptum p̄o themate: Ecce vir oriēs nomen ei⁹. De quo tē. ℣. Ecce vir oriens nomen eius. Verba ista dn̄o Martino nō inepte attributa: nobis eundē oīm demonstrant veneratiōe dignissimū. cui⁹ laudabiles virtutes t opa (si verbis comp̄hendere enitarer) stulto penitus labore cōsumerer. De q̄ discretus ille Seuer⁹ Sulpitius libro. j. ca. viri, ita ait. Et si facta illius explicari verbis vtcunq; poterūt: interiorem vitam illius: t q̄tidianā conuersationem t animū celo semp intentū nulla vnq̄ vere p̄fitebor explicat oro. Oia quidem in Martino maiora sunt: q̄ in hoc concipi queant. Nec si ip̄e ab inferis Homerus emergeret posset exponere. Verum animo tacere patroni laudes impium dn̄o iudicabit: Sed nec ip̄e Seuer⁹ oia illuxit. q̄nimo t si p̄ facto minora: multa tamē nobis colēda p̄scripsit. Nec silentio in p̄mis p̄tereundū: quoniā inter ceteros sanctoz̄ legēdas/beatissimi Martini descriptio singulari fulget auctoritate: cui tante auctoritatis viri Ambros⁹: Seuer⁹ Alcuin⁹ tē, testimoniū p̄bet: p̄ quō libellus de ei⁹ vita t moribz̄ sicut olim patres egypti: ita hodie viri religiosi p̄ singulari munere amplectunt. Scripsit autē de vita eius t moribz̄ libro. iij. Seuer⁹ Sulpitius cooptantibz̄ Postumiano t Gallo viri sancti discipulis, quē Seuerū nō modice cōmendat Aug⁹. in epis. eūdē inter viros illustres p̄scripsit Gennadius. Decatus scriptis aliq̄d p̄latur⁹ p̄ facilioze memoria verbis thematis coaptabo. Dicturi em̄ in themate vir dei commēdavicz. Ex insolita admiratiōe: q̄ ecce. Frequēter em̄ euāgelista res miraculosas locuturi/p̄ferūt: ecce. Ex p̄scueranti formidine: q̄ vir. Viriliter agite (ait p̄bes) t confortet cor vestrū. psal. xxvj. Ab exercitu sublimitate: quia oriens. Cū te consideratum putaueris oriēris vt lucifer. Job. xj. Fuit quippe admirādus in potentia: in virtutibz̄ virilis, in consummatione sublimis. Primum incitat ad reuerentiā. Secundū instruit ad imitationem. Tertium eleuat ad celestium desiderationem. Fuit em̄ vir sanctus admiratione dignissimus: nedum p̄ximis t cohabitantibus discipulis verum t longe distantibz̄ viris vtiq; diuina religiōe p̄fectis. Unde de ipso canit in prosa. Hic celebris est egregius partibz̄: gretie quoq; cunctis sapientibus. Qui impares se Martini meritis sentit atq; eius medicamini. Scriptū siquidem librum a Seuero de viri sancti moribz̄ vita: quem idez Seuerus occultū putabat: t a paucissimis visum: Postumian⁹ cum

ne mõi partes orientales plustrans: sctõs partes visitãdo: pquirẽdoq; q̃liter l orientis fides christi floreat: que sit sctõr; ḧes: q̃ institura monachor; : quanq; fructib; z si gnis in seruis suis christ⁹ operet: vbiq; de latum inuenit, nec aliquid apud librarios emptius nec carius vẽdebat. Huc Paulus Romã inuexit. Hic in carthagine legebat: in alexandria: in egypto: in thebaida: in mẽphiticq; regnis. Hinc ỽ viro sctõ isdẽ Postumian⁹ ait. Ego q̃d viuã sp monachos egypti pdicabo. Laudabo anachoretas, mirabor eremitas: Martinũ sp excipiam. Non illi audebo quenq; monachor; certe si epor; quepiã cõgare. Hoc egypt⁹ fatet: hoc syria: ḧ ethiops cõpit: ḧ Indus audiuit: hoc parthus z pfia nouerũt: nec ignorat armenia zc. Pudeat q̃ nos hunc quẽ primũ habem⁹ vt patronũ nõ nosse. quẽ forte idcirco pleriq; nedũ laicor; sed z clericor; nouisse refutant, qz si virtutes illi⁹ nossent: sua vitia nõ ignorarẽt. Attẽte q̃ miracul or; signa aliq; saltez colligam⁹: vt virũ dei nõ tã miremur q̃ veneremur. Tãto em̃ diuia sibi virt⁹ adhesit: vt pene ei ois creatura pareret: Insensibilia: vegetabilia: sensitiua: boies: angelus: demones: infirmitates: mors atq; vita. ℓ Insensibilia q̃dẽ: ignis. s. z aq̃ z aer. Incensa nanq; ab eo pbano antiq̃ssimo: cum ignis egẽte vẽro domũ primã icẽderet: recrũ dom⁹ cãdit: obutũ se ventẽtib; flãmis inferens: vt ỽ li. j. ca. xj. contra vim venti ignẽ retorsit. sicq; Martini virtute ibi cũ ignis orat⁹ est vbi iussit. Irẽ in epistola Seueri ad Eusebiũ ỽ. In straro venia q̃ dormiẽs in secretario eccle: igne quem clerici pro eius ꝓlatione adhibuerũt: stramenta accensa virum dei vndiq; flãme involuerũt. Sed refugiẽtes ad oratõis scutum/cesserunt flãme: ita vt nõ sentiret.

Item li. iij. ca. vj. Valentinianũ impatorem Martino nec aditũ pcedenti: nec honorẽ: eo q̃ impatoris decretũ palatiuz intrare: ignis cellã regiã opiens: regẽ inultũ de solio excussum: viro dei assurgere coegit. z quẽ spernere decreuerat: emendatus/et omnia priusq; peteret concessit.

Hoc etiam sancto parebant. Nam lib. iij. ca. xvij. In tyreno mari egyptio nauiganti nõ christiano: ortis subito turbinib; in extremo vite discrimie magna voce clamauerit. Deus Martini eripe nos: mox tempestas sedata est. Aeris denicq; tempestates obtempabãt. Nam li. iiij. ca. vij. Cũ pagum in regiõe senonũ annis singulis grãdo vastabat: incole extremis malis cõpulsi: a Martino auxiliũ poposcerunt. Qui oratione facta vniuersam regionem ita liberauit: vt toto tpe vite ei⁹. xx. vicz annis grandinẽ in illr̃ locz nemo ptulit. ℓ Vegetabilia quoq; se Martino subdiderunt. Nã li. j. ca. x. cum in vico q̃dã templũ antiq̃ssimũ diruisset: z arborẽ pinum q̃ pbano erat pxima esset aggressus excidere: gẽtilium turba obsistebat: que suis exhortationib; nõ cõsentiens: tandem audacio: de turba ait: Si habes aliquã de deo tuo (quem te dicis colere) fiduciã: nosmet ipsi succidimus hanc arborẽ: tu ruentẽ excipe, etsi tecum est de⁹ tuus/euades. Polq; licek se facturũ confisus in dño Martin⁹, consentit gentilium turba libẽter arboris patiens iacturam si inimicũ sacror; suorũ casu illius obruisset. Statuit ergo vir dei eo loco vinctus quo arborem casuram nemo dubitabat. succidunt arborẽ rustici cũ letitia. Ille aũt confisus in dño/cum iam pinus sui fragorem edidisset: supza se iam iãcz ruenti crucis signum opponit: statiq; retroacta/in partem oppositam cadit: ita vt rusticos q̃ tuto in loco steterant pene prostrauerit. Quo miraculo torã illã mꝛitudinẽ ad fidẽ cõuertit. Cunq; li. j. ca. iiij. in gallinaria insula arriana pfidia extra ciuitatem electus/radicibus vixit: venenatũ elleborũ sumpsit: sed veneni vim sentiẽs: mox oratione repulit: statimq; eius dolor fugat⁹ est. Auiciani quoq; comitz vxor oleum diuersis infirmitatib; necessarium li. iiij. ca. iij. beato viro benedicendũ in vase vitreo ventroso/ducto ore ad cui⁹ contactum oleum attigit nõ repleuit missiserq; ita ad Martini bñdictiõem oleũ creuit in vitro vt copiose exundãdo ỽflueret ac portant; pueri vestimẽta oppiret, nec fluere cessabat donec matrone pbitabat. q̃ plenũ vsq; ad labꝛ recepit: vt pessulo q̃ claudendũ erat spacium in vitro nõ erat. sed z ipsum vitrum in fenestra collocatũ ac linteo operatum/familiarz puer ignarus ampulle lineum attraxit: vas sup pauimentum mar

more constratum cecidit. sed ne Martini benedictio pret/illesum pmansit. E Bruta etiaz aialia Martini ꝓtutib⁹ sunt subiecta. Seserūt siqdem et⁹ impia aues: bestie: reptilia: pisces. Pergēs siquidez vir scūs ad Cōdacensem diocesim visitationis causa (in epistola Scueri ad Basulam) scōs discipulos in comitatu habens mergos in flumie cōspicat pisces ꝓtinuis vrgere capturz: forma hec inqt demonuz est. Insidiant incautz: capiūt nescientes: capros devorāt: exaturari nequeūt devoratis. Impat denicz vt relinquentes gurgitem: desertas peterēt regiones: continuo ōes in vnum ille volucres congregate: rapiunt. Ipso trō viro de Treueri reuertenti. li. iij. ca. x. fursbundā vaccā boies impetentē ac confodientē quam demō agitabat dñs obuiam: eleuata manu/consistere iubet: q mox ad ꝓbum illius stare cepit immobil. Cunqz videret Martin⁹ dorso illius demonē pſidere. Descede inqt funeste de pecude: innocuū animal z agitare desiste. Paruit nequā spūs. vaccaqz se sentiens liberatā: ante pedes viri sancti recepta quiete ꝓsternit. Deinde iubēte Martino gregem suum petit z ei oue placidior immiscuit.

Dū trez dioceses circuit: leprōē laro spacio victum dum a canib⁹ iāiacz capiend⁹ crebris flexib⁹ mortē differret: liberauit solo ꝓbi impio: quo audito/canes quasi affixi in suis hesere vestigijs. Dum ꝯz li. iij. ca. iiij. canis qdam importunior gallū furtiuū ceteros qz oblatraret: quidā eoz uit. In nomie Martini iubeo te obmutescere. Canis belle latratus in gutture: z ꝯ sil abcisa lingua obmutuit. Serpēs ꝯz litoꝛi in quo steterat sanct⁹: adnatabat. li. iiij. ca. xij. In nose inquit dñi iubeo te recedere. mox se mala bestia ad verbum sancti retorsit: z in vlteriorem ripam transmeauit. Mirantib⁹ discipulis/altius ingemiscens ait: Serpentes me audiūt: z homines audire cōtemnūt. Pasche li. iij. ca. xiij. pinde die⁹ piscem edere consuet⁹: cū neqz diacono suo ad quem misterij ammiistratio ꝓtinebat: neqz ceteris piscatiōib⁹ capturā cessisset: ad ꝓbum sancti in prima lactura in reti ꝓmodico/immanē esocem diaconus extraxit: ac in monasteriū letus portauit. F Homines nidilomi⁹ sistere non poterant Martini virtutibus Martinus siqdez li. j. ca. ix. tempore qdā iter agens/rusticoꝛum exercitū paganoꝛum iusdam corpus ad sepulchꝛum deferentes obuium excepit. quo ꝯgētoz fere passus spacio remoto ꝓphanos putabat sacrificioꝛum agi ritus. consuetudo siqdem gallie rusticz erat/simulachꝛa cādido tecta velamine p agros circumferre. Eleuato ergo aduersū signo crucis: imperat turbe non mouere loco/onusqz deponere: ꝓtinus ꝓlut saxa riguerūt. z cum multo conamine mouere niterent: vltra accedere nō valentes/in ꝓtigiem rotabant: donec victi corꝓris onus deponunt attoniti. Sed cum vir beatus compisset exequiarū esse illum freqntiam: eleuata rursum manu: dat abeundi tollendiqz corꝓris potestatem. Ieos cum voluit stare compulit: cum ꝓ libuit/abire eos ꝓmisit. Auician⁹ inde comes lib. iij. ca. v. seuiens barbarica feritate: ingressus Thuronū ciuitatē: secū multos miserabiles catenatoz ac diuersis pōnis postera die pdendoz ordines. Nō vi Martino comptum est: paulo ante medium noctem/ꝓtinus illius adijt. Et cum foꝛes obserate essent; pstetit ante limen. Interea Auicianus in somnis ab angelo grauiter pcutit: dicente. Seru⁹ dei ad limina iacet: z tu quiescis. Ille ꝓ lectoꝛ turbatus excutitur: vocat seruos: Martinum p̄ fꝛib⁹ esse clamat: sibi referri iubet. Sed illi vix prima limina egressi/negant quenqz esse ꝓ foꝛib⁹: dominū suum somno illusum putātes. Auician⁹ rursus soluit in sopoꝛem. Sed mox vi maioꝛ cōcussus: ꝯclamat Martinū stare p foꝛtas. et ideo sibi nullā ꝯtem animi corꝓis ꝓmitti. tardantib⁹ seruis ipe ad limia egreditur ꝓgredit: ibi Martinū deprehendit. Cui inquit mihi hoc domie fecisti? Nihil z iniqui nec esse est: scio quid desyderas. discede ꝯtinuo: ne me ira celestis quam maxime sensi cōsumat. Aduocat officiales omnes: iubet omnes custodias relaxari.

Valētinianus imꝑator: li. iij. ca. vj. qui sup̄ memoꝛat: qui oēm audientiam viri dei intercluſit: diuino coꝛreptus igne quem cunqz voluit ꝓuscq peteret cōcussit: collo quio illum atqz ꝓuuio freqnt associauit

ebeunt muner⁹ plurima obtulit: q̄ tamē
virbearus vt semp pauperat⁹ sue custos
uncta reiecit. ¶ Trāseo ō de plurimis q̄
rum Martin⁹ nedum corpa: sed animos
ba frute fugauit. De quibus inferius ser
mo erit. ¶ Demones denicz multipli
citer deuicit: ejiciendo ab obsessis corpori
bus: a phanis t idolis confutando in fo
mis varijs. Tetradij viri consularis ser
uus a demone corripit: rogat⁹ Martinus
vt ei manū imponeret: iubet deduci ad se
Sed cū ex cella deduci spūs nequaq̄ pos
set: seuiebat inquā rabidis dentib⁹ in ipos
aduenientes. Tetradi⁹ ad genua beati viri
puoluit: rogās vt demoniacū adiret. q̄ ne
gante se gentilus homis domū adire pos
se. Spōdet Tetradi⁹ se errorē gentilitat⁹
relicturū si dem⁹ a puero fuisset depulsus
Mox aggreditur Martin⁹: demoniaco
manū imponēs: istū a vexatiōe diaboli: il
lum ab errore paganitatis liberauit: ac p
us catecuminū fecit: non longe postea ba
ptizauit. In domū q̄dā li. j. ca. xvij. cui
indam patrisfamilias intrat⁹: cum de
monē quē horribilē in atrio vidit/discede
re mandaret: quendam e familia arripuit
Seuire dentib⁹ cepit miser/t obuios q̄s
cunq̄ lanare. Cunctis in fugam conuer
sis: Martin⁹ se furenti obiecit: ac primuz
stare ei impar. Sed cum dentib⁹ fremeret
diantiq̄ ore morsum minaret: digitos ei
Martinus in os intulit: Si habes inqt
aliqd potestatis: hos deuora. Cum p̄o q̄
si candens ferrum fauc⁹ accepisset: lor
ge reduct⁹ dentib⁹: digitos beati viri vita
bat attingere. Cūcq̄ fugere de obsesso cor
pore cogeret: nec p os ei⁹ exire licebat: flu
xu ventr⁹ egressus est. Demonē quoq̄
li. iij. c. vij. qui Auciani crudelissimi cer
nici insidebat: cui⁹ instigatione immanit
seuiebat: vir sanctus fugauit: quo facto
Auicianus mitior exparuit. Nonnun
q̄ etiam li. iiij. ca. xvj. energumin⁹ ad ei⁹
cellulam tractī: pusq̄ limen attingerent
sunt curati. ¶ Quis denicz diuume
rare posset: quot demonū aras: quot pha
na: quot templa idolor⁹ euertit? De q̄bus
vel hoc referam. In vico Auacensi. li.
iij. ca. ix. idolum grandi ope constructum
erat satis politissimis quasi turris erectū
Huius destructiōez cum Martello pbro
mandasset. ille quoq̄ tantā molē subuer
tere nō valēs: Martin⁹ nocte tota in ora
tione pigilat: mane orta tēpestas/idolū
vsq̄ ad fundamentū puoluit. Alia q̄q̄
inexpugnabilē colūnā. li. iij. ca. x. cui ido
lo supstabat: cū euertere nō posset dūana
virtute: ad oratiōem suo more cōuertit: et
ecce partilis colūna de celo ruens: tota il
lam fortissimā molē soluit in pulueres: vt
celi frutes etiā visibiliter cernerent Martī
no seruire. ¶ Quid plura? li. iij. c. vj.
adeo demonijs inualuit: vt dū pedē extra
cellam (que duob⁹ a ciuitate distabat mil
ar⁹) ad ecclesiam itur⁹ extrulerat: per to
tam ecclesiā energumini t arreptici rugi
tibus t gemitib⁹ nunciabant. Dum q̄z
diabolus li. j. ca. xxv. Anatolij iuuenem
nō sine sui culpa illuderet: tandē candida
splēdentiq̄ veste: ad sui altor⁹q̄ monacho
rū illusionē oguisset: monach⁹ q̄dē pariter
vita t nomine clarus: cū Anatolij ad be
atū Martinū plurimū renitentē ptrahe
ret: inter trahentiū man⁹ vest⁹ disparuit.
neq̄ eā phantasiā suam in Martini ocu
lis diabolus potuit diutⁿ dissimlare. Di
abolū denicz se tenentē vir sanctus mira
biliter fugauit. Sicdem ita subiectū ocu
lis habebat demonē: vt sive se i ꝓpria ab
stantia contineret: sive se in diuersas figu
ras trāsformaret. li. j. ca. xxv. q̄libet ab eo
sub imagie videret. Apetebat q̄pe vi
rū dei q̄q̄ blandit⁹. Nam die q̄dā dia
bolus purpurat⁹: luce circūfulsus: regio
diademate: auro gemmisq̄ redimito: cal
ceis deaurat⁹: sereno ore: facie leta in cellu
la apparuit. Martino deberato silētiū te
nente: ait demō. Agnosce Martine quē
cernis: chr̄s ego sum/descēdut⁹ ad terras:
prius me tibi manifestare volui. Marti
no adhuc tacēte: addidit: Quid dubitas
credere cum videas: chr̄ist⁹ ego sum. Tūc
ille/ reuelante spū: non hunc deū/sed dia
bolum esse intelligens. Non se inqt dñs se
sus purpuratū aut plademate renitentez
ventur⁹ p̄dixit. Ego chr̄m nisi i eo habitu
formaq̄ q̄ passus est: nisi crucis stigmata
pferentē veniss nō credā. Ad hanc vocez
ille ꝓfusus vt fum⁹ euanuit: tantoq̄ feto
re cellulā repleuit: vt nō dubia indicia re
linq̄ret diabolum se fuisse. Q̄nq̄ minis
eū aggreditur: babuit sicdem hūc vir san

crus obuiũm dum matrẽ conuertere ꝓpe-
rabat: qui viro dei q̃cũq; ꝓgeret comitẽ se
esse spondit. Alcuin⁹ etiam lib.j.ca.liij
Cui intrepid⁹ respõdit: Dñs mihi adiu-
tor: nõ timebo minas tuas. Cũq; terrore
insidiabat/vt in extremis tẽ, quem fuga-
re nõ posset/sepius conuitijs etiam audi-
entib⁹ fratrib⁹ arguebat, sz oia vana z fal-
sa cognoscens: nihil mouebat: vt habek li.
ꝑmo.ca.v. ℟ Quid miꝝ si demones
obedire coegit: cui z sancti angeli/celoꝝq;
clues famulãdo obrẽpabant? Nã scõs an
gelos plerũq; vidit: familiariter visitãtes
colloquebant. li.j.ca.xxiiij. id etiã sentien-
tibus discipulis. Sed z a virgine matre:
Agnete: Tecla visitatus est: freq̃nterq; a
beatis apostolis Petro z Paulo audien
tib⁹ Sulpitio z Gallo vocum murmura.

Astiterunt denicꝝ angeli sibi famulan-
tes in temploꝝ destructionib⁹: cõpescẽtes
bastari z scurari ad instar celestis milicie:
phibentes rusticos/ Qui etiã viso miracu-
lo/ad fidem pene omnes ꝓuersi sunt. Pro
tegebãt insup ne lederẽt, li.j.ca.xiiij. Cui
dam siqdem gentili cũ gladio impetẽti in
templi destructiõez laborantẽ: in ipo scru
ferrũ de manib⁹ ei⁹ excussum est. Et ire
rũ ℔ j.ca.xiij. cum alius in pago e duorũ:
stricto eum gladio peteret: nudam ceruicẽ
relicto pallio ꝓcussus opposuit. Sed cum
dexterã alterius extulisset: resupin⁹ ruit: cõ
sternatusq; venia ꝓcecak. Tesum quoq;
grauiter virum dei ex casu quo deuolu⁹
erat de cenaculo: z pene exanimẽ in cella
facentem: ipsa nocte angelus sacra mem-
bra vngẽs: ꝓfecte restituit sanitatẽ. Fu-
tura nunciabant z que lõge ante facta fu-
erant, s, in concilio Remaulino absenti: an
gelus nunciabat, li.xiij.ca.xv. Nihil re
uera incredibile: angelos dei sibi frequen
ter sociatos: cũ (scriptura teste Eccl. xiij.)
natura omne ens sibi simile diligit. quippe
qui in terris angelica puritate niteret: an
geli in vita z in morte sedulis eũ freq̃nta
runt officijs. Q Quis denicꝝ narrare
sufficit quantũ illi infirmitates mors ar
cꝝ vita paruerint? Curationũ nancꝝ tan
ta in co gratia erat vt null⁹ fere egrotus
eum accederet qui non continuo sanitatẽ
reciperet. Quod ex subiectis patz miracu
lis. Nam in Treueri, li.j.ca.xv. puellaz
totis paralysi resolutaz membris sacri oli
infusiõe astãti populo sanauit. In oppi
do quoq; Carnoti. li.iiij.ca.ij. duodecim
puelle ab vtero mutescolei bñdicti vnctõe
linguam soluit. Leprosum lib.j.ca.xij.
horridum in ciuitatis Parisiensis porta
osculo ac benedictione mũdauit. Pau
lini oculum sanauit a dolore. lib.j.ca.xxj.
z crassa nube: cum eum penulo tegisset.

Euancius Seueri auunculus in extre
mo mortis ꝑiculo constitutus. li.iij.ca.ij
Martinũ euocauit. quo ꝓpẽte/priusq;
vie medietatez transisset: recepta sanitate
venientib⁹ obuiam ꝓcessit. Cuius pue
rum letali vulnere a serpente percussum:
iam tumefactum: iam exanimẽ per sin-
gla membra pertractans: per idem vulnus
quo serpens virus infudit: ex omni par
infusum venenũ euocauit, z sic puerũ con
tinuo surgentem sanauit. Liconcij do
mũ. li.iiij.ca.xxiij. coram egritudine infir
eram: absens septem dierũ oratione ab
ietunio ab omni infirmitate liberauit.

℣ Tres quoq; mortuos suscitauit.

Primũ quem in monasterio apud Pi
ctauiam iam catbecuminũ sacris institu
it disciplinis: eo q̃pe absente: nõdũ bapti
zat⁹ expirauit. li.j.ca.v. Veniẽte Mar
tino cum luctu z oratiõe super corpus se
expandens/ su⁹ citauit: baptizauit/ p̃ mul
tos annos postea victurũ. Solitus erat
hic dicere q̃ exutus corpore/ad tribunal
iudicis duct⁹ fuerit: vbi cum tristẽ exer
pisset sententiam: obscuris eum locis de
putantem: duos vidit angelos iudici sug
gerentes: hunc esse, p̃ Martinus oratz
Iracꝝ p eosdem se iussum reduci: z Mar
tino redd⁹: vitecꝝ ostine restitui. Alter
Lupicini viri bonorati fm seculũ seruum
li.j. c.v. qui laqueo sibi vitam extorserat:
ꝑtratus sup defuncti corpus oratiõe suã
tauit. Tertiũ ꝑ in campo oppidi Ca
noti. Nã cum ibi corã magna gentilis mul
titudine ꝑdicaret: mulier q̃dam p̃ vnici
lij defuncti (q̃ viro, sancto prensis manib⁹
obtulit) vita rogauit. Mir dei ꝑ circum
stãtiũ salutẽ: arrepto corpusculo: flexis ge
nib⁹ oib⁹ corã positis/ viuificarũ reddidit
matri sue. Quo viso miraculo: oẽs ad chri
fidem sunt conuersi. ℟ Quid plura?
Martin⁹ fimbrie. li.j.ca.xix. cilicioz fili

stramina in qbꝫ cubuerat: misse ꝑ le sanãdis egris ꝓfuerũt. Siqdẽ mulier q̃daz. li. iij. c. xj. a sanguis ꝓfluuio liberata est: dũ sti viri vestẽ ꝛtigisset. Stramina q̃z de strato viri dei sublato (li. iij. c. viij.) ꝯgo q̃ dã in energumie collo suspenso a vexatiõe demonis liberauit. Arboꝛũ ꝓfecti filia (li. j. c. xx.) attactu ꝑle viri sci a grauissimis ꝛcubꝫ q̃rantis subito liberata est. ꝓpter qđ puellã pater ꝓcrue ꝓgitati decauit. Quid multa: nulla est infirmitas q̃ nõ Martini cedat impio. ꝓpk qđ recte de eo canit ecclia. O q oia laudabilẽ vitã: cuius meritis ab oi clade ꝛtẽ. Vere q oia laudabil vir: q quẽ vnuz ipleta scim⁹: q̃ q singlos alios sctos diuersa ꝑ effecta. Hũc ꝺ nostꝛ patronũ semꝑ veneremur. sꝑ mirabimur: ꝓtinuas ad eũ in oibꝫ necessitatibus ꝑces ꝓtigam⁹: rãte potẽtie vitã i terris adhuc ambulãtẽ: q̃nte nũc estimam⁹ i celo triũphãtẽ: Siqđ in isto vel i illo mirabile venerãdũq̃ ꝓdicak: q̃ntus hic laudibus attolẽd⁹ est: q̃ntũ admirabit/ in q̃ tot oim ꝛgeste ꝑ ꝓtures: Rectecꝫ illi⁹ ꝓtutũ potẽtia admiratꝛ alteruꝛ dicem⁹ Ecce vir. Et tantũ de ꝓmo diuisiõis membꝛo: q̃ claudend⁹ est ꝑleno ꝓmo: in crastinũ sequentib⁹ reseruatis.

Sermo.II.de eodem: in ordine.XLIII.

Ecce vir oriẽs nomẽ ei⁹. Zacharie. vj. Uerba ista de chꝛo ꝓmallegoꝛice a ꝓphꝛa ꝓcipaliter dicta: ꝛ de beato Martino in eius ꝓconio thematicaliꝛ sũt assumpta. Chꝛs siqdez vex est oriens: de q̃ ali⁹ eiusdẽ nois ꝓphꝛa: ꝑ. s. baptiste ait Lu. j. Uisitauit nos oriẽs ex alto. Solet aũt id qđ capitis est nunc ꝓ ꝓm scꝑture cõ suetudinẽ ꝛ membꝛis attribui. Chꝛs caput ecclie: Martin⁹ ipius gne ei⁹ membꝛi: sicut ꝛ ceteri scti. Oriẽs ꝛ caput: oriẽs est ꝛ membꝛũ. In oriẽte ꝓmũ astra lumẽ diffundũt terrã cõlustrando: nedum sol: sed ꝛ stelle. Chꝛs est sol iustitie: q̃ illuminat oẽm hominẽ venientẽ in hũc mũm. Joã. j. Stelle scti fũt q̃ p lumẽ qđ a sole receptũt/ suis ꝛctꝛ ꝛ exẽplis terrẽas mẽtes illuminãt ad iustitiã. Dan. xij. Qui ad iustitiam eruditi multos: fulgebũt q̃si stelle ad ꝑpetuas eternitates. Chꝛs itaq̃ chꝛs postq̃ ad alta polꝛ ascẽdit: ꝛ i maiestate ꝑna ve⁹ ꝛsedit: multa seculis doctoꝛ lumia ꝛcessit: qbus ignoꝛãtie tenebꝛis effugatis ad vex lumẽ cognoscẽdũ gẽtes vbiq̃ ꝛuertent: brissimus Martinũ ꝺ oriẽtali sabarie pãnoniaꝛ oppido ꝓgenitũ gallie direxit i ptes: vt Alcuin⁹ ait: vt ꝑ los tetra caligine ꝛpentes luce ꝓtatis vt oriẽs ex alto irradiaret plumas de antiq̃ hostis faucib⁹ extraheret gentes ꝛ sacratissimo chꝛi insereret coꝛpi. Tandẽ virili pacto triũpho ad se vex oriẽtẽ assumpsit cũ gl̃ia. Recte igit sicut capiti chꝛi ozita ꝛ membꝛo ei⁹ Martino dici põt Ecce vir: oriẽs nomẽ ei⁹. De qbꝫ vt aliq̃d digne dicak ꝑ gra Aue. B Ecce vir oriẽs ꝛtẽ. Audistis hesꝛ de ꝓmo eoꝛ q̃ bis ꝓbis in bꝛõ viro ꝑsideꝛãda signant: viri. s. brissimi insolita admiratõe: q̃ in signis/ in portẽtis/ tot⁹ admirabil⁹ fuit. Hũc ꝓ ꝛe stat de alijs duobꝫ ꝓmonẽ ꝛtexere. s. ꝑseuerãti fortitudie. q̃ viri ꝓvirtia fatear nõ minus q̃ ꝓtures in finẽ q̃sq̃ cumulauit. in q̃ vt vex fatear nõ min⁹ q̃ ex signoꝝ potẽtia est admirand⁹: magis aũt imitandus. Et finali ꝓsumatiõe q̃ sublimiꝛ celo ẽ eue crus. Primũ tangit in ꝓbo/ vir: sed secũdũ reseruak ꝓmonꝫ futuris. Solet nãq̃ ait Gꝛego. xxviij. moꝛal. scꝑtura viros vocaꝛe: Hylas oñi fortibꝫ ꝛ nõ dissolutis gressibus sequunt. Unde Pꝛouer. sapiens ait. O viri ad vos clamito. acsi apte diceret: ego nõ femineis sed viris loq̃r: q: hi q̃ fluxa mẽte sunt: ꝓba mea ꝑcipe nequaq̃ possunt. Reuera vir fuit Martin⁹ noster q̃ virilibus gressibꝫ p ꝓtutũ vias indeclinabiliter ad deũ ambulabat: vtroq̃ pede: cognitione. s. ꝛ affectiõe. Sunt siqdẽ scꝑ ꝓtures quib⁹ ascendit in deũ. q̃tuoꝛ morales: quibus hõ bene oꝛdinat⁹ ad creaturã. s. ꝓuidẽtia: ꝛpẽrãtia: fortitudo: iustitia. Justitia in subueniẽdo miseris. Fortitudo in ꝑferẽdis molestijs. Prudentia in ꝑcauẽdis insidijs. Temperãtia in coercendis delectationibꝫ prauis. De qbꝫ Sap̃. viij. ôz. Sobꝛietatẽ ꝛ sapientiã docet ꝛ iustitiã ꝛ ꝓtutez: quib⁹ in vita nihil vtili⁹ est hominib⁹, per

sobrietatē temperantia. per sapientiā prudentia. per virtutem intelligit fortitudo. Quibus addunt tres theologice: q̄ quas recte hō disponit ad deuz. Hę sunt fides: spes: charitas. De quib⁹. j. Cor. xiij. dicit apostolus. Nunc autē manet fides/spes/charitas: tria hec. maior horū charitas.

Hos ascensus virtutū Salomon figurauit dū thronum edificauit eburneum sex gradus habentē. iij. Regū. x. Sex gradus sex sunt virtutes quib⁹ ascendit ad thronum: in quo quieuit verus Salomon rex pacificus deus. Charitatem dīcit nō gradum singularem ponit: quia sine charitate nulla virtus est ascensus ad deū: sed oēs virtutes charitas formant: vt gradus in deuz esse possint. Quia ergo charitas est in oib⁹ gradib⁹/nō separatum facit gradum. Vel etiā sex sunt gradus. i. sex virtutes quibus ascendit ad thronum. Charitas autē que septima virtus est nō gradus ad thronum: sed sedile i throno est: cui insidet rex pacificus. Quippe charitas ea est que nos deo iungit. per quā deus mētes hoim⁹ inhabitat: t eas thronum t habitaculū dei facit. Sola dīcit in charitate nō i alijs donis dat nobis inhabitator spūssanct⁹. Ro. v. Charitas diffusa est in cordib⁹ nostris p spm̄sanctū qui dat⁹ est nobis. imo tota trinitas inhabitat: vt dr Joan. xiiij. Si dīs diligit me sm̄onē meū sdabit. t pater me⁹ diliget eū. t ad eū veniem⁹ t mānsionē apud eū faciem⁹. Ecce apd diligētē de⁹ trinitas thronū suū collocat. Hanc virtutū due/intellect⁹ pedē habilitant: fides t prudētia. Relique dīcit pedem affectus rectificant ne declinet. Hoc itaq̄ ascendendū erit ordine: vt p̄cedat intellect⁹ q̄si oculus: sequat feruēs affect⁹. Primū nanq̄ est vt intellectus recta fide illuminet q̄ ad finē oim deū: t p prudentiam q̄ rerū exitus metit in agendis dirigatur q̄ ad seip̄m t primē. Deinde appetit⁹ recte disponat q̄ ad se respectu p̄mo cōcupiscibilium: honoris. s. t delectationis p penitentiam. respectu secundo cōcupiscibilium. i. vtilitū p fortitudinem. Quo ad primū p iustitiaz. ex quoz exercitio assurgat ad deum p spem: q̄ est desiderū eterne beatitudinis ex meritis p̄uenies: vt habetur. iij. sen. dis. xxiij. Inhereat deo p amorem qui est cōsummatio virtutum.

Vt hac vita ascendere possim⁹: patronum nostrum t intueamur t imitemur. Ipse quidem vt vir viriliter in his virtutū gradib⁹ ambulauit. Fide nanq̄ christi intellectū imbuit (in tenera adhuc ꝛstitut⁹ ate. Nam vt Alcuinus ait li. j. c. j. Vir beatissimus paganis parētib⁹ in regione Pannonie: Sabarie oppido genitus: in Italia p̄ Papie nutrit⁹. Cum esset ānoz decem inuitis parentib⁹ ad ecclīam ꝛfugit: et catheczuminuz fieri postulauit, animusq̄ eius circa ecclīam ad monasteria semp tentus adhuc in puerili etate meditabat. quod post deuotus implenit. Crescēte nanq̄ corpore creuit fides. nec intra cordis angustias cōtentus: ore sancte trinitatis fidem ꝛfessus. imo nunq̄ in eius ore mānebat: nunq̄ in illius corde nisi pietas et si pax: nisi misericordia inerat. Contra arrianos libro. j. ca. xxvj. licz multipliciter p̄secutus: fidem tamē trinitatis nedū voce sed t scripto defensauit. Nam t de sancta trinitate librum cōposuit: verbis quidē cōpendiosum: sententia pfundū. Quātos p̄ro hic populos sua p̄dicatione ad fidem conuertit quis dinumeret: cum eius pauci admodum in ista regiōe gallie christi nomen receperunt. qb⁹ adeo fidē alius exemplis conualuit: vt adhuc ecclesijs frequētissimis aut monasterijs fuisset repletus. Nam vbi pbana destruxerat statim ibi aut monasteria aut ecclīas construebat. Quid de eius scientia/intellectus claritate aut prudentia referam/cum Seuerus vir clarissim⁹. li. j. c. xxvj. ita de Jesum testat⁹ spemq̄ cōmittē: me ex multis vnq̄ ore tantū scientie: tantū ingenij: tāboni t tāpuri sm̄onis audisse. ita q̄ minus est homini illiterato ne hāc dē gratiam defuisse. Probat idem pbr̄ quo claruit: discretionisq̄ virtus: quod omnia callidissimi (vt supra memoratum est) fraudes nouerat t cōmenta. Et illud qb⁹ libro. j. c. iij. refert. se altari in quo beatus sepultus a populo honorabat.

Ambulauit deinde altero pede affectus p affectiues virtutes viriliter. Quarta est temperātia: qua homo bene afficitur quo ad sensibilia propter

que ꝙ ꝑmo populicidilia dicunt. Hec ꝑm Ambro. in Libꝝ. li. ij. ca. iij. sunt honoꝛ sic honꝰ honestum ꝛ bonum delectabile. Ambulauit circa honores ꝙ gressus būlitatis. Adeo siquidem in iuuenilibus annis sibi gloriam fugit: vt nō nisi raptus vinculis compelleret cū iam. xv. esset annoꝝ militare statum assumeret. Sic tamen fuit (li. j. ca. j.) sub Constantino: deinde sub Juliano imperatoꝛib militauit: vt sim plici veste vna seruo content: cui tamen ipse seruiebat: adeo vt plerūq calceos detraheret ꝛ tergeret: cibum vna capiens secum militabat. deinde omnē mūdi pompam renūcians: deo in humilitate studuit militare. li. j. ca. iij. vbi cū bō Hilario adhesisset: ordinē diaconat⁹ quem ille sibi imponere nitebat refugit: dicens se indigum: reprobriū se passus ē ordinari. Qui procedente tempore: Cum a turonēsib in episcopū peteret: extra monasterium erui non poterat donec Turicius vrbis langonice simulate. li. ij. ca. xxvij. ad pedes eꝰ volueret: ꝛ vt exiret obtineret. Quo exeunte a turbis custodit: magisq in episcopū rapitur q̄ postulet. Eadem tamē in cede eius humilitas: eadē in vestitu vilitas erat. ita episcopi implebat dignitatez: vt proprietā monachi virtutēq nō deseruerit. Refert de sco Seuer⁹ li. j. ca. xxvj. cōtra humilitate a patre sancto susceptus est cū ad eum visitandū fama fidei ꝛ virtutum eius alleyerat. siquidem eum cōuiuio suo adscisset: manibus aquam obtulit: ad vesperum pedes abluit: nec frustra reluctabatur ne sublimaret. Aduit plane tutiorem esse paruitatem humilitatis q̄ sublimitatē dignitatem. Paruis siquidem quanto erigitur tanto spargitur. et fumus q̄m magis extollitur tanto amplius annullatur: ait Cyrillus libro secundo apologie. Hinc testatus est vir sanctus libro tertio capitulo quinto nonagesimo in epistola patru sibi tantam virtutē gratia suppetisse: quā prius se habuisse meminisset. Siquidez duos mortuos suos episcoparum: vnum tm̄ in episcopatu sublimauit. que vinam attenderent isti dignissimi homines: summas prelaturas episcopatus improbe ascēdēres. ℔ Quantum ꝙ ad bona delectabilia carnis: maiorē castitatē ꝛ abstinentia se temperauit. Nam adhuc in armis militās integer ab his vitijs fuit quibus illud hominuz genꝰ implicari solet. Tante fuit vir castitatis: vt li. iij. ca. xix. cum fratrū quidam ad fornaculam suam se calefacturus se plus licito nudasset: vir sanctus fornacule sensit iniuriam: clamans voce magna: Quis nudare inguine nostrum incestat habitaculum? Confusus frater/ au fugiens: ceteris fratribꝰ ꝛ pudorem suū: ꝛ Martini virtutem cōfessus est. Dum demones aliquando energuminis sublatis in sublimi pedibus quasi de nube suspenderent: phibere compulsi sunt defluxum vestium: ne faceret verecundiā viro dei castissimo nudare pars corpoꝝ. lib. iij. ca. vj. Ipsum denicq vt alt Seuerꝰ ad Basulā: virginitatez bonore nō fraudatū/ declarat iam examinis candor corporis: ꝛ qō in artubus eius: nō vticq pudendis septētis quodāmodo puteri gratia videbat. Sobrietatē ꝙ eius et abstinentiā quis enumeret: nec fragilitatem eiꝰ laudare necesse est. li. j. ca. j. quo etiam tpe sue militie ita vsus est: vt nō miles/ sed monachus putaret. Episcopꝰ ꝙ factus cum ꝓpter hominū frequentiā cellulam a ciuitate per duo milia distantem construxisset: discipuli octogita sibi adhesserunt. li. j. ca. vij. qui ad exemplum boni magistri instituebant. Nemo ibi ḋcēq ꝓprium habuit. non emere aut vēdere licuit. Ars ibi (exceptis scriptionib) nulla habebat: cui tamen operi iumentoꝝ deputabant: maiores oratioꝝ vacabāt. cibū vnū omnes post horam ieiunij sumebāt. vinū nemo nouerat nisi quē infirmitas coegisset. Sed nec carnes gustabant: q̄n vtrāq in paschate pisces manducare solebant. Vīsatis elicitur solis legumin ibus contentū fuisse. ℔ Sed si tanta abstinentia domino beatus Martinus famulabat: ḋd est ꝙ tanta ingluuie ꝛ luxu profestum eꝰ ducitur: vt qui pene per totum anni spacium sobrie viuant: in Martini festo nisi inebrient: festiuare se non putent? O misera hominū insania: velle honorare sanctos crapulis/ ḋ ḋo placuere ieiunijs. Certe ille sanctos honorat qui eorum vestigia imitatur. An forte quia largus fuerat vel sic eum imitari putatis? Sed o fatuitas: certe non ad se: sed ad alterum exercet lar

stros. Quippe sibi parcus erat: pauperibus liberalis. Recte agerez si que gulose devorastis/pauperibus ob sancti honorē erogaretis. Sed vanam excusatiōem prendentis/dicentes: Sic ad nos progenitorum noluit consuetudo: patres nostri sapientiores nobis fuerunt. O callida excusatio in peccatis: sic em peruersi estis vt in solis criminibus patrum vitia insectami: Cur non patrum virtutes degeneres sequimini? Nonne z ipsi diem hunc festiuū instituerunt? Vos aūt mercibus vestris publice expositis: plus die feriata vacatis. Sz vobis q̄ Martini gaudent patrocinio: z hec in Martini edibus patiuntur zc. Sed q̄niam falso ꝓpatribus vestris hanc putatis introductam consuetudinē verius abusionē: Dicam vobis vnde orta sit. Scribit Gregorius episcopus Turonēsis in epistola ad Archadium z Honorium de transitu beati Martini z altercatione pictauensium z turonēsi. zc. Pictaui oēs somnolenti z fortassis ebrioſi/ perdiderūt Martini corpus zc. Vel quia diabolꝰ sicut in vita sancto ſiſidiabatur: ita tam glorie beati inuidebat: videns quia per deuotam festiuitatis beati Martini celebritatem/plurima ꝓstabantur corporibus: animabusq̄ beneficia. Hac via z arte deuotam eius celebritatem impedire nisus est. Sicut prohdolor in multis perfecit. Ecce eos imitamini quasi patres qui sua somnolentia corpus viri pdiderūt. Aut diabolo obeditis qui sancto cōtrarius semp fuit. Nonne vobis sic paternos mores relegantibus: recte posset dici hoc verbum christi Joan. viij. Vos ex patre diabolo estis: cuius opera indelenter perficitis? Si ergo patrē gloriamini habere Martinum z patronū: non diaboli: sed Martini perficere opera satagite. ¶ Ambulauit vir noster in gressibus fortitudinis. Nam viriliter cōtra Arrianos pugnauit: ab eis mltas passus iniurias: minime cessit. Publice nanq̄ in terra illiricum census est: virgis ō ciuitatē quoq̄ expulsus: missus est exilium in insula gallinaria ab Auxētio principe Arrianoꝝ. pcussus insup grauiter a rusticis. li. ij. ca. lvij. sepe cōultijs affectus patientissimus fuit: ita vt cum summꝰ sacerdos essēt impune ab infimis lederet. Vnō ad Aurelium diaconum scribit Seuerꝰ. Impleuit sine cruore martyrium. Nam quas humanoq̄ dolorꝝ non pertulit passiones fame: vigilijs: nuditate: ieiunijs: opprobrijs inuidoꝝ: insectationibus impioꝝ: cura pro infirmantibus: sollicitudine pro pclitantibus. quo cm̄ dolente illo nō doluit: quo scādalizante non est vsus? li. j. ca. xxvj. quo pcūte nō gemuit? Et inter hec omnia nemo vnq̄ illum vidit iratum: nemo merentē: nemo ridentē: vnusq̄ atq̄ idem semp celestem quodāmodo letiam ꝓferens extra naturam dominū videbatur. Quantū aūt in iustitie semitis ascenderit vsq̄ ad supmā eius speciem misericordiā sz: que iudicium sugerat: ds dicere sufficit: Pax est q̄ populis quibuscunq̄ habere poterat temporalis substantie/erogauit: vsq̄ ad habitus ꝓpriū nedz detruncationē (quod sepius fecit) ed expoliationem: quod in episcopatu eum fecisse certum est. Seipm̄ pſecutoribus suis tradidit. Largiter siddem flebat pro his qui sibi absenti detrahebant. Hec dā nota sunt transeo. Ascendit per hec ad spem: q̄ meritis oritur. Que quāta in eo fuerit ad deum: in cunctis piculis patet: quis inermem se offert coram Juliano hostiū cunctos penetraturꝝ: pro quo vincitur in cinctre Vangionū. i. wormacia: vt dabetur in pncipio scōi li. ecce. Secuꝝ se inter latrones cōfitet. Ac iam moriens magna fiducia presentē diabolū cōfutauit dicens: Quid h̄ astās cruenta bestia? nihil in me fuscite reperies: Abrae me sinus recipit.

Ascēdit denicq̄ ad charitatis pfectionē. q̄ quanta fuit cum homies edicere nō possent. li. iij. ca. ij. dominus ipse globo igneo sup caput eius viso: dum missaꝝ celebraret solēnia declarauit: in quo visibiliter fuit apostoli i linguis igneis: ita ille igneo globo spiritūsanctum monstrat recepisse. propter quod et cōpar apostolis predicatur. Verum ad proximos charitate accensus fuit: vt cum intensissime deo benifice vniri desyderaret: misertus tamē discipulis: contentus est visua beatitudine propter discipulorum profectum ad tempus suspendi: dicēs. Domine si adhuc populus sum necessarius: non r. l. fi, v. t. Ecce dulcissime virgm nostrū Martinum qui vi

riter pugnando virtutū gradus pcurrit
qđ diligeter imitemur. Omnib⁹ em̄ imi
tādus est. quonīā ip̄e est forma militū: ex
emplar iuuenum: clericor̄ regula: instituti
o monachorū: speculū episcopor̄. In eo
omnis p̄fectis magisteria sunt expressa.
Tantū de secundo. De ceteris patebit ser
mone. iij. liij. t. v.

In festo sancti Martini episcopi Sermo. III. in ordine. XLIIII.

BEati pauperes spiritu. qm̄ ipsor̄ est regnū
celorū. Matth. v. A Sacra nobis hec hodierna solennitas cū summa dilectissimi reuerentia est excludēda. in qua dom⁹ noster t patronus beatissimus sacerdotum Martinus paupertatē suam quam in p̄sentis vite sue exilio cor
pore t spiritu p̄pter eum qui p̄o nobis pauper factus est excoluit: in sūmas celestis glorie diuitias feliciter cōmutauit hodie dilectorem suum chr̄s oīs noster. cui⁹ sicut nō corde: ita nec aliquādo ore abfuit: de p̄senti seculo nequā eripuit. t paupertatis sue ac labor̄ bonorum fructu glorioso deducentib⁹ t concinētib⁹ angelis in celestib⁹ coronauit. Gaudete charissimi t cōgratulamini in hac sua festiuitate venerabiliter amplectenda. Sua dicā an nostra? sed ver⁹ t sua t nostra. Sua quidem: q̄a nedum humanis hodie sed angelorū omnium celestiū cetuum laudibus honoratur. Cur non venerarentur eum tam fuus conciues: tam in diuitias glorie dei sublimatus. quem adhuc desiderata paupertate modicū celestis curie nedum ciues: sed imperatrix t princeps celi paululum dimisso frequēter t laudabiliter visitarunt. cuius ip̄e testimonii discipulor̄ cōstricē sacramētis p̄bauit: prout Seuer⁹ t Gallus illi miraculo p̄sentes in libro dialogorum. ij. ca. xiij. contestantur. O vere beata paupertas tantor̄ celi regine t p̄ncipū p̄latione honorata. nostra quoq; est hec festiuitas: quoniaz potēr̄ora aduitoria ac dona vberiora nobis in ea collata nouimus t concessa. an parui p̄pendendū est dono quo hodie cōspectui iudicis ppetue assistere iussus est. semp exaudiendus aduocatus: Qui licet in toto orbe noiatus: noster tn̄ specialiter est patron⁹. Hinc talib⁹ eū dr̄is Anselm⁹ p̄bis in suis meditatiōib⁹ alloquit. Cur es oīe per orbem ab omnibus vocatus: nisi vt oim rogantiū sis aduocatus. Ad quid sonat in ore oim: Dom̄in⁹ me⁹ sctūs Martin⁹: oīs meus sanctus Martin⁹: nisi vt dicere possint Aduitor⁹ me⁹ sanctus Martin⁹: aduitor⁹ meus sanct⁹ Martinus: vt qđ est nomē tuū vbiq; diffusum: vt mundo sit aliquod magnum bonū infusum. Et in ꝯdam sermone ad p̄plm̄ turonen̄. Magna nobis charissimi p̄solatio dū tāmagnū patronū virtutum consideram⁹. sed negligētie tor̄pori t ignauie nostre p̄timescim⁹ talentū magnū t inestimabile s⁹m nobis in ipso cōcessum est. qđ ꝓpter apud idoneos p̄fice re pōt ad negligentias deperire nō potest. Nequaq; g ab ei⁹ laudib⁹ cessem⁹ atq; inuocationib⁹. qm̄ laudatōis temp⁹ opor̄tunū aduenit. transiit tma ei⁹ cōmendabilis paupertas: adest diuitiaz eternitas: in q̄ laudū titulis secure p̄conizak. q̄s vtiq; immarcessibiles diuitias pauperatis inedia genuit. Ideo recte eas oīs beatas dixit q̄ themat⁹ verbulū. Beati pauperes spiritu: qm̄ ipsor̄ est regnū celor̄. De quib⁹ tc. P̄o gr̄a Aue maria. B Beati pauperes tc. Quāuis verbum illud a dom⁹ino ad omnes perfecte paupertatis amatores dictū noscit. p̄ter singularem tn̄ paupertatis eminentiā q̄ beatissim⁹ patron⁹ noster marcebat carne: pinguescebat spū: singulariter ei q̄uenit. Vnde t de ip̄o ecclesia canit. t sunt verba Seueri ad basulam. Martin⁹ hic paup t modic⁹ celū dives ingreditur. paup rebus: spū modic⁹.

Notank ergo ad beatissimi patroni nostri cōmēdationē duo in dictis p̄bis. vicz vie securitas q̄ quā p̄cessit in paupertate. atq; p̄mij imēsitas ad qđ accessit in regni celorum possessione. De his duob⁹ breuissime aliqđ dicendū. Quantū ad p̄mum In paupertate notatur securitas vie. Quid

em̃ viatori securi⁹ paupertate sicut Boeti⁹ ait. q. de ꝟsola. psa. v. Tu q nũc contẽ gla⁹ diũq; primesci⁹: si vite hui⁹ calle vacu⁹ viator intrasses: cotã latrone cantares. Sic dem qui perfecte paupat; cultor est: oẽs in via insidiantes exarmauit. Et q̃ est ve⁹ ra paupertatis beatitudo: Hãc puto qua delectabiliter ꝓpter deum spernitur quic⁹ quid est sub deo. Qualem assecutus fuit qui ait: Quid em̃ mihi est in celo: t a te quid volui super terram: Quomõ em̃ im pugnabit mundus qui tẽporales diuitias t oẽs mõi ꝟcupiscẽtias abnegauit: Quõ caro vincet quẽ carnis amaricant delitie: Quõ aduersabit diabolus cui inimica est omnis elatio spũs. Hanc autẽ pauperta⁹ tẽ quõ ꝓfecte ab ineunte etate custodiuit sanctissim⁹ patron⁹ noster dñs Martin⁹ q̃uis q̃nẽs esset exponere: quia tñ aliq̃n tulum in ꝓtib⁹ meis ꝑmonib⁹ taccũ me⁹ morat: Ideo nũc de ea sola q̃ in el⁹ trãsi⁹ tu reluxit: q̃ regnũ celq; famãq; adminis⁹ strauit modica referã. ¶ Historiã au tẽ trãsitus el⁹ put Seuerus refert in epi⁹ stola ad Basilam. t Grego. epũs thuro⁹ nensis ad Archadiũ t Honoriũ: qt audi tu dulcis t doctrina ꝺoscit mortalem disci plinam morti ẽdi cũctis fidelibus admini⁹ strauit plane recitabo. Beatissimus itaq; Martinus longeua etate meritis t ꝑfu⁹ tib⁹ plen⁹: cũ tẽpus appropinquabat q̃ do minus fidelẽ suũ t prudentẽ supra multa ꝟstituere: t in gaudiũ dñi irroducere pla⁹ cuisset: obitũ suum longe ante ꝓscivit. fra⁹ tribusq; corꝑis dissolutionẽ imminere ꝺixit tẽ. sicut habetur in epla Seueri tẽ. Cũ hac ergo voce. lxxx. etatis sue anno. Ebꝰ aũt. xxvj. apud condacẽsem dio⁹ cesis sue vicũ excedens a seculo: ispm̃ diui⁹ nis opib⁹ plenũ: celo reddidit laureandũ. Quant⁹ putatis meroꝛ: q̃ntus dolo: q̃n ta trisitia pia gcelluit corda de tanti pa⁹ tris abcessu: De quo t Seuerus ad Ba⁹ silam ita scribit: t canit ecclia. O quan⁹ tus luctus omniũ: quanta ꝓcipue merenti⁹ um lamenta monachoꝛuz: q eo die fere ad duo milia ꝟuenisse dicunt. q oẽs exẽplo et institutiõe sancti viri dñi seruitio se man⁹ ciparunt. quoniã t si fides flere ꝓhibuit: gemitum tñ extorserat affectus. Et ante tam erat sancta de illius gloria exultatio q̃ pia de morte confusio. Ideo t si cõgra⁹ tulandũ est gaudentib⁹: ignoscendũ tamẽ erat flentibus. quoniaz pium est gaudere Martino t pium est flere Martinũ: duz vnusquisq; t sibi ꝑsuet vt doleat: t illi de⁹ bet t gaudeat. Vultis audire q̃stiõ vnus e discipulis protulerit dolentiũ mo⁹ re verba. Me miser: me infelicẽ inqt. in q̃ mihi post hec homine similis requies Je⁹ cuius erit charitate solatiũ: Potero ne va⁹ q̃ si diutius vixero nõ dolere q Martini superstes sum: Erit post hec vita iocunda. erit dies t hora sine lachrymis. Poto va⁹ q̃ illius mẽtionẽ habere sine lachrymis: Fluunt nanq; lachrymẽ: imo de pectoꝛe gemitus erumpunt: nec vllum impatien⁹ tissimi doloꝛis admitto solatium: quanq; scia virũ illũ nõ esse lugendũ: cui pestes crum triũphatuq; seculum: nũc demũ red dita est coꝛona iustitie. Sed tamẽ ego nõ possum mihi imꝑare q̃n doleam. Premi⁹ si quidẽ patronũ: sed solatiuz vite ꝓmis⁹ amisi. Hec de se Seuer⁹ ad Aurelium.

Quomodo autẽ coꝛpus illud sanctissi⁹ mũ in medio pictauoꝛum ac thuronenũ ꝓ eo concertatiũ ꝓsitũ: a thuronensibus tandem ablatũ ac terre cõmendatũ fuerit ꝓ breuitatis gratia nunc tilebo. ¶

Placet nunc charissimi animaduertere quomodo vir sanctus paupertatez quez a puero dilexerat: in finẽ v q; ꝓfectus de⁹ monstrabat. elucescent hinc pulcherrime moꝛ reguleſi liuerit imitari. Aduertit rogo summã tempoꝛaliũ rerum in archie⁹ pi⁹ opo inopiam. cui nec vilia fuerũt stra⁹ mẽta. cui ꝓ lecto eburneo cinis t ter⁹. ꝓ plumis hum⁹ dura. saccus cilicinus. sericijs picticq; tapetijs. Quid dicemus ad hoc fratres charissimi: nos vtiq; qui se uos nos esse Martini t in officijs succes⁹ res tota die gloziamur: Nũquid erit in⁹ uus dominus: aut discipulus super magi⁹ strũ: Vlere sufficit discipulo (ait veritas) magistꝛo: si fuerit sicut magister su⁹: t ser⁹ uus vt dominꝰ suus. Mat. x. Pudoroso valde est seruo effluere diuitijs vbi domi⁹ nus tanta paupertate gloziat. Quid puta⁹ pis audituri sum⁹ dũ diuio tribunali ad⁹ bimus: ac querenti q̃ simus: nos martini⁹ anos facebimur. Nuz timetis dicet iudex si ad Maꝛtinum pertinetis, si we eccle⁹

prefuistis:si suaꝝ ciuitatū aut terraꝝ inco
le fuistis.quid sibi vult tā longus famulo
rum ordo.quid tāpōposa vestiū varietas
z multitudo:quid tam superbꝰ vniuersi su
pellectilis apparatus zc.quid tantus auri
z argenti thesaurus? Hec oīa zsi domi
nus vester Martinus habere potuit tan
q̄ terreni regni soboles nihil sibi exhibuit
sed omnia que habere potuit in pauperuz
necessitates ipe omnibꝰ pauperiꝰ eroga
uit. vere nō martiniani sed magis estis lu
ciferiani:cuius superbiā tanto cultu imita
mini.ipe em̄ est rex sup oēs filios superbie
Job.xli. Caueat reuera necesse est:quoni
am argentū eoꝝ z aurum eoꝝ nō valet li
berare eos in die furoris domini. Ezech.
vij.z cetera terribilia que sequunt ibi.

E Paupertatē veneꝝ corporis eius ds
satis estimare poterit.cui nedū oēs delicti
as negauit:verū instante resolutiōis tem
pore quiescere nō pcessit:sed nec in extre
ma infirmitate pepercit? Presciens nancꝫ
suam resolutiōem atq; pdecessis cleri in
testinā discordiam:cupiens pacē reformā
re:luce finem diex suoꝝ nō ignoraret:pfi
ciscit tū ob hmōi causam nō negauit. Bo
nam banc virtutū suaꝝ psummatiōem exi
stimans si pacē ecclesie redditam relicisset
Agonizans tandē:nec tantuꝝ corpusculo
solatium admisit:vt vel in alteram partē
volueret. Confundant hic merito delica
ti iuuenes.cōfundant z voluptuosi decre
piti z senes.qui si quātulacunq; modica
corporis afficiunt discrasia:pmū ipm̄ rela
xant.omnia diuina officia z seruitia ppo
nunt.nulla de anie valitudine est que
stio:dūmodo corporis curam in cōcupisce
tijs agere possint zta apostoli ꝓhibitio
nem. Rom.xiij. Carnā cū patrono nro at
tenderēt illud Gal.vj. Bonū facientes nō
deficiamus.dū tēpus habem⁹ operemur
bonum. Et illud Eccs.ix. Quecunq; po
test manus tua instanter opare:qz nec op⁹
nec scientia:nec ratio:nec sapientia/erunt
apud inferos quo tu properas. Quid ꝓ
de pauperate spūs dicere possum quā mor
iendo exhibuit:dum nedum se terram z ci
nerem per pfundā humilitatem iam celo
inferendus pfessus est:dum nō nisi in ter
ra tanere mori elegit:sed quod pfectius
est per integerrimā obedientiā christo ex
hibitam etiam spūales delicias z gaudia
parui pendit. O vere perfectionis philoso
phia ac cōsummata obedientia:nō solum
seipm̄ z terrena:sed etiam felicia celestis
patrie gaudia p chīo nō attendere. Quid
em̄ iam longa etate confectus:quid desi
derio christi quem summe dilexerat accen
sus dixerit: dum se illi cōlūgendū nihil du
bitauerit audisti. Dñe inquit si adhuc po
pulo tuo sum necessarius nō recuso labore
fiat voluntas tua. Que verba p longum
pertractans mellifluꝰ doctor beatꝰ Ber
nardus:spiritualiū delitiarū nō ignarus:
in sermone pentis festiuitatis ait. O ve
re sanctissima anima.o inestimabilē charī
tatē.o obedientiā singularem.bonū certa
men certasti: cursum psummasti:fidē ser
uasti.de cetero est tibi reposita corona iu
stitie:quā redder tibi bodie iustus iudex.
Et adhuc dicis:nō recuso laborē:fiat vo
luntas tua. Obtulisti plane Ysaac vnicuꝫ
illum quē diligebas. Quod in te est iugu
lasti.immolasti singulare gaudiū tuū pia
deuotiōe:paratꝰ redire iteꝝ i pericula:in
nouare certamina:denuo subire laboreꝝ:
sustinere tribulatiōem:plongare tentati
onem,deinde differri adhuc ab illa tanta
felicitate z diu desiderata societate spiri
tuum beatoꝝ.atq; in huius mortalitatis
erumnas in ipo introitu grie reuocari.
Postremo qō maximū est a chīo tuo pere
grinari diutius si mō ipe voluisset. Et se
quit. Magna quidem obedientia vestra
sancti angeli:sed qō dicere audeam pace
vestra.neiclo an inueniat in vobis quis
q̄ paratꝰ in tali aliquādo ministerio mit
ti in quo necesse habeat nō videre faciem
patris. Magnū est Petre p dominū se
cutur⁹ omia relicisti.sed audiui te in mon
te dicentē:vbi transfiguratus est coram vo
bis. Dñe bonū est nos hic esse:si vis facia
mus hic tria tabernacula. Non est B.si ad
huc populo tuo sum necessarius nō recuso
laborem,paratū communiuuē siue manere cum
corpore siue dissolui z esse cū chīo. Et ma
gna quidem in nō horrenda morte securi
tas.magna in visione christi desideranda:
z tam feruenter desideranda perfectio re
peritur. Sed illud quidem longe amplꝰ

per omnē modum q̄ qui mori nō metuis: imo qui tanto deſiderio p̄ſentiā dñi cōcupiſcis: viuere quoq; nō renuis: t expectatione moleſtiſſima fatigari. In q̄ alio nō obedire poterat qui in hoc tanto articulo ram deuote clamabat: Fiat volūtas tua. Hec Bernard⁹. Exemplū hinc t doctrinam egregiam accipiant quicūq; tota cura domini ſeruitꝛi ſe manciparut. q̄ cum oīnia ꝓpter deū reliq̄rūt/ſeipos relinquāt. nedū in corporalib⁹ cōmodis: ſed t in chio in ſpiritualib⁹ delitꝛs. vt nō ſe in deo quarant: ſed deū ꝓpter deū toto corde diligāt. ne ſeipos adhuc amātes: ſi ſpirituales do/mino retrahere placuerit ꝙſolationes/cōtinuo remurmurent. ¶ Sed nunc attendamus chariſſimi quantū ei q̄ de ſe humillime ſenſit: de domio cōfiſus eſt. in cuius virtute tamporenter cruentam illam beſtiam confudēs abegit dicens. Quid hic aſtas cruenta beſtia: nihil in me funeſte reples Abrae me ſinus recipiet. Quid facturi ſum⁹ dilectiſſimi: quid facturi ſumus nos ab infantie annis peccatoꝛ ſordib⁹ obuoluti: Qui eñ tanti viri (qui etiam mortuus ſuſcitauit) extremis intereſſe nō timuit: nobis morientib⁹ ſine dubio nō deeꝛ. Veniet t ſua i nobis terribiliter requiret. vt Grego. ait homel. xxix. Quid tuncꝛ miſeri dicturi ſumus requirenti aduerſario: t multa ſua in nobis inuenīēte: Eſt tamen nobis ſpes firma ſi nunc patrono noſtro deuotas fundimus p̄ces. ſi modo apud eum mereamur quatin⁹ tūc nobis aſſiſtere dignetur ac protegere: hic potens adiutoꝛ erit nunc regnans in celis: q̄ aduerſus eos multipliciter potuit adhuc peregrinus in terris. Sed quid actum ſit mortuo ſancto viro quāta gloria deſpectam paupꝛtatem ſecuta vel breuiter audiamus. Nam teſtati ſūt qui viderunt q̄ in exanimi coꝛpoꝛe glorificati hominis vidꝛunt gloriam. Nam vultus luce clarioꝛ renitebat. membꝛa ꝓ cetera nec tenuis macula fuſcabat. Hinc Deuerus ait. Quis iſtum vnq̄ cilicio tectum: quis cineribus crederet inuolutum: qui vitro purioꝛ: lacte candidioꝛ iam in quadam future reſurrectiōis gꝛia t natura mutate carnis oſtēſus eſt. Qui autem tanta gloria coꝛp⁹ ſtatim in cinerem reſoluendum ornauit: quo decoꝛe putaris ſpiritum ſemper victuꝛum glorificauit: Spirituꝫ ꝓ viri ſanctiſſimi celeſtes exercit⁹ cum iubilo canoꝛe a plurimis audito occurrentib⁹ celi ciuibus celo inuexerūt diabolo turpiter cōfuſo. Cuius reſidoneus teſtis beatus Seuerinus cum archidiacono ſuo exiſtit. Beat⁹ quoq; Ambroſi⁹ qui funeri interfuit t. Sed t Seuerus Sulpitius cui ipe vir beatiſſimus rutilanti facie in celum aſcendens apparuit. Hinc de eo ſcribitur. O virum in cuius tranſitu ſanctoꝛum canit numerus: angelozum exultat chozus: omniūq; virtutum occurrit exercitus, diabolus ſumptione confundit: eccl'ia virtute roboratur: ſacerdotes reuelatione glorificant. Quem Michael aſſumpſit cum angelis Maria ſuſcepit cum virginuꝫ chozis: paradiſum retinet letum cum ſanctis. Cuius autem anima in celo cōſecuta ſit gloriam: alteri exponendū relinquitur ſermoni. Nunc autem tanto noſtro patrono humiles p̄ces offeram⁹. quatin⁹ ſuis nos meritis t p̄cib⁹ adiuuet. t quo ipe eterna perfruitur gloria nos hinc exeuntes deducat Amen.

De eodē Sermo quar/ in ordine. XLV.

Adeſt dilectiſſimi cūctꝫ optata briſſimi thronenſis archipſulis Martini ꝓfeſſoꝛis crimꝫ feſtiuitas: Scriſſimā animā felicib⁹ meritis plenā celo intulit coronandā. Nobis autē eo deuotioꝛ: cocūdioꝛ meritoq; feſtiuioꝛ: quo ipm a domino ſingularem patronum recepimus t patrem ac ꝓtectoꝛem. Dignū eſt tꝛaq; ꝓpuis cum in hac die laudib⁹ attollere: quonedum hominibus: ſed t angelis ac celicolis uibus exultabilem redd'dit trāſitus tam beatus. De q̄ ita legitur. O beatū virum in cuius tranſitu ſanctoꝛū canit numer⁹: angelozū exultat chozus: omniūq; celicō

virtutum occurrit exercitus. Diabolus ꝓ sumptione confunditur, ecclesia prute roboratur, sacerdotes reuelatõe glorificantur. Quem Michael assumpsit cum angelis: Maria iuscepit cum virginum choris: paradisum retinet letum cum sanctis. Sed quid miser homuncio ꝺ tanto patre eloqui possum: indignus de digno: peccator de sancto: de doctore ignarus: de diserrissimo mutus? Martinus em̃ de quo loquẽdum erit/ maior est ꝙm eloquio dici ꝙt. Quem (sicut beatus Odo cluniacensium abbas testatur) visibus quibusdam deus mirificans etiã in hoc glorificat ꝙ omnes qui de illo vel prosaice vel metrice: vel etiam rythmice scripserunt et sancti phibentur et periti fuisse: et dulci eloquio noscũtur que protulerunt edidisse. De quorum numero fuit magnus iste Ambrosius mediolanensis antistes: cuius flores eloquij hodie per vniuersam ecclesiam redolent. Beat⁹ Severinus Colonensis archiepiscop⁹: sanctus Seuerus Sulpitius: Postumianus atq; Gallus beatissimi viri discipuli: beatus Fulgentius episcopus: Sed et magister Alcuinus magni Caroli precepto: eruditissimus: dulce veniq; spiritus sancti organum Bernardus doctor mellifluus: Anselmus Cantuariensis episcopus. Alij quoq; plurimi/ doctrina et virtutibus clari. vtinam vt pauca de tantor laudatorq; preconijs collecta recitare valerem: satisfeciſſe me iudicarẽ. Sed nec ipm potero nisi assit ipse domin⁹ noster Martinus qui omnib⁹ omnia factus: nullius vnq; fideliter deprecantis necessitatibus abfuit: sicut canit ecclesia. O per omnia laudabilem virum cuius meritis abolim̃ claudeliberantur qui ex toto corpore querunt illum. Impetretq; vt qui dedit magnos viros multos in laudem sui nobiliter ꝓferẽtes: infirmo mihi prestare dignet vt modicum quid balbutiens valeam elaxare.

Adiuuet quoq; ꝑcatrix virgo huic suo capellano ac conciui pre ceteris familiari: et celestis eiusdem cum adhuc in terris viuam ageret visitatrix: in eius laudibus singulariter delectata. Quam salutantes dicamus Aue Ma. B Recolo me deinde anno in hac ipsa festiuitate sub ꝺ themate. Beati pauperes spiritu: quoniã ipsorum est regnum celorũ: pauca de gloriosa preciosaq; morte beati patris nostri: quã in triplici/ rerum/ corporis et spũs exoluit paupertate: pauca et mere indigna recitasse. Alteram eiusdem sermonis partez quam de anima sanctissimi illi⁹ gloria quam in celo possidet/ verborum ordo poposcerat proprio sermone contexere repromisi. vbi primo de meritis et signis quibusdaz gloriam sancti viri in genere attestãtibus preloquendum fore. Deinde de ipsa gria aliquid particularius disserendum putaui. Assum quidem promissioni mee ad satisfaciendum conatũ facies: sed infirmitas denegat facultatem. Nam que oculus non vidit: auris non audiuit: nec in cor hominis ascẽdit/ que poterit lingua eloqui? Et cum talis sit gloria: tale gaudium cuiusli⁹ bet beati. Esa. lxiiij. z. j. Cor. ij. testantibus, quis patris nostri beatissimi qui nõ inter infimos vel medios: sed supmos beatorum ordines meruit coronari: gloriaz cogitare: nedum edicere attentabit? Sicquidem ꝑmia meritis correspõdent. Qui parce seminat (ait apostolus. ij. ad Cor. ix.) parce et metet. et qui seminat in benedictionibus: de benedictionibus et metet. Sic qui in paupertatis cunctarumq; virtutuz merito summis equiparatur patrib⁹ quo modo non in regni celorum adeptione sup̃emis ordinibus sociatur? Aperta siquidem testimonia nulli hunc fuisse secundũ tebantur. Aut inquam beatus Sulpiti⁹ cuius laus est inter viros illustres: vt scribit Gennadi⁹ in epla ad Eusebium. Est em̃ ille (quod pace sanctorũ oim dixerim) in illo iustor̃ grege nulli secundus vt spero: credo: confido. Et in primo suo dialogo/ plurimo ꝓborum ornatu Martinum dicit in media turba et cõuersatione populorum inter clericos dissidentes: inter episcopos seuientes tanta opatum esse quanta nec eremite nec anachorite qui ab omni impedimento liberi stant. Q; iexpugnabili virtute aduersus omnia steterit. Postumianus quoq; posteq̃ triennio orientis fere cunctos patres ac monachos in vastissimis solitudinibus perlustrasset: ita de viro sanctissimo testatus est: Ego quoad

vluam semp ꝛ sapiẽtia egypti monachos ꝓdicabo: laudabo anachoritas: mirabor eremitas: Martinũ semp excipiam: nõ illi ego q̃nq̃ audebo monachoꝝ certe non eꝓꝝ quẽpiã compare. Hoc egyptꝰ fatek: hoc syria: hoc ethiops compit: hoc indus audiuit: hoc parthus ꝛ persa nouerũt: nec ignorat armenia: bosforus exclusa cognouit. Et postremo Sicꝺ aut fortunatas insulas: aut glacialem frequentat oceanũ: cui satis alludit illa virtutũ eius summaria narratio mgri Sicuini/ꝺ cunctas virtutes eius collegisse cognoscik. Ait em̃ sic: Ne luterna dñi modio tecta lateret: vulcissimis abstractus est sedibus: multoꝝq̃ ꝓcib⁹ alligatus: electus est in eꝑm Turonice ciuitatẽ: vbi plurima sanctoꝝ insignia gessit virtutũ: et mꝛta celestẽ vite dogmata sparsit. Tñ ꝓuate vite continentiam in turbis non amisit. Humilis in habitu: iocundus in sermone: deuotus in ꝓdicatõe: veraꝝ in iudicio: venerabilis in moribus: vigil in orationib⁹: assiduus in lectione: constans in vultu: pius in affatu: honorabilis in ministerio sacerdotali: infatigabil' vbi dei seminatoꝝ: impiger acceptã domini pecuniã multiplicare: cum gaudentib⁹ gaꝛdens: cum lugentibus lugẽs. Omnibus omnia factus vt omnes lucrifaceret christo: virtutibus insignis: bonitate laudabilis: pietate amabilis: mꝛtis in episcopatu fulgens ſtutib⁹. Hec ille. Quis tantoꝝ meritoꝝ digna p̃mia estimabit? ℒ

Gloziam denicꝺ beatissime illius animę quam cognoscere non valemus: ex signis licet cõijcere. Quanta etem̃ anime illi⁹ est beatitudo/ que a corpe egrediens/ tot signis: reuelationib⁹: ac hymnidicis angelozum chozis gloziosa certissime comprobak. Testati nãq̃ sunt nobis qui affuerũt ait Seuerus ad Basulã. iam exanimi corpoze glozificati homis vidisse se gloziam. Vultus luce clarioꝝ renitebat/ cũ mẽbra cetera nec tenuis quidem macꝛa fuscarer. Quis istum vnq̃ cilicio textum: quis cilicineribus crederet inuolutũ: ita vitro puriorilacte candidioꝝ: iam in quadam future resurrectionis gloria ꝛ natura mutate carnis ostensus est. Haud dubium hac tm̃ modo ratione vt inuisibilis gloria anime: visibili claritate corpozis notaret. O q̃n/

to decoze hospitem spiritum sc̃z semper v
cturum glozificauit: qui extinctum eꝰ bo
spirtiolum iamiãq̃ dissoluendum: corpus
loquoꝝ incinerandum: tanta gloria dec
rauit? In ipsa quoq̃ gloziose mortis hor
beatissimis patribus Ambrosio: Severi
no: ac Seuero Sulpitio legik reuelaru
Ambrosio i Mediolano missas celeb
ti. Seuerino i Colonia/ loca sancta ex
suetudine visitãti. Sulpitio ꝓ iam pol
spiritualia meditationis exercitia ꝺeter
ti. Duabus ꝓmis reuelationib⁹ (quia no
te sunt) tranlitis: tertiam placuit inser
quam idem Sulpitius in epistola ad Ba
relium diaconũ ita scribit. D Postq
q̃ a mane digressus eꝫ erã residens solus
in cellula: subieratq̃ me illa que sept⁹ oc
cupat cogitatio spes futuroꝝ: ꝑsentium
fastidium: iudicij metus: formido pene
et quod consequens erat atq̃ inde cogit
tio cota descenderat peccatoꝝ meoꝝ co
sideratio/ tristem me cõfectumq̃ reddeb
rat. Deinde cum fatigata angore animi
lecto mẽbra posuissem: vt plerũq̃ ex me
tudine solet: somnus obrepsit/ qui vt fer
per matutinis horis leuis incertusq̃ in
suspensus ac dubius per membra diffu
ditur: vt quod in alio sopore nõ euenit p
ne vigilans dormire te sentias. tum repe
te sanctum Martinũ episcopũ videre pu
bi videor/ preꝛextum toga candida: vult
igneo: stillãtibus oculis: crine purpureo
atq̃ ita mihi in ea habitudine/ corpis fu
gnam qua nouerã videbatur: vt quod d
qui nobis pene difficile est/ nõ possit ab
ci/ cũ possit agnosci. Arridẽsq̃ mihi pue
lulum: libellum quem de vita ipsius bre
pseram ꝓtextera preferebat. Ego sancta g
nua eius complexus/ benedictionem po
cõsuetudine flagitabam: suppositamq̃ ca
piti meo manum: tactu blandissimo sen
tiebam. Cum autem inter benedictio
verba solennia/ familiare illud oris suo e
cis nomen iteraret: in eum luminibus in
tentis: cum exatiari vultus illius cons
pectu non possem: subito mihi in sublim
sublatus eripitur/ immensa aeris ſtitrate. Cum tamen rabida nube sub
ctum acie sequeremur oculoꝝ: patere
celo receptus videri vltra nõ potuit: n
mꝛto pat. sanctum presbyterum Ma

discipulū illius: qui nup excesserat video eandē quā magistr̄ uiā scandere. Ego impudens sēq cupiens: dū altos gressus meos uigilo: somnoq excitat⁹ congratulari cepam uisioni. Ingrediens quoq puer uultu tristē: dīm Martinū obysse nūciauit. Hec ille. E Q, perinde angelice uoces beatissimū uiri sancti comitabātur spiritū: Alcuinus narrat ita dicens. Hora obit⁹ agn̄ opinīnte/febriū tactus dolore/ler⁹ in laude dei inter diuina pdicationis ꝓba: inter angelicas celestiū hymnoq uoces suis astātiū discipulis/sanctā christo tradidit animā. Quantē aūt angelorū laudib⁹ sancta hec anima in celū uscq deducta/diabolo turpiter cōfuso: referat nobis btūs Seuerin⁹ cum suo archidiacono qui hec audire diuino mūere meruerunt.

Sed ꝺ miramur concinētes angelos animā sctām deduxisse ꝺs etiā longo post tpe circa corpus iā humatū letissimas duxere excubias? In tpe Gansfrīdi abbatē in solēnitate Innocentiū: vt ā, in hystoria habetur. Ecce euidentia argumenta atq mirāda quantā in celis gloriam consecut⁹ est vir beatus. O vera saluatoris pdicatio: Beati pauperes spiritu: quoniam ipsoꝝ est regnum celorū. O fidelis dei pmissio: Amen dico vobis: nemo est ꝙ reliqrit domū aut fratres: sorores: patrem: matrē: filios: aut agros ꝓpter me t euangelīū: qui non centies tantū accipiet/nunc in hac tem pore t in futuro vitam eternam. Mar.x. Ecce Martin⁹ noster hec oīa reliquit; adeo paup effect⁹: vt teste Bernardo: pauper t modicus nominaret. Sed ꝺ ꝺc Hunꝺ semꝫ pauper: Absit. Nam Martin⁹ ꝙ paup t modicus: celum diues ingreditur Diues inquam vt Bern̄. ait/meritis: diues miraculis: diues virtutib⁹: diues in signis. Q, si gloria terrena sanctis cōcupiscenda foret: addere licet: Diues gloria t honore: imo bñficijs t potestate. Cōparetur em̄ si placet: ait Seuerus ad Basilā: secularis illa pompa: non dico funer̄: sed triumphi: quid simile Martini exequijs conferet? Ducant illi pre curribꝰ suis victos: post terga captiuos. Martini corp⁹ di qui mundū ductu eius vicerant prosequunt. Illos confusis plausib⁹ populoꝝ honoꝝ insania. Martino diuinis plausib⁹ psalmis. Martinus hymnis celestib⁹ honorat. Illi post triumphos suos in tartara seua trudent. Martin⁹ Abrae sinu letus excipit. Transit itemq illoꝝ memoria cum sonitu. Martini memoria manet in eternum: dum ei⁹ actus atq ꝓtutes ab vniuersa eccleīa memorant: benedicunt: ꝓdicātur. Si deniq de potentia est ꝓmo: potentius est exanime corpus Martini: q̄ vniuersi seculi reges: principes tyranni. Sicꝺē vniuersos morbos sanat t mētis t corpis in suis: quos illi inuiti cognunt ppeti in scipis. Deniq ait Grego. ꝺā Martini nostri laudatoꝝ. Corpus Martini cū parui ssima iaceat in theca: terreno: ꝓn cipum rigida subigit colla. et cum pusillo claudat in cespite: triumphat vbiq. Ecce ānt⁹ diuitijs etiam in terr̄ cōmutata est paupras voluntaria t laudabilis. Q, nihilominus omnib⁹ terribilis mortis hora: soli nostro Martino suauissima: omnimodis abstulit t supnū celoꝝ regnū contulit possidendū. Et tantum de ꝓmo.

F Ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Regnū qlibet illius esse non dicit: qui aliquā modicam regni possidet ꝑtem: sed illius qui vtrorū vel maiorē continet portionē. In regno celoꝝ māsiones multe sunt: teste dñe git t regnat Joan. xiiij. Sicꝺem ibi mānsio innocentiū in sola baptismali gra salnatoris. Ibi mansio cōtinentiū: penitentiūq. ibi cubicula virginum. ibi schole cōfessoꝝ. ibi gymnasia martyrū. ibi senatus apostoloꝝ. ibi thalamus reginalis. ibi domin⁹ throno regius supbenedicte trinitatis: q̄ sunt diuersi gradus beatitudinis tā accidentalis q̄ essentialis. Martinus noster bodie celi possessor effectus throno regio ꝓfruitur dum sedentē in throno facie ad faciem cōtemplat: adorat plenis beatitudinē: cuius dīm t deū suum quē olim veste sua tectum ad momētū: vidit se iam gloria et honore coronātē ac ꝓmia largissima donantem: amplectit in eternum. Que considerans beatus Ambrosius in ꝓfatione ait: Quid erit ꝓ oblatione integri corporis receptur⁹ qui ꝓ quantitate vestis exigue vestire dominū meruit t videre? Ad virginalem thalamū castissimis gressib⁹ appropinquare: matrē quoq domini sui venerabiliter familiariterq alloqui quis du

De sctō Martino

bitet: que in eis delectata colloquio: coas/sumptis Tecla ⁊ Agna pediſſeq̄ : inter/miſſo paululū celo: capellanū ſuum/terre adhuc habitatorē dulciter viſitauit: Cete/ras aūt manſiōes pleno iure poſſidet: qm̄ oim glia pfruit atq; gaudet. Hinc de eo q̄dam ſuor venerator eccl̄ie Tratectēſis eps in legenda de sctō Odone ita ſcribit: Martin⁹ ē gēma hec pciosiſſima: q̄ quē/admodū ſydus pncipale flāmis pennis/ardēs: inter choros angelor ſplēdida: int̄ pziarchar decora: inter pheter honeſtiſ/sima: inter apoſtolor grata: inter martyr purpurea: inter vginū candida: inter con/feſſor habēt pcipua. omnib⁹ his in celeſti arce merito companda/q̄r habitudines i huius ſeculi valle eſt pſecuta.

De eodem Sermo. v. in in ordine. xlvi.

SEmia dabūt fructū: aliud cētesimū: aliud ſe/xagesimū: aliud tricesimū. Mat. xiij. A Adeſt itaq; dilectiſſimi feſtiua beati Martini Turonenſis epi ſolenni/tas: omni ſpūali gaudio celebranda: q̄ fi/nitis seminādi/semiatoq; colēdi labori⁹: ac reſoluto corpore ſacro ⁊ cōmēdato ter/ris: fructū tricesimū: ſexagesimū: ⁊ centeſi/mū metere non ceſſat in celis. Vnde ⁊ no/ſtre pegrinationis regio ſtillicidia ſanctis ſuſcipit: ac multiplicis gratie incrementa. Neq; em̄ vt beat⁹ Ber. ſer. de btō Ma/lach. ait: eius feruētiſſima charitas obliui/ſci poterit filior ⁊ probata ſanctitas non obtinere gr̄am apud deum. Et infra. Ab/ſit vt imminuta nedū extinanita tua tāpe/roſa charitas reputet: cum ad fontez ip̄m charitatis eterne pcumbis: pleno hauriēs ore: cuius et ipſe prius ſtillicidia ſitiebas. Non potuit morti cedere charitas fortis vt mors: imo morte fortior ipſa. Cantic. viij. Vtinam aūt a nobis replicata hec ſancta ſolennitas: vel tanta mentis deuo/tione exciperetur: quāta crapule ac ebrieta/tis preparatione/a vanis ſeculi huius ho/minibus p̄uenitur. vere filij huius ſeculi prudentiores filijs lucis ſunt in generatiōe ſua. Lu. xvj. Plerisq; Martinū temulēti/licz vocibus pauci hunc honorauere. pau/ci admodū digni viſi ſunt laudare. Car/naliter exultant plurimi. ſpūaliter pene nul/li. Inter hec amb⁹ guitate anxios/ſi diligēti/ori meo ſupponam: an ad Martini beati/tudinis fructus vrcunq; pferendos laxē/linguam. Perſuadent ſilentiū eccl̄ie gra/des colūne: Gallus: Poſtumian⁹: Sul/pitius: qui ſedentes pariter ⁊ de mentis ac ſignis ſancti viri conferentes/indigni/ iudicabant ea referre cozam multitudi/ne que ad audiendū magis curioſitate q̄m re/ligione conuenerant: vt habēt ca. j. ij. di/alo. Sed idip̄m dehortatur quod de viro/ dei in legēda de ſancto Odone ſcribitur. Quis de Martino tacet niſi qui mutus/ eſt? Quis eū non laudat niſi qui ſi omat? Poſtremo quis de eo narrantem faſtidi/t: niſi qui chriſtum non diligit? Nihil enī/ Martinum feciſſe aliud ſcimus: niſi q̄/ chriſtum pcepiſſe cognouimus. Atq; ito/ qui illi non obtempat: chriſto repugnat. Qui ab illo refugit: a chriſto diſcedit. in/ vtroq; miſer: in vtroq; infelix: dū nec co/dizorem ſequitur vt habeat vitam: nec de/ crotem imitat vt gingat ad veniā. Sed/ inter hec id ſolum ſe offert mediū: vt ſum/ta carnalitate: depoſita curioſitate: deuo/tioni cozda pparemus ⁊ aures: quatinus/ fructus q̄s Martini ſemia germinerunt/ cognoſcamus: Ab eo implorātes auxilium gra/ce a quo Martinus noſter accipere mere/iacti ſemis fruct⁹ triceſimos: ſexageſimos/ ⁊ centeſimos. Quas noſtras preces vt pi/ mouear impetratrix venia/ dicat ab eo/ Aue Maria ⁊c. B Semina dabunt/ fructū ⁊c. vbi ā. Fructus mēſis/re bonorū/ agitate ac ſuperfluentis: quos pullulanti/ bus diuinis in beatiſſimo viro ſeminibus/ maturatos in meſſe non finienda Mar/tinus cepit in patria. Verba hec ſub tripli/citate quadam nobis innuunt euidenter. Et q̄uis triplicitas illa varie a patribus/ ſanctis exponat: placuit tamen nūc ex/ poſitionem beati Auguſtini: quam ⁊ ordi/naria gloſa recitat/ paucis mutatis inſuper/ Intelligit em̄ per fructū centeſimū pau/ci/ um ſiue ſozonam martyrum: per ſexage/

nū virginū: per tricesimū, cetero⁹. Apte in⁹ t nos per triplicem fructus distinctio nem intelligamus nō premium essentiale quod vnum est atq; idem obiective apud omnes beatos: significatū per denarium diurnum: qui vnus omnib⁹ est datus vi nee cultoribus: licz diuersis horis: diuersoq; conatib⁹ laborarunt. Mat. xx. Sed p̄miū accidentale quod respectu diuersorum obiectoꝝ: creaturarū. s. variat. Nec tamē quodlibet accidentale: sed singulare illud t p̄cipuū quod aureolam sancti doctores dicunt. ℟ triplex est: martyrum/doctoꝝ atq; virginū. Et virginum aureola fructu tricesimo: doctoꝝ sexagesimo martyrū autē centesimo poterit designari. Pro cui⁹ intellectu suponitur hic ex dictis sancti Thome in. iiij. dist. xlix. q. p̄ma coronis aureis comparant. Hā t vigintiquattuor seniores de quib⁹ Apocal. iiij. coronas aureas in capite habuisse describunt. Et. ij. ad Timo. iiij. Bonū certamen certaui: cursum cōsummaui: fidem seruaui: de reliquo reposita est mihi corona iustitie tē. Et quia respondent triumphis in pugnis virtuꝝ t militia huius vite viriliter obtentis. Et quia regia dignitate omnes beati sublimant. Apocal. v. Fecisti nos deo patri regnū t sacerdotes. Et quia ꝑpetua sunt t incoꝝruptibilia: qō figura t materia. i. aurum t rotunditas representant. Premiuꝝ autē essentiale eo q; omnib⁹ accidentib⁹ supeminet aurea dicitur. Accidentale autē aureola: eo q; diminutum ab essentiali vocatur. Nec tamē quodlibet accidētale: sed que precipua sūt aureole nuncupant: qui. s. respondent excellentioribus victoriis trium hostium: qui sunt/Caro Demon Mūdus. Carnis pugna excellentissime vincit virginitate. Diaboli in veritatis p̄dicatione: qua suggestiones eius t fraudes nō solum in seipo sed in primo: quib⁹ dum recte reꝛobant: perfectius vincunt. Mundus ꝑ martyrio: quo contra virtutū mūdi huius suppliciū triumphatur. Qui itaq; in his gradib⁹ dicos hostes vincunt ꝓpter essentiale premium: consequūtur speciale gaudium de tā sublimi victoria: atq; decorem quendā singularem anie: t corporis post resurrectionem generalē: q; premia aureole nominantur. Latius declaratio B rescindit. Vide latius in sermone p̄mo de assumptiōe b̄te ℣ginis: cuius thema. Veni de libano sponsa tē. ℒ Videam⁹ nūc quō diuina semia in b̄ō Martino seminata: omni aureolaꝝ fruct⁹ cremento saluberrimo geuerunt. Sūt em̄ hec semina (vt in q̄dam homel. dr) Gratia dei siue charitas: quam in agro cordis seminat christ⁹ bon⁹ sator. Vere bonum semē: semē salubre est gratia: que recte semini compat: qm̄ seminariū est t origo fructū: que qz in cēs virtures libero cōcurrēte arbitrio ramificat. nō tam semē singulariē: q; semina pluraliter appellat. Hoc itaq; gratie semē ditissimū a dño in cordis sui agro seminatū/beatissimus Martin⁹ noster non frustra suscepit: non neglexit: sed summa diligentia semini agrū suū coaptauit: exercuitq; vt p̄diret germē: surgeret mīra virtutū seges: ꝑficeretq; in messem. Custodiuit sollicite: nec dormitauit: ne inimic⁹ homo diabolus: mundus: vel caro/zizaniā supseminaret. Ne tempestates t adulatiōes mūdane p̄speritatis t aduersitatiꝫ: bono noceant semini. Ne ventus diabolice inflatiōis dispget: ne ictus carnalis immūditie exurat. Cum his trib⁹ inimicis congressus angelicoꝝ nedū in gradu quolibet: sed sublimiori inuent⁹ est semp: ꝓpter q̄d merito est triplici aureola laureat⁹. D Carnis nāq; ꝛcupiscētias ℣ginali edomuit puritate q̄ in gdu ꝑfectissimo vincit carnis pugna. Hanc em̄ pudicitiā mente tenuit t corpore. In omni suo statu. Hā de statu militari scribit Sulpi. li. j. ca. j. Triennium fere ante baptisma in armis fuit: integer tñ ab his vitiis quib⁹ illud hominū gen⁹ impleri solet: quoꝝ primū carnalis ipudicitia. sed crescente viri religione q̄s dubitet frurem creuisse castitatis? Q̄m̄ etsi tanq; eps oim curam gereret: nunq; tñ femina ad familiare colloquiū admisit: teste Sallo eius discipulo: vt refert Sulpi. li. iij. ca. vij. Martinū nulla unq; femina contigit. Nulla propius Martino astitit: excepta Maxim⁹ imperatoris cōiuge: que beato viro iam septuagenario t lachrymis pedes abluit: crine (velut Magdalena christo) tersit. Cenam q̄q; instruxit: in quo regina Martibe officio functa/ viro dei devote

ministrauit. Cuius ministeriū semel in vita iam septuagenarij admittere coegit: et regine fides: ⁊ captiuoꝝ exulūcꝫ nō aliter liberādoꝝ necessitas. Sed nullius vnq̄ exenij: nullius munꝰ accepit: ne forte infirmioris sexus memoria mentis puritatez vel cogitatione incauta turbaret: excepto castissime cuiusdā virginis munere q̄ etiā a Martino visitationis causa venīēte videri recusauit: eiꝫ lero abscedenti munusculum misit. Hunꝰ itaꝫ laudabilis castimonie virginis recepit: ne repulsam illam ad suam contumeliā duxisse putaret: qui magnificauit illius cū exultatiōe virtutem: ac de insitato gaudebat exemplo Quo instructi virgines fores suas: si malos eas obsidere noluerint: etiā bonis claudant. Et ne ad se improbis sit liber accessus: nō vereanꝫ excludere etiā sacerdotes. Hec Sulpiciꝰ. Nec solum carnis mentisꝫ pudicitiā custodiuit: sedꝫ habitaculo suo iniuriā fieri est mauit: si in eo q̄ddā minꝰ pudicū in solo etiā corpis gestu contigisset. Sic em̄ quēdā e fratrib⁹ plus debito ad ignem residētez nudato acclamauit voce magna dicēs. Quis inq̄t nudato inguine nostꝫ incestat habitaculum, vt habet li. iij. ca. xix. Tanta itaꝫ fuit viri sancti castitas vt demones (ꝛ sibi ifestissimi) dum aliq̄n energuminos sublatis in sublime pedib⁹ quasi de nube suspenderent: p̄hibere compulsi sunt defluxum vestium: ne faceret verecundiaz viro dei castissimo nudata pars corporis. li. iij. ca. vj. Quid multis miror? virginalem sibi conseruatum honorem exanimis candor corporis: vultus luce clarior: et in artubus eius nō pudēdis: septētis quodāmodo gratia puerī cōtestantur: vt scribit Seuerꝰ ad Basulam. Propter hāc itaꝫ excellentissimā carnis sue victoriam/ex semine gratie diuine fructum merito tricesimum est assecutus. Nunc enim coronatur aureola liliꝫ dealbata. Nunc chorꝫ virginum iunctus cantat canticū nouum/solis virginibus datū: ⁊ cū eis agnuꝫ sequit quocunqꝫ ierit. Apoca. xiiij. Adheret virgini virginum Tecle quoꝫ sue ⁊ Agneti a quibus adhuc mortalis meruit visitari. O quanta anie illius gloria ex virginitatis aureola lucet: cuius facies corpis iam extincti luce clarior videbat. O quāta erit corporis illius claritas immortalitate vestiti: quod nec tenuis quidez macula: iamꝫ redigendū in puluerem offuscauit. E

Vicit etiam diaboli vniuersas versutias in seipo veritatis clarissima cognitione: ac in aliꝫs studiosissima p̄dicatione: seqntibus signis: confirmantib⁹ factis. Gladio itaꝫ verbi dei viriliter illi restitit: ac fallacis sue laqueos resoluit. Transeo: quoniam hore breuitas ita exigit. Quanta sollicitudine cōtra hereticoꝝ arrianoꝝ nō sine multa sui iuria errores vigilauit. Jō canit in p̄sa. Atꝫ illiꝰ nomē omnis hereticus fugiat pallidus. cū diligēter fidei ueritatē exposuit: cū caute ad fidē q̄uersos confirmauit: cū frigide reprobos compescuit. cū denicꝫ quicq̄d occurrit ad p̄dicationis operam contulit: informationis motūq̄ materiam ministrauit. Non em̄ solum illi scripti fuere libri: sed omnis creatura atꝫ operatio copiosissima doctrine ministrabant fluēta. Quicquid beato viro in oculos venit vel aures continuo ad motū fidei denicꝫ doctrinā inflexit. Et sicut Alcuinꝰ dicit: multa celestis vite dogmata spersit iocundus in sermone: deuotus in predicatione: verax in iudicio: venerabilis in moribus, infatigabilis verbi dei seminator. impiger acceptā dōi pecuniā multiplicare: cū gaudentib⁹ gaudens: cum lugentibus lugens: omnib⁹ omnia factus vt oēs lucrifaceret christo. Et beatus Seuerus Sulpitius li. j. c. x. ad idez testaꝫ dicens. Vere ante Martinū pauci admodū: imo pene nulli in illis. t. gallie regiōib⁹ chīi nomen receperant. qō adeo fructib⁹ illiꝰ exemplocꝫ ꝓualuit vt iam ibi nullus locꝰ sit nō aut ecclesiꝫ frequētissimis aut monasteriꝫ sit repletus. Et in eodē li. ca. xxvj. ita ait. In exoluendis questionib⁹ sacraꝝ scripturaꝝ ꝓmptꝰ ⁊ facilis: Jesum tenuit spemcꝫ cōmunē ex nullius vncꝫ ore tantus scientie tantū ingenij: tāboni ⁊ puri sermonis audisse. Itaꝫ mirum est hominī illiterato ne hanc quidē gratiam defuisse. Denicꝫ enim verbo vitaꝫ sine intermissione docuisse ecclesia canit. Eius ori nunq̄ cū christus abfuit siue iustitia: vel quicq̄d ad veram vitam pertinet. Pro hac itaq̄ perfectꝫ demonis doctrinali victoria

ex seminis verbi vel plantatione: possidet fructū septagesimum: merito tam doctoralī aureola coronat. Corona inquā aurea: sed iuxta verbū sponse in cantico Cantic. j vermiculata argēto ad eloquiū atq; predicationis claritatē. Sicut scptuz est Eloquia dñi eloquia casta/argentū igne examinatū. Quo charitatq; eloquio ilicut fmis terrā penetrat atq; cauat: ita terrena penetrabat corda: cauabatq; dum carnalia deserta expulit: ac habitatiōem ea dño pparauit. F Vicit demū z mūdi huius furorem: minas z torturas: quibus nequaq; a via iustitie auelli poterat: ita vt non immerito cum beatissimis martyrib; fructū centesimū siue aureolā mereatur. De q̄ brūs Severus in epistola ad Aurelīū diaconum ita scribit: Est ille haud dubium quin Martin⁹ vt spero: credo: confido illis potissimū/qui stolas suas in sanguine lauerunt/aggregatus: agnum ducē ab oi labe integer comitat. Nam lz ei ratio temporis nō potuit prestare martyriū: glia tñ martyris non carebit: quia voto z virtute z potuit esse martyr et voluit. Qz si ei neronianis decianisq; temporib; dimicare cōgressione licuisset: restor deū celi atq; terre/sponte eculeum ascendisset: vltro se ignib; intulisset: hebzeisq; pueris equandus inter flāmarū globos media licz (hymnū dñi) in fornace cantasset: quod si forte Eulalanū illud supplicīū psecutori placuisset: nunq̄ pfecto impar ppbere serz z laminis delecari mēbra timuisset. acsi precipiis rupib⁹: abruptisq; montib; agere furorem furoz impius maluisset: phibeo cōfisus testimoniū veritatis/sponte cecidisset. Si po gentium doctoris exemplo gladio deputat⁹ inter alias vt sepe puenit virtimas daceret: pmus olim carnifice compulso: palmas sanguinis occupassz. Jam po aduersus oēs penas z supplicia: quib; plerūq; humana cedit ifirmitas: ita a cōfessione domini non recedēs imobilis obstitisset: vt lerus vlricib; cōgaudens cruciatib⁹/quelibet inter tormēta risisset. Si qdem teste Ambrosio in pfatione: digne amore martyrū psecutoris tormenta non timuit. Sed q̄q; illa non pertulit: impleuit tamen etiam sine cruore martyriū. Nā quas pio spe eternitatis humanoq; dolorum non pertulit passiones? fame: vigilijs: nuditate: ieiunijs: opprobrijs inuidoz: insectationib; impiorum: cura p infirmantib⁹: sollicitudine p pericitātib⁹? Quo cū dolente non doluit? Quo scandalizato non ē vstus? Quo gemente non gemuit? Hec Severus. Et ne putes illa magz oratorie laudis consuetudine/aut personali fauore q̄q; amore veritatis recitata: defendūt ab hac suspicione: si memorie reuocētur que passus est opprobria z tormenta. Nam conuitia nedum ab exteris sed z a suis sūma patiētia sustinuit. Arrianoq; multiplicia supplicia: exilium: virgas: pcussiones: vulnerationes: ita vt exanimis putaret: venena ceteraq; plurima passus est. maioribusq; periculis se sponte obtulit inaudita manu suetudine. Hunc̄q; persecutoris suis trat⁹. sed dum ab eis grauiores passus est persecutiones z verbera/detractionesq; p eorum solebat flere peccatis. Tantam aduersus omnes iniurias patientiā assumpsit: vt cum esset summus sacerdos/impune ab infimis clericz lederet. Hec propter id vnq̄ aut loco eos amouerit: aut a sua quantum in ipso fuit charitate repulerit. Dicit Severus li. ſ. prope finem. S Harum persecutionū aliquas recitat beatus Bernardus sermone de sancto Martino: ita dicens. Persecutiones quas sustinuit pter iustitiam lōgum est numerare. Quanto apud Julianum augustū ciuitate Vāgionum. i. wormacia itrepid⁹: imo z illato terrore constantioz/custodie mancipatus est: vt inermis posteriori die barbarz obijceretur. Quomō circa alpes subsecuri/quam in vertice eius latro vibrat/securissimus fuit. Quomodo illum Mediolani Auxentius arrianus grauiter infestatus/multisq; appetitum iniurijs/tandem de ciuitate extermianit. Quomodo z alibi prius aduersus sacerdotū pfidiam acerrime pugnans: supplicijs affectus: publice virgis cesus: inde quoq; exire cōpulsus est. Quomodo item in cuiusdā phani euersione: cum gētilis eum stricto gladio peteret/nudam relecto pallio ceruicem pbuit pcussuro: donec ille extollens ad ictū vexteram/cecidit resupinus. Quomodo alter cum cultro ferire voluit: sed ferrum de manibus eius elapsum/repente dispa-

De ꝯcto Martino

ruit. Pro quib⁹ omnibus/ dubium nō est multipliciter coronari eum: qui q̄dem etsi non semel effectu consummate passionis: sed totiēs martyr fuit affectu deuotissime passionis. Hec Bernardus. Ad idem loquitur Adam in sermone vel epistola que incipit: Omnibus beati. Martinus inq̄t per effusionem sanguinis martyr non fuit/ nisi q̄ tota eius vita martyriū fuit. apostolos certe t voluntas: temporis necessitas martyres fecit. Sz quid propter hoc glorie Martinus perdere debuit: cui etsi temporis necessitas non intulit gladium p̄secutoris: a corde tamen eius non defuit voluntas passionis: ergo caret gloria martyris/ quem constat desyderio martyrem fuisse? Aliquin Joanni apostolo q̄a vitam supplicium non extorsit: martyris negatur gloria: cum tamen christus testetur q̄ sit suum calicem bibiturus: imo t gloriosa virgo Maria martyrij aureola carebit: cum tamen eius animā gladius doloris p̄transiēs plus q̄ martyrem fecit: ꝑm Hieronym. in sermone Cogitis. Siquidez nulla historia gladio eam cōsummatā refert. Calicem ergo passionis Martinus sine dubio bibit: qui inter innumerabiles inexhibilis abstinentie cruces setiꝑm voluntarie macerans: in cinere t cilicio testi⁹ iesu inuictissimus spiritum exhalauit. Si itaq̄ Martinus quantū in ipso fuit martyr erat apud eum qui de voluntatib⁹ iudicat: non habebit facti pondus sanctissime efficacia voluntat⁹: presertim cū omne hominis meritum in bona voluntate consistat: non opera hominis merita sunt: sed signa meritorum. Hec Adam. Cui cōsonat quod eccl̄ia canit. O sanctissima anima quam tsi gladius p̄secutoris nō abstulit: martyrij tamen palmam non amisit.

Oz si contendis interesse inter aureolā martyrij t palmam. aureolam quoq̄ non deberi nisi quibus persecutio vitam ademit. Palmam ꝙ eis quos non gladius sed voluntas martyres fecit/ non contendo de nomine dum constat de re. Necesse enim erit taliter loquētem concedere palmam quandoq̄ esse maioris glorie q̄ aureolam: dum sz voluntas martyrij maior est in aliquo in pace quiescente: q̄ in certo qui martyrio consummatus est. Premiū ergo martyrum quod fructus est centesimus: ꝑm August. Martinus cōsecutus est coronā sz auream: purpuram t rosis distinctam. Unde t recte Martinus ꝯ martyrum vnus est victus. Ecce fructus tricesimum: sexagesimum et centesimum in aureola triplici qua hodie coronat⁹ est beatissimus patronus noster Martinus messem abūdantissimā sacri seminis nūc adeptus.

Martini sctissimi Sermo. vi. in ordine. xlvij.

In ꝯpore ira/cundie factus est reconciliatio. Eccl̄i. xliij. A In hodierna solēni et singularissima festiuitate magni Turonorū p̄sulis beatissimi Martini: qua certaminis sui premio acceptur⁹: nostramq̄ causam summo corā iudice patrocinando actur⁹: sanctissimā animā carne solutā celis intulit. nos decet deuotione precipua gratulari. Hodie nanq̄ sicut beatus Bernardus de eodem in sermone loquitur: beatus Martinus plen⁹ fructu obedientie t virtutum locuples: solū deseruit: polum subijt: terre cōmēdauit quod habebat de terra: spiritum dirigens ad patrē spirituū: cui fideliter in adoptionis spiritu deseruiuit. Et licz ille toti mūdo venerabilis est: sicut in ꝑsa canit: Sacerdotem christi Martinū cuncta per orbem canat ecclesia pacis catholice. Sibidem virtutes ei⁹ ab vniuersa ecclesia memorantur: benedicunt: t predicant. Ipse em̄ est gemma illa speciosa que omne suo fulgore christiani nominis orbez irradiat: omnes vrbes t municipia: vicos t regiones angelici luminis splēdore circumfulsit: sed t ipsos rusticor⁹ agros iuxta modū capacitatis eorum quadam vmbratili claritate collustrat. Hinc in hymno canit ecclesia. Cuncz candelabrū lumis exiuit: a multis tenebras mortis expulit: fructum statuti crescere germia: in q̄z fuerāt pectore crimia. Ipsa quoq̄ gemma in cōspectu domini: q̄ Sicut modum syrus p̄cipale fuit

mis pennibus ardens: inter chozos angelozū splendida: inter patriarchaꝝ decora: inter ꝓphaꝝ honestissima: inter apostolorum grata: inter martyꝝ purpurea: inter virginū candida: inter confessoꝝ habetur precipua: omnib⁹ his in celesti arce meritо comparanda: quoꝝ habitatiões in huius secli valle est ꝓsecuta. Hec tralecteñ. Hunc tamen quia singulariter a domino patronū obtinuimus: singulariter nobis gaudendū est: cōgaudendū quidē illi: nobis autē gaudēdū. Illi congaudendū de multiplicato laboꝝ glorioso fructu ac corona immarcessibili adepta. Nobis autez gaudendū de tanti patroni ꝑsentia apud iudicem qui in tempore iracūdie recōciliationē nobis ꝓcurabit impetrare. Et hoc vno apud dominū indigemus reconciliari vicz post peccata: sicut scriptuz est: Fili peccasti: non adiicias vltra: sed ꝛ de pristinis deprecare: vt tibi dimittant Eccī. xxj. Hinc hortat Apostolus. ij. Coꝛ. v. Obsecramus vos inquit pro christo reconciliationē deo. Quid autē ille non posset beatus iam et comꝑhensoꝛ in celis qui nihil non potuit viatoꝛ adhuc in terrꝛ? Ipse nāq; quia ꝑ omnia christo placuit: recōciliationem quib⁹ voluit meruit. Siccz quoniam causam recōciliationis suoꝝ ipse est cuius merito indigni ex se reconciliantur domino: merito nō solum in tempore iracundie reconciliatoꝛ dicitur: Sed magis ipsa reconciliatio id est reconciliatōis causa. ꝑm verba supradicta: In tꝑe iracūdie ꝛc.

¶ Primo ostēdendū erit quēadmodum beatus Martinus in tempore iracundie factus est recōciliatio. Secūdo in ciderit replice annectenda est solutio, in tempore iracūdie factus est reconciliatio.

Verba ista que ad ꝑam de beato patriarcha Noe exarata leguntꝛ: sctissimis episcopis ecclesie dei rectoꝛib⁹ ab ecclesia per mysterium attribuunt. Nam vt glosa dicit eozundem verboꝝ. Noe rectoꝛes significat qui inter fluctus tentationum/ecclesiam dei regunt: ꝛ pdicant baptismum penitentie oratiobus ꝛ sacrificijs deum placāres humano generi. Quod ꝓprie ad pontificale officium pertinet. Sicut ad Hebꝛeos. v. ait apostolus. Omnis pontifex pro hominibus assumptus: pro hominibus ꝓstituit. vt offerēs dona ꝛ sacrificia ꝑ ꝓcatis. Cui concoꝛdat Gꝛego. homel. xvj in Ezech. Noe iuxt arca in vndis extitit: ideo figuram rectoꝝ tenuit: verum hodie nō immerito de beato Martino specialiꝰ ascribuntur. cuius typum Noe ꝓtulisse specialius legitur: qui in reconciliationis officio ꝓ ceteris confessoꝛibus commendatur. Noe quippe cum filios enutrisset: atcz in arca receptos ne cum mundo perirent deo reconciliasset: ꝓiozem natum derisozem sustinuit ꝛ paterni beneficij male grarum Genesis. ix. Ira ꝛ beatus Martinus cum plures deo filios spiritualiter genuisset: eoscz ne in mari huius mundi ꝓcelloso perirent: in arcam religionis/locum securiozem collegisset: siccz domino reconciliasset: vnum quem quasi ꝓiozem natu tenerius dilexerat: ac a ꝑ neua etate susceptuz in monasterio enutriuerat: iniuriozem passus est cōtriatozem. Nam vt in legenda eiusdez Brictij/post beati: legitur. Dum die quadam infirmus quidam medicinam expeteret: Brictium ad huc diaconum in platea conuenit. cui simpliciter ait. Ecce ego ꝓstoloꝛ beatum virum ꝛ nescio vbi sit vel quid operis agat. Cui Brictius. Si inquit delirum illum queris ꝓspice eminus. Ecce celum solite sicut amens respicit. Crebro siquidem ait Bernardus homo dei/vtpote terram despiciés celum suspiciebat. Nempe sciebat ad hoc sese rectam in ipo coꝛpore accepisse statuꝛam: sciebat illic esse thesaurum suum: sciebat illic i dextra patris sedere christum suuz: sciebat nuncz sese donec illuc ꝓueniret quod desiderabat assecuturum. Unde ꝛ hocipsum ꝙ delirus vocabatur in terra: merito non attendit: cuius nimirum conuersatio esset in celis: cuius oculi sicut de sapiente Salomone legitur in capite suo: id est in christo. Ecclesiastes. ij. Hunc autem Brictium cum vir dei coꝛripiendo alloquitur. En Brictі: delirus ego tibi video: illecz confusus hec audiens dixisse se denegaret: alt sanctꝰ Martinus. Nonne aures mee ad os tuum erāt cum hec eminus loquebaris? Brictius irridebat eum dicens. Nonne verum dixi

stū delira ꝓba pferre. Sed ꝛ presbyterij honore ꝑditus septus dñi Martinū con uitijs lacessiuit. Nā vt refert Seuer⁹ ca. vir. li. iij. Cū certo tempe a viro beatissimo obiurgat⁹ fuerat: cur ꝙ nihil vnq̄ ante clericatū (quippe ꝙ in monasterio ab ipo Martino nutritus) habuisset: equos alleret: mancipia compararet: commotus ille demonū agitatus instinctu Martinus aggressus est die postera: ita vt vix manibus se liberaret. Dum quoq̄ sanctus vultu placido: mēte tranquilla infelicis amēs tiam per mitia verba cohiberz: ille verba peccati rotabat: se asserens sanctiorem: qd ꝑmis annis in monasterio inter sacras ecclesie disciplinas ipo Martino educante creuisset: Martinū ꝓ ꝛ a ꝓncipio/quod ipe differi non posset: militie actibus soluisse: ꝛ nunc per inanes superstitiones ꝛ phantasmata visionū ridicula prorsus interi deliramenta senuisse. Consona plane similitudo nisi ꝙ veteriꝰ ille dum irrogatam a filio iniuriam dicerat: irrisoris sui sobolem maledictioni subiecit ac seruituti. Maledictus Chanaan seruus seruorum erit fratribꝫ suis, Geneseos ix. Noster ꝓ Martinus qui suum irrisorem a quo longe plura sustinuit cōtūelia: nō modo nō maledixit: sed sua deuotissima ꝓce ei penitentiā impetrauit, ꝛ ita ipm deo ꝙ eū grauiter offensō reconciliauit: a seruitute peccati liberauit, eumq̄ (vt Bernardus ait) ex omnibꝫ sibi successorem elegit: ꝛ de tanta postfutura aduersitate premonuit. Postremo in fide ꝛ lenitate ipius sanctū fecit illum. Ex quo vel maxime pater ꝓprie sibi singulariter attribuit verbuz illud: In tempore iracundie factus est reconciliatio qui nedum ad se confugientes: sed etiam aduersos ꝛ persequētes reconciliauit deo.

¶ Quia autē ꝓcibꝫ sermōibꝫ aliquid licz ꝓ materie dignitate modica: tam ō vita ipius: de miraculis: de transitu suo: de corona triplici quā in beatitudine possidet sine fine: dictuz rēdolo. placet nūc parumper aduertere quomodo fact⁹ est omnibus eum rite inuocantibꝫ in tempore iracundie reconciliatio. Reconciliat autem nō tm̄ iram iudicis ammouendo: sed etiā gratiam multiplicē ꝛ beneficia impetrando. ita vt cum in necessitatibꝫ singulis singuli sancti a miseris implorantur: Martinus signipotens in oīmbus vtiliter inuocatur. Nam beatus Seuerus Sulpitius cum multas sanctorum orientalium virtutes Postumiano referente audisset: aut Cum re iam dudum de sanctorum virtutibus intentus audirē: tacitus ad Martinum in eum cogitatiōibus recurrebam. merito perspiciens omnia illa que singuli diuersa fecissent: per vnum istum facile completa. Teste enim beato Ambrosio in ꝓfatione. Martinus ꝓphani erroris templuz destruxit: vetilla pietatis erexit: mortuos suscitauit: ab obsessis corporibꝫ demonia seua exclusit: ac varijs languoribus laborantes salutis remedio subleuauit. Hanc⁹ (vt Bernard⁹ ait) reddidit visum cecis: surdis audituz: mutis loquelā: claudis gressuz: aridis sospitatē. mūdauit leprosos. curauit paralyticos: veneno infectos sanauit. Sed hec ceteraq̄ huiusmodi altissima que fecit magnalia ac mirifica transeuntes ad id singulariter reuertamur ꝙ factus est nobis in tempore iracundie recōciliatio: eo ꝙ id ad illi⁹ charitatem ꝛ ad nostrā ꝓtinet vtilitatē. Cōsiderato aūt quātū in hoc ope laborauit in terris/plane intelligemus quantū nūc suorum agit curam potentior factus in celis. Et quidem vigebat eum copiosissima charitas omnibus omnia fieri vt omnes christo lucrū faceret: omnium necessitates suas estimare. Nam vt dicit Seuer⁹ ad Aurelium diaconum. Affectus est curaꝰ ꝓ infirmantibus: sollicitudine ꝓ pericitantibus. Quo em̄ volente ille non doluit? Quo scandalizato ille non vstus est? quo pereunte nō gemuit? Et sequitur. O vere ineffabilez virum: pietate/misericordia/charitate, que quotidie etiam in sanctis viris seculo frigescēte frigescit. In illo tamen vsq̄ in finem aucta in dies perseuerauit. Hinc tantopere omnibꝫ succurrere: quicunq̄ diffidebant conciliare laborabat. O Quem pietatis affectū non modo hominibus sed et bestijs impendebat, Nam ꝛ vaccam a demone agitatam absoluit: ꝛ ꝓprie nature atq̄ suo gregi reconciliauit. Lepusculum quoq̄ a ca-

nisdus insecutus liberauit: sed & gallinam pullos a beato Vrso Bituricensi episcopo ne cantarent interdictos: sua benedictione absoluens reconciliauit: ac voces eorum diu mutas in naturalis cantus tripudium relaxauit: Sicut legitur in vita beati Siluani. Pisces etiam a mergorum voracitate liberauit. Que pietatis & potentie eius indicia spernenda nō sunt, quoniā & si parua videant: hinc tamē maxime declaratur quoniā ipe in tempore iracundie est nostra recōciliatio. Quicunq; essent tales sumus (dicit beatus Odo in sermone quodam) qui nullum genus cōmendationis apud illum ex nostra iustitia habemus: nō plus nobis aliud miraculum quāuis grāde placidum videtur. Quoniaz si in alijs malorum potentiam: in istis tamen monstrat propensionem miserendi affectum: se ex suis meritis posse: vbi neq; eorum quibus misereatur merita cooperantur. Hominē ergo quando negligeret: qui etiam brutis animalibus compatiendi indulsit affectū:

Siquidem gladium hominibus submouere diligenter laborabat: temporalemq; pacem discordes reconciliando restituere. Huius nanq; beli barbarorum feritas gallias inuadentiū apud ciuitatem Vangionum mitigat: vt dum ferire venerant: & contra imperatorem Julianum bellare: in mansuetudinē crudelitate mutata: pacis legatos miserunt: sua omnia sese; dedentes. li. j. c. liij. Huius veniens meritum fuit vt dum Auician⁹ comes ferus & crudelis/miseras vinctas cateruas diuersis penis perdere festinaret: Martin⁹ noster media nocte hoc cōperto ad ptorium illius ventret: nec fores obseratis pateret ingressus ante limina cruenta prosterneret: angelo ingrediente percellitur: a quo & audiuit: Seruus dei ad tua limina iacet: & tu quiescis. Sicq; diuina coactus virtute et sancto de lecto exiliens: prius eē rogaret/ omnia se factuz sponder. omnes captiuos reddi iubet omnibus reconciliatis. li. iiij. ca. v. Sic quoq; dū Valentiniani impatoris pro re simili palatiū ingredi cupiēs ille quoq; Martinū ea petere q̄ cōcedere noluisset agnouit: eūq; foris palatij arcere iussit. dum semel atq; iterum superbum principem adire tentauit: nec potuit: recurrit ad nota presidia: cilicio obuoluit: cinere conspergit: cibo potuq; abstinet: orationibus q; diebus ac noctibus perpetuat. Se prima die astitit angelus: iubet eum ad palatium ire securum: regias fores quantumlibet clausas sponte reserandas imperatoris spiritum superbum molliendum. Hinc palatium petit: liber ingredit: & imperatorem nequaq; assurgere disponentē ignis in sella regia accēsus de ipa sella exussit: atq; regis animū omnia pus concedere Martino q̄ ab eo rogaret: cum culpe sue confessione perdocuit. li. iiij. ca. v.

Quid charissimi putatis rogāti Martino domin⁹ negabit: qui passus nō est vt el quicq; ab homine etiam barbaro negaretur: Sed quēadmodū Alcuinus dicit: ad nota semp oratoribus presidia recurrēs Unde siquid ei potestas renuit secularis: mox diuina prestitit pietas. E Tam pia quoq; erat sollicitudo Martino vt nō solum christianos: sed etiam ipos hereticos ab occisiōe gladij liberaret: vt & longū recitat Seuer⁹. li. iiij. c. xv. Denicq; ita pacificando discordes reconciliationi operā impendebat: vt in opere pacificozuz (sicut Bernardus dicit) plane feliciter consummās labores suos: licz dierum suozum finem non ignoraret clericos adijt dissidentes: inter quos reformata pace: i pace ipe quieuit. Ecce qui temporales hominum discordias ac damna inde surgentia non sustinebat quando ad pacem eternam reconciliare cessaret peccatores? In quo tā topere laborabat: vt etiam vberrime propersecutoribus suis fieret. Pro his qui eū remotum & quierum venenatis linguis & vipereo ore carpebant: sicut scribit Sulpitius libro. j. capko. vltimo. Cui attestatur q; latronem cui a conlatronibus traditus est ad custodiendum: euangelica predicatione conuertit ad christū. Et cui traditus est ad penam: factus est ei ad salutem: vt dicit Alcuinus. Quantis perinde laboribus libro. j. ca. xij. quantis periculis se exposuit: in idolorum destructione vt populus diabolo exciperet/ domino conciliaret quis enumerabit? Nam & demones per energuminos in ecclesia dum

de suo monasterio duob⁹ fere milib⁹ a ciui
tate dispato venturus an ecclesiam pedẽ
extulerat vlulando ⁊ rugiendo suum ad⁹
uentum trepidi nunciarũt: dolentes se da
mnari. ⁊ e possessozum cozpozibus repelli.
ip̃osq; possessos sic liberatos deo conciliа
ri. Z quibus dum certo tempoze ꝓteruis
vocibus increparetur: cur intra monaste⁹
rium aliquos e fratribus qui olim baptis
mum diuersis errozib⁹ perdidissent con⁹
uersos postea recepisset. exponentib⁹ etiaz
crimina singulozum: Martinus diabolo
repugnans respondit ꝑstanter antiqua de
licta melioꝛis vite ꝙuersione purgari. ⁊ ꝑ
misericoꝛdiã domini absolueꝺos esse pec
catis qui peccare desinerent. Contradicẽ
te diabolo non pertinere ad veniam crimi
nosos: ⁊ semel lapsis a domino nullam p̃⁹
stari clementiam. Tunc in hanc vocẽ fer⁹
tur exclamasse Martin⁹. Si tuipe o mi⁹
serabilis ab hominũ ꝓsecratione desiste⁹
res: ⁊ te factozum tuozum vel hoc tempo⁹
re cum dies iudicij est in proximo penite⁹
ret. ego vere confisus in domino: christi
misericoꝛdiã pollicerer. O c̃ꝫsancta de do
mini pietate ꝓsumptio: in qua si auctoꝛi
tatem ꝓstare nõ potuit: ostendit affectũ
Mod etiam idcirco dixit ꝑm Odonẽ in
sermonibus: vt fratres quozum vitia de⁹
mon ille exponebat: a desperatione retra⁹
heret. F Quanto denicꝫ libꝛo. iij. ca.
ij. feruoꝛe ⁊ virtute apud dominũ ꝓ comi⁹
misso populo ip̃mcꝫ deo conciliãdo sacri⁹
ficaret episcopali functus officio. ⁊ si ⁊n⁹
guis explicari non potest: globus tamen
igneus super caput eius in ipsa immolaꝛ⁹
tionis hoꝛa apparens: atcꝫ vestis nobilis⁹
simis lucentibus gẽmis micans. li. iij. ca.
xiij. offerentis dextrã contegens satis cõ⁹
probarunt. Quibus quid aliud significa⁹
tum est miraculis: c̃ꝫ acceptũ sp esse domi
no martini sacrificiũ? Sicut olim illud de
Helia. ignis de celo missus ad sacrificiũ
veteris abs̃umptionem. iij. Regũ. xviij. et
mãnue Judicũ. xj. figurabat. Necꝫ oꝛ⁹
no diffidenduz est de efficacia precũ beati
Martini, quoniã non solũ potens est vi⁹
atoꝛes domino reconciliare: sed etiã virã
hanc excedentes ⁊ ad pristinã reuocare vi
tam. ⁊ a sententia iudicis liberare. Nam
et catheciminus iste quem a morte reno⁹
cauit efficacia sue oꝛationis. Et cum per
baptismum quem nõdum acceperat do⁹
mino adquireret referre solitus erat. Se
cozpoze exutum ad tribunal iudicis du⁹
ctum: deputandũcꝫ obscuris locis vulga
ribꝰ turbis tristem excepisse sentẽtiã. Tã
per duos angelos iudici fuisse suggestum
hunc esse ꝓ quo Martinus oꝛaret, lib⁹
j. ca. v. Ita per eosdem angelos se iussum
reduci et martio redditum: vitecꝫ pristine
restitutum. His ⁊ aliꝭ que ꝑ sua multi⁹
rudine ac magnitudie referri non possũ:
satis puto ostensum c̃ꝫ potens erat apud
dominum in peccatozum reconciliatione
dum adhuc i cozpoze peregrinaret a dño.
Quis rogo enarrare ꝓsumet c̃ꝫ potens i
apud illum dum illi conregnat: quãcꝫ pꝛ⁹
suis sollicit⁹ de propria salute ꝑ qua pus
sollicitari oportuit securus? ãd innumera
miracula nunc breuitate suadẽte ꝓtẽsa⁹
da p⁹ viri seꝛi transitũ ostẽsa: luce clariꝰ
contestank. Quemadmodum ⁊ illud in⁹
signe quo ꝑ vivis mortuus pugnans: cu⁹
ronenses suos ab hastingi ferocissima ob⁹
sidione in tempoze iracundie ⁊ flagelloꝛi
deo reconcilians potẽter liberauit: inuo⁹
soze cum suis satellitibus turpiter confu⁹
so. Hinc in eius laudẽ Odo ꝑim⁹ clu⁹
niacen. abbas ita exclamat. O admirabi⁹
lem per omnia virũ: qui dũad viueret fi⁹
gni potens appellatus: fulgoꝛẽ virtutum
astris intulit. Defunctus etiam bellipo⁹
tẽs triũphatos ostiũ cuneos sola sua pꝛe⁹
sentia conuicit. Ex quibus omnibus suf⁹
ficienter deductum estimo c̃ꝫrecte de ip̃o
legit ecclesia in epistolari officio. In tem⁹
poze iracundie factus est rec̃ociliatio. Et
tantum de secundo. G Eia nunc ꝰ⁹
lectissimi hunc magnipotentẽ reconcilia⁹
toꝛem fortissimũcꝫ auxiliatoꝛem devoꝛ⁹
amplectamur. hunc honoꝛemus. hũc ime⁹
remur: precesq; nostras in euz tota fidu⁹
cia conferamus: a deo nobis ꝓcuꝛsus est⁹
in patronũ datus ac pign⁹. Noster est ad
nostram salutẽ: nr̃o vꝛamur. hic est gem⁹
illa (ait cultoꝛũ suoꝛu⁹ nõ minim⁹) que fu⁹
get in celo: coꝛuscat in terra: in mari obꝛi⁹
cratur. in insulis honoꝛatur: vbicꝫ diligi⁹
Si quis istam mercatus fuerit: pretio⁹

thesauro gaudebit. Si qs possederit: non deficiet omni bono. Currite ergo pauperes vt hanc assecuti/ vere diuites esse qat. Currite diuites/ vt per huius cõmerciũ pauperes spiritu esse mereamini. Currite infirmi/ vt hac adepta: salutem consequa mini. Currite lassi/ vt per hanc inuenia tis requiem animab⁹ vestris. Omnes pariter quos tenet mũdus iste captiuus/ vt h⁹ us obtentu liberi effecti: p celũ discurratis/ sempiterno gaudio perfruentes: et quocunq; ierit sequentes. Per huius qp pe subsidiũ omnis mundi huius potestas reprimit: omnis superbia conculcat: omis amaritudo transitur. Quisquis hui⁹ aminiculo fultus fuerit/ non cum ambitio inflat: non paupras cõtristat: non cõditio mortis excruciat. qm̃ Martinus (sicut in eius laudẽ canit eccl'ia) vota fidelitũ trãsce dens tribuit cuncta salubria. Sciam⁹ nihilominus q impune eum non negligimus. An qui eum adhuc in exilio viuentem nõ est passus sperni ab imperatorib⁹: patietur illudi sibi in celo conregnanti a pulvere et vermibus ꝛc.

In festo sancte Catarine virginis Sermo vnus in ordine. xlviij.

Simile est regnum celoꝝ decem virginibus Matth. xxv. A Veritatis doctorem nosse est auditoꝝ attẽdere q̃litatem: vt vult Grego. homel. xl. in Ezechielẽ. Quocirco magister veritatis: imo veritas ipsa/ docturus pfundora populum rudem: domesticis ac sensu pceptibilibus vtitur parabolis: quatinus illis manuductis eorum intelligentia: que a sensib⁹ oriri. Posteriora: spiritualia facilius contemplerum. Eapropter sm Grego. Homel. xj celorum regnum terrenis rebus simile dicit: vt ex his que animus nouit surgat ad incogn..a que non nouit: quatinus exemplo visibilium se ad inuisibilia rapiat. et p ea que vsu didicit quasi confricatus incalescat. vt p id quod scit notum diligere discat et incognita amare. Regnum aũt celorum dominus non ecclesiam triumphãtem in hodierna euãgelij lectione accipit: sed magis militãtẽ. Dũ em̃ id compat virginum choro: quarum aliquas prudẽtes: aliquas designat fatuas/ nõ ecclesiam triumphantem (quã constat reprobor̃ nemine ingredi) sed eam presentis temporis ecclesiam que bonis malos et electis commiscet reprobos: vt vult Gregorius. Recte autem ecclesia presens/ regnum celoꝝ dicitur: quia ipsa porta est ad regnũ. Nec q̃ regnum celoꝝ intrare poterit quisquis se ab ecclesie vnitate secernit. Sicut clare docet Aug⁹. in de fide ad Petrũ. ca. xxxv. Firmissime tene et nullatenus dubites nõ solum omnes paganos: sed et omnes iudeos et hereticos atq; scismaticos qui extra ecclesiam sanctam catholicã presentem finiunt vitam/ in ignem eternũ ituros: qui parat⁹ est diabolo et angelis ei⁹. Veritũ non oẽs q̃ intra ecclesiam sunt nũero ad nuptias regni admittent: quonia fatuis virginib⁹ aditus negat: cũq; virgines intra ecclesiam nũerant. Ne q̃ nos in ecclesia virgines fatuas imitari/ et cum eis ad beatitudinem excludi contingat: doctrinã hanc euangelij diligenti⁹ aduertamus: memorie cõmendantes et opere comprobantes. Aderit nobis beata ꝑgo et martyr Catharina: cuius hodie natalitia festa colimus vna de numero prudentiũ duplici suffragio: exẽplo vite et meritoꝝ patrocinio nob⁹ fouens. Requiramus ad idem nihilominus reginam virginum: cui⁹ hec virgo se gaudet pedissequam: matrẽ domini: vt sua intercessione vtrunq; nobis impetret: quam salutantes dicamus Aue Maria.

Videndũ erit quomõ fidei lucem ostẽdit: et olei lucẽtis ardorem accẽdit. B Q; regnum celoꝝ decẽ ꝑginib⁹ sike ꝺr: status ecclesie militantis. i. oim chr̃i fideliũ q̃ntũ ad ea que agunt nunc et in futuro iudicio designat. Omnes em̃ chr̃isti fideles sm̃ animã virgines sunt et christo desponsate. Sicut enim incorruptio carnis virginem corpore nominat: ita fidei integritas virginem facit mente. Hinc idolatria et omnis erroꝝ in fide fornicationem indicit spiritualem: sicut libidinosa contagio

corpalem. Hinc frequenter in pphetis impio perauit fornicatiōem t adulteriū pplo isrl: eoq; idola coluerūt: vt patz Hiere. iij. Eze chiel. xvj. et Matt. xij. vbi dr. Generatio prana t adultera signum querit. Denicq; aplus scribēs Corinth. ait Despōdi vos vni viro pginē castā exhibere chō. Quā virginitatē in hoc pseruari docet: si vni. s. chō t nō alteri fide incorrupta adherēt: vt textus q subijcit manifestat. ij. Cor. xj. Hec aūt desponsatio fit p fidem. Osee. ij. Desponsabo te mihi in fide. Est aūt fides vera t incorrupta qua creditur q̄cquid ecclesia credit. sicut Aug. in epla fundamti. Euangelio nō crederē nisi ecclesie autoritas me cōpelleret. Sed nunq̄d sola fides sufficit ad salutē cū baptismo: sicut scriptū est: Qui cūq; crediderit t baptizatus fuerit salus erit: Mar. vl. Sed docet euangeliū q̄m fatue pgines fidem habuerūt: q̄a virgines: t tamē beatitudinis ianuā ingredi non potuerūt. Quare: quia nō habuerunt oleū in vasis suis quo lumē fidei viueret. Oleū g̃ necessariū est in vase cū lumine lucente in lampade. Oleum in vase charitas ē in mēte. Hec em viuit t pascit fides recta: sine q̄ fides nō pdest: imo mortua est. j. Corinth. iij. Si fidē habeā ita vt montes transferā t c̄. et Jaco. ij. Fides sine opib⁹ mortua est in semetipa. Quare sine opib⁹: qz sine charitate. Siq̄dem ogat magna charitas si ē: si opari renuit/amor non est. Greg. homel. xxx. E Ex q̄b⁹ nobis sollicite attendendū: quia duo necessaria sunt oi anime volēti ingredi ad vitā: ad illas scz nuptias eternas in quib⁹ non solum stabit sponso pgaudens/sicut sponsi amica: sed tanq̄ sponsa in cubiculuz introducet/diuinis ac beatificis amplexib⁹ satianda: vt. s. sit pgo p fidem incorrupta: t habeat oleū per charitatis obedientiam Nam q̄ non credit/iam iudicat⁹ est. Joā. iij. Qui pō credit t voluntatē dñi quā novit p fidem non pficit obediendo/iudicabitur: t penis grauioribus condemnabit q̄ infidelis qui ignorans dñi precepta transgredit. sicut dominus ait: Seruus q̄ cognouit voluntatem domini sui t non fecit pm eam: vapulabit multis. Qui aūt nō cognouit t fecit digna plagis: vapulabit pauc̄. Luce. xij. Utriusq; exemplum egregium habemus in gloriosa virgine et martyre Catarina: que mentis t corporis virginitatem habuit: t oleo charitatis non caruit. Unde enim ad iustitiam credidit: ex pō pariter t actione confessa est fidei veritatem ad sui t aliorum salutem. D

Ostendit pō fidei lampadem in imperatoris reprehensione: in imperatricis et Porphirij conuersione: in philosophorum victoriosa conclusione. Cum em ex regio genere nata: cōmunem cum ceteris accepisset natiuitatis originem. Nemo enim ex regibus aliud pre ceteris habet natiuitatis initium. vnus enim est introitus omnibus ad vitam/t similis exitus. Sap. vij. Attamen cum didicit t experimento scirit: quoniam sapientie t scientie donū habere nō posset nisi deus: qui est omnis doni principium/illud conferat homini: licet ipsum scire scz q̄ omne datum optimū t omne donum perfectum a deo est/summa sit sapientia, varias scholas petijt, t cū ingenio polleret optimo: et animam bonam sortita a domino Sap. viij, indagatione sedula veritatis magistrum cognoscere studuit. Cum pō in hominum occupatione laboriosa nil aliō nisi vanitatem comperisset: eoq; solum ad pascendum intellectum: non ad inflammandū affectum omnem impenderent operam. Ne vanis et superstitiosa hominum studia imbecillem preoccuparent animum adhuc tenerum. et periculosis mendacijs atq; phantasmatibus deludētes/preludicarent alicuid contra sanam quam ex animo optauit intelligentiam t veritatis cognitōz: adijt dominū fide recta t charitate perfecta/iam illustrata atq; sucensa: et dixit: Domine pater qui pō tuo omnia fecisti: t sapientia tua hominē constituisti vt dominaretur creature tue a te facte: da mihi sedium tuarum assistricem sapientiam: ne noli me reprobare a pueris tuis: quoniam ancilla tua sum. Sap. viij. Optauit t datus est ei intellectus. Inuocauit et venit in eam spiritus sapientie. Quā mox preposuit regnis et sedibus, et diuitias regni sui nihil esse dixit in comparatione eius. Nec comparauit illi lapidem pretiosum: quoniam omne aurum in comparatione illius arena exigua: et tanquā

lurum estimabil argentū in conspectu illi
us, Hanc a vño sine fictione didicit: t si
ne inuidia cōicauit: t honestatem illi⁹ nō
obscondit. Dedit ergo ei domin⁹ horum q̄
sunt scientiam veram vt sciret dispositio
nes orbisterrarum t virtutes elementoꝝ
initium t consummationē t medietatem
tempoꝝ: vicissitudinū ꝓmutationes t cō
summationes temporū tc. De quib⁹ Sa
pien. vij. sapiens loquit. Omniū em̄ arti
fex docuit eam sapientia: ita vt oēs artes
liberales mira celeritate t itelligētia mox
caperet. Verū hanc liberaliū artiū scienti
am nō vt plerīq̄ solent ad solū intellectū
pascendū habuit: nō ad seculi fastū. nō ad
hominū pompā sed ad dei amorē: qui ve
ra est sapientia t sapida scientia/ reflexit.
Sola em̄ scientia sine charitate (apostolo
teste) inflat: charitas vo edificat. Non er
go more gentilium philosophoꝝ cum in
visibilia dei per ea que facta sunt in vesti
gio vel imagine cognouisset: sempiternā
q̄ virtutē t diuinitatē euanuit mox i sua
cognitione. sed nec in eam ꝓlapsa est insi
pientiam vt mutaret gloriam dei incorru
ptibilis i similitudinē imaginis corrupti
bil. quēadmodū fecisse legit imperator quē
redarguit (dum audiret in palatio sedens
mugitū hominū t animaliū q̄ ad sacrificiuz
ducebant in templū in quo imperator ma
nebat sacrificijs insistens) de vana deoruz
suoꝝ cultura: quinpoti⁹ spretis idolis fi
de recta: spe secura: charitate q̄q̄ fecta suū
venerata est latria adoratione conditorez
potentissimū: iustificatorē benignissimū:
redemptorē misericordissimū: gubernato
rem sapientissimū: largissimūq̄ glorifica
torē. Cuius hui⁹ errorem ꝑstrasset: t
eos quos coluit imperator deos: nō deos
sed demones esse ostendisset: in necessita
te aduocati nō adsunt: in tribulatione nō
succurrunt: in periculis nō defendunt: in
custodiam mittitur: t mox sapientissimo
rum virorum caterua ad concertandū cū
virgine conuocatur: vt in hystoria. Sed
inuicta virgo t martyr Catarina se domi
no comendans: t ab angelo confortata:
omnes oratores constantissime superauit
t vicit: ostendens eisdem incarnatōis ver
bi possibilitatem: congruentiā: necessita
tem tc. ꝑ humani generis redemptione:
etiā ex libris gentiliū philoꝝ t sibyllarum.
vt in hystoria patet diffuse. Demū impa
tricem t Porphirīū ab idolorum cultu ad
vnius dei cultū conuertit. Vide hystoriā.

Ecce virginē mēte purissimā: que nul
lum alium ꝑter christuz sponsum habuit.
huic fidem seruare studuit: huic tota vile
ctione adhesit. Ab hoc sponso vnico nec
mors nec vita: nec fames: nec gladius eā
separare potuit. Huic conformari gau
dens charitatis oleo quam lampas fidei
semp exarsit: vestibus spoliari: scorpiōib⁹
cedi: cesa in teterrimū carcerē recludi: sine
potu ciboq̄ inedia macerari, probris suf
fundi: irrisiōib⁹ circūdari nō timuit. Hinc
cū in carcere vinculata maneret: lux celi
ca fusa refulget: fragrat odor: dulces can
tant celi agmina laudes. Sponsus amat
sponsam: saluator visitat illam: faciens in
agone ꝓuentum t consolationē: vt inui
cta omnē ty⁹anni rabiem: omnes sapien
tum argutias t versutias perfecte supera
ret. Denicq̄ vt famis inedia cum tā to
to corpe vulnerata t liuore plena erat nō
periret: columbino ministerio pasci: ange
licaq̄ medela curari digna fuit. Sz nec
rotarū serris ferreis t clauis acutissimis
circūseptarum immanem crudelitatē ex
pauit. In omnibus em̄ mente virum in
duit: t femineī sexus oblita: talismodi for
titudinis bello: inuicta sponsa christi Ca
tarina quot ꝓ christo pertulit supplicia:
tot ei se obtulit sacrificia. Sicq̄ charis
mata oleum ostendit in corporis castigati
one voluntaria: in virtutū operatiōe stre
nua: in carceris penarum t mortis passio
ne leta. Que extende ex legenda. Spiritꝰ
em̄ erat qui eius adiuuabat infirmitatem
per quem diffundebat ad eius inuocatio
nem in cor suum sol lucēs t ardens. Cha
ritas fortis vt mors: imo t fortior mor
te. ℣ Sed quid dicturi sumus nos cū
dominus ad iudiciū venerit: qui tot t tan
torum nostrum vestigia sequi recusamus
qui viam nobis certam fecerunt: Transie
runt martyres: transierunt virgines t pu
elle innocentes t nos sequi piget: Trans
eamus t nos: t domini viam sequamur.
Ducet nos christus Catarine sponsus:

qui via est ꝓitas ⁊ vita. Via nō errās: veritas nō fallens: vita nō deficiēs. Via in exemplo: ꝓitas in ꝓmisso: vita in termio. Hinc Aug. in q̄dā ſmone. Tot ait viri: tot mulieres: tot pueri ⁊ tam delicate puelle flāmas ⁊ ignes: gladios ⁊ beſtias ꝓ chriſto equanimiter pertulerūt. Qua ꝑ frō te ⁊ qua ꝓſcientia cū oīb⁹ ſanctis in eterna beatitudine partē deſiderat. quoꝝ exēpla nec in reb⁹ minimis imitatur? B

Studeamus ꝑ noſtre ꝓginis ſequi veſtigia: ſi ꝓmiari cū ea placet in eterna patria. Vicit em̄ mundū cū ↄcupiſcentijs ſuis morte amariſſima: tā ⁊ti regali ſemine nata: oīa ꝓ chriſto reputans vt ſtercora. Hinc iam martyꝝ decorat aureola. Tenerrimā domuit carnē gemine ꝑginitatis pudore florido ⁊ cū venuſto. In cuius ſignū ex eius oſſib⁹ oleum manat quod languidos ſanat. Hinc virginū gaudet pal ma: ⁊ ſequitur agnū quocūq; ierit. Sathane fraudes in ſe ⁊ in oratorib⁹ cunctis ex cunctis mūdi ſapientioribus in Alexandriam ciuitatē vocatis ⁊ electis ꝓſus eneruauit ⁊ victorioſe ꝓſtrauit: vnde plures ad fidei cognitiōem chriſtiq; amorem conuertit. Hinc doctoꝝ gaudet aureola. Si ergo delectat Catarine ꝓmiū: delectet etiam par circa cultū dei obſequium ⁊c. Qui em̄ non laborat nec mandocare habet. Qui non pugnauerit non coronabitur ⁊c.

Sermones de Tempore et de

Sanctis: ſpectabilis viri magiſtri Gabrielis Ryel Spirenſis: ſacre pagine licenciati. Impenſis circumſpecti viri Joannis Rynman de Oringaw archibibliopole: in officina induſtrij Henrici Gran: in oppido imperiali Hagenaw ciuis. Anno virginei partus. M.d.xv. impreſſi: die. viij. Junij, finiunt feliciter.